

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + Refrain from automated querying Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at http://books.google.com/

GIFT OF

AMERICAN BIBLE SOCIETY

GIFT OF

AMERICAN BIBLE SOCIETY

GIFT OF

AMERICAN BIBLE SOCIETY

Bible , Labele Servecer (1878.)

HO I'WI YOS'DOS HĂH

NEH

CHA GAO HEE DUS,

GEE IH' NI GA'YA DOS'HĂ GEE,

NEH
NAN'DO WAH'GAAH HE'NI A'DI WĂ'NOH DĂĂH.

THE FOUR GOSPELS

IN THE

SENECA LANGUAGE.

NEW YORK:

AMERICAN BIBLE SOCIETY,

INSTITUTED IN THE YEAR MOCCCOOK.

1878.

1273,23,36

Lociet

NO I'WI YUS'DOSHĂĦ NE CHA GẠ'O HE DUS

He'ni o ye'āh ho'ya doh

NE MATTHEW.

O I'WAH I.

NEH ne ga ya'dos hāh ne wat'hyu'o wih ne daga''wa ji'yā da dyĭĕħ' neh huh' ho'na gaŭ doh ne Je sus Christ, ne ho'a wak ne Da vid, neeh ho'a wak ne A bra ham.

2 A bra ham ho deh' dos oh ne I saac: I saac hodeh' dos oh ne Ja cob: Ja cob ho deh' dos oh ne Ju das, kuh neh dä'non dä'non deeh.

3 Ju das ho deh'dos oh ne Pha rez, kuh ne Za ra, nowan'di a wak ne Tha mar: Pha rez ho deh'dos oh ne Es rom: Es rom ho deh'dos oh ne A ram:

4 A ram ho deh'dos oh ne A min a dab: A min a dab ho deh'dos oh ne Naas son: Naas son ho deh'dos oh ne Sal mon:

5 Salmon ho deh'dos oh ne Bo oz, neh Ra chab howa'wak: Bo oz ho deh'dos oh ne O bed, neh ne Ruth howan'deh doh: O bed ho deh'dos oh ne Jes se.

6 Jesse ho deh'dos oh ne David, ne go'wah go waah; David, ne go'wah go waah ho deh'dos oh ne Solo mon, neh no wa'wak ne Uri as yaeh tyòh'ga'aah.

7 Solomon ho deh'dos oh ne Robo am: Robo am ho deh'dos oh ne A bi a: A bi a ho deh'dos oh ne A sa.

8 Asa ho deh'dos oh ne Jo sa phat: Jo sa phat hodeh'dos oh ne Jo ram: Jo ram ho deh'dos oh ne O zi as:

9 Ozias ho deh'dos oh ne Jo a tham: Jo a tham hodeh'dos oh ne A chaz: A chaz ho deh'dos oh ne Ez echias:

10 Ez e chi as ho deh'dos oh ne Ma nas ses: Ma nas-

ses ho deh'dos oh ne Amon: Amon ho deh'dos oh ne Jo si as.

11 Josias ho deħ'dos oh ne Jech o ni as, kuh ne dặ'non dặ'non deeħ, neħ hó o weh chi ga'a wiħs neh sha'owan di'aaħ ne Bab y lon.

12 Neh no nặh' neh huh' chi o'wan di'yah theeh ne Bab y lon, Jech o ni as wa ó deh dooh ne Sal a thi el: Sal a thi el ho deh'dos oh ne Zo ro ba bel:

13 Zo ro ba bel ho deh'dos oh ne A bi ud: A bi ud ho deh'dos oh ne E li a kim: E li a kim ho deh'dos oh ne A zor:

14 A zor ho deh'dos oh ne Sa doc: Sa doc ho deh'dos oh ne A chim: A chim ho deh'dos oh ne E li ud:

15 Eliud ho deh'dos oh ne Eleazar: Eleazar ho-deh'dos oh ne Mat than: Mat than ho deh'dos oh ne Ja cob.

16 Ja cob ho deh'dos oh ne Jo seph ne' yòh ne Mary, neh' ho wa'deh doh ne Je sus, neh Christ ho wa'-

yas doh.

17 Da neh' ne ga gwe'goh he'ni yo''wa ji'yă net, dyiuh saah' ne A bra ham kuh he'ni yo' o weh'' ne David, wus hă' ge ih' sga'eh ni yo''wa ji'yă neet: neh huh', de dyiuh'saah ne David, kuh he'ni yò' o weh'' ne Bab ylon gèh sha'o wan di'aah, wus hā' ge'ih sga'eh ni yo''wa ji'ya neet: neh huh', kuh, de dyiuh'saah neh sha o'wan di''aah ne Bab y lon, kuh he ni yo'o weh'' ne Christ, wus hā' ge ih'' sga eh ni yo''wa ji'ya neet.

18 Da neh, dih, neh sha šína găăd' ne Je sus Christ, nă dah' ni ya'wăh oh: Neh no'noh''ăh Mary chi o'non-di''wih sah'oh nă'o di nyaak' ne Jo seph, ah soh', sho, dah de'o non'dih heh oh, on da'de gah'ă yos'oh heh deh-ja'go yah'dos gah'ah, neh neh huh' ni yu ye'ăh Not wais'-

hă do găh'dih.

19 Neh, dih, ne Jo seph, ne' yòh, heh tgai'wa ye'ih ni o'gweh doh dặth, heh tặh'th de'ó ga yặs' na'sha guh'-sặ na'et gặnt no gwe'neh, ha weh'oh, o dah'seh doh'gặh t ske'yat gah, ănt khe''ya dos'yoh heh s skhe'yat gah.

20 Neh, dih, nah'soh de a'yah do'weh da'noh nặ gặ, nặ' nah a'wăh, ho o'yah ge'o noh Na yah'da gwön ni'yuh ot'ha'daht' he'a gaht, o e'sặh da go, ha wặ'ah seeh, ha wặ, Jo seph, iis, ne' ya'a wak' ne Da vid, sặ noh ặh sah'dyohk na'she guh ne Mary ne de snii, neh sặh'ặh, heni ya'go dyah'da dye'ặh heh deh ja'go yah'dus gah'ah neeh neh huh' dya weh'dah goh Not wais'hă do gặh'dih.

21 Neh na'ji noh na yon'deh dooh, Je sus, [cha go'yah-da gwva,] a eh'syas duk; neh, sah ah, ha'o hwah' a cha'-go yah'da gwa oh na o'gweh dah he'ga'yah no di'wa'neh-

ak'shah shoh'.

22 Gagwe'goh nă gặ' neh huh' ni ya'wặh' oh, neh nohgai'wa ye'ih neh thos nyiĕh'oh Na'wĕn ni'yuh, neh ho'gwa ho wặ'nit gặh'dah goh ha yah'da dek, no do'gặs da'ni-

ak, ha wă,

23 Nặ' dah neh'huh nặ'ya'wặh', neh ne ya gọ'gwehda'seeh' ah'sọh go yah''da wa'doh', ặ ye ne'oh heht: neh, kuh, ặ'o wan deh'dooh' na'ji noh; neh kuh, ặ'o wa yas'thaak, Em man u el; neh' gặn doh', ne de ga''wặ nạn'de nyooh', De dwa'di' Na'wĕn ni'yuh.

24 O nặh', nach, ne Jo seph sha'at gặh ho dah'ọ nọh, neh huh' na'o yặ nạ' wặh no'o yah ge'o nạh Na yah'dagwen ni'yuh na oh'ni go'oh dặs; neh neh do gặs', shọ,

wa'o di nyaak' ne' yoh,

25 Neh, kuh, ne tặb'ặh deh sha'go yặn'deh oh he'niyo'o weh' sha''o wan deeh'dooh' ne dya go'deh doh'goh: zeh ne Je sus ho'wa ya soh'.

OI'WAH II.

NEH no nặh' ne Je sus sha ặ'ng gặad' ne Beth lehem tga nọn'da yặh, heh tga nọk'da yặh ne Ju de a, neh dwä nis'hā de nyok chi go'wah go waah ne Her od, nặ' nạh a'wāh, tgah'gwit gặhs'gwa da ặ'neh dvk no gweh, naah'de yọo' ho dih'ni gọ'ā yặn dahs, Ma gi ha di'ya sọh, neh huh' ho di'yọs ọh ne Je ru sa lem.

2 Ho nă, Ga šh' ne găh no'na gă doh' ne go'wăh go-

waah' ne Jews no' no ăn' joh dăh'? neh, săh'ăh, ne ho'-o weh tgăăh'gwit găhs'gwa wah a'gwa găh' no' jih' sohdah; neh, kuh, ne găh wah a'gwa yoh' duk nă' sha gwa'-dă na yă'os.

3 Neh, dih, no nặh' ne Her od, ne go'wăh go waah sha'i wa'ok hooh nặ gặ, we suh' oht hoh'ni gọh hặặh'gwặh; haeh gwah', kuh, ga gwe'goh no'gweh he'ga non'da yặh ne Je ru sa lem.

4 Neh, dih, no nặh' sha a'go yah'de'o ek ga gwe'goh na'di go wa nặs ha di'yah'dont hwus, kuh ne sha go'di yado nih ne gặn dyuh'gwah gĕh, ha go'ya'on doh ga'ặn dihugwa'o weh na'ặ na gặad' ne Christ?

5 Neh no' wa'ah seeh, Neh neh Beth le hem' tga non'-da yah, he'yo'an'ja deh ne Ju de a; nan dah', sah'ah.

ni'ga ye'ah ho'ya doh' no do'gas da'ni ak;

6 Neh, kuh, niis, ne Beth le hem, he'o weh dyo ặn'jadeh ne Ju da, tặh ặh, nach, deh sws'thoh he'ni yooh' ne ga nok'da yặn doh' ne Ju da; neh, sặh'ặh, niis gĕh ặnt ha'ya gặht ne Thặ noh'do ạh, neh ặnt ha'go yặn'nohdo'ni ak na go'gweh dah Is ra el.

7 Da o nặh' ne Her od o dah'seh doh'gẽh he a''go nọ'goh' nặ' nọ'gweh ne Ma gi, ha gọ'i wa'dah gwah''seeh' he ni yo'wah gẽh shah'o yặn deet'heht no jih'soh dah.

- 8 Ha go'hah oh neh huh' ha'a noh'get ne Beth le hem, ha go'ya ah'seeh, ha'wa', Swah'dan dih', swai'wih saak no do'gah ooh' he'a yah'da deh naak sah'aah; neh, kuh, no nah' as hes'wa gah, dant sgwa'o nya'neh', kuh; neh nah iih ne neh huh' ha'geeh'; a'e ya'da'na ya''as nah' iih.
- 9 Neh no nặh' ho na'o gặh he'na'yeặ'nooh ne go'wăh gowaah, ho noh'dặn dyooh; da, nặ' nah a'wặh, neeh' shahga'jih soh'daat tho di'gặ nah tgăăh'gwit gặhs'gwa, o'ặndo'gwa he ya'we nooh he'wa'o ne no'an dyiĕh; neh huh' he yu'ặh heh'oh heht gặ'gwa o do'gặh doh he'ặh dyoh na'ak sah'aah.
- 10 Neh, dih, no nặh' sha'a dĩ gặh' no jih''soh dah, neh nah'de yò dohk' we suh' wa'ặ nạn doh'ha'ặh.

11 Neh, kuh, no něh' neh huh' he'o di yooh heh tganoh'sòt, ho'wa gš' naak sah'aah, neh, kuh, ne Mary, no'noh'šh: neh, no di'yah'dye'nšh oh, ho wan'dš na'yšnii: neh, kuh, no'na'weh să'gwäh' he'o weh i waat nonas'hă no'nyvs hăh; ho wa'ge o nii, ho wa'wii oh, jitgwääh'ššh nah o'wis doh'dšh: neh, kuh, no so'wah dah ga să'no gah'oh shoh'oh, frank in cense, kuh ne myrrh ga ya'soh.

12 Da neh', dih, Na'wen ni'yuh ha go'o wiih no e''săh da go'gwa, neh na'gă ak neh ho'gwa theh'shone'nooh heh thăh dyoh' ne Her od: neh huh' hesho'ne nooh tho no'ăn ja deh', o'yah ji'gwa hes ho'neh-

dah'goh.

13 Neh no nặh' chi shọ' nọh dặn dyoọh', nặ' nạh a' wặh, o nặh' no'o yah ge'o nọh s'hặh Na' wẽn ni'yuh o'yặn deet' ho da'do ni ha yah' da deh' ne Jo seph, o e'sặh da go'gwa; ha wặ' ah seeh, Dĩs daht, de e'jah dak naak sah' aah, kuh no'noh' ặh; swa deh' guh, Egypt dyo ặn' ja deh hặ swa'-deh gwus' hặặh; neh huh' shọ hặh sih' dyon dahk he ni-yò'o weh' hặs go'o wih; neh, sặh' ặh, ne Her od ặ o'-yah dih' saak naak sah' aah, neh a i'wah doht họ' heh.

14 Da neh, dih, no nah' det ho'dah oh, he a'go aah naak sah'aah, kuh no'noh'ah, neh so'eh; neh huh' he-

a'we nooh ne E gypt dyo an'ja deh.

15 Neh huh' sho he šh'dyoh, he'ni yò'o weh' he a'wee yooh' ne Her od; neh neh huh' ni ya'wšh oh, o i'waye'ih oh na'wš nah Na'wĕn ni'yuh ne ho'gwa ho wš'nĭtgšh'dah goh ha yah'da deh no do'gšs da'ni ak, ha'wš', E-

gypt gěh hěs he'no goh ne'a wak.

16 Da neh', dih, ne Her od, no nặh' sha ặ'ni nạn dok, neh'gwah no wạn dặn do'nyah doh nặ' no gweh ne Magi, neh naah'de yò dohk' oh tha'de nyặh'dohk: wa a'-dặh hạht, kuh, wạ'o wặ nạh'wặnt huh ga gwe'goh na dĩk'-sah shoh'oh, he'ni yoh' Beth'le hem' tha di'na geh; gagwe'goh, kuh, ne wak'da dyiếh ha di'na gặx dyiếh; neh-huh' dyuh saah' ne dek ni' hès ho'di x hwặh, ga oh', kuh, dyu gọn'dah gọh, he'ni yò'o weh' chi wa'eh sha'i-

wus'ha wih neh ha go'i wa'dah gwah'seeh na' no'gweh ne Ma gi ha di'ya soh.

17 O něh' o i'wa yeih'oh no'os nyiěh'oh no do'gša da'-

• niak' Je re miah, he'a wa,

18 Neh ho'o weh ne Rama ho wan'di wa'na o gah, de a'noh sant hwus'; neh, kuh, na'nos'da'o nyoh; wesuh', kuh, ha non'da naha: Ra chel de o'wa nos'da nih ne guk sah'dah shoh'ga aah: 'tah'ah, kuh, deh a'oh a'yago ga yah da'yon dah'ni gon'do nyooh, neh gai'o nih heh deh sha'no heh.

19 Da neh, dih, no năh' chi a'we e yoh' ne He rod, nă' nah a'wăh, no o'yah ge'o noha'hăh Na'wĕn ni'yuh o-e'sah da go wa o'yah da'do gah'theht ha yah'da deh' ne

Jo seph, E gypt ho weh, ha wa'ah seeh,

20 Dis daht, de e'jah duk naak sah'aah kuh no'noh'äh, neh huh' ho sa'seeh' he tho no'sn ja deh ne Is ra el: o-näh', naeh, deh shä'no heh nä nih'saas gwah na'o wa nyuh naak sah'aah.

- 21 O nặh' det ho'dah oh, det ho'ash naak'sah'ash, kuh no'noh'šh, neh huh' nah dět''ho ne'nooh' ho'no'šn ja deh ne Is ra el.
- 22 Neh, gwa', no nặh sha i'wa'ok neh'gwah neh Arche la ua dễt hặ'noh do'ah ne Ju de a, neh sho dyah'don dah'goh noh'ni'gặ sạh' Her od, o nặh' hoh dyuh'oh ne' neh huh' họ'sa eh': neh, dih, heh Na'wĕn ni'yuh wa oh''dya wặ'ặn dặh' no e'sặh da go, o nặh shot ga'ặ-gwặh, neh huh' he a'we nooh Gal i lee dyo ặn'ja deh.

23 Neh huh', dih, he'o yooh', he o'na gaa doh' het ganon'da yah ne Na za reth ga ya'soh; neh no i'wa yeih'oh he'nio di'wa na'wah''oh no di'do gaa'da no'ni ak, Neh

Na za rene &"o wa yaas'thaak.

OI'WAH III.

NEH dwa nis'ha de nyok' ho yos'oh John ne Baptist de o'di o'gwah do'on dyich he'o weh de a'di'nage nyoh' ne Ju de a.

.2 Ha'do'neh, Do sa'swa de nih' ne swah'ni go sh' geh; meh săh ăh, ne gă o yah geh o i wah geh ne dwa neh doghe'ha gwen ni'ynh o'nah oh ga yoh.

3 Neh sặh'ặh nặ gặ' hơ dogh' no snyieh'gh no do gặsda nih. E sa i as, ne'a wa. Neh na'wa nah ho i'wa no'dadyičhs' he'o weh de'a di'na ge nyoh, awa des'yo nih ha'a'we no'on dyĭĕħ Na yah'da gwĕn ni'yuh, š yo'do gšh'danook hot'a'de nvoh'.

4 Neh sha a'yah dast ne John, ho syo'nyah do'noh ne ga'nyah'sgwaat o ah'daah; neh, knh, ne ga noh' gahheh'sah de ot'hwa hah; neh, kuh, i'aas no gwa'yuh dah. lo cust ga ya'soh; oh noh'gont', kuh, o wa'nah', ne gaha'da go'khaah.

5 Neh huh' he'o ne'nooh he'o weh it'hehs Je ru sa lem tho ngh'dan dyggh, ga gwe'goh, kuh', ne Ju de n, haehgwah', gwah huh', ne wak'da dyiệh ne Jordan,

6 Neh, kuh, neh ho'o weh ne Jordan wa'a go ve'ahdah'gwah ne bap tism: neh de o'nou doh'hi vash hodi'wa'neh a goh'.

7 Neh, gwa, no nặh' sha a'go gặh ho ngườ gah deh ne Pha ri sees kuh ne Sad du cees ho di yooh neh na a'go ve'āh dah'gwāh ne bap tiam, ha go'yā ah'sech, O iis, ga wa ji'ya deh no'das haea'dat goh, soo, eh chih'ni go''anda'doh' na'e swah nya gaa' ne. ga noh'kwas hah da'weh'?

8 Neh, dih, neh swai'oh dus'ha yan'deh do'ok heh dogăs de ji'swăh ni'go ăp de nyoch'.

9 Sặ ngh', đih, š di'swih' ne swặn'ngh dợ nyọs hặ gọ, Neh săh'sh, nith, neh Abraham shagwah'nih; neh, ašh'ah, neh'huk noh gwa'as, ho gwe'nyooh' Na'wen ni'yuh nă gă gah'agwăă ge'oh na'a go'yah da'ges guh neh a'ok sah'dah shoh'ga ak ne A bra ham.

10 Neh, dih, o năh ne'wah neh huh' he ga'eh na do'gih nok de'ah geh ne ga'ideh; neh, dih, gai'o nih, hah'de ge'on da ga, neh tặh ặh' deh wa'yo nt hah mo'yi-.yah, në gë on dyah go ok; neh huh' ha wan dyo ok nojīs'dah geh.

11 lih, nach, do gặs' oh gwa'ye ăh'dah gwặh ne bap-SENECA.

tism o'ne ga nòs oh gye'āh dvk, neh do'sa swāh'ni go'āh-de nih; neh, gwa, neh nānt'heh nah'gāāh, we suh' hah has'des hāād, naeh he'ni waa gyāh' niih: tāh āh, kub, niih tah'de gye'ih o'ga di'on dah'go ok na'kha wih'-sek no'oh dah'gwah: ha'o hwah', naeh, ā she swa ye'āh-dah gwāh' ne bap tism, neh ā an'dye'āh dvk' No twais'-hā'do gāh'dih, kuh no jis'dāh.

12 Neh ha ah' na'gaeh'da''wak thah, neh, kuh, neh tga gont' ant has'ah dah'jih he'o weh hat gwah'es thah: neh no nan'jah a e'o ek ha'ge'on dah'gwah: neh gwa', naeh, na a'ah daah no gaeh'dah a a'ye ah'duk ne dehwahs'swas no jis'dah.

13 O nặh' neh huh' nět ha'we ngoh' ne Je sus, nehhuh' da ah'dặn dih ne Galilee, he o'yos oh ne Jor dan, he'o weh ni'ehs ne John, neh, haeh'gwah, nặ o'ye ặh'dah gwăh ne bap tism.

14 Neh gwa', ne John wa o'is dah, neh na'a wa, iih ne gah de'yu do'an jooh aa'sgye ah'dah gwah' ne baptism: neh, gah, niis oh sgyah'do waht?

15 Neh, dih ne Je sus dis ho'wā nah sā gwāh, ha wā'ah seeh, Nyo gwah' sho; neh huh', sho, ni ya'wāh ne'awah; neh, sāh'āh, o i'wa yā'ās doh' he'dwa yah'da deh nā dwai'wa ye'it ga gwe'goh' ne gai'wih sah'hoh non'daye'i wa ye'is. O nāh' do gās' ho ga'yah seeh.

16 Neh ne Je sus no nặh' neh sha'o wa ye'āh dah"-gwāh ne bap tism, wah o'gon da dyiệh dễt ho'ni oh'gă"-wăān doh ho''ne guh; da', o nặh nặ' nah a'wăh, o nặh', sho', kuh, de o'de ho'on dvāh'seeh ne gặ'o yah gêh; neh, kuh, no'o gặ No'twais hāh Na'wĕn ni'yuh dyu dah'sāh doh, neh huh' ni yuh'dặ an dyiĕh he'ni ga'ye hah ne jääh'go waah gưs'he nặh', i gặ, ne da wa'dah sặnt; neh neh huh' o dă'dvs oh ha yah'da deh.

17 Nặ dah, kuh, nah a'wāh, da ga'wă nit gặht ne gặ'ợ yah gẽh, wa dọh, Neh nặ gặ he'a wak, neh ne wesuh' he no'ọh gwah, neh tga ye'ih ak ni'gọ i yuh hayah'da deh.

OI'WAH IV.

DA o něh' No twais'hāh wa o'yah theeh ne Je sus he dyo šn'ja deh ne deh e'na ge'nyoh, neh ně'owan da'nah ge ad na'o wah'ni go'da guh, ha nis'he o noh neh huh' nă a yech.

2 Neh, dih, no nặh' ge ih' ni wặ nis hặc hặ, ge ih', kuh, ni wah'son dus'hë, shah da''wan don dyich doh', shah-

ga'at ne' neh, o nặh' ho dọs sweh da'n is ọh.

3 Da o nặh' wa o''yah do'wănt' me sha guh'ni go'da-gwos, ha wặ'ah seeh, Neh ne dyặ'gwah iis ya'a wak Na'wen ni'yuh, ji wis'as, naga gah sgwa'ah shoh'oh, oah'gwah a wan'doh syooh.

4 Neh, dih, neh det hos'nyieh oh, ha'wa', Neh ne ga'ya doh', Neh no'gweh, tặh'ặh o ăh'gus gah'ah ta'ya-goh'heh go'ok; neh gwa', naah'de yo wă'na ge net ga'-ya gặhs haah'sa'ga ặnt Na'wĕn ni'yuh.

5 O ngh, dih, na nis'he o noh neh huh' hwa o'ash hek tga non'da yah' o non'da do'gah dih, neh huh' hwa o'a-

dăh ga noh'sa gă'yat he yon'dă na yăn'dah gwah.

6 Neh, kuh, na wa'ah seeh, Neh ne dya'gwah do gas' iis ya'a wak Na'wen ni'yuh, hoh'sa'da dyah'dant: ga'yađọh,' sặh'ặh, A sha'go i'wis ws no'o yah'ge'o noh'shahshoh, dă ye"săh nya dooh'; neh, kuh, na dis'oh dah'geh tga gont' da ye'sa yah'dah gwah'duk; dya'gwah, sah'ah, sho, hah dāh'sa sih'do yent ne gah sgwaah'geh.

7 Je sus ha wě'ah seeh, Neh ga'ya doh', aeh, Sě noh' š sa'dš nah'ge št na'e sni''go da guh' Na yah'da gwen ni'-

yuh, ne' Ya'wen ni'yuh.

8 O nach' na nis'he o nok neh huh' hwa o'aah ho non'da deh, neh naah'de yo dohk' o non'dees'; neeh ha''o-wan'da nii' ga gwe'goh he'ni o'no an jaha' ne go wah'gowas shoh' ne yo in'jah geh, kuh he'ni o di yah' ne dega'šh să'oh gwa'noh.

9 Neh, kuh, na wặ'ah seeh, Ga gwe'goh' š go'yoh' nặgš', dyš gwah' š sa''da dyah'dye něnt', š sga'dš na'yš ga. 10 Onih' ne Je sus ha wa'ah seeh, Sa doh'nek, gis-

Digitized by Google

ho'neh ho sa'seeh, se nis'he o noh; néh, sặh ặh, neeh ga'ya doh', Tga gont' neh ặ e sa''dặ na'yặ ni''ak Na yah'-da gwen ni'yuh, Yá'wen ni'yuh; hạ o'liwah ge'ah neeht, sho, ặ e'si wa'yặ ni''aak.

11 O nặh hot'hà da doh na nĩs'he o noh ha yah'da deh; neh', kuh, nặ' nah a'wah, ha di'o yah'ge o noh wa a'di-

voh, oh tho'was nyeeh.

42 Neh no nặh' ne Je sus sha i'wa ch ne John họwah'ho doh on da'de ho'doh gwah'gẽh, o nặh' neh huh' ho a'we nooh ne Gal i lee.

- 13 Neh, kuh, ho na'ga gwah ne Nazareth, neh huh' hot gon'dah geh his ho'na gaa doh Ca per na um, ga'nyudaak'ah', he tho no'an ja deh Zeb u lon, kuh ne Nephtha lim.
- 14 Neh noh gai'wa yéih ne hosnylĕh'oh ho do'gặs dan ni Esaise, ha wặ,
- 15 He'dyo ăn'ja deh ne Zebu lon, kuh he'dyo ăn ja deh ne Neph tha lim, tga'nyu dăak'da dyieh, agah'han di'gwa ne Jordan, Gali lee, ot ho no'ăn joh dăh'shoh neh huh' tha di'na geh;
- 16 Nă nơ gweh noh sợn da gọ hã mik dyọh ho di gặch de yuh hat hes yo wa nặh: neh, kuh, he 'ọ wah thặ nih'-dyoh no: gặ'e yaht no dặc nos hã gọ ho di yah do wặh oh me de yuh hat heh.

17 Neh. ne ho'o weh ne Je sus thoh saah neh wa a"dent ha'has', ha doh, Do sa'swäh ni"go an de'nih', neh, sah ah, ne ga'o yak geh o i'wah geh ne dwa noh'do ohs'ha gwen ni'yuh o nah' oh ga yoh.

- 18 Da neh ne Jesus i'eh' ga'nyn daak'da dyieh ne Galilee, waa'go gah de i'yvshe, de ya'da non deeh; Simon, neh ne Peter ho wa'yaa thah, neh, kuh, ne Androw ne de ya'da non deeh; ya dah'e'o aah ne ga'nyudaah'geh; neh, sah ah, hui'jah'yaas na i'yah deh'-dah.
- 19 Neh na gọ'ya ah'seeh, Da khi'nọn dãa dyiệh; neh, kuh, nih a knia'syo nih, neh a ji'sni jah'yaak sek' nọ-gweh.

20 Neh, dih, o něh', sho, kuh, ho nont'gah wäh no'-

noh'aah'shoh, ho wa'non da'dyies oh.

21 Nch huh' he ch'dan dyooh', sha go'gaah o yah', kuh, de i'yvs he de ya'dă non deeh; James, Zeb e dee' ho'awak, neh, kuh ne de ya'da non deeh, John; ga'o wa go. ha dih'nont, de'ă nan di ne Zeb e dee, no'wah'nih, shănah'e o nyoh; neh' ne a'go no'gos oh.

22 Neh ne wah o''gon da'dyiĕh' ho nont'gah wah ne-

di'o wah, kuh no'wah'nih, ho waa'non da'dyies oh.

23 Neh ne ga gwe'goh tit'ha'weh doh ne Gal i lee; wa a'go i'yo nya'noos tha nont'gen nis'ah dah'gwa noh; ha gont ha'ni a dyiĕha', kuh, ne gai'wi yua'duk, ne ga'oyah geh o i'wah geh ne dwa ngh'do ohs'ha gwen ni yuh; neh, kuh, neh sha go'jah da noh ga gwe'goh he nah gah'hoh dahs ne ga noh"so dai'yĭĕhs' no gwe'neh.

24 Neh, kuh, no wah'sa na'o gah, ti'ga gwe'goh hohdwa'dio guh he'dyo an'ja deh ne Syria; neh. kuh. neh huh' he o'wan di'yah theeh ha yah'da deh ga gwe'goh no'di no'ok da'no nih, not gah'hoh dah'shoh no noh'so dai'yooh neh de o'non doh'ho ga'nyah doh; neh, kuh, heni yogh' ho non'dys niih, ho non'dye na'wah doh na nis'-, he o noh; neh, kuh, ne deh'jo heh', gyeeh, he ye yah'da văn'da dvičhs; da. neh ne sha go'jah da'ngh.

25 Neh, kuh, no'was'non da'dyles oh gan dyuh'go wanăs' no'gweh, neh huh' tho noh''dăn dyo gwăh' ne Galilee, kuh ne De capolis, kuh ne Jerusalem, kuh ne Ju de a, neh, kuh, gyeeh ne sgah'han di'gwa ne

Jor dan.

OI'WAH V.

TEH no něh' sha at'gat huk ne găn dynh'go wa năs. heh tgšh he a'we nooh, ho non'da deh; neh, kuh, mo nặh sha'a dyặch họ wa yah do'wặh ch na gọ'i o nyami'ahk.

2 O nặh ho họ do gwih hah sá ga ặnt, ba gọ i o nyamih, he wi.

3 Go dă'ob ne go da'de găh he'wah o'dăs theht... ne

gut wais hah, neh, kuh, he'eh dah'geh go da'do nih; neh sặh'ặh go wặh ne gặ'o yah gĕh o i'wah gĕh ne dwă ngh'do gh'shă gwen ni'yuh.

4 Go dă'oh ne yon dă'nahs': neh, săh'ăh, nach, neh dă yon'dah ni'go on dăh.

5 Go da'oh ne guh ni go's ni das; neh, sah'ah, a ya'gowas theht he'vo an'ia deh.

6 Go dă'oh ne'neh go dos'sweh da'nis thah, neh, kuh, ye ah'dat hặs'thah ng'ye i'wa ye is he'ni gai'wih'sah họh: neh, sặh'ặh, nặ ya'guh daht.

7 Ge dă'oh ne go da'ni dă oh; neh, săh ăh, nă ye'găh'

nă'jon da'di dăăh.

8 Go dặ'oh ne deh thah'gwis dặh deh ao'weh ne'wact'găh ga wăn'nyah sah'geh; neh, săh'āh, nă o'wa găh Na'wen ni'yuh.

9 Goda'oh ne je i'wes yo nih neh skas noh ta gai'wiyu'aak: neh, săh ăh, nă ye'ya so'ok, Ha'wen ni'yuh hok-

sah'dah shoh'.

10 Go dặ'ch non dah'noh gọnt hah neh tgai'o nih hego i'wa ye'is doh he ni gai'wih'sah hoh: neh, sah sh. gowăh ne gặ'o yah gĕh o i'wah gĕh ne dwä noh'do oha'hăgwen ni'yuh.

11 Swan da'oh nah' iis no nah' a yeh'chi noh'gon dah no'gweh; neh', kuh, në yeh chi gësh'syo nih; neh', kuh, naah'de wa et'gas ha ge a'yeh chi'wah is'thaak, a yeh'chiyë'no wăh'da ni'aak, neh' ăn dyiu'i wah'gă ak heh de-

sgwai'wa'ga neeh.

12 Joh'e shah, neh, kub, naah'de yu dohk' ja doh'hašh; o i'o wa nšh, săh šh, š di'swat ga'nyah gặh ne gặ'ovah geh: neh huh', sah'ah, nit ho'wan di'noh gont hahk no di'do gặs'da ng'ni ak no'ặn do'gwa he swa yah'da deh ho non'doh oh.

13 Iis neh'huh no jîk'heh dah he'yo šn'ja deh; neh gwa', ne dya'gwah a yut'gah so'ok no jik'heh dah, a'nant ga ye'ah dak' na sga'jik heh'da gaant'? Neh, wach, neh deh tah'gwis dăh to'sa wa dis', neh, sho, nas'dehi hi wan'dyo ok; neh' kuh, di i'ni is giha yok' no'gweh.

14 Iis ne de yah'hat hes'dah goh he'yo an'ja deh: Neh no non'da ga'yaat ga non'da yah deh a'oh a'wa dah'sit.

15 Tah'ah, hach'gwah neh huh' deh e'ya noh'daah nogweh, na'yon de gaht ne yont chie'do dah'gwah, neh, kuh, neh ho'o sa ye yaah gah noh'gwa go; neh gwa, gặs, neh huh' wah e'nyu dặh he'o weh ye'nyu'dah gwah; neh, kuh, ne ga gwe'goh oh dya'go hat'heh dah, he'niyo'gweh da ge o gyeh' ye yah sah.

16 Neh'huh, dih, nặ yuh'dặ ak, dặ yuh'hat he'aak ne de swah'hat bes'hah, he'a di gaht no'gweh; .neh huh' non'da weeh duk a'a di gah he'ni wi yu ne swai'oh dus'hah shoh'; neh, kuh, neh da'o wa'ah sa'o nyooh' ne

She swah'nih, gặ'o yah gẽh thặh dyoh.
17 Sặ nọh' neh huh' nặ swah'ni go'oh dặ'ak, neh ọ'gyoh dah'go ok no'sa gi'wah doht ne ga ya'nes hah; dogaht' neh, gih shah, he'ni o'di ye a'noh no'di do gas'da-ni'ak: tah'ah neh' deh a'gyoh dah'goh na'gi wah'doht, neh gwa', na gi'wa ye'is ga gwe goh.

18 Neh, sah'ah, gai'wa gwen ni'yuh oh gwa'as, he'niyo'o weh' ne ga'o ya deh, kuh he'yo au'ja deh a gai'wah'. doh, deh'ju'i waat'ah, na gwes' he yu'i wes'thoh ne gava'nes hah geh tah'ah ta'gai'wah doh, he ni yo'o weh'

ga gwe'goh & gai'wa ye ih.

19 Neh, dih, neh so'dih gwa'nah ot dä a'i wa'it skat, he'yu'ya nes'has'thoh, na ga' ne gai'wih sah'hoh, neh, kuh, nas'ha go i'o nyah' no'gweh, neh' neh huh' na yeya'noh da'ak, neh neh ant ho'was thwat, he'o weh dwanoh'do ohs'ha gwen ni'yuh o i'wah geh ne ga'o yah geh: neh' gwa', so'dih gwa'nah ot' no'gweh a ai'wa yo'is, neh, kuh, nặs ha go i'o nyặh neh neh huh' nặ ya go vặ'. na wah, neh', naeh, ne' neh ant ho'wa go wa'nant he'oweh dwa noh'do ohs'ha gwen ni'yuh o i'wah geh ne ga'o yah gĕh.

20 Neh' săh'āh, noh gwă'as, Neh nă gă'ak deh o'ahdooh he'ni swai'wa yees'doh' he ni gai'wih'sah hoh, nach he'ni a'di ya noh dash ne Scribes, [na di'ya do'ah,] kuh De Pha ri sees, this deli gaat gaah neh huh' on'dewá yoh dok na e swa yoh he o weh tga yah ne dwanoh do oha ha gwen ni yuh o i wah geh ne ga o yah geh.

21 Neh neh swai'wa o gặh, thặ non'do ok nơ nặh jih' thặ noh'he nyok, Sặ noh' ặh'sa dyu oh: neh, kuh, neh so'dih gwa'nah ot ặ'an dyu'oh, neh neh oh tho'do ặ''ooh no nặh' dặ o'wa yah do wet.

22 Neh gwa', noh gwa'as, So'dih gwa'nah ot a o'moh-kwahs' ne de ya'da non deeh, a ga'ak deh tah'gwis dah deh tgai'o nih, oh tho'do a''ooh no nah' da o'wa yah'dowet: neh, kuh, ne son'dih gwa'nah ot, Sa do'gweh dadye'at, a a'wa as ne de ya'da'non deeh, neh noh tho'do-a''ooh ne ga as'hah geh: neh, kuh, ne so'dih gwa'nah-ot a a'wa as, Deh sah'ni gont deh sni'go i yah', neh', naeh, noh tho'do a''ooh na na's'he o'noh gah dyn'de khah'.

23 Neh, dih gai'o nih, dya gwah, no nah' neh huh' a sheeh ne sat ga'a yaat he'o weh tga nyiut ne ye yah'-do thwat'hah, neh huh' ha ji'sas haat heh yai'wa gah'seeh

ne de ja'dă non deeh,

24 Neh huh', sho, i jěšh' neh sat gš'š yaat he'ga nyint' ne ye yah'do thwat hah; neh, kuh, neh sah'dšn dih; neh da sa'dye šnt' në ji'ja di'wvs yo nih ne de ja'dš non-desh; da, neh huh' ni yò'o weh, o něh' wa'eh dš cheh, neh, kuh, š'saat gah' ne sat gš''š yaat, š'syš něn'daht' ne de sa'yah do'weh doh.

25 Gon'da dyièh sa ja'di wus'yo nih ne' ya ye naah, nah'soh' do'gă' jat ha'i neh; dyă gwus'hoh neh'huh ne de ji'do găh'oh neh huh' hă'yaat gah' ha yah'da deh ne da'a yah do'wet hah; neh, kuh, ne da'a yah do'wet hah hă'yaat gah' ha yah'da deh ne sha go'ye naas; neh', naeh, ă yah'ho dooh;

26 Do gặs' oh gọ'yặ as, Tặh'ặh deh tah'gwis dặh, tọn'-da ga ye'āh duk dọn'da sya gặht', he ni yò'o weh' hặ'as-gă"ă huh, na gwus' he yu'i wus'thoh.

27 Swai'wa o gặh', thặ non'do ok no'nặh jih thặ noh'he-

nyok, Să ngh' dăh syah'duk:

28 Neh gwa', noh gwa'ga, Neh neh sp'dih gwa'nah ot as ha'gut gaat huh ne ye'oh, neh a a'noh do nyegh na'o-

di găăh es, o năh', nach, tho yăh hih oh, de o'yah dah'-

gwäh na'wăn"nyah sa'go'.

29 Neh, kuh, ne dyš'gwah ne syšn neh'goh se ga'at š sai'wa'neh aak'dšh, šnts dah'gwat: neh, kuh, neh sih' hoh'sa'dih'; neh, sah ah, sas'ha no nyus'hah niis, neh skat on'de sa''dă gwus' neh syah dah'gĕh, he'ni yooh' aĭs da'noh; naeh he ni yuh'dă na'syah da'gwe go'on dyiĕh ha nis'he o'nah geh ha'wah sah'do ok.

80 Neh, kuh, ne dyš'gwah ne syšn neh'goh sis oh'dah asai'wa'neh aak'dah, ijahk' ne'neh; neh, kuh, neh sih' hoh'sa'dih'; neh, sah'ah, sas'ha no nyus'hah niis, neh skat on'de sa'dă gwos' neh syah dah'geh, he'ni yooh' sie da'noh; naeh he ni yuh'da na'syah da'gwego on dyiệh ha nis he o'ngh gẽh ha' wah sặh' do ok.

31 Neh ne waah'seeh, Neh neh so'dih gwa'nah ot šch ha'gut gah ne' yòh, šs ha'go ya'dos yoh heh sa sha'-

gut gah :

32 Neh gwa', niih noh'gwa'as, Neh neh so'dih gwa'ngh ot' šch ha'gut gah ne' yòh, š gš'ak neh deh tgai'o-nih na'o wa'yah don dih, ha'o hwah' da sha'go noh'do os ng'o wa'yah don dih: neh, kuh, ne so'dih gwa'nah ot &'sho di'nyaak' ne ion da'dat gah'wah, neh, naeh, not ha'vah duk. .

33 Oyah', kuh, neh neh swai'wa ogah', tha non'do ok . no'nāh jih, sặ ngh' dặ chi'wa de nih nặ sai'wih'sah g'ok ne dă'sa no'oh gwa nyook ha yah'da deh Na'wen ni'yuh; neh gwa', no i'wa gwe goh a eh'si'wa ye'is da ni'aak.

84 Neh gwa', niih noh gwa'as, Sa noh' hah gwis'dah š swai'wa ni'yaas dvk', neh a gwa'nah'ot a'swih'; tah'šh, haeh'gwah, he gặ'o ya deh; neh huh', sặh'ặh, thăh-

dygh' Na'wen ni'yuh;

35 Tăh'ăh, hach'gwah, he'yo ăn'ja deh; neh' gai onih, neh de os'han dah'doh; tah'ah, haeh'gwah, ne Jeru sa lem; neh' gai'o nih he' neh hoh non'da yah no'yah'da ne'a gwat go'wah go waah.

36 Tăh'ăh, hach'gwah, ta'si wa'ni yaas duk ne sa ngh'šh'geh; neh' gai'o nih heh tšh'šh deh"sa gwe'nyoo' 8

ju noh'geh äät na'wah dah'ääh, do gaht jäs dah'ääh a'so nih.

87 Neh gwa', he na yuh'da ak ne da swat'ha o nyok', neh huh', neh huh'; tặh'ặh, tặh ặh. Neh, sặh'ặh, a'dih gwa'nah ot a ga'at na ga, ne ho'gwa dweh dah'gwah ha vah'da deh naah'ni go'et'gah.

88 Swai'wa o gặh, thặ non'do ok no'nặh jih, Neh noga'ah hah'daak neeh' no ga'ah: neh, kuh, no noh'jah

hah'daak neeh' no noh'jah.

39 Neh gwa', niih noh gwa'as, Sa noh' niis neh daji swai'wah sa gwat ne'wa et gah; neh gwa', ne so'dihgwa'nah ot a a'nis oh'da gwah'da'ah a ya'go ek aya neh'go'gwa sa da'hos gwah'gĕh, ä sat'ga"ă guh, neh ne'wah ne sga gă'ă di'gwa ă o'deh să'văs thehs.

40 Neh, kuh, ne dya'gwah no'o gweh a ya ye naah, ga ya'nes hah a ya'ye'ah dah gwah, neh huh' na dwe'ehdvk da yah'nyiuh seeh ne sa dyah'da wih shah, ha'ye-

ngah', sho, hach gwah, ne sah'gwaas thah.

41 Neh, kuh, ne so'dih gwa'nah ot ant va'noh do'os. nae'sneeh skat he yut'gat hwah, is neeh', dek ni' hah de'vut gat'hwä ak.

42 He soh no'o gweh na yah'ne gah; neh, kuh, ne'ogweh nă vat'hah do'ni neh, să noh' dă e'sa dih'sa de'. nyahs'.

43 Neh neh swai'wa o gặh, neh thặ non'do ok, Å e'sno'oh gwaak ne ja da'oh, seh'ses swa'sh sek, nach, ne'

vah'ni go'ās swa'ās.

44 Neh gwa', niih noh gwa'as, Eh'chi no'oh gwaak neh eh chih'ni go'ğe swa'ğs; noh, kuh, neh chi'ya do'esyoh'gwah se'aak na'ya go'dah swi'yu aak, neh yon do'esych'gwah nac'sa dah'swa ct'gaht'; a she'yah da'ge hah no sus'swa as; neh, kuh, na she'ya da'na ya'ni ak no'sagặ'ặh svo niih, kuh no sa'noh gont hah.

45 Neh huh' ngn'da we'eh duk, neh o'sa ok'sah dah'shoh gặ'ak neh She swah'nih, gặ'o yah gẽh' thặh dyoh'; neh, sặh'ặh, tho i'wah, heh dya go'ăh gwit'gặh seh ne go i'wa neh'a goh, kuh ne ya go'gweh di yu: neh, kuh,

tho i'wah heh gos'dă on dyĭĕh'seh neh go i'wa ye'is doh, kuh neh deha'go i'wa ye'is doh'.

46 Nah, sặh ặh, ne dyặ'gwah nặ'she no'oh gwaak nọ'ea no'oh gwah, a'nah ot', nọo', ặ sat'ga nyah gặặh' ? tặh'ặh, gặh, hach'gwah, neh huh' de a'di yặ'noh dặặh neh
[sha'go di gặ'ă doh] ha di'wis de'o es ?

47 Neh, kuh, ne dyš'gwah neh'sho, dž yeh'chi no'onyo'ok ne de swa'dž non deeh, ga'š o weh' nah'de yehchi'wa gž nyooh' no yah'shoh oh'? tžh'žh, gžh, haeh'gwah, neh huh' de a'di yž'noh džžh neh [sha'go di gž'ždoh] ha di'wis de'o es?

48 Neh, dih, gai'o nih, Swai'wa ye'is do ok' năh' iis, šat chis'swa ye'ā ak he'nit ho i'wa ye'is doh ne She swah'-

nih ne gặ q yah thặh dyoh'.

OI'WAH VI.

WA DAH'NI GO'ÀÀ K no nặh' dặ swa'yah do wet nada'ni dặ'ga hặh, ặ gặ'gk neh huh' deh'swa ye'ặh he'adi gat nặ' ng gweh, neh ac'swa no nặh' na'yeh chi'gặn noọh: neh, sặh ặh, ne dyặ gwah neh huh' nặ swa'yặn wặh, tặh ặh taa'she swa'ga nyah'gặh' ne She swah'nih,

gặ'o yah gĕh thặh dyoh.

2 Neh dih gai'o nih, no nặh' dặh syah'do wet na da'ni dặ'os hāh, sặ'noh ặh sặ'oh da at ne ga'wặ niis' o'ặndo gwa, nach he'ni a di'ye hah ne daa'dih ni'go ặh'seeh,
no yah' ho nont'goh sou'dah goh, he'o weh hặ non'dặ na'yặn dah'gwah, neh, kuh, he de yu'non da'gwặn de nyoh,
neh ne da'o wạn'di ặh'sặ o nyooh' no'gweh. Do gặs ohgwā'as, neh, nach, no di'ye na'an dytěh no'nont'ganyahk'dih.

3 Neh, dih, niis, no nặh' ặ shè'yoh ne dặ she'yah do'weh dặh, sẽ ngh' ặ yu'noh dok ne chẽt'g wadi'gwa ses oh'do dah'goh he'ni wa'dye hah' ne syặ neh'-

mh.

4 Neh, gwa, niis, no năh' dă she'yah do'weh dăh, o-dah'seh doh'gĕh ă gă'ak; neh' kuh, ne Yah nih, na'-

a gặh neh o dah'seh doh gĕh, neh ä sya'ga nyah gặh ne tặh'ặh deh jo'dah seh'doh gĕh.

Neh no nặh' ặh sa'dặ ng'yặặh', sặ ngh' neh hưh' nă'syă'noh dă'ak he'ni a'di yă'noh dăh da'a dih ni'go ăh'seeh no vah' ho nont'goh son'dah goh, neh sah'ah di'no'ehs na'nan da na'yaah', neh huh' de a'di'dahs' heyon'da na yan'dah gwa'noh, neh, kuh, he'wat ha'ah syoh, he ga non'da yan doh, neh na'o wan di gah' no gweh. Do gas oh gwa'as, neh no di ye na'an dyieh, naeh. no'nont'ga nyahk'dih.

6 Neh gwa' niis, no năh' ă sa'dă na yăăh, hoh joh no dah'seh doh'geh sa nok'da yah; neh, kuh, ănt che'ho dooh, ă eh'sa dă na yă'os ne Yah nih, no dah'seh doh geh hặh dyoh; neh, kuh, ne' Yah nih ha'a gặh neh o dah'seh doh'geh neh a sya'ga nyah'gah neh tah'-

šh deh jo'dah seh'doh geh.

7 Neh. dih, niis, no näh ä swa'da na'yash, sa noh' neh a swa'dye ah'duk ne deh wa'des thah de dyoh'nahne'dah gwah, ne wah es'nyiet, he''ni a di'ye hah' ne deo'non dah'son da'i goh; neh, sah'ah, na'a neeh, ant sho'gwat hon daad, ne we suh' ha dis'nyiëhs.

8 Să noh, dih, shah dăh swa yă'noh dă'ak nach ne'neh: neh, sặh'ặh, ho ngh'doh ji'wặh' ne She swah'nih, neh nah oh'dah shoh de yu do'a jooh he swa yah'da deh

ga oh' nah wan dih nah soh deh she'swah ne'giih.

9 Năh'hun da' dih' nă swa'ye haak nă swa'dă na yăăh. Gwah nih, gặ'o yah gĕh'shoh chih dyoh, Dặ ye sa'āh sặ-

o'nyo ok he'ni sah'sa nan do gah'dih.

10 I dweh niis ne sai'wah geh ne dwa noh'do ohs'hagwen ni yuh: Neh, kuh niis he'ni di sah'ni go'oh dash neh huh' ni ya'wah ne yo an'jah geh, naeh he ni dyuh'dăăh ne gă'o vah gĕh.

11 Da gyoh' nă gặ wặ nis'hà đeh nah'de wặ nis'hà ge

no gwa'ah gwah.

12 Neh, kuh, neh don da gwai'wah sa gwus, no gwaiwa'neh ak'shah, naeh niih' he de jak'hi'wah sa'gwah seh nok hi'wa'neh a gih.

13 Sặ ngh', kuh, neh huh' hặ agwa'ah hặ dyo'gwah ni'go'da guh; neh gwa' sho, da gwa'yah doh'no ok hayah'da deh naah'ni go'et gặh. Iis' sặh ặh, sa wặh ne
dwä noh'do ohs'hã gwen ni'yuh, neh', kuh, ne gah has'des hāh, neh, kuh, ne de gạ'ặh sạ oh', hặ'yu i'wa dadyiệh. Do gặs' neh huh' na'ya wặh.

14 Neh, sah'šh, ne dyš'gwah dž je chi'wah să gwvs no'gweh no di'wa'neh ak'shāh, haeh'gwah ne She swah'nih ne gš'o yah gĕh thặh'dyoh dặ che swai'wah să gwvs.

15 Neh, gwa', nặ gặ ak dah'de je chi'wah'să gwah'seh no gweh no di'wa'neh ak'shăh, tặh ặh, kuh, ne Sheswah'nih ne gặ o yah gẽh thặh'dyoh tah'do sa she swai'wah să gwus.

16 O yah', kuh, neh no nặh' dặ swặn'dọn dyet, sặ ngh' neh huh' nặ'swa yeeh' he'ni a di'ye hah de'a dih'ni gọ ặh', seeh, no yah ho nọnt'gọh sọn'dah gọh, ha din ni gọ'ặ etgihs' he ni o'nọnt gọh'sa ye'ặh: neh, sặh'ặh, de'ặ'nọnt'-gọh'sas da hah, neh na'ặ neh nọ'gweh nặ'ọ wặ nọnt'gathuh', de o'nọn dọn'dyeh dọh. Do gặs' oh gwặ'as, Neh, nach, no di ye na'ạn dyiệh no'nọnt'ga nyahk'dih.

17 Neh gwa' niis, no nặh dặ sặn'don dyet, ặh sa'duhgaah ne sa'noh ặh'geh; neh, kuh, nặ sat'goh so'aeh;

18 Neh na'gš ak deh o'yšn det he'de ye'sa ga neh' nog-gweh heh de sặn'don dyeeh doh; neh, sho, ne' Yahnih, no dah'seh doh gĕh hặh'dyoh: neh, kuh, ne' Yahnih, na'a gặh no dah'seh doh gĕh, š sya'ga nyah'gặh neh tặh'ặh deh jo'dah seh'doh gĕh.

19 Sặ ngh' ặ swa'da dyu'e gặh nas'hặ no nyus'hặh ne yo ặn' jah göh, he'o wëh da gee'ahāh kuh nos gặh'sāh ga et'gặnt hah; he o weh', kuh, na'di nos gwa'oh dặ'ặno gut'hah he'gặh sa deh, neh, kuh, na'di'nos gwus.

20 Neh'huh gwa, hoh'swa'yššh ne swas'hš no nyus'hšh ne gš'o yah gëh, he'o weh ne da gee'shšh kuh nos gšh'sšh tšh šh deh wa'di et'gšnt hah; kuh he'o weh na di'nes gwa'oh tšh šh dah dš'š nih'so gut'hah, tšh šh, kuh, de a'di nos'gwus.

21 Neh, sh'ah, he'o weh ga'yah ne swas'ha no nyus'-

hăh, neh huh', haeh'gwah, hặ ga'yặn dahk ne swănbes'nyah'sah.

- 22 Neh de yuh'hat hĕs'dah goh ne ye yah'dah gĕh ne ye ga'ah: neh, dih, ne dyặ gwah wi yu' neh se ga'ah-gĕh; heh syah'da gwe goh ặ ga'noh ho'ok ne de yuh'hat-hĕs hāh.
- 28 Neh gwa' ne dyg gwah o et'ggh oh ne se ga'ahgeh, heh syah'da gwe goh g ga'noh ho'ok ne de yu'dahson da'i goh. Neh, dih, ne dyg gwah ne de yuh'hat hes'hah, ni waat' heh syah'da deh de yu'dah son da'i goh ohwa doh, ne gg' noo, hah'de yu dohk' de yu'dah son da'i goh!
- 24 Tặh ặh deh'so gaah no'gweh ne dei'yvs heh' a'or wah hah shăh'gă aak; neh săh'ăh, gih shăh', nă'os swa'ăh sek ne sha yah'daat, neh, nach, ne' sha yah'daat ăro no'oh gwaak; ne gih shăh ă o'dye na wah do'ok ne sha yah'daat; neh, nach, ne deh tah'gwis dăh ho noh'doh ne sha yah'daat. Tăh ăh deh swa'gwe nyooh ne da'she swa'di wah'nyă'ni ak Na'wen ni'yuh, kuh ne Mammon, [na'shă no nyus'hăh, i gă.]
- 25 Neh, dih, gai,o nih oh gwias, Sặ noh' neh dặswäh'ni goh hặặh'gwa nis'thaak he'joh heh, a'dih gwa'nahot' ae'swa dek'ho'nih neh, gih shặh, na'dih gwa nahot' ae'swa ne'ge ah tặh ặh hach gwah ne swa yah'dah göh, a dih gwa'nah ot nae'swa syo'nyah dah'go ok. Tặh ặh, gặh, deh o'āh da ni he'ya go'heh, nach he'ni gai'wah ne wa'-goh; neh, kuh, ne ye yah'dah nach nas syo'nyus hàh?
- 26 Swat ga'š oh ne jih'dšh aa'shoh oh neet gšh'shoh wa di'dyiëhs; tšh'šh, waeh, deh wa'di yšnt hwus; tšh-šh, kuh, deh wa'di yšnt'hwa gwus: tšh'šh, kuh yetgwah'es thah'gĕh deh wa'di o'es; neh gwa', naeh, na'non dšh ne She swah'nih, gš'o yah gĕh thặh dyoh. Tšh šh, gšh, deh swa'ah da nih he ni swa'yah da no'oh, naeh he'ni wa'di yah'da no'oh?
- 27 Soʻnah ot' he'ni swa'di', neh on'da gai'o nih ne na oʻda děh'ni'goh hěčh'gwa'ni aak hoʻsa a gělis he a'dogweh'di nehs, det ha'něk dogh moʻsa yu gělis?

28 A' nah ot' gai'o nih' neh de swa'da dặh ni'goh hặặh'-gwa nis'thaak' nas syo'nyus hàh'? De swa'yah do'weh dah'-jih no noh'jah' ne ga'ặn da go'shoh' a wặ'a yặh, he ni-yuh dặặh ho do'dyặ an'dyiệh'; tặh'ặh deh wặn'non dye'-uh dass, tặh ặh, kuh, deh wa'dih si'nyeh;

29 Neh, dih, noh gwě'as, Hach gwah', kuh ne Solo mon, he nah'de ga'šh sẽ oh ga gwe'goh he'ni yooh' ho'yĕn duk', kuh na'syo'nyah dah'gwak he ni yu'yĕs doh, tặh'šh dah'de''sga yĕ'on daah', nach he ni yuh dĕšh nặ-

gă, ne ja wa'ont.

30 Neh', dih, ne dyš gwah neh huh' ni òs'syo nyus'-yuh dša'doh Na'wĕn ni'yuh noh e'oh dah'shoh oh, ne ga'šn da go'shoh' o yšh,—neh, naeh, ne tga ye'ih nš gš' wš nis'hā deh; neh, gwa', nš'yo hāht yont hāh'gon dah'-gwah gĕh he wah'sāh doh,—tāh'āh, gặh, niis sah gwah', naeh, ta'she swus'syo ni'aak; iis, ne deh'gš' deh swai'-wa gwĕn ni'yus doh?

81 Neh, dih, gai'o nih, sặ nọh' neh' dặ swặh'ni gọh'hặth'gwa nis'thaak, nae'swa dọ'ok, A' nah ọt' ặ dwa'dekhọ'ni aak'; neh, gih shặh', A' nah ot' ặ dwa'ne ge haak';

.do gaht', A' nah ot' a dwcs'syo nyah'dah gwaak'?

82 Neh, sặh ặh, nach, ne ga gwe gọh nặ gặ hặ nih'saas noh sọn'da gọ họ nọn'dọh ch noh'dya ga'ặn joh'dặhshọh: họ nọh'dọh ji'wặh, sặh'ặh, ne She swah'nih, gặ'ọyah göh tháh'dyọh, heh de'yn dọ'ặn jo'ọh he swa yah'da deh ga gwe'gọh' nặ ga'.

88 Neh, dãh gwa''eh da swa'dye ặnt da swa'da dẽs'vt swih'saak nae'swa dye'na want no i'wah gĕb Na'wĕn ni'-yuh, ne dwä noh'do oh'shă gwĕn ni'yuh, kuh no i'wi-yus'dos hāh; da, o nặh', naeh, ga gwe'goh' nặ gặ'

hach'gwah a swa'yah do waht.

34 Neh gai'o nih, sặ noh' neh ặ yo'o ya'gặh do'ok ne swah'ni go ặh'gĕh he nặ ya'wặh syooh nặ yo hặht'; neh, sặh ặh, nặ'yo hặht o yặh', nach, neh dặ yuh'ni goh'hặh'gwa nia'thaak he nặ ya'wặh syo nyooh he ni wặ'niṣhaa. Neh huh' hah'de ga ye'ih ne wặ nia'hẽ deh he'niyu'yặh' ne de yuh'ni goh'hặặk he ni wặ'niṣ hes.

OI'WAH VII.

CA NOH' da ye'chi yah'do wet, neh' na'ga ak nah iis dah de'ye chi'yah do'weh dooh.

2 Neh, sặh'ặh, he'nặ swa yeeh ne dặ ye'chi yah'do wet, neh', kuh, nặh' iis dặ je'chi yah'do weeh duk'; neh, kuh, ne' nah ot a ye'chi ya'da nah'ge ah'dah gwah', neh, kuh, nặh' iis ặ je'chi ya'dặ nạh ge ăh'dah'gwặh.

3 A' dih, nach, heh' se gặặh' ne ni wah'ash nochhi'nus găh ho gah'dah gwăh ne de ja'dă non deeh, tặh ặh, nach, deh se gah'a'yo'oh ne ga'on dah ni'yuh' niis' nese ga"aħ gĕh?

4 Neh, gih shặh', a'na'ya wặh', na'eh sặ'as ne de ja'dă non deeh, Do, nyiuh', sgo guh' noch hi'nvs găh sagah'dah gwah, neh, dih', naeh, ho! ga'on dah ni yuh'

niis ne se ga'ah gĕh ?

- 5 Iis, ne de sni'go ah'seeh o yah' sat goh'son dah'goh, neh da sa'dye ant sa'so guh' ne ga'on dah ne sa gah'dah gwäh; o näh' wa'eh änt'sdo khaak' näch'ho guh' noch hi'nvs găh ni yuh' na'ga'ah gĕh ne de ja'dă nondeeħ.
- 6 Sặ ngh' ne ji yặh ặ swa'ngnt' ng'wặ'ặ gwah'seeh Na'wen ni'yuh; sặ ngh' haeh'gwah neh huh' hặ swus'huh ne swa'wah ne gah nòh'sah he'wa di'gat ne gwis'gwis: dya'gwah' da'wa na'as gah syok', sho; da dwa'nan dih'sade nih, kuh; iis, da ji sa'ah ne ga'o guh'.

7 Swado'e syok, neh, kuh, swa'yah do waht; swihsaak', neh, kuh, na swa'gah'; swah ho'ah e'syooh, neh,

kuh, neh da swa'de ho'on dyahs.

8 Hah'de yo gweh'da ge, sah'ah, ne yon do'e syoh'gwah, go yah'do wahs; neh, kuh, ne yaih'saas, ye'gah: neh, kuh, ne yeh'ho ah e'syoh, de ya'go deh'ho on'dyah seh.

9 Neh, dih, soo nah ot' he'ni swa di', jo'gweh, naeh' sho, ne dyš'gwah' no'a wak š o'do e'syoh gwah no'ohnih o äh'gwah, neh, gặh, ne gah sgwa'ah š'o'nont'?

10 Neh, gih shặh,' ne dyặ'gwah neeh' š o'do e'syoh-

gwäh ne gặn joh', neh,' gặh, ặ'o nont' nos hais'dah!

11 Da neh', dih, niis, he'wa et gặh he'swa yah'da deh, swa'yặn de'ih, he'nặn di'swa ye'ăh duk ne wi yuhs a'yechi yoh' ne chi'a wak'shoh; do dih, naeh, ni we suh' ne si'gwa ne She swah'nih, gặ o yah gĕh thặh dyoh, a'shaga'oh ne wi yuhs, nặ'o wan do'e syoh'gwặh?

12 Neh, dih, gai'o nih, ga gwe'goh a'dih gwa'nah ôt neh huh' nah'de di swa'do an jo nih' no'gweh he na'ya go-ye'ak he'swa yah'da deh, neh huh' nah' iis nah'swa ye'ak ha di'yah da deh: neh sah'ah na ga, neh' gan doh ne ga'ya doh ne ga ya'nes hah, neh, kuh, no'di do gas-da ni'aak.

18 Hoh swa yoh' ni gah'ho ah'aah gah a'o ga'ant; neh, sah ah, ne wa da'gwant hoh a'o ga'ant, neh, kuh, neh wa'a gwant ho'a deh, ne yu ah'di oh he'o weh de dyu'doh ho ga'nyat'; gut gah'deh', kuh, neh huh' wah a'go-yo'on dyteh.

14 Ne gặặh! ni gah'ho ah'aah hoh ặ'o ga'ặnt; ni wah'să dyĭĕh'aah', kuh, ho'a deh, ne' neh huh' he yu aah'di oh nặ ya'go he dyĭĕh! duh gaah'ah, dih', kuh, nặ'-

ye'găh'.

15 De swa'da dws hāšk ne dch gai'wa gwen ni'yuh godye'āh dah'goh go do'gās da'nih'; e chi'yah do wāhs' deyu'di nah'gā on'doh oh ni yoh'goh dāāh, neh gwa', ne ye yah'da go'gwa, neh huh', naeh, ni ya'go nyah'do wis ne ta'yo nih.

16 O do'gặh ooh' ặ ye'chi yặặn deeh he'ni yuh dặ ne wa da'yo nih ha di'yah da deh. Neh'huh, gặh, no'gweh hặ na''yon da'gwus' no nyo'gwih săh he dyo ik'dòt? Neh, gih shặh, ne figs, he'o weh dyò'nyòt' no'ik'dah ne yu'ik dah'aah?

17 Neh'huh, dih, ni yuh'daah, hah'de yo'on da'ge no'on di yu', o'yi yu', kuh, ne wa'yont hah; nch gwa', no'on da et gah, o ya'et gah, kuh, naeh, ne wa'yont hah.

18 Tāh'āh deh a'oh no'on di yu o ya'et găh a'wa yondah; tāh'āh, haeh'gwah, no'on da et găh o'yi yu' na'-wa yon dāh.

19 Neh nah'de yo'on da ge, ne tặh'ặh deh wa'yont hah
seneca.

no'yi yu, ne ga'on dyah goh'; no jis'dah geh', kub, hewa'dyooh'.

20 Da neh'huh, dih', ni yuh'dash, do gas o do'gahooh a ye'chi yaan deeh, he ni yuh'daah ne wa da'yo nih

ha di'yah da deh.

21 Tăh'ăh deh'ga gwe goh nă vo'gă'ah se aak, Syah dagwen ni'yuh, Syah'da gwen ni'yuh, ta'ye yoh he ni ga nokda yah ne dwa noh'do oh'sha gwen ni'yuh ne ga'o yahgeh: neh, gwa', na'o hwah na i'wa ye'is thah he ni thoh'ni go'oh dặặh Naah'nih, gặ'o yah gĕh thặh dyoh.

22 Gut gah'deh nă yo'gă as ne neh' dwa nis'ha deh, Syah'da gwen ni'yuh, Syah'da gwen ni yuh, tah ah neh deh a'gwat haah'gwak ne sah'sa nah; neh, sah'sa nah o'gwa ye'ah dah goh jak hi'yah dit'ga oh na di'nis he'o nah; neh, kuh, neh o gwa ye'ah dah goh ne sah'sa nah, we suh' no i'wa na'a gwah'dohs ni yo'gwadve'ă noh;

23 O nặh' ặnt gi'wa gwai'ih sih ặk he'yặ os, De wặn doh niih deh gwa''yan deeh'oh': Swat'ha daat' he ni gyah'da-

deh, iis, ne' wa et'gah swai'oh deh'goh.

24 Neh, dih', gai'o nih, naah'de yo gweh'da ge, no'othon deh nă gă, he'nah gwă'na geh'heht, wa'a ye is', kuh. neh da she'ya on daak' no'yah'do weh'dus hi yu' no'gweh; neh huh' hoh noh'so niih' gas da'ah geh;

25 O nặh' dyus da'ặh doh, oh wặ'no dooh, oh ge'o wanănt', kuh; neh huh' de ya'o yăh"doh he ga noh'sòt: tăh'ăh, kuh, deh oh'hnye nặh ooh, neh, sặh ặh, he gas-

dặ'ặh gĕh ga ngh'so niih.

26 Neh, kuh, naah'de yo gweh'da ge, no'ot hon deh' nă gặ' he'nah gwă'na geh'heht, tặh'ặh, kuh, neh huh' de'o ye'aah, neh das he'ya on daak' ne de oh'ni gont' no'gweh, neh huh' hoh noh'so niih' ne gah neh'sah geh:

27 O năh' dyus da'ăh doh, oh wă'no dooh oh ge'o wanănt', kuh; neh ho'oh ga yặnt' he ga ngh'sòt, neh, kuh noh hnye'nah oh; neh, kuh, no i'o wa nah he ni ya'wahoh shah gah'hnye nant.

28 Da, neh no năh' sha a'dwă'nohk dăh' ne Je sus, ho-

di wa'nă a'gwah oh ne gan dyuh'go wa'nah no'gweh he'-

na a yech ne wa'a go'i o nyah.

29 Neh, sặh'ặh, he'ng a yeeh noh sha guh'ni'go o nih' ne' the'o yặh' non'da ặn'noh do'ok; tặh'ặh, naeh, neh-huh' de'o ye'ặặh he'ni a di'ye hah' ne sha go'di ya'do nih.

OI'WAH VIII.

NEH no nặh' sho'non'das nặh'do on dyiệh ho non'dadeh, gặn dyuh'go wa'nặs ho wa'non dã dyiệh.

2 Neh, kuh, nặ' nah a'wặh, neh huh' non da'eh no'-yah'dat gặs, wa a'dyah dye nặnt he'a gat, ha wặ, Syah'-da gwen ni'yuh, neh ne dyặ'gwah ae'sa ga'yặh, sa gwe'-nyooh niis on'dah sặn'noh dooh na'gặ ak' deh swa'gyah-daat gặs.

3 Neh ne Je sus he o'nis oh'da da doh, neh, kuh, not'ho'yš o nyooh, ha wä, o'ge ga'yšh; neh, dih, nehhuh' ni yuh'dš ak he syah'da deh a'gš ak deh jòt gih. Neh, kuh, ni dyus'no weh sho jäh doh no yah'dat gšs'-

gwah.

4 Neh, kuh, na'wä ah seeh ne Je sus, de sa'da dus''hašh, să noh' so gaah' ăs he'o wih; neh, gwa', sho, ne
sah'dăn dih, o'yăn det' hoh'sa'da do nih ha yah'da deh
na'yah'dont hwus; neh, kuh, ne' sat gah' ne ga gă'yaat
de ga'yah do'weh doh, ne Mo ses ho i'wih sah'oh, neh ăgai'wa gwai'ih soh sek ha di'yah da deh.

5 Neh no năh' ne Je sus sha'a yoh' ne Ca per na um neh huh' tho yooh' ha yah'da deh no'wa go wa'năh ne agat de wăh'nyah eeh ni ă'nan di, ho do'e syoh'gwa nih,

6 Ha wë, Syah'da gwen ni'yuh, neh na geh'hah shah tha yus'hah he dwa gah'dan dyooh ho no'ok da nih, ne deh swa'ni non'dok hah na'yah'dah geh nah gah'hoh dah, ho o'ya ga, de o'doh ho'ga nyah.

7 Ha wa'ah seeh ne Je sus, Neh huh' ha geet', a she'-

jiht', kuh.

8 Neh ng'wa go wa năh ne sgat' de wăh'nyah eeh niăw'nan di det hos'nylĕh oh ha wă', Syah'da gwĕn ni'yuh, suh jih we suh' dwa ga'dohk' ne' neh huh' ha'syoh' hedwak noh'sòt; neh, gwa', sho, neh huh' hah'de ga ye'ih ne' sis nyiĕt no wa'nos gah'ah, nas'ha doh' na geh'hahshah.

- 9 Neh sặh'ặh, niih, no yah' dyo gặn'noh do nih, hogeh'has des'ha wii', sho, khe yặn'noh do nih no dis'gehặ'geh dah; neh, gặs, ne wa e'yặ as, hoh'sẽh', wa ah'dặndih', gặs: o yah', kuh, ga'jih', daah'dặn dih, naeh;
  neh, kuh, na geh'hah shăh, nặh ho' nah jeeh', neh'huh
  gặs', na'a yeeh.
- 10 Neh no nặh sha a'ok ne Je sus, neh neh wa o i'-wa'nă ă guh, neh, kuh, na'go'yặ ah'seeh no wa'non dă ă-dyiĕh, Do gặs' oh gwặ'as, tặh'āh deh a'ge gặặh neh huh' na'we suh'gặ ak na'ye yah dặ'āh sek, a'ye i'wa gwĕn ni-yus'thaak; tặh'ặh, haeh'gwah, ha'di'yah da deh ne Isra el.
- 11 Neh, dih, noh gwä'as, gut gah'deh neh tgääh gwitgähs'gwa, kuh ne gä'äh gwähs änt hä'neh da'nooh, ne do gä häs hä'nan dyääh hah däs'hä non'dont' ne A braham, kuh ne Isaac, kuh ne Ja cob, he'o weh tga yäh ne dwä noh'do oh'shä gwen ni'yuh ne gä'o'yah göh,

12 Neh, gwa, ne dwa noh'do oh'sha gwen ni'yuh ga'-wa ji'yah', neh, naeh, na gwus' as de'gwa de dyò'dah-son da'i goh a o'wa non'do nyaht; neh huh', naeh, da-dyoh'sant hwah'so ok, da dyon'dyuh'ga nye'ak, kuh.

- 13 Neh, kuh, ne Je sus ha wa'ah seeh no'wa go wa'nah ne sgat de wah'nyah eeh ni a'nan di, Sa sah'dandih; neh, dih, he ni sa i'wa gwen ni'yus doh neh huh' ni ya'wah he'syah'da deh. Neh, kuh, no'hah'shah shojah'doh ne' neh huh' ni dyu'is dah'e nah.
- 14 Neh, no něh' ne Je sus sha'a yoh ho'noh'sòt ne Pe ter, sha go'gěšh ne Pe ter yòh o noh'šh, ye yus'hěh, go nook'da nih goh doh'go ă'oh.
- 15 O nặh nơ tha yặ o nyooh ne yes ch' dah gẽh: neh, kuh, ne goh doh go a oh ja go yah dat gah wặh: de dyagut gặ oh, de sho wan dis nyeh oh, kuh.
  - 16 Neh, dih, no ngh' oh ga'asah o doh'o on dyroh,

ho nont'gah deh neh huh' ho wan'di yah'theeh ha'yah'dadeh, no'nga dya'niih' na'di'nis he'o noh: neh, kuh, ne cha go'yah dit'ga oh na di'nis he'o nah, o wa'nah', sho, ho ve'ah dah goh; ga gwe'goh', kuh, sha go'jah doh, no'di nook'da no'ni ak.

17 Neh neh huh' ni ya'wah oh, o i'wa ye'ih oh no'sniěh'oh no do'gặs da'ni ak E sai as, ha wặ, Hạ'o hwah', sho, de oh'gwäh no gwah'ha yan doh'; neh, kuh, hodve'āh dah'gwa niih no gwa'noh so dai'yĭĕhs'.

18 Neh no năh' ne Je sus sha ă'ni nan dok gặn dyuh'go wa năh ho di'yah da yeih'oh, he'o weh ni ehs, ha goi'wis ah'seeh o sa a'nont ha daat' si gwa'gwa nah ga'nyudăă dih ho'sa ă nceh.

19 Da neh, dih, na yah'da do ga sha go'ya do nih heo'vos oh; neh, kuh, na wa'ah seeh, Sa di'o nya nih, ago'non dă'dyiĕh sek ga'wĕn ni yuh', sho, he'o weh hặh-

se'no on dyĭěh.

20 Neh, dih, ne Jesus hawa'ah seeh, Neh ne nah'gwat gwaah o non'dya de nyoh', nach; neh, kuh, ne jih dāh'aah'shoh o di'yāh he'o weh wā nān'no es'thah: neh, gwa', naeh, No wa'wak' no'gweh tāh'āh de o'yāh' he'o weh naat go'an dah'gwaak.

21 Oyah, kuh, ne sha yah'daat, ne ha go'i o nya ni'ak, ha wa'ah seeh, Syah'da gwen ni'yuh, dak nok'dothvs, nă dwa'dye ănt' ă sgah'dăn dih; neh, kuh, nă eh'-

sa dooh na'ah nih.

· 22 Neh, dih, ne Je sus ha wa'ah seeh, Dak non'dadylěh', sho; ho neh'o on dylěh', no ni'e yooh ha dih'sadoch no'ng with ne guh win'dah oh.

23 Neh, dih, no năh' sha a'deh noh'dăăh ne ga'o wa-

go, ho wa'non da'a dyieh na go'i o nya ni'ak.

24 Neh, kuh, ng' nah a'wah, a gwus' oh ge'o wa nant' he ga'nyu daeh'; neh huh' he yòk'dah oh neh wa doh'da weh'saas ne' ga'o wah. Ho dah'oh ji'wah, nach, na'o hwah.

25 O năh' neh sha go'i o nya ni'ak ho'wa'yah do'wăhoh, ho wa'yeh doh, ho na', Syah da gwen ni'yuh, da gyo'het', e dwah'wan daht!

26 Neh, dih, na go'yā ah'seeh, A', naeh', go waah' swah dyohs'? iis, ne ni wah'aah ne swai'wa gwen ni yus'dos hah! O nah' thot ga'oh, ho is'da nii' ne ga a hah, kuh ne ga'nyiu daeh'; neh, kuh, neh we suh' tah'wa'dyeeh.

27 Da neh, dih, no'gweh wa'o di'wa na'a guh, hanan'doh, A' nah o'gweh doh daah na ga'? neh', waeh, ne ga'a hah, neh, kuh, ne ga'nyiu daeh' wa ot'hon daat. 28 Neh, dih, no nặh' sha'a yoh ne sga'nyu dă'ă dih, he'dyo'an'ja deh he'tha di'na geh' ne Ga da renes, nehhuh' de'o non dăh'oh de i'yvs heh, na di nis he'o noh honan'dyš niih; da i'ya gặht he'yeh sa'do nyoh, hah'de'yudohk', sho, ho dis'ha nit: tặh'ặh, dih, deh so gaah deo'gwe nyooh na'a'at ne' neh huh' he yut'ha i nooh.

29 Na, kuh, ngh a'wah, de o'ngh sant hwah', ho na, A' nah ot' mih ogwa'di wa deh' he syah'da deh', Je sus, ne' Ya'a wak' Na'wen ni yuh? Neh, gặh, oh syoh'dvk nik'huh, neh da'sgya doh'ho ga'nyat', ne ga oh' nah-

wan dih he'ni yò'o weh' hặ ga'eh?

30 Neh, dih, ne we'sh ni dwa'nehs' he'o weh ni a'dih si'aah o nont'gah deh ne gwis'gwis, dyo non'dek ho'-

ni a dyĭĕħs.

31 O nặh' na di'nis he'o ngh' shoh họ wan'do e's yoh gwaniih, ho nă, Neh neh dyă gwah ănt sgwa'yah dit găh, da gwa'nok do thus' ne' neh huh' ha'ya gwa yoh' he'wa-

di'yah da deh' ne gwis'gwis.

32 O năh' ha'go'yă ah'seeh, Hoh'swa yoh'. Neh, dih, no nặh' da'a di'ya gặht', neh huh'. hẽs ho'di yooh he'wadi'yah da deh' ne' gwis'gwis; Nă', kuh, nah a'wah, ga-gwe'goh he'ni wăn nan di' ne gwis'gwis de'yu năăh'dadoh dyu non'deh haas doh, he yu'non dyah'dah'doh ga ne'jòt hah'de yo dih'sgoh oh he' ga'nyu daeh', neh, kuh, no ni'e yooh o ne'gah geh.

Neh, dih, no'nos'de is'do noh wa's non deh'guh; neh huh' hes'ho ne nooh he'ga non'da yah: ho nont'yu owii', kuh, nah'de yu i'wa ge; neh, kuh, he na'o di yah'-

da wäh no'nan'dya ni'nah na di'nis he'o nah'shoh.

34 Nă, kuh, ngh a'wăh, ne'ga non'da gwe goh tho di'ya găh'oh, de o'wan dăh'doh ne Je sus; neh, dih, nonăh' wa'o wa găh, ho wan'do e'syoh gwa niih, no'sa at'hădaat he'o weh ho no'ăn ja deh.

OI'WAHIX.

NEH' ne ga'o wa go sho deh'noh da hoh', dis ho'nyu-dae'yah''goh', kuh; neh huh', kuh, hes'ho yooh ha ga non'da vah he'tha na'geh'.

2 Neh, kuh, nặ' ngh g'wặh, wa o wa yah'theeh hayah'da deh no'gweh, ho no'ok da nih, deh swặ'ni non'dokhah na'yah'dah göh; ga nok'dah gĕh ha yus'hặh. Neh, no nặh' ne Je sua, sha at'gat huh he'nit ho nặh'ni go'ặsah doh ho wa'yah da aha, ha wặ'ah seeh no'no'ok da nih ne deh swặ'ni non'do khah na yah'dah gĕh, Go'a wak, agặ noh' sa sặn'noh do nyooh; do'se sa di'wah sặ gwus', nach, ne sai'wa neh'ak shăh.

3 Neh, kuh, nặ' nạh a'wặh, ha di'yah'da do gặ ne sha go'di ya'do nih', ho non'da dặ ah seeh na di'yah di, neh nặ gặ' họ'gweh hoh'sặ'ng et'gặnt hah Na'wĕn niyuh.

4 Neh, dih, ne Je sus ha'yặn de'ih ji wặh na dih ni'go'ặh gĕh; ha wặ, A' nah ot' ga i'o nih' he' wa et'gặh

swan ngh'do nyogh' ne swan nyah'sa go?

5 Neh, sặh ặh, ga ặ'ni gaah' wa dye'sah göh, na'ya gặh, De ji'sa di'wah să gwus ne sai'wa neh'ak shăh; neh, gih-shăh', na'ya gặh Do saas'daht', sah'dặn dih, kuh?

6 Neh, dih, nae'swah ni'go ā yān daht naah has'des'hāāt No wa'wak' no'gweh ne yo ān'jah gĕh, neh dā'cha go i'wah sā gwus ne gai'wa neh'ak shāh,—o nāh' ha wā'ahseh no'no'ok da nih, Dis daht'; de sĕk' ne sa'nak dah;

neh họ'o sa seeh he di sa'noh sòt.

7 Onich' des ho'dah oh, neh huh' hes ha'we nooh hetho noh'sot.

8 Neh, dih, no nặh' ne gặn dyuh'go wa nặh sha'ặnont gat'huh', wa'o di'wa nă'ă guh; ot họ wa'ặh sặ ọ nyoọh, kuh, Na'wĕn ni'yuh, ne sha go'wïs no'gweh na ga' ni-

gah has des'yuh dă.

9 Neh, dih, no nặh' ne Je sus sha ah'dặn dih, ho gặ' no gweh, Mat thew ha ya'soh, ha nyus'yòt he'tha di'ganyahk'thah na di'wis de'o es, neh', kuh, na'wặ'ah seeh, Dak non'dă dyiĕh. O nặh' det ho'dah oh, ho'non dădyiĕs'oh.

10 Da neh huh' ni ya'wāh oh, no nāh' ne Je sus shah-de'o non don'doh, he tho noh'sòt, nā' nah a'wāh, ho-nont'gah deh na di'wīs de'o es, kuh no di'wa'neh a goh tho di'yoolt, do gā ho non'dyān dus'oh ne Je sus, kuh

neh sha go'i o nya ni'ahk.

11 Neh, dih, no nặh' no Phar i sees sha'ặ nont gaathuh, ho wặ'nặ ah' seeh no sha go'i o nya ni'ahk, A, naeh', he go waah' no she swa'i o nya nih' de'ặ nạn doos' na di'wis de'o es, kuh no di wa'neh a goh'?

12 Neh, dih, no něh' ne Je sus sha a'ok' ně gě', ha go'yž ah'seeh, Neh' neh sgě'š noh' ti š'noh heh no'-gweh, těh'žh, naeh, dah'de'o non'do'šn jo nih na'de-

jahs; neh, gwa', no di no'ok da nih.

13 Neh, dih, neh swah'dan dih, jih ni go a yan daht', kuh, ne' nah ot' gan doh' na ga', Neh niih dwak ni-go i yu' sah'gwah na da'ni da'os hah, tah'ah, naeh, ne ye yah'dont hwus: tah'ah, sah'ah, neh' deh a'gyoh dah'-goh no sa khe''nok ne tho di'wa ye is doh', neh, gwa', no di'wa'neh a goh do'sa a nah'ni''go a de nih.

14 O nặh' ho wa'yah do'wặh oh neh ha gọ'i o nya ni'ahk ne John: ho wặ ah seeh, A' nah ot' gai'o nih', ne niih, kuh ne Pha ri sees, we suh' de ya'gwặn don'dyet hah; neh, naeh, niis neh she'i'o nya nih, tặh'áh, naeh, dah-

de'ă nan don'dyet hah?

15 Ha go'yā ah'seeh ne Je sus, O'gwe'nyo, gặh, no'non de'oh shoh no'nyaak heh a'ặ nạn'dặ nạh'sek he'nặ yo'nis heht nah'soh do gặ' de'ặ nạn di'aak no'nyaak heh? Neh, dih, no dwặ nĩs'hặ de'nyoh hặ ga'eh no nặh' no'nyaak heh dặs họ'wan di'yah dah'gwặh; da o nặh' dặ'ặnặn don dyeet.

16 Tặh ặh deh so gaah ne ga'ặh dặ sceh ne deh ga'yặ nặn'dah oh a'ya go'ok' ne was syo'nyva hặ'ga yo''neh; neh sặh'ặh ne yo oh'goh ặn'gặ'ặh ne gặ'ặht nas syo'nyvahặh'gĕh, neh, kuh, neh we suh', sho, dặ wan'dặh'negặ'o guh.

17 Tặh ặh, hach'gwah, deh'so gaah no'ne ga sech nonyo'gwih sã gih, [ne wine,] neh huh' a'ye ặh' ne gasheh'da ga yoh' gah syuh'sah': dyặ gwah', sho, dặ wạn''dăh ne gaah' ne gas heh'dah; ặ ga'iht, kuh, no'ne gah;
ặ gai'wah doh, nach, ne gas heh'dah; neh, gwa', nehhuh' hặ non dặas' no'ne ga sech no nyo'gwih sã gih ne
gas heh'da sech gah syuh'sah: neh, kuh, ne de ja'oh ặwi'yu aak nặ yò'da dặ.

18 Ah soh', sho, chi a'gont hà niih' nặ gặ nạh o'i oh'dặh, nặ' nạh a'wặh, ha yah'da do gặ ne thự noh'do ạh' ho yos'oh, ho'dyah'dye nặh'doh, kuh', he'a gat, wa o'dặ na'yặ as, ha wặ, neh ne khe'a wak o'nặh ne'wah ya i'ye yos; neh'huh, dih, non da'sceh', she'yặ'nĭs oh'dašh; ặ ya'go hek', dih', naeh.

19 O nặh det ho'dah oh ne Je sus, ho'non dặ dyies'oh;

hach gwah', kuh, na go'i o nya ni'ak.

20 Nã, kuh, nah a'wäh; ne ye'oh, yet gwäh'chit gähs wus'hā dek ni' sga'eh ni yus'hā ge nah o'nis heht nehhah' chi yuh'dā, has ho'neh ni dya'ga we nooh, hah'de-ya'go yā'o nyoh' ne de yuh'ā on'da dyieh no dyah'da-wih'doh.

21 Neh, sặh'ặh, ne wah a'go da'dặ as, Neh neh theho'gwe nyooh a os'gwah ah' neh naah'daa gyặ'o nyooh

no'syu'nyah doh naah'de ga gont' as ga'doh.

22 Neh, dih, ne Je sus d't ho'dih sa'de nyooh', neh, kuh, no näh' oh sha'gut gaat huh, ha'wä, Go'a wak, sgănoh' sah'ni go i'yu aak; neh', săh'ăh, seh sa'jăht he nidi săh'ni go'ăs ah doh sai'wa gwen ni'yus doh. Neh, kuh, ne ye'oh ja go'doh oh ne' neh huh' ni dyu'is dah'enoh.

23 Neh, dih, no nặh' no Je sus sha'a yoh' he'thonoh'sòt na'go wa nặh, neh, kuh, neh sha gut'gat hwặh SENECA. nɨś'nɨj'oh daas hɨj'nan'dɨ naha, neh, kuh, nog'gweh no-di'yah'da yeih oh, ot gaih'ni de ặ'noh sặặnt hwus,

24 Neh na go'yā ah'seeh, Swa nok'do dāh, ho'sa swa'ya-gāht; neh, sāh'āh, ne yēk sah'da seeh'ah tāh'āh deh-a'ga we'e yooh; neh gwa'sho, ne go dah'oh. Neh, sho, ne wa'o was gaat gwāh'; wa'o wa no'wānt', kuh.

25 Neh, dih, no nāh' sho wan'di yah'dit gā'oh no'gweh,

25 Neh, dih, no năh' sho wan'di yah'dit gă'oh no gweh, o năh he o'yos oh; neh, kuh, noh sha'gus oh'daah, ne

yĕk sah'da seeh ah, de'dya'gut gă'oh.

26 Da neh nă gặ de yu'di o gwặh o i'wa na gặh oh ne'

ti ga gwe'goh he'ni yo'an jah ne' neh ho'o weh.

27 Neh, dih, no nặh' ne Je sus sha ah dặn dih, de i'yvs heh de i'gah gwe'goh họ wa'nọn dặ'dyĭĕs oh; de yah'sặnt hwah'seh; hya doh, Iis, ne' ya'a wak' ne Da vid, dak'ni' dặāh'.

28 Neh, dih, no nặh' wa'a yoh' he ga noh'sòt, he o'-wa yah'do wặh oh ne de i'gah gwe goh'. O nặh' ne Jesus ha go'yặ ah'seeh, Ji'wa gwĕn ni'yus thah', gặh, ha'-ge gwe'nyooh ne' neh huh' na gyeeh' nặ gặ? Neh nowặ'ah seeh, Neeh', Syah'da gwĕn ni'yuh.

29 O nặh' hah'de'o yặ'o nyos'oh ni'gaah'gĕh; ha wặ, Neh da gws'heh duk he ni ji'wa gwĕn ni'yus doh, neh huh',

sho, ni ya'wah he ji yah'da deh.

80 O něh' sho di'dok hah'heh oh: neh, kuh' ne Je sus ha go ya is'da ni, ha wă, jat ga'ă ooh, să noh' so gaah' ă-ya'go noh'dok.

31 Neh, dih, no nặh' sa yah'dặn dih, oh tya'di o gwat he ni yu'i wa'nă a gwat he'na'o yặ na wặh ne' ti'ga gwe-

goh he'ni yo'an jah ne' neh hub.

32 Neh, dih, no nặh' họ sa'i ya gặht, nặ' nạh a'wặh, nch huh' wạ'o wa yah'theeh ha yah'da deh no gweh, ne

de a'wa nont; ho dya'niih na nis'he o noh.

33 Neh no nặh' sa'o wa yah'dit gặh' na nĩs'he o nạh, sa as'nyiết ne de a'wă nont: neh, kuh, ne gặn dyinh'-go wa nặh ho di'wa nă ă''gwah oh; ho nă, de'wăn'doh' de o'nont gaat hwäh ne' neh huh' na'ya wăh ne Is ra el no'no ặn'joh dặh.

34 Neh gwa' ne Pharisees hong, neh hoye'ahdah'gwah no'wa go wa'nah na di'nis he'o noh'shoh heh cha go'yah diit'gas' na di'nis he'o noh.

35 Neh ne Je sus ne ga gwe goh thon da'et ne ganon'do wa'nas, neh, kuh, ne ni ga'non dahs'aah, oh sha'guh ni'goo nih ha'nan'da na'yan dah'gwa noh; neh, kuh, noh sha'gut ha has no i'wi yus'dos hah Na wen ni yuh ne gai wi yus'duk ne dwa noh'do oh'sha gwen ni'yuh: neh neh sa sha'go jah'da nooh ga gwe'goh noh tgah'hoh dah'shoh no'di nook'da no nih no'gweh.

36 Neh, dih, no nặh' shah sha'gut gaat huh ne gặndyiuh'go wa nas, da wa'do nya'nooh na'yah'da go he'nahsha'go dặth, neh ga i o nih he de'o nặh ni'goh hặth'gwa-nih naah'de yooh he'ni dyu ye'āh doh; neh, kuh, neh de o'non do'gwa an dyĭehs, he ni yuh'dash ne de yu'dingh'gă gn'doh ch, neh tặh'ặh deh o'di yặh naas de'is thah.

37 O nặh ha gọ'yặ ah'seeh na gọ'i o nya ni'ak, Neh' ne ye yant'hwa gwus' nah ot, do gas' we suh; neh gwa',

nach, ne yon di'oh daas duh gaah'ah.

38 She'swa'do e'syoh gwah', dih, Na'yah'da gwen ni'-yuh ne ye yant'hwa gwus' nah ot', neh non'da sha'gohaht ne yon di'oh daas he'o weh ha yant'hwa gwus.

OI'WAH X.

NEH no něh chi a'go no goh' ne wvs'hě dek ni sga-eh ni š'nan di na go'i o nya ni'ak ha goh'has des'-hě wii ně sho'wan di'yah dit'gěh sek no'nont'wais'hět gih' [na di nis he'o noh] neh, gwah huh, nas ha'go di'jaht haak . ne ga gwe'goh ne go no'ok da'nis thah, he'ga gwe'goh, gwah huh, no noh'so dai yooh.

2 O na' neh he ni o'dih sa'noh das ne wus ha' dek ni' sga'eh ni š'nan di na go i'ont, năn'dah; dyu dye'āh doh Simon, neh, gas, no'wa yaas Pe ter, neeh, kuh, ne de ya'da non deeh, An drew; James, no'a wak ne Zeb-

e dee, neeh, kuh ne de ya'da non deeh, John.

3 Phil ip, kuh ne Bar thol o mew; Thom as, kuh ne

Mat thew, na wis'de'o es; James, no'a wak neh Al pheus, kuh Leb be us, neh gye, gặs, no'wa yaas Thadde us.

- 4 Si mon, ne Zea lot, neh, kuh, ne' Ju das Iscari ot, no'gwe'nyos oh hoh'ni'goh hah da nii ho'ot gah'-wah.
- 5 Neh nặ gặ' dek ni' sga'ch Je sus ha gọh'hạh ch, nặ dah ni a'gọh'ni go'oh dặs dọh; ha wặ, Sặ nọh' neh-huh' hặ sweeh ha di'na geh' no yah' họ nọ 'ặn je nọọh; kuh ne ga'ặn dih gwa'o weh ni ga'nọn da yặh neh Sama ri tans ha di'na geh, sặ nọh' neh huh' hặ swa yọh.

6 Neh, gwa', swah dặn dih, neh' sah'gwah neh ho' oh sweeh he ni yo di'yah'dah doh'oh ne de yu'di nah'gặ-

ont dyo di'ya gah'oh ho noh'sa go' ne Is ra el.

7 Neh, dih, hặ'ā sweeh', de swa'di o gwat ặ swa'do neh, Neh ne gặ'o yah gĕh o i'wah gĕh ne dwa noh'do oh'sha-

gwen ni'yuh o năh' oh'ga'yoh'.

8 Sa yet'chi jāht ne go no'ok da nih; sa yet'chi yah'dago'ech ne go yah'dat gặs; sa yet'chi yah'da ges guh' ne ga we'e yooh; ặn jet'chi yah'dit gặh na di'nīs he'o noh: Sgặ noh niis swa ye'naah, sgặ noh, dih, kuh, etchi'yoh'.

9 Sặ ngh ặ swa'gặ ya dặh ne jit gwăăh'ặặh no wĩs'dah, kuh no wĩs'da nó gh, haeh gwah', kuh, ne gwĕn nĩs',

nae'jon da'ah ne de swat hwah has'da noh;

10 Kuh ne ye da'ah gwah na dặn'nah shăh hặ swat'haineh; tặh'ặh, kuh, ne dek ni a dyah'da wihs'hāh; tặh'ặh, kuh, nah dah'gwah; tặh ặh, haeh'gwah, na dah'dis hăh; neh, sặh ặh, no'i'oh deh no'gweh, neh'huh ne'huh hah'de ga ye'ih nặ o'yah do wặht ni'aas, neh, kuh, na dye'āh dah'gwah.

11 Da neh, dih, ga š gwa'o weh ni ga'non da'yšh, ne ga'non do wa'nšh, ni ga'non dah'aah', gih shšh, neh hnh' š swa'yoh', swa'da on dooh', š swah'ni go'š yšn daht, kuh, son'dih gwa'nah ot neh huh' ha'na geh, neh huh' hah'dega yéih na'she swa'yohs', neh huh', sho, swah'dyon dahk he ni yo'o weh' o naeh' ha's ji'swah dan dih.

12 Ga'wen ni yuh' neh huh' a swa'yoh he'o welu ni ga'noh sòt, de swa'no o nyooh.

13 Da neh he ga noh'sòt neh huh', gih shặh, hah'de-ga ye'ih, neh ne swa'wặh' ne swa dăh'swi yus'hặh neh huh' ga yoh'; neh, gwa', ne dyặ gwah, tặh'ặh, gih shặh, tah'de ga ye'ih, neh neh swa dăh'swi yus'thah, ặ ji'swa yah'do wặht', sho.

14 Son'dih gwa'nah ot ặ gặ'ạk deh et'chi yah'dah sặn'no nih, tặh ặh, gwah'huh, ta'yont họn daat neh swa'wặnah, no nặh' hặn ji'swa ya'gặht he'o weh ni ga'noh sòt,
ga'non da yặh, gih shặh', swah gặ'ặnt neh swa dah'gặ o'să'oh neh swah sih'dah gĕh.

15 Do gặs'o weh oh gwặ'as, neh nah'de ga gont neh tigặ'oh', naeh, nặ yu'di yah'da wặh he'dyo ặn'ja de'nyoh' ne Sod om kuh ne Go mor rah, no'nặh' neh' dwặ nis'-hà deh neh dặs swa'dyah do wet, naeh' hoi'gặ' ga'non-da yặh.

16 Swat ga'š ooh, oh gwa'haht' š swah'dšn dih, nehhuh' ni yuh'dššh de yu'di nah'gš ont', i gš, hah de'wahsš noh' a'wš neh'sek he'wš nehs' ne ta'yo nih. Neh', dih, gai'o nih, neh huh' nah swah'ni goh'dahk he ni yoh'ni gont' nos haes'dah; neh gwah huh' na gš'ak hah'gwis'dšh deh swai'wa yšh, he ni yuh'dš, i gš, ne jo ah'go waah ne ga wš'nas dššh.

17 Neh, gwa' ne' swas ha ek' no gwe'neh; neh neh'huh na yet'chi ye'naah: neh huh' ha yet'chi ya'dwan det ha di'as han'dah gwa'noh; neh, kuh, na yet'chih soh'gwawe shooh he'o weh ni a'nant gen'na ah'dah gwa'noh.

18 Neh, gwah huh, neh huh' hặ yet'chi aah he'a di gat neh thặ nặn'noh do'ah, kuh ne go wăh'go waa shoh', neh dyu'i wah niih a gi'wah gĕh; neh gai'wa gwai'ihsos ha di'yah da deh, kuh no yah ho no'ặn je'nah shoh.

19 Neh, dih, no něh' neh huh' hě yet'chi yaat gah', sănoh' š swai waah'o'aak neh swah'ni'go šh'gěh, he'o weh non'de swa yeăh'duk, kuh ne' nah ot š swus'nyĭěht; neh, săh'ăh, nah'de ga gont šs he'joh' neh' shah gaat he'sgais'da es ne' nah ot š swus'nyĭěht. 20 Tặh'ặh, sặh'ặh, deh iis tae'swus nyiĕht, neh'gwa' no'twais'hăh neh She swah'nih neh huh' gas nyiĕh'dah-

gwah he'swa yah'da deh.

21 Neh neh de ya'da non deeh a o'dwan det ne de-ya'da non deeh na'o wa nyuh', neh, kuh, no'deeh doh, no'a wak; kuh na dik'sah shoh' oh da'an di'daht' da an'-di nyu dah' no'wan nan deeh doh'; neh, kuh, ant'ho di'-wah ga'ak a'o wan di nyuh.

22 Neh, kuh, nặ yet'chis swa'ặh sek ga gwe'goh nọ'gweh, na geh'sặ nạh dyu'i wah. Neh gwa' neh sọn digwa'nah ot ặ oh'ni gọ'ặ ni'yă dọ'ok, ặ ại'i wa''a huh, neh

nah'de ga gont a'o hek.

23 Neh no nặh' ặ yet'chi noh'gon dặh nặ gặ he'ga non'-da yặh, swa deh'guh, o yah' det ga'non da yặh' hoh'-swech', do gặs'o weh oh gwa'o wih, Neh nặ gặ'ak ah'-soh' theh swa'a hwặh he'ga non'da yặn doh ne Is ra el, he'ni yo'o weh' ặ a'yoh' No'wa'wak' no'gweh.

24 Neh, sặh'ặh, na'de'yặs thah tặh'ặh de o'ăh da niih na'dyặs'da nih; kuh na'a hah'shăh de o'ăh da niih no'-

wen ni'yuh.

25 Sgặ nọh', shọ, a'ặ nọh'do nyọ'ọk na'de'yặs thah neh shah da'o di'yah da'wặh sek na'dyặs'da nih; neh, kuh na'a hah'shăh no'wĕn ni yuh. Neh, gih shặh' na nọh'sagwĕn ni'yuh, Be el ze bul š'o wa yaas thaak', sah'gwah nọo', naeh, neeh' a'o'wan di'yaas thaak' nặ nih'dyoh ho'noh'sòt.

26 Neh, dih, gai'o nih, sặ no' neh š swus'ha nih'sek : tặh'ặh, sặh'ặh, deh thah'gwis dặh ne wa weh'sặ oh na'-gặ ak, i gặ, deh o'yặn det'heh ooh; kuh ne' wah seh'-

doh, na'ga ak, i ga, o'yan det' deh o'doh ooh.

27 A gwa'nah ot a gwa'o wih noh'son da go, neeh' saswus'nyieh duk niia, neh de yuh'hat hes'geh: neh, kuh, na gwa'nah ot na wa'ok heh swa oh'do ga'ant, ga noh'saga'ya shoh ne'neh niis don da'swa di'o gwat.

28 Sa'noh, dih', neeh a yet'chis ha'nih sek ne' yenyus' no yah'dah, tah ah, naeh, deh a'go gwe'nyooh na'-ye nyuh no twais'hah; neh, gwa', sah'gwah she'swus'ha-

nih'sek no'gwe nyooh a ai'i wah'doht de ja'oh, not wais'-

hāh, o yah'dah', kuh, na nis'he o'noh gĕh.

29 Tặh'ặh, gặh, de ga'yvs heeh ne ga noh'gặs hàh'geaah ne jih dặh'aah deh wa'dặ ni noh sga gwĕn'nis hặặd
na'yu i'wah heht? tặh ặh deh o'gwe nyo neh sga yahdaat, yo ặn'jah gĕh a'ga yus'hặn daht, na'gặ ặk neh dehtho'noh dos'ooh ne She swah'nih.

30 Neh, waeh, haeh'gwah no geh'o dah'goh neh swa'-

ngh šh gĕh ga gwe'goh wus'he dšh.

31 Neh, dih, gai'o nih, sặ noh' ặh swah'dyok sek: we suh' neh'huh de swa'gặ nyooh he ni swa'yah da no'oh, naeh no nont'gah deh ne jih dặh'aah, ne ga nah'gặshah'ge aah.

32 Neh, dih, gai'o nih, son'dih gwa'nah òt ša'gi wawahs he'a di gat' no'gweh, neh, kuh, nặh' iih nặ e'iwa wahs' he'a gat Naah'nih ne gặ'o yah gĕh thặh'dyoh.

- 33 Neh, gwa', neh son'dih gwa'nah ot s ga'ak de a'giwa'wah seh he'a di gat' no'gweh, tah'ah, kuh, nah' iih ta e'i wa wahs' he'a gat Naah'nih ne ga'o yah geh thah'dyoh.
- 34 Să noh' ă swe'hek', Neh, gặh, ho'o yooh ha'a wih na'sgặ noh'gặ ak' ne yo ặn'jah göh. Neh' ha gyooh' tặh'ặh neh'huh deh'kha wih na'sgặ noh'gặ ak: neh, gwa', neh ah'sha ah.
- 35 Neh, sặh'ặh, ha gyooh' dặ kheh'ni go'ặ khah'so guh no'gweh, dặ i'nyu dặh no'oh nih: ne' go'a wak dặ gi'nyu dặh no noh'ặh; neh kuh, ne go'aah dặ gi'nyu dặh non'da de'sah';
- 36 Neh no'gweh nặ o wạh'ni go'ặs swa'ặh, neh huh', sho, kuh', naeh, ặ wạ'do nih he'o weh hạ'o hwạh' hongh'sòt.
- 37. Neh no'no'oh gwah nooh nih, ho'noh'šh, gih shšh', de yu'gš nyooh' naeh niih he'ni ak'no'oh gwah, tšh'šh neh'huh tah da'a yeih no'sa ya'gih ni'go šut'gš ak: neh', kuh, no'no'oh gwah no'a wak, sha'go'a wak, gih shšh', de yu'gš nyooh' naeh niih he'ni ak'no oh gwah, tšh'šh tah da'a yeih no'sa ya'gih ni'go šut'gš ak.

38 Neh, kuh, ne son dih gwa'nah ot š gš'ak dah de'oh gwašh ne'o wah ne de ga'yah sont, neh, kuh, na'aknon'da dyieh, tah'ah tah da'a yeih no'sa ya'gih ni'go ant'oga ak.

39 Neh, sặh ặh, ne son'dih gwa'nah òt ặ o'da doh'họs'hặ wih, ặ oh'dooh neh'huh: neh, gwa', ne son'dihgwa'nah ot ặ oh'dooh họ'heh, neh ặ dyu'i wah'heht na-

gi'wah gĕh, ä shvs'hā wih, naeh.

40 Neh neh son'dih gwa'nah ot gyet chi yah'dah sano nih, ga'gyah dah'sa no nih nah' iih: neh, kuh, neh son'dih gwa'nah ot ga'gyah dah'sa no nih, wa o'yah dah'sa.

no nih neh'huh, haeh gwah, neh' tha geh'hah oh.

41 Neh, kuh, neh son'dih gwa'nah ot šo'wa yah'dahsano nih no'hah'shah Na'wen ni'yuh na di'o nya nih', neh šwan dye ah'duk he'ni oh'sa noh'daah na'di'o nyanih, neh šot'ga nyah'gah' neh' nah ot hot ga'nyah gih no'hah'shah Na'wen ni'yuh; neh, kuh, neh son'dihgwa'nah ot šo'yah dah'sa no nih no i'wa ye'is doh, neh swan'dye ah'duk he'ni oh'sa noh'daah no i'wa ye'is doh, neh, gwah'huh, šo'yah do waht no'ot ga'nyah gih na ga' no i'wa ye'is doh.

42 Neh, kuh, neh son'dih gwa'nah òt šo'wa ne ga nont' nš a'ne ge'āh nặ gặ' ne ni ặ'nahs aah', neh huh' he'yodohk' ne ga wis'di', sho, no'ne ga nooh', ặ'wan dye ăh'duk he'ni oh'să noh'dăāh na'de'yās thah, do gặs'o weh oh gwă'as, Tāh'āh deh gat'gah huh ton'da gā ye'āh duk

na'oh dooh ne' ot'ga nyak'dah.

OI'WAH XI.

NEH no nặh' neh huh' shah a'wäh, no nặh' sha a'dwä nohk'dặh ne Je sus he ni a'goh ni góoh dặs doh ne dek ni' sga'eh ni ặ'nạn di na go'i nya ni'ak, o nặh' he oh'dặn dyooh, neh huh' he a'we nooh ga'non da'yặndoh ga non'do wa nặs, nặ'a go i'o nyặh, dặ an'di o gwat, kuh, he'o weh ha di'na geh.

2 O nặh' ho i'wa o gặh ne John, he'o weh ni ah'ho-

doh, he'ni o'i oh'dus yuh'dah ne' Christ, he a'goh hah'oh de i'yvs heh na'go'i o nya ni'ak.

3 Neh no'wa'ah seeh, Iis, gah, ne gah ne' da eh'; ogii', ah'soh' a jo'gwus ha ek' no yah'?

Je sus des ha go'wa'nah sa gwah, ha go'ya ah'seeh, Sa jah'dan dih, o'yan det' she'sno'nyah ne John he niyu'i wa ge e ji'wa'ok, kuh ne ji'gah;

5 Ne de ye'gah gwe goh, je'gah'; go'si'nan ji'yuh ah, ijāhs', go yah'dat gāāh, ja go'yah da'go e wāh; de voh'swe goh, kuh, ja gut'hon deh; ga we'e yooh, gwah huh, jon da'dyah da'ges gwah; neh, kuh, neh wa o'ni dagsthet', gai'wi yus'duk ho wan'dit haah'gwa nii.

6 Neh no'da'oh ne son'dih gwa'nah òt a ga'ak de o'-

de yah'hih da nih he'gyah da deh.

7 Neh no nặh' sha ặ'noh dặn dih, Je sus hoh'saah' ha'go'ya ah'seeh ne gan dyuh'go wa nas, ne' ot yu o wiih' ne John, A'nah ot' sweh he'ahk a ya'gwa gaah', dehdye'na ge nyoh he swak'dooh'! Q gii', neh ne gaa hah' a'on dah doh no aah'gan dah !

A' di'nah ot' swat gat'hwah so'noh, he' neh huh' he swehs'gwah'! O gii', neh no'gweh o'oh'daoh ho syu'avah doh? Swat gaat'huh, neh, naeh, you dye'ah dah'gwah no'oh'daoh nas syu'nyus hah, ne' neh huh', i ga', yeh dyoh' go wah'go waa shoh' ho di'noh so doh.

9 A', dih', nah ot' swat gat'hwah so'noh'? No'do'găsda nih! Neh', waeh, oh gwa'as, sha go'ah da niih neh'-

huh, nach ne go do'găs da nih.

.10 Neh, săh'āh, nặ gặ' ho'doh', he'ni ga ye'āh he ga'ya doh, ne wa'doh, jat'gaat'huh, wa'e haht na geh'hahshah o'an doh' he se'goh sa deh, neh a a'as''yo nih he'se-

gat, hặ šh se'no an dyĭĕħ.

11 Do gặs' gai'wa gwen ni'yuh oh gwa'as, Neh' ha di'yah da deh ne' neh huh', iga, go na'ga doh he ye yah'da deh ne ye'oh, tặh'ặh dah a'go dyaht'gwai'ih sooh sogash ne da''o wa ga'nih he'ni a go wa nah, ne John, ne Bap tist; neh, gwa', nach, na gwos' he òs'thoh, i gă, he'o weh ni ga'yāh ne gặ'o yah gĕh o i'wah gĕh ne в SENECA.

dwä noh'do oh'sha gwen ni'yuh, neh, naeh, de'o'ga nyooh he'ni a'go wa nah.

12 Shon da'wah sa wāh ne chi tha wā'nīs'hā de nyoh' ne John, ne Bap tist, he'ni yo'o weh nā gā ne'wah, ne gā'o yah gĕh o i'wah gĕh ne dwā noh'do oh'shā gwen niyuh gah has'des hāh o dye'āh dah'gwa nih ne go des'hahdoh ne dya guh'ni go'ās ah doh; neh, kuh, ne dyaguh'ni go'ās ah'doh go des'hah doh do gās' yon dye'nāwant hah, gah has'des hāh wa dye'āh dah'gwah.

13 Neh, sặh'ặh, ne ga gwe gọh no di'do gặs'da ni'ak, ha dis'nyĩĕh dah'gwak, kuh ne ga ya'ncs hặh, gvs nyĩĕh'dah gwak neh huh' ni yo'o weh he'yo dohk no nặh'

shah'tha daht ne John.

14 Da neh, dịh, dyặ gwah ặ'swai'wa gwĕn ni yus, neh' ne gặh nặ gặ' ne E li as, ne'swus ha'eh, gặs, dặnt heh.

15 Son'dih gwa'nah ot' ha oh'do doh, i ga, o gwe'nyooh'

ng a'ok, hot hon dek' neh'huh.

16 Neh, dih, a', noo, nah ot' do'sa gyğ'on da ak' nğgğ' ha di'wa ji'yă deh'? Neeh des sga"yğ on daah nadik'sah shoh'oh, hặ nih'dyoh he'o weh yont ge'on dah'gwah go yah'da ye'is dah'gwa noh, he sha'go ni"nos neh shah gaat' hặ nont'ga nyeh.

17 Neh nă nan doh, Gwa ah'găn da'wah seeh, tăh'ăh dah de'swat gwăăh; neh, kuh, ne gwa dă'nah seeh, tăh'-

ặh niis dah'de"swah sặnt hwặh, na'yet chi'ha dặh.

18 Neh, sặh'ặh, ne John, no nặh' sha'a yoh, tặh'ặh nech' de aas', a'a ne'ge haak', gih shặh', [nach ne' nahot' ha diis', ha di'ne ge hah, kuh, no yah'shoh:] neh.

kuh, hặ ngn'doh, Neh ne'o aah na nis'he o noh.

19 Neh, No wa'wak' No gweh, neh sha'a yoh' neeh' ha dek'ho nih, ha ne'ge hah', gwah'huh', [nặ'nọn'dek họ-nih, ha di'ne ge hah', kuh, no yah'shoh:] neh nặ'nạn-doh, She swat'gat huh' no gweh, no nyah'do wis, neh, kuh, ha ne'ge hah no nyo'gwih săh o ya'gih; ho'nọn dặ'-oh na di'wis de'o es, kuh no di'wa'neh a goh: neh, gwa', ne gah ni'goh dus'hāh ok sah'dah shoh ho nặn'noh doh heh tặh'sh deh o'yặh his he'ni ga'ye hah.

20 Da o nặh' hoh saah ha gọ'i wa'yặh dọh he'o weh ga'nọn'da yặn dọh ne ga nọn'do wa nặs, he'o weh to hah' ga gwe'gọh no i'oh dus'yo wa nặs ni o'dye ặs'ọh, neh gai'onih heh tặh'ặh dah des'ho di de nyoọh na dih'ni gọ'ặh-gẽh.

21 Ga no 'oh niis, Cho ra zin: Ga no 'oh niis, Beth sa i-da: neh, sặh ặh, 'ne gai 'oh dus 'yo wa nặs ni ya 'wặh-syoh he 'swa yah 'da deh, neh huh 'non 'da ya 'wặh syok ne Tyre, kuh ne Si don, o 'nặh jih 'go waah do 'sa o di de 'nyoh na dih 'ni go 'ặh gẽh, ne ga ặh 'dặa dặs ne ga ặh 'dặah ga syu 'nyah doh a 'o non dye ăh 'do ak, oh gặặh 'gẽh a'ặ nih 'dyon duk.

22 Neh, gwa', noh gwa'as, Neh sah'gwah ti'ga ah he'na ya wah ne Tyre, kuh ne Si don ne dwa nis'hadeh no nah da swa'dyah do wet, naeh niis' he'na swa'-

yah da wăh.

23 Neh niis, Ca per na um, sa yah'da na'a gwat'heh oh, neh huh' he'yo dohk ne ga'o yah geh, hah'de ga gont' eh dah'geh ah sa'doh', na nis'he o'nah geh; nch, sah'ah ne ga i'oh dus'yo wa nas, nch huh' ni ya'wah syoh he'oweh' syah'da deh, nch huh' non'da ya'wah o'nah ne Sodom, do ga', sho, ne'wah na'yuh da'nah na'ga wa nis'ha deh.

24 Neh, dih, niih noh gwa'as, Neh naah'de ga gont sah'gwah ti'ga ah he'na yu'yah da'wah he'dyo an'ja deh' ne Sod om, no nah' dwa na'ha deh ne' da swa'dyah do-

wet, nach niis' he nă sa'yah da wăh.

25 Neh neh huh' ni yò'o weh' he ga'a wihs, Je sus des ho'wă nah'să gwăh, wa'ăh, Ot go'no o nyooh', O Hah'nih, Syah'da gwen ni'yuh ne gă'o yah geh, kuh ne yo ăn'jăh geh, neh gai'o nih heh she yah'sch da niih năgă' nah o'i oh'dăh ne' guh'ni gont', kuh ne go dyă'noniih, o'yăn det' neh' she'yo nya niih' no'non do nih'aah.

26 Dogas' neh huh' ni yuh'dash, Hah'nih; neh huh',

šh'šh ni yuh'dššh ne wi yu he'de se'ga nech.

27 Gagwe'goh' he'ni yu'i wage hagi'wage'o niih Na'ahnih. Tăh'āh deh'so gaah' no'gweh do'o yan de'ih No'a wak, ha oh'hwah ge ah' sho No'oh nih. Täh äh, kuh, deh'so gaah' no'gweh de o'wa yan de'ih No'oh nih, neh', sho, No'a wak, kuh, ne son'dih gwa'nah ot No'a-wak o'yandet', as'ha ga'o nyah.

28 Ga oh' da'swet' he'gyah da deh, ga gwe'goh niis neh swach hặh'do on dyiệh neh swai'oh deh, kuh neh swa e'nos da'nehs. Iih ặ gyoh nặ swa'do is'hặn duk.

29 De swak' na ga'wāh ne dya go'noh do'nīs thah, swa dye'āh duk', gwah huh; neh, kuh, niih gwai'o nyāh swah ni'go ā yān daht' he'gyah da deh; neh, sāh'āh, niih nak ni'go ā ni dāās, heh dah'gēh, kuh, o da'do niih nagen'nyah sah: ā swa gāh neh'huh nā'wan do īs'hāāh ne swat wais'hāh'shoh;

30 Neh, sặh'ặh, na gi'wah gĕh ne dya gọ'nọh dọ'nĭsthah tặh ặh deh'ga no'ọh; neh, kuh, nak he'nạh tặh'ặh

deh'òs'deh.

OI'WAH XII.

NEH' neh ho'o weh chi ga'a wihs, Je sus hoh dặn'-dyo on dyiệh', na'wăn da do'gặh doh wặ nĩs'hặ deh, ga'ặn da go, ho di'ặh doh he'ga yặnt họh no nạn'jah; neh na go'i o nya ni'ak ho non'dos sweh'da ni'neh; onặh' wa'a di jih'ji yak'hooh no'nan jah'; ho di'goh', kuh.

2 Neh dih, no nặh' sha'a di gặh ne Phar i sees he'ngạn di yeeh', ho wặ'ah seeh, sat'gaat huh', neh neh
she'i o nya nih neh huh' na'o di'yā na wặh ne tặh ặh
deh ga'ya nis'hāh gèh ne' neh huh' na'ye yeeh na'wặn dado'gặh doh wặ nis'hā deh.

3 Neh, gwa, na'go'yā ah'seeh, Tāh'āh, gặh, deh swa'wă ngh'saah he'nio yāas'oh ne David, no nặh' sha o'-

dossweh'dah, neh, kuh, ne de'a non di'nah?

4 Nch', waeh, ne o'yos oh he'o weh ni o'noh sòt Na'-wen ni yuh; wa ak' no ah'gwah ne neh huh' ga'oh; neh' neh tah'ah deh ga'ya nes'hah geh na'a hwah na'a-ak; tah'ah, kuh, haeh'gwah, no'no hah ne'a neeh; neh', sho, ho'noh'hah ge'ah o'gwe'nyooh' a'an diik nadi'yah dont hwus'.

5 Q gii', neh' neh tặh'ặh deh swa'wặ noh'saah ne ga-ya'nes hãh, he'ni ya'wặs na'wặn da do'gặh doh wặ nĩs'hặ-de'nyoh, neh na di'yah dont hwus', he'o weh hặ nan'dặna'yặn dah'gwah, de a'di yahs' na'wặn da do'gặh doh, tặh'-ặh, naeh, de o'di yặh'his?

6 Neh, gwa', niih noh gwa'as, Neh' nik ho'o weh shayah'daat, neh si'gwa he'ni o'yah da'na a gwat, naeh he-

ni yu'noh sa'naa gwat ne yon'da na'yan'dah gwah.

7 Neh, gwa', ne theh swan'noh doh ne' nah ot' gandoh' na ga', ne wa doh, Neh niih sah gwah ga gwus' naya'go da'ni da'o ok, tah'ah, naeh, na'ye yah'dont hwah'sek, a'ga nah' kuh', naeh, ne ya'gah oh e chi'wa'gah seh ne deh a' go yah'hih oh.

8 Neh, sặh'ặh, No wa'wak' no gweh, Ha yah'da gwenni yuh, haeh gwah, na wặn da do gặh doh wặ nis hà deh.

9 Neh no năh' chi oh'dăn dyooh, neh huh' he'o yooh

hi nont'gen nis'at hah.

10 Da neh', dih, nặ' nah a'wặh, neh huh' ặh dyọh' ng'gweh nós oh'dat hặh'oh; ho wa'on dos oh [ne Je sus], ho nặ, Ga ya'nes hặh'gĕh, gặh, no'sa ye jặht' na'wặn dado'gặh doh'gĕh wặ nĭs'hặ de nyoh'! Neh ho di'wih'sa goh na'o wai'wa'yặh duk.

11 Neh na'go'yā ah'seeh, Soo' nah ot' he'ni swa di', ne je'gweh', a'o nos'gwa yān dahk ne de yu'di nah'gā ont, sga-yah'daat o ya'da go ha'ga yah'dant na'wān da do'gāh doh wā nis'hā deh, tāh āh, gāh, deh a'oh a'a ye naah ho'sa-

a'yah da'dah guh?

12 We suh, waeh, de yu'di šh no'gweh he'ni ye'yahdano'oh, naeh he'ni ga''yah da no'oh ne de yu'di nah'gšout; neh', dih, gai'o nih ga ya'nes hah'geh ne wi yu he'nš yon dyeeh' a'wšn da do'gšh doh wš nis'ha de nyoh'.

13 Da, o nặh' ha wặ'ah seeh no'gweh, Da sặn'nis oh'dadat: tho nis'oh'da da doh': neh neh sa'wa'doh', neh-

huh' no sa'ya wăh' he ni yuh'dăăh ne' sgat.

14 Onah', ne Pharisees he'o di ya'gah oh, ho di'ashin'dus oh, neh' ho di'wus'yo nya'noh he non'da a di ye'ih duk na di'wah'doht ha yah'da deh. 15 Neh, dih, no nặh' ne Je sus sha oh'ni gọ' ặ yặn daht, det ho'doh nooh, o'yah jih' he sha'we nooh; gặ dyuh'gowa nặs họ wa'non dặ dyiếh; ga gwe gọh sha gọn'jặh doh.

16 Ha go'ya ah'seeh, Sa noh' a sgwa'yah do'dah sih.

17 Neh noh gai'wa ye'ih no'os nyiĕh'oh Esa i as ho-do'gas da nih, ha wa,

18 Ho! a geh'hah shăh, neh' neh'huh niih he yah'dă-gwäh; he no'oh gwah; neh ha yah'da deh niih na gat'-wais'hăh we suh' oh ni'go i yuh. Neh neh huh' ä khặh' na gat'wais'hăh ha yah'da deh: ha'o hwah' o'yặn det' ä-a'go yo nyặh' no i'wi yus'dos hāh, ä o'di yaḥ'do wặht noohtho'no ặn'joh dặh'shoh.

19 Neh, ne tặh'ặh ta'a sge'hah sek, a'o ihs'do wa'nặ ak', gwah huh; tặh'ah, kuh, so gaah' no gweh ta'o wa'wặ nạ'-

ok haak' ne ga'non da'gwen ni yuh'geh.

20 Neh noh''da gwä'ā soh no ah'gặn dah tặh'ặh tahda'a yahk; neh kuh, neh jò dyặh gwe ot' sho, ne yea'syon dah'gwah tặh'ặh ta'ah swat, he'ni yo'o wch' hah'da'an di'o gwat, neh, kuh, nặ wạnt'gwe nih, heh'tgặh' ặ'wan'thăk' ne gai'wi yus'duk;

21 Neh' he ni oh'să noh'dăăh ăn je'yah dăăh'sek noh'-

dya ga'o ăn joh'dăh shoh.

22 Da, o nặh' neh huh' ho wa'yah theeh' ha yah'dadeh, sha yah'daat, no'dye na wah'doh na nĩs'he o noh, dea'gah gwe goh, tặh'ặh, kuh, de a'wặ nont; sa'o jặht; jo gwe'nyooh' ne de a'gah gwe goh, de a'wặ nont', kuh, de ja'oh, sa as'nyiĕt, sa'a gặh, kuh.

23 Neh ne ga gwe'goh ne gặn dynh'gwah gẽh wah o'ăh duk wa'o di wa nă'ă guh, hặ ngn'doh, Tặh'ặh, gặh,

deh neeh' nă gă' No'a wak' ne Da vid?

24 Neh, dih, no nặh' sha'a di'wa ok' ne Phar i sees', ho nặ', Neh nặn da'i gặ, tặh'ặh de a'go yah'dit gặs na-di'nīs he'o noh'-hoh, neh, gwa', ha' o hwah' ho ye'āh dah'-gwah Be el ze bul, no wa go wa'nặh na di'nis he'o noh.

25 Je sus ho gặ' na dih ni gọ 'ặh göh, ha go 'yặ 'gh 'sceh, Hah' de 'yọ ặn 'ja ge', noh dwa' dek hah 'sih' a'o hwah, sho,—neh huh' ặ yu'yah thech ặ gặ 'ak deh swa'dis thah: neh,

kuh, maah'de ga non'da ge', ga noh'sòt', 'gih shah', ohdwa'dek hah'sih a'o hwah',sho,-tah ah neh'huh deh a'oh a'ga daħk.

26 Da neh', dih, na nis'he o noh o'sa o'yah dit gah', gih shah', na nis'he o noh, neh, waeh, noh tha'dek hah'sih ha'o hwah', sho', kuh: ga'š o weh' nặnt'ga ye'āh-dvk', a'ga dahk' no i'wah gĕh ?

27 Neh, dih, ne dya'gwah niih Beel ze bul & e'yadye'ah duk na ske'yah dit gah' na di'nis he'o noh, soo' nah ot' sha go'nan dye'ah dah gwah' ne chi'a wak'shoh sho'wan'di yah'dit gas? Nch, dih, gai'o nih, neeh' da-

yet'chi yah'do wet.

28 Neh, gwa', gih shặh', ne dyặ gwah neeh' ga dye'ăh dah'gwah No'twais'hah Na'wen ni yuh, hes khe'yahdi tgặs' na di'nis he'o noh, o nặh', wach, ne dwä noh'do-oh'sha gwen ni'yuh, neh ho i'wah geh Na'wen ni'yuh, tặh'ặh dah'de'juh ni'go ặ ge, o nặh' neh huh' oh ga'yoh heh swa yah'da deh.

29 Da', o nặh neh, gih shặh', ga ặ', ngo, ngh'da'a ye'ăh duk' so gaah, neh huh' ha a yoh' ho'noh'sot na deh'ji at'hah' no'gweh, ne de oh'gwa ni'neh na'ah de yooh' na dve'ah dah'gwah no'o wah? neh, waeh, noo, a yus'gas thet, neh' ant ha'dye ant na os'ha on dah na deh'ji at'hah' no'gwch, o năh' wa'eh de oh'gwa noos ho'noh'sòt.
30 Nch', waeh, ne tăh'ăh, i gă, deh ja'gih ni'go ănt,

de yo''gi nyòt'; neh, kuh, ne tặh'ặh, i gặ, dah'de'ya-

gi'o es, de a'do gwat'hah', waeh, naeh.

31 Neh, dih, gai'o nih, oh gwa'as, Ga gwe'goh he'ni yooh' ne ye i' wa nch'ak thah, a ye'ga'as yo nih, i ga, ye'noh gon dặh, kuh, dặ ja'go di'wah să gwus', nach, no'gweh: neh, gwa, gih shah, a ye ga'a syo nih', a ye'nohgon dặh No'twais'hi'yus hãh, tặh'ặh neh'huh', nach, tah'do sa va go di'wah saa gwus' no'gweh.

32 Neh, kuh, ne son'dih gwa'nah ot' a as'nyiet a o'dwa na'gah dah, a o i'wa yant' No wa'wak' no'gweh, da'sho'di wah'sa gwes; neh, gwa', ne son'dih gwa'nah ot' šan'nyiet, šan'dwa na'gah dah', ša'i wa yant' No'twaishi yuh',' tặh'ặh de'wặn doh' tah'do'sa'o di wah'să gwus' nặ'gặ nĩk'huh yo ặn'ja deh', tặh'ặh, kuh, haeh'gwah, ne'

yo an'ja deh' da'weh'.

33 Neh, gih shặh', ne gặ'on di yuh' ne gặ'ih, wi yu', kuh, ne' wa'yont hah; o'nặ' neh', gih shặh', non'da et'-gặh oh; tặh'ặh, kuh, deh swi yu ne' wa'yont hah: neh, sặh'ặh, he'ni gặ'on doh'dặáh, o yặn'deh dah'goh he'ni yò-yuh'dặặh ne' wa'yont hah.

34 O ga'wa ji'ya deh os haĭs'dah nòt'goh, ga'āh non'-de swa ye'āh dvk', swai'wa neh'a goh', wi yu' ae'swvs-nyĭĕt haak'? Neh, sặh'āh, he'ni we suh' na wặn'nyah sago' i'waat', neh huh' tga'ya gặhs' ne' yes nyĭĕt'hah he'

yeh sa'ga ănt.

35 Neh no gweh'di yu no'gweh, neh huh' tha'ya'gặặs' na'wặn'nyah sa gọ' thoh sặ'no niih ne wi yu' nah o'i ohdặh. Neh, kuh, no'gweh no i'wa neh'a gọh neh huh' tha'ya gặặs' na'wặn'nyah sa gọ' thoh sặ'no niih ne wa'etgặh nah o'i oh dặh.

36 Neh, gwa', mih nohgwa'as, neh naah'de'yowa'na ge ne' wa et'gah na yes'nyiet no'gweh, neh' naje'i wa'dah da'ah, no na' neh dwa na'ha deh da swa'-

dyah do wet.

37 Neh, sặh'ặh, he nih swặ'noh dặặh, ặ wạnt'yu o wih heh' deh sa'yặh his; neh, kuh, haeh'gwah he nih swặ'noh dặặh, o'yặn det' ặ yo'nih nặ sai'wa'ặh heh'dặh, nặsa'noh joh'gặh, nặ sa'e wah'duk.

38 Neh na di'yah da do'ga' na di'ya do'ah, kuh ne Pha ri sees des ho'wa wa'nah sa gwah, ho na', Sa di'onya nih, a gweh' a'ya gwat'gaat huh' no'yan det' a'yo gyo'nyah, iis neh huh' na'syeeh'; ne tah'ah, iga, deh a'go gwe nyooh' no'gweh neh huh' na'yoyeeh.

39 Neh, dih, neh de sha'go wā'nah sā gwāh, wa'a go-yā'as, Ho di'wa'neh a goh, ho dih'no weh'hāāt ga'wa ji'-yā deh hā nih'saas no'yān det' a'o nan doohs'; tāh'āh, dih', ta'ā nont'gat huh' no'yān det a'o nan doohs', ne tāh'āh, i gā, deh a'go gwe'nyooh' no'gweh neh huh' na'-

ye yeeh; neh, sho, he'ni o'yan det' o doh'oh ha yah'dadeh no do'gas da'ni'ak Jo nas.

40 Neh, waeh, he'ni ya'wāh oh ne Jo nas, săh niwă'nis hă ge, săh, kuh, ni wah'son da ge, neh huh' hea'yah daat' ne gat gwis'da go' ne găn'jo go waah; nehhuh', kuh, haeh'gwah, nă ya wăh No wa'wak' no gweh, săh ni wă'nis hă ge, săh', kuh, ni wah'son da ge' hă a'yah da dahk' ne yo ăn'ja go.

41 Neh nặ' no gweh, ne Nin e veh tha di'na gek, shah gaat' dặs ha'di daht nặ gặ' ga'wa ji'yà deh, no nặh dặ swan'dyah do wet'; neh, kuh, ne gai'wah dưs'hàh ặsha'go di'noh jahk'dặh; neh gai'o nih heh de sho'nặh-ni'go ặn de nyooh', naeh, ne chi a'gont hà nih' ne Jonas: swat gaat'huh, dih, si'gwa he'ni a'yah da no'oh, naeh he'ni a'yah da no'ok ne Jonas, nìk huh' i ehs.

42 Neh ne ye go'wāh go waah nặ dyeh'gwa, shah gaat' dặs ha'di daht nặ gặ' ga'wa ji'yā deh, no nặh' dặ swạn'-dyah do wet'; neh, kuh, ne gai'wah dus'hāh š ye'noh-jahk'dặh; neh, sặh'ặh, he'yo do'ặn johk doh' ni dya'ga-weh'dah goh', neh na'ya gut'hon dek noh ni'goh dus'hāh ne Solo mon: swat gaat'huh, dih; si'gwa' he'ni o'yah-da''nă ă gwat', naeh he'ni o'yah da'nă ă'gwah do'noh' ne Solo mon, nǐk huh' i ehs.

43 Nch no nặh' no twais'häät gih [na nǐs'he o noh] sho ya'gặh oh he'o weh ni a'yah da deh' no'o gweh, neh huh' oh tha'da wặ nyeeh', he'o weh deh o'ne go'nyoh'; hih'saas' na'a do'is hặặh; tặh ặh, kuh, de o'gặặh.

44 O nặh' ha doh', Neh nặs gah'get, neh huh' hặs-gyoh' he'dwak noh'sòt, he'o weh dwa gya'gặh oh. Neh so nặh' sa'a yoh, wa'a gặh deh tah'gwis dặh' deh swaat; gặs agă'waa goh, wa wi'yus doh, kuh.

45 Da, o náh' hoh dăn'dyooh'; de oh'gwäh, ja dwk'
se yah' ni yut'wais'hă ge no'nont'wais'hăăt gih [na di'nis'he'o noh,] he a'yah daah, kuh, no'a hwah, de o'wagă nyooh' he'ni o'di'wa neh'a goh, he'o di yoa'oh, nehhuh' wa'ă nă na'găăd'; neh ne' nah'găăh wah'o ahk
na gă' no'gweh, do sa'yu gă nih', naeh he ni yuh'dă nahaeneca. '7

neh' shon'da wa'dye ant'. Neh'huh, dih, na o'di yah'dawah, hach'gwah, na ga' ho di wa'neh a goh ni ga'wa ji-

yă deħ.

46 Neh nah'soh hot haah' ne gặn dyuh'gwah gẽh, nặ nah a'wặh, neh no'noh'ặh, kuh ne de'ặ nọn dặ'nọn deeh, ha dih'si aah as de'gwa, de o'nọn dọ'ặn jọ mih na'o wa wặna'oht.

47 Da, o nặh' sha yah'daat ha wặ'ah seeh, Sat gaat'huh, sa noh'ặh, de swa'dặ nọn deeh', gwah huh, ha dih'si aah as de'gwa, do o'nọn dọ'ặn jọ nih ne da'e swat-

ha'ặħ.

48 Neh, dih, do sa'o wa'nah sa guh' no'gweh ne wao'o wih, ha wa, Soo' ne gah' nah ot' noh yaah'; soo', gwah huh', ne de ya'gwa da'non deeh'?

49 O nặh he o'nặs ha'da doh he'gwa ha dih'si ash nago'i o nya ni'ak, wa'ặh, Swat gaat huh', ne' noh'yặh,

kuh ne de ya'gwa dă'non deeh.

50 Neh, sặh'ặh, ne son'dih gwa'nah ot neh huh' nặye'yeeh' he'nit hoh'ni go'oh dặặh Naah'nih ne gặ'o yahgẽh thặh dyoh', neh' neh'huh shah ga'at ne de ya'gwadặ'non dech', kuh ne noh'yặh.

OI'WAH XIII.

NEH, sho shah wa'nis haat ho ya'gah oh ne Je sus, he'ga noh'sòt, ga nyu'daak ah he o'dyan dus'oh;

2 Gặn dyuh'go wa nặs neh huh' wa o'di yah'da ye'ih: o nặh' ne'a hwah ho deh'noh da hoh', ga'o wa go' tho-dyau'dvs oh; neh, naeh, ne' gặn'dyuh gwa gwc'goh ganyu'dăāk ah', sho, ha dih'si aah.

3 O nặh' hos nyiệh'ọh, we suh' o i'wa ge ha gọs nyiệhseeh, ne de o'yặ ọn dă h'gwa nọh; ha wặ, Swat gaat'huh, na'yặnt hwus' wa ah'dặn dih, wa'o nạn jọn'dyĕh sah.

4 Neh no něh' sha'o nan jon'dih, ne ga ně'o gwäh o-a'ak da dyĭěh', gyeeh', oh ga'ge on'dah syooh'; jih däh'-aah ho di'yooh; neh, nach, wa a'dis aah.

5 Neh'huh, gyeeb, oh ga'ge on'dah syooh' neh'sgwash'-

gěh; os thooh', sho, ti yô'eh da''eeh; o něh', sho, kuh, oh gah'hwäh o děh; neh dyu'i wah heh' suh jih ni yô'eh''da gă'ă''ah.

6 Neh no nặh' shon'da ga ăh'gwit gặht, heh tgặh' nohwa'dah gwa'ặh, oh wa'dih sgon daht', sho, neh gai'o nih

he'deh ok'de ot, oh ga'da ge'eh', sho.

7 Neh'huh, gyeeh, no ik'da go oh ga'ge on daht; ohwa'do dyaak no ik'dah shoh; neh', naeh, oh dyò'di onyahk.

8 Neh, dih, no yah'shoh o eh'di yus'gĕh, naeh, oh ga'-ge on daht': oh wa'do nih, kuh', naeh; sgat de wäh'-nyah eeh', gyeeh, ni ga ye'ih no sa'yu gä'is; neh, gyeeh, ne ye ih' ni wus'hä; säh, gyeeh, ni wus'hä.

9 Son'dih gwa'nah ot' ha oh'dot no gwe'nyooh' a ot'-

hon dek', hot'hon'dek' neh'huh.

10 O nặh' na gọ'i ọ nya ni'ak ho di'yọch', họ wặ'ahseeh, A, nach, ga i'ọ nih' de ga'yặ ọn dăăh'gwa nọh' sadye'āh dah'gọh heh shet hặ'niih'?

11 De sha'go wặ'ngh sẽ gwặh, ha gọ'yặ gh'seeh, Neh', gwa', gai'o nih, iis, naeh, e chi'wa'wiih nặs swặn'noh dook he'ni yooh' nah soh' o'yặn det' deh'yo niih' ne gặ'o yahgèh o i'wah gèh, ne dwặ noh'do oh'sha gwèn ni'yuh; tặh'ặh, naeh, deh'neh' do'wặ ng'wiih' na'o nặn'noh dook.

12 Neh, sặh'ặh' ne son'dih gwa'nah ot' ho yặh, ặ'o-wa yoh' ne'neh; we suh', dih', naeh, ặ'o yặn dahk. Neh, gwa', ne son'dih gwa'nah ot' tặh'ặh de o'yặh, dặ o'wah-gwặh na gwa'nah oh'dặh ặh, gih shặh' a'o yặn dahk'.

13 Neh dyu'i wah neh khe ye'ah dah'gwa nih ne de ga'-ya on daah'gwa noh' heh khes nyieh'seh; neh gai'o nih, heh ha di'gah, heh huh', sho, ni yuh'daah na'ga ak', i-ga, de a'di gah; ha na'ok hah, kuh, neh huh', sho, ni-yuh'daah na'ga ak', i ga, de o'na'o gah; tah'ah, kuh, de-o'dih ni'go a yan dahs.

14 Neh huh' në gë' ha di'yah da deh' o i'wa ye'ih oh no'tyè o wiih' ho do'gës da'ni ahk E sai as, neh' ne wa doh,
Neh ë wan dye'äh duk he swa'ok has thah, ë swat'hondek; täh'äh, naeh, tae'swah ni'go ë yën daht': neh, kuh,

ă wan dye'ăh duk he swa dok'hus dob, ă swa găh; tăh'ăh, nach, tah da'e swa ga'yăn daht.

15 Neh, sặh'ặh, nặ gặ' ne gặn dyuh'gwah gèh wa o-nặn'nyah'sah sặh'heht, deh sga'gah ặ'yo ah: neh, kuh, nặ nạ'oh dah, tặh'ặh deh swa'ok hah; de o'nont gah'gwegoh; neh ne dyặ gwah', sho, a'ga gặh' na di'ga'ah; a'-yut'họn dek', gwah huh', no nạ'oh dah; neh, gwah huh', a'yuh ni'go ặ yặn daht no nặn'nyah sah; do'sa a di de'nih na dih'ni go'ặh göh: iih, gwah huh', o'sa khe jặht.

16 Neh, gwa', no dặ'oh niis, ne swa dok'has doh; neh, sặh ặh, ne ga'gặh: kuh he swa'ok has thah; neh, sặh'-

šh, ne wa'ok hah.

17 Neh, sặh'ặh, ne do gặs'o weh niih oh gwặ'ạs, Honont'gah deh no'di do gặs'da nih, kuh no di'wa ye is doh' no'gweh, we suh de o'non do'ặn jo'ni ak na'a di gặh ne' nạh o'i oh'dặh shoh' niis ne swa gặh; tặh'ặh, dih, deo'di gặs'oh; neh, kuh, nạ'ặ nạ'ok ne' nạh'o'i oh'dặh shoh, niis ne' swa'ok hah, tặh'ặh de o'nạ''o gus'oh.

18 Neh, dih, ga i'o nih, o năh' jat hon daat ne de ga'-

ya on daah'goh na'a yant hwus'.

19 Neh no nặh' neh son'dih gwa'nah ot' ặ ại'i wa'ok he ni ga'wă noh'dặth ne gặ'o yah gẽh o i'wah gẽh, ne dwă noh'do oh'shă gwen ni yuh,—tặh ặh theh o'yặn dah'-ooh na'oh ni'go á yặn daht,—o nặh' neh huh' wa'a yoh' na nis'he o noh, wa a'dis gwat' ne ga'yặnt'hwah doh na'-wăn'nyah sa'go. Neeh' ne gặh' no ak'da dyiĕh'gwa oh-ga'ge on daht.

20 Neh, gwa', ne wao'yah do waht ne ga na'o gwah noh agwa'ah geh, neh sha a'yah daat, no nah' wa ai'i wa'ok no wa nah [ne ga i'wi yus'duk,] o hah', sho', kuh.

wa a'doh ha'ah, wa a'ye naah.

21 Neh'huh, gwa', ni yuh'dāšh, neh tāh'āh deh ok'deont ha yah'da deh: dah ji ah', sho, ne' wa's gwe'nih; neh, gwa'; no nāh' oh ga'dāh noh tho'yah do'āāk, neh', gih shāh' nā o'wa noh'gon'dāh, neh ā dyu'i wah'gā ak' ne gai'wi yus'duk, neh, sho, ne da wa'dyoānt ne daon'sih'do dāāh, o nāh', gwah huh' wa a'yah dye nānt'.

22 Neh, kuh, neh wa o'yah do wäht' ne ga në'o gwëh no'ik da go', ne' o doh', no nëh', i gë, wa ai'i wa'ok no-wë'nah [ne ga i'wi yus'dvk,] neh' suh jih' has de'isthah nik'huh yo ën'ja deh, kuh he'ni ya'go yah'dah-doht'hah nvs'hë no nyus'hëh, neh' de ga'o nyahs' no wënah; neh'huh ni ya'wës neh tëh'ëh deh swa'yont hah ha'yah'da deh.

23 Neh, gwa', neh' wa o'yah do waht ne ga na'o gwah ne wi yu no eh'dah, ne' o doh', no nah' wa ai'i wa'ok no wa'nah'. [ne ga i'wi yus'duk,] wa oh'ni go'a yan'dahjih; neh, gwah huh', ne wa'do nih, neh, gyeeh, neh agat de wah'nyah eeh ni ga ye'ih no sa'yu ga'is; ye ih' ni wus'ha, gyeeh; sah, kuh, gyeeh, ni wus'ha.

24 O yah, kuh, sha go'yu dah'sah seeh des ho'ya ondaah'goh, ha go ya ah'seeh, Neh' ne ga'o yah geh o i'wah geh ne dwa noh'do oh'sha gwen ni'yuh, de sga'ya ondaah' no'gweh, wa o'noh gwa'an dih o noh' gwa i yu hoh'-

š'go.

25 Neh, dih, no nặh' wa o'ni dah' no gweh, ho yọ s'ọh nơ 'oh ni gọ 'ặs swa ặs, wa o'nọh gwặ an dih noh e'oh da' etgah o nọh gwặ anh he ga yặ ant họh no 'nạn 'jah: o nặh hoh dặn dyoọh.

26 Neh no něh' oh dyo'šn jot gah', o do'ni a dytěh no. noh'gwě i yu, o něh' hach'gwah oh wě nan do'dah sih no-

noh'gwä"et gäh.

27 O nặh na'dih'hah shăh họ'wa'yah do'wặh ọh na'noh'sa gwen ni'yuh' họ wặ'ah seeh, Tặh'ặh, gặặh', neeh'
deh sa'yặnt họh no nọh'gwặ i yu ne sah ặ'gọ? Gạ'o weh,
dih, ni dya'we nọọh', de wa'dyĕs dọh neh'huh noh e'ohda'et gặh?

28 Ha go'yā ah'seeh, Neeh neh'huh na'ak ni go'ās swais neh huh' ni o ye'āh. Dēt ho'dis nyīeh'oh na'dih'hah shāh, ho'wā'ah seeh, De sa'do ān jo nih, gāh, nehhah' ha'ya gweeh, [da'ya gyu'nyah sih,] a'ya gwe'o ek?

29 Det hos'nyiêh oh, ha wặ', Tặh ặh; dyặ gwah', sho, so nặh' dặ ju'nyah so'on dyiệh noh c'oh da'et gặh, ặ di's swah hặnt'gwat hash'gwah no'ngn'jah.

30 Neh huh', sho, nặ yuh'dặ ak, de ja'oh wa do'dyaak he ni yo'o weh, hặ ga'nan ja'ih; neh no nặh' neh huh' ni yo'o weh, š khe'yặ as na'di'nan ji yahs', Neh da-swa'dye ặnt ji o'ek noh e'oh da'et gặh; jah'gwais'yu'-nya nooh, kuh; neh sặh'ặh, naeh, nặ ga'ặh da'ak: neh, gwa', naeh, neh huh' hặ swa'yoht' he geh e'oh da'yặn-dah'gwah no'nan jah.

31 O yah', kuh, sha go'yu dah'sah seeh, des ho'ya ondaah'goh, ha wa, Neh no ga'o yah geh o i'wah geh ne dwa noh'do oh'sha gwen ni'yuh, des'agya dye'ah ju noh'gwa ant neh o noh'gwa on ji'wa gah', [ne Mustard,] deoh'gwah no'gweh, neh huh', ho'ot a'yah ho noh'gwa on-

dyooh.

32 Neh, waeh, na gwus' he yus'thoh no nah'gwa oh'shoh oh; neh, dih, no nah' o do'dyah, neh si'gwa gowa'nah' noh e'oh dah'shoh oh; ga'on dah', kuh, wa do'oh; neh huh' hah'de ga ye'ih ne jih dah'aa'shoh oh, ne'eh tgah wa di'dyiehs, wa non'da thah heh oh hah'da'-

gwa oh.

33 O yah', kuh, des sho'yā on daah'goh, ha go'yā ahseeh, Nch ne gā'o yah gĕh o i'wah gĕh, ne dwā noh'dooh'sha gwen ni'yuh, des sgya'dye āh ne yont haāh'gwāhgwat'hah; de ya'guh gwāh ne ya go'gweh, ot hes'hā go he ya'guh seh'doh, swa dā'nah ge'āh dus'hāāt ni yoo, heni yo'o weh ga gwe'goh wah ot'gāh.

34 Gagwegoh na ga'ni yu i'wage ne Jesus ni a'go-yaah'seeh ne gan dyuh'go wanah, des ho'ya on daah'-gwanoh: tah'ah, kuh, na'ga ak' deh gaah ne de ga'-

ya on daah'goh, he ni yoo wa a'gos nyiehs.

35 Neh, dih, no i'wa ye'ih oh he'ni o ye'šh hos nyišh'oh no'do'gšs da'ni ak, ha wš, Neh š geh'ho do gwat hegeh sa'ga šnt, neh dš gyš'on däšh'gwa'nooh: neh š gya'gšh nah o'i oh'dšhs, he'ni yo'o weh dwa'dyš nok''dah oh he'yo šn'jš deh, chi wah'seh doh.

36 O nặh' ne Je sus sha gọ yat gah'wặh ne gặn dyuh'go wa'nặh; o gyeh', nach, he o'yooh' he ga noh'sòt; neh huh' he o'wa yah'do wặh'oh na'gọ'i o nya ni'ak, henă', Da gwah'ni go's yan'dah dăh ne de sa'ya on daah'goh noh e'oh da'et gah, de wa'dyes do'noh ne ga yant hoh.

87 Des sha'go wặ'ngh sã gwặh, ha go'yặ ah'seeh, Neh neh'huh ho'noh'gwã on dyooh' no noh'gwã i yu, No wa'-

wak no gweh.

38 Neh ne gah š'yšh, nach, he'yo šn'ja deh. Neh no noh'gwš i yu, neh huh' nach, ne gš'o yah gšh o i'wah gčh, ne dwš noh'do oh'sha gwčn ni'yuh ok sah'dahshoh. Neh, gwa', no noh'gwš''et gšh, neh huh', nach, no'ok sah'dah shoh na'ah ni go'et gšh.

39 Neh no'oh ni go'as swa as no'noh'gwa on dyooh nonoh'gwa''et gah, neh neh huh', nach, na nis'he o noh: neh na ga'an da'ih, neh huh', nach, no nah' a wan'dokdah he'yo an'ja deh'; neh na'di'nan ji'yahs', nach, na di'o yah'ge o nah.

40 Neh, dih, gai'o nih, noh e oh da'et gặh, naeh, ặ-ge'o e'o ok, ặ ga'ặh da'ak o jĩs'dah gẽh, neh'huh, dih', kuh, haeh'gwah, nặ ya'wặh, no nặh' ặ wạn'dok dặh nặ-

gš' he'yo šn'ja deh.

41 Neh Nowawak' no gweh ant ha go haht' no o yahge'o noh shah shoh; neh, naeh, an di o ek, an di yagah' he ni a an ja deh ga gwe'goh, he ni yoo neh guhni go'on da gwat'hah; neh, kuh, ne' wa et'gah go i'ohdeh'goh.

42 Neh huh', naeh, he'o non dih' he'o weh' o deek'-hah, no gë'is doh oh dai'yšh; des'sgya dye'šh ha'di'nyuh'os hā no'wšh dah'gwa noh; neh huh', naeh, šnt hš'-nos dš'o nyo'ok, dšnt hš non dynh'gš'nye aak', kuh.

43 Neh huh' ni yo'o weh', nach, no'di'wa ye'is doh diso'non dish'gon dish, dissys dye's ok ho dish'got ne gish'gwaah, no nish' neh huh' hi s'nih dyon dahk hehthi noh'do oh'sha gwen ni'yuh no'wah'nih. Son dih gwa'nah ot ha oh'da ga'in doh, na'ot hon dek, hot hon'dek ne' neh.

44 O yah', kuh; neh ne gặ'o yah gẽh o i'wah gẽh, ne dwä noh'do oh'sha gwen ni'yuh des'sga yặ'on daah' nas'hā no nyus'hāh, gah ặ'go wah seh'doh; nệh no nặh'

wa as'hš wih no'gweh, shoh'seh'doh', sho: da neh, heni o'doh ho'os oh, hoh'dšn dyooh; ga gwe'goh wa a'dä ni noh, he'ni o'yšh'; neh wa a'ni noht he gaeh'dadeh.

45 O yah', kuh; neh ne' gặ'o yah gĕh o i'wah gĕh, ne dwặ noh'do oh'shặ gwen ni'yuh, neh des'sga yặ'on daah na'dah'gwa nyat'ge o'oh, ha wih'sa go'on dyĭĕhs ne wiyuhs' gah nòh'sah.

46 Neh no nặh' he'o gặặh sgat, na gwus' o i'o wa nặh ne gah nòh'sah, hoh dặn'dyos oh; ga gwe'goh ho dặ'ningh, he'ni yooh' ho yặn'duk; neeh ho ni'noh dah'goh

ne' neħ.

47 O yah, kuh; nch ne gặ'o yah gĕh o i'wah gĕh', ne dwặ ngh'do oh'shă gwen ni'yuh, des'sga yặ'on daah ne wah'a'ah ye juh'yak thah, ga'nyu dặāh'gĕh wah e'o oh;

oh yu'eek naah'de gan'ja ge.

48 Neh no nặh' o noh'heh'oh, det ho'non di'ặnt hwäh ga ne'gak ah; o'nặh' neh huh' ho non'dyặn dus'oh, ohthặ'no nyah'sih ne gặn'ji yu; neh huh' ho non'dah hoh he'o weh ga'yặh ne ye ăh'gwah; ne gặn ja'et gặh honon'dyooh', nach.

49 Neh'huh, dih', kuh, haeh'gwah, hặ ya'wặh, no nặh' ặ wạn'do ặn'jok dặh; neh na di'o yah'ge o nọh ặnt'hặ'-neh', dặs ha'go no'nyah sih' no di'wa'neh a gọh he'o weh

ni a'di yah'da deh ne tho di'wa ye'is doh;

50 Neh huh' hặ c'wan di'yah doh'yaak he'o weh dyo'-deek hah, no gặ'is doh oh dai'yặh, des'gya dye'ặh hadi'nyuh'os hặ no'wặh dah'gwa noh; neh huh', naeh, dặn-dyoh'sặnt hwah'so ok, dặn dyon'dyuh'gặ'nye'aak,' kuh.

51 Thos nyiệh oh ne Je sus, ha go yặ ah seeh, O'nặh, gặh, ga gwe goh' e swah ni go ¾ yặn daht he ni yu i'wa go?

Ho wa'ah seeh, O naah', Syah'da gwen ni'yuh.

52 Sha gọ'yế ah'seeh, Neh, dih, gai'ọ nih, hah de yọgweh'da ge, neh sha go'di ya'do nih, ha ya'nes hế yến de'ih, họ wah'ni gọ'ế yến dah'da nih ne gế'ọ yah gếh o i'wah gếh, ne dwế'nọh'do oh'shế gwên'ni'yuh nạh o'i oh'dễh, des sga'yế ọn daah' neh nọ gweh, na nọh sa gwên-

ni'yuh, tha'ya gặs, he'o weh ni ga'yặh nos'hặ no nyus'hặh, ne wa seeh', kuh ne wa ga'yoh'.

53 Neh no năh' neh huh' ni yò'o weh he ya'wăh oh, no năh' aha a'dyă'nok dăh ne Je sus, nă gă' da'yă on-

dăăh'gwa ng'ck, hot hă'da doh' o năh'.

54 Neh no nặh' neh huh' he o'yos oh, he'o weh ha'o-hwah' ha ặn'ja deh, wa'a go i'o nyặh' no'gweh, he'o weh hặ nout'gĕn nis'at hah: neh he'no di'wa nă'ă guh, ho nặ', Ga'ặo weh' ni tho'aah nặ gặ' gah ni'goh dus'hặh', no'-gweh'? kuh nặ gặ' ho i'oh dus'yo wa'nặs'?

55 Tặh ặh, gặh, deh neh nặ gặ', na'noh'so nis de o'a-wak? Tặh'ặh, gặh, deh neh', ne Mary deh e'ya soh no'noh'ặh? kuh ne de'ặ non dặ'non deeh, James, Jo ses.

Simon, kuh ne Judas?

56 Kuh ne de š'non dš'non deeh ne wš ni'os shoh'oh, tšh'šh, gšh, ga gwe'goh dah'de dwa di? Ga'š o web, dih, nit ho'a wih'dah goh, nš gš' no'gweh', ga gwe'goh

nă gă he ni yu i'wa ge'?

57 Neh neh tặh'ặh deh o'dih ni'go'i yuh goh' ha yah'-da deh. Neh, gwa, ne Je sus ha go'yặ ah'seeh, Neh no do'gặs da nih hoh sặ'ni yu; neh huh', shọ, tặh ặh, he'o weh tha'ặn ja deh, neh, kuh, ne'a hwah ho'noh'-sa go.

58 Neh ne tặh'ặh we suh' de o'dyuh'da dooh no'i'ohdws'hā nā'ā gwah'dohs ne' neh huh'; neh ga i'o nih heh

de'o wai'wa gwen ni yus'dooh.

OI'WAH XIV.

NEH ne neh huh' ni yò'o weh, Her od ne tha go'yšn noh'do nih wa a'i wa'ok he'ni ai'wa na geh' ne Je ana !

2 Ha go'yā ah'seeh no'hah'shāh shoh, Neh āh' nā gā' ne John, ne Bap tist: det hut'gā oh non da'deh sa'dohgwah'gēh: neh, dih, kuh, gai'o nih, o i'oh dus'hā nā'ā-gwah'dohs wa do'dah so'gwa oh ha yah'da deh.

3 Neh, săh'ăh, neh Herod ho ye'no noh' ne John, SENECA. 8 hos'hặ on duk', ho'ho'dok', kuh: neh dya go i'wah neh He ro di as, ne' yòh ne de ya'dặ non deeh', Phil ip haya'soh.

4 Neh, sho, ga i'o nih, ne John, he'a wa'ah seeh, Tah ah deh ga'ya nes'hah geh neh a e'ji nyaak [ne' yoh

ne de ja'da non deh.]

5 Neh, dih, no näh' sha'eeh', A'e nyuh' ne John, neh sha gos'ha nih'oh ne gan dyuh'go wa nah; neh, sah'ah, naeh, na'a neeh, Ho do'gas da nih.

6 Neh, gwa', no nặh' họ sa'wặ nis'hặ ceh he ni'o'na gặ-doh' ne Her od, oh dyo ont' neh huh' he'a di gaht, ne go'a wak neh He ro'di as; họ wạh ni gọ'i yus'doh' ne Her od.

7 Neh dayu'i wah'heht, wa a'iwis'aah a gwus' de o'no'-oh gwa nyoh, neh' nas'ha ga'oh na'dih gwa'nah ot' *o-wan do'e syoh'gwah.

8 Neh no noh'ğh guh ni'go'da niih' ne' nah ot' ğ ya'-găh, ga wă, Neh nă'sgoh no'noh'ğăh ne John ne Bap-

tist, ník'huh, ga jěh'gěh.

9 Neh ne go'wăh go waah a gwus' wa oh'săs; neh, gwa', sho, he de o'no'oh gwa nyoh, neh kuh, gai'o nih nă'nih'doh, de'o nan don doh', o năh' ho dăh'hah oh, ădyon'da doh', sho, no'noh'ăăh.

10 O nặh' he'o dặh họh'oh he o'weh thah ho'doh' ne

John he o'wa noh'o nyah'goh.

11 Ga jặh geh sgắ dy lẽh no no h gặh, sga eh: neh dyon da da wiih ne yek sah go waah: neeh, naeh, he-ya go wiih no noh ặh.

12 O nặh' neh huh' ho di'yos oh na go'i o nya ni'ak; de o'dih gwặh no yah dah, ho dih'sa doh', kuh: o nặh'

ho ngh'dan dyogh, he g'wa o wiih' ne Je sus.

13 Neh no nặh' sha'i wa'ok ne Je sus, ga'o wa go hodeh'noh da hoh, hoh dặn'dyos oh, tặh ặh deh dye'na geh he'o we'gwa hot gon'dah goh, ha o hwah ge'aah', sho. Neh no nặh' sha a di'wa ok, ne gặn dyuh'go wa nặs, he'ga non'da yặn doh ho di'ya gặh'oh, ho was'yooh eh dah'-ges'shoh he'o ne'nooh.

- 14 Neh no nặh' o yah'jih sho sa'eeh, gặn dyuh'go wanặh ha gọ'gặs oh; da wa'do nya'nooh na'yah'da go he'no gọn dặặh'; sa a'gon'jặht, kuh, no'no'gweh dah no'di'nok'da nih.
- 15 Neh no nặh' oh gặ'ás ah o doh'o on dyiếh, họ wạ'-yah do'wặh oh na gọ'i o nya ni'ak, ho nặ', Neh, waeh, ne tặh šh deh e'na geh nik ho'o weh; o nặ' ặh', kuh, o dặ'nis yuk'dah o'on dyiếh; sha she'yat gah ne gặ dyuh'-go wa nặs, neh huh, dih, naeh, ha'a di yoh he'ga non'da-yặn doh', a'ặ non'dah ni'nohs' ni'yes'.
- 16 Neh, dih, na go'yā ah'seeh ne Je sus, tăh'āh dah-de'yu do'ăn jo'oh na'ă non'doh nek. Et chi'nont', dih, sho, nă'a dik.
- 17 Neh neh sho wa'ah seeh, Neh he'ni yo'gwa yah nik'huh, wis, sho, ni yu'ah gwa ge, de'gan'ja ge', kuh.
- 18 Neh ne'a wa, ga oh' da ji'aah nik huh, he'gyah dadeh.
- 19 O nặh ha gọ'yặ ah'seeh ne gặn dynh'go wa nặs, ja-dyặšh' o ge'oh jah'gĕh: o nặh' de oh'gwặh ne wis niyu'āh gwa ge, kuh ne de gặn'ja ge, gặ ọ'yah ge'gwa heot'gat hwặh, de o'nọ'nyọs ọh, de o'āh gwi'yah khọh', kuh; det cha'go ăh'gwa wii na gọ'i ọ nya ni'ak; neh, naeh, na gọ'i ọ nya ni'ak [de o'nọn do'gwah dọh hặ nih'dyoh] ne gặn dynh'go wa'nặs.
- 20 Neh, nach, ne ga gwe'goh wa a'nan dek'ho nih, wa o'noh daht, kuh. Da neh he'ni yooh des ho'dihgwah ne de yu'ah gwai'ih oh, ne wah o'da daah, dekni' ska eh ni gah'ach hi.
- 21 Neh he'niğ nan di wa'ğ nan dek'ho nih wis, noo, niğ'nğh nyah'es has'ha na'di ji noh; tah'ah, nach, deh-go'wa nus'he dağh ne wa ni'os shoh oh, kuh na dik'sah-shoh'oh.
- 22 Neh ne wah o'gon da dyiĕh' ha go'yā ah'seeh ne Je sus na go'i o nya ni'ak, ga'o wa go ja deh'noh da'ah, swa ānt', aga nyu'dāā di'gwa hoh sweeh'; neh, naeh, naeh, hāch'ha'go yaat gah', ya'eh, ne gặn dyuh'go wa nặs.
- 23 Neh no nặh' sa a'go yaat'gah' ne gặn dyuh'go wa-

nặs, neh huh', nach, hech tgặh he'a we'nooh' ho non'dadeh, neh huh' hặ an'dặ na yặặh, ha o'hwah ge'ah. Neh no nặh' oh gặặs'ah oh wa doh, ha o'hwah ge'ah neh huh' he ặh'dyoh.

24 Neh ne' neh huh ni yo'o weh, o nặh' ga'nyu dã'ặh he ga'o yo dyĭĕhs, o dặn'do nyah'do on dyĭĕhs no doh'dah; neh huh', kuh, dyu' ă gont' he wa o'ne no'ondyĭĕh.

25 Neh no nặh da wặn do dặh, Je sus neh huh he a-we nooh heh tha di'o yu dy lehs, o ne gah ges shoh hwa-eeh.

26 Neh no nặh' wa'o wa gặh na'go'i o nya ni'ak, o-ne'gah gĕs'shoh i'eh', wa o'di yah'don daat, ho nặ, o-twais'hāh, ặh', noo: de o'noh sặnt'hwah oh, o nặh, suh-jih wa o'noh dyok.

27 Neh neh wah'o'gon da dyĭĕh', thos nyĭĕh'oh ne Je sus, ha go'yĕ ah'seeh, Swa dah'ni go'ĕ ni yĕĕt: iih' ne

gặh; sặ ngh' ặ swah'dyohk.

28 O nặh' ne Pe ter do sa'a wặ'nah să guh, ha wặ, Syah'da gwen ni yuh, do gặs, gih shặh, iis ặ gặ'ak, da-

gă'os, ga oh' non da'seeh', o ne'gah gĕs'shoh.

29 Det hos'nyiĕh oh, ha wă, Ga'jih'. Neh ne Pe ter, no nặh wa a'deh noh'dah guh ne ga'o wa go, o ne'gah-gĕs'shoh he'a we nooh, neh ho'gwa hot gon'dah goh heh da eh' ne Je sus.

30 Neh, gwa', no nặh' wa a'gah ặ'yooh suh jih' dyudăāh'haas doh, hoh dyoh'oh; o nặh', kuh, oh wah'sawăh o ne'ga go wa eeh'; de oh'sặnt hwặh' o nặh'; ha-

wă', Syah'da gwen ni'yuh, da gyah'da ge hah.

31 Neh neh wah o'gon da dyiéh Je sus tho nặs'ha gwai'ih sooh, wa o'ye naah', kuh; ha wă'ah seeh, O iis, neh
ni sai'wa gwen ni'yus dos'hah a'ah, a'nah oh'dăh ăh gai'onih' de sah'ni go'ă ge nooh'?

32 Neh no năh' hwa'i yoh' ne ga'o wa go, oh wăn'ni-

hặch ne gă'ă hah.

33 Da neh neh ga'o wa go ha dih'nont, neh huh' thonont'his doh, eh dah'geh ho non'da do'nyus oh he'a gat, ho nặ', do gặs' gai'wa gwĕn ni yuh, iis' hya'a wak Na'wĕn ni'yuh!

34 Neh no năh' oh tha'di nyu da'i yahk neh huh' ho-

di'yos oh he'yo an'ja deh neh Gennes'sa ret'.

35 Neh no nặh' wa'o wai'wa ok na'di na geh ne' nehhuh', ho non'dặh hah'syoh ga gwe goh tit'ho'neh doh he'ni o'no ặn jah, neh huh' ga gwe goh tho wan'di aah no'di nook'da nih ha yah'da deh.

36 Neh no'wan do'e syoh'gwa niih, ne' neh, sho, a'š-nšh'nyuh gut he de yu'geh ont no dyah'da wih'doh; neh-huh', kuh, he ni yo'gweh da ge he ya'guh nyuh'gah doh ja go'doh oh'ji wäh.

OI'WAHXV.

NĂH' họ wa'yah do'wah oh ne Je sus neh sha go'di ya'do ni'ak, kuh neh Phari sees, neh huh' hadi'na geh he'ga non'da yah ne Je ru sa lem, ho na,

2 A, nach', he'go waah' ne she'i o nya nih de a'di ya'nes ha'it hah he non'da'o di oh'da on dyieh na di'gah jih'shoh ga'aah? neh, wach, neh tah'ah de'a noh jo'acs,

no năh' wa'ă non dek'ho nih no ăh'gwah.

3 Děs ha'go wá'nah să gwăh, ha wá' A', dih', năh iis' nah oh'dăh ăh gai'o niih' de swa'ya nes'hă it hah' he ni o'i wih'sah hoh Na'wen ni'yòh, swa ye'ăh'dah goh heh niswai'yòh'dăăh?

4 Neh, waeh, he'ni o'i wih'sah oh Na'wen ni'yoh, hawa, De e'ses nyek ne' yah nih, kuh neh sa noh'ah; neh, kuh, ne son'dih gwa'nah ot ant hoh'syo nant he'da o snyeek [no'oh nih, neh, gih shah, 'no'noh'ah, neh ma'o wa nyoh.

5 Neh, waeh, niis ne swa'doh, son'dih gwa'nah ot äa'wä as no'oh nih, neh, gih shäh', no'noh'äh, Neh säh'äh, ne de wa'gyah do'weh doh, neh ho'gwa a ge'gondah'goh o noh'sa do'gäh dih'geh, na'wa gye'äh dah'go nah
a'gi yah'da geh'hah doh,

6 Neh & dyu'i wah'g ak & o'da dwen ni yuh'heht; Sa'-

noh, dih, dặ os nyeeh no'oh nih; neh, gih shặh, no'nch'ặh. Neh'huh, dih, ni swa ye'ặh, ne swa nyu' henit ho'i wih'sah oh Na'wĕn ni'yòh, swa ye'āh dah goh he'non'di swai'yòh'dặ'an dyĭĕh.

7 Iis, no yah' swa da'de goh'son dah'goh; do gas' o r-wa ye ih'oh, he ni o ye'ah neh E sai as, ho'do'gas da nii,

he swa yah'da deh, ha wă,

8 Neh nặ gặ no'no ặn'joh dặh dès gặ'oh tho nont'his-doh he gyah'da deh, ho di ye'āh dah goh ha a dih'sa ga'-ănt; neh, kuh, no geh'să ni'yus doh, ho di ye'āh dah goh na di'sgwă ăh'shoh, neh gwa', naeh, no nặn'yah sah we'-ăh nit ga'da dyiĕhs.

9 Tặh ặh, dih, deh wa'dis thah ng'ga'dặ na yặ nih, neh sha go'di'o nya nih, no gweh', sho, go i'wih sah'hoh', neh

ya'geh oh Na'wen ni yoh a'o i'wih sah'o ok.

10 O něh' he a'go no goh' ne gặn dyuh'go wa'nặh, hago'yẽ ah'seeh, Jat'hon daat, swah ni'go ặ yặn daht, kuh.

11 Tặn ặh den neh' no gweh na ah sa go hặ ga yohduk na ga et gặnt ha yah da den; neh gwa, nặn t ga yagặnt haah sa ga ặnt, neh ặ ga et gặnt no gweh.

12 O nặh' neh huh' ho di'yos oh na go'i o nya ni'ak, howă'ah seeh, Să noh'doh, gặh, he' wa'o di nạh'kwat ne

Pharisees, he'nah a wah ne waadi'wa ok!

- 13 Neh, gwa', ne do sa'a go'wā nah sa guh, ha wā, Neh naah'de yò e'oh da ge, ä gā'ak neeh de o'yānthwah'oh Naah nih, nā'o yah ge'o noh, ä gah'hānt gwā'ak ne' neh.
- 14 Nyo gwah', sho; ho neh'o on dyiéh', sho; neh sặh'ặh, ne de a'di gah'gwe goh, neh, kuh, neh sha go'-di nặch'hi neh ne de a'di gah'gwe goh. Neh, kuh, ne dyặ gwah ne de a'gah gwe goh' neh š o'nặch hi neh no-yah' dặ a'gah gwe'go ok haeh'gwah, de i'gwe goh o ya'-da go hah'dặ'i yah'dặht.

15 O nặh' thos nyiếh' ch ne Peter, ha wặ ah seeh, Dagwah' ni gọ' ặ yặn' dah dặh nặ gặ' do sah' syặ on dăak.

16 Je sus thos nyiệh oh, ha wặ, Neh, gặh, nặch iis, nặ gặ he ni yo'o weh', ah sọh deh swah ni gọ gặ yặn dahs!

· 17 Neh, gặh, nah'soh, deh swah'ni go's yặn dahs, na'dih gwa'nah ot gah'sa gooh ha ga'yoh duk, gat gwis'dago' he'wehs; neh, kuh, no'nah sa ga'ya gaht, neh huh' he wa'dyooh' he'ya go dyeh'dah gwah ?

18 Neh gwa', nach, ne' neh huh' tga ya'gah dah'gwah he' gah sa'ga ant, neh huh' ni dweh'dah gwah he dyawăn'nyah saat; neeh', naeh, nah oh'dăh ăh ne ga et'-

gint hah, no'gweh.

19 Neh, waeh, na wan'nyah sa go dweh dah'gwah ne wă'noh'do nyoh'shă et găh, ă wan'dyo o nyooh', wa dyah'don dvos, oh no'weh ha'at, ga nos'gwa oh, o no'wa', guhsă'na et'gănt hah.

20 Neh' ne gặh' nặ gặ' ni yu'i wa ge neh ga et'gặntno'gweh: neh, gwa', naeh, na yon'dek ho nih, nă gặ'ạk deh a'goh jo'a eh, tặh ặh, naeh, deh a'go'et'-gặnt hah' no'gweh.

21 O năh' hoh dăn'dyos oh ne Je sus, neh ho'gwa he a'we nooh, he o'yos oh dòs gặ'oh he ga non'da yặn-

doh' ne Tyre, Sidon, kuh.

22 Na, kuh, nah a'wah, neh ne ya go'gweh, Ca na anito nah a ga'an joh'da, dya go'ya gah'oh he'yo an ja deh; ho wa'yah do'wah oh; de ya'guh sant'hwah oh; ho wa'sh seeh, Da gi dash, O Syah'da gwen ni'yoh, iis, ya'awak ne David. Neh ne khe'a wak a gwvs' go o'ya ga, ha nĩs'he o ngh sha go'dye na'wah doh.

23 Tāh šh, gwa', dah dech'ha go'wă nah'să gwăăh: o-năh' neh huh' ho di'yos oh na go'i o nya ni'ak, ho'wando'e syoh gwa niih, ho na', She ya'do wih', sho; suh jih',

ššh', da yos'dă'ă'neh ne nah găăh'gwa.

24 Dech ha'go wặn'ngh sẽ gwặh, ha wặ, Neh tha geh'hah dah'goh, ne 'neh sho, a khe'yah do waht no di'yahdah'doh oh ne de yu'di nah'ga ont dyò di'ya gah oh he ga'wa ji'ya deh' ne Isra el.

95 O něh' neh huh' go yos'oh; heh dah'gěh go da'donyes'ch he'a gat; ho'wa'yah da gwen ni'yus doh, ga wa',

Syah'da gwen ni'yòh, da gye'na wahs'.

26 Neh, dih, neh det hos'nyĭĕh oh, ha'wa', Tah'ah

deh neh'huh jih, ne' neh don'da yeh'gwaak no'di'ähgwah na dik'sah shoh'oh, neh huh' ha'ya go dih he'wadi'yah da deh neh ni ga'ji'yahs aa'shoh oh.

27 Nch ne wah a gặh, Neeh', Syah'da gwen ni'yòh; neh gwa', nach, neh ni ga ji'yāhs aah'shoh oh neh wặnon'dek họ nih noh do'nyohs hàh, dwah sặhs ho'dek-

hwaah'gwah syòt no'she'nah shoh.

28 Neh neh det hos'nyĭĕh oh ne Je sus, sha ga'wš ah'-seeh, O iis, ne si'oh, gah haas deh', šäh, neh sai'wagwĕn ni yus'dos hāh, neh'huh, dih, sho, ni ya'wšh heh' syah da deh, he'nah'de di sa'do š jo nih. Neh no năh', sho', kuh, sa yon'doh ne go'a wak.

29 O nặh ne Je sus he oh'dặn dyooh ne' neh huh'; neh huh' dòs gặ'oh he o'yos oh he ga'nyu daeh ne Galilee; neh' ho non'da deh ho xăh'thặth, neh huh', kuh,

he o'dyan dus'oh.

30 O nặh' neh huh' ho wa'yah do'wặh oh ne gặn-dyuh'go wa nặs, ho wạn'di a wi'noon dyiẽh' neh', no'dih'-sohk hah, de a'di gah'gwe goh, de a'di wặ'nant, go yah'-da yes'hah syoh, gut gah'deh', kuh, no yah'shoh oh, neh-huh' ho non'dat heh'dah is'doh heh de a'sih da'ge oh ne Je sus; ga gwe'goh sa a'gon jặht'.

31 Neh neh ho di'wa na'a gwah' ne gan dyuh'go wanas, no nah' wa'a nant gaat huh', sa a'dis nyiet ne de a'-di wa'non duk; ja go'yah da'gwek heh'oh ne go yah'da-yes'hah oh; det ga ye'ih, kuh, i jahs' neh goh sohk'-hahk; je gah', kuh, haeh gwah, ne de ye'gah gwe'gonoh; neh huh' ni dyu ye ah'dah goh neh de o'wa'ah sa-

o'nyos oh Na'go wen ni'yoh ne Is ra el.

32 O nặh' ne Je sus he a'go no gos oh na go'i o nya ni-ak, ha go'yā ah'seeh, Neh ne' we suh o yah' ni dyuh'dă ne gyah'daa go, khe dă'ās ne gặn dyuh'go wa nặs; neh' gai'o nih o nặh' sặh ni wặ'nis hẽ ge shah'de ya'-gwa dii, tặh'āh, dih, deh sho'di yāh ni'yes': tặh'āh, dih, neh huh' ta'gyeeh, neh o'sa khe'ynt gah neh da'o'nặndon dyo'ok, sho; dya gwah', sho, à o'dih'ni'go ặh'doh hặ'ă shā'nant ha'i neh.

83 O něh' na go'i o nya ni'ak ho wě'ah seeh, ga'š o weh' non'da weeh' na'yo gwa'ah gwa yan daht' nik'huh he'oweh deh e'na geh, neh na'o nch'daht he'ni gan'dyuh gowa'năh ?

34 Orih' re Jesus hago'yaah'sech, Do niyo'ahgwage' swa'yāh'? Neh ne'o nā, Ja dvk; duh gash'ah', kuh, neh ni gặn jahs a'ab.

35 O nặh' ha gọ'yā ah'sceh ne gặn dyuh'go wa'nặh,

swa dyaah' yo an'jah geh.

36 Onah de oh'gwah ne ja duk' ni yô'ah gwa ge, kuh, ne gặn joh'; o nặh' ho doh'es họ nyoh, de o'yah khoh', kuh; o ngh' neh' he a'go ya wiih neh ha go'i o nya ni'ak; neh na go'i o nya ni'ak, nach, o něh' he o'wěn nawiih ne gặn dyuh'go wa nặh.

37 O nặh' ga gwe'goh wa'ặ nạn dek'ho nih, wa o'nohdaht, kuh; neh, kuh, ne ja dvk' nah gah'ach hih ne

de yu'ih sygh o'da da'o noh des ho'dih gwah.

38 Neh he'ni ă nan di na'di ji'noh wa'ă non dek'ho nih ge ih' ni wăh'nyah eh'slias ha, tah'ah de g'wa nos'he dah ne wä ni'os shoh'oh, kuh na'dik'sah shoh'oh.

39 O nặh' sha go'yat gah'wặh ne gặn dyuh'go wa'nặs; ga'o wa go' nach, ho deh'noh da hoh, neh huh' he o'vosch he'dyo an'ja deh ne Mag da la.

OI'WAH XVL

NAH ne Pharisees, kuh ne Sad du cees ho wa'yah do'wah oh, ho wah'ni go'ak doh, de o'wan do'šnjo'nis oh neh a'a go'yat gat'hwah dặh no i'wa nă'āgwat gặ'o yah gĕh on'da weeh duk'.

2 Neh ne thos nyieh'oh, ha go'ya ah'sech, Neh nonih' oh ga'as ah swa doh, A wa'nis hi yus; neh, waeh,

se gwäh'dääh'ääh ni yuh'dä ne gä'o yah gĕh.

Neh. naeh, neh se deh'ji ah, A wä'nĭs hä'ct gặnt ne'wah' wă nis'hă deh; neh', waeh, ne gwăh'dă ăh' ăăh niyah'da ne ga'o yah geh; o dah'jih gyo ni a dyiehs', kuh. O iis. no yah' swat goh'son dah'goh, swah ni'go 8 yan-SENECA.

dahs', nach, he ni ga'goh soh'da he ga'o ya deh; neh', dih, gah', nach, neh tah'ah deh swa'gwe nyooh nac'swah ni'go'a yan daht no i'wa na'a gwah'dohs o yan'dehdah'goh he ni ya'wah o'on dyieh ne'wah wa na'ha de-

nyoh.

4 Neh no di'wa'neh a goh, neh, kuh, no dih'no weh'hat ga'wa ji'yaa deh ha nih'saas na'yu i'wa na'a gwah'do ok; neh gwa', naeh, ne ta'o wa nch no i'wa na'a-gwat, neh, sho, he'ni yu i'wa'na a gwat he'ni ya'wah oh ha'yah'da deh no'do'gas da'ni ak Jo nas. O nah' ho doh'nooh ha di'yah da deh, o yah'jih' he a'we nooh.

5 Neh na'go'i o nya ni'ak, no năh' sga'nyu dăă dih' hesho'di yos'oh, ho dih'ni goh'hăh oh non'da a'di aah no ah'-

gwah.

6 Ongh' ne Je sus ha go'yā ah'seeh, Swat ga'ā ooh, swa dah'ni go'ā šāk', kuh, he'ni ga deh' neh hā nont'-hah gwah gwat hah ne Phar i sees, kuh ne Sad du cees.

7 O nặh' de o'dit hặ o nyos'oh na di'yah di, ho nặ', Neh, waeh, ặh' ngo, gai'o nih, heh tặh'ặh deh dwa'-

wiih no ăh'gwah.

8 O nặh' ho ni'nạn do'gặs oh ne Je sus, [neh' nah ot' ho nont'yu o wiih,] ha gọ'yặ ah'seeb, O iis, neh ni swai'-wa gwen ni'yus dọs'hặh a'ah, a', naeh', he go'waah' deswat'hặ o nyo nyooh' neh dyu i'wah heh deh swa'ah gwặ'-o wiih?

9 Neh', gặh, nah'soh deh swa'gah ặ'yo oh; tặh'ặh, gặh, kuh, deh ji'swus ha'ahs he'ni ya'wặh oh ne wis ni-yò'āh gwa ge, kuh ne wis ni ặ'nặh nyah'es hàs'hặ; neh, kuh, he ni gah'ach hih' de ji'swah gwặh?

10 Neh, kuh, he ni ya'wăh oh ne ja dvk' ni yô'ăh gwage, kuh ne ge'ih ni ă'năh nyah'es hăs'hă, neh, kuh, he'-

ni gah'ach hih de ji'swah gwah?

11 A ni yuh'dă' heh tăh'āh deh'swa'gah ă'yo'oh' tăh'ăh, waeh, neeh' deh gwus'nyeh dah'gwa nii no ăh'gwah, neeh on'da gai'o nih ae'swa dah'dya wă ănt hah'da'eswa yă'o nyooh nă nont'hăh gwăh'gwat hah ne Pharisees, kuh ne Sad du cees î

- 12 O nặh wa o'dih'ni'go'ặ yặn daht, tặh'ặh deh neh' de os'nyeh dah'goh na'o non'dah dya wặ'ặs do ok he'ni ga'-yặh ne yoh dặh'gwat hah no ăh'gwah; neh, gwa', he' nit ha'di ye ăh'dah gwah hặ non'di o'nya nih ne' Phar isees kuh ne Sad du cees.
- 13 Neh no nặh' ne Je sus neh huh' he o'yọs ọh he'dyọ ặn' ja de nyọh ne Ce sa re a Phi lip-pi, ha gọ' ya ọndọh na gọ' i ọ nya ni'ak, ha wặ', Sọọ' nah oh' dặh ặh', nọ'gweh hặ nạn' dọh, nặ gặ' niih', nọ wạ' wak nọ gweh, gih'ọh'?
- 14 Neh ne' o nă, Neh' gyeeh nă'nan doh, neh' gih'oh niis ne John, ne Bap tist: neh' gyeeh, neh E lias; neh, kuh, gyeeh, ne Jere mi as; gat gaah', gihshăh, no'di do găs'da nih.
- 15 Neh neh sha go'yā ah'seeh, Soo', dih, nah ot' niis i swech' niih'?
- 16 O nặh' thos nyíẽh'oh ne Si mon Pe ter, ha wặ', Nch, waeh, niis ne Christ, ne' Ya'a wak Na'wĕn ni'yòh, No heh'o weh.
- 17 Je sus det hos'nyiëh oh ha wa'ah seeh, sặn dặ'oh niis, Si mon, ne ya'a wak' ne Jo nas; neh, waeh, ne tặh'ặh, neh' noh wa'ah', kuh not gwäh sah deh so'dah-sah'seeh niis: neh, gwa', Naah'nih, ne gặ'o yah gèh' thặh dyoh.
- 18 Neh, dih, nặặh' iih noh gọ'y à as, Neh niis ne Pe ter, neh, kuh, nặ gặ gas dặặh' gẽh neh huh' ặk nọh'- sọ nyặh he'ni dwa gye ăh'dah gọh; tặh' ặh, kuh, ta'ga-gwe'nih no deh'ho ga'ặn dọh na nis'he o'noh gẽh, tọn'da-ga' at thet na gai'wah doht.
- 19 Neh, kuh, nặnt gọ yọh ne wa deh ho dọ gwah da'nọh ne gặ o yah gẽh o i wah gẽh, ne dwặ nọh dọ ọh shăgwen ni yòh; neh, kuh, na dih gwa nah ot ặh sẽs hặ ọndặh ne yọ ặn jah gẽh, ặnt gus hặ ọn dahk, haeh gwah
  ne gặ o yah gẽh: neh, kuh, na dih gwa nah oh dặh jah
  sẽs bặ ọn da guh ne yọ ặn jah gèh, ặnt gus hặ ọn dagwiak, haeh gwah, ne gặ o yah gèh.
  - 20 O nặh' ha gọh ni gọ 'ặn do gặs dọh na gọ' i o nya ni 'ak,

na'ga ak deh'so gaah de o'wa o wiih no'gweh, he do gas'

neh' ha'o hwah' ne Christ, [Cha ga'o he drs.]

21 Nch huh' ni yo'o weh', o nặh' hoh saah' ne Je sus, o'yặn det' lia gọ'yọ nya niih na gọ'i ọ nya ni'ak, he gai'wa yặn'dah gọh o nặ' neh' ne Je ru sa lem ặ ant'gọn-duk; we suh' dặnt ha'doh họ gaih', ặnt'ha di'ọ nih' radi'gặh jih'shọh ọh, kuh na dih'sặ nọ wa'nặs ha di'yah-dọnt hwus; neh, kuh, neh sha go'di ya'dọ nih; ặ'ọ wạnyuh', kuh; neh' neh sặh wa dọh'thah wặ nĩs'hà deh o nặh' dặnt haat'gặh'.

22 O nặh' no Pe ter wa o'ye ngạh, wa ah'sa wặh notho'i wai'ih dặh, ha wặ, We ặh' nit ga'dek he'syah da deh, Syah'da gwĕn ni'yòh; tặh'ặh deh dòs'gặh neh huh' ta'-

e sa yah'da wah.

23 Dit ho'dih sa de'nyooh, ha wa'ah seeh ne Pe ter, gesho'ne'gwa niis da sa'dak, Sa tan, neh', aah, neh desga'dyah da'o wa nih niis: neh, waeh, niis, neh tah'ah neh' deh san'noh do'nyoh gwah Na'wen ni'yoh ge'khaah, neh, sho', he'we gah no'gwe'e khaah.

24 O nặh ne Je sus ha gọ'yặ ah'seeh na gọ'i ọ nya ni-ak, sọn'dih gwa'nah oh'dặh ặh i'ceh, A'e'nọn dặh', niih, neh nặ an'du dat'gah wah'jih; dặ ak', kuh, no'o wặh ne

de ga'yah sont, shak'non dah.

25 Neh', wach, ne son'dih gwa'nah ot š eh he aak, Dš wa'gšh nya dook' he'go heh, hah'de ga gont' wa oh'dooh ne' neh: neh, kuh, neh son dih gwa'nah ot šeh'he aak, Å wa'gah dooh he'go heh', neh š dyu'i wah'gš ak haak no'oh gwah, hah'de ga gont' š'a'gšh'.

26 A', dih, nah ot' a'o'dıs dăh' no'gweh', ne ga gwe goh neh' a'a yah da gwen ni'yoh heht' he ni-yo'an jah, a' oh dooh', nach, no'twais'hah? neh, gih shah', a' nah ot' da'a da'da wis'duk no'gweh' no'-

twais'hah'!

27 Neh sặh'ặh, No'wa'wak' no'gweh hah'de ga gọnt đặnt heh', dặnt ho'dyah da'don dyiệh ne de n'ặh sặ'oh-gọh No'oh nih; ặnt ha'di yah'dā a dyiệh no'ơ yah ge'o-noh'shāh shoh, neh buh' ni yo'o weh' o nặh' ặ n'gọ ga'-

nyahk hoos hah'de yo gweh'da ge no'gweh, ant gus'hehduk' he'ni o'i oh'dus yuh'da noh.

28 Do gặs' neh noh gwặ gs, neh'hnh, gyech něk'huh ha'dit', ne tặh'ặh ta'a dik dook' ne gặ'c yaht, he'ni yo'o wch' ặ o want gaat huh' No wa'wak no gweh, ặnt'hch, ặnt ho'dye ăh'dah go'ou dyiệh no'o wặh ne thặ noh'dooh'sha gwen ni'yòh.

OI'WAH XVII.

NEH no nặh' ye ih' chi yo'dặ nĩs'yo guh'doh, neh' ne Je sus he o'aah ne Pe ter, neh, kuh, ne James, neh, kuh, ne John, ne de ya'dặ non deeh, neh huh' ke-s'go gạh ho non'da deh no'non'des, ho noh'hoh ge'ah.

2 Neh noh tha'go ya'dyah'da de nyāh he'a'di gat, neh noh'dwa dāāh'gon dāh na goh'sah geh, do'sa gya dye'āh-heht nān'de khaah gāāh gwaah; neh, kuh, no'syo'nyva-hāh neh huh' ni ga gā'ānt he nah de'yuh haat heh'.

3 Nã, kuh, ngh g'wāh, wa'o wa non'dyah do'dah sahs', ne Mo ses, kuh ne Eli as, de o'dit haah ne [Je sus.]

4 Neh huh' ni yo'o weh thos nyieh'oh ne Pe ter, hawa'gh seeh ne Je sus, Syah'da gwen ni'yoh, neh. aah, noh'ni go'i yus deeh ne nek'huh ae'dwah dyon duk, neh, dih, ne dya gwah a'e sa ga'yah sah ni dwus'go nih; skat mis a gwus'yo nyah; skat, kuh, haeh'gwah, ne Mo sea; skat, kuh, ne E li as.

5 Neh nah soh' hot haah, na' nah a'wah, nch' nohjih'g'i ga'ant no di'yah da'weh sa'oh; nch, kuh, ne jatga'a oh, o wa nah' dyn ya'gah oh noh jih'ga go; nch
noh'gah', Neh ne gah na ga, ne'no'oh gwah Ne'a wak;
nch' ne we suh' dwak ni'go i yuh ha yah'da deh; nch',
dih, kuh, she swat'hon daat.

6 Neh no nặh' wa ặ'no ok na go'i o nya ni ak, de o'diyaw'gwāh dăāh oh; neh, kuh, naah de yu dohk'dah oh wa o'noh dyohk.

7 O něh' neh huh' ho yos'oh ne Je sus, hah da'a go-76'o nyos'oh, ha wě, De ji'dahti; Sě noh' ě swah'dyoh sek. 8 Neh no năh' do sa'ă nont'ga ah'gwaht, deh'so gaah

de o'wa ga'; neh', sho, ha yah'di ne Je sus.

9 Neh no nặh' sho nặ nọn dvs nặh do on dy tếh ha goh'ni gọ ăn da doh ne Je sus, ha wặ, Sặ nọh' sọ gaah' ặyeh'chi o wih' ne swat'gat huh, ne ga oh' nạh wạn dib
he'ni yo'o weh' no nặh' dặnt haat'gặh No wạ'wak nọ'gweh, nọn da'deh sa'doh gwah'gĕh.

10 O nặh' neh họ wa'ọn dọs'oh na gọ'i o nya ni'ak, honặ', A' nah ot' gại'ọ nih', nach', hặ'nan dọh ne shago'di ya'do nih, he gai'wa yặn'dah gọh neh' ặ dwan'dye

ant ant heh ne' E li as?

11 Thos nyǐếh'oh ne Je sus, ha go'yǔ ah'seeh, Gai'wagwĕn ni'yòh', naeh, neh' ¾ dwan'dye ¾nt' ¾'aïyoh neh E li as, ¾nt hai'was'yo nya'neh ne yu i'wa gwe goh.

12 Neh, dih, noh gwa'as, O nah', naeh, ho yos'oh neh E li as; täh'äh, kuh, de o'wa yan'deh oh; neh dih, naeh, neh huh' ni o'di ye'äh ha yah'da deh, he'nah det'ho non'-do'an jo nih: neh'huh, dih, kuh, haeh'gwah, na'o-ya gah No wa'wak' no'gweh, a dweh'duk ha di'yah dadeh.

18 O năh' ho dih'ni go'ă yăn'dah oh na go'i o nya ni ak,

he' neh wa os'nych duk' ne John ne Bap tist.

14 Neh no něh' neh huh' sa'a di yoh he gặn dyuh'-gwa yặh ne gặn'dyuh'go wa nặh, neh huh' ho yos'oh ha-yah'da deh, ha yah'da do gặ 'no'gweh; de o'dos ho'dos oh neh huh', ha wặ,

15 Syah'da gwen ni'yoh, a'eh si daah ne'a wak: neh, sah ah', noh no'e chaha; neh, kuh, neh we suh' ho o'-ya ga; neh, sah'ah, no jis'dah geh, gye, gas, hwa a'yah-da'aht; o ne'gah geh, gye, gas.

16 Neh huh' he e'yah'thech ha di'yah da deh neh she'i o nya nih; täh'äh, dih, de o'di gwe'nyos ooh no'sa o-

wan jaht.

17 O něh' thos nyičh'oh ne Je sus, ha wě, O [iis] deh swai'wa gwěn ni'yus dos'hă yěh, swah'ni go'ěn chih'-gwa doh' swa'wa ji'yă deh'! Ga'žh ně yo'nis heht' dědwa'di aak; ga'žh, kuh, ně yo'nis heht ně wuk'ni go'ie-

o'ek' he swa yah'da deh'? Ga oh' da she'ji aah nek'huh he'gyah da deh'.

18 O nặh' ne Je sus ho is'da niih na nis'he o nọh; o-nặh' ho ya'gặh ọh ha yah'da deh; neh huh', shọ, kuh, naeh, o weh, nạh'dět'ho doh'oh naak sah'aah he ni dyu's ta dah'e nạh.

19 Neh na gọ'i ọ nya ni'ak o nặh' họ wạ'yah do'wặh ọh ne Je sus, ho nọh họh ge'ah o dọh 'ọh, ho nặ, A' nahot gai'ọ nih' nih, deh ọ'gwa gwe'nyoọh' na sha gwa'-

yah diit găh'?

20 Neh na gọ'yặ ah'seeh ne Je sus, Neh gai'o nih dyo dohk' he ni swai'wa gwen ni'yus doh. Neh, sặh'ặh, ne do gặs' oh gwặ as, Neh huh', gih shặh', theh wah' ne swai'wa gwen ni yus'dos hặh, he'ni yò'noh gwặ'ah ne Mustard, neh no gwen'yooh na'e swặ as nặ gặ' ga e'non-deh, Họ'o weh ni yo'o weh sat'gặ is, ặ'ga gwe nih' ặ-want'gặ is: tặh'ặh, kuh, deh tah'gwis dặh na'gặ ak deho'gwe nyooh he swa yah'da deh.

21 Neh, dib, në gë' nah ga'wa ji'yuh dih, neh, sho, o-gwe'nyooh në yu'yah diit gih na'di na yen'dak shih, kuh

neh de wăn'don don'dyes'hăh'.

22 Neh he'ngh weeh de o'non da'wă nyech' ne Galilee, neh na go'yă gh'seeh ne Je sus, Neh neh'huh Nowa'wak no'gweh ă o'want gah ha dis'oh dah'gĕh 'nă' nogweh;

23 Neh, kuh, na'o wa nyuh; neh, dih, neh sah dwamis'ha deh dant haat gah: neh'huh ni ya'wah oh haah'-

de yu dohk'dah oh ho dih'ni go'a et'gah oh.

24 Neh no něh, neh huh' he'o di yos'oh ne Ca per næum, ho wa'yah do'wăh oh ne Pe ter na di'wis de'o es go wa''gă ya'da nih' no noh'sa do'găh dih di drach ma [ga-ya'soh,] ho nă, Tăh ăh, găh', nach, ne she swai'o nya nih de a'ga nyahs ne di drach ma?

25 Ha wā', Ha ga'nyahs'. Neh no nāh' o gyeh' hēsho'yos oh, Je sus de o'dwā nvs'hā nyooh, ha wā, Si mon, a' ni sah'ni go'ā yān dahs'? So'nah ot' ne gāāh, ne go'wāh go'wa ahoh 'ne yo ān'jah gēh sha go'di wīs'de'o.es'? Neh, gặh, nơ no hạh ho dik' sah dah! Q gi', neh nơ-

yah' ga o'gweh dah'shoh?

26 Neh ne Peter ha wa'ah seeh, Nech; no yah'shoh. Ha wa ne Je sus, Neh, dih, waeh', naeh, na'nan da'-dwen ni'yoh na dik'sah'shoh'oh.

27 Nch, dih, na'gặ ak dah de'yet hi'ya do dăăh'da niih, neh neh sah'dặn dih; neh hu' oh seeh heh' tga nyu'dach': äh sẽs'doh syuh: neh nặ'chi jo guh nặ dwan'dye ặnt ặnt'-ga'ik'; neh no nặh' dặh sẽs'găāh ặh'se gặh' no wis'dah, sta te: [ga ya'suh,] ặh se'hon da guh ne' neh, neh nah'de di gwe'goh ặn di'ga nyahk'duk ặnt che'yoh.

OI'WAH XVIII.

EH ne' neh huh', sho', o weh', ho wa'yah do'wahoh ne Je sus na go'i o nya ni'ak, ho na, So' nahoh'dah ah gwus' a a'go wa'na ak' he'ni ga'yah' ne ga'oyah geh o i'wah geh', ne dwa noh'do oh'sha gwen ni'yuh!

2 Onah ne Jesus heo'no goh na ak sah'aah, gan-

dyuh'gwago hoh'dyoh'.

3 Nch ne' a wặ, Do gặs' oh gwặ'ạs, Neh nặ gặ'ạk dah'de ji swặh'ni gọ'ặn de nyoọh, neh huh no ya'wặh heni yuh'dặ ne ni a'dik sah'daha aah', tặh'ặh ta'ga gwe nih na'c swa yọh he ni ga'yặh ne gai wi yus'dọs hàh, ne dwặnoh'do oh'sha gwen ni'yòh ne gặ o yah gèh o i'wah gèh.

4 Neh, sặh'ặh, neh son'dih gwa'nah ot eh dah'gĕh hặon'dat haah he ni yuh'dặ nặ gặ ni ak'sah dah'aah, neh sha a'yah daat a gwus' heh tgặh ặ o'doh o'ok he'ni ga yặh ne gặ'o yah gĕh o i'wah gĕh, ne dwặ noh'do oh'shăgwĕn ni'yòh.

- 5 Neh, kuh, neh son'dih gwa'nah ot' &'o wa guh' shayah'daat na ga' ni ak'sah dah'aah na yuh'da ak, na geh'-

să na go, wa a'ge guh' ne' neh.

6 Neh, gwa', nch son'dih gwa'nah ot sha yah'daat dä'o wan'do daah'dah' na ga' na gwus' he o'dia thoh na'agi'wa gwen ni'yus doh, neh sah'gwah ti ga'oh he na'oyah'da wash, ne gat heh'syo nyah'thah a'gah agwa'ni yon-

dahk' na'a nyah'sah geh, neh huh' ha'ah sgo'ok he'o weh

gwrs' dyo'no des ne ga'nyu dăăh'gĕh.

7 Oh'siat he ni yuh'di he'yo in'ja deh, neh gai'o nih he ga'deh' neh de ya'go do daah'da nih; neh, sah'sh, ne tga gont neh lruh' na ya'wah sek a ga'yo ok ne de ya'go do daah'da nih; neh, dih, haeh'gwah, ne ga no'oh he'ni o'yah da wah no'o gweh, neh da sha'go do daah'dah.

8 Neh, dih, gai'o nih; neh, gih'shāh, dā sa'do dā'āh-dāh neh ses eh'dah, neh, gih shāh, neh sah sih'dah, jahk hooh', sho; sih' hāh sa'dh'; neh, sāh'āh sah'-gwah sa yah'da geh'has hāh ne' neh huh' nā yuh'dā andyiēh hāh syoh' he'o weh nā yu i'wa da dyiēh ā ya'go-hek, ā sah'soh ga'neh, neh, gih shāh', na'e sa dēs'oh di'yah go'ok, nach he ni yuh'dā ne de ja'oh hah'daa'sah'sihdon dook, neh gih shāh' ne de ja'oh hah'daa'sah'sihdon dook, neh huh' ha'ye sa'yah doh'yaak he'o weh wah'o i'wa da dyiĕh dyu'de'khah.

9 Neh, dih, gih shặh', dặ sa'do đặth' dặh neh se ga'ah, das dah'gwat; si, kuh', bặh sa'dih': neh, sặh' ặh, sah' gwah sa yah' da geh' has hãh ne' neh huh' nặ yuh' dặ andyiệh' hặh syoh' he'o weh wah'o i'wa da dyiệh hặ ya'gobek, nach he'ni yuh' dặ ne de ja'oh hah daa' se ga'a dahk, he'dyu de'khah na nis'he o'noh gẽh ha' ye sa'yah doh'-

10 Swa dah'ni go'š ššk, dih, sš'noh eh dah'gëh š ych'chi yo'ni aak jo gweh'daat »š gš' na gwes' he o'dis thoh;
nah', sšh'šh, noh gwš os, Neh no'di'o yah'ge o'noh shäh'shoh, naeh, ne gš'o ya go dynt gont' de'o wa goh'sa ga'neh Na'ah nih ne gš'o yah gëh thäh dyoh.

11 Neh, sặh'ặh No wa'wak' no gweh ho yoh'dah goh

mint'cha'go yah'da guh' ne go yah'dah doh'oh.

12 A' niis' ni swah'ni go g yan dahs'? Neh, gih shah', seh akat de wah'nyah eh ni wa'nan di ne de yu'di nah'-gant ni o'nos gwa yah no'gweh, sga yah'daat a'wadyah'don da guh, tah'ah, gah, de ot'gah wah', sho, neh dyuh'dooh' ni wus'ha dyuh dooh, kuh, aga'eh, a'ah dan-

dih, a'a yah'dih saak hah heh o non'da de nyoh, no-

dyah'don da gwah'?

13 Neh, dih, ne dyšígwah sa a'yah dus'hš wih, do gšs' oh gwšías, Neh ne si'gwa he na on'doh ha'šh he'sa'a-gšh' ne' neh, naeh he ni yuh'dš ne dyuh dooh ni wšn'-nus hžšh, dyuh doh, kuh', sga ch, ne tšh'šh deh o'non-dyah'don da gwšh.

14 Neh'huh, dih; kuh, haeh'gwah, ni yuh'da na ga, tah'ah neh'huh deh thoh ni go'oh da ne' She swah'nih, ne ga'o yah geh thah dyoh, ne jo gweh'daat na ga' he-

o'dis thoh a gai'wah doh.

15 Neh, dih, gih shah, kuh, ne de ja'da non deeh ao'yah hihk he'syah da deh, sah'dan dih, hwa e'sa'is dah
he na o'yah hihk', de ji'yah do ga ne ji yah'di: neh, gihshah', na yat'hon daat, neh', waeh, ne sa e'syah da guh'
ne de ja'da non deeh.

16 Neh, gih shặh' nặ gặ'ak de'yat'họn da dooh, neh', waeh, neh sha yah'daat, de'i yus heeh, gih shặh, hặnt-che'aah; neh haa'dih'sa ga'ặnt ne de i'yus heeh, sặh, gih shặh, ni ặ'nan di na di'wa gwai'ih sos ặ'ga gwe'nih'

naah'de yo wa'na ge a gai'wa ni'ya do'ok.

17 Neh, dih, gih shah', na ga'ak tah'ah da a'go yat'-hon daa dooh, a she'o wih' he gan dyuh'gwa yah ne daa non da'non deeh; neh, dih, gih shah', aeh, noh tha'-go wa'nyah khooh', sho, haeh'gwah, neh huh, dih, ni-yuh'da ak he da e'se ga'nahk, ne- do o'dah son da i goh' no'gweh; neh, gih shah, shah gaat' na wis de'o es.

18 Do gặs oh gwặ'as, Neh na'dih gwa'nah oh'dặh ặh ặ swus'hặ on dặh ne yo ặn'jah gĕh, ặnt gus'hặ on dahk, haeh'gwah, ne gặ'o yah gĕh: neh, kuh, na'dih gwa'nahot ặ swus'hặ on'da guh' ne yo ặn'jah gĕh ặnt gus'hặ on-

da gwaj'ak haeh'gwah ne gajo yah geh.

19 Ah'soh, ach', sa gwa'as, Neh', gih shah', ne de i'-yus heeh, na ga' ni swa di, shai'wa nont a wan'doh' ne yo an'jah geh, na'dih gwa'nah ot nah o'i oh'dah a ya'do-e'syok, neh huh' na a'go ya'dye ahs' Naah'nih ne ga'o-yah geh thah dyoh.

20 Neh, săh'āh, neh ga'ăn dih gwa'o weh dek ni', săh, gih shah, ni a'nan di', a geh'sa nah ho di'yah'da ye'is dahgoh, neh huh' nặặh' iih gih dyoh' hặ nih'dyoh.

21 O nặh' ne Pe ter neh huh' nit ha'we ngọh ha yah'dadeh, ha wă', Syah'da gwen ni'yòh, do nă ga'at' dă-she'i wah'să gwcs' ne de ya'gya dặ nọn deeh', ặ a'gi'wa'-neh a'gi aak'? Neh'huh, gặh, ne ja duk' nặ ga'at? 22 Neh' na'wặ'ah seeh ne Je sus, Neh' neh tặh'šh

ta'go ya'os, ja duk', sho; neh'huh, gwa', na ga'at ne

jaduk' ni wus'ha na yo'ok ne jaduk.
23 Nch, dih, gai'o nih neh'huh ni yuh'da ne ga'oyah geh o i'wah geh ne dwa noh'do oh'sha gwen ni'yoh, de sga'ya'on daah go' neh' na yah'da do'ga ne go wah'-go wash', ha weh'oh a'ak do gas' he'ni khe ge'o da ni, no hah'shah shoh.

24 Neh no nặh' wa ah'sa wặh da'as het, sha yah'daat neh buh' ho wa'yah theeh, neh wus'ba' ni wah nyah es'has ha ne dyuh dooh' ni wus'ha ni ga'gohs has'ha an-

dyĭěh' no wis'da no'oh ni ót ge ót.

25 Neh, dih, neh tặh táh de'o yặh na'a ga'nyahk duk, ho i'wih sah'oh no'go wa'năh nă'o wan dă'ni noh; kuh ne' yòh'; kuh nok'sah'dah shoh; ga gwe'goh, kuh, he'ni yooh' ho yah; neh a'ga ga'nyahk'do ok.

26 Neh no'yah'dye nah'oh naa'hahs'hah, ho do'e sygh'gwa niih, ha wă', Syah'da gwen ni yòh, da'gi dăăh, daknok'do thus; neh, săh'ăh, nach, ne ga gwe'goh a go'-

ga syah'gặh.

27 Neh no yah' non'da ya wah' na yah'da go' na yah'-da gwen ni'yuh; ho'da'as oh no'hah'shah; shot'gah'wah';

do sa'o i'wah sa gwus', kuh, he'ni ot'ge o duk.

28 Neh, dih, neh sha a'yah daat na'hah'shah hes'ho'ya gah'oh, ho gas'oh sha yah'daat nes'shah gaat hi hah'shah, neh no'ge'o da niih skat de wah'nyah eh ni gah'siyohs'ha ge: neh no'dyah'don dyooh, do'o nyah'goh, hawi, Da'ge ga nyah'gah he'ni go'ge'o da niih'.

29 Neh no yah'dye nah'oh neh shah gaat' hi hah'shah he de a'sih da de nyoh, ho do'e syoh'gwa niih, ha wa. Dagi dặặh, dak nok'do thus; ga gwe'goh, sặh'ặh, nach, ặ-

go'ga nyah'gah.

30 Neh, dih, ne tặh'ặh de o'ga yặh'ọọh; neh', shọ, he we'gặặh non đa'deh ho'doh gwah'gĕh he o'yah doh'yagoh; neh huh' hặ ặh'dyon dahk he ni yo'o weh šo'ganyahk he ni ot'ge ot.

31 Neh no nặb' wa š'nont gaat huh na di'hah shah's shoh he' nah a'wāh, neh no dohk'dah gèh ho dih'ašh-seh'oh: ho noh'dăn dyos'oh; e-i'wa gwe goh he o'wa o-

wiih na yah'da gwen ni'yoh, he'nah a'wah.

32 Neh, dih, na vah'da gwen ni'yoh, no nah' ho sa'onok', ha wa'ah seeh, Sai'wa neh'a goh seh hah'shah; neh
niih neh de sgo'i wah'sa gwah'seeh he'ni sat'go o duk;
neh gai'o nih heh sga do'e syoh'gwa niih neh huh' naa'gyeeh.

33 De nch, dih, gặh', nọo, tặh'ặh nặặh' iis deh gại'wa yặn dah'gọh na'c si dặ'ặs oh neh' shah gaat' ji liahs'hàh; neh huh' na'c sa yo'ặh niih he'ni wa gye'ặh, gọn-

dă'ăs oh?

34 O nặh' na yah'da gwĕn ni'yõh đe o'de nyặb'deb goh, neh ha go'yat gah'wiih neh de sha'go non'doh ho'ga nyat'-bah, dặ o'wa doh'ho ga'nyah do'ak, he ni yo'o weh o gwe'-

goh š o'ga nyah'gšh no'tga ot.

35 Nch'huh, dih, haeh gwah nā she'swa yeeh Naah'nib nā o'yah ge'o noh, nā gā ak neh huh' deh dya'wèh dah'-gooh he di swan'nyah'sa da'nyoh do'sa yeh chi'wah sa'-gwa'o nyoos ne de swa'da non deeh he'ni o di yah'hih-syoh.

OI'WAH XIX.

NEH, dih, no něh' neh huh' chi ya'wăh oh, sha's-dyă'nohk dăh ne Je sus nă gă' he ni gus'nyiĕh oh, ho doh'nooh he'yo ăn ja deh ne Gal i lee; neh huh' he o'-yos oh he dyo ăn'ja deh neh Ju de a, si'gwa ne Jor dan.

2 Nch neh gặn dyuh'go wa nặs neh huh' he'o ne nooh, be o'wa yah'do wäh'oh; neh', kuh, ne aha gon'jặh da'noh

me' neh huh'.

3 Onsh', hach'gwah, ne Phar i sees neh huh' nit hone'neoh, ho wa'yah do'wah oh, ho wah'ni go'ak doh, howa'ah seeh, Neh, gah, ne ga ya'nes hah'geh no'sa sha'
got gah ne' yòh no'gweh, ga'wen ni yòh', sho, ne'
nah ot' on'da gai'o nih?

4 Dech ha'go wặ' nah sĩa'g wặh', ha go' vẽ ah' sech, Neh, gặh, ne tặh 'ặh deh swa' wặ noh' saah, Neh Na'go 'yah-dih' sah oh neh chi wa' eh shọn da' wah dặn dih, neh na'-

ji'noh, ye oh', kuh, na go'yah dih'sah oh?

5 Nch, kuh, na'a wa, Nch, dih, gai'o nih' no'gweh s'ot gah no'oh nih, neh, kuh, no'noh'ah; neh da ya'-dah ne gah ne' yòh; da, neh' hoi ga' de i'yus heeh joh wa at' a wan'doh.

6 Neh huh', dih, ni yuh'dash, onah' ne tah'ah dah'-de'shi yus''heeh; neh, gwa', neh joh wa at', sho: neh, dih, na'dih gwa'nah oh'dah ah de o'noh sont Na'wen ni'-

yòh, să ngh' so gaah' no'gwch dă shak'hah sih.

7 Neh no wà sh seeh, A, nach', nah ot' gai'o niih', neh huh' ni o'i wih'sah o'nah ne Mo ses, nch na ga'yadook neh de ja'guk hah'sat hah, neh' a'cha ga'oh, o nah a cha'gut gah?

8 Nch nch sha go'yā ah'seeh, Neh, waeh, gai'o nih ne Mo ses, he'suh jih' swä nyāh'da et gāh, she swa'nok-do'da niih neh wak ah' ā jeh'chiis'thaak' ne swa'nyaak-heh; neh, gwa', naeh, neh shon da'wah sa wāh, tāh'āh neh huh' deh oh'dā noh.

• Neh, kuh, noh gwa'as, Son dih gwa'nah ot' wak ah' acha'go yah da'is ne' yòh, na ga'ak neh' deh dyu'i wah, na'o wa'yah dou'dih', o yah' o'sa o nyaak, ha o hwah' wa o'yah hihk, oh sha'go yah'don dih; neh, kuh, neh ao dih gwa'nah ot a o'di nyaak ne' wak ah' on dat'hiadoh, oh tha'yah duk ne' neh.

10 O nāh' na go'i o nya ni'ak ho wā'ah seeh, Neh huh', gih shāh', nā yuh'dā ak hi'yah'da deh ne' yòh', tāh āh, wach, deh ga'yah da'ge haas hāh na'ya go'nyak sok.

11 Neh, dih, neh sha go'yā ah'sceli, Tāh'āh deh gagwe'goh nā' no'gweh neh a'ā nan dye'āh duk nā gā noh o'i oh'dāh; neh', sho, kuh, naeh, [ā'ā non dye'āhduk] na'wā na wiih'.

'12 Neh, sặh'ặh, gyeeh, ne tặh'ặh deh'tga ye'ih, neh'huh, gặs, ni yuh'dặ an dyiệh sha ặ'na gặặd. O yah', kuh, gyeeh, ne tặh'ặh deh'tga ye'ih, neh, naeh, nặ' no'gweh neh'huh' ni'o wan'di ye'ặh: Da', o nặ' neh', kuh, gyeeh, nạ'o hwah neh huh' ni o'da dye'ặh, neh'dyu iwah ne gặ'o yah gẽh o i'wah gĕh, ne dwặ noh'do oh'sha gwĕnni'yoh. Neh no'gwe nyooh ặ'an dye'āh duk, ha dye'āhduk ne' neh.

13 O nặh' neh huh' họ'wan di yah'theeh na'dīk'sah-shọh'oh ha yah'da deh, neh na a gọ'yặ nĩs'oh da'ặh, a'a-gọ'ya dọ'e syoh'gwahs. O nặh' neh huh' na gọ'i o ya ni'ak do'o non dyah'da'oh, ho wặn'na'īs da niih.

14 Neh, dih, ne Jesus hawa, Sanoh' ayech'hiya'is da'ni aak; neh, gwa', nech hi'nok do'da ni'aak na'dik'sah shoh'oh ne' neh huh', on'da o ne no'on dyieh he'gyah da deh: neh huh' sah'ah, ni yoh'daah ne ga'o yahgeh o i'wah geh, ne dwa noh'do oh'sha gwen ni'yoh owah.

15 Neh'huh' nị yo'o weh' o nặh' ha gọ'yặ nĩs'oh da'asoh, o nặh' o yah'jih' he a we'nooh.

16 Da neh' neh jat'gaat huh', sha yah'daat neh huh' nit ha'we nooh, ha wa'ah seeh, so gwch'di yu sa di'o nyanih, a nah ot' na ga'dyeeh' ne wi yu', na'ga gwe nih a'wa ga'was theht ne wah o i'wa da dyiéh yoh hes'hah'?

17 Neh, dih, neh ha wa'ah sceh, A', naeh, go waah' i sgyaas', So gweh'di yuh'? Neh', sah'ah, neh tah'ah deh'so gaah' deh a'go gweh'di yuh, neh, sho, sha yah'daat, Na'wen ni'yoh. Neh, dih, gih shah, neh da sa'do'an jo ni'aak na'a syoh heh' tga'yah ne yoh hes'hah, sai'wa ye'is do'ok he'ni gai'wih sah'hoh.

18 Neh na wa'ah seeh, Ga'a ni gaah! Ha wa ne Jesus, Neh neh, Sa noh' ah'sa dyu'oh: Sa noh', kuh, ah-sa'dyah don dih: Sa noh', kuh, a snos'guh: Neh, kuh, neh, Sa noh' o no'wah ooh a sa dye'ah duk no nah' a-wa gwai'ih sih:

19 He svs'de ĭs'do ok ne' yah nih, neh, kuh, ne sanoh'āh: Neh huh', kuh, nặ e'sno'oh gwaak ne de jặn'noh sa'ne gặặh he'ni sa'dah no'oh gwah.

20 Nch na'ak sah'go waah ha wa'ah seeh, Ga gwe'goh, nach, na ga' he ni yu'i wa ge, a gat'gaa oh he'nah weeh do ga'do dya'an dyreh. A' nah oh'dah ah, dih, dwa ga'-

dohk dah'goh, ah'soh'?

21 Neh ne Je sus ha wa'ah seeh, Neh, gih shah', dasa'do an jo ni'aak na gwus' a ga'ak deh jo i'wa eh, sah'-da dih, sa da'ni noh he'ni sa yah'; neh' a she'yoh' ne go dass: o nah'. an di'sa yan daht nas'ha no nyus'hah ne ga'o yah gah; ant chah'dan dih, kuh, ant'sknon'dah'.

22 Neh, dih, naak sah'go waah, no nah' wa a'ok he'nao wa'na wah, o yah'jih he sha'we nooh, hoh sah'se neh;

neh, sặh'ặh, ne we suh' ho yặn'do nyok.

23 O něh' ne Je sus ha go'y šah' seeh na go'i o uya ni'-ak, Do gša' oh gwš'as, Neh no'ot ga'no niih no'gweh, hah'de yo dohk săh'gĕh thă'a'yoh' he'ni ga'yāh ne gš'-o yah gĕh o i'wah gĕh, ne dwš noh'do oh'shă gwĕn ni'yòh.

24 Neh, dih, ach, neh sagwä'as, Neh sah'gwah deh'gano'oh no doh'a gwa ont' da'wa do gut' ha o'ga'ant ne
dewa'dyo wa'o gut'hah, nach, he ni yuh'da no'ot ga'nonih no'gweh ha a yoh he ni ga'yah ne ga'o yah geh oi'wah geh, ne dwa noh'do oh'sha gwen ni'yoh.

25 Neh no něh' wa š'no ok' na go'i o nya ni'ak, hohdwa'dohk děh wa'o di'wa na'a guh; ho ně, so', dih, noo,

nahot' a ga gwe nih as ho'wa yah'da guh'?

26 Neh, dih, ne Je sus wa a'go yat'ga a oh, ha go'yā-ih'seeh' Neh ha di'yah da deh' no'gweh, tāh'āh, naeh, deh o'gwe nyooh: neh, gwa', naeh, ha yah'da deh Na'-wa ni'yòh, hah'de yoo', naeh, he'yu'gwe nyooh.

27 Onah' ne Pe ter thos nyiệh'oh, ha wa'ah seeh, Sat'gaat'huh, ga gwe'goh niih o gwat'gah wah; iis, kuh, gwa'non da dyiệhs; a nah oh'dah sh', dih, niih s yo'-

gwa yan daht'?

28 Neh, dih, na go'yā ah'seeh ne Je sus, Do gās' oh-gwi'as, Neh niis nā gā' ne' sgwa'non'dā dyīĕha', ne-

nặh' wa seeh' ặ sgưs'yo ni aak, nch, kuh, no nặh' nehhuh' No wa'wak no gweh ặs hà dahk heh tha dả dahgwah tho no k'da do gặh dih gẽh, neh huh' nặ ặh' iis ặndi swa dà dặh' ne wưs hặ' dek ni' sga'eh ni yon da dah'gwah, dặ yech hi yah'do weh'do ok' ne wưs hặ' dek ni' sga'eh ni o'ni dyuh'gwa ge neh Is ra el na o'no ặn' johdặh.

29 Nch naah'de yo gweh'da ge ne gut gah'wäh ne gonoh'so doh: neh, gih shäh', ne de yon'dä non deeh; neh kuh, no'oh nih; neh, gih shäh, no'noh'äh; neh, gih shäh', ne gòk sah'dah shoh; neh, gih shäh', ne gòk sah'dah shoh; neh, gih shäh', ne gah än'de nyoh; neh ä dyu'i wah'gä k na geh'sä noh; neh ne skat de wäh'nyah ceh, nahde wan dyah'säh nän'je ye naah; neh, kuh, nä ja'go wä'gä ak neh täh'äh ta'wa dohk däh ne yoh hes'häh.

30 Neh, dib, ne gut gah'deh no'šn dooh go šh'goh, nah'gašh š ja ga'o nih; neh, kuh, ne' nah'gašh ga'o-

nih, o'ặn dook & ja ga'o nih.

OI'WAH XX.

EH, sặh'ặh, ne gặ'o yah gẽh o i'wah gẽh, ne dwặnoh'do oh'shã gwên ni'yòh, des ga'yặ on daah ha'ayah'da deh' nó o gweh, ha noh'sa gwên ni'yòh, se deh'jiah hoh dặn dyooh, hoh hah'chi sak'ho nooh, nặặ nondyiòh'daat ho yặnt hoh no nyo'gwih săh.

2 Neh no ngh' wa š non di'wis aah nch' ne sgah si'yohsha shoh swa nis'ha shoh s o'go ga'nyah khoos na nondyioh'daat, nch'huh' he'a go yoh'doh he ga yant hoh no-

nyoʻgwih săh.

3 Nch no năh' săh wa doh thah jo'is daah eeh, o năh' sho ya'găh oh, ha go'găăh no yah'shoh deh thah'gwis dăh de'o non dye'ăh, ha dih'ai aah heh yont ge'on dah'gwah.

4 Neh na'go ya ah'seeh, Jah'dan dih', nch huh' hoh-sweeh', nash' iis, he'ga yan thoh' no nyo'gwih sah; nch ant gus'heh duk' ne nch luh'jih, nch huh' na'gyoh. Onsh' ho noh'dan dyos'oh.

" O mach" sho ye gan oh, hell huh, noo, he ye h, dyinh dooh', kuh, noh de dyu'is dan es'yoh, neh ne shah gadi, shoj he no sa yeeh.

8' Nah', 'noo!' ne wus'has' sgat, kah, sga'eeh je'is'daah eeh', e nach' she ya gah on, nele, ach, ne sha gogi ne yah'shoh, ha dili si aah, deh thah'gwis dah' 'de o'nea dye'sh; ha go ys'ah seeh, A' nah ot' gai'o nih nekhan swah si'sah, Shis'ha gwe goh' thi swa'dye sh'?

7 Neh no wa'ah seeh, Neh gai'o nih he deh'so gaah' nggweh, deh dhe gwah hah oh. Neh na go'ya sh'seeh, Jah'dan dih', neh huh' nash' iis hoh sweeh', lie'ga yanthen no nyo gwih san; neh ant gushen duk ne nehbah'jih, man huh', nach, tga gont' na swa'ye nagh.

8 Neh no with oh win da'jie vooh, neh na yah'da gwenn'yoh he'ga yant hoh no nyo'gwih sah ha wa'ah sech no'. hat she gwen miyud, Hoh sheingk ma'nan dyoh dans', gde yoh', kuda, no no no no da de kali dahigoh, i a cha dye'ahdok men nahigash: ho di'ah goh, sh sobk/dek neeli ne' the souldge h deh ...

9 Neh no năh' wa'a di yok' no wan'dik hak'oh meh ne works sgat's sgateh' chi yè is danh eeh he hen mah, neh man'de yo'gwebida ge sgah si'yok shi shoh' wa's di've Name of

10 Neh, dih', no neh' wa'o di yah'do waht ne the nondyddhdoh hongu dyich'dadoh, neh huh' ni'e din mgooh'da noh, na ne'he ak, si'gwa, moo niik' he'na ya'grayo'nagh ç' meh huh, dih, sho, hach'gwah, noh'a wah, Whi ni'yoh sha chigh' wa'o!wan di ga nyah khoos.

H Neh, no nih wa'di ye'nooh, o nih wa'o wan dwiwhidih na nuh sa gwen ni yoh,

12 Ho nash', Neh mi ga, ne ngh'gash he o'di ah goh, , sho, o'is'dach ech' ni e'non di'wa gwah, neh'huh', did, noh syech meh shah sgwa'yah da dat', sho, në gë' ogwe'goh waa'gwa'e ya gab, neh kuh' noh dya'god, he'ni yoh dai'ya nok he ni wa'nis hes.

13 Neh, dih neh' sha yah daat de sho wa'noh sa gwah', hawl. Gya dilobh!, tilkish delt a'gyan hilveoli heli syah-da deh. Täh äh, gäh, neh huh' deh'o gya di'wih sah'oh neh sgah si'yoh shäät ?

14 Je naah' niis he ni'sa wäh, o năh' sah dăn dih; neh, săh'ăh, ne' tga gont' neh huh' nă'e yoh' nă gă', ne'

nah'gaah he o'ah goh, naah iis he'noh go yoh'.

15 Neh', gặh, ne tặh'ặh deh ga'ya nea'hāh gẽh họ-gyah da deh, ne' ga wĕn ni yòh' hc'nặ ga dye'ặt na'ga-wăh? Neh, gặh' gai'o nih he go'gweh di yu, oh'no-shặh' ne se ga'ah gĕh?

16 Nch'huh, dih, hach'gwah, nặ ya wặh, ne ngh'gặặh ho di'áh gọh, o'ặn dọọh' š sho'nọ nyaht; neh, kuh, nch o'ặn dọọh' ho nọ nyah dọh, nah gặặh ặ sho'nọ nyaht; neh, sặh'ặh, ne gòt gah'deh he'ọ wặ ni'nọ gọh; neh, gwa', nach, ne' dòh gaah'ah, shọ, ni o'wan di'yah dăšgwăh.

17 O nặh' ne Je sus hoh dặn'dyo on dyiệh hwa a'weno on dyiệh het'ga non'da yặh' ne Je ru sa lem; neh, dih, he'ni yo'o weh wak ah ha go'yah da'is doh ne wus'h to dek ni' sga'eh ni'a go'i o nya'ni ak, ho noh'hoh ge'ah

o doh'oh, neh na go'ya ah'seeh,

18 Jat'gaat hòh, neh huh' ne gặh he dweeh het gangn'da yặh' ne Je ru sa lem: neh No wa'wak' no gweb neh huh' hặ'o'wa yah'do dah'sih, ặ'o want gah', kuh, neh huh' ha di'yah da deh na'di go wa'nặs ha di'yah donthwis'; neh, kuh, neh sha go'di ya'do nih'; neh ặnt howa'šh heh dặh nặ š'eeh.

19 Neh ne' neh huh' hặ'o wạnt gah' ha di'yah da dek ne de'o non dah'son da'i gob, neh ặnt họ'wa noh'ge ặh, ặnt họ'wan dặn do nyaht; ặnt họ'wah soh'gwa we shooh, kuh; neh, kuh, ne' dặnt họ'wa yah'son dặh: da neh

neh' sặh dwă nis'ha deh o nặh' dặnt haat gặh.

20 O nặh' neh huh' ni dya'ga we ngọh ha yah'da deb ng'wan di'noh ặh ne Zeb e dee hok sah'dah shọh, họwan'di a wih ng wan'di a wak, de ya'go dọs ho dos'ọh, de-g'wan do ặn jo'nis ọh', kuh, no i'wa do gặ' na'a gọ'ya-dye āhs.

21 Neh neh shaga'wa'ah'seeh. A' nah ot' de sa'do an-

jo niih? De dya'gos nyĭĕh'oh, ho wä'ah seeh, Neh na'she i'wis ws' nặ gặ' de i'yus heeh kho a'wak shoh, neh huh'
da'a ya dyặšh, sha yah'daat syặ neh'go'gwa; sha yah'daat', kuh, chet'gwa di'gwa; no nặh' neh huh' he'o weh
chặ noh'do oh'shặ gwen ni'yòh.

22 Neh, dih, ne Je sus dech ha'go wặ'nah să gwặh', ha wặ, Tặh ặh deh swặn'noh doh ne' nah ot' e swa'do e-syck. Neh, gặh, ne swa'gwe nyooh' neh' ặ swa'ne ge'āh dvk ne' ga wis'dah, niih nặ'kne ge'āh dvk; neh, kuh, ặ swa dye'āh dvk ne bap tism, niih na ga'dye'āh dahgwa niih ne bap tism! Neh no wặ'ah seeh, Q gwa'gwe'-nyooh.

23 Neh ne sha go'yā ah'seeh, Do gặs', nach, neh ne gai'wa gwen ni'yòh neh ặ ji'ne ge'āh duk nak wis'dah; neh, kuh, ặ ja'dye'āh duk ne bap tism niih na'ga dye'-āh dah gwa niih' ne bap tism; neh, dih, ne' neh huh' da'-eja dyāāh' ne gyān neh'go'gwa, kuh ne sget gwa di'-gwa, tāh'āh niih deh gai wa yān dah'goh ne' neh huh' s'khe nok'do thus; neh, gwa', nach, tga gont' š'o wā noh na'go'ya dyā nohk'dah seeh Naah'nih.

24 Neh, dih, no něh' wa'š na'ok ne wus'hš ni š'nandi, da'o noh dšin dyšh ne ga noh'kwšs hžh hi'yah'da deh

ne de i'yes heeh daa'non da'a non deeh.

25 Nch, dih, ne Je sus o nặh' he a'gọ no gọh, ha wặ'; swặn nọh'dọh he'ni yòh'dặặh ha'di'yah da deh' neh cha'-gọ nặn nọh'dọ nih no'oh tho'nọ'ặn joh dặh'shọh', neh ho-di'ye'ăh dah gọh he'eh tgặh' sha go'nọnt hặh'gwa nih; neh, kuh, ne gai'wah shọh' nọ'gweh gah has'des hặh he-cha'go di'ye'āh dah gwa nih.

26 Neh, dih, ne tặh'ặh nis neh huh' tha'yôh dặ'ak he swa yah'da deh; neh, dih, shọ, neh sọn dih gwa'nah-ch'dặh ặh do gặs' he'eh tgặh' nặ yòh'dặ ak he'ni swa di,

ga'wa răn'dah goh ne' neh dă she'swus nyeeh.

27 Neh, kuh, neh son din gwa'nah oh'dah ah a eh'heak, Geh san'no wa nah, he'ni swa dii, neh, waeh, swahah'shah ga'ak ne' neh.

28 Neh', wach, he'ni yòh'dash ha yah'da deh No'wa'-

wak' no gwah, tăh ah neh de o'yoh dah goh no yah da'o wan'di wah'nya has, neh, gwa', ne'a o hwah' da'an di'wah'nya ah; neh, kub, na oot gah ho'heh, neh awant'ga nyahk duk a ja'go noh'jahk ne got gah'deh.

29 O năh' ho nont'hă da doh' ne Jericho, neh ne

gặn dyòh go wa nặh be q'waa nọn đã dyeh dọh.

30 Da na nah a wah, de i yus heeh de ni gah gwa gob de nih dyoh na a ak ah, neh na nah wa ya ook wa a at gwah ne Je sus, de o noh sant hwah ah, ha na na Dak nidah, O Syah da gwen ni yah, iis ne ya a wak ne Da vid!

31 Neh no'non'dais'da niih ne gặn dyòh go wa'năt, họn nặ', Neh ne thah ja dyeeh, sho; sah'gwah, gwư sho, họ sa'i gặ'is do sa'yah sặnt hòh, ho nă', Dak'ni dặặh', Q Syah'da gwen ni'yòh, iis ne ya'a wak' ne Da vid!

32 Onšh' de o'dah oh ne Je sus, he a'go no goh', neh' kuh, na'a wa', A nah ot' de ja'do an jo niih' na gyeeh

he ji yah'da dech'?

33 Neh no'wa'ah seeh, Syah'da gwen ni yoh, neh na a-

gah ho'do gwa'ak he de yak'ni gah'ga'ant,

34 O nặh' o yah' ni dya'wặh oh na yah'da gọ pe Jesus, ha'gon dặặs'oh, hah de'o yặ'o nyoh ni'ga'ah gĕh; neh ne' wah o'gon da'dyiĕh sa'i gặh': O nặh', kuh, nach, wa'o wa'non dặh.

OI'WAH XXI.

EH no něh' dòs gặ' ch chi o'ngut hĩs' doh ne Je musa lem, o užh', nach, chi o'di yogh ne Beth phage, kuh ho non'da deh ne Olives, ha goh'hah oh ne Je sus de i'yvs hech pa'go'i o nya nih.

2 Ha gọ 'yā ah' seeh, Jah' dặn dih, neh huh' ặ snoch het'-ga nọn' da yặh de swa' do gặh' dọh, neh nặ yô 'gọn da dyxeh ặ sni gặh ne de wa' ch dees gus ha' oạt, he yô 'aah', kuh, ne ga nọs 'ah; ặ snis' hặ ç da guh, něk' huh ặ di' sni sah he gyah' da deh.

3 Neh', gih shah', neh ag gash' ng'gweh hah'gwis'dah

š'āh haiji yah'da dahi neh mā'anih. Neh Na yah'da gwenni'yoh de'o'do sa jo nih a'a dye'sh dok; meh na gwos! o gon'da dyiĕh ănt ha'yah da nyeet.

4 Ga gwo'goh' neh huhl ni ya'wah oh na ga', noh nagai'wa ye ih he ni ya'wah oh hos nylëh'oh no'do'gas da'nir

ak, ha wa.

5 Ech hijo wih neh ne' go'a wak' ne Si on, No nie yah'daah, Neh ne go'wah go wash' ne saswah' dasch' o nặh', da'a ya'yah do'wah seh, ch dah geh họ da'do ni adyieh; neh, kuh, šob'seh ne de wa'oh dees; a gwoe' hach gwa' neh ne ga nos'ah...

6 Q nah' ho ngh'dan dyge'eh na'gg'i g nya ni'ak' ho di'

wa ye'is doh he ni e'go ye'ah seeh ne Je sus.

7 Tho di nah ne de wa'oh dees, kub, ne ga nga'ah, neh huh' tho di ceh gi kah'dah geh no nos'syo nyos'hahi neh huh', kuh, da'o'man dah.

8 Neh nashide ye dohit' gan dyoh go wa nah! det bo'non dyah'da wih'sha gwai'ih da'noh no'non dyah'da wih'shah, tho di'dah daah he yèt'ha i nogh: e yah', kuh, gyeeb, neh' nach, no waa'dih'hah'dyah khooh' ne ga'k' deh, neh de a'non do'gwah do'on dyieh he yot'ha i nooh.

9 Neh, dih, ne gặn dyòh'go wa nặs no ặn dooh hwate. ne ng'on dyiệh, neh, kuh, ne ngh'giặh da's neh, de d'neh sant'hwah ch, ho na', Ho sau na ha yah'da deh no'ao wak ne Da vid! Ho da'oh ha yah'da deh, neh huh' dan a'weh dah'go on dyish hoh sa'na go Na yah'da gwen niyèh! Ho san na nch si gwa he'ni eh'tgšh'!

10. Neh no něh' chi o'yos oh ne Je, ru sa lem, neh ne' ga'non da gwe'goh de o di'yah'da niih'oh, ho na', Soo' na

gih' nah ot'i

11 Neh ne' ong no gen dydh'go wa ngh, Neh', wach, ne gặh' mặ gặ' ne' Jesus, no do'gặs da nib, tho ya'gặh;

oh ne Nazareth, dyo šn'ja deh ne Galileo.

12 O năh' ne Je sus neh huh' he o'yooh' he ga nah'sot. Na'won ni'yoh ho ngh'sa do'gah dih, ga gwe'goh thago'yah dit'ga oh na'non da'ni noh, kuh na di'ni noh; neh, kuh, no'o gah'hat hwah'aoh no non'dek hwash'awah ayadoh ne de's non da'da wis' no wis'dah: neh, kuh, he'ă nou dyăn dah'gwăh nă'nou'dă ni noh' ne gus'he năh jă-

ăh'go waah ;

13 Neh na go'yā ah'seeh, Neh huh' ni ga ye'āh he ga'ya doh, Neh non da'na yan'dah gwah na yoh'sa noh'da ak hak noh'sot: neh'huh, dih, ni ji'swa noh'sa ye'ah ne neh a'š non'dah seh'dah gwaak ne sha go'noh set'hah.

14 Neh ne de'a di gah'gwe goh, kuh no'dih'sok hah, neh huh' nit ho'ne nooh, he o'wa yah'do wah'oh no gyeh' hon'da na yan'dah gwah; nch ne sa gon'jah da nooh.

15 Neh, dih, na dih'sa no wa'nas ha di'yah dont hwes', kuh ne sha go'di ya'do nih, no nah' wa'a nont gat'hoh' he'ni yò'i wa na'a gwah dohs na'an dyeeh, neh, kuh, nadik'sah shoh'oh de o'noh sa thwah' no gyeh', ha nan'doh', Ho san na ha'yah'da deh no'a wak' ne Da vid! neh nagwus' dyò no ok deeh he'nah det'ho non'de nyah'doh goh, 16 Ho wa'ah seeh, Sat hon'deh', gah, na'nan doh' nagă'! Neh na go'yā ah'seeh ne Je sus, A gat'hon deeh'.

Neh, gặh, ne tặh'ặh de'wặn doh' đeh swa'wặ noh'saah, Neh huh' ant ga'ya gah'duk ha'dih'sa ga'ant na dik'sahshoh'oh, kuh nah'soh ha di'nah ge hah, oh sa'dya'nohk-

duk ne de sa'āh să'oh goh?

-17 O nặh' shot hã da doh ha di'yah da deh, ho ya'gặhoh he ga'non da yah, he o'yos oh ne Beth a ny; nehhuh', kuh, he o'no e doh'.

18 Neh no năh' se deh'ji ah, no năh' neh huh' sho sa'at gon duk het ga'non da yah, neh ne wa o'dos sweh'dah.

19 Neh, dih, no něh' wa'a gěh' ne gă ih, ne fig naho'on doh'dă, neh huh' ho yos'oh, neh' gwah ne deh-thah'gwis dăh deh o'ni yont; neh, sho, he we'gääh' no-năh'dah; neh ne wa &'os, Să'noh' niis hah'gwis'dăh ă wan'do nih mi yees', ă wah'sa wăh ne'wah, hặ yờ'i wa'da dyieh' neh huh' nặ yòh'dặ ak. O nặh', shọ', kuh, naeh, oh ga'da gặ'eh.

20 Neh no nặh' wa's nont ga thòh' na'go'i o nya ni'ak, wa'o di'wa na'a gòh, ho na', Ni gaah', sòh jih' dah ji'ah

oh ga'da ga'eeh ne fig nah o'on doh'da.

21 Je sus thos nyĩ ch'oh, ha gọ 'yặ sh' seeh, Do gặs oh gwặ 'ạs, Neh', gih shặh', nặ swa' yặn dahk ne gai 'wa-gwēn ni yòc dọs hàb, ặ gặ 'ạk, kuh, dah' de 'swah ni 'gọ ặ ge, tặh 'ặh ne' neh', shọ, ac 'swa gwe' nyọ ok' nặ gặ' nọh gọ' wa yech' ne fig nah o'ọn doh dặ, neh, gwa', kuh, gyech, neh, gih shặh', nặ swặ 'ạs nặ gặ' ga'e nọn deh, Sat gặ 'is; neh, kuh, neh huh' he ga nyò 'dach he 'wa dyọ 'ok tga-goại' neh huh' nặ ya wặh.

22 Neh, kuh, naah'de yo'i wa ge a'dih gwa'nah ot awa'do e'syok na'da na'yan'dah gwah'sha go, a'di swai'wa gwan i yos'do ok', kuh, neh ne' tga gont' a swa'yah dowah.

23 Neh no nặh' he sho'yọs ch ho ngh'sa do'gặh dih, neh na dih'sẽ nọ wa nặs ha di'yah dont hwus', kuh no-digặh jih'dah shọh na'di na geh', họ wa'yah do'wăh ch he'ngh weeh' ha di'o nya nih, ho nặ', Nah gah'has des'-yèh dặṣh', ne gặh' sa dye'āh dah gọh' sa di'wah dặn'-dyeh dọh' mặ gặ' nah'o'i oh'dặṣh'? Sọọ' ne gặh' e sah'-has des'hā wiih'?

24 Det hos'nyišh oh ne Je sus, ha go'yš ah'seeh, Jò'i-waat' näh'iih š gwa'on dooh, neh', gih ahäh', në sgwa'o-wih, š gwa'o'wih, kuh, näh' iih, ne' nah gah'has des'-yèh dah a ga dye'äh dah goh' a ga'di wah'dan dyeh doh ni ga' noh o'i oh'dah.

25 Neh ne bap tism ha ye'ah dak'gwak ne John, ga'ih g weeh' dya weh'dah goh'? ne gah ne ga'o yah geh?
o giih', o gwe'neh?—O nah' ne o'non dah'ni go'i saak heh,
na'di'yah di, ho na', Neh gih shah' na dwih', Ga'o yahgah, neh, waeh, nah'huh na sho'gwa as, A' dih', nach,
heh dah'ahe swai'wa gwen ni yos'dooh'?

24 Neh, dih, gih shāh', nac dwih', Q gwe'neh, ehthis'ha nis', nach, ne gặn dyóh'gwah gib; neh, sặh ặh, ne ga gwe goh' hặ nech'. Do gặs' ko do'gặs da nih ne John.

47 Onāh' de sho'wa wā'nah sā gwāh' ne Je sus, ho nā,. Tāh'āh deh o'gwa gwe'nyooh' na'ya gwih'. Neh na go'- rā sh'sech, Tāh'āh, kuh, nāāh' iih ta'gwa o wihi he'ni-

dára gestuhád des ha amin'dan gob a ga'di wan'dan dych digh' nanga' nando'i oh'dat.

28 Neh, dih, neh. a' ni swah'ni go'oh dath'! Neh na'yah'da do'ga' ng'gweh zdek nil de o'deh dok, de i'jinah; Onah' ho yah'do wah'oh ne tho dye'ah doh, laswa', Go'a wak', sah'dan dih, sa dyèh'daat hah me'wah wa n'a'ha deh he' dwa gyaut hah' noh eh'sah.

29 Det hos'nyiëh oh, ha wa, Deh des geh: ngh'geh'e geh, dih, de shoh'ni go'an de nyooh; on shi, kuh, nseh, hoh des dyos oh.

-20 ii Q ağh', hach'gwah, ho yah'do wah'dh ne dek mi' ha doh'thah, neh', kuh, hach'gwah, ha wa'ah sech. Det bos'nyizh ch, ha wa, A gah'dan dih, nach; neh ne tah'-ah de oh'dan dyoch.

"31 Ga'āh, 'ngo, 'ni gash' ne de i'yes heeh' weh hah' na'ā yech 'he ait hoh'ni go'oh dāāh' no'oh ni h'i Neh ngo'wă ah seeh, Neh 'na tho dye'āh doh. Je sus ha go'yā ahlaeeh, Tho gās' oh gwā'aa, Neh na di'was de'o ea, neh, kuh, no nont'ge oh de yech'hi shā'nyo on dyibh hwa'e diyo'dh dyibh hæ'ni ga yāh ne gā'o yah göh o i'wah geh, ne dwa neh'do dh'shā gwön ni'yòh.

-39 Neh, wash, ne John, he she'swa yah'dowsh'oh; nah huh' nit ha'we nooh he'ni dyòt'ha i noot 'ne gai'wi-yus'duk, tāh'āh, gwa', deh'she swai'wa gwan ni yôs'duh; noh, dih, sah'gwah, na'di'wis de'b es, kuh no nont'ge oh ha wai'wa gwan ni'yòs doh; neh, nach, 'niis, no nah' sai'wat'gat huh, dah'de'ji swah'ni go'an de nyooh ne' nah'-gah geh, neh na'she swai'wa gwan ni'yòs naah': iis.

.88. Don da'jat hon daat' e yah', kuh, ne' de aga'yā oudah goh. Neh na yah'da do gā ng'gwēh, ha noh'angwēn ni'yah, ho'yānt hoh' no tryo'gwih sāh oh ch'anh, de ah' ă'ān doh, kuh: ho ya'do nii', kuh, ha'o weh' diggaine go'āb thaak; tao'syo niih', kuh, na'eh tgāh tgamoh'sa deh; o nāh' ho want'hah do niih na di'yānt hoh'go onah; shohidāt'dyos oh'; nach; we ah' dyo an'ja deh' hoa'wa ngoh.

gwwa, he a'goh hah'oh ne' he hah'ahah ahoh heh thanih'dyoh na'di'yant hoh'ge o noh, neh na'a di ye naah' ne do'niih he' ga yant hoh.

35 Nch, dih, na'di'yant hoh'ge o noh wa'o wan di'yenash no'hah'shah shoh; sha yah'daat wa'o wah soh'gwawe shooh laoh dwa'dohk dah; o yah', kuh, hoh tha'digon dah', nash; neh, kuh, gyeeh, ne wa'o wah sgwe'oh yaak.

36 Neh, aeh, no yah' det ha'goh hah'oh no hah'shahshoh; si'gwa ne'wah he'ni a'nan di'a dyteh, naeh he'nia'nan di'a dyeeh ne dyò dye'ah doh; neh huh', sho' kuh, aeh, no'wan di yeeh.

87 Neh, dih, na gwws' nah'gash he yò'sh goh, nah tho hah'gh ha di'yah da deh no'a wak; ha wa, Neh, naeh, ne' tga gont' s o wa yah'da no'ok' ne'a wak.

38 Neh, dih, na'di'yant hoh'ge o noh, no nah' wa'o wagah no'a wak, neh ne de o'dis nyièh syoh na di'yah di', ho na', Neh, waeh, na ga' na'i'wa gwen ni'yòh: nyòh; she dwa'nyòh'; a e'dwa ye naah he ni a'i wa gwen ni'yòh.

39 O nặh' họ wa'ye ngạh, as deh' họ sa'o wa'yah doh'yank he' de gah'ặ'ặn doḥ; wa'o wa'nyòh, kuh, hoh tha'-

digon dăh.

40 Neh, dih, no nặh' dặnt heh na yah'da gwen ni yòh he' ga yặnt họh' no nyọ gwih săh oh ọh sah, a' nọọ, nặ-a'go yeeh' ne'neh na di'yặnt họh ge o nọh?

41 Neh ng'wä'ah seeh, Neh, ngo, ne dä a'go ya'dohho'ga nyat', ä a'i wah'doht ne' neh ho di'wa'neh a goh na' no'gweh; o yah' na'di'yant hoh'ge o noh ä sho'wanthah'dooh ho'yant hoh' no nyo'gwih sah oh oh'sah, neh ne' tga gont', naeh, ä'o wa'gwah se'aak ne wa do'nih', no nah' ha sga'eh seek.

42 Neh na go'yš ah'aeeh ne Je sus, Neh, gšh, ne tšh'šh de'wšn doh' deh swa'wš noh'saah he ga'ya doh', Neh' ne gah'sgwa ah' na di'noh so nis he non'dyooh, seh ne'neh ha gwus' o nih'sa gwaat' o doh'oh: neh ne mah' Na yah'da gwön ni'yoh neh huh' ni'e ye'šh; neh', sewgo.

12

kuh, nagwus' o i'wa na'a gwat he'ni yoh'da ne de dwa'-

ga neeh !

43 Neh, dih, gai'o nih, oh gwš'as, Neh Na'wen ni'yoh ho i'wah geh, ne dwä noh'do oh'sha gwen ni'yoh dä je'chi nyoh'seeh; o yah' ga'an je nooh ä'o wä noh', nehhuh' ä dya'weh dah'go on dyieh ä yo'do ni'a dyieh.

44 Neh, dih, neh son'dih gwa'nah oh'dah ah neh huh' so'yah dye naht' na ga' gah sgwa'ah gah, da o'yah dyah'-khooh ne' neh: neh, kuh, ne son'dih gwa'nah oh'dah-ah ha yah'dah gah ant ga'aht, da o'yah da''it, oh ga'ah a wan'doh.

45 Neh, dih, no nặh' na'dih'sặ no wa'nặs ha di'yah'-dont hwus, kuh ne Pharisees, wa ặ'nạ ok he'na a yeeh' oh tha'yặ on dăah'gwa nooh, wa o'dih ni'go ặ yặn daht he-

neeh no'no hoh wa a'gos nych'duk.

46 Neh, dih, no něh' sha'š neeh', A sha'gwa ye naah, oh sha'go dis'ha nihk ne gặn dyoh'go wa nặh; neh gai'- o nih he'š neeh, naeh, Do gặs' ho do'gặs da nih.

OI'WAH XXII.

NEH ne Je sus de cha'go wä'nah sa gwäh, sha gos'nyiĕh seeh', aeh, de ga'yĕ on dääh'gwah shāh hoye'äh dah goh'; ha wĕ,

2 Neh ne gặ'o yah gẽh o i'wah gẽh, ne dwặ nọh dọo h shả gwen ni'yòh de sga'yặ on daah neh na yah'da dogặ ne go'wah go waah, neh ne wa o'nyak dặh no'awak.

3 Neh na gọh hạh ọh no hah shàh shọh nặ sha go ni noọk non da da o gah doh, ặ ye yah da ak no nặh š'ọ-wan di nyak dặh; neh, dih, ne tặh šh de o'di ga yặh-

ooh non da's neet.

4 Ah'soh, aeh, o yah' sha goh'hah oh no'hah'shah-shoh; ha wa', Ech hi'o wih no wa no o'gah doh Jat'ga'-thòh', o nah', naeh, a ga'dya nohk'dah oh a gak'hwa eeh; neh na ges'he nah noh'ga e sos, kuh na gah'sas syo'ni noh, o nah' go'wan di nyòoh'; neh, kuh, naah'de yò'i wa-

ge onah' wadeh'sahoh: gaoh', dih, dasneet he'oweh ho wan'di nyak'da ni'neh.

5 Neh, dih, ne tặh'ặh de'o'ngo de'is dooh wa'ặ nondặ'do nyaht', sho; ho noh'dặn dyo'gwa oh', kuh; neh'huh, gyeeh, he'a we nooh het ho eh'da de nyoh; nehhuh', kuh, gyeeh, heh tho dặ'ni noh.

6 Neh he'na o'non da dặặh wa'o wan di ye naah no'hah'shāh shoh, neh noh dwa'dohk dặh wa o'wan di'noh-

gọn dặh, hoh thọ' wạn di'gọn dặh, kuh.

7 Neh, dih, ne go'wäh go waah', no nặh' wa i'wa ok he'nah a'wäh, neh ne de o'de nyặh'doh goh: o nặh, hagoh'hah oh no'dyòh'gwah ho dis'geh ă'geh dah, sha go'di wah'doh doh no'non dyò oh; neh, kuh, ne da'a di'th daah ne ga'non da'yặh' ha'di na gek.

8 O nặh' sha gọ'yặ ah'seeh no'hah'shāh shọh, O nặh', nach, wa deh'sah oh nặ ọ'wan di'nyak dặh; neh dih, nach, na gwws' họ wặ'nọ ọ'gah dọ'nọh tặh'ặh tah da'a-

di ye ih.

9 Jah'dăn di, dih'; neh huh' hoh snech' he de ydt'hao'găs syoh; neh, dih, he ni yo'gweh da ge & ycch'hi'găh, & yech'hi ya'o gaht' neh huh' nă dyăăh' he'o weh ho-

wan'di nyak'da ni'neh.

10 Onšh' ho di'ya gặh' oh na di'hah shăh; neh huh' he o'ne nooh he de yòt'ha o'gặs syoh; sha go'di yah' de'ooh ne' ga gwe'goh he'ni sha'go di gặšh; de ja'oh, ne ya go'gweh da'et gặh, kuh nặ no'gweh di yò: o nặh' nowan'di nyak' da ni'neh ho ni'dyòh gwa yặn dah' oh.

11 Da neh no năh' da'a voh' ne go'wăh go waah, hago'yat gat'hwah soh no'di ye'ih oh, sha yah'daat wa'o găh', ne tăh'ăh neeh' de o'dyah da'wih doh non da'de nyak'-

dah gwah.

12 O nặh' hã wặ' gh seeh, Gya dặ' ooh, a' ni ya' wặh gh' he di sa yooh' no gyeh', tặh' ặh deh sa' dye ăh' dah goh non da' de nyak' dah gwah'?—Neh huh' ni ya' wặh oh, ne tặh' ặh de o'gwe nyọs' oh non da' as nylèt.

13 O nặh' ha gọ'yẽ sh'seeh ne go'wăh go waah no'hah'shāh shoh. She swus'hẽ on dặh, hah sih'dah gẽh has oh'- dah geh, kuh; da she'swa yah'duk, o'yah jih ha she'swaah', neh huh' ha she'swa yah'duh yaak na gwus' as de'gwa he nah'de yo dah son da'i goh: neh huh', naeh, dandyoh'sant hwah'so ok; neh huh', kuh, da dyon'dyoh jahes yo'ok.

14 Neh, sặh'ặh, nach, ne gặn dyòh'go wa nặh he o'wặ ni'no gọh, dòh gaah'ah, gwa', sho, ni o'wan di'yah-

dăă gwăh'.

15 O nặh' ne Phar i sees ho ngh'dặn dyọs'ọh, ho di'ashặn'dvs ọh he ng'ọn di yeeh a'o wah'e o dặh he ng'yă'ă-

ngoh wa as'nyiĕh syooh.

16 Neh he o'wan dih'hah oh no wan'di o nya ni'ak, heo'wa yah'do wah'oh; neh, kuh, gyeeh, no'hah'shah shoh' ne' Her od; ho na', Sa di'o nya nih, o gwan'noh doh', naeh, heh tgai'wa ye'ih niis; neh, kuh, sa di'o nya nih he'ya we nooh' Na'wen ni'yoh ge'gwa, ne gai'wa gwen'mi'yoh; tah'ah, kuh, deh sat'ga a'oh he'ni oh'ni go'oh da so gaah' no'gweh; neh, sah'ah, ne tah'ah neh huh' deh sat'gat hwus' na'a di'goh sah'geh no'gweh.

17 Da gwa'o wih, dih; A' ni yòh dặặh heh sặn nọh'do nyooh'? Neh, gặh, ne ga ya'nes hặh'gèh nặn dya'gwat gah'wah seek nặ shọ'gwa wis'de'o ek seek ne Cæ sar;

o gii', tặh'ặh?

18 Neh, dih, ne Je sus ho gặs'oh he'ni o di'wa neh'aksyòh'dặšh, o nặh' ha wặ', A', naeh', go waah' sgwah'ni go ặk'do'oh', iis nặ gặ' no yah' swa goh'son dah'goh'?

19 Da gyò dah sặh', dih, ne' nah'o'wis doh'dặh swa ga'nyahk thah.—O nặh' neh huh' ho di'eeh ha yah'da deh

ne sgah si'yoh shaat.

20 Neh na go'yā ah'seeh, Soo' nah ot' ne gāh ha-yah'daah'; kuh na gā ga ya'do nyoh, soo' nah ot' ho-dooh'?

21 Neh no wš'ah seeh, Ce sar. O nšh' ha go'yš ah'seeh, Sha she joh', dih, ne Ce sar, na'dih gwa'nah oh'däh äh neh š'o wš gš'ak ne Ce sar; neh, kuh, Na'wĕn ni'yòh, a'dih gwa'nah oh'däh äh neh' š'o wš gš'ak
Na'wĕn ni'yòh.

92 Neh no nih' wa i'na ok na gi, ni yo wi'na ge', neh ne wa'o di'wa na'a gòh; o nah' ho nont'ha da doh' ha yah'da deh, o'yah jih' he sho'ne nooh'.

23 Neh shah wa'nis haat, ho wa'yah do'weh oh ne Saddu cees, (hặ nạn'doh', nach, tặh'ặh dah'de'dyont gặ'gs mọn đa' đeh sa' đọh gwah' gĕh;) neh, đih, no wa' on dos' oh, 24 Ho nặ', Sa di'o nya nih, neh na'a wặ' ne Mo ses, Neh, gih shặh', nặ ặ'eh, no gweh, ặ gặ'ak de ok'sah daym dah'oh, neh ne de ya'da non deeh' a sho'di nyaak me' yèh ga'aah; neh da ot'hwa'ji nyah'gah ne de ya'dă non dăk'.

25 Da neh', dih, he'ni ya'wah oh, do ga', gyeeh, agwa'na gek' ne ja dvk' noh'da'non da'non dak: Neh, dib, ne tho dye'ah doh ho nyak'heh oh; ha we'e yooh'; th'ah de ok'sah da'yan dah ooh: neh'huh, dih, oh gai'wa yan dat'heht ha yah'da deh ne de ya'da non deeh ne' yoh gặ'aah.

26 Da neh', neh huh', sho, hach'gwah na'o'yah dawih' ne dek ni' ha doh'thah; kuh ne sah ha doh'thah be'ni yo'o weh hoh tho'di a hòh ne ja duk' ni a'nan di'-

noh.

27 Neh, dih, na gwus' he yò'dohk dah'goh, o nặh' he-

ya'ga we'e vooh ne ve'oh.

28 Neh, dih, no nặh' dặ dyont'gặ gh'aygh no ngh'wặndeh'oh' soo' nah oh'dah ah' ne' neh a yoh'era ak' ne ja dvk' ni š'nan di'nooh !-Neh' săh'ăh, ne' a di gwe goh' ska go'di yah'da wa'ga aah.

29 Je eus det hos'nyiëh oh, ha go'ya ah'seeh, Neh ne swa yah'dah doh'oh, neh gai'o nih he tah'ah deh swa'yin de'ih he'ni ga ye'ah he ga'ya doh, tah'ah, kuh, dehwa'yan de'ih he'ni ah'has des'yo wa nah Na'wen ni'yoh.

30 Neh, sặh'ặh, no nặh' ặ shặ'ngn doh'he da'nooh, tặh'th tho'sa'o dinyaak'seek'; tšh'šh, kuh, tho'sa o wan di'nyak da'ni aak; neh huh', gwa', sho, na yoh da ak bể ni yòh dặ nơ o'yah ge'o ngh' shặh shọh Na' wen ni'yòh, 📭 gặ'o yah gĕh.

81 Neh, dih, he'ni gai'wa gwen ni'yos yoh'dash no'sa-

yon'doh he'da nooh ne ga we'e yooh, tặh'ặh, gặh, dehswa'wặ noh'saah he'ni o'ye'ặh she swus'nyĭĕh seeh Na'-

wen ni'yoh; ha wa,

82 lih ne gặh He'wěn ni'yòh ne A bra ham; neh, kuh, He'wěn ni yòh ne I saac; neh, kuh, He'wěn ni'yòh ne Ja cob. Neh, sặh'ặh, Na'wěn ni'yòh, tặh'ặh' deh neeh' de a'go wěn ni'yòh no noh'wặn dah'oh; neh, gwa', nặ'no heh.

33 Neh ne gặn dyòh'go wa nặh, no nặh' wa ặ'na ok' nặ-gặ' wa'o di'wa nă'ă guh he non'da a ye'āh duk wa'a go i'o-

nyăh.

34 Neh ne Phar i sees, no nặh' wa'a di'wa ok, neh'-gwah ne wa'a gọ ihs dyahk ne Sad du cees, ho non'dyo-os'oh neh dyò'i wah.

35 Da, neh, dih, ne sha yah'daat he'ni g'nan di, ne ga ya'nes hah sha guh'ni go'g yan'dah da nih' no'gweh, hoh ni'go gk doh ho'on dos'oh jo'i waat; ha wa',

36 Sa di'o nya nih, Ga a' ne gah' ni gaah' si'gwa' he'-

ni gai'wah gai'wih sah'oh ne ga ya'nes hah'geh !

37. Neh na wa'ah seeh ne Je sus, Neh naah'de ga gont' se sno'oh gwaak Na yah'da gwen ni yoh ne Ya'wen ni'-yoh; san nyah'sa gwe'goh' sa ye'ah dah go'ok; neh, kuh, ne sat hwais'ha gwe goh; neh, kuh, ne' ga gwe'-goh he'ni sni'go sh.

38 Neh ne gặh, nặ gặ dyò dye'ặh doh, si gwa' he-

ni gai'wah ne gai'wih sah'oh.

39 Neh, kuh, ne dek ni' wa doh'thah, neh, sho, to-hah' shah gaat; Neh huh', kuh, na e'sno'oh gwaak ne de jan'noh sa ne ga, heh ni sa'dah no'oh gwah.

40 Da neh' neh ho'o weh na ga' dek ni' de gai'wih'-sah oh ga'ni yont' ne ga ya'nes ha gwe goh, kuh no'di-

do gặs'da niih.

41 Da neh' he'nah weeh ho di'yah'da ye'ih oh ne Phar i sees, Je sus ha go'ya'on dos'oh;

42 Ha wa', A' ni yòh'daa niis' he swa noh'do nyoh hayah'da deh ne Christ'? Soo' nah ot' ho'a wak'? Neh no wa'ah seeh, Neh ho'a wak' ne Da vid. 43 Neh ne sha go'yā ah'seeh' A', dih, ni yòh daah' ne Da vid, No twais'ha do gah'dih sha go ho yaas, Syah'-

da gwen ni yoh; ha wa',

44 Neh Na yah'da gwen ni yòh ha wa'ah seeh Na gyah'da gwen ni'yòh, Sa dyah', jih'dyon dak gya neh'go'gwa, he'ni yo'o weh deh sa'ah sih'da gah'sah gwah' a go nih nosah'ni go'a swa as.

45 Neh, gih shặh', ne Da vid, Syah'da gwen ni yoh

ho yaas', A' ni yoh da' he neh', kuh, ho'a wak!

46 Neh o nặh' deh'so gaah' no gweh de o'gwe nyos'ooh jò wă naant' ah do sa'o wă'nah să gòh; tặh'ặh, kuh,
deh'so gaah' no gweh de ot'gwe nyos'oh, neh wă nis'hădeh' oh saah', naah'gwis dặh o'sa o'on dooh.

OI'WAH XXIII.

 $O^{N\Breve{A}H'}$ ne Je sus sha gos'nyĭĕħ seeh ne gặn dyòh'go wa nặh, kuh na go'i o nya ni'ak;

2 Ha wă', Neh ne sha go'di ya do nih, kuh ne Phar isees, neh huh' hặ nih'dyoh ha dyặn'dah gwah ne Mo ses.

3 Ga gwe'goh, dih, na'dih gwa'nah oh'dah ah a yech'-hih ni'go an daat a e'swat'ga'a oh, swat ga'a oh ne' neh: neh'huh', kuh, nah'swa yeeh: neh, dih, gwa', naeh, ne a noh' a yech'hi yan'nos heeh he ni o di'oh dus'yoh da: neh', waeh, naeh, na dis'nyiehs; tah'ah, gwa', neh huh' de a'di ye'hah'.

4 Neh no e'nos deh ha di e'non năn'dak thah, de yos'gee yaht' na'ya go'geh deh'seek, neh huh' ha di'e hah hadi'năh sah'gĕs shoh' no'gweh: neh, dih, naeh, no'nohoh tăh'ăh de o'di gwe nyooh' na'a di gă'is, a os'gwah-

ah', gih shah', neh a'a di ye'ah duk na dih'nyah.

5 Neh, dih, no di'oh dvs'ha gwe goh, neh, sho, gai'onih neh huh' ni a di'ye hah, ne' a neeh', A yo khi'ga ak no'gweh: neh na di'da gwent'hah no na wah ne Phylac ter ies; neh, kuh, ne sha'a di ga'is thah ne de yo'-geh on'dah goh no'non'dyah da'wih shah'shoh;

6 Neh, kuh, ha di'no'oh gwah na gwvs' heh'tgah' o-

ngh'da yặn doh no nặh' wa'ặ nọn dek'hwa coh; meh, kah, na gwys' si'gwa wi yòha o nọh'da yặn doh ne yọn dyặn'dah gwa'nọh nọn dặ'na yặn'dah gwah,

7 Neh, kuh, ne de š'non děn'no o nyos' he go ye'is dah'gwa noh; neh, kuh, ně'o'wan'di'yas dah'gwaak no gwe'-

neh. Rab bi, Rab bi.

8 Neh, dih, niis, ne sặ ngh' neeh' ặ yech'hi yas'dah-gwaak neh Rab bi; neh, sặh'ặh, ne sha yah'daat', shọ, niis she swai'o nya nih; neh ne Christ: da neh miis, ne' swa gwe goh, de swa'dặ non deeh.

9 Sa noh', kuh, so gaah' no gweh a she'swa yaah seek', Sha gwah'nih; neh, sah'ah ne sha yah'daat, sho, na

She swah'nih, neh ne gặ'o yah gĕh thặh dyoh'.

10 Sa noh', kuh, na' iis swa di'o nya nih a yech'hi-yaah seek': neh, sah'ah, ne sha yah'daat', sho, she-swai'o nya nih, neh ne' Christ.

11 Neh, gwa', ne son dih gwa'nah ot she swa'go wa-

năh, neh a swah'hah shah'ga ak ne' neh.

12 Neh, dih, neh son'dih gwa'nah oh'dah ah heh tgah' an'da do nih, eh dah'geh ne' neh a sho'wa yo nih: neh, kuh, neh son'dih gwa'nah ot eh dah'geh a'o da'do ni'ak,

heh tgặh ne' neh ặ g'wa yọ nih.

13 Ga no oh' he swa yah'da deh, Nech hi'ya'do nih, kuh ne Phar i sees, de swat'goh sa neet; neh, sah'ah, niis ech hi'noh sah'ah o'on dyieh no di'noh gwa'ge e'yah syoh; neh huh', kuh, ni di'swa ye'ah dah'goh na'yah he'nyo ok, do gas' swa da na yan'dah gwah'shis: neh huh' ni dyò'iwah si'gwa he'ni ga'e wah'dus syo wa'nah' nah swa'yah dawah'.

14 Ga no'oh, dih, he swa yah'da deh, nặ', Nech hi'yado nih, nặ, kuh, Phari sees, de swa'goh sa neet! neh, sặh'ặh niis nech hi'ho do nih no gweh, he'ni ga yặh ne gặ'o yah gẽh o i'wah gẽh, ne dwặ noh'do oh'shẽ gwẽn niyòh; neh, sặh'ặh, ne tặh'ặh', kuh, theh'swa yooh nặh iis; tặh'ặh', kuh, deh'swa'ga yặs' ne a'ye yoh' ne wah'a'go yo'on dyiĕh.

15 Ga no'oh he'swa yah'da deh, na swa ya'do oh, kuh

ne Phar i sees, de swa'goh sa neet; neh, säh'äh, ne deswa'nyò dă''ă hus kuh he'yo'ä ja deh, ne jo gweh'dast a'yeeh hi'wa gwen ni'yòs; neh no näh' do găs' neh huh' nă'oh'ni go'ä wăh, neh oh she'swus syo nih ne dek ni' de'sga ye ih' ni gah'has deh' ok sah'dah na nis'he o'noh göh wa'a doh, niis he ni yòh'dă.

16 Ga no'oh he'swa yah'da deh, iis', ne de swa'gahgwe goh, swa dặn'nặn chi neh'; ne swa'doh, Neh neh son'dih gwa'nah ot' neh huh' nặn tha wih duk ho noh'sa'-do gặh'dih dặ a no'oh gwa nyooh, neh ne tặh'ặh deh thah gwis dặh; neh, gwa', neh son'dih gwa'nah ot' dặ o no'oh'gwa nyooh ša'ye ăh duk ne jihtwaäh'ặặh o wis'dah, o dye'āh doh no noh'sa do'gặhdih, neh ne wa at'ge o dặh.

17 Iis ne deh swah'ni gont, de swa'gah gwe goh! neh, sh'áh, ne ga'á ni gaah' si gwa', neh' gáh ne jihtgwääh sáh o wis'dah? o gi' neh ne noh'sa do gáh'dih; he' neh tgai'o nih o yah da no'oh'heh oh ne jih tgwääh sáh o wis'dah?

18 Neh', kuh, ne son'dih gwa'nah ot' neh š s'ye ah'dwk na di'yah dont'hwat hah, dš'a no'oh gwa nyeoh, tšh'sh, naeh, deh thah'gwis dšh; neh, gwa', neh son'dihgwa'nah ot nah š z'ye ah'duk ne de go'wa yah'do weh'dani o dye'ah doh dš'a no'oh gwa nyooh, neh ne wa at'geodšh.

19 Iis ne deh swah'ni gont, de swa'gah gwe goh', kuh; neh, săh'ăh, neh ga'ä ni gaah' si'gwa'! ne de ga'yah-do'weh doh, o gi', neh na di'yah dăh'dat hah; he' neh', neeh, dyò i wah o yah'da no'oh heh'oh ne de ga'yah do'-weh doh!

20 Neh, dib, gai'o nih, son dih gwa'nah oh'dah ah neh san'dye ah'duk na di'yah dah'dat hah da'o no'oh gwanyooh; neh, waeh, wa'a ye'ah duk, heh ot ho no'oh-gwanyooh, ne' neh; ga gwe'goh', kuh, he'ni yoo o-dye'ah doh.

31 Neh, kuh, neh son'dih gwa'nah ot neh san dye'sh dwk no ngh'sa do'gsh dih dsono'oh gwa nyoph; neh
anneoa. 13

wa a ye'ah dok ot ho no'oh gwanyooh, ne' ach; neh, kuh, ha yah'da deh no'noh sòt.

22 Neh, kuh, neh son'dih gwa'nah ot' neh da o no'-oh gwa nyok he ga'o ya deh, neh ot'ho no'oh gwa nyok haa'dyan'dah gwah Na'wen ni yoh; neh, kuh, ha'yah'dadeh ne' neh hah' hah dyoh.

23 Ga no'oh he swa yah'da deh, ne Swa ya'do ah, kuh ne Pharisees, de swa'goh sa neet': neh, sặh'ặh, sga-yah'gos hăăt swa ga'nyak thah ne wus'hặ ni ga'yah goh, neh swa do'nya nih, neh huh' he yuk'dah oh noh e'ohdah'shoh oh, ne yo'nya gặs', i gặ; swa dah'sặnt hah', naeh, na gwus' o i'o wa nặs ne ga ya'nes hặh'gèh; neh, i gặ, ne' neh huh'jih, a da'ni dặ os hặh, gai'wa gwön ni-yos'dos hāh', kuh: da neh' nặ gặ' ne gặh' neh huh' nae'swa ye'ặh; a'gặ ok', kuh, haeh'gwah, deh swa'dah-sặh'dooh ne' skat.

24 Iis, ne de swa'gah gwe'goh swa dặn'nặch hi neh; de swặn'no wan de nyos', net'ga gont' ặ gặ'ak deh sga'-yah doh' noh gặ'hwant, neh gwa', naeh, ne' swa'yah-

da'nant hah', sho, no doh'a gwa'ont.

25 Gano'oh he swaysh'da deh, ne Swaya'do ah, kuh ne Pharisees, de swa'goh sancet; neh, săh'ăh, neh swa'no aeh'ji wăh, naeh, găs, nas de'gwa ne ga wis'dah, kuh ne ga jăh'; neh gwa', naeh, găs, neh noh go'gwa ga no hoh' ne de gah'nyiuh syoos'hăh, kuh ne tăh'ăh deh neh'huh jih.

26 fis, ne deh se'gah gwe goh Phar i see, neh da sa'-dye ant sno a'eh ne' nah go'gwa ne ga wis'dah, kuh ne ga jah; neh neh a'ga ak', haeh'gwah, deh'iòt gib'

nas de'gwa.

27 Ga no'oh he swa yah'da deh, ne swa ya'do oh, kuh ne Phar i sees, ne de swa'goh sa neet: neh, säh'äh, deji'swa ya on daah' ne ga no'wah duh'gaoh ne yon da'dehaa'doh gwa'noh; a'yaah, naeh, do gas' wi yu nas de'gwa; neh, gwa', naeh, neh noh'goh ga no hoh' no'gwe'gaah oh na'yah, hah de yot'gis'ha ge', kuh.

28 Neh huh', dih, ne gặh' nặặh iis ni yôh dặ ne

swai'wi yès doh nas de'gwa, neh huh' ni yòh da no gwe'neh: neh gwa', maeh, ne noh go'o gwa, ga no hoh' ne gah ni'goh hoh'dus hah, kuh ne gai'wa neh'ak shah.

99 Gano'oh' he swa yah'da deh, neh Swa ya'do oh, kuh ne Phar i sees, de swa'goh'sa neet; neh gai'o nih hela iis gas ji swa'wi yos'da noh ho wan'dih sa'doh gwah no'di'do gis'da ni'ak; neh, kuh, neh swa wi'yus da'no, gis. ho'wan'dih sa'doh gwa'noh. no di'wi'yus da'nok.

30 Neh, kuh, ne swa doh, Neh, gih shặh' neh teh-a'gyoh he nyoh' neh chit họ'nặ nĩa'hā de nyoh nak hih' nih shoh gặ ash, a'gặ noh' niih tặh'āh deh o'gwa dyah'dans oh ho wan'dit gwah'saih'syoh no'di do gas'da ni'ak.

31 Neh huh, dih, ni yòh'da; iis, sho, kuh, swa da'di'wa gwaih'sah seh, neh niis ho dik'sah dah'shoh ga'aah ne tho'wan di nyus'gwah no di'do gas'da ni'ak.

32 Da ji'no heht', dih, sho, na non'da nah'ge ah'dah.

gwah nech hih'nih shoh'ga aah.

88 Iis, nos hais'dah'shoh: iis, ne da ga'wa ji ya dadyieh no des shais'dat goh'shoh oh, a' na swa yeeh', ` aswah'nya gahs' he ni gai'wah'dos yuh'da na nis'he o'noh-

gĕh!

34 Da neh, dih, ne' jat gaat'huh', neh net'kheh hah'syoh, š yech'hi yah'do wäht, no'di do găs'da nih; neh, kuh, no dih'ni gont no'gweh; neh, kuh, na di'ya do'ah; neh'huh', dih, na swa'yeeh', na yech'hi nyuh' gyeeh; dayeh'chi yah'son dah', kuh, gyeeh; neh, kuh, gyeeh na yech'hih seh'gwa we'sooh' heh swat gan'nis ah'da noh; neh. kuh. në yech'hi noh'gon da'dyleh sek he'ga non'davan doh;

35 Neh niis ae'swa yah'do waht he'ni yoo' ho wan'ditgwäh'sa'i oh nặ ng'gweh di yu ne yo ặn' jah gĕh; dyòhsaah' he nah o'nis heht tho want'gwah sa'i oh no gweh'di-yo'nah A bel, neh huh' o dohk'dah oh sha'o want gwah'sa'ih ne Zach a ri as, ho a'wah ga'aah ne Ba ra chi as; neh, wach, mis she jeh'hi yah'goh de'yò gặ' no nok'da-do'gặh dih, kuh has di'yah dặh'dat hah.

36 Do gặc oh gwố os, Ga gwe gọh nă gố he ni yở i-

wa ge e o'di yah'do waht na ga' ga wa'ji ya deh.

37 Je ru sa lem, Je ru sa lem, iis, ne' she nyòs no di'do-găs'da nih; neh, kuh, ne sheh sgwe'oh yaas ne tho-wan'di hah'oh ă o sa yah'do wăht; do gwa', noo, no'khe-yah'de'oh ne sak sah'dah shoh, neh kuh' na'wa gye'ăh he ni ga'ye hah ne da găăh'āh noh'ga'yah de'o ek not-was'shoh oh ga nă'gos da go'o gwa; tăh'āh, gwa', niis deh sa'ga yāh'oh.

38 Sat'gaat'huh', jò noh'sos sgah ah', sho, he ji swa'noh-

sòt.

39 Neh, sặh'ặh, noh gwặ'ạs, Neh neh to'sa sgwa gặh no'ặn do'gwa, he'ni yo'o weh no nặ' neh nặ swih', Ho-dặ'oh ne' neh huh' da a'weh dah'go on dyiệh heh'sặ ng-go Na'yah'da gwĕn ni'yòh.

OI'WAH XXIV.

NĂH' ho ya'gặh oh ne Je sus, hot hặ 'da doh, kuh, he'ni ga'noh sòt no noh'sa do gặh'dih; da neh', dih, na gọ'i o nya ni'ak neh huh' ni tho'ne nooh, họ wa'yah dọ'-wăh oh neh na o want'gat hwah'dặh he ni yò'i wa nă'ặ-gwah doha ni yò dye'āh he'gwa'yo niih no noh'sa dọ'gặh-dih.

2 Ha go'yā ah'seeh, dih, ne Je sus. Tāh'āh, gāh, dahswa'gāh' ga gwe'goh' nā gā'? Do gās' oh gwā'as, Tahāh deh joh'sgwāāt'ah tāh'do'sa gya dyah'sāhk, nā gā'ak

deh dwah'sah doh.

3 Neh neh huh' he o'dyan dus'oh o non'da ga'yat ne Olives; o nah' neh huh' ho wa'yah do'wah oh na go'i onya ni'ak, ha di'yah di, ho na', Na', da gwa'o wih, wandoh ne gah' neh huh' na ya'wah syooh? neh kuh, ne'nah ot' a yo'yan deh'dah go'ok no nah' dach heh'; kuh ne nah a wan'dohk dah he yo an'ja deh?

4 Dech ha'go wa'nah'sa gwah ne Je sua, ha go'ya ah'seeh, Ja dah'ni go'a ak'; sa noh so gaah' no'gweh a she'-

swah ni go'a gah haat hòh.

5 Neh săh'āh ne gòt gah'deh a geh'să na go' ă dyăăh'dek, ă'non do'neh, lih ne găh' ne' Christ: da, găn-

dyòh'go wa nặh sa sha'go dih'ni go's gah'hat hòh'.

6 Neh, kuh, ně awa'i wa'ok haak, neh huh', gyeeh, dya'go di yò; neh, kuh, ně gai'wa na gek' š'yon di'yoh'; ja dah'ni go'š šk, dih, să noh' a swah'dyohk; neh săh'ah, naah'de yo'i'wa ge, hah'de ga gont' š gai'wa ye'ih; neh, dih, na gwus' o dohk'dah goh, tăh šh, naeh, ah soh, ne' neh.

7 Nah, săh'šh ne dặnt ha'di daht no tho no 'šn joh dặh'shoh dặ an'di nyò dặh; kuh ne go'wäh'go waah ho nì'dyòh gwah'shoh, dặ an'di nyò dặh: ặ ya'go dos'sweh da'ngos, kuh; o noh so dặa'tgih, kuh, ặ ga'noh so da'ih; ặya'ān jon'dah da'nooh, kuh, ne' thi ga wặ ni'yòh.

8 Ga gwe'goh' neh nă gă' dyòh sa'wah goh, sho, noh'-

ni go'š et gant.

9 Neh huh' ni yo'o weh', o năh' ă yech'hi ya tgah' dăyech'hi ya'do ă'oh dăh, ă yech'hi nyòh, kuh; neh, kuh, nă yech'hi swa'ăh nah de ya ga'ăn ja'gee; neh ă dyèi wah'gă ak na geh'să nah.

10 Neh huh' ni yo'o weh, gòt geh'deh dặ ya'go dodặch dặh, dặ'ngn da'dat gah họch, kuh; dặ'ā nọn da'des-

swa'šh syo'nyo ok', kuh.

11 O něh gòt gah deh ne ya'gah oh ho di do găs'danih dặn tha di daht; gòt gah'deh', kuh, a sha go dih nigo'a gah'haat hòh.

12 Neh huh', dih, në ya'wah, neh, ant gai o nih ha gadeek' ne de ye ya nes'ha it'hah, ne go no'oh gwah ahah.

ne gòt gạh'deh ă gạ'noh nos.

13 Da neh', dih, ha yah'da deh na o'gwe nyo'ok a'o-dah'gaa dook' he'ni yo we'yo dohk, nah ne' mah a aho wa-

yah'da gòh.

14 Neh, dih', nặ gặ' nọh gai wi'yòs dọs yòh dặh neh o i'wah gặh, ne dwä nọh'do o h'sha gwen ni yòh, šọ'wan-dit hāth gwäh ne yọ šn'ja gwe gọh, gai'wa gwai'ih sọs šo'nọ nyặh naah'de o nọ šn ja ge: neh huh' ni yo'o weh, o nɨh' aga yọh no dehk'dah gọh.

15 Neh'huh, dih, ni yo'o weh, no nặh' ặh swat'gat huh' not gih'sha swa'aht ne go i'wah doht hah, kuh ne de-ya'go deh'gwa oh'gwah, hos nyiệh'dah goh ne Dan iel ho do'gặs da'ni ak, neh huh' ặ ga'dahk' o nok'da do'gặn-dih gĕh, (son'dih gwa'nah ot ặ'a wặ noh'sa haak hat ga ṣ-ooh ne' neh,)

16 Neh'huh, dih, ni yo'o weh' ne'neh, neh huh' yon-deh'gwat he ga e'non de nyoh, ne'neh huh' a ye'na gek'

ne Ju de a:

17 Neh, kuh, neh ga noh'sa gặ'yaat ặnt hà á'dahk, sặnoh' neh ặnt ha'dyah dặh'duk naah gwis'dặh họo'sa aguh' no gyếh:

18 Neh, kuh, ne gah š'go šnt heh'sek, sš noh' šs hah'-

get na'eh he'aak, has ge'guh, no'syo'nyus hah.

19 Neh, dih, noh'sant he na yò'di yah'da wah neh dewa'di yah'da net; neh kuh, na wa'non da'nah ge'ahthaak ne neh' dwa nis'ha de nyoh.

20 Ja do'eh syoh'go ok', dih, na'ga ak' gòs he'neh deh-swa'deh gwaah; neh, kuh, na ga'ak' haeh'gwah na'wan-

da do'găh doh'gĕh:

21 Neh huh' ni'yo weh' do gặs' ga no'oh he'nặ ya'wặh'-syooh; neh huh' nặ ya wặh ne tặh'ặh de wặn doh dehdya'wặh oh heh nah o'nis heht chi yo'ặn ja deh, ne'wah he'ni yo'o weh' he ga'wihs; do gặs' tặh'ặh de'wặn doh', kuh, neh huh' tho'sa ya'wặh.

22 Neh, dih, nă gặ'ak, gih shặh', deh wặ'nis hã'gwahda'nọh ne'neh huh' ni yo'o weh', deh o'gwe nyoọh neh so gaah' a'ya gọ hek'. Neh, gwa, shọ, gai'o nih he yogweh'dă'gwa oh š wặ'nis hặ gwah da'nọk no nặh' hặ-

ga'eh.

-23 Da neh no'nāh hā ga'eh, so gaah', gih shāh', š-shes'swā as, Nā', ne gāh', naeh, ne' Christ; si dah',

gih shāh; sā noh' ā swai'wa gwen ni'yos:

24 Neh, sặh th, neh dặ on'di dah syooh ne ya'gặh oh neh' ne Christ; neh, kuh, ne ya'gặh oh ho di'do gặs'-da'no nih, neh nặ sha'go no'dah sah' syoos no i'wa nặ 'ặ-gwah' dohs nặ ya'wāh syo'n yooh, neh'huh hah' dễ ga ye'ih,

neh teh o'gwe nyooh ne' tga gont' a'o wan'dih ni go'a-gah haat'huh' na gwos' ho wan'di yah da'gwa oh.

25 Jat'ga'& oh', dih: onšh', naeh, dyo ak'doh tgwa'-

o wiih.

26 Neh, dih, gih shāh' na'yech hi'yā as, Nā', neh huh' neh'huh thāh dyoh he deh dyo'gweh da'na geh', sặ noh' neh huh' š swat'gon dvk; Jat gaa thòh, neh huh' neh'huh thāh'dyoh, ne eh'tgāh a dah'seh doh'gēh dyo nok'-da yān doh; sặ noh' ặ swai'wa gwen ni'yòs.

27 Neh, sặh'āh, he ni yòh'dā neh tgāh'gwit gāha

27 Neh, sặh'ặh, he ni yòh'dặ neh tgăh'gwit gặhs don da'wặn ni'huh' he găăh gwặhs hoh ga'ah nooh dyòh'-hat heh'; neh'huh, dih, haeh'gwah, ne gặh' ni ya'wặh-

seh, no něh děnt heh No wa wak no gweh.

28 Neh, sặh'ặh, ne ga'ặn dih gwa'ō weh tga yus'swayāh, neh huh' hặ yô'nọn dyô'o ok ne dọ'nyon dah.

29 Å yò'gọn da dyiếh' no nặh' ặ ga'at ne dwä nis'hade nyọh ne ga no'ọh nặ ya'wäh syọ'nyọọh', dặ wạn'dahson daik' he găăh'gwaah; neh, kuh, ne sọ'e khaah găăh'gwaah tah'do'sa yòh'hat heh: neh, kuh, nặ dwah'sth syooh he ga jih'sọh dặ ọ nyọh' ne gặ'ọ yah gĕh; neh, kuh, he ni gah'has des'yòh dặs he gặ'o ya de'nyoh' ặ ya'on dah'da nooh.

30 Neh huh' ni yo'o weh' š wan'do dah'sih no yšn'dehdah'goh ha yah'da deh No wa'wak' no'gweh ne gš'oyah gëh: neh huh', kuh, ni yo'o weh', ga gwe goh ne ga'wa ji'ya de'nyoh ne yo šn'jah gëh dặ o'nặn nyah'sahgwa'nooh, š o wa gặh', kuh, No wa'wak' no'gweh, dặntheh' oh jih'gă go shoh' ne gặ'o yah gĕh, gah has des hāh, hah, neh si'gwa he noh de ga'šh sặ oh š tho'dye ăh'dahgo'on dyiĕh.

31 Neh nặnt ha'gọh hạht no'o'yah ge'o nọh shăh shọh, int ga'wă nặ'ăn dyiệh neh si'gwa he'ni ga'wă nạh' ne yả ọh'das thah; neh, kuh, nặch ha'go di'yah de'o ek nago'yah dãa gwa'oh, neh huh' dặch ha'go di'a wih'dvk, heni tgã ă'gọn'dah gwah neh ne ge'ih ni yọ: kuh he-

gwes' hah'de yo dyo'yohk doh.

32 O'năh, dih, jih ni'go ă yăn daht he'ni yòb'dă des-

aga'yă on daah neh no nyo'gwih căh'go wanh nah'gă'on doh'dăh, neh no năh' o năh'don da dyĭeh no do'nih ash'' de dyu'deh'hah'do dyăh, swa'yăn de'ih heh o năh' de yu'găh hon'dyo on dyĭeh.

33 Neh'huh, dih, ne gặh nặ ya wặh nặ gặ, no mặh' o i'wa gwe gọh ¾ swat'gat huh, ¾ swặn'nọh dọok', o mặ' neh' ne dòs gặ'oh ni ga'deh, a gwus', gwa', neh huh!

o'năh' ga deh' he'gah ho'ga ăn doh.

34 Do gặs' oh gwặ'ga, Neh ne tặh'ặh ta'gast uặ gặ' ga'wa ji'ya deh', he'ni yo'o weh' ah soh' ặ gặ'ak deh'o i'wa yeih'oh nặ gặ' ne yo'i wa gwe'goh.

35 Neh he gặ'o ya deh, kuh he'yo'ā ja deh š ga'at, naeh; neh, gwa', he'ni wa'gwặn na'wặh sych tặh ặh',

nach tha'ga at.

36 Neh, dih, ne dwa'nis ha deh, kuh he nam dyò's dah'e ak, deh so gaah' no'gweh de'o noh doh; tah'ah; tah'ah, kuh, haeh'gwah de'o nan noh'doh na di'o yah'geo noh; neh', sho, Naah'nih ha'o hwah ge'ah'.

87 Neh, din, he ni dwi'nis syòh'dis sgwah ne chi'oheh' ne No ah; neh huh', haeh'gwah, ni ya wih' no-

nah' a an'dyah do'dah sih No'wa wak no'gweh.

38 Neh huh' ni dwa'nis syòh'das gwah nah'soh deh a'o-an'joh o'neh, neh no non'dek ho nii, ha di'ne ge hah', kuh; ho di'nyak ho nyoh', ho wan di nyak'da no nih', kuh; he'ni yo'o weh' hoh wa'nis ha'eh, o nah', nach, ga'o wa goo he o'yos oh ne No ah,

39 Tāh'āh de a'dih ni'go āh, ho non'dyā gwah'oh', sho, o nāh' o no'don dyīeh, wa'o di yah'dah gwih', kuh; nehhuh' ne gāh' ni ya'wāh'seh no nāh' ā an'dyah do'dah sih

No wa'wak' no'gweh'.

40 Neh no něh' hě'ga'eh de i'yvs hoeh' ne gah š'gooh š neh'seek, sha yah'daat hě'o wa ah; š o'da děčh', nach,

ne sha yah'daat.

41 De gi'yvs heeh, kuh, ne dek ni'oh š git'heh syo'niak he ye theh'syo nyah'thah: je yah'daat ha yon'dathaah, š ya'go da dašh', naeh, ne je yah'daat.

42 Neh, dih, gai'o ni'aak, swa dah'ni go'a shk; neh,

ah'šh, ne tšh'šh deh swš'noh doh he nš dyò'is dah'e aak o nšh' š'a yoh' ne She swa'yah'da'gwen ni'yoh.

48 Neh, dih, swä noh'dok nä gä', Neh, gih shäh', ne te'o'noh doh no'gweh, na'noh'sa gwěn ni yòh, he'ni dyont'ga'ā oh gwah o näh' ä'a yoh' na nos'gwa oh, neh', waeh, na'ot ga'ā os oh; neh on'da yò'i wah'heh oh a'gānoh de a'weh oh, A weh'o on dyiéh', sho, hak noh'sa jo.

44 Neh, dih, gai'o nih, swa deh'sah oh'ji wā'ok; neh, sah'āh, ne ga'ā gwah' ni yo'o weh' năn dyò'is dah'e aak, ă gă'ak neh deh ji'swă noh'do nyoh, wa a'dyah do'dah sih

No wa'wak' no'gweh.

45 So' nah oh'dāh āh, dih', do gặs' ho i'wa ye'is doh, ho hah'shāh ni gont', kuh, neh no'yah'da gwen ni'yòh tho noh'dos oh, ha weh'oh', neh ä tho'noh doon dy'āh he'ni knoh'sa gwen ni'yòh, neh ä o'goh kwa'non dā'ak' nonāh' hā sga'eh seek !

46 Ho dặ'ch ne neh na'hah'shāh no nặh' dặnt heh no'yah'da gwen ni'yòh, ặ'o dyặ gwah' neh huh', gwah',

ni o ye'an dyleh.

47 Do gặs' oh gwä'as, Neh ne' tga gọnt' neh huh' nặ'o yeeh, ne ga gwe'gọh neh ặ tho'nọh dọ'ọn dyiếh he'nặ ya wặh'ọ ọn dyiếh no'shặ nọ nyus'hà gwe gọh.

48 Neh, dih', gih shāh, no gweh'da et gāh, na'hah'shāh, a'ga gwe nih na wān'nyah sa go' ặnt hặh', O nặ'ặh o ăh'-

do on dyich he na'o yooh na gyah'da gwen ni yoh;

49 Onāh', kuh, š'ah'sa wāh š o'go noh'gon dāh', š o'-go yās'da nooh' kuh, ne shah'gaat ha dih'hah shah, ä-sa'dek ho nih, š a'ne ge ah, kuh, neh' shah gaat' š o dino ah'doh o'ok no yah'shoh,

50 Neh no'yah'da gwen ni'yoh na'hah'shah ant heh' seh wa nis'ha deh no nah' a ga'ak de'ah'ni go'ah; neh,

kuh, he nặ dyò'is dah'e aak ặ gặ'ak de o'noh doh.

51 Neh neh hah'dā o yah'dyahk duk, neh huh' ā o'wayah'don dyeet' ha di'yah da deh' ne 'da'a di goh'sa neet: neh huh', naeh, ā dyos dā o'nyo ok, dā dyon'dyoh'gā'nyo'aak', kub.

OTWAH XXV.

O'NĂH, dih, ne gặ'q yah gẽh o i'wah gẽh, ne dwặn nọh'do oh'shặ gwen ni'yòh neh dặs gn'yặ'on dặshgọ'ok ne' wus'hặ ni wặ'non dii' ne wa'eh o non'dodyāh, ah'soh o di'yah da'wa'doh, de yo'dih gwäh' ne wa di'jis do'dah gwah, o noh'dặn dyos'oh, de o'wan dāh'da nooh no'nyaak'heh.

2 Da neh', dih, neh wis' ni wa'non dii' no dih'ni-

gent', wis, kuh, ne deh o'dih'ni gent.

3 Neh ne tặh ặh deh o'dih ni gont' de yo'dih gwa'oh ne wa di'jis do'dah gwah; tặh ặh', nach, theh o'di aah no'noh.

4 Neh, gwa', naeh', no dih'ni gont he yo'di aah no'noh he'o weh wa di'ah gwah; haeh'gwah, kuh, ne wa di'jis-

do'dah gwah.

5 Neh, dih, he'noh weeh' ho yah'dus ha yas no'nyaakheh, ga gwe goh' oh wan'non dyah'da ge'ooh, wah o'nidah'hooh, kuh.

6 Neh'huh, dih, no nëh' hah de'wah son thëh, de wah'a san twah'oh; Jat ga'thòh, o nëh' da eh' no'nyaak heh;

swa ya găht' des'he swa dăh'săh;

7 O nặh' wa di'gwe gọh' ne wa dik'sah go waah dedyo'di dah'oh, jo dis'syo nya'noh ne wa di'jis do'dah gwah.

8 Neh, dih, ne dyo dis'nyièh oh ne deh o'dih ni gont', go wë në'ah seeh, no dih'ni gont, Da gyoh' neh' awa'no yëh', neh, sëh ëh' ne tëh'ëh' deh'agë'o nyoh niih' na gwa'jis do'dah gwah.

9 Nch, dih, no dih'ni gont de dyo'dis nyiĕh'oh, o nĕĕ'. Tāh'āh; dyĕ gwah', sho, on'da yo'gwa dohk'thus ne' dwa gwe'goh; neh, nooh, sah'gwah, ne neh huh' ha e-

sweeh' he thặ ngn'dặ ni ngh, a'e swa dah'ni ngha.

10 Neh, dib, he'ngh weeh' o ngh'dặ dyo o di'ng''nggh, họ yọs'gh no'nyaak heh: neh, dih', kuh, naeh, no ngạ'-deh sah'gh shah gaat hặ neh he o'di yọs'gh he'g weh ặnt'họ'wan di'nyak dặh'; neh huh' ni yọ weh' tgah họ's dọs gh.

Il Noh'gih gih onih hach'gwah o di'yos oh ne' swa di'yah daat ne wa no'gweb da seeh ah soh' o di'yahde'wa doh, o nas', Syah'da gwen ni'yoh, Syah da gwenni'yòh, da gwah'ho do gwes.

12. Neh, dih, ne det hos'nyiëh oh, ha wa', Do gis oh-

gwa'as, Tah'ah niih deh gwa'yan de'ih.

- 13 Neh, dih, gai'o nih, swat ga'š ooh; neh, sšh'šh, ne tšh'šh deh swa'noh doh he ni dwa'nis ha deh, kuh heně dvo'is dah'e ask o něh' No wa'wak' no'gweh ant'heh'.
- 14 Neh săh'āh' shah gaat' he ni yòh'dă no'gweh hatha'i neh, wc'ah' dyo an'ja deh hwa eh', he'a'go nok hoh' no'hah'shah shoh, néh na go'yat gah'wi no'sha no nyus'hặħ.
- 15 Neh ne sha yah'daat wis ni ga yé ih ne wis' aga'eh noh de'wäh'nyah eeh ni ga'wis da ge tho'wiih'; oyah', kuh, dok ni', naeh, ni ga yé ih; o yah', kuh, agat, nach; neh naah'de yo gweh'da ge neh da gus'hehdvk', gšs, he'ni ot'gwe nyah'see; o nšh' wah o'gon da-dyičh' de ot'haah'gwšh.

16 O nặh' neh ne wis' ni ga ye'ih ne wis' sga ch nohde'wah nyah eeh ni ga'wis da ge ho ye naah, hoh dan'dyos oh, de o'no wa'yah dus'oh ne' neh; neh huh', kuh. no sa'wa do dyaak' he'ni o ye'ngab.

17 Neh hoh', kuh haeh'gwah ni ya'wah oh ne dek ni'

ni o'ye naah, dek ni' no sa'o do dyvs'.

18 Neh, dih, ne sgaat', sho, ho ye'naah' hoh dan'dyos-oh', ho noh'gwa doh he'yo an ja deh, hoh seh'doh no'owis'dah no'yah'da gwen ni'yòh.

19 Neh na'o nis'heh oh na go'yah da gwen ni yoh na-di'hah ahah sho yos'oh, ho nont'tga'do gas'doh.

20 Da neh' neh wis ni yo' ne wis' sga'eh noh de'with-nyah'eeh ni'ga'wis da ge ho ye'naah', neh huh' nit-ha'we no', ha'a wih', kuh, no yah' ne wis' ni ga'ye ih ne wis' sga'eh noh de'wäh nyah eeh ni ga'wis da ge; hatwi', Syah'da gwen ni'yoh', neh huh' nit'sga wii ne wis' siga'ye'ih ne wis' sga'eh noh de'wäh nyah eeh ni ga'- wis dage; sat'ga thòh', neh huh' ne gặh ni wa'go dyặh

he'jo ye'is doh', kuh, he'nit sga'wii'.

21 Neh no'wen ni'yoh ha wa'ah seeh, Neh huh'jih; neh ne so gweh'di yòh, di sa'i wa ye'is doh seh hah'shah; neh noh si'wa ye'is he ni sa'di on duk doh gaah'ah' ni yo'i wa ge; neh'huh, dih, nă'go yeeh, no'i'wa we sòh' ne'wah schs'ngh do'ok; hoh joh' neh huh' he'o weh nithoh'ni go i yòs'dah goh ne ya yah'da gwen ni'yòh.

22 Haeh gwah, kuh, ne dek ni' de ga ye'ih ne wissga'eh noh de'wäh nyah eeh ni ga'wis da ge ni o ye'naah' ho yos'oh neh hub'; ha wä', Neh'huh niih nit'sga wiih' ne dek ni' de ga ye'ih ne wis' sga'eh noh de'wah nyaheeh ni ga'wis da ge; sat gaat'huh, neh huh', kuh, ni wa'-ga do'dyah seeh he''nit sga'wiih'.

23 Neh no yah'da gwen ni'yoh ha wa'ah seeh, Neh huh'jih, so gweh'di yòh, tgai'wa ye'ih, kuh, seh hah'ahah, neh noh si'wa ye'is he ni sa'di on duk dòh gaah'ah ni yò'i wa ge: neh'huh, dih, na go'yeeh, ne we sòh' ne'wah e i'wa ge & chặn'ngh do'ok. Hoh joh' neh huh' he'o weh nǐt hoh'ni go'i yòs'dah goh ne ya yah'da gwen ni'yòh.

24 O nặh' hach'gwah ne wis' sga'ch noh de'wäh nyaheeh' ni ga'wis da ge ho ye'naah' neh huh' ho yos'oh, haws', A ge'gah s'yos oh he neh naah'de yo dohk' sehnya'gas deh; sa yant'hwa gwa'an dyiehs he'o weh deh sa'meh gwa"on dyooh: neh huh', kuh, sa noh'gwa so'ondyĭĕhs, he'o weh deh'se'dyooh'.

25 Neh, dih, neh agah'dyohoh: agah'dan dyos'oh; yo an'ja go a gah'seh doh' ne sa wis'dah: na' da', dib, ne sa'wah: 'is haah', naeh.

26 Det hos'nyĭĕh oh `no'yah'da gwĕn ni'yòh ha wä'ahseeh, Sai'wa neh'a goh, sa nooh'seh, kuh, seh hah'shah, sa gah'a yos''oh, gah, he' neh huh' a gyant'hwa gwa'ondylehs' he'o weh deh ak'noh gwa'on dyooh; neh huh'. kuh, ak ngh'gwa soon"dylehs he'o weh deh a'gadyogh'?

27 Năh'ho, dih, sho, nae'sa ye'āh, neh huh' ae'sabgah'wäh nak wia'dah he'o weh ga wia'da väänt'hoh': neh'huh, dih, no'ya wăh'oh, no nặh' o'sa wa gyooh', o'-sa wa'gye ngạh' na ga'wăh, kuh he na'yò do'dyă noh.

28 She swah'gwah, dih', he'ni a'aah' no wis'dah; neeh', hoh she'joh' neh wus'ha ni ga ye'ih ne wis aga'eh noh-

de'wäh nyah eeh ni ga'wis da ge ha'aah'.

29 Neh, sặh'ặh, naah'de yo gweh'da ge nặ ye'a wahk, š jon'da doh' ne' neh; š ya'go gah'dặh', kuh: neh, dih, he'ye yah'da deh nặ gặ'ak deh e'aah, ặ yon'da deh'gwah', ne' neh, tga gont', na'dih gwa'nah oh'dặh ặh go yặh.

30 Neh, dih, ne' neh huh' hoh she'swa yah'doh yaak nahah'sha et gah, na gwus' as de'gwa de dyu'dah son da'igoh; neh huh', naeh, dan dyoh'sant hwah'syo,nyo'ok,

da dyon dyòh ga'nye ak', kuh.

81 Neh no nặh', No wa'wak' no gweh dặnt heh, ặntho'dye āh'dah go'on dyiếh ne de a'āh sẽ oh goh; ga gwe'goh', kuh, no di'yah da'do gặh'dih na'di'o yah'ge o noh
dặnt họ'wan dyah'da doon dyiếh'; neh buh' ni yo'o weh'
neh huh' ặnt ha'dyặặh he'o weh tha dặ'dah gwah, neh
si'gwa he nah'de ga'ặh sẽ oh;

32 Neh huh' he'a gat š'o wặn na'ặn je'o ck naah'de o'no'ặn ja'ge'; neh' neh dặ a'go khah'sih, neh huh' nặ ayeeh, gặs he'ni a'ye hah ne de yò'di noh'gặ ont has de'is thah, noh tha'go k hah'sih no'she'nặh sho h de yò'di nah'gặ ont he'ni wa'di yah'da deh ne ga yah'da gặs.

183 Neh na yšn'neh go'gwa š a'goh dyooh ne de yò dinah'gš ont; shat gwa di'gwa, naeh, ne ga yah'da-

gje.

34 Neh huh' ni yo'o weh ne Go'wah go waah a'a'go-ya'as na'yan'neh go'gwa, Ga oh da sweet', iis ne' she'swan da'oh Naah'nih, swa yah'da gwen ni yoh'heht he niga'aok da yah ech hi'ya'dya nohk'dah' seeh chi wa'eh shon da wah'dan dih he'yo'an ja deh.

35 Neh, sặh'ặh, no ga'dos swch'dặh, iis sgwa'non dặặh'; seh, kuh, noh khah'dat hặh, iis, aeh, sgwa'ne ga'non-dặth; neh, kuh, ne' gat ha'i neh, iis, aeh, oh sgwa'-

yah dah'să no nih.

36 A geh'nos dah'geh, iia, ach, sgwus'yo niih; ak-

nook'da'ni ak, iis, ach, des sgwa i'wus'nyes oh; geh'ho'-

dok', neh'huh, aeh', hes sgwa'yah do'wah oh.

37 Neh huh' ni yo'o weh' dặs họ'wa wặ'nah sẽ gòh no-di'wi'yòs dọh, š'ặ nih', Syah'da gwen ni'yòh, wặn'dọh ne gặặh' gwa gặặh' sa dọs sweh da'ni neh, gwak khwa'nọn-dặ', kuh; shah dat'hặh seh, gih shặh'; gwa'ne ga'nọ dặ', aeh?

38. Wăn'doh ne gặh' gwa gặặh' sat ha'i neh', gwa-yah'dah sặ'no ni', kuh; sah'nos'dah gĕh, gĩh shặh, gwus'-syo ni' aeh?

39 Neh, gih shih, ne wan doh' ne gih gwa gih' sannook'da nih; seh'ho doh', gih'shih'; neh kuh' ha'gwa-

yah'do wăh'o ok'?

40 Neh ne dặnt cha'go wặn'nah sã guh' ne Go'wāh-go waah, ¾ a'go yặ'as, Do gặs' oh gwặ'as, Neh na gwos' neh huh' he swak'dah oh neh huh' ni yech'hi ye'ặh jogweh'daad na gwos' he yòs'thoh nặ gặ' de ya'gwa dặ'-non deeh, neh huh' nặặh iih ni sgwa ye'ặh.

41 O nặh', hach'gwah, ặ a'go yặ'as ne' shat gwa di'gwa; Jat'hā daat' he'ni gyah'da deh, iis, ne chi'wis'ahseeh he'o weh wah o i'wa da dyiéh dyò dee khah, ho'wặnoa dyặ nok'dah seeh na nis'he o nah, kuh no'hah shāh-

shoħ.

42 Neh, sặh'ặh, no nặh' o ga'dos sweh'dặh, tặh'ặh de sgwak'hwa non dặặh', oh khah'da thặh', kuh; tặh ặh',

ach, deh sgwa ne ga'non daah.

43 Gat ha'i neeh, tặh'ặh, aeh, deh sgwa'yah dah'sặnno niih; a geh'nos dah'gĕh, tặh'ặh', aeh, deh sgwcs'syoniih; ok nook'dặh, geh ho'doh', kub, tặh'ặh, ach, deh-

sgwa'i wus'de is doh;

44 O nặh', hach'gwah, neh huh' ni yo'o weh' dặ shọ'wa wặn'nọh să gòh, ¾'ặ nih, Syah'da'gwen ni yòh, wặndọh' ne gặh' gwa'gặặh', sa dọs'sweh da'ni nech; neh,
gih shặh', neh' shah dat'hặh seh; neh, gih shặh', neh'
sat ha'i neh; neh, gih shặh', neh' sah nos'dah gĕh; neh
gih shặh', ne sa nọok'da nih; neh gih shặh, neh' seh'ho'doh; da neh na'gặak dah gwa'yah da'ge hặặh!

45. Đặ cha go wỹ ngh sẽ gồn, š'ặh', Do gặs' oh gwặ' aṣ', neh ha gwus' deh òs' thoọh deh jọ gweh daat' ah' neh huh' deh swa ye' ặh nặ gặ' na gwus' he o'dīs thọh, tặh' ặh, kuh, nặặh iih neh huh' deh sgwa' ye' ặh.

46 Dă neh' nă gặ', neh huh', nach, hặ'ặ nech' he'o-weh' wah o'i wa da dyiĕh' ưga'c wah dus'hă yặh; neh, gwa', nach, no di'wa ye is doh', he'o weh wah o i'wa da-

dvišh' ha va'go he dvišh'.

OI'WAH XXVI.

NEH no něh' neh huh' he ya'wah oh, ho'dya nok'dahoh ne Je sus, na ga' ne yò i'wa gwe goh', ha go'ya ah'seeh na go'i o nya ni'ak,

2 Swan ngh'doh, neh no nah' a ga'at ne de wa'nis hage, wach, he'ni a'non dek hwe'o ek thah ne Passo ver; neh huh' ni yo'o weh' ne'neh No wa'wak' no'gweh wa-

o'wa yah'dat gah neh neh da'o wa yah'son dah.

3 O nặh' họ non'dyo os'oh na dih'sẽ no wa'nẽs ha di'yah dont hwus'; kuh na di'ya do'oh; kuh no di'gẽh jih'-dah ahoh ne gặn dyòh'gwah gẽh, he'o weh tha dyặn'dah-gwah na gwus' họ'wa go wa'nẽh na di'yah dont'hwus', Caia phas họ wa'yaa gwah.

4 Neh no di'āh heh'doh he de'o di yah'do weh'da noh se gah ni'goh hah'dus hā go nant ha'di ye'ah duk a'o wa-

ye nagh' ne Je sus, a o wa nyoh', kuh.

5 Neh, dih, ne' o nặ', Sặ ngh', nach, neh huh', no-nặh' hặ ga'ch ặ'non dek'hwe'o ek: dyặ gwah' sho, dặ-gặn'dyòh gwa'e syouh ặ yò'ihs da gach', kuh, ne gặn-dyòh'gwah gĕh.

6 Neh, dih, ne Jesus, no năh' neh huh' ăh dyoh ne Beth a ny, ho noh'sa go ne Si mon, no yah'dat găs'gwah,

7 Neh huh' họ wa'yah do'wah oh ne ya go'gweh, ye'a-wih' ne gah'sgwa no'oh nah gas'heh doh'dah, ga'a dyieh' na gwra' o'ni yò, ho noh'ah'geh dya go'ont hwah', he'-wah weeh hah'dyoh' ho dek'ho niih'.

8 Neh, dib, so năh' wa's nont'ga thòn na gọ'i o nya-

nih do'non de'nyāh doh'goh, ho nā', A'nah ot', ne gah, naeh', hā ya'wās duk nā gā' noh ga'yĕs hash'?

9 Neh, săh'āh, nă gă' o'noh, a'wa dă'ni nok, o'i'o wanăh, nach, on da ya'weh dah'goh, neh a'o wăn'no wih'

no'ni dăăs.

10 Neh no nặh' wa oh'ni gọ' 5 yặn daht ne Je sus, hagọ'yặ ah'seeh, A', nach', he go'wa' de yech hi'yặh'ni gọhặặh'gwa nih'? neh, sặh'ặh, nach', ne gai yòh duh'chi yò he'nọh ọ'ga dye'āhs.

11 Neh, sắh'ặh, ne dyòt gont, nach, e chi'aah no'ni-dặṣs; neh, gwa', niih tặh'ặh deh'dyòt gont' dah'de-

dwa'dii.

12 Neh, sặh'ặh, he'ngh a'wặh da yặ'on thòn no'ngh ne gyah dah'gĕh, neh gai'o nih neh huh' ngh e yeeh,

ho geh'sa do'neh.

13 Do gặs oh gwặ'os, Neh ne ga'š dih gwa'o weh nặ-gặ' gai'wi yòs'duk hặ gat'hặāh'go ok ne yo'ặn ja gwe'-goh', neh huh', haeh'gwah, nặ gặ' he'nah'o goi yòh dwa'-hặ wặh nặ gặ' ya go'gweh š want'yo wi'aak, haeh'gwah; neh' š yon'da dặn'noh do'nyoh gwaak.

14 O nặh' sha yah'daat ne wus hặ' dek nii' sga'ch ni ặ'nạn dii', Ju das Is car i ot ha ya'soh', neh huh' hea'we nooh' he thặ nih'dyoh na dih'sặn no'wa nặs, ha di'-

yah dont hwus'.

15 Ha go'yā ah seeh, Do ni yô'i wáh a'sgyooh', niis a'gwa yah'dat gah'wāšh'? Neh huh', dih, ni o'non'di'wihah oh neh săh ni'wus'hā ni yo'wis da ge, no wis'dano'oh.

16 Neh huh', sho, kuh', nach, ni yo'o weh' hoh saah' ne wa'ih saak na'yò nok'do daht o nah' a'o yah'dat gah.

17 Neh, dih, ne da'wa dye ant wa nis'ha deh wa'anon dek'ho nya'nooh ne deh wat'hah gwah'gwah doh', ho wa'yah do'wah oh ne Je sus na go'i o nya nih, ho wa'ah seeh, Ga a o weh', ne gah' nits no'ehs, nant gwusayo nyah na'sa dek'ho nih ne Pass o ver?

18 Neh ne' a wăsh', Neh hu' oh sneeh het"ga'non'de-yăh, ă she'swa yáh do wäht ha yah'da do gặš' nọ'ệ gweh,

š she'swa os, Neh ne' a was. Na di'o nya nih, O nah' dòs ga'oh ni ga deh he nis wak'hok dot, Neh'huh, dih, he'sa noh''sòt. a ya'gwa dek'ho nih ne Pass o ver ne khe'i o nya nih.

19 O nặh, nach, ng'wạn di'g'nya nih' ho di'wa ye'is-doh' neh huh' ni o'di ye'ặh he ni a'goh ni gooh'dặs doh' ne Je sus', waa'dis syo nih', nach, oh wa'des sah ne Pass o ver.

20 Neh huh', ni yo'o weh' no nặh' oh gặ as'ah oh wadoh' o nặh' do gặ' ho non'dyặn dư s'oh ne wư shặ' dekni' sga'ch ni ặ'nga dii.

21 Da neh' he nah weeh ho non'dek ho niih, ha wä', Do gas' oh gwa'os, neh ne sha yah'daat na ga' he'niswa'di' a o'gyah daat gah'.

22 Neh huh' ni ya'wāh oh na gwus' dyo deh'has dos'oh ho dih'sāh'sch'oh, ga gwe'goh' neh ne ye yah'di a dyiĕh' ho wā'ah seeh, Syah'da gwen ni'yòh, iih', gāh?

23 Dech ha'go wā'nah sa gwāh', ha wā', Neh ne shahdā'ya gyĕn'nīs oh'do jānt, neeh sha a'yah daat ne'neh āo'ga dwān det'.

24 Neh No'wa'wak' no'gweh ho'oh dặn'dyo'on dyiếh', ei'wa ye'ih o'on dyiếh' he'ni ga ye'ặh ha'a ya doh; gano'eh, dih, ha yah'da deh no'o gweh he'o weh nặdweh'dwk No wa'wak' no'gweh ặ o'yah daat gah! neh sah'gwah noh huh'ji gặ'aah na'gặ noh de o'no gặ'dos oh.

25 Neh, dih, ne Ju das, no'yah'dat gah'wah, des ho'wa-nah'sa gwah, ha wa', Sa di'o nya nih, iih', gah, neh huh' na gyech'? Neh na'wa'ah sech, Neh', wach, sa'doh'.

26 Nch, dih, he'nah weeh ho non'dek ho niih, de oh'-gwäh no äh'gwah ne Je sus; de o'dä no'nyos'oh; de o'yah goh', kuh; o näh' he a'go ya wiih na go'i o nya ni'-ak, ha wä', Swa ye naah'; i swaak: neh ne gäh' nä gä', ne' gyah dah.

27 O nặh, hach'gwah, de oh'gwặh' ne ga wis'dah: de-o'nọ'nyos oh, hach'gwah; o nach' he a'go ya wiih, ha-

wi, Swagwe'goh' swane'ge ah:

28. Neh, stalish; neh'hub na gë ne get gwäh'sak no i'-SENECA. 15 wa ni'yas doh no wa seeh' wa di'wib sah'oh, neh no gèt-'gah'deh dyon'da da'ont hwah seeh' no'sa ga'go'e wat ne

go i'wa neh'ak shab.

29 Neh, dih, noh gwa'as, tặh'ặh nih tọ sak ne'ge ăh nặ'gặ' ne wa do nih noh ob'sah, ne ga oh' ngh'wan dih he'ni dwa'nis hà deh, o nặh' do gặ' wa sceh ặ ji'dwa ne'ge ăh he'o weh' ni thoh'nok da yặh het'ha na geh Naahnih.

30 Neh no nặh' wa'š nặn ni hặặh' no nọn dặ no duk', ho di'ya gặh'ọh, neh huh' he o'ue nooh' he dyo nọn dadeh neh Ol ives. O nặh ha gọ'yặ ah'seeh ne Je sua,

31 Swagwe'goh' ne gặh' dặ swa'do dặāh'dặh neh gại'o nih he'gyah da deh' nặ gặ' wah sọn'da deh; neh sặh'a ặh he'ni ga ye ặh' he ga'ya doh, Neh nặ'e nyôh ne de yô'di noh'gặ ont' hos de'is doh; da, neh' ne de yô'di noh'gặ on'doh oh wặ nặa'ni dyôh'gwi nehs' dặ wặn'nạndo guh', sho.

32 Neb, dib, no něh' dặnt gaat gặh, iih ặ gwa'ặn deh

ha gyoh' ne Galilee.

33 Pe ter des ho'dwä nah'să gwäh' ha wă'ah seeh, neh' gih shäh', he na'ya wăh ne ga gwe'goh no'gweh da'ya go'do dă'ah dăh on'da yò'i wah'heht he'syah'da deh', tăh'ăh, gwa', naeh, niih, de'wăn'doh' tah'da'wa ga'do dă'ah'dăh. 34 Neh na'wă'ah seeh ne Je sus, Do găs' oh go'yă a, Neh nă gă' wah son'da deh, ah soh' ă gă'ak deh os'nyiêh oh ne da găăh'ăăh, săh' năh sa'doh hiih, naah'gwia'dăh' a'e sa di'wa dek he'gyah da deh.

35 Det hòs'nyiĕh oh ne Pe ter, ha wa'ah seeh, Nehrhuh', gih shah', na'ya wah ne do ga' da eh'ni ech', tah'ah deh dòs'gah' ta'go ya'doh hiih'. Ga gwe'goh' neh-

huh' na'o di wan'na wah na'go'i o nya ni'ak.

36 O něh ne Je sus det ho'yah dă'dyeh doh de tho'diyos''oh ne Geth sem a ne ga ya'soh; neh huh' o něh' ha go'yě ah'seeh na go'i o nya ni ak, Ně, kuh, ja dyěáh', he ně yo nis heht ho'o weh' š geet', š ga'dě na''yě noh.

he nă yo nis heht ho'o weh' ă geet', ă ga'dă na''yă noh. 37 Neh he a'go ash ne Pe tez, kuh ne de i'yws heek ne Zehe dae ha go'a wak'shok; ok wah'na wih' e năh'. wa ah'ni go'et găht, wah'oos dăh', kuh, naah'ni go ăh'găh-38 O năh' ha go yă'ah'seeh, Hah'de yò dohk' gah'ni go'et găhs na gat wais'hăh; a gwus' neh huh' he'yò dohk' ne gă'e yaht göh; nă', kuh, swa ah'heht; neh, kuh, naah'de dwa'ye naah', dwa dah'ni go'ă ăhk.

39 O nặh' os thoọh' hes hot'gặ is'doh; neh, kuh, ne'eh dah'gĕh ho da'do nyưs'oh, ho dặ'na yặn'dựs oh, ha wặ',
Hah niih', neh, gih shặh', ne' theh o'gwe nyooh', nagặ' ga wis'dah a'ga'at he'ni gyah'da deh. Neh huh',
dih, naeh', sho; tặh'ặh, naeh, neh niih he'ni dwak'nigo'oh dặặh; neh, gwa', niis he'ni di'sah'ni go'oh dặặh.

40 Neh ne sha go'yah do'wah oh na go'i o'nya ni'ak; ho ni'dah hoh', gwah, no nah' saa'go gah'; ha wa'ah seeh ne Peter, Gwe'! tah'ah, gah, deh swa'gwe nyooh, ne do-

a' a'e dwa dah'ni go'a ahk sgat a'ga'is dah ek'?

41 Swah ni'go š'šhk, swa'dš na yššh, kuh; neh na'gšak deh di'swah ni'go šn'di šn'twššh'; neh not wa'i shšh hah'de yo dohk', naeh, o ga'yše'; o da'ge e yoo', gwa' naeh', noh wa'ah.

42 O nach' o'yah jih he sha'we nooh' ne dek nii' wadoh'thah, sho'da na yan'dus oh, kuh; ha wa', Hah'niih', neh', gih shah' na ga' ga wa'dah a ga'ak deh o'ah dooh be ni gyah'da deh, neh', sho, nak ne'ge ah, neh huh' niya'wah' he ni di sah'ni go'oh daah.

43 O nach' neh huh' sho yos'oh, sho ni'dah hoh', seh, so nah' saa'go gah; neh, sah'ah, nos'deh na'di gaah'gah

44 O nach' shot ha'da doh' o'yah jih' he sha'we nooh', seh, ne sah' wa doh'thah he sho'da na'yan dus'oh, shah'wa'nos shoh', sho, ne' sa'ah.

45 O nặh' sa'a gọ yah'do wặht na gọ'i o nya nih', ha gọ'yặ ah'seeh, Swặn dah'họọh', shọ, o nặh': swa dọ'is shặ',
kuh; swat ga'thòh', o'nặh' hoh ga'eeh he'ni yò'is danhch', Nọ'wa'wak' nọ'gwoh wa' o wa yah'dat gah ha dia'ch dah'göh no di wa'neh a gọh.

46 De swa daht': neh no gwah'dan dyo'on dyish; awatgant'hoh', o nah' wa'a yah' na gyah'dat gah'hoh.

Mid. ashind hathern jetgethich, Jodes unt

sha yah'daat ne wes haa' dek'nii' sga'eh ni a'nan dii, wa'a yoh, hặ dyŏh'gwã o wih gặ dyòh'go wa nặh, ah'shaah', gah hnyah'shoh oh, kuh, ha di'a wi'no on dyieh'; da'ă noh dăn'dih' he thă nih'dyoh na dih'să no'wa năs' ha di'vah dont hwus; kuh no di'gah jih'dah shoh ne gan dyoh'gwah gĕh.

48 Da neh' heo we'gwa da weh'duk' wa'o wa vah'datgah o yặn deet' ha gọ'yọ nya nii', ha wặặ', Nch ne sọn'dih gwa'nah ot da'e ji'gwa yos', neh neh'huh, ne' neh;

a she'swa ye ngah, sa ngh' a sha'doh seeh.

49 Wah o'gon daa dyiĕh' o nah' lio yah'do wah'oh ne Je sus, neh ne' wa šh, Sgaš noh'ga ak, Sa di'o nya nih';

o năh' de o'ji gwa'yos dob.

50 Onah' ne Je sus ha wa'ah seeh, Gya da'oh', a' nah ot' ne gặh gai'o niih' he ga oh' non da'sech'? Onặh' neh huh' ho di'yos oh, ho wặn'nis oh'da ech ne' Jesus, wa'o wa ye'ngah'.

51 Neh ne jat'ga thòh', sha yah'daat ne Je sus kinch'sgwah, tho nis'oh'da gwa'ih sooh, thoh'sha'ges sgwah', ho yặh'doh no hah'shah no wa go wa năh' na di'yah dont-

hwos'; neh ne wa'oh dyahk'dek.

52 Onah ne Je sus ka wa'ah sech, Sa seh'sa no'nih' ne sah'sha ah' he'o weh ni ye'yan dah'gwah; neh, sah'ah, ne ga gwe'goh' ne' neh da yek nah'sha ah', neh, kuh, ă ya go'i wah doht nab'sha ah'.

53 Neh'huh, gặh', ni yòh'dặặ he sặ ngh'do nygh' nib'seeh, tặh th deh'sho gwe nyoo' ne'wah no'sa e ya'da na'-ya'oa Naah'nih, ne' neh huh' no'ya'wah ne'wah, si'gwa no'o gi'dynh goh ne wrs'has' dek ni sga eh ni ga ye'ih ne ye ih ni wăh'nyah es'has haa na di'o yah'ge o noh?

54 A, dih', na ya'wah', a gai'wa ye'ih he'ni ga ye'ah'

he ga'ya doh', ne tga gont neh huh' no'ya wah'?

55 Neh ho'o weh', sho', kuh, he'ni dyo'is dah'e noh, ne Je sus ha go'ya ah'sech ne gan dyèh'go wa nas', Neh huh', gặh, ni swa'da dye'ặ ga dytěh he na'c swa yceh neh sha goh'set hah' da'e'swa do gant swah sha''s o wi'nondytth, ima will ga "to mi'non dutth, but, gwos 'no wah

sgwa ye'no eh? Oh hặh'syo nyoh', nach, v do gặ' dwặh'dyoh' ga di'o nya nih no noh'sa do'gặh dih'gĕh; da, tặh'ặh deh'sgwa'ye'naah.

56 Ga gwe'goh, dih', nặ gặ' neh huh' noh a'wặb, nơ tga gọnt' a'gai'wa ye'ih he'ni o'di ye'ặh ho di'ya doh no'-di do gặs'da nih. O nặh' ha'di gwe gọh' na'gọ'i ọ nya nih ho wa'yah dat'gah wặh, wa'ặ nọn deh'gòh', kuh.

57 Neh ne sha'a di yah'daat no'wa ye naah' ne Je sus, neh huh' o nah' wa'o wa gon'duk' he' thah dyoh' ne Ca i a phas, ho'wa go wa'nah' na di'yah dont hwus; neh-huh', kuh, o'o weh tho di'yah'da ye ih'oh' na di'ya do'oh, kuh, na di gah jih'shoh oh.

58 Neh, dih, ne Pe ter wa o'non dah we'ah non da'-eh, he o'yos oh' haeh'gwah he tha dyan'dah gwah no'-wa'go wa nah' na di'yah'dont hwes neh shah gaat' honon'dyan des'oh na dih'hah shah, neh ni'eh a gat'gathoh ha'ya wah.

59 O nặh' na dih'sặn no wa nặs' ha di'yah dont hwus', kuh na di'gặh jih'shoh oh, ga gwe'goh', kuh, na di'a shặ'ạh, wa ặ'nih saak no no'wặh'ooh a'wa di'wa gwa'ih sih ha'yah'da deh ne Je sus, neh huh' no'da ga ye'āh duk a'o wa nyòh.

60 Tầh'ặh, dìh, de'o di'gặặh'; do gặs', nach, he sòhjih gòt gah'deh no'no'wặh gọh ye i'wa gwa'ih sọs ho di'yọs'ọh, tặh'ặh, gwa', ah sọh' de'o di gặặh. Neh', dih, na gwrs' he yo'dohk dah'gọh, de i'yvs hech neh huh' hodi'yọs ọh, no no'wặh ọọh ho di'wa gwa'ih sọoh',

61 Neh ne' ong', Hawg' ng gặ' họ gweh, A ge'gwenyooh' na'gi wah'doht no noh'sa do'gặh dih Na'wĕn ni'yòh, neh', kuh, ne' sặh ni wặ'nīs hẽ ge o nặh' o'sa ga'noh sih'sah o'ok.

62 Neh ne det'ho'dah oh no'wa go wa nah' na di'yah'-dont hwus, ha wa'ah seeh, Tah'ah, gah, deh thah'gwis-dah thah'do'sah swan'noh'sa goh? A' nah ot' ne gah aaga' wa ni'wa gwa'ih sih heh'syah'da deeh'?

· 68 _ Nich, .dik, nd Je sus, ho dwa'noh doh'doh, sho.

O nah' no'wa go wa nah ...na di'yah'dont hwps ...det hos-

nyĭĕh'oh, ha wä'ah seeh, Oh go'yā as, da ses'nyĭĕt, neh šh sa dye'ah duk ha yah'da deh noo'heh'o weh Na'wonni'yòh, neh na'sgwaowih', a'dih gwah do gặs iis' ne Christ, No'a wak Na'wen ni voh.

64 Det hos'nyĭčh oh ne Je sus, ha wa'ah seeh, Neh', waeh', naeh, oh'sih; tặh'ặh de'wặn doh' ton'da yòh'syo nặnt noh gọ'yặ ọs, Neh no'ặ dọ'gwa hah'de ga gọnt". wa'eh se gah' No'wa'wak' no'gweh a thah'dyon dahk gayặn'neh gọ'gwa ne gah has'des hàh, kuh no nặh' dặnt'-

heh' oh jih'ga go'shoh ne ga'o ya go.

65. O nặh ng'wa go wa nặh na di'yah'dont hwus de o'abne gặ ch no'dyah'da wih'shăh, ha wặ', Neh nặ gặ', họ'gweh wa et'gah ho dwan'ngh diis: ah'soh, gah, de yòdo'an jo oh ne ye i'wa gwa'ih sos? Swat'gat hòh', o nah', nach, e swa'ok he non'dwa na'et gant ha yah'da deh Na'wěn ni'yòħ.

66 A' ni swah'ni go'oh daa'? Det ho'dis nyieh'oh, honă', Neh', waeh, he no o'yăh hihk, gă'e yaht o di'wa deh.

67 O nặh' họ wặn'nis gyọn'dyọs oh na'goh'sah gẽh, howa'go ek hoh, kuh; o yah'shoh oh', kuh, ho wan'nis oh'da gwah'da nih ho wa'go ees;

68 Hặ nan doh', Da gwa'do gặs'dặh, iis, ne Christ, soo ne huh', wa ya'go eek'?

69 Neh ne Peter as de'gwa noh gah'sa dih nit hah'dych no gyěh. O năh' neh huh' ho wa'yah do'wăh ch ne yěk sah'da sech ah', ga wā', Iis, šāh, gyeeh', sneh'sgwah' ne Je sus, ne Galilee tho ya'gah oh.

- 70 Ho doh'hi yus'oh, dih, he'a di gat' ga gwe'goh, hawă', Tặh th deh gi'wa yặn de'ih ne' nah ot' sa dola'.

71 Neh no năh' hes ho'ya găh'oh as'gwa gooh' hes ha'dá dyičhs, o yah', kuh, ne ye'oh sho wa'gis oh, neh no'wan na'sceh, ne' neh huh', ha dih'si a dyičhs, Neh, nă gă' họ'gweh, hach'gwah de ya'di'a'dy tehs gwah ne Je sus tho ya'gah oh ne Naza reth.

72 O nach' sho doh'hi yah, a gwus' peh noh'ha deh' o wăn'aş et gặh ho ye'āh dah'goh, Tặh'āh niih. đeh cơ". thoch do'e ran de'ik, no 'queh.

78 Neh me deh ja'o n'is'heh oh o naeh' sho'wa'yah do'with eh ne dòs gặ' gh ni a' dih si'aah, bọ wặ' ah seeh ne Peter, Do gặs' iis gyech chyah'daat he'ni ặ'non diih, neh, sặh'ặh, ne sa yah'do dah'sos he'nih swặn'noh dặặh. 74 O nặh' hoh saah' no'dwặ na'et gặh da'noh, wa oh'sặnýct gặh da ngọh, kuh, Na'wen ni yòh: ha wặ', Tặh ặb nih deh òs'thooh dee'yšn de'ih no'o gweh, Neh' ne' wah o'gon da dytěh' da gus'nytěht ne da găăh'ääh.

75 Onäh' shos shääh'oh ne Pe ter, he'ni o'wän noh'-dähheh'oh ne Je sus, ha wä'ah seeh, Neh nah'soh ä-gä'ak deh dyos'nyiĕh oh ne da gääh'ääh, säh näh sa'dob hiih he'gyah'da deh'; o nah' he o'ya gah'oh; neh'

w we suh' de o'gah sa'nis hah'syoh.

Orwan XXVII.

NEH no měh' wah'o hěht', ga gwe'goh' na dih'sěn nowa nas ha di'yak dont hwes', kuh no di'gah jih'dahshoh ne gặn dyòh'gwah gĕh, ho di'a shặn'dus oh, he ng'a di yech a'o wa nyoh' ne Je sus. 2 Neh'huh, dih, no nah' wa o'was ha'on dah, o'yah jih

be o'wan nos'gwa ash, he o'want gah'wah neh huh', het'-

hặh'dyoh ne Pon ti us Pi late, thặn ngh'do oh.

3 Onah' ne Ju das no'yah'dat gah'wah, no nah' waat'pat boh, o'ngh, gwah', wa'o wai'wis aah a'o wa nyoh, des hoh'ni go'an de nyoo, neh huh' hes ho'aah ne ni wus'ha ni yò'wis da ge het'ha di'yah da deh' na dih'santo wa nas ha di'yah dont hwus, kuli na di'gah jih'shoh oh,

4 Ha wa', Neh woh gi'wa neh aak, he'nah gyeeh, a gat'gah wah' ne deh thah'gwis dah' deh o'i wa eh' not gwah'sah. Neh ne' o ng', A' nah ot', dih, naeh', ne'neh nil o gwa'di wa deeh'? Iis, wach, nach, ne'neh gai'wayin'dah goh sa di'wa deh.

5 O nặh' eh dah'gĕh ho dyooh' no'wĭs'dah, o gyĕh' ne neh'sa do'gšh dih'gĕh; o'yah jih' hes ha'we nooh, wa-

a'da dyah'tha ah.

6 Quih' na dik'să no wa'năs ha di'yah dont hwee' des-

ho'dih gwäh no'wis'dah; ho nä', Täh'äh deh ga'ya nes'häh gĕh ne' neh huh' hae'dwah sặnt he'wvs de'is doh no'wis'dah; neh gai'o nih he' neh huh' ni yò'i wah'heboh not gwäh'sah hoh dweeh'.

7 Ho di'as hặn'drs oh o nặh', nch ho di'eh daa'ni noh'doh he'o weh hot'ặ'ặ yặh na gahs'dă o nis', neh huh' š-sha'go dih'sa doh'gwaak no'yah jih thặ'neet thah'.

8 Neh huh, dih', ni dya'weh dah'goh ne'wah ga ya'soh he ga'eh da deh' na ga' he ya'wa nis'ha eh, Neh' ga'eh da-

deh'goh not gwäh'sah.

9 O nặh' oh gai'wa ye'ih he ni ya'wặh oh hos nyĩch'oh ne Je re my ho do'gặs da'ni ak, Neh ne de o'dih gwặh' neh sặh' ni wus'hặ ni yò'wis da gee' no wis'da no oh, neh huh' ni'o yah da no oh'heh oh' he ga gặ do'gặs doh', ho no hoh' na'a wa ji yặh' ne Is ra el, neh huh' ni o dino'oh goh.

10 Neh ho non'da wis'dah goh' ho'eh'da deh', na gahs'da o nis, neh huh' ni a'gi wis'ah seeh' Na yah'da gwen ni'-

vòħ.

11 Neh ne Jesus o nặh' neh huh' i sat he'a gat ne thặn ngh'do'oh' ho on'dos oh, ha wặ', Iis, gặh', ne Go'-wăhigo waa' ho no wặh' ne Jews? Det hos'nylẽh oh' ne Jesus, ha wặ'ah seeh, Neh', waeh, sa'doh.

·12 Neh huh' no nặh' wa'o wạn dwặn'noh dih', na đih'sặn no wa nặs ha di'yah don twus, kuh na di'gặh jis'họhoh', tặh'ặh deh thah'gwis dặh' dah des'ho wặn'noh să-

gwääh.

13 O nặh' thos nyĩ th'oh ne Pi late ha wặ'ah see, Tặh'ặh, gặh, deh sat'họn deh', he'ni we soh' ni yô'i wa gee,
ha di'wa gwa'ih sos de yò do gặh'doh heh'syah da deh?

14 Tāh'āh, dih, deh'jo'wā nant ah' dah des'ho wān'nohsā gwāāh; neh huh' hoh gaak daht' naah'de yò dohk' wa o'i wa na'ā gòh, ne than noh'do oh'

wa o'i wa na'a gòh, ne thặn ngh'do gh'.

15 O nặh', no nặh' shah ga'eeh he ni ặ'non dek'hwe'oees, neh huh' non da'o i oh dặ'on dyiẽh', ne thặn ngh'do gh wa'a go yat'gah wặh', gặs', ne gặn dyòh'gwah gẽh', sha yah'daat na nga'gwah, ga nyòòh, sho, nặ ặ nih, neeh'.

16. Neh', dih, nò di yặn duk' ne' neh ho'o weh no'ohsăn'no o gaht' ne wa'et găli gĕh' na nos'gwah. Ba rabbas ho wa'yaas'.

17 Neh'huh, dih', no nặh' shá o di yah'da ye'ih ha goyă ah seeh, né Pi late, Ga ă ni gaah' de swa'do ăn jo niih' a gwat'gah waah', Ba rab bas, o gii', Je sus ne Christ ho wa yaas'?

18 Neh sah'ah no noh'doh, neh', sho, gai'o nih ne

gah nos'hah ooh', heh ho wa'yah dat'gah wah'.

19 Neh huh', dih', no nặh' neh huh' da'a dyặặh' he det tha'yah do'weh dah'gwah, go di'wa nyeh'do on dyieh' ne' yòòh', ga wääh', Să noh' hah gwis'dah nah syeeh' ha yah'da deh' ho i gaa' tgai'wa ye'ih ho'gweh; neh, săh'ăh, ne we sôh' o i wa gee oh gyo'ya găh nă gă' wănis'ha deh', o ga'dya nohk', neh gái o nih' ha yah'dadeħ.

20 Neh', dih, na dih'san no wa nas' ha di yah'dont hwus', kuh na di'găh jis'hoh oh', oh sha'go dih'ni go'da gòh ne gặn dyòh'go wa nặs', ne tga gont', neh ặ'o wan do'e syok ne Barab bas, a o wa'i walı doht', naeh, ne' Je sus.

21 De cha go wăn'noh să gwäh ne thăn noh'do oh', hagơ yà ah seeh, ga š ni gaah' ne de i'yus heeh, di swah nigo'i vòò' ă gwat'gah wăăh'? Ho năăh', neh' ne Ba rabbes.

22 Hago'yaah'see, ne Pilate, A, dih, naeh', sho', ně gyech' ha yah'da deh ne Je sus ne Christ ho wayaas'! Neh' ne ga gwe'goh' ho wa'ah seeh, De o wa yah'son dăh', nach.

23 O nặh' neh thặ ngh'do gh' wa ặh, A nah ot', dih', ni o'dye šh' ne wa et gšh'? Neh, dih', noh'ga gšis', sho, des ho'noh sănt'hwah oh', ho năăh', De'o wa-

yah'son dăh', nach.

24 Neh'huh, dih, no năh' wa a'gah ă yooh' ne' Pi late, heh tặh'ặh dah a'wa des, neh', sho, sah'gwah ne da'e non diha'do wa'nah do'on dy'eh o nah' de'oh gwah no'ne ga nòs, hoh'jo aes'oh he'a di gaht ne gan dyòh'go wa'ach; ha wash, neh niih na ga'ak deh o'i wa eh' he'-18

gyah da deh na o'want gwah saih' na ga tgai wa ye ih ho'gweh'; iis, naeh, gai wa yan'dah goh swat ga'a oh.

25 O něh' des ho'di wě nah sẽ gwěh ne gặn dy ch' gwagwe'goh', ho nặth', Neh názt gwệh sah iih ẽ gai wa yặndah'go ok; kuh ha di'yah'da deh no gwak'sah dah!

26 Onah' neh ha go'yah dat'ga wiih ne Ba rab bas; neh', kuh, no nah' shah ga'at neh' sah ni yo'joh dyoont ho ye'ah'dah goh hoh soh'gwa wes'hos oh ne Je sus, o nah' ho yah'dat gah'wah neh neh da o'wa yah'son dah o naha 27 Onah' no dis'geh a'geh dah' no dyoh'gwah ne thanoh'do oh neh huh' he o'wa ah' ne Je sus heh tho noh' sot ne' tha noh'do oh; neh huh' o nah' wa'o wan dyah'de'o e gah ne gan dyoh'gwa gwe'goh' ne sgan dyoh'gwaat, no dis'geh a'geh dah.

28 O nặh họ wạn dyah đa'wih sọch, neh' họ wạn dyah da'wih doh' ne gwặh dăăh'ặặh ni wa'dyah da'wih syôh'-

dăăh.

29 Neh kuh, no nặh' waa'dih hi gwais'aah' na we'o-ek' nah oh'dặh th, 'thơ di'eeh' no noh tặh gồh; neh, kuh, ne da o'wan dah'dis yoh na yặn'neh go'gwa; o nặh' de o'non dos'ho dos'oh he'a gaht, neh no wan'dặn do'nyah doh; ho nặth', sgặ noh' sặn noh'do nyo'ok ne Go-wah go waah ho na wặh ne Jews.

30 O nặh' wa'o wặ nis'gyon dih'; sho wah'gwặh, kuh, na dah'dis hāh; ho'noh ặặh'gĕh, kuh, tho di'yặh doh. '

31 Neh no nặh' shah ga'at ne' wạ'o wạn dặn do nyaht', sho wạn'dyah da'wih sooh ne gwặh'dặāh ặặh ni wa'dyahda'wih syòh'dặ, neh na'o hwạh ho wặh sho wạn'dyah đá' wih doh; o nặh' o'yah jih he o'wa'ah, de o'wa yah'sondah'nooh.

32 Neh no nặh' wa a'di ya gặht', họ wa'yah dus'hɨnyooh nọ gweh, Cy re ni an nọ yah deh'dặh, Si mon haya'soh'; neh da'o wặn noh'do os' hot has'oh no'o wặh ne de ga'yah sont.

33 Neh no nặh' neh huh' wa'di yoh' he'o weh' Golgo tha ga'ya soh', (neh gặn doh', he'o weh ga'na geh' no noh ặặh' ok dah',) neh neh tho wa wii' ne de yo'asga'yòn jis' nặ ạ'ne ge ăh, neh de ga'yes doh' nos hah'dah.

34 Neh; dih, no něh wa ak dvoh, těh de o'ga yšh'ooh na a ne'ge ăh.

25 O mil. de o'wa yah'a pa dus'oh; de o'dik hah'sooh ne syè nywa hah; "de o'wont-ga'nyes oh de o'dih was'dyahgoh, [oh gai'wa ye'ih, dih, he ni o ye'ah hos nyieh'oh no'do'ga da'ni ak, "Neh neh de o'dik hah'sooh na gus'yò-nyus'hah; da'; onah; neh heb tah' tahh'gwah', neh', neh; ne de o'nont-ga'nyos oh, de o'dih wus'dyah goh sondih gwa'nah ot' a ye'o gòh.]

26 O ašh' ho non'dyšn dus'gh, ho want'ga'š os oh ne'

37. Neh mo'di'sh nan'dak doh ni o'noh a'ga'yaat neh' nah at' wa o'des dege duk', ga'ya doh', NEH NE -GĂH' NĂ GĂ NE JE SUS, NE GO'WĂH GO WAAH, HONO'WĂH NE JEWS NO'NO ĂN'JOH DĂH.

38 Da nek ne de i'yus heeh ne sha go'noh set'hah shah gaat de'o wan di'yah sont; sha yah'daat ha yan'nehgo'gwa, sha yah'daat', kuh, shat'gwa di'gwa.

39 Da neh' ne' neh huh' ha di'ah da'noh, ho wa''nohgon'do nyoh', ho non'dwa na'et gah'da noh ha yah'da deh; neh, kuh, neh de a'noh woh'o an doos'; ha nan'doh', kuh,

40 lis pich: si wah doht hah no sola'sa do'gah dib, neh, kuh, neh : sih' : ni wa'a'a ha ga o ga sa dya'nohi dah, sa-da'dyah da'geh hah, sa sa'da deh'nya gant; neh', gih-shih', neh iis Ya'a wak Na'wan ni'yoh', da sa'dyah dant be' da pa'dah aoutt ...

be' da ga'gah sont: "

41 Hach gwah', kuh, na dih'sa no wa nas' ha di'yahdent hwee ho wa'noh ga nis'oh, he'a di yah'danh na di'yade'oh, hah na di'gah jih'shgh oh, ha nan'doh,

**** Neh, mach, neh dha go'yah da gwus' no yah'shoh; sah ma'o hwah, tah hh, mach, 'de'o gwe'nyooh' g'sa a dadyah'da guhi. Neh, gih shihh, ne do his' neeh 'Go'wah-go'mah' ne Is ra el no'nolishijoh diib, o niid 'he' de ga'-neh adah' de tha'dyah diib; wahan ne' neh niidha gwai-wa gwen ni'yos'.

43 Neh, nach, ho yah'daah'sgwah Na'wen ni'yoh': o'nặh, dih, ho yah'da ge hah, nặnt hoh'ni gọ'i yò'aak, gihshah', ha yah'da deh. Neh, sah'ah, ne' a waah', Iih' ne gặt Hak'ha wak', Na'wĕn ni yòt.

44 Haeh gwah', kuh, neh sha go'noh set'hah neh shah gaat' de'o wan di'yah sont, shah'o'i waat ho di ya'ah-

dah goh ho wan'dwa noh'di oh.

45 Neh'huh, dih, nah wah'sa wah ne ye'ih chi yo'isda eh oh dwa'dah son daik, ti'ga gwe goh he'yo an'ja deh, neh huh' ni yo'o weh' hoh ga'ak daht, no nah' dyuh dooh' chi jò'īs da eeh.

46 Neh'huh, dih, noo, no ngh' dyuh dooh' ni jo'is daeeh, o nặh' tho deh'has dọs oh de oh'sặnt hwah'oh ne Je sus; ha wặ, E li', E li', la ma' sa bak tha'ni? neh' gặn doh, neh Sgwen ni'yoh, Sgwen ni'yoh, a', nach', heh gwah' ti sgat'gah waah'?

47 Neh, dih, neh de's non dyes'doh ne' neh huh' hadih'si aah, no nah' wa a'na ok, wa'a nih, Neh neh, he-

o'noos ne' E li as.

48 Neh' ne wah'o'gon da dyiéh de o'ah da'dos oh shayah'daat' he'ni ăn'nan di, de oh'gwäh ne de ga'ne gah'gwah, neh' ho noh'heh doh ne de yo'ne ga'yoh jis, ohă'na gă'yaat ha'o'aah, neh wa o'ne ga nont.

49 Neh, dih, nach, no yah'shoh wa'a nih', sa noh', sho: neh' ne dwat gaat'huh a'dih gwah ant heh' ne'

E li as, ănt ho'yah da'geh ha'neh.
50 O naeh' no năh' des hoh'sănt hwah'oh ne Je sus, tho deh'has dos'oh, neh huh' ni yo'o weh' o nah' ha we'e-

yos'oh.

51 Da neh ne jat ga'a oh, neh ne yò'sa ni'yont' ohseh'dah goh he'o weh gwus dyò nok'da do'gah dih de yu'do wăs'oh, heh tgăh' dyuh sa'wah goh, a ok'dah goh heh de yuh'dyon dah'doh; neh', kuh, neh wah a'ặn jon dast oh dwa'do was'yooh' kuh, he gas daan'de nyoh.
52 Nch, kuh, noh wa'deh ho'do gwa'oh he'yeh sa'do-

nych, neh no yah'da we soh' neh tho di'wa ye'is doh no-

ni'dah hok det ho'nont ga'oh,

58 Tho di'ya gặh'ọh ha dih'sa do'nyok, no nặh' shahdon'da at gặh; neh huh' he o'di yos'oh he'ga non'da yặh neh o non'da do'gặh dih, neh huh' he sha'go non'dyahdo'dah sah'seeh gòt gah'deh [no gweh.]

54 Da neh' no nặh' no wa go wa'nặh no dis'geh ặ'gehdah ne skat de wặh'nyah eeh ni ă'nan dii, neh, kuh' neh, shah'gaat de ặ'nan dii họ want'ga ch ne Je sus, wa ặ'nont gaat huh' wah a'ặn jọn daat, kuh he'nah a'wăhsyon no yah o i'we nooh shoh, wa o'noh dyok hoh dwa'dok dặh; ho nặặh, Gai'wa gwen ni'yòh' do gặs' nặ gặ neh Ho a'wah gặ'aah Na'wen ni'yòh'.

55 Da neh no nont'gah deh ne wä ni'oh shoh'oh nehhuh' he wä'nehs gwah, we šh' de dwa'di ga'neeh, ho wa'non da dyĭĕh' ne Je sus he ni yo'o weh' ne Gal i lee da-

i'ngh dặn dih, de g'was nye'dyiĕh', kuh.

56 Neh he'ni yo' ne wa di'yah'da dy'ieh, neh gyeeh ne Mary Mag da lene; neh, kuh, ne Mary no'wan di noh'ih ne James, Joses, kuh; neh, kuh, no'wan di noh'ih ne Ze be dee hok sah'dah shoh.

57 Neh' kuh, no nặh' oh gặ'ás ah oh wa'doh', nehbah' ho yos'oh no'ot ga'no nii no'o gweh, A ri ma the a da eet', Jo seph ha ya'soh; neh, haeh'gwah, na'o hwah neh ho i'o nya ni'ak ne Je sus.

58 Neh huh' he a'we nooh' het'hah dyoh' ne Pi late, ho do'e syoh'gwa nii na yah'dah ne Je sus, O nah' ne Pi late, ho i'wih sah'oh na dwat'gah wa'ak.

59 Neh ne Joseph, no năh' don da'ah sănt na yah'-

dah, neh na gwus' ga ni ga'o shi yo ho wa'da seeh.

60 O nặh' neh huh' he'o yas hặh he'o weh neh' ha'ohwah' ho da'des ah'seeh non da'deh sa'doh gwah; ha'ohwah', kuh, ho ya'do nyus'oh ne gas dặ'goo; thoh sgwă'gah ha'de nyah'doh, he' gah ho'ga ặnt, ne gahs gwă'ăsdặh, họn da'deh sa'doh gwah; o nặh' o'yah jih he sha'we nooh.

61 Da neh ne' neh huh' ik'nehs neh ne Mary Magdalene, neh, kuh, ne je yah'daat ne Mary; dek nih'dyoh, hek'ni gat' keh on da'deh sa'doh gwah. 62 Neh no něh' wah'o hěht', neh wě nis'hě deh jonon'dž dyeh' neh chi š'non des'yo nya'noh, neh na dih'să no wa něs ha di'yakidost hwus, kuh ne Phar i sees,
ho di'yah'da ye'ih oh' neh huh', he šh'dyoh ne Pi late;

-63 Ho něšh, Syah da gwěn mi yoh', Neh no gwus hašha nala wa mě gši mah ni goh holishah, mah soh chi o heh, Neh no něh š ga at na ših ni wěnis ha ge, o něh děnt gaat gěhi.

-64. Nehi, kih, ne ji mis'ah o do'găh ogh mà'ya wăh' ămantiga'ă ok hoù da'deh sa'dologwah' lie ni ya'o weh' hăga'eeh neh săh' dwă'nis'ha deh ; dyă gwa'sho, na go'ie nya nih neh huh' ăvan'di yoh' ne so'eh, ăvo'wa yah'danos'goh; da o'năh' ăsha'go nă'as no gweh', O năh' deh hòt'gă oh he'o weh ni a we e'yo noh. Da neh ne nah'găăh nă yo'yăh hihk ă'ga gă'is he'nă ya wăh, naeh he'ni ya'wăh oh ne dyò dye'ăh doh.

-65 Neh na go'ya ah'seeh ne Pi late, Swa yah', wach, nach, na'nont ga'a oh; awah'dan dib, awa ni ya at', kuh,

he'nă swa gwe'nih'.

OIWAH XXVIIII

TEH no něh' wa dě nie yohk' thah: da wen da do'gěhdoh', ho'miyò o wah' no něh'. da'ya wen do dadyĭěh' ne dyodyo'šh dah: we ně'he debli he noh do wa'děda'sh, o diyyas ob'ra ne! Marya Magadelene; kuh ne jeyah'daat ne Marya gyat-gatihwah seh' haah'saldeh.

-2 Neh, slih, neh', sight hold a felt hold

3 Neh deadywa dre she ho ni elgoh seh die moh dwa'nih-

hoh', i gist i meh', kuin, no syobnysh doh neh hinh' mengagagagant no'ni yah'.

4 Neh he no wys ha nihk, wa o di yah don daaht, sho, wo nont ga a oh, neh huh, sho, na o di yah da wah ne

gawe'e yooh' no'gweh.

5 Ongh' thos nyiệh oh ng o yah ge'o nọh, ha gọ'yẽ nh'; seeh ne dek ni'oh, Sẽ nọh' sẽ nyah dyohk; A gặ dọh-dọh, nach, he neh' she ji yah dih saas ne' Je sus, no de o wa yah son duk.

6 Tah ah neh'hub, nach', neh huh' de ah'dyoh' nokhuh; neh sah'ah, nach', neh o nah' der hot'ga oh, do's wa ye'ih oh he'ni a'waah. Gas nah', jat yat hoh' ha rub' han duk Na yah'da gwen ni yoh.

7 Neh', dih, ne de jih'sa i'yah jah'dan dih', e chi'o wih na go'i o nya nih, heh 'o nah' det hòt'gă oh he'a we'e yo' noh; jat ga'a oh, dih, neh a'o a deh' ha swa yoh' ne' Gal i lee; neh huh', naeh, o nah' a che'swa gan; da o-aah', naeh, oh gi'o wih.

· 8 Neh noh tlyo'dih să i'yāh oh gyat'hă daat' haah'sadok o noh'dyoh o'on dyïëh; we sah', kuh, o non'dob-ho'on dyïëh, neh, kuh, neh, oh tgya'āh'daat ne gon da-

dyeh' a'o di do gus' ne go'i o nya nih.

9 Neh he'ngh wesh o ngh'den dyo'on dyieh wa o wa dionya'neh na go're niya nih, ne' noh a'wah', oh tha'ngn daht' ne Jesus, ha wa, Siga noh' ja noh'do nyo'ook. Neh ne dyo'ngh'dan dyou'oh, hah sih'dah gen' heli gi'yo seeh', de o wa ng'nyos'oh, kuh.

10 Onah ha go'ya ah'seeh ne Jesus, Sa'noh an jah'dyonk seek; jah'dan dih', he yech'hi o win' he de ya'gwadhon dech, neh huh' ha'a'neeh ne Gal'i lee, neh huh', naeh, o nah' a'g go gah.

11 Neh no nặh' o nọh'dặn dực cơn dực h, nể nhiệt gh wih, neh'huh, gyeeh, wa a'di yuh' he ga họn dấu kh no nọnt ga a ok, neh neh, wa'o wạn di'o wih na dih'sặ nowa nặs' ha di'yah dont hwus', o i'wa gwe goh' he'nah a'wih syooh.

12 Neh he'nah weeh' ho di'yah da ye'ih oh, kuh na-

di'găh jih'shoh oh, do'o non dah'ni go'ih saak hoh', ho di'ah heh'doh', kuh, neh no i'o wa năs no'wis'dah ho'wăn na wiih' no dis'geh a'geh dah.

13 Ho nặ', Neh' nặ swih' neh huh' ho di'yọs ọh nagọ'i ọ nya nih neh sọ'eh: neh ne wạ'ọ wa yah'da nọs'-

gòh he'nah weeh o gwan'dah hoh.

14 Neh, dih, gih shāh', no i wa'ok neh' thặ no h'do oh', neh, naeh, nặ sha'gwah ni'go ặ yặn dah'dặh; tặh jah naeh, niis tah'gwis dặh ta e'swa yah'da wặh'.

15 O nšh', nach, ho di'ye nos'oh no wis'dah; neh huk', kuh, na'an di yeeh he'ni o'wan dih'ni go'o niih; da neh' nă gă he'ni o'di wă'noh dăh'heh oh, ne wah' nă gă wă nis'-

deh' ho di'wa na geh' ne Jews.

16 O nặh' neh' sgat' sga'ch ni ặ'nạn di no'wạn di'onya nih neh huh' he o'ne nooh ne Gal i lee, he o'di yos'oh ho'non'da deh' he'o weh he a'go yo'wan da niih ne Je sus.

17 Neh no něh' wa'o wa gěh', ho non'dyah dye'něhdoh he'a gaht, de o wa šh'sě o'nyos oh'; neh' gwa', gyeeh noh'tho dih'ni go'š geh heht'.

18 O nặh' nẹ Je sus neh huh' ho yos'oh, ha gos'ny těhseeh, ha wặặh', Gah has'des hà gwe goh' ne gặ'o yah-

gĕh, kuh ne yo ăn'jah gĕh, lih ho ga'wiih.

19 Neh, dih, neh jah'dan dih', a yech'hih ni'go a yandah'da ni'a dyieh naah'de ya ga'an ja ge, neeh' a swa ye'ah dah'go'on dyieh ne bap tam a yech'hi ye'ah dah'gwani'a dyieh', no'oh sa nah No'oh nih, kuh No'a wak, kuh, No twais'ha do gah'dih;

20 Neh š yeh'chi'o nyšh š o'nont ga'š ook hah'de yòi'wa ge he'ni yooh' oh gwai'wis'us: da neh dih', naeh,
niih ne' dyòt gont' ne wš nis'hä de nyoh dš dwa'di a'dyiĕh seek', he'ni yo'o weh' hš wan'dohk dšh' he'yo šnja deh. Do gšs' neh huh' nā'ya wšh.

NO I'WI YUS'DOS HĂĦ NE CHA GA'O HE DUS

He'ni o ye'ah ho'ya doh

NE MARK.

OI'WAH I.

Š HON DA'WAH SA WĂH' no i'wa do'gặh dih'shãh ne-Je sus Christ Ho'a wak' Na'wĕn ni'yòh';

3 He'ni ga ye'āh' ga'ya doh' ha di'yah da deh' ho di'do-gar'da ni'ak, Sat ga thòh, hwa e'yah da nyeet' hee se'gohas gat', në os'yo nya'nooh hës sat'ha iih no'ë doo'gwa

hee'se gat.

3 Neh na'wă noh' no gweh, doch'săn twă'on dyfeh he'oweh deh'e'na ge nyoh' ha do'neh, Swa syo'nya noo he'nănt hat'ha iih' Na yah'da gwen ni'yoh', swa do'găh da'noo he ni'a'ah dah'gwa noh'.

4 Do gặs' ne John, neh' ne bap tism wa ye'āh dwk he'o weh' deh'e'na ge nyoh'; neh, kuh, 'ho i'wa no'dadyiche' ne bap tism no de yāh'ni go'ā de'nyah thah, neh

ae wak ah' o'sa ga'is ne gai'wa neh'ak shah.

5 O nặh' neh huh' he o wa yah'do wặh'oh; he o'ng'ặnja gwe goh' ne Ju de a; kuh, ne Je ru sa lem; ga gwegoh' neh, ha go ye ăh'dah gwa niih' ne bap tism, he'găhhan deh' ne Jor dan, deh sho'non doh'hi yặth' no di wa'neh ak'shāh shoh.

• Da neh' ho syo'nyah do'noh ne John, ne ga'nyah'sgwaat o šh'dääh; gah syòh'sah, kuh', gah heh'sah, deot'wah häh; neh', kuh, i'sas' no gwä'yòh dah, oh noh'-

gent, kuh, o a'nah;

7 Ho'dan tha'ni a dyiéhs, kuh; ha doh, Neh, ne' dach' sha yah'daat hah has'des yo wa nah', ne noh'gash; neh ne de a'noh son'dah gwah' nooh'dah'gwah', tah'ah thah'de ga ye ih! he ni gyah'da no oh' ne' daa'gus hah'geet, ak''k yoh das. 8 lih', nach, do gặs' oh gwa ye ăh'dah gwặh' ne baptism, o'ne ga nos' oh gye'ăh duk; neh gwa', nach, š she'swa ye'ăh dah'gwặh ne bap tism, o twai'shă do gặh'dih š a'ye'āh duk.

9 Neh', dih, no nặh' neh huh' shah a'wặh', neh dwặnĭs'ha de nyok, neh huh' da'ah dặn dih ne Je sus, het'ga non da yặh' neh Naza reth, dyo'ặn ja deh' ne Gal ilee; o nặh' ne John, neh wa o ye'āh dah'gwặh ne bap-

tism, het'gšh han deh' ne Jor dan.

10 Neh' ne wah o'gon da dyiĕh no nặh' det ho'da wặ'ặn doh, ho'ne gòh', ho gặs'oh de dyo'nih ho'on dyooh'
ne gặ o'yah gĕh', dyò dah'sặh doh', kuh, No twai'shāh, neh huh' ni yòh'dặ on dyiĕh' he ni ga'ye hah
ne jääh'go waah gws'he nặh' ne da wa'dah sặnt; neh huh'
o dă'dws oh ha yah'da deh.

11 Da neh ne dyò ya'gāh oh no wā nah' ne gā o'yahgěh; wa doh', Iis' ne gāh' go no'oh'gwah Go'a wak', neh huh' tga ye ih' ak ni'go i yòò heh' syah'da deh'.

12 O nặh' wah o'gon da dyiệh' Not wai'shăh neh huh'

wa'o do nyaht', he'o weh' deh dye'na ge nyoh'.

13 Neh huh' he šh'dyoh he'o weh' deh dye'na ge nyoh', ha dăn'noh ge'ăt hah, Na nis'he o noh', na'oh ni'go da gòh', ge ih' ni wă'nis hăs'hăs, nah o'nis heht; de'ă non di'noh, kuh, ne ga nyòh'shoh oh; da neh ne de'o was-nyes'oh aa di o yah'ge o noh'.

14 O nặh', shah ga'at ne'neh, sha o wa yah'dat gah' ne John, Gal i lee ni tha we nooh' ne Je sus; neh hothääh'goon''dyĭĕh ne gai'wi yòs'dos hāh' ne dwan noh'dooh'aha gwĕn ni yòh' Na'wĕn ni'yòh gĕh dya weh'dah-

goh,

15 Ha do'neh, o nặh' he'ni yò weh' he ga'wiha, oh gai'wa ye ih'; oh ga yoh' o nặh', ne dwặn noh'do oh'ahägwen ni yòh' Na'wea ni'yòh geh' dya weh'dah goh; dosa'swäh ni'go ặn de nih, dih'; swa i'wa gwen ni yòa', gwahhòh', ne] gai'wi yòs'dos hāh,

16 Da neh he noh weeh' ga nyè dank'da dyiéh' i eh' ne Galilee, ho gas'oh ne Simon, Andrew kuh, ne de-

ys'dā non deeh', hya dah'e'o ah ne ga nyò da'ah'gĕh; neh, sah'ah, ne ni jòh'yaas, na i'yah doh'dah.

17 Neh na'go ya ah'seeh ne Je sus, Ga snih', dak hni'non da dyĭĕh; neh kuh', naeh, ak hnis'yo nih' ne'neh, a jis'ni jòh'yak seek' no gweh'.

18 Da neh', ne' wah o'gon da dy'eh' ho nont'gah wah'

no ngh'aah'shgh, ho wa'non da'dyles gh.

19 Neh nos tho oh, sho, tho sa'at gặ is, he o weh' hwa'we no on dyiếh, neh ne wah wa o gặh' ne James, Ze bedee ho'a wak'; neh kuh, ne de ya'dặ non deeh' John, ga'o wa goo' ha dih'nont shặn no o nyoh no noh'ääh'shoh.

20 Neh ne' wah o'gon da dyieh' he a'go no goh'; da '
neh ne' ga'o wa go' da'o want gah' no wah'nih, neh
shah det'ha non diih' na dih'hah shah; o nah', naeh, wa'-

o wa non dah'.

21 Neh huh' he'o ne nooh ne Capernaum: da neh ne wah o'gon da dyiëh na wa'nis ha do gah'dih geh neh-huh' he o'yos oh he yon'da na yan'dah gwah, ho di'onya'nis oh.

22 A gwvs' wa'o di'wa na'a goh he'na ya'a nooh: neh, ah'ah, he'wa'a go'i o nyah neh huh' ni yoh'daah nooh'-hades ha'yah', i ga'; tah'ah deh neh'huh deh a'wah ooh naeh he ni yoh'daah ne sha go'di ya do nih.

23 Da neh no gyeh' hặ nont gặn nĩs at hah, ha yah'-daah' no gweh, naah ni gọ et gặh ho dyặ niih': neh ne

de oh'sant hwah'oh,

24 Ha wặ', sặ ngh' dặ sgwặh'ni gọh hặặh'gwặh; a nahct' o gwa'di wa dech' he'syah da dech'; iis, ne Je sus, ne Naz a reth di seh'dah gọh'? Neh gặh oh syoh'duk nặsgwai'wah'doht? Go'yặn de ih', nach; Iis wach, ne Sayah'da do'gặh dih; Ha wĕn ni'yôh gĕh di seh'dah gọh.

25 O něh' ne Je sus ho ĭs'da nii; ha wě', Sặ nọh' ặck-

hes'nyĭĕht: da'ja'gặht' ha yah'da deh.

26 Neh no nặh' no twai'shā tgih' na nīs'he o nọh wesòh wa o yặ ặs' nọ'gweh, de oh'sặnt wah'ọh, kuh, thodeh'has dọh, o nặh', tho ya'gặh ọh ha yah'da deh.

27 Neh' ne we sôh' ho di'wa năă'gwah oh', ne'a di-

gwe goh'; a gwes' neh huh' hoh gaak daht' noh'thannon da'da on do nyooh'; he nash', a noh o'i wa'ses yoh'. dặh' ne gặth'? neh', waeh, ne gah has'des hặh ha'ch-gwah ha gọ ye'ặh dah gwa nih' no nont'wai shặ tgih' hadi nis he'o ngh'shgh'; da', do gas' ho want'hon daas.

28 Neh ne' wah o'gon da dyiĕh', thi'ga gwe goh' hohdwa'di o gòh' he'ni wa do'an jak ha'oh ne Gal i lee, ho-

wah'san na'o gah.

29 Neh no năh' sho', kuh, no năh' shah don'da di yagăht' he'yont gặn'nia ah'dah gwah', hặ neh' ne James, kuh ne John, neh huh' he'e di yos'oh i ho di'noh sòòt' ne Simon, kuh ne' Andrew.

30 Neh', dih, ne Simon yooh onch'sh ye yos'hah, go nook'da nih', goh doh'go a'oh; o nah sho', kuh, wa'-

o wa o wih' he ni yòh'daah, he'ye yah'da deh.
31 O nah' neh huh' ni tha'we nooh', yes oh'dah geh' tho ye'nos oh, "sha go'yah da''ges gwah; wah o'gon dadych' ja go'yah dat'gah wah' ne goh doh'go a'o noh, deaho'wan dis'nyes oh', kuh.

\$2 Neh, dih, no nặh' oh găăs'ah o doh'o on dyiệh'. o nặh', nach, chi yo'āh gwăh'oh, neh huh' ga gwe'goh' họ wạn'di yah'theeh ha'yah'da deh, no di nọok'da nih; neh', kuh, na di'nis he'o noh ho non'dys niih'.

33 Da neh ne ganon'da gwe goh' neh buh' tho non'-

dyo oh het'gah ho'ga int.

34 Neh no'nont'gah deh' sha gon'jah da'noh, nookteah'hoh dah'shoh ho di nook'da no'ni ak; ho nont'gahdeh', kuh' cha go'yah dit'ga oh na di'nis he'o noh; tah'šh deh os'thoo, de a'go nok'do da niih' na di'nis be'o noh na'a dis nyišht', neh gai'o nih' hoo'wa yan de'ih'.

35 Neh no năh' se deh'ji a ne'gwa, ah soh', nach, yo'nis heht' ha yo haht', o nah' thot ga'oh, ho ya'gah oh, neh huh' he'a we nooh, he'o weh' deh dyo gweh da'na-geh', neh huh' he'o dan na'yan dws'oh.

86 Da neh ne Simon, kuh he'niğn non diih' de' non di'noh, neh huh' he'o ne nooh' he'o weh' he a'wenooh.

87 Neh no năh' he o'wa găs'oh, ho wă'ah seeh, Ga-

gwe goh' no gweh' ho sa'yah dih'saas.

38 Neh na go'ya sh'seeh, Dwab'dan dih', neh huh' hedwa yoh' no yah' det ga'non da'yan doh'; neh naak hei'e nyšh' hach'gwah, ne'' neh huh'; neh', săh'āh, a ga'di wa deh', heh neh huh' a gyooh'.

39 Da neh pago'i o nya niih' he'o weh' ni's nont gan'ns sh'da noh', thi yo's ja gwe'goh' ne Galilee; sa'a go-

yah'dit gra sooh', kuh, na di'nis he'o noh.

40 Onah' neh huh' ni tha we ngo' no yah'dat gas hayah'da deh; neh' neh de o'dos ho da niih, ho do'eh syoh'gwa niih; ha wa'ah seeh, Neh' gih shah' no'de sa ga yah', sa gwe'nyooh', mo'saa gyah'da go'eeh.

41 O nah' ne Je sus, da wa'do nya'nooh, na yah'da go. be'ng o dash, he o'nis ch'da da doh' hoh tho'ya o nyooh', hah; ha wa'ah seeh, o'ge ga yah'; neh' neh, sa'sa doh'.

42 O nặh' sho, kuh, no nặh' sha'dwặn nohk'dặh, wah'o gọn da dyiệh' wa o'yah da tgah noh, ot gặs' noh gah'hoh dặc; do neh ne sho we'yah da'go e wăh.

43 Neh no năh' sha'oh ni go'o nih, o năh' shot gah'-

wäh:

44 Ha wa'ah seeh', Sat ga'a oh, sa noh' hah gwis'dah šahe'yš as so gash' no gweh'; neh gwa', sho, ne' sahdặn dih'; neh huh' hoh sa'da dyah'do dah'sih he'thặhdygh', na'yah'don twos; neh, kuh, ne' sat gah', na yo'yan deh'dah go'ok heh ji sa'dyah da'go e wah', ne noh o'i oh'dāh, ne Mo ses ho i'wih sah'oh, neh ă gai'wa gwa'-ih soh seek', ha di'yah da deh.

45 Neh dih, ne" she'ya gah'oh, o nah', sho', kuh, heh saah' we soh' de o'di'o'gwah doh, a gwus' ho i'o'wa'- bah do'on dyieh, he'nah a'wah; neh'hub, gwa', hwa'ask daht', ne tặh'āh, dah sho'gwe nyọs'ooh ne Je sus me de yèh'hat hes'geh ga non'da gooh' hoo'sa a yoh'; asde'gwa, gwa', sho, noh ga'non da'dis hoh' he'o weh' deh'e'mage hyoh', neh huh' ni'els; da neh ne' thi gagwe goh', da i'neh da'nooh, heh huh' he o wa yah'dowhooh.

OI'WAH II.

NEH no nặh' dòh'gaah ah' ni wặ'ni's hặ gee chi jo'dặnis yo gòh'doh, o nach' hes ho'yos oh' ne Ca perna'um; neh no di'wa'o gặh no gweh', heh o gyĕh' hặh-

dyoh'.

2 Neh no nặh' shọ', kuh, gòt gah'deh neh huh' go-yah'da ye'ih oh, neh huh' hoh'gaak daht', ne tặh'ặh deh jo'nok doot no gyĕh', no'da di yoh'; tặh'ặh, ha'ehgwah, he'tgah ho'ga ặnt dah'de'dyò nook doot'; o nặh' neh, ha gos'nyĭĕh seeh no wặ'nah.

3 Neh no wa'yah do'wah oh, ho wa'wih, sha yah'daat no nook'da nih, ne deh swan'ni non'dok hah' nah oh'dah-

šh; ge ih', ni š'non dii no wa'wih.

4 Neh dih, no nặh' tặh'ặh deh jo'gwe nyọs'ọọh ne-dòs gặ'ọh thọ sa'ặn nọn this he ni tha'yah'da deh', he nigặn'dyòh go wa nặh', da ặ nọ weh'sẽ gòh' ne ga nọh'sah-gẽh, o do'gặh dọh' he'ọ weh' ni'aat'; neh no nặh' dọn-daa di'it, ne' neh huh' da'ặ nọh sặnt ne ga'nọok dah', neh huh' ha yah'da a dy'iệh' no nọok'da nih, ne deh swặn'-ni non'dok hah'. nah'ot.

ni non'dok hah', nah'ot.

5 Neh no nah' ne Je sus shaat'gat hòh he nit ho'nahni go'as ah doh', ha wa'ah seeh', Go'a wak', de ji'sa di'-

wah sa gwus' ne sa i'wa neh'ak shah.

6 Neh, dih, na di'yah da do'ga ne sha go'di ya'do nih, neh huh' ha nih'dyoh, det ha'di yah'do weh'da noh' no-

năn'nyah sa goo,

7 Å, nach', he go'waah', nă gặ' họ'gweh' hoh sặ'naet'gặnt hah' Na'wĕn ni'yòh'? Sọ' nah ot' no yah' gogwe'nyooh' ne do'sa ye'i wah'să gwus' ne gai'wa neh'akshăh, neh', sho, Na'wĕn ni'yòh'?

8 Neh, dih, ne wah o'gon da dy'šh', no näh' ne Jesus sha'a gah š yooh' not wa is'hä gooh, he det ha'diyah'do weh'da noh' na di'yah da gooh', ha go'yä ah'seeh, A, naeh', he go'waah' de di'swa yah'do weh'da noh' nägg' nah o'i oh'däh shoh' ne swän nyah'sa gooh'!

9 Ga'a dih gwah' ni gaah' deh'ga no'oh', na'yon da'da-

as' ne go nook'da nih, ne deh swan'ni non'dok hah' nahot', Do'se sa di'wah sa gwus ne sai'wa neh'ak shah; neh, gih shah' na'ya gah', Des daht'; de sek' ne sa'nook dah', sah'dan dih'?

10 Neh gwa', sho, na'e swai'wa yặn deeh', haah has'-des häät No wa'wak' no'gweh' nök'huh yo'ặn'jah gĕh, ne dặ cha'go i'wah să gwus' ne go i'wa nöh'ak shăh,—hawi'ah seeh no'nook'da nih ne deh swăn'ni non'dok hah nah ot,—

11 Neh noh go'ya as, Des daht'; de sek' ne sa'nook-dah'; sah'dan dih; neh huh' ho sa'seeh', ho sa'joh' he'-

di sa'noh sòt.

' 12 Wah o'gon da dyiĕh des ho'dah oh; de oh'gwäh ne ganook'dah'; hoh dän'dyos oh', ga gwe'goh' de o'wa ga'neeh; neh huh' hoh'gaak daht, naah'de yo dohk' wa'o di'wană'ă gòh; de o'waăh'să o'nyos oh', kuh, Na'wĕn ni'yòh'; ho nă', Tăh'ăh de'wän doh' deh dyo'gwat gaathwäh' neh huh' no'ya wäh'.

13 O nach' hoh dặn'dyọs ọh', ga'nyò dặak ah' hesha'we nọoh; da neh ne gặn'dyòh gwa gwe gọh' neh huh' he o'di yah'da ye'ih ọh, ha gọ'i ọ nya nis'ọh',

kuh.

14 Neh, dih, no nặh' sha'at, ho gặs'oh ne Le vi, ho'a wak ne Al phe us; neh huh' ha nyòs'yòt he'tha di'ganyak'thah na di'wis de'o es; neh, kuh, na wặ'ah seeh, Dak non'dă dyiĕh': o nặh' det ho'dah oh, ho non'dă-

dyĭĕs'oh.

15 Da neh huh' ni ya'wāh oh, no nāh' ne Je sus shah-de'o non don doh het'ho noh'sòt, ho nont'gah deh na di'wā de'o es, kuh no di'wa'neh a goh, haeh'gwah neh huh' hā nih'dyoh, hā'āh dyoh' ne Je sus, kuh na go'i o nyani'ak: neh, sāh āh, no'nont'gah deh; ho wa'non dăā'-dyīšs oh', kuh.

18 Da neh no năh' ne sha go'di ya'do nih, kuh ne Phar i sees sha o wa găh, neh'gwah de'o non don doh' na di'wia de'o es, kuh no di'wa'neh a goh', ho'wă nă ah'-seeh na go'i o nya ni'ak, A ni yòh'dăăh, he' neh' de'ă-

non doos", neh, kuh, shah gaat' ha di'ne ge haah' na di'wis de'o es, kuh no di'wa'neh a goh'!

17 Neh, dih, no năh' ne Je sus sha a'ok' nă gă, hago'ya ah'seeh, Neh net'ga ye'ih, i ga', ha'no heh', tah'šh, nach, dah'de'yò do'šn jo'oh ha di'yah da deh' na'dejěhs; neh gwa', nach, de'yò do' ăn jo' oh ha di'yah da deh' no'di nook'da nih. Tặh'ặh neeh' deh a'gyoh dah'goh no'sa khe'nok no di'wa ye'is doh; neh, gwa', neh do sa'a nah'ni"go ăn de nih' no di wa'neh a goh.

18 Neh, kuh, nago'i o nya ni'ak ne John, kuh ne Phar i sees, de's non don'dyet hak', nach. Ho di'yooh haeh'gwah, ho wa'ah seeh, A, naeh, he go'waah' na go'ionyanih' ne John, kuh ne Pharisees de an non don'dvet haah'; neh, dih, naeh, niis ne she i'o nya nih,

tăh'āh', nach, dah de'ăn non don dyet hah'?

19 O năh' ne Je sus, ha go'yă ah'seeh, Ho di'gwe nyoc. gah', no da'oh shoh, no'nyak heh' ne da an'non don dyet', he na yo'nis heht da'non di'aak no'nyak heh! Neh, wach, he nă yo'nis heht, no'nyak heh' dă'non di'aak, tăh'ăh deho'gwe nyooh' da'an'non'don dyet'.

20 Neh', dih, ne wänis'hä de nyoh' da weh, no näh' no'nyak heh' a o wa yah'doh neek he'ni a'di yah'da deh: da o năh', neh huh' ni vò weh' dă'non don dvet', neh

wă nĭs'hă de nvoh'.

21 Tăh'ăh, ha'eh gwah, deh'so gaah' no gweh', ne gaăh'dăă seeh ne' deh ga'yan năn'dah oh, a'ya go ok' ne wus syo'nyus ha ga yo'neh; dya gwah', sho, ne ga ah'-da seeh' no weh'sah doh' ant gaah ne gaaht' ne wa ga'-yo neh; da', sah'gwah', sho', sa'yo ga is' he noh dwa'dăh ne gaah'.

22 Tah'ah, kuh, ha'eh gwah, deh'so gaah' no'gweh', gus heh'da ga'yo neh' a'a ne ga'āh no'ne ga seeh' (wine;) dys gwah', sho, no'ne ga seeh' da gws'heh da megặ o gwa'ooh, & ga'ne ga'iht, waeh, ne (wine,) & wa diejooh', kuh', ne' gws heh'dah; neh gwa', gas, ne gwsheh'da seeh geh' ga'ne gon da hoh' no'ne ga seeh' (wine.)

28 Da neh huh' ni ya'wah oh, ga'an da go shoh', nec nan'jah', neh huh' ho ah'doh, na wan da do'gah doh' wanis'ha deh; o nah' na go'i o nya ni'ak, he'noh week honoh'dan dvoo, ho noh'saali wa di jih'ji yalik' no nan'jah.

24 Onah' ne Pharisees how ah seeh, a' nach he go'wash', neh huh nan di yeeh ne tah'ah deh ga ya nes'-

hah geh' na wan da do'gah doh'gah ?

25 Neh na go'vă ah'seeh', tăh'āh, găh', deh swa'wănnoh'saah, nach he'ni o dye šh' ne Da vid, no năh, shahtho'do š joos; kuh no nšh' sha o'dos sweh'dšh, ne' a'-o hwah', kuh ne' shah gaat' hš neh.

26 Neh huh', waeh, he'o yos oh' ho noh'sòòt Na wanni'yòh', ne chi tha'wa nis'ha de nyoh' ne A bi a thar, he'wa go wa nah' na di'yah don twus'; neh, kuh, nek hošh'gwa goh' ne vo chih'waah'gwah, ne tah'ah deh ga'va mes'hah geh' na yeek'; neh', sho, ho noh'hoh ge'ah na di'yah don twus; tha go ya wi'oh, kuh, ha'eh gwah! ne's nech.

27 O nặh' ha gọ'yā sh'seeh, neh, nọ"gweh họ wa dyš'. nehk dah'seeh, na'wan da do'gah doh; tah'ah deh neek' no gweh' a go wa dya'nohk'dah'se aak' na'wan da do'gah: dok.

28 Neh', dih, gai'o nih' No wa'wak' no gweh', ha yah'da gwen ni'voh', ha'eh gwah, na wan da do'gah doh.

OI'WAH III.

NARH' neh huh' hes ho'yos oh he'o weh ho di yah. da ye'is dah gwah', yon dan'na yan'dah gwah'gah, seh huh' gyee, hặh dyoh ng'gweh hos oh'dat hặs'gho nữ 2 Neh no want ga a'os oh', a'dih gwah' o'sa o jahti men wie da do'gah doh'geh wa nis ha deh, neh na qiwai'wai-With dok. 1 to al 3 .O nah ha/wa'.oh seeh', no gweb, noos oh dat has oh. des daht', gặn dyòh'gwa ặh. 4 Neh na go'ya ah seeh, ga ya nes hadigeh, digado, sae wi yòò' nă yoon'dyeeh', na wăn da de gila de la gila de SENECA. 18

nis'ha'de nyok'; o gii', neh, ne' wa et gih' ni yoondyech'! & ye'yah da'ge hah ne yoh hes'hah, o gii', & ye-

nyoh'! Neh gwa, neh' thi'o non dye ah', sho:

5 Neh dih, no mih' de ot'gah doos'oh, ga noh kwis higoo' ha go'yat gat'hwahioh, hoh'ni go et gah'oh, kuh; neh gai'o nih' he'soh jih o ni yoh' no nen'nyah sah; hawa'ah seeh' no'gweh, Da san'nis oh'da gwa'ih sih. O nah' the nis oh da gwaih so: neh ne jo doh oh naas oh dah; neh huh', noh de dyò ye'ih oh he ni yòh'das ne' agast.

6 Onah', sho', kuh, ne Pharisees ho ngh'dan dyga'oh, neh' shah gaat' he o di as'han dws'oh ne Her od hohah'shah shoh; neh ho di'as han'dah goh' ha yah'da deh,

he non'da di ye'ah duk a'o wa'i wah'doht.

7 Neh no dyah'doh noo, ne Je sus, kuh na go i'o nya-ni'ak, neh huh' he'o ne noo' he'tga nyò dá eh; da neh' ne gặn dyòh"go wa nặh, ne Galilee, kuh ne Ju de a tho'neh doh', ho wa non da'dy'ies oh;

8 Kuh, ne da š neet' ne Je ru sa lem; kuh, ne I deme a; kuh, neh si'gwa ne Jordan; kuh, ne tho neh'da noh' ne' wak da dy'iĕh' ha'di na ge nyoh' ne Tyre. Si don, kuh, gặn dyòh"go wa nặh, neh no nặh wa a di'wa ook he ni yo'i wa naa'gwah doha ni o dya a'noh, nehhuh' ni tho ne ngo' ho wa'yah do'wah oh.

9 Onah' ha goe'nyeh seek na go'i o nya ni'ak, neh nao wan'des ah'se aak' ne ni ga'o wah'aah', neh gai'o nih he sòh jih' gặn dyòh'go wa nặh; dyặ gwah', sho, sòh-

jih' a o deh se'o ah.

10 Neh săh'ăh ne gòt gah'deh sha gọn'jāh dạ'ngh; neh huh', gwa', hoh gaak daht' ne da a non dyah'da eele' ha yah'da deh, neh naah da'o wa ya o nyooh', he ni vo'gweh da gee' ne' goh ha'yan doh.

11 Neh, kuh, no nont wais'ha tgih', no nah', wa'o wagặh', ho di'yah dye'năh syoh he'a gat, do'noh sặnt'walok, kuh; ho nějh, Do gis' lis' nech, Ya'a wak' Na'wen ni'yòh.

12 O săh', sho, kuh, ha goh'ni go'e nii, neh sa'gă-

ask' de g'wa yah'de dah'sooh.

18 Neh huh' o nặh' heht gặh' he a'we ngọh heh' onọn'da deh; he a'gọ nọ'gọs ọh, kuh, ga nyôhh hé ni thoga'yặs; da neh huh' ni tho'ne nọọ', ha yah'da deh.

14 O něh' ha go'yah dă gwäh', ha goh'hah oh' wwa băš': dek nii'sga'eh; neh i găš', da'ă non'di aak; neh, kuh',

na's go haht' a'š non'dant ha ni'noh.

15 Neh, kuh, nặ'o din has'des hà yặn dahk nọ sas ha'ge di'jặh thaak ne go nọọk'da nih; neh', kuh, nọ sa ọwan di'yah dit'gặh seek na di'nis he'o nọh.

16 Da neh, ne' Pe ter, Si mon, no sa'oh ağın'noh-

άğε.

17 Da o na' neh, ne James, Zeb e dee ho a wak'; neh, kuh', ne John, de ya'da non deeh' ne James; Bean er gee, uaeh, ne'goh san'noh das; neh' gan doh' neh, neh, o a'wak shoh ne ga wan'no da dyichs;

18 Neh, kuh, neh, Andrew; kuh, ne Philip; kuh, ne Bartholomew; kuh, ne Matthew; kuh, ne Thomas; kuh, ne James, Alpheus hoawak'; kuh, ne Thaddeus; kuh, ne Simon, ne Canaanite;

19 Kuh, ne Ju das Is cari et, neh ho yah'dat gah'wah: o nah' o gyeh' he o di yos'oh, he ga noh'soot.

20 O nach ne gặn dyòh'go wa nặh', sho di'yah da ye ihoh', neh huh', he yòk'dah oh o nặh', ne thặh'ặh deh jogwe nyọs'ọọh, neh o sa a di ăh'gwaak.

31 Neh, dih', no nặh was di'wa gọk no dặ'oh shọh, ho di ya gặh'ọh' ho nọh'dặn dyọs'ọh' wa'ọ wa ye ngạh; neh sh'ặh nặ'nạn dọh, Tặh ặh dah det'hah ni'gọ ặ ye'ih.

22 Neh, dih, ne' sha go'di ya do nih' ne Je ru sa lem da a'noh dan dih', wa a nih', Neh ho sah' ne Beel sabal; meh, kuh, ho ye'ah dah'gwah mo'wa go wa nah' nadi'nis he'o noh, he sha go'yah diit gas' na di'nis he'o noh.

28 O něh' he's go no'gos oh; neh, kuh, ne' den ko'yšen džáh goh', ha go'yš sh'seeh, A ně's yeeh Na nis'hel-

anph'. g sa'o yah di tgih' Na nis'he o ngh'?

24 Neh, dih, wach, gih shah, ne go wah'go wash. be'o weh' tha noh do oh!sha gwen na yoh' da wa dek'hah-sh', a o hwah, sho, kuh, de'sa gya do gant; neh, wach,

ne neh, he'o weh thặ noh do oh'ahā gwen ni'yoh ne go'wăh go waah tặh'ặh deh a oh' a'ga gwe nih' a'ga dahk'.

25 Neh, kuh', gih shāh', ne ga noh'sòt da'wa dek'habsih', a o hwāh', sho', kuh, do'sa gya do gant, tāh'āh me' neh ne ga noh'sòt deh o'gwe nyogh' na ga dahk', sho.

26 Neh, kuh', gih shặh, ne' do'da'a daht' Na nĩs'he ongh, ha o hwah', sho', kuh, a'a'da'dat gọn dặh', da a da'dek hah'sih, kuh; tặh'ặh de'o gwe nyoo' na'a dahk',

sho; neh gwa', naeh, ne wa a'dohk dah'.

37 Tšh'šh', kuh, deh'so gaah', no'gweb, a'a gwe nih neh ha'a yoh ho'noh'sòt na deh ji'at hah no'gweh, daoh gwa'noos, kuh, no'shano nyus'hah, neh, gwa', naeh, ne tga gont' neh, yaeh', an'tha dye att' na'os ha on dah' na deh ji'at hah no'gweh, o nah' wa'eeh a'a gwe nih' daoh'gwa noos' no'noh'sòt.

28 Do gặs' neh' noh gwặ'ọs, Hah de gai'wa neh'ak shặgee', nach, dặs họ'wan di wah'să gwas nọ'wan di a wakshọh' nọ'gweh'; kuh neh ặ yọn'dwặ nạ'et gặnt, ne ga'ặ dih gwa'o wah nặ dye'a wih dvk' ặ'yọn dwặ nạ'et gặnt.

29 Neh, gwa', ha yah'da deh, ne' neh huh', i gặ', nặ'a yeeh, š an'dặn do nyaht' No twa'i shă do gặh'dih, tặh'ặh' de'wặặn doh' thah'do sa'o wạ'i wah să gwus'; neh,
gwa', naeh, ho ye no wạh'khoh ne wah o'i wa da dyeh'
ga'e wah dus'hāh;

.30 Neh, gai'o nih, he'wa š nih', neh ha ash' no twais'.

hi tgih.

31 O nặh' neh huh' ho di'yọs ọh ne dặ'ngư dặ'ngưduch, kuh no'noh'ặh, as de'gwa tha dih'si sah, neh huh' he o nọn dặh'hah ọh', he g'wa yas họh'.

32 Neh, dih, ne gặn dyòh'go wa nặh ne neh huh' hệnih'dyoh, de o wan dyah'da doh, neh' họ wặ'ah seeh, Sat ga'thôh', nặặ' ne sa noh'ặh, kuh ne de swa'dặ nondeeh as deh' tha dih'si aah', iis họ sa'yah dih'saas.

33 Neh ne dech ha'go wặ'noh sẽ gwặh', ha wặặ. Sợ' ne gặh' noh yặh", de ya gwa dặ'non dech', gih shặh'!

34 O něh' de'et gah dos'oh he'o weh' ni š'nih dyoh' ne de'o wan dyah'da doh'; neh', kuh, ne'a wäth, Ech hi'-

yat ga thôh' ne' noh yah', kuh ne de ya'gwa da'nondech.

35 Neh, sặh sh, ne sọn din gwa nah oh dặh sh' do gặs' neh hah' na'ye yeeh' he nit hoh'ni go'oh daah Na'wenni'yéh', neh' shah gaat' ne' neh ne de ya'gya da'nondeeh' na'ji noh, kuh ne ye'oh, noh'yah', kuh.

OIWAH IV.

NAEH' shoh'saah ha di'o nya nih', ga'nyo daak ah: da neh ne gan dyoh'go wa nah' neh bah' he o diyah'da ye'ih oh ha yah'da deh; neh da ga'i o nih, o nah' ga'o wa go' ho deh'noh da hoh, ga nyò dath'geh da'adyššh: da neh, nach, ne gšn dych'go wa nah', ga nyodak ah' ha dih'si aah, he ni yo'a ja da dyeh'.

2 Neh' ne we soh' o i'wa gee ha go'i o nya n'a'oh de-

gwyš en džäh'gwah shäh'. ho ye'ah dah'goh, neh kuh:

be no'da ye'ah dah'gwa nooh, ha go'ya ah'seeh,

3 Jat'hon daat'; Na' noh a'wah; neh neh ho ya'gaheh neh hangn ja ya twus no'yah doh dah, ho nan'jon-

dyich sook.

4 Da nek', dih, no nëh' neh huk' shah a'wëh', heach wech' ho nan'jon dyon'dychs', o a'ah'ges'hoh, gyech', ok ga'ge'on dah syook'; o di yos'oh neh huh' ne jih dah'cos hok'oh, [ash heh tgšh' wa'di dyehs';] neh, nach', o dih'sah oh.

5 Gas dặặh'gĕh, gyeeh', oh ga ge'on dah syooh, he'oweh' os to ch', sho, ti yô'ch da'ceh; o năh', sho, kuh', nach, wah o'gon da dyeh', da wa'non do dyak'; neh gaio mih he deh o'eh da'no dees.

• Neh huh, dih', no nặh' helat gặh' ngh wa'dah gwath', oh wa'dih sgon daht', naeh'; neh', kuh, gai'o nih'. beh tijh'ih deh ok'de ont; oh ga da gi'eeh, nach', ne' neh.

7. O ilik'da go shoh', gyeeh, ne ni yo'ilik dah'aah, he'onoh ga ge'on dah syooh'; da wan'non de dyaak', month, no ink'dah; neh', nach, oh tga'o nyahk; tah'ah, kuh', mach, deb o do myys'oob.

8 Da onah neh', oyah'shoh, yo'a ji yos'geh, nach, oh ga'ge oon daht, oh wa do nih', kuh', naeh', he ni yoe' noh'wa di ya gaht' oh wan'non do dyaak', kuh; da neh he'ngh wa do nih' săh, gyee, ni wus'hăă ni ga ye ih' nesa'yò gặ is'; ye ih', gyee, ni wus'hặặ; agat, kuh, gyee', de wäh'nyah eeh.

9 Neh na go'yā ah'seeh, Son dih gwa'nah ot' ha'oh dodoh', no gwe nyoo' a o'thou deek', hot hon deek' ne' neh.
10 Neh huh, dih', ni yò weh' no năh', chi a'oh hwah'-

ge ah, neh' ne neh huh' ha dih'si sah de o wan dyah'da doh'; he a di yah'daah', kuh, ne wus has' dek nii' agaeh; ho wa'an dos'oh, ne' nah ot' wa an doh'; heh'. ohtha'ya on daak'.

11 O nặh' ha gọ yặ sh'seeh, Iis ech hi'ya wii na e swặnnoh'dook nah'soh o van deet' deh yo nii, he'o weh' thisngh'do oh'sha gwen ni yoh', Na'wen ni yoh: neh, gwan', ha di'yah da deh' ne tah ah' de a di yah'daah, he yo'i wagwe goh' nă găă' de ga yă on dăăh'gwah shă goo' ga ye'-

ăh dah'goh.

12 Neh ha di dok hah', nach; dya gwah', sho, a a digặh', tặh ặh gwa', knach, thah da'a di'ga yặn daht: hino'ok hah', gwah huh; dya gwah', sho, a'no ok'; tahšh', kuh, š gš'aak de o dih ni'go š všn dah'ooh; dyšgwah', sho, ne ga a gwah' na yo'nis heht, neh' ne waa dii'wi yòs; neh, kuh, ne do sa'o wan dii'wah sa gwes' no di wa'neh ak'shah shoh.

13 Neh na go ya ah'seeh, Tah'ah, gah, deh swah'ni ge'ă yăn daha', nă gă' de ga'yă on dă h goh'? A, dih, năya wašh" a'ga gwe nih' o gwe goh' a swah'ni ge'a yan-

daht' ne de ga'ya on daah'gwa nooh'?

14 Neh' no ngh'gwa on dyehs, ho dyehs' neah' no wa-

nah'.

15 Neh', dih, ne'huh, nach; na ga', neh, caah'gee'> hoh ne ni vo'ash'ash', he o weh' wa dvooh' no wa nah'; neh gwa', no nặh' ho ng'o gặh', wah o'gọn da dyeh' nahhuh' i eh Na nis'he o ngh'; neh', naeh, o'yah jih' hwaa'aah no wa nah', wa dyo'ngh no man'nyah sa goob'.

16 Neh', nach, nặ gặ', hach'gwah, ne neh huh' ganọh'gwặ ọn dyoọh' he'o weh' os thọ oh, shọ, thi yo'chda"cah noh agwaxh'göh, nech' no nặh' ho nạ o gặh' nomặ nạh', wah'o gọn da dyoh'' wa a di ye nạah'; wa š nondoh'ha šh, kuh;

17 Tặh ặh deh os'tho oh deh dyo'dek de o niih na di'yah da goo; dah ji'ah, sho, neh huh' ne yoh dặth; noh'gặh gĕh, gặs, no nặh' oh ga dặh' ne de yo'doh hoga nyat', kuh ne ga noh'gon dus'hặh, neh dyò i'wah nowingh, wah'o gon da dyeh', gặs', oh tho'non do dặth-dặh'.

18 Neh', nach' nă gă' neh', o ihk'da goo' ga noh'gwăon dyooh, neh' he'ni yoo' ne wa ă no ok' no wă nah'.

19 Neh', giệs, he ni yo'o ya giệh ne yeh ni go šh'gếh sa'ya go'yên daht' ne yo'ên jah gếh o di'wa de nyoh', kuh he ni ya go yah'dah doh''thah ne' wa tga no nin'hah; neh, kuh, na wăn'det giả des'hah ne yah' o i'we nooh-shoh' da yò di yoon'dyeh; neh', nach, oh tga'o nyahk no wi nah'; da, tăh'āh, gia, deh a'oh a'wa do nih'.

20 Da neh, nach, na ga' ne' yo an ji yos'geh ga ngh'-gwa on dyoo; neh he ni yoo' ne wah o'ok no wa nah, wah e ye naah', kuh; oh wa do nih', nach', ne'neh; nah'huh, gyee, neh', aah ni wus'haa ni ga ye ih' no sa'-yo aa is'; ye ih', gyee, ni wus'haa; agat', kuh, gyee, de wah'nyah'eeb.

21 Neh na gọ yế ah'seeh, Neh', gặh, gai o nih' ne yejiể do dah' gwah, neh huh' ga'eeh ne gah noh'gwa gọọ'gwah' on'da ga'yện dahk, ne yọn dặ'noh ge'āh dah' gwah, ga nok'da gọ'o gwa', gih shặh'! tặh ặh', nach, ne' nehbah', i gặặ', o da ga'a nyò dahk, he'o weh' ye nyỏ dahgwah'!

22 Neh, sặh'ặh, ne deh thah'gwis dặh' deh wah'sehdeh, na'gặ ak i gặặ' deh o yặn det'heh coh; tặh ặh', kuh, de wặn doh' he noh weah, naah gwis'dặh a dah'sehdah'gĕh ặ ga yặn dahk'; na'gặ gạk, i gặặ', deh dyòh'dặndah, gwah thaa'ga sht'.

23 Neh, già shija, neh ng gash' ng gweb ha gh'do doh,

o gwe nyoo', i gšš', nš'ot hon deek'; hot hon deek' ne' neh.

24 Neh na gọ'yặ ah'seeh, Ja dah'ni gọ'ặ ặhk me nah oś š swa'ok'haak; neh ne yọn dặn'ngh ge'āh dah'gwah swa ye'āh dah gwaak', š yech'hi ya dặ noh'ge ăh'dah gwa'ni aak; neh, kuh, nặặh' iis š jech'hi ya dặ noh'ge ăh'dah gwāh; neh', dih, he swa yah'da deh' ne' swa gokhah, si'gwa, neh'huh, he'nặn jech'hi yoh.

25 Neh, sặh ặh, ha yah'da deh' ne' o yặh', i gặặ', ặch quá yọh' ne neh' tga gọnt: neh, kuh, ha yah'da deh' ne tặh'ặh, i gặặ', de o yặh', ặ o wah gwah' ne' neah,

na'dih gwa'nah ot', ha'eh gwah, a'o yan dahk.

26 O'nšh' ha go'yž sh'seeh, Neh huh', ha'eh gwah, ne gšh ni yòh'džš he thšn noh'do oh'ahā gwen ni yòh' Na'wen ni'yòh', he no'ya wšh', gih shšh', no'gweh, yo šn ja-

goo' ha o noh'gwa on dih;

27 Da neh' neh, a'o dah'wah seek, 'don da at'ga oh's seek, kuh, ne' wah son'da de nyoh', wa nis'ha de nyoh', gwah huh', on da gah'hwah o dah', na'eh, o nah' no noh'gwa oh; a'wa do dyaak', gwah huh'; tah'ah deh os'thoo de oh'ni go'a yan daha, he non'da ga ye'ah duk.

28 Neh, sặh'ặh, neh' a o hwah', sho, he'yo ặn ja deh' dyo i'wah, heh, o do'ni a dyeh; da wa dye ặnt', neh noh-ga ge'oh jo dặh; da o nặ' neh noh ga'jih jo dặh', oh ga'-

at ne' neh, o non jo doh' ne'wah no jih'jah geh.

29 Neh huh, dih', ni yòò weh' no nặh' oh wa da wïsaah, wah'o gọn da dyeh' neh huh' hwa o haht' na'nọn jiyahs, wa'a nou ji yahk; neh, gai'o nih, heh', o nặh'

hoh ga'eeh he'ng ga yah'go ok.

30 Da o nặh' ha wặth', Ga o weh', dih, na'eh, nặn-di'dwa ye'ăh dưk', dặn ji dwa yặ o da ak', heh, thặ ngh'-do oh sha gwên ni yòh' Na'wên ni yòh'? neh', gih shặh', neh, a nah oh'dặh th' o gwe nyoo' da e dwath ne gặth': no'sa yò gặ is', i gặ, a'yòh ni'go ặ yặn dat'heht ne' neh'?

31 Neh shah gaat' des gya'dye āh' ne' neh, no ngh'gwā o ji was găh', noh o'noh gwā'ch'dāh; neh' no nāh' yo ān ja goo' he ga'noh gwā on dyoo, neh a'oh'hwah ah' he yò ngh gwa'ge thoh no ngh gwa'gh shoh gh' he ni yog'

ne'yo an jah geh' ga yah':

32 Neh huh, dih', no ngh' ga noh'gwa on dyoo, oh wado dyaak', gặs, ne' neh; neh', kuh, a'ch hwah ah go-wanāh' he ni yoo' noh e'oh dah'shoh oh, oh hah'do wa-nās', gwah huh', nòh gah'hah da gwa'ooh; neh huh, gwa', hah de ga ye ih' ne jih dah o'shoh oh' neh, heh-tgäh' wa di dyehs', š wä'non daa dah, o da o nos'ha goo ne' neh hub'.

33 Da, neh huh ni ya'wah oh, we soh' neh ne de ga'yš on dăăh goh' ho ye'ăh dah'goh, he a gos'nyeh seeh no-wă nah; neh heh' ho di'gwe'nyos'oh, na'eh, nă o'nonthon deck.

34 Tặh šh', kuh, na'gặ ak, i gặặ, deh gaah ne de ga-yặ on dăăh'gwah shăh ha gos'nyeh seeh: da neh', dih, no nah', sho noh'hoh ge'ah o i'wa gwe goh' ha goh'ni gošyšn'dah da nii' na go'i o nya nih.

35 Neh, sho, shah wa'nis haat', no nah' oh gaas'ah oh wa doh', ha go ya ah'seeh, Si gwaa'gwa noh ga'nyò-

das dih he dweeh.

36 Neh huh, dih, no năh' sa'o wă non'tgah' ne găndych'go wa năh', neh huh', sho, he yoh'dăăh he o'wa ah, ga'o wa go' he'o wah noh'da hoh; o yah'shoh oh, kuh, gree', ne ni ga'o wahs aa'shoh oh, ne shah gaat haneh'.

87 Da neh huh' ni ya'wah oh, nah'de yo dohk' oh go'-ewa nant', ga o wah geh he wa'doh da'yan thah; neh huh,

gwa', hoh gaak daht', neh, o năh' oh ga'noh heht.

88 Neh ne noh găăh'gwa he yòt'ho yòhk', naeh, nithah'nont; ga goh'sah geh' ho dah'oh: o nah' ho wa'yeh'doh, ho wa'ah seeh, Sa di'o nya nih', neh, gah, neh' da thah'gwis dah' he sa noh'doh na dwai'wah'doh?

O năh' thot gặ'oh; wa'is dặh' ne gặa hah'; neh, ne wa'š os he ga nyò da eh', Thah'sa dyeeh: Sgặgā aak. Da neh noh wā'nih hāāh ne gāā hak': thah' noh a wäh' naah'de yô dohk' thah wa dyeeh.

40 Ha go ya ah'seeh o nah', A naeh' he go waa' sòh-

19 SENECA.

jih' swah dygh'nii'? A ni yòh dặặ, heh, thặh'ặh dok-

swa yāh ne gai'wa gwen ni yos'dos haah!

41 Da. neh naah'de yo dohk'dah oh, ho noh'dyoh oh; do'non da'dă ah'seeh, A' ne găh no'gweh doh dăh' năgặặ', heh ogwenygo ne gặặ hah', kub, he ga nyỏ dach' hot hon daas'?

OI'WAH V.

NĂH' don da'ă non da wă'ănt neh aga nyò dă di'gwa ho di yos oh he'o weh' ho no'an ja deh ne Ga da renes.

2 Neh, dih, no nặh' ho deh'ngh dah'gwặh ne' ga owa goo', wah'o gon da dyeh' de'o wan dah'doh ne da'ya gặht' he'o weh' dyon da'deh sa'doh gwa'noh' no'gweh'. neh' ho'aah' no twai'sha tgih.

3 Neh huh' ni'a no gă dyehs' he'o web yon da'deh sa'doh gwa'noh; tặh'ặh, kuh, deh so gaah' no gweh de o'gwe nyoo na'os ha on dah; tah ah deh o'gwe nyooh'.

ha'eh gwah, ne' de ga o we'o da hoh':

4 Neh gai'o nih', heh, o năh' we soh ni yô'ăh doh ne dah ji'ah neh' o naeh' sha sha'ont, neh ga ye'ah dah'goh ne de yo'da dah'sih da'noh son'dah gwah', kuh, ne de ga'o we o da hoh: da neh' ne de'a yahk ho'oh, sho', ne' de gặ g we'o da hgh'; neh, kuh, ne de yon'da dah'sih da'noh son'dah gwah' de a'it hah', sho; tah'ah, kuh, aqgaah' no'gweh de o'gwe nyos'oh na oh ni'go a gwa'ih sih:

5 Dyot gent', gwah huh', ne' wah son'da de nyoh', kuh wă nis ha de nyoh, neh huh' hah de'o da wă nyee he ga e'non de nyoh'; kuh he'o weh' on da'deh sa'dohgwa'noh, dash'san twah'seha, ha dat'he no'noh, gwah huh,

neh ha ye'āh dah gwah' ne gah sgwā āh shoh'oh.

6 Neh huh, dih', no nāh' wa'o gāh ne Je sus, we āh, hah de'o āh'da doh', hah de'o yah'da no'oh gwa'noh',

7 De'oh sant wah'oh, kuh, tho deh'has dos'oh; wăh, A nah ot' a ga'di wa deh niih' heh syah da dech', Je sus, iis ne' ya a wak' ne si gwa'di hah heh tgih' Ha'wen ni yoh'? Neh Na wen ni yoh' hoh san'na go' dak ha'wih duk' oh go ya do'eh syoh gwäh', na'gä aak' dahdes'ga doh'ho ga'nyah dooh.

8 (Neh sah'āh na wā'ah seeh, Da ja gāht' ha yah'da-deh' no'gweh, iis, ne sat hwa'is hā tgih.)

9 Onāh' ho'on dos oh', A nah oh'dāh āh' sya soh'ī
Neh ne det hos'nyeh oh', ha wāāh, Le gion, neh'huh gya soh'; neh, sāh'āh, no gwat'gah deh'.

10 Neh ne we sòh' wa o do'eh syoh gwāh' na'gā ak

da'go ya do wiih' aa go'yah di tgah' he'yo a ja deh ne.

neh huh'.

11 Da neh', dih, ne' neh huh' dos gă'oh, ho non'dade nygh', gặn dyòh'go wa nặh' ne gwis gwis' dyo ngn'dek ho'ni a dyehs.

13 Neh' ne' ga gwe goh' na di'nis he'o noh' wa o wando'eh syoh'gwäh, ho nääh', neh huh' da'gwa gon duk' he wa di'yah da deh' ne' gwis gwis; neeh", ha'yak hi"-

yah dyohs.

13 Ongh', sho, kuh', nach, ne Je sus wa go nok'dot-has'. Neh ne' wa di ya gaht' no nont wa'i sha tgih, neh-huh' he'o di yas'oh he wa di'yah da deh' ne' gwis gwis: da neh he ni gan'dyèh gwah' de yo nash'da doh' ; dehswi'non da dwen ni yô dyeh', o năn non dus'năh doh he'o-weh gwus' ga ne jôột'; ga nyô dăāh'gĕh hah de yô dih'-goà oh'; (de wăh'nyah es'hās hāāh', noo', ni wặn'non di'neh huh', nach, da wen non do'is sweh'dah ga'nyodi gee'.

14 Neh neh, ha di'non da'ak ne gwis gwis wa s non-deh'goh', nach; neh huh' hwa's non tyò wih' he'tga non-dayah'; kuh, he'yo'an ja deh' ne' neh huh'. O nah' be di'ya gah'oh ho nont'gat wah soo ne' nah ot', ne gah,

nee da'ys wih'.

16 Neh neh' ho wa'yah do'wah oh' ne Je sus, ho wagith, kuh, neh ha nis'he o noh' ho dyë'ni noh, neh, kuh, neh ho a wahk ne Le gion; bặh dyoh'; hòa xo nit, kuh; neh, kuh, ne' det ga ye'ih naah'ni go ặh'gĕh; da neh neh ho noh'dyoh oh.

16 Neh neh ho nont'gat wäh' wa o wan di'o wih', he-

na'o yah da wah', neh ho dya'ni noh' na nis'he o noh'; neh, kuh, he noh'o di yah'da wah ne gwis gwis.

17 Onah' ho ngh'saah ho wan do eh'syoh gwa nii no'-

sa ya găht' he ni o'no ăn ja deh.

18 Neh no nặh' hes ho'deh noh'da hoh ne' ga o wa gọ', neh ha yah'da deh' neh ha nis'he o ngh' ho dya'ni ngh',

ho do'e syoh'goh ne da'a ya di'aak', sho'.

19 Neh huh, gwa' ni ya'wah oh, ne thah'ah de o gayah'ooh' ne Je sus: neh, sho, na wa'ah seeh, Sa sah'dặn dih, họ sas'he yah'do wặht ne' she'nook shoh'; neh, kuh, nặs he'o wih he ni yò i wa nặa gwah dohs', noh o'ioh'dah Na yah'da gwen ni yoh' no'ya dye ahs'; kuh heni găn dặặs'yò wa nặh' wa yặn dặặh.

20 Neh no'yah jih hes'ha we noo, neh huh', sho', kuh, o năh' hoh saah oh tha'di o gwat neh De cap o lis he niyò i wa năă'gwah doha noh o'i oh'dah shoh me Je sua nio dye ah'see: da neh ne ga gwe goh' no gweh' ho dh'-

wa'năă'gwah oh.

21 Neh huh, dih, ni yo weh' no naeh' ne Je sus ga 📀 wa goo ho ye ah dah'goh des ho ya yah'goh', gòt gah'deh no gweh' neh huh, ho di ye'ih oh' ha yah'da deh : neh

ne ga nyò dăăk ah', sho', ni ehs.

22 Neh neh, nă ni ya'wăh oh, dyă gwah', sho', da'ch' sha'yah'daat he'ni s non dii ne the nan'noh do'oh. hặ nont'gặn nis'at hah', Jai rus ha ya'soh; neh', kul, no năh' wa'o găh', neh huh' he'o yus hăn'dah oh he de-

ah'sih da'de nyoh.

28 Da neh' ne we soh ho do e syoh'gwa nii', ha wash's Neh ne ni ya'gah a'ah khe'a wak ye yos'hah, neh huh' o năh' he gaa deh' ne yai'e yos: Oh go ya do e syoh'gwäh, dih, ne neh huh' haah seeh, a'she yan'nisoh'da šh, o'sa yon doh', i gšš, s'ya go heek', naah.

24 Q něh' ne Je sus sho ne noo'; da neh' ne găndybh'go wa năh' ho wa'non dă'dyes oh, do'wa yah'do ... go'on dyeh' ne gwus'.

25 Neh, dih, neh' ye yah'da do gas' ne ya goo gweh'.

ne wus hặặ' dek nii' sga'eh ni yòs'hặ gee' noh o'nis heht,

chi yet'gwäh ji tgähs',

36 Ho noat'gah deh', kuh, nặ'non de jặhs' tho di'wah, we sòh' o i'wa gee' de ya go doh'ho ga'nyah oh; ga gwegoh', kuh, he ni yoo' go yặn duk, go dặh danh; tặh ặh', kuh, deh than gwis dặh deh a'go yah'da geh'has ooh; sah'-gwah, gwa', sho, a yặặh, oh ga gặ ĩs';

27 Neh no nặh' họ wại wa o gặh' ne Je'sus neh huh' sho dya go'yọs oh he de a di yah'dah si'aah, has họ ne'gwa ni dya'ga we nooh' hah de ya go'yặ'o'nyos oh no dyah'da-

wih'shah.

28 Neh, sặh'ặh, ne ga wặth, Neh, gih shặh', shọ, neh huh' ni yò gwe nyooh', ne neh', 'shọ, hah dặ gyặ o nyooh no'syo'nyus hàh, tga gont' ne' neh' ặs ga doh.

29 Da neh, na gwws' o nặh', sho'', kuh, wah š nigwih'jahk; neh, kuh, neh, da yặn'ni non dook' ne ye'yah'da goo, do gặs' sa yon doh' he ni ya'go yah'da wặs'gwah.

30 Neh' ne Je sus, wah'o gon da dyeh' tho gah's yos-oh na yah'da goo, heh, o ya'gah oh, gwah, ha yah'dadah, ne gah has'des ha gwen ni yoh ja go'jah dah'gwah, da o'dih sa de nyoo' he noh da di'yah dah'si aah, ha waah, se we gah' hoh dye'ya o nyooh' na gus'yo nyus'haah''?

\$1 O mặh na gọ i'o nya nih' họ wặ' ah seeh', She gặh', wish, nach, ne gặn' dyòh go wa nặh, kuh he'noh de ye sa'-yah do' x gọh; da, a ni yòh' dặh heh' sa dọh', Sọ' na thơ hoh dyọ gyặ ọ nyoọh''!

🎜 : O nặh' de ot'gah doos'oh neh na'sha go gặh ne'

neh huh' noh'e yeeh na gaa'.

A: Neh, dih, ne ya goo gweh' goh dyoh'oh, go yah'daah thah', gwah huh', ye i'wa yan de ih' he ni ya'-wh oh he ye hah'da deh; dya goh'dan dyos'oh, neh huh' gayah'dye nah'oh he'a gat, o i'wa gwe goh' ne gai'wa-giin ni yoh' ho wa'o wii.

M' O nah' sha ga wa'ah seeh, Go'a wak', neh ne sai'wagwen ni yee'dos hah' se sa jaht; sga noh' sa noh'donyo'neh, sah'dan dih; neh, kuh, ne ji sa'dah a'ak heni sa'yah da was.

35 Neh, dih, he'ngh weeh ah soh' ho thash ha di'yah-da do gặặ' ne neh huh' da ặ'ngh dặn dih he tho ngh'sòt ne thặ noh'do oh' hặ nont'gặ nặs'at hah', ho nặặ', O nặh' ga we'c yooh' ne' she a wak: a, nach, he go waah' ah-soh deeh'seh no'weh hặ ni a dyeh' Na di'o nya nih'?

36 Neh, dih', he ni yòs'no weh, no nặh' wa g'ok ne Je sus he ng'di wặ'noh dặh'heht ne wa a'dis nyeht, ha wã ah seeh ne thặn ngh'do ch' hặ ngnt'gặn niề at hah, Sặ ngh' ặ sah'dyohk; neh', sho, ne' ji wa gwău nivòa'.

37 Da neh ne thặh ặh de o ga yặh 'qoh neh' so ganh no gweh a o waa 'non dặh; neh, aho, ne Pe ter, kuh, ne James, kuh, ne John, ne de ya'dặ non deeh ne James.

38 O nặh' neh huh' ko yọs oh ho nọh soòt ne thặn ngh'do oh', hặ ngườ gặn nĩs at hah'; hot gat'wah oh' heh nọh de yò dyòh gwa e'syọh; neh, kuh, nặ nạs dặ o nyoh' hặ nou dặ nọhs' he ni yò gwe nyọo.

89 Neh huh', dih', ni yò weh', no nặh' tho yọo, ha gayā gh'seeh, A, naeh', he go waa', nặ gặ' ni swa dye ặh'; awua'dặ o nyoh', kuh! thặh ặh ne gặh', naeh, deh a gawe'e yọo ne yek sah'da seeh ah; neh', sho, ne go dah'oh.

40 Da neh no wws'gat gwah'oh, ho wan dan de'nyahdoh'. Neh huh, dih, ni yò weh', no nah' ga gwe goh' ho sa a go'yah di tgah', neh he a'go sah ne' sha go'non-deeh doh' ne yek sah'go waah, kuh ne' shah gaat hineh', neh huh' he o di yos'oh he'o weh ni dye'yus hah' ne yek sah'go waah.

41 Neh noh sha'gos oh'da ye ngah' ne yek sah'go wash, neh', kuh, ne sha ga wa'ah seeh, Tali tha cu mi; neh gan doh ne de ga'wan non de nyoo', Sek sah'go wash, Neh noh go'ya as, sat'gih'.

42 Neh na gwus' o nặh', sho", kuh, dọn da'yọnt gặn ne yek sah'go waab, wah oh'dặn dih', kuh; neh, sặh'ặh, ne wus hặặ' dek nii' sga'eh ni ya ga'os hi yah'gob. Da

neh' wa gwws' deh sho''dih ni gont', sho, he na o dil'wane'gèh.

43 Da neh na goh'ni go'o nii ha go ya'is da nii na 'ggask so gash' no 'gweh de'o i wa yan deeh'ooh; wa a'i wis'ash, kuh, nash gwis'dah o'da yon da doh' a'yon dek'honsa.

OIWAH VI.

NĂH hoh dặn'dyọs ọh, shọ ya'gặh ọh nơ' neh huh'; neh huh, 'hes ho'yọs ọh he'ọ weh' ha ọ hwạh tha'; ta ja deh; da neh nọ wa'nọn dă'dyes ọh na gọ'i ọ nya nik. 2 Neh huh, dih', no nặh' hoh wặ'nis hặ'eeh na'wĕn dado'gặh dọh'; o nặh' hoh saah' ne wa a'di ọ nyặh' hặngat'gặ nis'at hah: neh no nọnt'gah deh nọ wan'di wat'-họn deh, we sòh wa'o dii'wa nää'gòh, ho nặặ, Ga šọweh ne gặh ni tho a wih'dah gọh', nặ gặặ' họ gweh', nặ gặặ noh o i oh'dặh shọh'? neh, kuh, ne nọh gah'nigh'dws yòh'dặh' nặ gặặ', neh, ho wa wii'; he'soh jih' sặh' o i'oh dws'hā năä gwah dohs da ya weh dọ'ọn dyeh ha yah'da deh?

**Táh'šh, gặh, deh nech nă gặš' na ngh'so nis, họ wạwak' ne Mary; neh', kuh, de ya'dặ nọn dech' ne
James; kuh, ne Jo ses; kuh, ne Ju da; Si mon
gwah'huh! Tặh ặh, gặh', kuh, ne de ặ nọn dặ'nọn dech
ne wặn ni'ọs họh'ợh nặ', kuh, deh wặn'nih dyoh he'ọwah' dwặh dyoh! Da neh noh tho'nọn do dăh dặh

ha yah'da deh.

4 Neh dih' ne Je sus ha go'yā āh'seeh, neh no do'gās-da hāh', tāh āh deh nech' na'gā ak igāā' de oh'sānāni-yòò; neh, sho, tāh'āh, he'o weh ha o hwah' tha'ān jadah; kuh, he'o weh ne a di yah'da deh ne sha ā nogwah'dasat'; kuh ne'a o hwah' ho noh'sa goo.

*Da neh ne tặh'ặh, ne' meh huh, de ogwe nyọs'ọọh no i oh dwa'hà nà'à gwat na'ạn dyech; neh, shọ, he we-ghờ me wa a'gọ yặn'nis ch'da ặh don ganh ah ni i nọn dii' ne di mọọk'da nih; neh, kuh, ne' sa a'gọn jặht.

• Neh ne wa'o i wa'n x z gòh, neh gai'o nih heh, dah-

aa di'wa gwen ni yes. Da neh ne de o da wan'nyes ok ne dos gặs'họh ch ga non'da yặn doh', ho di'o nya'ni a dvehs.

7 Neh ne a'go no gos oh ha yah'da deh, ne wus has' dek nii' sga'eh, hoh saah' o nah ha goh'hah syoh' a'nohdặn dih' de a di yus'hes họh; ha gọh'has des'ha wii, gwahhuh', neh heht gặh' ặ'o wặn nont'hah gwa'ni aak nonont'hwais'hat gih;

8 Neh, kuh, na go i wis'ah seeh', na ga ak hah gwis'dặh the o'di aah na wa'dye'āh dvk hặ'nont ha'i neh; nel, sho, he we gặặ' na dah'dis hặh; thặh ặh ne yek hwa'dah gwah, thặh th no sh'gwah, thặh th no wis'dah, tha-

wa dahk' no nont'hwah has'hah.

9 Neh gwa ne dặ o nặặ so ook; thặt ặth, kuh, seh, ne de wa dyah da'wih sha gee a'a dyah'da wiht.

10 Da neh na go'ya ah seeh, Neh ne ga an dih gwa'oweh na swa yoh' ne ga noh'sòòt', neh huh', sho, swahdyo dahk', he ni yo weh' ha swat'ha daat' ne' neh huh'.

11 Neh, kuh, neh so'dih gwa'nah ot & ga'ak deh ech'hi gwaah', a ga'aak, kuh, deh ech'hi yat'hon da doob', neh huh ni yò weh' no nặh' š ji'swat hà daat ne' neh-huh, swah gặ'waak ne swah sĩh'dah gĕh', neh š gai'wagwai'soh seek, ha di'yah da deh'. Do gas' oh gwa'as, neh naah'de ga gont' ti ga'oh, naeh, he na yo di yah'da wah ne So dom, kuh ne Go mor rah, no nah' neh' dwa nahà deh neh dà swa'dyah do wet', naeh hoiga' ga'nonda yặħ.

12 O nặh' ho di'ya gặh'ch ho ngh'dặn dyos'ch, neh hodit'htth goh neh do sa i nih ni'go in de nih no gweh.

- 13 Da neh ne we sòh' ne' sas ha'go di yah dit'gahsooh na di'nis he'o noh; neh, kuh, ne wa o wan noh'gaooh ho nont'gah deh' no'di nook'da nih, o noh ho di veăh'dah goh, sas ha'go dii jäht', kuh.
- 14 Neh ne go'wah go waa Her od, no nah' wa o'i wa'ook, (neh, săh'šh, ne de yò'dio gwah' he ni oh'san noh!dăă,) neh ne'a wăă, Neh ne John ne Baptist; det hot gặ ch non da'deh sa'doh gwah'gĕh; neh, dih', kuh, ga-

i'g nih, o i'oh dus/hë nëë/gwah'dohs, wa do'dah so'gwa gh ha yah'da deh.

15 O yah'shoh oh' hā nan doh', K li as ne'huh: o yah', kuh, gyes', hā nan doh', Ho do'gās da mih' ne'huh: nehhuh' ni yòh'dāš, he ni yòh'dāš no do'gās da nih.

16 Neh, dih, no năh' ne' He rod wa i wa'ook, ha wăă, Neh ăăh nă gă ne John ne'noh'o nyah'goh: det hot-

gặ ch non da'deh sa'doh gwah'gĕh.

17 Neh, sặh'ặh, ne'a chwah ne' Herod he o'dặhhah'oh ho'wa ye naa' ne John, on da'deh ho'doh gwah'gĕh ho waa'hặ ont, neh dya go i'wah ne' Hero di as, ne de ya'dặ non deeh Phil ip yòòh; neh sặh'ặh ne'neh aho di nyak heh'oh.

18 Neh sặh'ặh ne John hos nyeh'oh, ha wặ'ạh seeh ne Her od, Tặh ặh ne'huh deh ga ya nes'hāh gặh héh syah da dah' ne'neh a'she gòh ne' yòòh ne de ja'dặ-non deeh.

19 Neh dyò i'wah heh'oh, ne' Hero di as wao wendo'nyah dah; neh, kuh, na'o wa'nyos oh' o nah'; tah-

šh, gwaa, deh s'go gwe nyooh.

- 20 Neh, sặh'ặh ne! Her od, hos'ha nis' ne John; hongh'doh heh tga'i wa yeih ni o'gweh doh'dặä, ho yahda do'gặh dắh', kuh; de o snyeh', kuh; neh, kuh, nenặh' wa o di wat'họn dast', we soh o i'wa gee ng'andyech'; wa a'doh hạ'ặh, kuh, gặs', he wa'o di wat'họndast.
- 21 Neh huh, dih', ni yè weh', no nặh' hwah o'nọk đodaht' hoh wặ'nia hặ'eeh, neh ne' Her od no nặh' họ sa'-wặ nia hặ'eeh he'ni o nọ gặ dọh', wa a'gọi hwa'e hae nặgọ yah da wặh' ne thặ nặ'nọh dọ'ọh, kuh neh, ho nặ nệ dòn'gwas da is da'nọh no dia'gặh ặ'geh dah', neh gwahbah' na dih'sặn no wa nặs' ho nọn dọ'ặ jas de'is da'nọh ne Gal i lee:
- 12 Neh huh, dih', ni yo wah' ne' go a wak', ne gah' Her o di as, da ye yoh, oh dyont, kuh, wa o wah ni'-m'i yès' ne' Her od, kuh ne de gah' ha nih'dyoh, sha-wa'ah seeh ne yek sah'go was', ne go'wah go was', shinga.

Da ga do'eh syoh gwäh' ga nyòòh, sho, ne nah oh'dah-

šh; da, tga gont ne'neh dă go'yah do'weh dăh.

23 Neh ne de o no oh'gwa nyoh sha ga wa'ah seeh, Neh na dih gwa'nah oh'dah ah as ga do é syoh gwah, tgagont ne'neh a go yoh', neh huh', gih shah, ha gaak daht naah de'wah sa ngh' he'nit ga ngh do'oh gyah'da gwenni vòh.

24 Onah gòh dặn dyos oh, he ya ga wa ah seeh no nohšh. A nah oh'dāh šh' š ga do e syook'? Da neh' ne ga-

was, Neh no noh'sah ne John ne Bap tist.

25 O năh wah o'gon da dyeh! de dya'go yos'oh de yagoh săi'yăh'o on dych' sho wa'yah do'wăh oh ne go'wăhgo waa, go do e syoh'goh, ga waa', Neh dwa ge'ga yas' ne neh' as goh' ne ji gwus', sho', ga jah'geh a gaa dyeh, no'noh'ash, ne John ne Bap tist.

26 Neh nooh dwa'dohk dah wa oh''sas ne go'wah gewaa, neh gwa', sho, dyò i'wah, he de o nooh'gwa nyoh'; neh, kuh, dyòi'wah ne gặh' ne' shah gaat hặ nih dyoh, tăh'ăh de'o gwe nyos'ooh ne don'das ha ga'oh ne găh.

27 O nặh' wah'o gọn daa dyeh' ne go'wăh go waa heoh'hah oh sha yah'daat ne de o'dyah da doh, ho i'wihsah'oh, nant ga'aak no'noh'aah'; o nah hoh dan'dyos oh, he o ngh g'nyah goh on da'deh hó doh gwah'geh.

28 Neh, kuh, ne' tho ash no'noh'ššh ga jšh'geh gšdyeh'; neh hesha'go wii' ne yek sah'go waa: da o nah' ne yek sah'go waa, neh, naeh, he ya go wii no noh'ah.

29 Neh huh' ni yò weh no'ngh neh', ha go'i o nya nih wa dii'wa ook, neh huh' nit ho ne noo', de o'dih gwah noyah'dah, neh huh', he o di yan'dws oh, he'o weh' on da'deh sa'doh gwah.

30 Onah' no wa'dih hah'oh neh huh' ho non'dyah deo e goh', ha yah da deh ne Je sus, ho wa'o wii o i'wagwe goh', de ja oh' he'na a non dyeéh, kuh, ne nah oh'dăh ăh hặ non'di o nya ni'ak.

31 Neh na go ya ah'seeh, Ga swih', swa dyah'don dagoh; neh huh' hoh swee' he'o weh' deh dye'ng ge nyoh, swa do'i shaa, ya eh', sah na yo'nis heht: neh sah'ah ne

gời gah'deh ha dii yoh, shặ ngh'dặn dyehs', kuh; neh ne' dehaoh ao di'nok do dahs', ha eh'gwah na ặ non'dek họ nih.

83 Onšh ho nont'ha da doh', neh huh' he o'ne noo he'o weh' deh dye'na ge nyoh', ga o wa goo' ho di ye ah'-dah goh, ho non''dyah don'da gwah.

33 Da neh ne gặn dyòh gwah gẽh' wa o wan di gặh' no nặh' ho nón'thẽ da'do on dyeh; got gah deh', kuh, ne' wa o wa yặn deeh; o nặh eh dah'gĕs họh de o nặặh'-

dadoh, ga gwe goh ho di ya gah'oh ne ga'non da yan doh, neh huh' he o ne noo' he'o weh' ha oh'di heht, neh noh'-tho wan dis'ha nih, neh huh' wa o di yah'da ye ih' ha yah'-

dadeh (no näh' wa a yoh.)

degin ja goo', gwah huh.

34 Neh ne Jesus no nặh' da a'ya gặht, gòt gah'deh ng gweh' wa a'go gặh, neh' ne da wa'do nya'nooh na-yah'da goo he'na o gon dặặh; neh gai'o nih he neh huh', sho, ni yòh'dặặ ne de yo di noh'gặ ont ne thặh'ặh, i-gh', deh o di yāh' nas de'is thah: o nặh' hoh saah ne wa a'go i'o nyặh, o i'wa we sòh'.

35 Nehhuh, dih, ni yò weh' no nặh we ặh' he wa'dặnă hì meha, họ wa yah do'wặh ọh na gọ i'o nya nih, honɨ, Tặh'ặh deh e'na geh' nek ho'o weh; o nặh, gwah-

huh, we soh' o ah'doh he ni yò nok dòòt:

36 She'yaa tgah, neh neh a'š noh'dšu dih, da š'non-da wä nyeeh' ne dòs gšs'hoh oh he'yo šu ja deh; kuh, be'o weh ga'non da yšu doh, neh na š nou'dah hui noha'. seh'gwah: neh, sšh'šh, ne thšh'šh' de o di yšh' nii-yee.

87 Dech ha go wà'noh sa gwàh, ha go'yā ah'seeh, Dayech'ni yoh na'a diik. O nāh hā wā'ah seeh, Neh gāh' niih' ā ya'gwah dān dih', ā ya'gwa ni noh' dekmi de wāh'nyah eeh ni gah'si yoh'sha gee na yo i wah' sikk no āh'gwah, neh ā dyak hi'yoh na ā non'dek ho nih ta Neh na go yā ah'seeh, Do' ni yo'āh gwa gee' swa-yāh'! swah dān dih', swat gat'hwah sah. Neh huh' ni-Jowah no nāh' wa'o di do gās', neh neh', ho nāā', Wīs:

89 O năh' ha go i wis'ah see, neh nă yôh'gòh so nyogk',

o ge'oh jah'geh a a wen nih'dyooh.

40 Onšh' wa'š non dyššh', wa š non da'deh gòh'so-nyooh', de wäh nyah es'yon dyeh; wis, kuh, ni wus'hijan dyeh.

41 Neh huh' ni yo'o weh' no nặh' de oh'gwặh] ne wis' ni yò'āh gwa gee, kuh ne de gặn ja gee', gặ o'yah gặh he ot'gat hwäh, de o dặn nọ'nyo 'oh'; de o yahk hoh', gwah huh', he ni yò'āh gwa gee; o nặ'neh he a'go ya wii' na gọ i'o nya nih; neh', nach, neh huh' ặ a di ge'ọo he'a di gat; neh, kuh, ne de gặn'ja gee' wa a'go yahk'-ho os', hach gwah, ne'a di gwe gọh.

42 Da neh ne gagwe goh' wa a non dek'ho mih, wa o'-

noh daht', gwah huh.

43 Neh he ni yoo' des he'dih gwah, wes haa' dek nii' sga'eh ni gah'ach hii, ne de yò ah'gwa'ih oh; ha'eh gwah', kuh, ne gan joh.

44 Neh ha di'yah da deh' ne wa š non dek'ho nih' heni yò šh gwa'ge noh, neh huh', noo, ne' wis ni šn nšh-

nyah'es hās'hāā na'di ji ngh.

45 Neh no něh', sho', kuh, da'go yěn noh do'os na go'i nya nih, ga'o wa goo' wa š non deh'noh da ah'; neh,
kuh, něš'noh děn dih' si gwaa'gwa noh wan dih ho'sa šneeh, he o weh' tga'non da yěh' ne Beth'sa i da he'miyò o weh', nae, ya eh, ne' a o hwah', ša ha'go ya tgah'
no gweh'.

46 Neh huh' ni yò o weh' no nặh' sa a'go ya tgah', hothă'da doh', neh huh' ho dặn'no yặặ'noo heh' o non'da-

deh'.

47 Neh huh' no nặh' oh găăs'ah oh waa doh', shah dega nyò dă'ăh, nach, he ga'o yò dychs; da o năh' na' a- o hwah', ha oh hwah ge'ah, nach, ah soh' ga nyò dăăk-ah' i chs.

48 Da neh' na'go'gặs oh ho di'o ya gặs, ho'di ga wee'; neh, sặh'ặh, ne' neh huh dyò x gont' he wa o ne no'quedyeh; neh huh', dih, noo, ni yò weh' no nặh da yòh'-hặh o'on dyeh, neh huh' hòt gon'dah goh het ha di'yah-

da deh, o ne'gah gĕs'hoh he'a we noo; gweh thah, ššh', kuh, na'o äh'doh', sho, ha di'yah da deh.

49 Neh, dih, no něh' wa'o wa gšh' ga nyò dšäh'geshoh' i ch, neh no'nech oh ot hwais'hšh, ššh, noo; o něh' de o'noh sěnt'hwah oh.

50 (Neh sặh'āh neh ha digwe gọh' wa'ọ wa gặh wac'ngh dyọhk', gwah huh.) O nặh' wah'o gọn da dyeh' dec'dit hàna'ọh; neh, knh, na gọ'yā ah'seeh, Neh ne sgặnọh' swä nọh'dọ nyọ'gh, swän det'gha deek. Jih ne gặh: Sặ nọh' ặ swah'dyohk seek.

51 O nặh' neh huh' hot gọn'dah gọh, he a gọ yah'dowäh'ọh ne' ga q wa gọo, neh noh wön'ni hặth ne gặthak'; neh, kuh, ne dyò ngọk'deh, shọ, he ni'o nọn dặ'-

yò gwah, ho di wa'naa gwus', gwah huh'.

52 Neh, sặh'ặh, net hặh ặh deh sho'nặn ngh'do nyos'ook he ni yò i oh'dus hặ'nặ a gwat ni ya'wặk oh he ni yòšh gwa'ge noh; neh sặh'ặh no ni'yoh heh'oh no nặn'nyah sah'ahoh.

53 Neh huh' ni yò weh' no nặh' do sa'a di nyò dai yahk', neh huh' ho di'yos oh he'yo ăn ja deh ne Gennes a net, neh huh' he o'non this'doh he ni yo'ăn ja dadreh'.

54 Neh no mặh thơ di'ya gặh'nh ne' ga'n wa goo, o-

năh', sho', kuh, wa'o wa yanideeh;

55 Neh ne de o něšh'da doh, thi yo'šn ja gwe goh' thit ho'neh doh ne dos gšs'hoh oh; o něh' wa š'noh sawih oh sha'go di a wih'sook no di nook'da nih, ga nok'dah geh ha di'yah da'on dyeha, neh huh' hes ha go di'asa,

he'o weh' ha di wa'ok hah nit hah'dyoh.

56 Neh, kuh, ne ga š dih gwa' ω weh no' ω γολ' ne ga non' da yặn doh; neh, gih shặh', he' ω weh deh ga' no ne gy yến doh'; neh huh' sha gò nih dyo' oh de ga' non do'-gie hoh no di ngok' da nih, ho wa do' e syoh gwa nih' ne neh', sho, he we'gšš' na š nặh' nyòh gưt; a gwus', ha' ah-gwah, neh, sho, ne de yò' geh ont no dyah' da wih' shăh: da neh', kuh, he ni yo gweh da gee' nooh' tho wa yā o-nyooh' ja go' doh oh.

OI'WAH VII.

NĂH' neh huh' ho di'yah da ye'ih oh' ha yah'da den ne Phar i sees ha di yah da do gặ'noh, kuh, neh ha di'ya do'oh, Je ru sa lem da'ă noh dặn dih.

2 Neh no něh' wa'o wa di gěh' ha di'yah da do gěš' nago'i o nya nih', neh huh', sho, he o'dis oh'dat gih ha di'žh gwaas, (neh gěn doh' net hěh'žh de o'noh jo'ach,)

neh' ho di'wa o gwah', ho wa'i wa'yah dah'goh.

3 (Neh, sặh'ặh, ne Pharisees, ga gwe goh', kuh', ne Jews, neh nặ gặ'ạk i gặặ' deh shặn'noh jo'aes, thặh ặh de ặ non dek'họ nih, neh ha di'ye no wakk họh he non da-

o di oh'dă on dyeh' na di'găh jis'hoh oh.

4 Neh, kuh, no nặh' neh huh' do da'ặ neet he thặnnont'ge on'dah gwah', ặ gặ'ạk i gặặ' de o'non dyah'do aeh', thặh ặh, kuh, dah a'ặ non'dek họ nih. We sôh, kuh,
no yah' o i'we nooh shoh' ga ge'on da dyeh', na'di ye no'wahk họh; neh, i gặặ, nặ ga no aeh'hook ne ga wis'dahshoh'oh ga noh'jah shoh'oh, kuh; o gwặn'nis hặh', kuh
ne ga wis'di yòhs; a dek hwash'gwah shoh'oh, gwah huh'.)

5 O nặh' ne Phar i sees, ga gwe goh', kuh, ne sha gơ'-di ya do nih', họ wạ'on dọs'oh, A na'eh he go waa' ne she-i'o nya nih, neh huh' dah'de o nont'hah ah'gwă a dyeh' he-no da'o di òh'dă on dyeh' na di'gặh jis'hoh oh'i neh, gwa,

gas', nach, na di'ah gwaas nah'soh de o noh jo'ach.

6 Dech ha go wặ'nah să gwặh' ha go'yặ ah'seeh, Ho i'wa ye'is doh do'gặs' ne E sai as, ho do'gặs da nii, he'swa yah'da deh, de swa'goh sa neet'; neh he'ni ga ye šh'
ga ya doh, Neh nặ gặặ' noh ga'wa ji'yôh dặh ho geh'aặni'yòs thah, neh ha di ye ăh'dah gwah' na dis gwăăh'shoh; we šh', gwa', naeh, nit'ga deh' no nặn'nyah sah.

7 Neh huh', gwa', nach, thặn'ặh deh wa'des thah, heh', thọ ga'dặn na'yặ nih'; neh', gwah huh', hặn người o nya nih' ne noh o'i oh'dặn shoh no gweh' ho di'wih'.

sah oh.

8 Neh, sặh'ặh, ne' wak ah' š swais don'dyeh'seek noi'wih sah'oh Na'wĕn ni'yòh', neh, waeh, swa ye no wahk'- bọn no gweh' ho di wih'sah oh; neh, i gặặ, na ga no a'eh họok, ne ga no h'jah shoh'oh, ga wis'dah shoh'oh,
gwah huh'; o i'wa we sòh', gwah huh', no yah' o i'wenooh shoh', ni swa'dyeh hah.

9 Da neh' na go'ya ah'seeh, Wi yòò", aah, he' wakah' awais'do on dyeha no i'wih sah'hoh Na'wen ni'yòh', ash na'e swa ye no wahk'hook', sho', he ni swai'oh'daa.

10 Neh, sặh'ặh, nelì ha wặặ ne Moses, De e'sesnyeek ne' yah nih, kuh, ne sa noh'ặh; neh, kuh, ne sọn'din gwa'nah ot ặnt hoh'syo nặnt' he dặ'o snyeek' no'oh nih; neh, gih shặh, no'noh'ặh, neh nặ'o wa nyòh.

11 Neh, waeh, niis' ne swadoh', Neh, gih shah, nog-gweh ša'wa as no'oh nih; neh, gih shah', no'noh'ah; Neh, sah'ah, ne Cor ban; (neh gan doh', neh, de wa'-gyah do'weh doh, neh ho'gwa a ge'gon dah'goh o noh'-sado'gah dih'göh,) na wa gye'ah dah'go nah a'gi yah'da-gah'hah doh; neh an dyò i'wah'ga ak a a da'dwen ni yòh'-beht.

12 Neh, kuh, ne thá háh deh che'swa ga'yah seh naah'gwis'dáh no sa'o dye ahs no'oh nih, neh gih sháh' no'noh'áh:

13 Neh huh, dih, ni swa ye'šh ne swa nyòò' na'wš noh Na'wĕn ni yòh, swa ye'äh dah'goh he non de swai'oh dš'andyeh; neh huh' ni swai'oh'dšš he swa ya'gš oh; we sòh', gwah huh', no yah' o i'we nooh shoh' nă gšš' des'gyadye sh', ni swa yë noh'dšš.

14 Neh no něh' ga gwe goh' no gweh' he a'go no goeha yah'da deh, ha go'yā ah'seeh, Da gwa'di wat'hondadāh, hah de jo gweh'da gee; swah ni'go ā yān daht', rwah hnh.

15 Tặh ặh deh thah gwis dặh deh ga deh nas de gwa'agwa' nọh wan dih ha yah da deh nọ gweh, neh, ha yah da gọọ, gih shặh, ha weeh, deh a ọh a ga gwe nih, na'oyah dat git: neh, gwa, ne' nọh o'i oh dặh shọh tgaya gặh sha yah da deh, neh ho yah dat git hah nọ gweh.
16 Neh, gih shặh, neh, sọ gaah nọ gweh ha ọh dohọh no gwe nyoọh so thọn deek, hot họn deek ne' neh.

17 Neh no pặh' he ga'ngh sòờt the o'yọs ch,' wak ah' he'o weh' ni š'nih dyoh' ng gweh', họ wa'an dọs'oh nagọi o nya nih ne'nah ot' wa ặn dọh' hoh'tha yặ o dặck.

18 Neh na'go yā ah'seeh, Neh huh, gāh, nāāh'' iis, ah soh' neh'huh ni yòh'dāā, ne thāh'āh deh swah'ni go'ă yān dahs? Thāh'āh, gāh', deh swa'gah ā'yo oh na dihgwa'nah oh'dāh āh as de'gwa'a gwa nān dweeh dwk', hayah'da goo no'gweh hā weeh', 'heh thāh'āh deh a'oh'
a'ga gwe nih' a'o yah'dat git?

19 Neh gai o nih he thäh'äh ha wän'nyah sa goo' theh'we nos; hat gwis'da goo, gwa', gäs; neh huh', kuh, hes'ga ya gähs' he'o weh he ga'ya gäh'dah gwah, de-

dwos'at hah' naah de'yoh wa'gee.

20 Neh neh ha waa, Neh nant'ga ya gaht' ha yah'dadeh no'gweh, nek ne'neh, ho yah'dat git'hah no'gweh.

21 Neh, sặh'ặh, ne ngh'goơ'gwa nặn dwe'ch dvk, he'o weh' tho nặn'nyah saạt' ng'gweh', neh huh' ne'huh tga ya'gặh dah'gwah, ne wặn ngh'do nyoh'shặ et gặh', wadyah'don dyos, oh ng'weh ha at, wa dyo'o nyoh,

22 Ga nos'gwa oh, oh no'shaah', gai'wa neh'ak ahah'-shoh oh, gah ni'goh hoh'dus hah, ge os'yos hah, wa etgah' ne ye gaah'gah, goh'san no et'gant hah, wa dat'go-

nyas'dos hah, deh oh'ni gont;

23 O i'wa gwe goh' na gaa neh huh' dwet hah', ne

noh goo'gwaa; neh' ho yah'dat git'hah ne'gweh.

24 Da neh huh' o nặh' det ho'dah oh, neh huh' he a'-we nooh', he o' yos oh' he'noh de yò do's johk'don dyeh ne' Tyre; Si don, kuh; he o'yos oh' he ga noh'sòòt ne'neh huh: neh, kuh, de'o do ặn jo ni'ak na'gặ ak' aggaah' no'gweh de o'gah š'yos ooh: thặh ặh, gwa', de o'gwe nyooh' na'o dyah'dah seh'do ok', sho'.

25 Neh, sah'ah, ne ye yah'da do gaa' ne ya go gweh', neh ne' go a wak' go dya niih' not hwa'is ha tgih, hewai'wa'o gah; neh huh', kuh, ni dya'ga we nooh' go yah'.

dye năh'ch, neh huh' he de ah'sih da de nych.

26 (Neh, ne ya go gweh', Greek nah oh'dah ah, Sy rophe ni ci au, naeh, ngh o ga'a joh'dah.) Da neh' no wado e'ayoh gwa nii', neh no sa'o yah doh'neek na nas'ha o-

ngh, he'g weh ni ye'yah da deh ne' go'a wak.

27 Neh, dih, ne Je sus, sha ga'wa ah'seeh, Neh', yach, dwa dye ant' na dik'sah shoh'oh ho ngh'daht, neh, ah sh, ne thah'sh deh neh'hòh jih ne' neh don da gah'gwä aak no di'ah gwah na dik'sah shoh'oh; neh huh' ha'wa dyo'ook he wa di'yah da deh ne ni ga ji yaha'aa'shoh oh.

28 Des ho'wa wan'noh sa gwah', ho wa'gh seeh, Neeh', Syah'da gwen ni yoh', neh gwa', naeh, gas, ne ni ga jiyahs'aa'shoh oh, neh wa non'dek ho nih noh do'nyohshah. ne wa dek hwash'gwah sha gog'gwa, neh ho ngh'săh seh' na dik'sah shoh'oh.

29 Neh ne' sha ga wa'ah seeh, Neh gai'o nih na ga'h he ne sa wan na wah', 'neh huh' ho sa seeh' he'o weh'hach heeh; sho ya'gah oh, nach, o nah', na na be o nah, be'e weh ye yah'da deh ne' she a wak.

30 Neh no ugh' neh huh' sa ye yoh' he go ngh'sòcs, sho ya'gah oh, gwa', nach, ha nis'he o noh'; ga nok dah-

gěh', nach, ye yus'hěh ne' go a wak.

31 O nach' shot hě'da doh' ne nek huh' he'noh de yòdo'in johk'don dych ne' Tyre; Sidon, kuh; neh huh' bes ho'yos oh het'ga nyo da eh' ne Gal i lee dyo'an jadeh; neh huh' hah de'wah san'nos hoh ho ah'doh he niyà do ăn'jòhk da dyeh' ne' De cap o lis.

32 Neh ne' o wa'yah theeh' neh huh' ha yah'da deh, sha yah'dast ne de ah'swe goh, thah ah', gwah huh', de'a wăn ni vòo; da neh no wa do eh'syoh gwa nii' na'o-

nis'oh da'šh.

32 O năh' ho yah'doh noo, he'ni a di yah'da deh ne gặn dyòh'go wa nặh; neh huh' ni yò weh' o nình', wa ặh'nya yah'da ngoh' neh ha gh'da go shoh; da Wnis gyo dih', gwah huh; hoh tha'ya o nyooh', kuh, na ab'ngh sah'geh;

34 O.nah' ga g'yah ge'gwa he ot'gat hwah, thos syòdyas oh', kuh; neh, kuh, na wa'ah seeh, Eph pha sha; meh gan doh, neh, Wa deh'ho do goh.

25. Neh no nah', sho', kuh, oh wa'dah ho do gwa'ooh SENECA. 21

heh, ha oh'do doh; neh, kuh, nos'ha a deh na ah'nohsah'gĕh, oh wa'tyòh dặs; da neh neh, sa yo'o gaht'heht, ne wa as'nyeht.

36 O năh' ha goh'ni go'o nii na'gă ak so gaah' no'gweh de o'wa o wiih: sah'gwah gwa', sho, gas, no sa'a ga is sa a goh ni'go o nih'; neh huh', kuh, gas, no sa"a di ga is'

he ni we sòh' do sa a non'di o gwat:

37 Neh huh', kuh', nah'a wah, ne we sòh' sa yò"ahdvk hé no'o dii wa na'a gòh, ha non doh', Neh huh'jih he'no o yeeh' ne yo'i wa gwe goh; de ja'oh', waeh, hogwe nyoo ne de yoh'swe goh, a jo'ok; kuh', ne' deh'ewa nont', a jes'nyeht.

OľWAH VIII.

TEH, ne' neh ho'o weh chi dwa'nıs ha de nyoh', neh, he'sòh jih gặn dyòh'go wa nặh; thặh ặh', knh, deh sho'di yah' ni yees'; ha a'go no'gos oh ne Je sus, nago'i o nya nih, ha yah'da deh; neh', kuh, na go'ya ah'seeh.

2 Neh ne' we sòh' o yah' ni dyòh'dă ne' gyah da go, khe dě šs' ne gặn dyòh'go wa nặs: neh gai'o nih, heh, o nặh' sặh ni wặặ'nis hã gee' shah'de ya gwa dii'; thặh ặh,

kuh, deh thah'gwis dah' de o'di yah' na'a diik'.

3 Da neh', gih shặh', kuh, no sa khe'yat gah da'o non-don dyo'on dyeh, neh huh' ho sa di yo'nooh he tho đi'noh so doh, & o dih'ni go'sh'doh, waeh, ne'huh, he'ni yòweh; ha di'yah da o nyoh', sah'ah, ne'huh, ne we ah' tho neeh doh.

4 Neh ne' des ho'wa wan'noh sa gwah', ho naa, Ga so weh' ne gặh' nặnt ga wih'dah go ok' no ăh'gwaah', na'ga gwe nih' a'o dih'ni go i yòs' na gas no gweh', něk'huh he'o weh' deh e'ng ge nyooh'?

5 O năh' ha go ya on'dos oh, Do ni swa'ah gwa yaah'!

·Neh ne' o năă', Ja dvk'.

6 Neh na go'i wis'ah seeh no gweh', ne yo an'jah geh' š'non dyššh: o nšh' de oh'gwšh ne ja dvk' ni yò'šhgwa gee, de o'dan ng'nyos'oh, de o'yahk'hoh', gwah huh'; onah' neh, he a'go ya wii na go'i o nya nih; neh', naeh, neh huh' a'a di yaah' he'a di gat; do gas, naeh, neh huh' ho di'ge oh he'a di gat no'gweh.

7 Neh, kuh, ne dòh gaah'ah' ne ni gặn'jahs a'ah ho-di yặh'; de o'dặn ngo'nyọs'ọh; wa i wĭs'aah, gwah huh, ne' neh huh,' ha'eh gwah, ặ ga'yặn dahk, he'a di gat.

8 Neh huh', naeh, ni ya'wặh oh, ho non'dek ho'nyus oh,

wa o noh daht', gwah huh: da neh he ni yoo do sa'adik, ne de yò ăh gwa'ih syoh' wah o'da dăăh', ja dvk' nigah'ach hii'.

9 Neh he ni yoo' ne' wa s non dek'ho nih', ge ih', noo',

ni š'nšh nyah'es hăs'hšš. O nšh' sha go'yat gah'wšh.

10 Da neh' no nšh', sho', kuh, ga o wa goo' ho deh'noh da hoh', kuh na go'i o nya nih, neh huh' ni tho'ne-

ngọ, ho di'yọs ọh he'yọ'ặn ja deh ne Dal ma nu tha.

11 O nặh' ne Phar i sees da ặ'nọh dặn dyọ gwa'ọọh; ho nọb'saah', kuh', wa'ọ wạn dọ nyọch, wa ặ nih saak' ha yah'da deh neh o i'wa năặ'gwat he nọ'ya wặh', gặ ọ'yah gĕh o'da weeh duk' hah'da wa dya o nyooh'; ho wah'ni go šk'doh.

12 Da neh na gwvs' ho twa'is hă'goh jih da weeh dvk' wa os'yò dyāh; ha wặš', kuh, A, naeh, he go waa' hặ-nih'saas, nặ gặ' ga wa ji yặ deh', neh, a ặ nont'gat hòh na yò'i wa năă gwah'do ok'! Do gặs' neh, noh gwặ'ga, Thin tha'o wa noh ; na yo'i wa naa gwah'do ok na ga' ga'wa ji ya deh.

13 Onth' ho thủ da doh' ha di'yah da deh; ga o wagoo', ach, sho deh'noh da hoh, des ho nyò dai yah'goh.

14 Da neh' he ni ya'wăh oh, wa o'dih ni'goh hặh nago'i o nya nih, na'a di'aah no ăh'gwah, thặh ặh, kuh,
ha'eh gwah, ne' ga o wa goo de o di yặh', neh huh', sho,

ne jo šh'gwat.

15 O nặh ne Je sus ha goh'ni go'o nii, ha wặš, Swat-ga'š ooh, swa dah'ni go'š šặk', kuh; he'ni ga deh neh hặ noạt'hặh gwặh'gwat hah ne Phar i sees; neh, kuh,

na thah'gwah gwat'hah neh Her od.

16 O nặh' đẻ o di yah'do weh'da noh na di'yah dii, honặs, Neh, gặh, ne gặh gai'o níh he deh o gwaah'gwayah.

17 Neh, dih, ne Je sus, no năh' wa ă'ni nan dook, ha go'yă ah'seeh, A, naeh', he de swa'yah do'weh da noh', neh, gai'o nih, he deh swa'ah gwa yăh'? Tăh'ăh, găh', ah soh' deh swa găh; thăh ăh, găh', kuh, deh swah'ni-go'ă yăn dahs? Neh, găh, nah'soh o ni yoh' ne swănyah'sah?

18 Swa gaa'da nyoh', nach, thặn ặh, gặh', deh swa gặh! Swa oh'do doh', gwah huh', thặn ặh' gặh' deh swa'okhah! Neh, gặh', kuh, ne thặn ặh deh ji'swas ha-

ahs?

19 Neh, waeh, ne shah khe'ăh gwi'yahk ho'os ne wis ni ă'năh nyah'es hăs'hăă ne wis ni yò'ăh gwa gee, do nigah'ach hii' ne de yò ăh gwa'ih oh' de ji swah gwah'? Neh no wă'ah seeh, Wus hặt dek ni' sga eh.

20 Hach gwah', kuh, ne ja duk', no nặh neh huh' đewa do gwah'doh ha di'yah da deh' ne ge ih' ni ặ'nặhnyah'es has'has, do ni gah'ach hii' ne de yò'ih syoh' đe-

ji'swah gwaah'? Neh ne' o naa, Ja'duk.

21 O nặh' ha gọ'y ặ ah' seeh, A ni yôh dặặ' he thặh th

deh a'oh a e swah ni'go a yan daht'?

22 O nặh' neh huh' ho yos'oh ne' Beth sai da; da neh, ne' neh huh ho wa'yah theeh' ha yah'da deh, ne de a'-gah gwe goh' no'gweh: neh', kuh, no wa'do eh'syoh-

gwa'nis oh naah da o'ya o nyooh.

23 O nặh' wa os'oh daah ne de a'gah gwe gọh' nơgweh; wa'o nặch hiih' wa o'yah diit gặh' he'ga nọa dayặh; neh huh, dih, no nặh' ho nis'gyọn dyọs'ọh nagaah'gĕh, wa o nis oh'da ặh, gwah huh'; ho ọn'dọs ọh', a'dih gwah hah gwis'dặh ha'gặh'.

24 O nặh' hot gaa thwặh' neh' heh'tgặh; neh, kuh,

24 Onšh' hot gaa thwšh' neh' heh'tgšh; neh, kuh, ne'a wšš, Khe gšh' no gweh', neh' shah gaat he ni yðh'-

daa ne' gaidoh a'waneh.

25 Oh ga'at ne' neh, o na'eh sho nis'oh daas'oh megaah'geh; don da o noh'do os', gwah huh', heht gah' sa'-

a tgat hôh: neh huh' ni yò weh' de dyò ye'ih oh, det'gaye ih', gwah huh, he'sa a'go yat'gat hòh' no'gweh'.

26 Onah' shot gah'wah, neh ho'gwa sa'o go duk' hetho ngh' sôòt; ha wax', Sa ngh' neh huh' hah seeh he'-ga ngn da yah; sa ngh', kuh, so gaah' as he'o wih ne' ga-

non'da goo.

27 Onah' ho ya'gan oh ne Je sus, kuh na go i'o nyanih; neh huh' he o'ne noo het ga'non da yan doh' ne Oceare a Phi lip pi. Neh', dih, he'ngh weeh ha nont'hai neh', ha go ya'on dos oh' na'go'i o nya nih, ha go'ya-ah'seeh, So nah oh dah ah gih oh', ha nan doh' no gweh', ne gih Niih'?

28 Neh ne' des ho wa wa'noh sa gwala, ho naa, John ne Bap tist; neh gwa', gye, ne'nan doh, E li as; o yah'shoh oh, kuh, gye, me'nan doh, Sha yah'daat no'o di do-

ges'da nih.

29 Onish' ha go'yā ah'seeh, So, dih, niis' nah oh'dish-ih swa doh' ne gih niih'? Neh ne' Pe ter thos nyeh'-oh, ha wā'ah seeh', Neh', waeh', niis ne Christ, [ne Cha ga/oh he dus.]

30 O nặh' ha gọh'ni gọ ặn do'gặs dọh na'gặ aạk' sọ-

geah' de o'wa o wiih no'gweh, ha yah'da deh.

31 Neh huh' ni yò weh', o năh' hoh saah, ne wa a'go'ionyah, he neh' ne' tga gont we soh' o i'wa gee, šo'-yagah No wa'wak no gweh'; neh', gwah huh', na'o wađịa na di'gh jis họh ch; hach gwah', kuh, na dih sặnno wa nie, ha di'yah don thwes; kuh ne sha go'di ya domh; neh', gwah huh', nă'o wa nyôh'; da neh' no năh' aga'at neh sah' ni wa'nis ha gee, o nah' dant hatgặh.

32 Da neh' he'no o wan na wah' he wa as'nyeht, agwvs' neh', ne gwah' tha dwen ng'ah. O nah ne' Pe-

ter wa o ye ngah', wa ah'sa wah' ne wa o'is dah.

33 Neh huh, dih', no nah' oh tha'dih sa de nih', wa a'go yat'gat hòh', kah, na go'i o nya nih, wa o'is dah ne' Pe ter; ha will, Ges ho ne'gwa niis' da sa dak' Se nis'be o noh: neh, wach, niis ne' thah'ah neh' deh san'nohdo'nyoh gwah Na wen ni'yoh gee khaah; neh, sho, he-

we gặặh no gwe'e khaah.

34 Neh huh' ni yò weh', no nặh' he a'go no gos oh nogweh' ha yah'da deh; he a di yah'daah', kuh, na go'i onya nih; ha go'yō ah'seeh, Son dih gwa'nah oh'dāh āh hoga yōs' na'ak non dā dyeh', neh nā an da dat'gah wah'jih; neh, kuh', de ak ne'o wāh' ne de ga'yah sont; o nặh' hak'non dặh.

35 Neh', waeh, ne son'dih gwa'nah ot š eh'he sak, Dš-wa'gšh nya dook' he'go heh, hah'de ga gont' wa oh'dooh ne' neh: neh', kuh, neh son'dih gwa'nah ot š eh'he sak, Å wa'gah dooh he'go heh, neh š dyò'i wah'gš ak haakno'oh gwah, kuh, ne gai wi yòs'dvk, neh ne'neh sha a'-yah daat, hah de ga gont' sa a da dyah'da gòh.

36 Neh, sặh ặh, neh, a nah oh'dặh ặh' a o des dặh" ng-gweh", ne neh', gih shặh', ga gwe goh' a a yah'da gwenni yòh'heht he'yo ặn ja deeh', a'oh dooh', naeh, not hwa'-

is hah ?

37 Neh', gih shah, neh, a nah oh'dah ah', ho gwenyooh', no'gweh, on'da at gaah', neh o'sa'a ni noh'duk not hwais'haah'?

38 Neh' neh so'dih gwa'nah oh'dah ah, a a de'ah'seek he'gyah da deh, neh, kuh, he ni gwa'noh daa, na ga he'a di gat ho dih'no'weh haat, ho di wa'neh a goh', kuh, ga'wa ji ya deh; neh ne' neh ha yah'da deh, ha'ehgwah, No wa'wak no gweh, a o'de aht, no nah' ant heh' neh ant ho dye ah'dah go'on dyeh ne de a'ah aa'oh goh No'oh nih; ant ha di yah'da dyeh', gwah huh', no o'yahge'o noh'shah shoh', ho di'yah da do gah'dih.

OI'WAH IX.

Neh huh, gyeeh, něk'huh ha'dit', he ni š non dii, ne thặh'áh ta'a dik dooh' ne' gặ e yaht', ne ga oh' nohwan dih' he'ni yò weh' nặặ'nont gaat hòh' ne thặn noh'.

do oh'sha gwen ni yòh' Na'wen ni yòh, gah has'des hah'. s'yò dye ah'dah go'on dyeh, a yòh'dan dyo'on dyeh.

- 2 Neh no nặh' shah ga'at ne ye ih' ni wặ nis hà gee', neh ne' Pe ter hwa o'aah; James, kuh; John, gwahhuh; neh huh' wa'a go gon duk he'o weh gwus o nondees', ho noh'hoh ge'ah wa ặ non dyah'don da gòh; nehhuh' o nặh' oh tha go ya'dyah da de nyặh' he'a di gat.
- 3 Da neh he'noh a wah no syo'nyvs hah, oh dyòs'datheh; oh ga ga is', kuh, neh huh' noh'ga gant heht', he'ni ga ga ant 'no ni'yah; neh, gwa, he ni yò weh' hohgaak daht, ne thah'ah de o gwe nyooh' naa'ni ga 'os yona nek'huh yo an jah geh' neh huh' ni ga ga ant' a'onih.
- 4 Da neh' ne' neh hul, wa ya'dyah do'dah sih he'a digat', neh, E li as; neh', kuh, ne Moses: neh de o'dithaah, ne Je sus.
- 5 O nặh; ne' Pe'ter thos nyeh'oh, ha wặ'ah seeh' ne Je sus, 'Sa di'o nya nih, neh', ặặh, noh'ni gọ'i yòs deeh ne něk'huh a e'dwặh dyon dahk; neh', dih, neh, sặh' ni dwos'go nih; skat' niis ặ gwos'yo nyặh; skat, kuh, ha'eh gwah, ne Mo ses; skat, kuh, ne' E li as.
- 6 Neh gai'o nih heh thäh'äh de o'noh doh' ne nah ot' gwos a'äh; neh, säh'äh, naah'de yò dohk' ho noh'dyoh-
- 7 Da neh' noh wah'jih găăt ne' neh huh, neh wa odi yah'da weh'săh; neh', kuh, neh', o wă nah' dyò ya'găh oh noh jih'gă goo, neh noh gặh, Neh' ne gặh' năgặ' ne'no'oh gwah He a wak: neh' she swat'hon daat.
- 8 Neh na gwws' da wặ ngok, no nặh' oh thặn'nont gah'-doh, thặh'ặh deh os'thọo, deh so gaah' deh sho wa gặặh' nơ gweh; neh', sho, ha oh'hwah ge'ah ne Je sus, kuh no'ngo họh.
- 9 Neh no nặh' sho nặ'nọn dươ nặh dọ on dyeh ha gọh'nigọ ặn do'gặs dọh, na'gặ ak, i gặặ', sọ gaah nọ gweh, deg'wa o wiih, ne' nọh o'i oh'dặh shọh' wa ặ'nọnt gat hòh, me ga ch' nọh wa dih' he' ni yò weh' No wa'wak' nọgweh' dặnt hot'gặ'ọ ok nọn da'deh sa'doh gwah'gĕh.

10 Neh' neh, ha di'yah dii', sho, ho dih'san ng nii ha'no o wa na'wah', de a non da'da o do nyoh, gwah huh, ne' nah ot' gan doh ne dant hot'ga'o ook non da deh sa'dah gwah'geh.

11 Da neh no wa'an dos'oh, ho naa, A, nash', he gowaa', ha nan doh' ne sha go'di ya do nih', neh', Tga-

gont a dwan dye ant' ant heh' ne E li as?

12 Des ha go wăn'nah să gwăh', ha go'o wii, E li as dogăs' ă a yoh' năn dwan'dye ant, neh' ăs ho heet' naah deyò i'wa gee; neh, kuh, he ni yòh'dăă ha' ya doh, Nowa wak' no gweh', neh ne tga gont ă'a'ya găh' we sôh' o i'wa gee; neh, kuh, ne' deh gai'wah', sho, ă o'wa yonih.

13 Neh, gwa', niih noh gwa'as. O nah', nach, o do'-gah ooh ho yoo' ne' E li as; o nah', kuh, neh huh' ni'-o di ye ah' ha yah'da deh, he nah det'ho non'do an jo nih; o i'wa ye'ih oh he'ni ga ye ah' ha'a ya doh.

14 Neh no nặh' neh huh' sho yọs oh ha di'yah da den na gọ'i o nya nih, ha gọ'gặs oh gặn dyòh'go wa nặh de qwăn nọn dyah da doh, neh ne sha gọ'di ya dọ nih, knh,

na go'i o nya nih, de an non da'da on do nyoh.

15 Neh no nặh', shọ', kuh, ne gặn'dyòh gwa gwe gọh', no nặh' wa'ọ wa gặh', neh nooh dwa'dohk dặh' wa o di'-wa nă'ă gòh; neh huh hah de o nặặh'da dọh ha yah'da-deh, de'o wa nọ'nyọs'oh.

16 O năh' ha go ya qu'dos ch, ne Sha go'di ya do nih'. A nah ot' ne găh' swa da'o do nyoh' ha di'yah da dach'!

17 Neh ne' sha'yah'daat he'ni s non dii' ne gan dyobgo wa nah, thos nyeh'oh, ha waa, Sa di'o nya niih, nah nee'yah'theeh heh', syah da'deh, ne'a'wak, neh' ho ye', na wahk'heh ne' deh ga wa nont' not hwai'ahah.

18 Neh, sặh'ặh, gặs, ne ga ặn'dih gwa'o web hwa o'r aah, oh tho'āh ne gặ o gòh', gặs; da gạ'wặha di tườh', kuh, gặs', haah sa'ga ặnt, oh tha'dyòh gặ nyeeh', kuh, gặs; neh huh, kuh, hwa o'yah dat'hặ an dyeh. Da neh' ne'khe wặ nặặh'oh ne she'i o nya nih; neh, i gặš, o'an o wa yah'dit gặh; thặh'ặh, dih, de o di gwe'nyo a coh.

10 Neh ne' des ho wăn nah'an gwăh, ha wăi, O debswaiwa gwen ni'yòs dos'hă yăh swa'wa ji yă deh, ga ă năyo'ais beht dặn dwa'di sak! ga ă ne gặh nặ wak'ni go iso ok' he swa yah'da deh'! Das be'ji sah něk'huh ha', gyah da deh.

30 O nih' neh huh' họ wa'yah thesh hu yah'da dela Neh, dih', no nih' wa o gih, o nih', shọ', kuh, a ch, da o'yah da'gwis yogh not hwa'ia hih; neh' ne yo in'jah gih ho yua'han dah'oh, waa'dyah da gi nyeeh; da gawiha da'iht, gwah huh, hank sa'ga'int.

\$1 Onth, ho on'dge oh no'sh nib, Ga t' ngh o'nisheht' tho yah do wăh'oh nă g蓋 Neb, ne' a wăt, chi-

ak sah a'ah, aho, dyoh saah.

29 Neh, sặh'ặh, ne we sòh' o nặh si yờ sh doh, neh, shi da gao, gặc, hwa o'yāh doh'yeak; o ne'gah gặh, gya, gặc; neh ni'ee, Á e'i wah'doht. Neh, dih', gih shặh, sa gwe nyo'ok nash gwis'dāh naa syesh, da gwō'dāh, da gwō'dah, da gwō'dah, kula.

25 Je sus dat hos'nych oh ha wil'ah soch, Neh!, gibshih, no gwee nyoo' naa'ni wa gwen ni yôs', hah de yib iwagee, nach, o gwe nyoo' ha yah'da dah, nah, hai'me-

gwen ni yòs'thah.

Meh no nặh, shọ, kinh, wah ở gọn đã dyeh' nưnhnh nack sah' sah, de ch' sặn thwah' ọh, o gah' să gựo, 'hawii, Syah' da gwön ni yòh', oh gi'wa gwön ni yòa' ninh, syah da gọn hạn he ni dyôh' syo nặn t'hah na gi'wa gwön niyòa' dọc hinh.

25 Neh' no ngh' he Je sus wa a'go yat'gat hòh ne gia dyòh'gwah geh', ga oh' da a di duk'he ng dyeh he-nga dyo'g dyeh, wa'is dik o ngh nòt hwa'is ha tgih; ha-wah eech, lis he' deh awa ngat', deh sak'awe goh', kuh, than'is habi, lih oh go'ya ga da ja gaht' ha yah'da dah; tigh', huh, mah'egh, ne' heh huh' ho'aah ayah ha yah'-da deh.

96 Onjih not kwa'is hili ide yok eğut, kwah'çik, da oyık de'gwis yoçik, gwah huk; o niki da'aya güht heyık'da deht, ach huk'i, ahçı na'o yak da wik', na uwa'ğ'- ech; neh huh, gwa', hoh gaak daht', ne'gòt gah'deh wag'non de'nooh, Ha we'e yoo.

27 Neh', dih, ne Je sus has oh'dah geh da o'yee naah,

wa o'yah da'ges goh; o nah' do sa'a daht.

28 Neh huh' ni yò weh', no nặh' o gyeh' ho sa'a yọh he ga noh' sò t, neh na go'i o nya nih' ho wa'an dos'oh ha-ch'yah'dii he'o weh, A nach he go waah', deh o gwa gwe-riyooh' niih', no'sas ha gwa yah'dit gặh'?

99 Neh na go'yā ah'seeh, deh os'thoo deh thah'gwisdah no yah' a'ga gwe nih' o'da wat'ga is na gaa nah oh'dah ah; neh, aho, na dan no yan'dah gwah'shah, dawan'don dyeh'do ok', gwah huh.

30 O ngh' ho noh'dan dyos'oh, ho nont'ha da doh' ne' neh huh'; neh huh' wa a'di at ne Gal i lee; da, thah ah, kuh, de o'ga yah'ooh, neh', so gaah no'gweh a mi'non-dook.

31 Neh, sặh'āh, ne wa ngọ'i ọ nyặh na gọ'i ọ nya nih, ha gọ'yā ah'seeh, Neh No wa'wak no gweh', ha dis'oh-dah'gŏh no gweh, ho wa'yah dat'gah wäh; neh', kah, neh, ā'o wa nyòh; neh nặ ga'at ne' neh, o nặh' ặ ọ-wa nyò'aak, dặnt ha tgặh, neh, sặh wa doht'hah dwặnis'hā deh.

33 Neh, dih, neh, thàh'āh de o dih ni'go ā yān dah'ooh, he'na o wān na wāh; wa o was ha'nāhk', kuh, na ewa'an dooh.

133 O nặh' neh'huh, ho yọc'oh ne' Caper na um: da neh', no nặh' o gyeh' hặh dyoh', ha go ya on dọc oh, A nah oh dặh'ặh, de swa i'wa geh hah'dah gọ'on dyech', ne swa yah'dii', he ni yô well no a'ah ges họch'?

den tho'dis nyeh'oon; neh sih ih, he ni yo weh' ne ash'-ges'hoh, neh de o dii'wa geh'hah dah'go on dyeeh' na di'yah dii, neh, so'dih gwa'nah ot i a'go wa'na wak he'ni innon dii.

ne' wus has idek nii' sga ch; ha go'ya ah'sceh; So'dh-gwa'nah ot de o do an jo ni'aak', neh; o an dooh ha's dalk.

neh, aha'yah dasa ne' neh, noh'gaah aa ha'o nyaht ne a'di gwe goh; neh', kuh, as ho'wah hah'shah ga'aak ne' a di gwe goh;

36 O něh' do da'o yah'dyk nask sah'ash, hah de'wah sahugh ha'nih'dyoh, neh huh' wa oh'dyooh; neh, kuh, nonah', oh tho'yah duk, ha něs'hah geh hwa o a dah', han go'ya ah'seeh,

37 So dih gwa'nah oh'dah ah, a o wa gòh' sha yah'daat na ga' na gak'sah doh'da ak, na gah'sa na goo, wa a'gegoh' niih, ne' nah; neh, kuh neh, so'dih gwa'nah ot do gaa' a a'ge gòh; thah ah deh neeh, sho, neh, iih a'age gòh; neh, gwa, kuh, ha yah'da deh, ne tha geh'-hah oh.

\$8 : O nặh ne' John de o'wặn noh sa gwặh, ha wặt, sa di'o nya nih, coh sha gwa gặh sha yah daat, sha go yah dii tgặs na di nia he'o noh, neh ho dye sh dah goh, ne' sah sặ nah; da, thặh thị deh sho gwa non dã dyeha'; Quản oh sha gwa is dặh, neh gai o nih heh thặh thị deh sho gwa non dã dyeha'.

shoʻgwa non da dyeha'.

39 Nah, dih, neh', ha waa' ne Je sus, Sa ngh' as he'swais'dah: neh sah'ah, ne' deh'so gaah, no gweh' neh,
o i'oh dus'ha na'a gwat na a dyech' na geh'aan na goo, na'o gwe'nyo ok na'yò gon'da dyeh ne' wa et gah, a'as nyeh'syoh, niih na gat'yò wih,

40 Neh, ašh'šh, ha yah'da deh ne thäh'šh, i gšš, dahde'yo gwa do gšh'doh, iih ge'gwa, waeh, tha yah'da h'goh.

41 Neh săh'ăh ne so'dik gwa'nah ot ga wis diih no'nega nos ăs he swa'nont! na geh'as na goo, neh gai'o nih he' neh she swa'yah da wäh ne' Christ, do găs' ne' neh, ok gwa'as, thăh'āh tha'oh dogh', nă ot ga nyah'găh.

48. Nah, kuh, neh, so'dih gwa'nah ot da'o wan do daah, dah' sha yah'dast na gas', ni an'ngha sah', neh, iih, iih, iih, ho gi'wa gwen ni yos'thah, neh sah'gwah tiga'ah' ha na'o,yah'da wah ne gat heh'syo nyah'thah' a'gaba sgwe', na'a nyah'sah geh, ga nyo daah'geh ha'ah-age'o ok.

43 Neh ghi shih', lath, neh ses oh'dah di sa de diih'dih, i jahli' ne' neh; neh sah'gwah ti gi'oh he ma'e sayah'da wih', na e sa des'oh dyah'go on dyeh', neh heh' haah syoh he o weh' nit'ga yih ne yoh heh'o weh, nach he ni yoh diih ne de ja oh' hah daah'ses oh'don dook', neh huh', haah syoh he o weh' dyo deek hah' na nis'heo'noh geh, ne thih'ih de win doh' tha'ga gwe nih', na'-wish swah'do ok;

44 He o weh no diljih no wah', tho'da ga'eeh; neh,

kuh; ho deek hah' thah'ah tha'wah swah'do ok.

45 Neh, gih shih', kuh, ne' sah sih'dah di sa do dilih', ijahk' ne' neh; ne sah'gwah, ti gi oh he na e sah'gwah, ti gi oh he na e sah'ga neh, neh huh' haah syoh heo weh' nit'ga yih ne yoh heh'o weh, naeh he ni yohdish, ne de ja'oh hah daah'sah sih'don dook', neh huh' ha'wah sih'do ok na nis he o'noh geh, e jis'da goo, he niyo dek hah ne' de'wis doh' tha'ga gwe nih' na'wah swah'do ok;

46 He o weh' no di'jih no wah' tho'da gis'eth; ach', kuh, ho deek hah' thah'sh de wan doh' tha'wah swah'-

do ok.

47 Neh, gih shāh', kuh, neh se ga'ah dặ sa'de dāth-dāh, das dah'gwat ne' neh; neh sah'gwah ti gặ'ch hena'e sa yah'da wăh ne sgat', sho, a ah'se ga'dahk, ha'ah-syoh he thăn noh'do oh'shă gwen ni yòh' Na'wen ni yòh, nach he ni yòh'dāāh, ne de ja oh' hah daah'se ga dahh, he'dyò deek hah' na nis'he o'noh gèh, ha'wah săh'do ok.

48 He'o weh' no di'jih no wah tho'da gg'ech; neh, kuh, ho deek hah thah ah de wan doh tha'wah swah'do ok.

49 Neh, sặh šh, nanh'de yo gweh'da gee neh š ga'jikheh'doh gah'do ok no jis'dah'; ga gwe geh', kuh, he niyoo' nă ga'gă ya'dahk' nă ga'yah dặh da ak, tga goạt' neh' ă ga jik heh'doh gah'do ok, no jik'heh dah.

50 Wi yo' no jîk'heh dah: neh gwa', gih shigh, sabyoh'do ni'aak no jîk'heh dah, ne de yo yoh jis'dah goh, ga'i o weh' ngh'dignt gaa'wih dah'go ok' nga ga'jik heh'dagiht'! Neh' ne ga yan dahk' no jîk'heh dah ne swayah'da goo; neh', kuh, awa yan dahk ne' aga noh' higu'wi yo', ne de awa'yah do'gaa hoh.

QI'WAH X.

NĂH det ho'dah oh ne' neh huh; neh huh' nit ha'we'noo' he noh de yò do'an johk'doh ne' Ju de a,
tho ah'doh, na gwus' si gwa'a gwa noh wan dih' ne Jordan: da neh huh', ach, sho di'yos oh no gweh', ha yah'da deh; neh huh, kuh', nach, he ni o'i oh'das, o nach'
as go'i o nyah.

? Neh ne Pharisees neh huh' nit ho'ne noo', ha yah'dadeh, ho wa'an dos'oh, Neh' gah, ne ga ya'nes hah'gah ha yah'da deh no'gweh, ne' wak ah' o sas ha go yah'da'ne' yooh! neh ne wa o'wah ni'go ak dooh.

8 Neh ne' des ha'go wăn'noh să gwăh' ha go'yă sh'-'

4 Neh neh, ho něš, Neh', nach, ne Mo ses ha nok'dothak, na ga'ya dook', ne de ja'gok hah'sah thah'; o nah'
wat ah seh ha'go is.

Neh ne' do sa a go wăn noh'să gôh, ha go yă sh'sech, Neh, sho, ga i'o nih he swăn nyah'sa ni yoh', neh huh'

ni she swa ye'ah seeh heh she swa'ya do niih.

Weh gwz', nach, ne' sho da'wah sa wah, shah wz'da yo nih he'yo an ja deh, neh ha go'yah dwa'yo nii Na'wen ni yoh', neh ha ji noh, ye oh', gwah huh.

When, difn, gai'o nih në gë', neh huh' në a yech' no'gweh', neh, ë ot gah' no'oh nih, hach gwah no noh'ëh
is ha'got gah; neh, da'ya'dyah daak hah' ne' yèch;

Da neh he igh, de'i'yos heeh, joh wa'at a wan doh, neh huh, dih', nah a wah', e nah thah'ah dah des'hi yos'-beh, joh wa'at, gwa', sho.

Neh, dih, na gwa'nah ot', Na'wen ni yoh de o'ah'ne-

go, să ngh' so gash' ng'gweh dặs hak'hah sih.

19 Da neh' no gyĕh' he ga noh'sòòt, neh', aeh, na go'-19 hya nih' sa'o wa o dooh'; neh', aho, ahah o'i waat.

11 Onth hago'ya sh'soch, So dih gwa'nah oh'dah th

neh huh! nă a yeeh', wak ah' ăs ha'go is ne' yòòh, o-yah' ăs ho nyaak', wa o'yăh hihk' ne' neh, oh sha'go-yah'don dih.

12 Neh, gih shặh, ne ye'oh, wak ah' ặ o'wa is neyòòh, neh', kuh, no yah' ặ ja'go hyaak', wah a'go yặh'-

hihk, wa o wa yah'don dih.

13 O nặh' neh' neh huh' họ wạn di yah' theeh, ha yah', da deh, neh, ni a' dik sah' dahs a'ah, neh neh, hah da'a-go yã o nyogh; neh', dih, na go'i o nya nih, wa ã non da' is dặh, neh wa o' wặn no'is dặh ne' neh huh sha go di-yah' thees.

14 Neh, dih, no năh' ne Je sus, wa a'tgat hòh, we sòh' o yah' non da'oh ni'go a wăh; neh, kuh, na go yă a h'seeh, e chi'nok do da ni'aak ne ga oh' on da'o nontgon'dah go'on dyeh he'gyah da deh, ne ni a'dik sah'dahaah; neh', kuh', ne să noh' ă yech'hi ya'is da'ni aak: neh, săh'ah, o'wăh, he ni yòh dăăh, he thăn noh'do oh'shă gwen ni yòh' Na'wen ni yòh.

sna gwen ni yoh. Na wen ni yoh.

15 Do gas' oh gwa'as, So dih gwa'nah oh'dah ah, a ga'ak de o gwaah he'than noh'do oh'sha gwen ni yoh. Na wen ni yoh, shah gaat' neh huh na'ya wah' na ga'an ak-sah dah'aah, thah'ah tha'ga gwe nih' neh, ha'a yoh ne'

neh huh.

16 O nặh' oh tha gọ yah dok, ha nặc hạn göh' hwa a gọ xã dặn, wa a gọ yã nis oh da ặn, oh tha dặ nọc nyọch,

gwah huh, ha di'yah da deh.

17 Neh huh, dih', no nặh' hoh dặn dyo he'o weh niyò's deh, sha yah'dast neh huh' nit ho'dak he ngo, oh tho'dos ho'do es; neh', kuh, neh, ho on'dos oh, So gweh'diyòò, Sa di'o nya nih, a nah ot' nă gaa'dyeeh', na gyahda gwen ni'yòh heht', ne yoh heh'o weh'?

18 Thos nych'oh ne Je sus, ha wa'ah seeh, A', nach, he go wa'ah, is gyaas' so gweh'di yòò'! thah ah ne'huh deh so gaah' deh a go gweh'di yòò, aha yah'daat, gwa', sho; neh Na'wen ni yòh.

19 Syğn de ih', nach, he ni gai'wih'ash hoh, Sặ ngh' ặh'sa dyah'don dih; Sặ ngh' ặh'sa dyò'oh, Sặ ngh' ặc-

age'goh; Să ngh! : äh să'no wặnt' nặh si'wa gwa'ih' sh; Sặ ngh! : gah ni'goh hoh' dva hã gọo' nặch hye'āh dak i hặm'yặn daht': nas'hặ non nyus'hāh; Des'ses nyeek; ne' yah nấh; hach gwah'; kuh, ne sa noh'āh. /

20 Neh ne' det hos'nych oh' ha wa'ah seeh, Sa di'o nya-nih, ga gwe goh', nach, na gas a gat'ga a oh' he'noh-

weeh do ga do dya on dyeh.

31. Neh ne Jesus, ho no'oh gwah, de o'ga neeh, ha-wa'ah seeh, Jo i'waat di sah'syo nant'hah; sa sah'dan dih, an da'ni noh' a'dih gwa'nah ot a'sa yan dahk; neh', as-he yoh' ne' go daas; o nah' a'di sa yan daht' nas'ha no-syss'hah, ne ga o'yah geh: o nah' ga oh' noh da'cheeh; ah sek', ne' de ga'yah sont; iih, gwah huh', ach'knon'-da dyeh'.

22 Da neh' neh, dash'ni go'šht he'noh a wäh' wa'agek; neh ne' shot ha da doh', o'yah jih hes'ha we nogh'
hah ni go'et gäh'seh; neh, säh'äh, neh, hos ha non nywa'-

yò wa'nĕs gwah. 🕟 😘

43. O năh de ot'gah doos'ch ne Je sus; neh, kuh, nage'yă ah'seeh, na go'i o nya nih, Ne găth'' sòb jih gana'ch, săh gèh'' thả ga gwe nih', ha di'yah da deh' nonant'ga no'nă hẽ yãu doh', hặ'a di yoh het'hẽ noh'do ch'-

shă gwen ni yoh Na'wen ni yoh.

24. Neh', ne, do gặc wa o dii wa nhã gòn na gọ i o nyanih' he'na o wôn na wặh. Det hos nyeh ch, dih', a'ch, ne Je aus, ha gọ yẽ ah seeh, Gwa a'wak shoh, mgặth' ah jih' ga nơ ch ha di yah da deh', ne neh', i gặ, yeyah' dã tha, ne' wat ga' no n's hah', ne' neh huh, ha'a diyah' hat hẽ noh' do ch'aha gwön ni yòh Na'wön ni nôh! 125 Sah gwah': neh ti gặ ch he'ni ga no ch ne' ga nyah'-

agwat da'wa do gòt' ho gah'ga ant, ne i de wa'dyg wa aght'hah, nach he ni yòh das noot'ga no nii' no gweb neh,
ha'a yoh he tha noh'do oh'aha gwen ni yòh' Na'wani yòh.

36 Neh na gwus' wa o non da'wa a thus' he na o dii'wama'a'gòh, do'non da'da ah'seeh no no hoh, So' nah oh'dah ah', dih, ne gah' a ga gwe nih' a a ho'wa yah'daghòh'i'

\$7 O nặh' ne Je sus wa gọ'yat gat'hôh, wa ặh', Neh ha di'yah da deh' ng gwek', thặh ặh', mach', deh o'gwenyooh; thặh ặh, gwa, mach, neh hah' deh oh'dặặ hayah'da deh Na'wĕn ni yòh; neh, sặh'ặh, ha yah'da dah Na'wĕn ni yòh', hah de yò i'wa gee', mach, he yo gwenyoo.

28 O něh' ne' Pe ter hoh saah', ha wê'gh seeh, Něžh', ga gwe goh' niih o gwat'gah wěh; iis', gwah huh', gwa-

non dă dyes'ch.

29 Det hos'nyeh oh ne Je ana, ha wặš', Do gặs' ohgwă'as, thặh'ặh deh os'thooh deh so gaah' no'gweh ne ot gah'wặ ank ne ga noh'soòt; daa'dặ non deeh, gib shặh', ha di ji noh', wặ ni ọs họh'oh, gih shặh; hok nih', gih shặh; neh', gih shặh; neh', gih shặh, ne' yòòh; hok sah'dah shoh', gih shặh; ha'ặn ja de nyoh', gih shặh; niih o da wa'gi wah'gặ ank', kuh, neh, o i'wawa'h ne ga i'wi yòe'duk,

30 Neh, gwa', naeh, neh, sgat de wäh'nyah eeh' niga ye ih' në jo gë is, he'nës ha ye naah' në gë ne'wah, ga noh'so doh, da a'dë non deeh ha di ji noa'hoh oh, wë ni'os hoh'oh, gwah hub; ës ho neh'të ha yën'dah'syooh', kuh; ë ok'sah da yën dah'syooh', kuh; yo tin jah', kuh; ha ga dyet', kuh, neh, ga noh'gon des'hah; neh', nash, no yah de dyo'ën ja deh', neh, tin dwah', ne wah o i'we-

da dyeh' yo heh'o weh.

81 Neh, gwa, ne gôt gah'deh, neh, o ăn dooh' godoh'oh, tga gont' noh'găsh â ja gé'o nyaht'; neh, kuh,

ne noh'gash ga o'nyah doh, o an doo', nach.

32 Da neh neh, o nöh' ho noh'dän dyo'on dyeh, o a'ah ges'hoh, neh huh' hwa o ne no'on dyeh ne Je ru salem, neh' ne Je sus ha än deh' he'ni ä neh; da nah no di'wa nää'gwah oh; neh', kuh, he noh weeh' he wah non dä dyeh', ho noh'dyoh e'on dyeh; o na'eh wah ah' sha go'yah da'is doh ne wes hää' dek nii' sga sh, hohsaah' na go'o wii ne' nah et noh o i oh'däh shoh' nä yawäh' ha yah'da deh,

33 Ha wặặ', Nặặh, neh huh' ne gặh' he dweeh' we

Jesu sa lam; da: meh 'meh' utga gent'. No wa wak' hêgach' ha di wa yah'dat gah' ha di yah da deh' na di h'aga no wa ma' ha di yah don tawa', kuh meh, sha go'di ya Moini; da neh, kuh, na'aga gont neh' a a wai'wa'ah hehdih neh, a a eah; neh huh', kuh, ha o wa yah'dat gah ha di'yah da deh' ne' de o non dah'son da i goh;

34 Neh', kuh, neh, \$'o wa noh'ge th; neh', kuh, neh, \$'o wah soh'gwa we shooh; neh', kuh, neh, \$ o wa nyoh; neh', kuh, neh, sio wa nyoh; neh', kuh, neh, sih wa doht hah dwa nia'ha deh, o nah' dant hat gah'.

35 O nāh' ne James, kuh, ne John, ne Zebe dee hago a wak'shoh', ach huh' nit ho ne noo', ha yah'da deh, ho nāš, Sa di'o nya wih, ach de yo'gya do'šn jo nih net'ga gont, neh huh noos'gya siye sha na dih gwa'nah oh'dāh āh dā yo'gya de'ša jòòs.

26 Neh na go ya ah seeh, A nah oh dah ah ne gah

de ja do ša jo nih' no gya dye ahs't...

37 Neh no wa'ah seeh, Do da gi yah'do weeh dah ne' tga gont', igus', neh huh' da'ya gya dyash', sgat, neh, syan nah go'gwa, da o nah ne' sgat, chet'gwa dii'gwa, nach, be'o weh' itga yah', nach, deh sah'as ch'goh.

36 Neh, dik ne Je sus ha go yt sh seeh, Thih'sh deh jan'noh doh ne' nah ot ja do e syoh'gwah; neh, gih, ne ji gwe nyooh' neh is ni'ne go'ah duk ne' gawa'dah, niih na'kne go'ah duk! neh, kuh, ne' neh isenya dye'ah dah gwah ne bap tism, niih na ga dye ah'dah-gwahilh' ne hap tism!

39 Neh no wš'ah seeh, o gi'gwe wyeoh. Neh ne' shegg/yš ah neh, ne Je sus, Do gus, na'eh, neh' š ji'ne ge'āh dwk ne "ge wisidah : nek hae ge äh'dwk; neh', kuh, nebap tiam, niih' na ga dye äh'dah gwa niih', tga gont nësh

iis, neeh a yech'hi ye'ah dah'gwah ne' meh.

Mah gwa', ne' neh huh na'yon dyash' ne gyanneh'goo'gwa, neh kuh neh nget'gwa di'gwa, tah'ah dehgwi wa yan dah'goh nih, ne' da'gyah do weet: neh gwa', nach, tga gont' a a wa noh' ha di'yah da deh, 'neh, 'nowanga dya nehk' dah seth. 41 Neh huh' ni yò weh' no nặh' wa ặ'nọ ok ne' wushặth, neh ne wa ặ'nọh sa wặh ne we sòh' deh tho'dikni gọ'i yòh ogh hi yah'da deh ne James, kuh ne John.

42 Neh', dih, ne Je-sus he a'go no'gos oh, neh huh' ni tho ne noo' ha yah'da deh, ha go'ya ah'seeh, swa noh'doh, he'neeh' he o weh' ni a di'yah'da deh, ne'a nee' thana'noh do'oh cha go nan noh'do nih' nooh tho no an'johdah'shoh, neh huh' ni o di ye ah', neh, heh tgah, sha gonon hah'gwa nii; neh, kuh, neh, he'cha go di go wanah', neh huh', naeh, ni o di ye ah' ne' neh, dech ha'gona'noh do nih.

43 Neh, gwa', ne neh huh na'yòh da'ak he swa yah'da deh, thah'ah', naeh, ne' neh: neh, gwa', neh, sodih gwa'nah oh'dah ah a e'he ak, A'ge go wa'na ak, he mi

swa dii', neh ne' neh s swa 'hah shah'ga ak.

44 Neh', kuh, neh', so dih gwa'nah ot š e'he'ak, he niswa dii,' Å geh'sš no wa nš'ak, neh, naeh, gwus', o nšh'

š o'di hah'shah ga'ak ne' a di gwe goh.

45 Neh, sặh'ặh, ha'ch gwah No wa wak' no gweh', thặh th neh' de o'yoh dah'goh ne da'o wa snyech', i-gặt; neh, gwa', ne dặ o'gọs nyech'; neh, kuh, neh' tra tgah, heh, họ heh; neh ta ho'di yah'da gwat ne gòt gah'deh.

46 O nặh' neh huh ho di'yọs oh ne' Jericho: neh', dih, he'noh weeh ho ya gặb g'ọn dyeh ne Jericho, kuh na gọ'i nya nih, gặn dyòh'go wa nặh', gwah huh, no gweh', neh ne de a'gah gwe gọh' Bartim e us, Ti me us ho's-

wak, o sak'ah hah dyoh' hah'ne khah'.

47 Neh huh, dih', no nặh' wa'i wa'ook, neh'gwah ne Je sua ne Nazareth tho ya'gặh ch; wa'ah'sa wặh o nặh' ne de oh'sặnt hwah'ch, ha doh', Je sua, iis ne' ya a wak'

ne Da vid da'gi das.

48 Neh ne gót gah'deh neh huh' ni o'wa ye'ah sech net ha'o dye'a ak', sho: sah gwah, gwa', sho, we seh'ho sa'a ga is des hoh'sant hwah'oh, lis ne' ya a wak' ne Da vid, da'gi dag'.

49 Onah' wa o'ah heht' ne Je sus, wa i wis'aah, gwak-

huh, ne' neh huh' ặnt họ'wa anh. O nặh' he q wặ nọ' gọs ọh ne de a'gah gwe gọh nọ'gweh, họ wặ'ah seeh, Sgặ nọh' sặ nọh'dọ nyọ'ọk, des daht'; thyặ nọs ne'huh.

50 O nặh' wak ah' ho dyoo' no dyah'da wih'shah, detho'dah oh, neh huh' nit ha'we noo' ha yah'da deh ne

Je sus.

51 O něh' ne Je sus, deslho'wě noh'să gwěh, ha wě'ahseeh, A nah oh'děh šh' ne gặh de sa'do ặn jo nih' nặgyeeh' heh sych da deh'! O něh' ne de a'gah gwe goh thos nych'oh ha wě'ah seeh, Syah da gwěn ni yóh', neh' na'yo gwe'nyo ok o'sak do khaak.

52 Det hos'nych oh ne Je sus, ha wä'ah seeh, Sah'dändih; neh', naeh, se sa jäht' he ni di'säh ni go äs'ah doh, sa i'wa gwen ni yòs'doh.—Neh ne' wah o'gon da dyeh, de dyò'ye'ih oh sa'a gäh; wa o non däh', gwah huh, ne

Je sus, o sah'ges'hoh.

OI'WAH XI.

NEH HUH' mi yò weh' no nặh' dòs gặ' oh ni ặ nehs, ne Je ru sa lem, he'o weh ne Beth phage kuh' ne Beth a ny, he dyò non'da deh' ne Ol ives, he a gọh hạh'-

oh de i'yus hee, na go'i o nya nih,

3 Neh na go'yā ah'aceh, Jah'dān dih, neh huh' hān jiyoh' het'ga non da yāh' ne de swa do gāh'doh: da neh he ni yòs'no weh', no nāh' hā ji'yo ok ne' neh huh', ā jigāh' neh huh' gas ha ont' ne ga nos'ah, ne thāh'āh de'wān doh' ah soh, de o dā dus'oh no'gweh; ā jis'hā an dagòh, ā dis'ni aah.

3 Neh', gih shāh, neh so gaah' as hes'na as, A, mach, he' neh huh' ne ji yeeh'! neh nā'snih, Neh de o'do an jo-nih' Na yah'da gwen ni yoh' he ga yah'da deh; da neh' na yo gon'daa dyeh' ne' neh an tha'yah daa nyet.

4 O nặh' ho ngh'dặn dyọs'gh, ho di gặặ', gwah buh', ne ga nge'ah gas ha ont' as de gwa'a gwa ngh wạn dih' he'o-weh' gah'ặ o ga'ặnt, o a'ak ah: neh ne dis'hặ on da gwặh'.

5 Neh na di yah'da do gas' he'ni s non dii' ne' neh huh

ha dih'si sah, ho wa'na ka'sach, A nah ot' ni ja dye ah', jis ha'on da gwus' ne ga nos'sh'?

6 Neh ne' sho wa'na sh'seeh, ga nyook' neh huh' mi c'iwik'sah ok ne' Je sus: o nah' sho wa'nont gah'wah.

- 7 Da neh' ne' neh huh ho di'yah theeh ne ga nos'ah, ha yah'da deh ne Je sus: neh huh', kuh, tho di eeh nonon'dyah da'wih shah ne ga yah'dah gen; e nah' neh huh' da a'da dah.
- 8 Da neh', kuh, ne gôt gah'deh, mih huh', naeh, da snon dyah'da wih'sha dah'da o nyooh' he yèt'ha i noo:
  yah'shoh oh', gwah huh', he dia hah dyah'hhon dyeh',
  naeh, ne' ga'i doh, neb, de o non do'gwah do'on dyeh',
  he yòt'ha i noo.

9 Da neh' neh, o'ặn dooh' hwa'ặ neh', neh, gwah hah, ne noh'gặặh, de o noh sặnt'hwah oh, hặ nạn doh', Hesan na; Ho dặ oh' ha yah'da deh' ne' neh hah' daa'wehdah'go on dyeh' hoh sặ'ng gọ' Na yah'da gwĕn ni yòh.

10 O da oh' he tha noh'do oh'sha gwen ni yoh' ne shedwah'nih, Da vid, ne' neh ho'gwa' a dyah duk' hoh'san'-ne goo' Na yah'da gwen ni yoh'; Ho san na, neh si'gya he'ni eh tgah.

11 Neh neh, he'o yos oh' ne Je sua, ne Je ru sa lem; neh huh', gwah huh', heb, o noh'sa do'gah dih; neh huh', dih, ni yo weh', no nah' de ot'gah doos'oh, he ot'gat-hwah' naah'de yo i'wa gee, o nah', gwah huh', oh gaas'ah o doh'o on dyeh, sho ya'gah oh, neh huh' he a we noo', ne' Beth any; ho ne noo', gwah huh', ne wus haa' dekenii' aga'eh.

12 Neh nongh' wah o hiht, o ngh', nach, sho di'yar

gih'ch he Bethany, wao'des weh'dah.

13 Neh no gặc ch we ặh' tgả ih' ne fig noh gặ cơn doh'dặh, o năh'dont; neh huh' gwa hot gọn dah gọh; dyặgwah', shọ, theh'wa dye sặh' hah gwi 'dặh a' a gặh, a' yòni yọ dahk': neh no nặh' neh huh' wa a yọh', thời ặh
deh thah'gwa dặh' de o' gặc cọh; neh', shọ, he we gặc
neh, o năh'dọnt; neh, sặh' ặh, he ni gwa wiha, thặh' ặh
ah sọh' theh o'ceh na gơ'o 40k' ne figs.

14 Thornych oh ne Josus, ha wa ah seeh, Dels eg-gaah' no gweb tho se's ysak, neh hah o da weh dek' sysh da delt, ne an doo gwa hwah o i'wa da dyeh.

Neh ne wa h'no ok na go'i o nya nik. 15 O nih' nek huh' ho di'yos oh ne' Je ru sa lem; da' neh', ne' neh'dauh' he o'yos oh ne Je sua, heh, o'noh'-sa do'gah dih; o nah' wa sh' sa wah ne san'go yah'dit gasech' mă now'dă ni nock; nelt kub, nelt, o gyeh' hā nih'. dyoh heh e ngh'sa do'gan dih ha di'ni ngh; wa a'gan hat's hwah seoh', kuh, në ngu'dek liwah'gwah no wis'dah des š'non da da wis'; neh, kuh, hi'non dyin dah'gwah ha di'-yah da deli ne jash'go wash gwah nih hi non'di nineb.

16 Thinh'sh, gwah huh', neh, so ganh' ng'gweh de o'ngk do da niih' naah gwis'dah a'a wib da a' ngh' so gob' no nod'sa do'gah dih.

17 Da neh' ne wa a'di o nyah, ha go'yā sh'seeh, Thāh'ah, gāh', neh huh' deh ga ye šh' ho'ga ye doh, Neh ā'a'di yaas thask' maah de ya ga'ān ja gee hak noh'soèti, neh gaugh'eo dah'goh nā yon'dā na yān dah'gwak? neh gwa'; na'eh, niis' jo niih, ne neh'huh ā non dah'seh dah' gwalt not sha go'ngh set hall.

18 Noh, ne' sha go'di ya do nik', kuh neh, ha dih'sin-ne wa mia' ha di yah dont hwee', ho nont'hon deh, wa inih saak', gwah huli', he non'da di ye'ah duk a'o wa i wah'dolt; net, sthith, neh, wa o was ha'nihk', neh ga fe-nih heh, wa o di'wa naki'goh ne' ga gwe goh' no gweb ne ngh o'i oh'dah wa se'nyeh dek.

19 Neh', dih, no mili' oh guze'ak eh wa doh', he ya'- gih oh he'ga non da yih'.

10 Nell nell, so dell'ji sh, no nik' wa a'di it, ko diginoh ne ngh ma ga ga ga doh dah, shi ha oh, ok da ah. got dyob sa'wah goh.

22 Neh, dih, ne sho shëshigh ne' Pe ter, ha wa'gh-seeh, Sa di'o nya nih, sat gat hòh' ne fig noh ga'on doh' dih, neh, sa e'wah doh; o nah' o da'ge e yoo.

23 Neli ne dech ha'go wa'nok sa gwah', ha go'ya sh'

seeh, Neh huh' ga yặn dah gọ ok ne swai wa gwen ni-

yòs'dos hah' ha yah'da deh Na'wen ni yòh.

23 Neh, sặh'āh, ne do gặs' oh gwä'as, Neh, sọ'dih-gwa'nah oh'dặh šh š'š as, nặ gặš' o nọn da deh', Sat-gặ'is; neh, kuh', neh huh' he ga nyo da'eh he wa'dyook; thặh šh', kuh, š gặ'ak dah det'hoh ni'go š gee' na-wön'nyah sa gọo; neh, gwa, sho, neh, š a'i wa gwön ni'yòs thaak, ne' tga gont', i gặặ', neh huh' nặ ya wặh', ặ-ga i'wa ye ih', na dih gwa'nah oht nòh o'i oh'dặh shoh' ặ'-ặh; neh nặ'o ye na'an dyeh na dih gwa'nah ot š'ặh.

24 Neh, dih, ga'i o nih' oh gwa'as, Neh naah'de yò i'wa gee na'dih gwah noh o'i oh'dah da swa'do an joos', neh, no nah a swa'da na yaah', swa i'wa gwen ni yòs'thaak, sweh he'ak, Wah a gwa ye naah'; da, do gas', gas, ne'

neh a'swa ye naah.

25 Neh, gih shāh', na gwa'nah ot sah ni go'et gāh doh' he ye yah'da deh' so gaah', neh he nā yo'nis heht' āsdahk', ā sa'dā na yān dahk', do sa'ji wah'aā gôh, ne' neh; neh na yò gwe'nyo ok, i gāā', haeh'gwah, ne' Yah nih, ne gā o'yah göh' thāh dyoh ne do sa ya'i wah'aā gwwa ne dee'sa di'wa e nih.

26 Neh, gwa', gih shặh, nặ gặ'ak dah'de ji swa i wah's sẽ gwặth', thặh th', kuh, hach'gwah, ne' She swah'nh, ne gẽ o'yah gẽh' thặh dyoh', thah do'sas he swa i'wah sặ-

gwes ne de she swa ya'nes ha'ih dan nih.

27 Neh' neh, o nach' neh huh' sho di'yos oh ne Jera sa lem: neh', dih, he'noh wech o gyes'hoh, neh, onoh'sa do'găh dih'găh, i ch', neh huh' ni tho'ne noo hayah'da deh, na dih'să no wa năs ha di'yah dont hwws; kuh ne sha go'di ya do nih; kuh na di'găh jis'hoh oh;

28 Neh no wš'ah seeh, Ga'š o weh' ne gšh' ni dya' wehdah'goh' ne gah has'des hāh', nā gšā' noh o'i oh'dāh' sa di'wah dặn'dyeh doh'? So nah ot' ne gšh' ho sah'handes'hā wii' nā gšā' noh o'i oh'dāh šh sa'di wah'dān-

dyeet'!

29 Neh ne' det hos'nych oh' ne Je sus, ha go'yā ah'seeh, Neh nagh' iih ne jo i'waat a gwa'o dooh; dachgwa'wä noh'sä goh; neh huh' ni yo weh', o năh ă gwa'o wih he ni dya'weh dah'goh ne gah has'des hăh nặ gặ' noh o'i oh'dāh a ga'di wah'dān dyeeh doh.

39 Neh ne bap tism ha ye'ah'dah'gwak ne John, gao'yah geh, gah', dya weeh doh'; ò gii', o gwe'neh! don-

da gwa wăn'noh să gòh.

31 O nặh' de o di yah'do weh'da ngh' na di'yah dii, honặs, Neh, gih shặh', na e dwih' Gặ o'yah gẽh, neh ne'hah nặ'ặh, A, di' nach, he go waah', deh she swa i'wagwen ni yòs'dooh'?

32 Neh, gwa', gih shah' na e dwih', Q gwe'neh; neh, na'eh, neh, oh sha go dis'ha nihk' no gweh': neh, sah'ah, ne ga gwe goh' no gweh' ha neeh', naeh, ha yah'da-

deh ne John, do'gas o weh' ho do'gas da nih.

33 Neh, ne det ho'dis nyeh'oh ho wa'ah seeh ne Jesas', Deh o gwa noh'doh. O nah' det hos'nyeh oh ne Jesus, ha go'ya ah'seeh, 'Thah ah, gwa', kuh, naah' iih, tha'gwa e wih' he ni dwa'geh has'des ha'a wih'dah goh nagas' noh o'i oh'dah a ga'di wah'dan dyeeh doh.

OI'WAH XII.

N EH neh', o nặh' hoh saah' ha gọs nyeh seeh, de gayặ ọ dặth gwah shặh' ho ye'āh dah gọh. Neh nọ'gweh, ho yặn' twah ọh no nyọ gwih săh oh ọh sah, de oh'ặ'ặn dọh', kuh; ho ya dọ nii', kuh, he'ọ weh dặ ga'ne goxăk thaak; wa a'gọ nọh so nyặh', kuh, neh, ặ o'nọnt ga'ặ ọk, heht gặh' tga nọh sa deh; o nặh' họ wạnt hah dọniih', na di'yặnt họh ge o nọh; we ặh' dyo ặn ja deh' hea we nọọh.

3 Neh', dih, no nặh', shah ga'ceh he ni ye'yặn twagwos', he o'hah oh no hah'shāh het hặ nih'dyoh na diyặnt họh'ge o noh, neh na'a ye nagh' neh huh' o'da weehdw' ha di'yah da deh' na di'yặnt họh'ge o noh', neh, odo niih, he'ga yặn thọh' no nyo'gwih sāh' oh oh'sah.

Neh ne' wao wa yee naah'; neh', kuh, neh', wao'wah soh'gwa wee shooh, a gwes' dwa deh'syoh sa ne ga'- ah sheh he'a di yant'hah; o nah sho wantigah wah, dah-

thah gwis dah de a wih.

4 O na'eh o yah' det ho'hah oh, na hah'ahah ha di'ayah da deh; da neh', naeh, neh, wa o'wah agwe'oh-yaak; ho noh aah'geh, naeh, wa o wa ya as'; sho wat'agah wah, sho wa do wiih', kuh; a gwws' nah noh ga'aok-go daht' he'na o wa yeeh.

5 O nach' o yah' det hoh'hah oh; wa o wa nyoh', nach, ne' neh; ho nont'gah deh', gwah huh', no yah'shoh oh det ha'goh hoh oh; wa o wan dih soh gwa'wes hooh gyae, ne' neh, a gwus dwa deh'syoh sa ne ga'ah thah he'a di-

yant'hah'; wa o wa di nyoh, kuh, gyes.

6 Neh, dih, nah'soh ho da da oh' aha yah'daat no awak, a gwus' ho no'oh gwah; neh a gwus' noh'gaah he;o'ah goh ha o'hah oh het ha di'yah da dah; ha wak, Neh', na'eh, ne' tga gont' a o wa yah'da no ok' ne'a wak.

7 Neh', dih, na di'yant hoh'ge o noh' de o non da da ah'seeh, Neh', wach, na ga aa i'wa gwon ni yoh; nyoh', she dwa nyoh'; iih, dih', na'eh, a yo gwa was'theht hani a'i wa gwon ni yoh.

8 O nặh' wa'o wa ye ngạh', wa o wa nyòh', gwah huh; as de gwa'a gwa', gwah huh, ho sa o wa'yah doh'yaak he-

ni ga'yan thoh' no nye'gwih sah oh ch'sah.

9 A nah oh'dāh āh', nooh', na yah'da gwen ni yoh' hega yant hoh' no nyo!gwih săh, oh oh'sah, nă o yeeh'! Neh nash'de ga gont' ant heh, ă a'i wah'doht ha di'yah da dah' na di'yant hoh'ge o noh, o yah', nash, a'ha go yoh' he'ga yant hoh' nah oh'sah.

10 Neh, gặh, ne shàh'ặh deh swa wen ngh'saah nặ gặi ne' ga ya doh, Neh ne' gah sgwa ah' na di'ngh so nin' he non dyogh', neh ne' neh ha gwrs' o nih'sa gwaat e-

dgh'gh;

11 Neh' ne gặh' Na yah'da gwön ni yòh' neh hah' nio ye ặh, neh', kuh, na gwus' o i'wa năă'gwat he ni yòh'dặš', he do dwa'ga neeh.

12 O něh' ho nih sa goh he no da di ye šh duk n'g waye nash; neh, gwa', oh sba go dis'ha nihk' ne găn dydh'- gwah'göh; neh, säh'äh, neh wa o'dih ni'go ä yän daht, he' neh' no'no hoh, wa a'gos nyeh'duk, heh', oh tha'yäon dääk: o näh' ho non'doh'nooh', ha yah'da deh, honoh'dän dyo'gwa oh.

13 Neh ne det ho non däh'hoh oh, tho wan dih hah'oh ha di'yah da do ga'noh ne Phar i sees, kuh neh', He rodians, neh na'a dih'a o dah' a'a di'wa o goh he'na o wan no wah.

14 Neh no năh', ho di yoo', ho wă'ak sech, Sa di'o nyanăh o gwăn'noh doh', nach, heh, tgai'wa ye ih' niis; tặh ặh', kuh, deh sat'ga ă'oh he ni oh'ni go'oh dặặ sogaah' no'gweh; tặh ặh', kuh, neh huh' deh sat'gat hwos' sa dî'goh sah'göh no gweh': [neh, gwa', sho, sa di'o nyanih' he'ya we nooh' Na'wën ni'yoh ge'gwa, ne ga i'wagwën ni yoh: Neh', gặh, neh, ga ya'nes hāh'gĕh năndya'gwat gah'wah seek nặ sho'gwa wit'de'o ek seek ne Cæsar, o gii', tặh'āh?

15 Neh', gặh, neh, ặn dya'gwat gah; o gii', neh ne thịh' th thọ da ya'gwat gah! Neh, gwa', het ho ngh'dọh ne Je sus he ni a'dih ni'gọ họh' thah, ha gọ' yặ ah' seeh, A, na'eh, he go waah' sgwah' ni gọ ặk dọ oh'! Da swa'ah nặk'huh he'gyah da deh' ne' sgah si'yoh shiết, neh na'-gut gaat hòh.

16 O nặh' nah huh' ho di'ceh. Neh na gọ'yặ ah'seeh, Sọo nah ot' ne gặh ha yah'daah; kuh nặ gặ' ga ya'dosyah', sọo' nah ot' ho dooh't Neh no wä'ah seeh, Co nar.

17 O nặh' đet hos'nych gh no Je sus, ha gọ'yặ gh' seeb, Sus he joh' ne Cas sar, na din gwa'nah oh'dặh ặh neh' ặ'-o wặ gặ'gk me Cas sar; neh, kuh, Na'wĕn ni yòh a'dihgwa nah oh'dặh ặh neh' ặ'o wặ gặ'gk Na'wĕn ni yòh.

18 O nặh' neh huh' ho di'yọs ch ha yah'da deh ne Sad du cees, hặ nga dọh', i gặặ, thiệh th dah do'dyont gặ'sa nọn dạ'deh sa'doh gwah'gĕh; neh no wan'dos'oh, henặth,

19 Sa di'o nya nih, Mo ses cho gwa'ya do nii, Neh', gih shah, ne de a'da non deeh' no'gweh a a'eeh; as hasan san san 24

go yah'don dih' ne' yòòh, ä gä'ak de ok'sah da yặn dah'ooh, neh', sho, ne' de ya'dặ non dăk' ặs'ho di nyaak' ne'
yòh gặ'aah, neh dặ ot'hwa ji'nyah gặh ne de ya'dặ nondăk.

20 Neh', dih, he ni ya'wāh oh, ha di'yah da dek' jaduk' noh dāš non'dāš non dāk; neh ne dyò dye'āh doh ho nyak'heh oh; neh, kuh, neh, ha we e yos'oh, thāh'-

ăh de ok'sah da yan dah'ooh.

·21 Neh ne'wah ne' dek nii ha doht'hah sho di'nyakheh'oh; thah sh', kuh, aeh, de ok'sah da yan dah'ooh, ha wee yos'oh; neh huh', sho, kuh, a'eh, ni ya'wah oh, neh, sah ha doh'thah.

22 Da neh naa'di gwe goh' ne ja dvk' ni š non dii heya go nyak'heh oh, thih sh deo'dik sah'da yan'dah ooh: neh, dih, na gwus' he'yò dohk dah'goh nee' ga gwe goh',

o năh', ha'eh gwah he ya ga wee yos'oh ne ye'oh.

23 Da neh, dih, no nặh' ặ swa'deh ho do gwa'ooh, hơ-yeh sa'do nyoh', no nặh' dặnt hặ'aont gặh, so nah oh'dặh ặh ne neh' ặ yòh'gặ ạak' he'ni ặn ạn diih'! ga gwegoh', sặh'ặh, ne ja dưk' sha go di yah'da wặ'gặ ạah.

24 Neh ne det hos'nyeh oh' ne Je sus, ha go yš ah'seeh, Thặh'ặh, dih, gặh, šặh', nooh, deh swa'yặh his,
neh, gai'o nih, heh, thặh'ặh deh swa'yặn de ih' ne' ga'ya doh', kuh, haeh gwah, he ni ah'has dea'yo wa nặh
Na'wĕn ni yòh ?

25 Neh, sặh'ặh, no nặh' dặnt hặ'nont gặh nen da'deb-sa'doh gwah'gĕh, thặh'āh thọ'sa o di nyaak seek'; thặh'ặh, kuh, thọ'sa o wan di nyak da'ni sak: neh huh, gwanh', shọ', naeh, o nặh' nặn jòh'dặ aak, he ni yòh dặặh na di ọ-

vah'ge o noh' ne gặ o'yah gĕh' thặ nih'dyoh.

26 Neh, dih, ha di'yah da deh', nseh, no ni'e yoo, heh, dant ha'nont gah; thah'ah, gah, deh swa wa noh'asah moo ya'dos hah'geh ne Mo ses, he ni ya'wah oh nos go'a-goo no'o dot, neh huh' thos nyeh'seeh, ha waa, lih me gah' na ga Ne'e wen ni yoh', neh, A bra ham, neh, kuh, He wen ni yoh, ineh, I saac, neh, kuh, He wen ni yoh, neh, Ja cob!

27 Thish ish', nach, deh nech' De a'go wen ni yòh', neh, ho ni'e yoo; neh, gwa', nach, Ha go wen ni yòh', neh', hi'no heh: neh, dih, ga i'o nih, hah de yò dohk' swa-yah'dah doh'oh.

28 Neh ne' sha yah'daat ne aha go'di ya do nih', nehhuh' ho yos'oh, wa'o ok, gwah huh, he de a di yah'doweh'da noh na di'yah diih; wa a gah', gwah huh', he niwi yòòh' he do sa'go wa noh'sa goh', ho on'dos oh, Ga ani gaah' nee' ga gwe goh', ne ga i'wih sah'hoh, a gwus' dyo dye ah doh'?

29 Det hòs nyeh oh ne Je sus, des ho wặ nọh sắ gwặh, Neh ne huh, na gwus dyo dye ặh doh nee ga gwegoh he ni gai wih sah họh, nặ gặc: Da sat họn daat, O la ra el, Neh Na yah da gwen ni yòh, ne Sho gwa wenni yòh sha yah daat, sho, Na yah da gwen ni yòh.

30 Neh, kuh, neh', š e'ano oh gwak' Na yah'da gwenniyoh, ne' Ya wen ni yoh; š sa ye'ah'dah go'ok ne sannyah'sa gwe goh, neh', kuh, ne' sat hwa'i sha gwe goh, neh', kuh, ne sa noh'do nyoh'sha gwe goh, neh, kuh, neh, sah has'des ha gwe goh; neh ne gah' na ga, ne dyò dye'ah doh ne gai wih sah'hoh.

31 Neh ne' dek nii wa doht/hah, nach', des gya dyešh' nă găă'; Neh huh' nă es'no oh gwak' ne de jă'noh sane găăh' heh, nih sa'dah no'oh gwah. Thăh'ăh no yah' be ni yoo' ne gai'wih sah'hoh, theh jo'ăh doh he ni yo'io wa năh nă găă'.

\$2 Thos nych'oh ne sha go'ya do nih', ha wa'ah seeh, Neh huh'jih, Sa di'o nya nih; do gas' gai'wa gwen ni yoh' se' nah ot' oh sih'; neh, sah ah, ne sha yah daat', sho, Na'wen ni yoh; thah ah', kuh, no yah', gyee, a'ga ak; seh', sho, ne's-oh hwah'.

33 Neh', dih, nặ'o wa no'oh gwak, ã yò dye ăh dah go'ek nee wĕn'nyah sa gwe goh'; he yò gwe goh', kuh, ne gah ni'goh dws'hăh; he yòt hwa'is hặ gwe goh', kuh; he-gah'has des'hặ gwe goh', kuh; neh, kuh, ne neh huh' to no'oh gwak' ne de yặ'noh sa ne gặặ', he ni'a dah no'oh gwah; si gwa', naeh, nặ gặặ he ni yòh'dặặ, naeh' he-

ni yòh'dääh, na ga yah'däh da'ak, kuh, ne da'ga yah'doweh'do ok.

34 Neh ne Josus no mih' wa at'gat hòh heh, gah ni-goh dus'ha goo det hos'nyeh oh ha wa'ah seeh, 'Thah ah' deh we ah' deh chyah'da deh, he ni ga deh' net ha nobdo oh'sha gwen ni yòh Na'wen ni yòh. Thah'ah, kuh, deh so gash' no'gweh deh sho'gwe nyos'ooh maah gwa'dah o'sa'o on dooh.

85 Neh' ne Je sus de thos nych oh, ha was, he'nghweeh' ha di'o nya nih no noh'sa do'gah dih'gah, A niyoh dash', heh, ha non deh' ne Sha go'di ya do nih',

. Neh, ho a wak' ne Da vid ne Christ?

86 Neh, sặh'ặh, kuh, ne'a o hwah ne Da vid, othwais hà do gặh'dih giềh, dya weh'dah goh, ha wặi, Neh Na yah'da gwön ni yòh ha wặ'ah seeh Na gyah'da gwönni yòh, Sa dyặh', jih dyon dahk' gyặ neh'go'gwa, ho ni-yò weh deh sặh'sih'da gặh săh gwah' ặ go nih' no sah ni-go'ặ swa ặs.

37 Neh, dih, gai'o nih ha o hwah', sho', kuh, ne Devid, ho yaas' Syah'da gwen ni yoh, ga'i o weh, dih', nidya'weh dah'goh', he neh, sho', kuh, ho a wak'i Da neh ne gin dyoh'go wa nih wa o'noh ees hah' he no yi'.

a nooh, wa a'no ok.

38 Neh na go'yā ah'seeh, he wa a go'i o nyāh', Swadah'nigo'š āk' ha di'yah da deh' ne sha go'di ya do nih, ne neh' i gāš'ha di no'oh gwah' nā o'nos yo'nyus he'sook, he'dā onon da wā nye'aak; neh, kuh, ha di no'oh gwah' ne' deā non da no'nyo ok he'o weh yont ge'on dah'gwa noh;

39 Neh, kuh, he'o weh hặ non dyặn dah gwah na dih!sặ no wa nặs', he'yont gặ'nis ah'dah gwa'noh; neh', kuh, na gwus' heht gặh' o nok'da yặn doh', no nach' wa ặ nom-

dek hwe'o eek.

40 Neh, sặh'ặh, neh, sha go di ngh'sah sah'họh no di'nọh gwa'yes hah'syọh; neh', kuh, ne ya'gặh ọh, i gặt, do gặs' oh yọ'nis heht', gặs, ho'nọn dặ na yặh; neh, na'huh, nặ gặṣ', si gwa'dih'hah ga e'wah dwa'yo wa nặh, nặ'o di yah'do wặht.

41 Neh ne hặh dyọh', ne Je sus, neh' de o do gặh'-dọh he'ọ weh wat hwis'dvs de'is dọh, neh na gọ'yat gat'-hwah ọh no gweh', o wis'dah he ặ'nọh sặnt'hah he'ọ weh wat hwis dvs de'is dọh; neh ne' gòt gah'deh no nọnt'gano nihs', we sòh, kuh', nach, hwa'ặ'nọh sặnt.

42 Da neh', ne ye yah'da do gash ne' wah a'go dasetheht' go noh'gwa yes'hah oh neh huh' go yos'oh; da neh', naeh, ne' dek nii na gwos' ni yo wis dahs'aah, ne' nah huh' he'ya go dyooh, neh huh, noo, ni yo'i wah ne' aga yah'khos haat, ne ge ih' ni ga'yah goh ne gwannis.

43 O nặh, he a gọ nơ gọa ch na gọ i ọ nya nih', ha gọ - yặ ah'aceh, Do gặs' ch gwặ 'ọa, Neh' nặ gặs wah a'go-dặa theht' go nọh gwa yes hah ọh, neh', na ch, si gwa we sòh' hwah ọh sặn t, nach he ni yoọh' he o'nọh sặh 'dọh na di gwe gọh', he ọ weh' wat hwis dwa de is dọh.

44 Neh, sặh'ặh, na'di gwe gọh' do gặs' hwa ặ'nọh sặnt, neh huh' da weeh dưk' he'ni o di gah'de nyọh: neh, gwa'ah, ho i gặặ', he ni dyò dohk', do gặs', nach, ga gwe-gọh' neh hah' hwah a go dih' he ni yọoh' go yặn dưk'; a-gwa', gwa'', ga gwe goh ne ya gọh'heh gọh.

OI'WAH XIII.

EH he'noh wech ho ya'gah o'on dyeh no noh sa do'gah dih'gah, sha yah'daat na go'i o nya nih ha wa'shaceh, Sa di'o nya nih, sat ga thoh' he'noh gah'agwe oh'dah shoh; neh', kuh, he ni yoh'dah, hoh dyeh'dah shoh
be'gus yo'nya noh nak ho'o weh.

2 Dot hee'nych oh ne Je sus, ha wa'ah seeh, Se gah, gah', he ni yo'i wa maa'gwah doha gus yo'nya noh' nagat' ga noh'se wa nas i thah'ah ne'huh, deh joh'se wa tah ne da gya'dyah sahk na'ga ak, i gaa', deh dwah'aah-dah.

8 Neh, dih, he'noù weeh, o non da ga'yaat thah dyoh' ho non da deh' ne Olives, de o de gah'doh no noh'sa do'-gah dih, neh ne Pe ter, kuh ne James, kuh ne John,

neh, gwah huh', ne An drew, ho wan'dos'oh a dah'sekdoh'gĕh,

4 Da gwa'o wih, wặn doh ne gặh' neh huh nặ ya wặặh', rặ gặặ' noh o'i ch dặặh'! a nah ot', kuh', ặ yo yặn deh'dah-go ok', no nặh, he yo'i wa gwe goh ă gai'wa ye ih!

5 Dech ha go wa'noh sa gwah' ne Je sus, hoh saah' e. nah' ne'a waah', Swa dah'ni go'a ahk, dya gwah', sho,

so gazh ne'gweh dăs he'swah ni'go ăh'săh.

6 Neh, sặh'ặh, ne gòt gah'deh a geh'sặ na gọọ' ặnthặ'neh dvk, ặ nọn dọ'ok, lih' ne gặh ne' [Christ;] da neh ne gòt gah'deh, ặ sha go dih'ni gọ ặ gah'hat hòh.

7 Neh, kuh, na swa i wa'ok haak neh huh', gyeeh, dyago di yo', neh', kuh, na gai'wa na geek' a'yon di yoh, sanoh ne' meh a swah'dyohk; neh, sah'ah, na gas' meho i oh'dah, tga gont neh huh' na'ya wah: neh, dih, nagwus' o dohk'dah goh', thah ah, naeh, ah'aoh ne' neh theh o'eeh.

8 Neh, sặh'ặh, ne' dặnt ha di daht' nooh tho no ặn'joh-dặh'shoh, dặ'non do'gặh da'nooh; go wăh ge'wa shoh', gwah huh', he ni thặ noh'do oh, dặ wạn do gặh'da nooh; š ya ặn jon'dah da'nooh, gwah huh', ne' thi ga wòu niyòh, š ya go dos'sweh da'noos', kuh; ặ'non di'yòs yooh, kuh, na di'yah diih; neh' ne gặh' nặ gặặ' dyòh sa'wah-goh noh'ni go'et gặnt.

9 Neh, dih, neh, swa dah'ni go'š o nyook' ne swayah'di a dyeh; neh, sặh'ặh, ne' neh huh' hặ yech'hiyat'gah hooh' ha di'yah da deh' ne ga ya'nes hãh ha di'aah; š yech'hi e wat', š yech'hi yặ sa da'nooh', gwah huh, he'o weh hặ nont'gặ n'is'at hah; neh huh', kuh, hặ yech'hih dyooh' he'a di gat' ne thặ nặ'noh do'oh, go'wăh go'was hoh, gwah huh; neh š dyò'i wah'heht na gi'wahgeh; neh š gai'wa gwaih'soh seek' dặ yò do gặh'do gk' ha di'yah da deh.

10 Neh, gwa', naeh, tga gont' ā dwan'dye ānt' ne dāwan di o'gwah do'ok ne gai'wi yòs'dwk he'ni ye na genyoh' naah'de ya ga'ān ja gee.

11 Neh', dih, no nặh' neh huh' ni yò weh hặ yech'hi-

ash, š yech'hi yast gah', gwah huh', sặ nọh' neh š swăo ya'gặh dah'go ok' ne' nah ot' š swih'; sặ nọh', kuh, o nặh' dọn de swa'yah do'weh dah'so ok; neh gwa' nagwa'nah ot š yech'hi yoh, ne' neh nặn dyò is dah'e aak, neh ne' neh, swas'nyeht: neh, sặh'ặh, ne thặh'ặh deh iis' nặ swas'nyeht, neh, gwa', Not hwa'is hà do gặh'dih.

12 O nặh' ne de a'dặ nọn deeh' š o'yah daat gah ne de ya'dặ nọn deeh, neh nặặ'eeh; neh', gwah huh', no'deeh doh, naeh, no'a wak: ha dĩk'sah shoh'oh, gwahhuh', dặnt ha di daht', neh' dặ nọn do gặnt' no'wặn nọn-deeh doh; neh', kuh, ặnt ho dii'wah heht' š'o wạn dinyòh.

13 Da neh', gwah huh', ne ga gwe goh' no gweh' šyech'his swa'šh seek, neh š dyò i wah'gš ak na geh'sš noh: neh, gwa', ha yah da deh në o'dah gaas dook', sho, heni yò weh' hë wan'dohk dëh, neh ne' neh sha a'yah-

daet, as ho wa yah'da goh.

14 Neh huh, dih', ni yò weh' no nặh' ặ swat'gat hòh, not gih'ahā swa'aht ne go i'wah doht hah, kuh, ne de yago deh'gwa oh'gwah, hos nyeh'dah goh ne o do'gặs danih ne Dan iel, neh huh ặ ga dahk' he o weh' deh o'iwah'göh a'ga dahk', (neh ha yah'da deh, nặ a wặ noh'sawäh hoh ni'go ặ yặn daht' ne' neh;) neh huh' ni yò weh' o nặh' ne Ju de a ye na geh' neh huh' yon deh'gwat he'ga e non de nyoh.

15 Neh', kuh, ha yah'da deh ne ga noh'sa ga yaat jat ha dahk', sa noh' dant ha'dyah dant; sa noh', gwah-hah, has ha yoh', na eh'he aak, i gaa', hah gwis'dah has-

ge gòh' no gyeh.

16 Neh', kuh, ha yah'da deh ne gah ā'gooh ant'heh'seek, sa noh' ne' neh a shah'geet na'ah do'sa ak no-

syo'nyvs hah.

17 Neh', dih, ne ga no oh', nach, he wa di'yah da deh' se de wa di yah'da neet; neh', kuh, he wa di'yah da deh na wan non da'noh ge'ah thaak né neh dwa nis'ha denyoh.

18 Neh', dib, ne swa do'e sych'go ok na'ga ak, i gat,

neli, ne' gòs he'neli, deli swa'deli gwaali.

19 Neh, sặh'ặh, ne ga no'oh de yò'doh họ ga nyat' hen ya wặh' ne' neh dwä nis'hà de nyoh; neh huh' nặ-ya wặh' ne thặh'ặh de wặn doh' deh dya'wặh oh he noh-weeh dyòh saah' ne' gwa yo niih' he ni yò dyặ'ặ noh, ne nah ot'shoh hos yo niih' Na'wĕn ni yòh', nặ gặ ne'wah he yò'eeh; thặh ặh', kuh, neh huh' thọ'sa ya wặh.

20 Neh, dih, gih shặh', na'gặ noh Na yah'da gwön niyòh' de o'nis hã'gwah da'noh ne' neh dwä nis'hã denyoh', a'gặ noh so gaah' deh ja'go heh: neh, dih, sho, gai'o nih ha di'yah da deh' na go'yah dã gwäh', ha wä'-

nĭs hă'gwah da'noħ.

21 Da neh', ne' neh huh' ni yò weh', so gash', gih-shāh', no'gweh šis he'swā as, Nā, ne gāh', naeh, ne' Christ; neh', gih shāh, neh', sii; si dah', naeh, tha-yah'da deh; sā noh' ne' neh š yech hii'wa gwen ni yòs.

22 Neh, sặh'ặh, neh, dặ on di dah's yoọh ne ya'gặh oh neh', ne' Christ; neh, kuh, ne ya'gặh oh, ho di dogặs'da nih; neh nặ sha go no'dah sah's yoọs naah'da wadyā'o nyooh'; neh', gwah huh', no i'wa nặa gwah'dahs nặ ya'wăh syo nyooh; nặ sha go dih'ni gọ'ā gah'ha thờh', i gặặ, ne' theh o gwe nyooh', na gwvs' họ wa di yah'dă'gwa oh.

23 Neh, dih, neh, ja dah'ni go's šhk: Jat ga's oh; onsh', naeh, oh gwah'ni go's n daat, ne yè'i wa gwe goh.

24 Neh', dih, no nặh' neh dwä nis'hà de nyoh, no nặh' ă ga'at ne ga no'oh, dặ wa'dah son da'ik nặn'deek haah' gaah'gwaah; neh, kuh, neh so'ek haah gaah'gwaah thặh'āh thah do sa yòh'hat heh;

25 Neh', kuh, neh, ga jih'soh da o nyoh' ne ga o'yahgah a dwah'sah syooh; neh, kuh, ne gah has'des hah'shoh ne ga o'yah geh' tga yah' a ya o dah'da nooh.

96 Neh huh' ni yò weh' o nặh' ặ o wa gặh' No wa'wak' no gweh oh jih'gặ go shoh' ặnt heh; ặnt ho dye ặh'dah-go'on dyeh ne gah has'des yò wa nặh', kuh' ne de a'ặh-sặ'oh goh.

26. Neh huh' ni yò weh', o mặh' ặnt ha'ggắt họht' no ọ'yah ge o ngh shàh shọh, neh' trieh, ặs ho wụ di'yah da'ot
eek do gặ ặs gặ'aik ne ha gọ yah dặ'gwa ọh; dặnt họnga di'a wih'dah gwa'noọh he'nit gặa gọn'dah gwah' ne
ge ih' ni yọọ; kuh, he gwws' hah de yò dyọ'yòhkdoh.

28 O nặh' swah ni'go ặ yặn daht', ne' des ga'yặ o dã ăhgoh' ne fig noh gặ'on doh'dặh: neh', gặặs, nah'soh o do'nih a'ah noh hah'doot da yô'năh don da dyeh', gwahhah', swa yặn de ih' heh, o nặh' dòs gặ'oh ga gặh hạndah.

29 Nek huh, dih', ne gāh', nāāh' iis nā ya wāh' nonāh' ā swat'gat hèh' nā gāā' noh o'i oh'dāh ā ga'i wa yeik, swā noh'dook heh, onāh' dès gā'oh ga deh; agwa', gwa', neh huh', he gah ho'ga ăn doh.

30 Dogas' oh.gwa'a, Thah ah tha'gaat na ga' ga'waji ya deh, he na yo weh' ha ga'i wa ye ih' ne yo'i wa gwe-

goh nă găă'.

81 Gš o'ya deh, yo'ğn ja deh', gwah huh', tga gont', na'eh, ğ ga'at; neh gwa' ne gwğ noh thinh h', nach, tha'ga at.

32 Neh' dih, ne' neh dwa ma'ha deh tah'ah deh'soga ah' no'gweb de o'noh doh; thah'ah, ha'eh gwab, nadio yah'ge o noh ne ga o'yah gah' tha nih'dyoh; ha'ehgwah thah'ah No'a wak; neh', sho, Nooh'nih.

38 Swadah'ni go š šk', dih; swat ga'š ok, swadš nayšth', gwah huh'; neli, sšh'šh, ne tlašh'šh deh swa'noh-

dek no mih' hi ga'eeh.

84 Neh, sặh'sh, shah gaat' he ni yoh'diặh, nơ gweh, ne wa sh'diện dyo'ch, we th' hwa'ch; neh no pặh' hay ya'gih seh' ho ngh'soòt, ha goh'has des'hā wih ne hah's shih shob, wa go'i oh dws'hā wi'ooh, gwah huh, hah đer yo gweh'da gee; neh', naeh, wa o i wis'as na deh ho'as-de is thah ng of ga a ok.

Swet gh'i gh, dih; thin'ih sh'ih delrawën'nghi deh ne ngh' dint heh' ne thin neh'de oh' he ga ngh' sòòt; oh gans'ah; shah de'wah son thin', gih'shih; neh-

huh', gih shih', he nit gos'nyehs ne da gazh'iih; neh-

huh' già shah, neh, se deh'ji ah.

36 Dya gwah', sho, a ga'aak deh di'swah ni'go aah nonặh' ặs ha yọh, swăn dah'họh, gwah, ne' sas he'swa gặh'. 87 Neh', dih, ne' nah ot oh gwa'as, ga gwe goh' hoh-

khe'ya as; Swat ga'a oh.

OI'WAH XIV.

N EH ne' sha ga'at ne de wa'n's ha gee, o nah' ha ga'eeh he ni a non dek'hwe'o ees ne de wa'da wa'ohgwah, kuh neh thặh ặh deh wat hàn gwặh gwah doh: o nặh' na dih'sặn no wa nặs ha di'yah don thwus', kuh ne sha go'di ya do nih, ho nih'sa goh ne gah ni'goh hoh'dwehă gọơ' ng'da di ye'ăh dvk a'o wa ye ngoh, a'o wa nyòh', kuh.

2 Neh', dih, ne' o nặth, Thặh'th', nach, no nặh' neh wă nis'hă deh ă non dek'hwe'o eek; dyă gwah', sho,

sòh jih' a yo'ihs da ga'eh ne gan dyòh'gwah geh.

8 Neh ne Beth any nit hah'dych, he'o weh' ho noh'soot ne Simon no yah'dat gas; neh', dih, he'noh weeh ho dek'ho nii, go yos oh' neh huh' ne ya go gweh', ye awih' ne' gah sgwa no oh' gas heh'dah, o noh' ga dyeh na gwos' ga no'oh; o ga'is doh', kuh, ga sa no gah'oh; neh' ne de ya go yah'goh ne gas heh'dah, ho noh aah'gĕh ne' neh dya go'on thwäh.

4 Daneh gyee na di'yah daah', na di'yah da goo donda š non de nyšh'dobik; ho nšš, A, nach, he go wa'ah, gwah than ga'yes haah' no noh', soh jih' deh ga'i wah

oh go wa yo niih'?

5 Neh, săh'ăh, nach, na wa dă'ni nok, si gwa', noo, neh, sặh nah de'wäh nyash eeh' ni gah'si yoh shă gee ngyởi wah heh'gh, neh' a'g wặ no wiih' no'ni dặặc. O nặh' oh sha go non dwa noh'dih.

6 Onăh' ha wăă' ne Je sus', ga weh'o o dyeh'; nach, he go waah' ech hih'ni go et gant haah'! neh, sah'šh, nach, ne ga i'oh dus'hi yòò noh o'dyech', he'gyalida deh.

7 Neh, sah'ah, ne dyot gont', nach, ech hi'aah no'nidăs: da, ga nyòòh', nach, he nă vo'nis heht ă di swaga yāh', wi yòò', wach, he no'yech hi ya dye'āha: neh, gwa', niih, thặh ặh' deh dyòt gọnt' dah'de dwa dii.

8 Neh', wach, ne ga nyòch' he noh ont'gwe nih he'noh e yeeh': neh', waeh, ne de ya go nih'sha nyo'on dyeh, ye noh'ga eh ne' gyah dah, neh' he go wah'sa do'neh. 1

9 Dogas' ohgwa'as. Neh ne ga an dih gwa'o weh nagas' gai'wi yos'duk a gus'nyeh do'ok, ha'eh gwah' na ga' he'noh o dyeeh', neh a yo da da'noh do'nyoh gwaak.

10 Onah', ne Judas Iscariot, sha yah'daat he'ni anen diih' ne wvs has' dek nii' aga eh, hoh dan'dyos oh, he a go yah'do wah'oh na dih'sa no wa nas' ha di'yah donthwe, ne' neh huh' has di'yah da deh' a o yah'dat gah.

11 Neh no năh' wa ă'no ok, wa o'noh ees hah, wa dii'wis aah', kuh, no wis'dah ant ho'wa yoh. O nah' wa ih'saak he non'da a ye'ah duk, a yo deh'sa yaas theht' a ovah'dat gah.

12 Neh ne dyò dye'āh doh, wā nīs'hā deh'goh ne thin'ih deh wat hish gwih'gwah'doh, no nih' sha'a diayòh' ne de wa da wă'qh gwah, ho wă'ah seeh na go'i o-aya nih', Ga ă o weeh ne găh' nits no'ehs ha'ya gweeh', seh no da va'gwus vo nih' he'o weh' haah'sa dek ho nih' ne de wa da wa'oh gwaah'?

13 O nặh' hạ gọh họh ch de i'yva heeh na gọ'i o uyanih; neh', kuh, na go'ya ah'seeh, Neh huh' hoh sni yoh' tot ga non da yāh; da neh ne' neh huh dā swa daht Togweh ga wis'dah ha a wih o ne ga nos' ga dyeh; neh

she ji'non dah.

14 Da neh', ne ga šn'dih gwa'o weh' hās ha yoh', shes-ta naa noh'sa gwen ni yoh', Neh Na di'o nya nih' hadoh', Ga a o weh' ne gah' dyo nok'da neet' he go yah'daye'is dah gwaah', he o weh' & dya gwa dek'ho nih', ne khe i'o nya nih' ne de wa'da wa'oh gwaah'?

15 Neh, neh, še hěs'no wa thus' dyo nok'das dašh' meh'tash, ga yan do nyoh'; wa dya nohk'dah oh', kuh:

neh huh' ne' neh, da gwa'des as.

16 O nặh' ho ngh'dặn dygr'gh na gọ'i o nya nih, tho di'yes oh' he'ga nen da yah': neh', kuh, noh ga'i wa ye ih' wa yat'gat hòh' he'ni a go ye'ah sech: neh huh', o nah, wa ya'des as ne de wa da wa'oh gwah.

17 Neh no năh' oh găăs'ah, neh huh' ho yos'oh, kuh

ne woshas' dek nii' sga eh.

18 Neh, dih, he'ngh weeh hi nih'dyok, ho non'dekho niih, kuh, ha was ne Je sus, Do gas oh gwa'ss, Sha yah'daat he ni swa diih', de'yo gwa don doh', hah'dega gont' wa'a gyah daa tgah.

19 Onah' oh wah'sa wah ne waa'dik ni go'et gaht; neh', kuh, no wa'ah sech, jo gweh'das heh' da wa daat', lih', gah i o yah', kuh, ne' a waah, lih', gah i

20 O nặh dech ha go wặ'ngh sã gwặh' ha gọ'yặ ah'soch, neh ne'huh, sha yah'dast ne' wus haa' dek nii' sga ch,

ne' shah'da ya gi jant' ne ga jah'geh.

21 Neh No'wa'wak no gweh' ho'oh dan'dyo o dyeh', do gas' o i wa ye'ih o'on dyeh he ni ga ye ah' ha'a ya doh: ga no oh', dih, ha yah'da deh no'gweh, he'na dweh dek' No wa'wak no gweh' & o wa yah'dat gah: neh sah'gwah neh huh'ji gặ'aah ne' neh ha yah'da deh na'gặ noh' deo no ga'dos oh.

12 Neh he'ngh weeh ho ngn'dek ho niih, de oh'gwih ne Je sus no žh'gwah, de'o dž no nyos'oh; de'o yah goh', kuh; o nžh' he'a go ya wiih', ha wžž', kuh, Swa ye-

ngah', i swaak': neh' ne gặh ne' gyah dah.

28 O nặh' neh, de oh'gwặh ne' ga wis'dah, neh huh'
ni yò weh' no nặh' de'o dặ no nyos'oh, o nặh' he a'go ya-

wii': da neh' ne ga gwe goh' waa'di ne'ge ah.

24 Neh na go'yā ah'seeh, Neh' ne gāh nā gāā' ne gæl-gwāh'sah no i'wa ni yās doh ne wa seeh' wa di'wih sah'ga, ne gặh ne dyon da dặ'ont hwah seeh' ne gời gah'deh.

25 Do gas' neh noh gwa'as, Thah'ah niih tho'sak ne'ge ah ne wa do nih' noh oh sah geh, ne ga ch' nohwan dih' he ni yò weh' ha wa'nis ha'eeh, no nah' wasech' as kne'ge ah he o weh' tha noh'do oh'sha gwen yòh' Na'wĕn ni yòh.

26 Neh,huh' ni yò weh!, no měh' we di'š nohk děh 'no'nen dě, no duk', ho di'ya gěh'eh; neh huh' he'o ne negh' he'dyo non da deh', neh, Ol ives.

97 Onsh' ha go'yā sa'seeh, ne Je sua, Neh' ne swagwe goh' da swa do da sh'dah nah ga'i o nih he'gyahdan deh', na gas' wah'sen da deh: neh, sah'ah, he'ni gayash' he'ga ya doh; Neh na'e nyòh, ne da yo di noh'gaont hos de'ia doh; da nah', nach, ne da'wa non do gòh' ne de yò di noh'ga g'doh oh.

26 Neh' dih, në ge at ne' neh, no nëh' dën dwe gatgë e çok, lih ë gwa'ën deh hë gyqh' ne Galikee.

29 Neh', dih, ne thos nyeh'oh ne' Pester ha wa'ahseh, Neh, gih shah', naah, ne ga gwe goh' da ya'go dodaah dah', thah ak, gwa', nash, niih.

the Thos nych'oh ne Je sus, ha wa'gh seeh. Do gas' oh go'ya as, Neh'' nis na gas' wa nis'ha deh, neh' gas' na gas' wah'son da deh, ah soh' a ga'aak deh jos-nych oh ne da gash'aak, ne dek nii' wa doh'thah, aah, na ga'aa'doh hiil.

31 Neh', dih, no gặ'is doh oh has deh' he' det hos'nyeh oh, 'Neh huh', gih shặh', no ya wăh', ne do gặặ'.
da ch'ni ceh', thặh'ặh deh dòs'gặh deh gạt'gah hòh thọda ga ye xh'dvk a'gọ ya'doh hiih. Neh hash', ha'ch gwah,
ns'o di wặ no wặh' ne'a di gwe gọh.

22 Da meh' meh huh' ho'di'yos oh he'o weh' Gethesem ame go wg'yas thah: o ngh', ha go yo sh'sesh na go's i e ngu nah', Nok'huh ja dyosh, ke na yo'nis heht niih',

yaeh', a'ga da na yaah.

28 Da nah' he a'go agh' ne Pe ter, kuh ne Jamas, kuh ne John; o ath' oh wah'as wah na gwus' ho yewe ak ho nyoh' he ai'o'o ya gath, wah'os dah', gwahhuh', nash ni go'ah'gah.

Welt ma go'yā ah'soeh, Nah' na gwwa'' gặ e'yaht gặh' heyo dohk'' he mi gah'ni gọ'est gặhe' na gat hwa'is'hāh, aft huh', shọ, swa ặh'helit, swa dah'ni gọ'h ặhk', gwah's

35 O nặh' os thọ oh hes hot'gặ is doh; weh hah!, yo

šn'jah gëh ho yah'dye nëh'oh ho dë na yën'dus oh', gwah'huh; neh ne' theh o gwe nyooh', i gëë, na'ga st', sho,

ha yah'da deh he ni yo'is daah eeh.

**86 O nšh' ha wšš', Ab ba, Hah niih, hah de yò i'wa-gee, naeh, he yo gwe nyooh' heh' syah da deh; soh-neek'' nž gšš' ga wis'dah he'gyah da deh: neh huh', naeh, thäh šh, naeh', neeh, niih, he ni dwak'ni gooh'dšš; neh, gwa', niis he ni di'sah ni gooh'dšš.

37 O nšh' neh huh' sho yos'oh, ho ni'dah hoh', gwah,

37 Onšh' neh huh' sho yos'oh, ho ni'dah hoh', gwah, ne' saa'go gšh'; o nšh' ha wš'ah seeh, ne' Pe ter, Simon sặn dah'oh, gšh ! thšh'šh, gšh, deh sa gwe nyos'ooh naah'sa dah'ni go'š šhk', sgat' a ga is'dah eek !

38 Sa dah'ni go'ā šhk', sa da na yššh', gwah'huh; dyšgwah', sho ne'huh š di'sah ni go šn'di šn thòh. Neh, not hwa'is hah do gšs', na'eh, o ga yšs'; neh gwa', naeh, ne thäh'šh deh sgah'has deh noh wa'ah.

39 O nach' shot ha'da doh, sho da na yan'dos oh, gwah-

huh'; shah'o wa noos hoh', sho, ne' sa ah.

40 Neh no nach' neh huh' sho yos'oh, sho ni'dah hoh', ach, no nah' saa go gah; (neh sah ah nos'deh na di gaah'gah:) thah ah', kuh, de o nan noh'doh ne' nah ot a'an nah de do'sa o wa wa'noh saa goh.

41 O nach' neh huh' sho yos'oh, ne săh wa doht'hah; neh na go'yă ah'seeh, Ah soh swăn dah'hoh', swa do ishăh', kuh? neh huh', sho, hah'de ga ye ih, o năh', săh'ăh nach', hoh ga'ech he ni yo'is da ah ech: swat ga thòh, onăh' No wa'wak' no gweh' neh huh' wa o wa yah'dat gah ha dis'oh dah'geh no di wa'neh a goh.

42 De'swa daht; neh no gwah'dan dyo'on dyeh'; swat'-

gaat hòh, o nặh da'eh na gyah'dat gah'heh:

48 Neh ne wah o gon da dyeh, ah soh, aho, hot hash' ho yos'oh ne Ju das, sha yah'dast ne' wus his dek sii' sga eh; hi neh', gwah huh, gin dyòh'go wa nih: ah shash', gah hnyah'shoh oh', kah, ha di'a wi non dyeh'; nehhuh' da i neet' he thi nih'dyoh na dih'si no wa nis' hadi'yah don thwus', kuh ne sha go'di ya do nih', neh, kuh, na di'gih jis'hoh oh.

44 Neh ha yah'da deh he no da'weh duk wa o wa yah'dat gah, o yan deet' ha go yo nya niih', ha waa, Neh aeh, so'dih gwa'nah ot da e'ji gwa yos', neh ne'huh ne'aeh aha'yah daat'; neh as he'swa ye naah, o'yah jih' has he'swa sah; sa noh' as ha'doh seeh.

45 Da neh' he ni yòs'no weh', no nặh' wa a yoh', nehhuh', sho', kuh, hwa'a do gặnt' het ha yah'da deh; neh, kuh, ne'a wặặh, Sa di'o nya nih, Sa di'o nya nih: o nặh

oh tho'ji gwa yos.

46 O nặh', wa o wặ nis'oh da'ặh, wa'o wa ye ngah.

47 Neh neh, sha yah'daat ne dòs gặ'oh ni aat', thoh-sha'gees gwặh', ho yặh'doh, no'hah'shāh no'wa go wa-

mih na di'yah don twus, neh ne wa'o oh dyahk.

48 Neh ne'thos nyeh'oh ne Je sus ha go ya ah'seeh, Neh huh', gah, ni swa da dye'a an dyeh he na'e swa yeeh' ne sha goh'set hah da e'swa'doo gant, ah sha ah', gahlmyah'shoh oh, gwah huh', swa'wi non dyeh, heh sgwaye'no eh?

49 Oh hặh'syo nyoh', nach, do gặặ' dwáh dyoh', gadi'o nya nih' no noh'sa do'gặh dih'gĕh'; da, thặh'áh dehagwa'ye naah; neh, gwa, net'ga gont' ă gai'wa ye ih he-

niga ye sh' he'ga ya doh.

50 Da neh' ne ga gwe goh' ho wa'yah dat'gah wah

ho non'deh gwäh.

\$1 Da neh' ne wa o'non dặh, ha yah'da do gặặ nogweh'da seeh, ga ni gặặ'os hàh de ot'hwah hặh; o nặh na dik'ash go waa', wa'o wa ye nooh.

52 Neh ne' wa o dih', sho, ne ga ni ga'os hah, ho-

mih'goh oh waa'deh goh.

53 O nặh' ne Je sus neh huh' hwa o'wa anh' he'thặhdyoh no'wa go wa nặh na di'yah dont hwus: neh, kuh, shah gaat' hặ nih dyoh, neh huh' ho di'yah da ye ih oh' gagwe goh' na dih'sẽ no wa nặs', ha di'yah'dont hwus kuh ma di'gặh jis'hoh oh, kuh ne sha go'di ya do nih.

Ma neh' neh, ho non da dyes'oh ne' Pe ter; we-M', gas', da eh; neh huh', gwa'a, ha'eh gwah, he'oyos oh het ha dyan'dah gwah' no'wa go wa nah' na di'yahdon't hwus; da neh' shah gaat' ho non'dyn dws oh aadih'hah shah, waa'don theht' neh huh' ho'deek hah.

55 O'nāh, neh', ha dih'sān no wa nās' ha di'yah donthwus, ga gwe goh', kuh, ne di'as hāh, wa ā'nih saak meye'i wa gwa'ih sih da wa do gặnt' ha yah'da deh ne' Jesus, neh huh' non da weeh duk' sa'o wa nyòh; da, thāh'-āh, dih', de'o di gặāh:

56 Neh săh'āh ne gót gah'deh ne 'thăh'āh deh ga'i wagwen ni yòh' ne wa dii'wa gwa'ih sih ha yah'da deh; thăhăh, gwaah', sha dii'waat theh o'doh ooh na di'wa gwa ih-

808.

57 Da neh, dih, na di'yah da do gaah' det ho di dah'oh o no'wah ooh ho di'i wa gwa ih sooh ha yah'da deh', honash'.

58 Neh no gwat'hon deh', ha wiii', Neh ni gii'wah dohi' ni gii o noh'sa do'gih dih', os oh'dah shoh os'yo nih: da neh he ni yo'nis helit, neh', sih ni wii'nis hi geeh' o yah' is ges'yo nih; thih ih', naeh, os oh'dah shoh tha'gws yonih.

59 Thặn áh, dih, ach, den gaa tgaan no wa dii wa gwa-

ih sah'sek ne sha dii'waat ha'wa doh'.

60 O nặh no wa go wa nặh na di'yah dont hwơs hah de'wah sẽ noh de o'dah oh, ho on'dos oh' ne Je sus; ha wãi, Thặh šh gặh' deh thah'gwis dặh thah doo'sah swặn'noh-sẽ gòh! A nah oh'dặh ặh ne gặặh' nặ gặặ' ha dif'wa gwaih sọs' de yò do gặh'doh heh, syah da deh!!

61 Neh, dih, ne thi e dye sh', sho, deh thah'gwis dish dah des'ho wa'noh sa gwash. O naeh' no'wa go wa nih, na di'yah don thwus' sho on'dos oh, ha wa'ah seeh, his-gih ne' Christ, neh, Ho a wak, Na'yah'da no'oh go-

waah ?

'62 Neh' neh, ha wääh ne Je sus, Eh neh'huh: neh, kuh, ne' tga gont' äs he swa gäh' No wa'wak no gwell' änt häh'dyon dahk' ga yä'neh goo'gwash, ne' gan han'deshäh; neh', kuh, näht'heh oh jih'ga go shoh' ne ga o'yah geh.

63 O ngh 'ng'wa go wa ngh' na di'yah dou thwos de o sh-

ne gral nee sye'nyoshah, hawash, kuh, A mah et akngh de yo do an jo oh' na dii'wa gwa ih see'i

84 O nih', na'eh, e swa'gok he'ne dwa no'et gant; a si swah'ni gooh dish'! Da neh ne' a dii gwa goh', neh wa o wa'i wa'ih heh dih ne' gë e yaht' s o dye'sh dahgaih'.

65 Onah', kuh, gyee, wao wa nis'gyo dih, wao wagoh'so week', gwah huh; neh, kuh, no wa'go ees; neh, kuh, no wa'ah seh, San'ne yooh: da neh', kuh, na dih'hah shah ho wa'go ees, ha nan nis oh'da gwah'da hah.

186 Da neh, na'eh, ne' Pe ter eh dah'geh nit hah'dyoh me'gyeh', neh huh' go yos'oh je yah daat ne sha gok'sahgo'was hah', ne'wa go wa nah' na di'yah don thwus:

67 Neh, dih, no nặh' wa o wa gặh' ne Peter ho dentiheh doh, ho want gat hweh'oh; neh, kuh, ne ga wặth', Meh tặh nặth' iis do gặt' such sgwah' ne Je sus ne Maz a reth tho ya gặth oh.

68 Neh, dih, no doh'hi yāh, ha wặth, Thặh th nih', deh ag noh'doh; neh', kuh, ne thặh'th nih deh ak'nigo's yặn daha' ne mah ot' sa doh. O nặh' he o ya gặh'oh as gwa goọ' hah de o dah'ch; o nặh' da gaa'nyeht ne dischib's th.

49. Daneh. 'ne'sao wa găh' a ch, ne yek sah'go wach, onăh gòh saah ho wă nă'oh'sech ne' neh huh' ha dih'siah. Neh, gyee, ne găh' nă găă' aha yah'daat 'he'niă-san dii.

70 Sa a'doh hiih', a eh. Dah ji ah', sho, o ma eh' showayah seeh ne' Pe ter ne' neh huh ha dih'si sah, Dogis' iis', gyee', chyah daat' he'ni š non diih: neh', sah; sh, ne Gal i le an noh ayah'doh dah; neh gai'wa gwa'iha heh' see nweha.

fil. (O nặh' hoh seah' no dwä'no etgặh dạ'nọh', ho e'wahdw'llă gogh "Na'wĕn ni yòk hoh tha da des dươ; neh, kuh, hun d'yok die diễnt hòh sẽ a'i wa gwa ih sih, ha wặt, Thặh'āh niih deh os'thọch de e'yặn de ih' nặ gặặ ng'i gwah, ne' she swat'hyò wiih.

49. Onth' no! dek sii wa doh'thah, dan da'gers'nyeht

ne da găăh' šăh. Neh, neh, onăh' shos shăă li'oh ne Pe ter, he'ni o wă noh'dăh heh'oh ne Je sus, ha wă'oh-seeh, Neh nah soh ă gă'aak deh jos' nyeh oh ne dagăh' šăh ne' dek nii wa doh'thah, săh năh sa'doh hiih naah gwis'dăh a e sa di'wa deek he'gyah da deh. Neh nenăh' neeh wa ă'noh do nyooh', de o gah să'nis hăh'syoh.

OI'WAH XV.

NEH ne' wah o'gon da dyeh', no nặh' se deh'ji ah, ho di'as hặn'dus oh' na dih'sặ no wa nặs' ha di'yah-dont hwus; kuh na di'gặh jis'hoh oh; kuh ne sha go'di-ya do nih; neh', kuh, ga gwe goh' no di' as hặh; neh no-was'hặ ont ne Je sus; o'yah jih he o'wa aah; neh huh'-he'o wat gah'wặh het ha yah'da deh' ne Pi late.

2 O nặh thos nyeh'oh ne Pilate, ho on'dos oh, lia, gặh, ne Go'wăh go waa' ne Jews ho na wặh'? Neh ne' det hos'nyeh oh, ha wặ'ah seeh, Neh waeh', naeh, oh'aih.

3 O nặh' na dih'sẽ no wa nặs ha di'yah dont hwus' họwa'i wa'yặh da'nọh, we sòh o i'wa gee; tặh ặh, dih, dehthah'gwis dặh dah des'ho wặ'noh sặc gwặặh.

4 O nach' ne, Pi late sho on'dos oh, ha wash', Thah'-gwis dah' thah do'sah swa'noh sa goh! naah', ni yo'i wawe soh' na dii'wa gwa'ih sos heh' syah daa deh.

5 Neh, dih, ne Je sus ah soh' dah des'ho wa'noh să-gwash; neh huh' gwaa' hoh gaak daht' ne wa o i wa'naa-goh ne' Pi late.

6 Daneh', dih, he'ni ä non dek'hwe o'ees, wa a go yat'-gah'wäh', gäs, sha yah'daat na noa'gwah, ga nyòèh', sho, ne' wa o wan do'e syoh'gwäh wa ä neeh', neeh.

7 Neh ne' sha yah'daat Ba rab bas ha ya soh', neh' shah gaat' ha dis'ha ont, naa'di ya nes'ha gah'hat hwos, lee a'yah daah', kuh, ne a oh hwah; neh', kuh, ne' wa-a non dyò o nyooh' he'noh weeh ha di ya nes'ha gah'hat-hwos.

8 O nặh', ne gặn dyòh'go wa nặh tho non'deh has'desoh de o'noh sặnt'hwah oh, wa ặ'noh sa wặh, noh'tho wan-

do'an jòòs' ne' neh huh', sho, na'a yeeh he non da'goye'an dyeh.

9 Neh', dih, ne' Pi late dech ha go wa'noh sa gwah'. ha with', Neh', gặh, de swa'do ặn jo nih' ne' neh a'gwat gah'wah ne Go'wah go waah, ho no'wah ne Jews?

10 (Neh, săh'āh, heh, hai'wa yan de ih' he neh', sho, ne gah nos'hah ooh gai o nih, heh, ho wa'yah dat'gah wah na dih'as no wa nas ha di'yah don thwws.)

11 Neh', dih, na dih'san no wa nas' ha di'yah donthwes' das ha'go dih'ni go'o nih ne gan dyoh'gwah gah, ne' neh', i gas, sah'gwah a'ot gah ne Barab bas ha di'yah das deh.

19 O năh' ne Pi late det hos'nyeh oh, neh ne' shago'yā ah'seeh, Ga an dib ni gaah', na'eh, di swa ga yas', nă e veeh' nă gặặ ne' she swa yaas' Go'wăh go waah' ne Jews ho no'wah's

13 O nach' des ho'ngh sặnt'hwah gh, Des he swa yah'son dăh.

14 Onish' ne Pilate ha go'y sah'seeh, A, na eh': anah ot' ni o dye šh' ne' wa et găšh'? O năh, we sôh ho saa'di gặ is' he non da ặ non''deh haas dooh, de o'nohsjet'hwah oh, Des he swa yah'son dah.

15 Neh huh' ni vò weh' o năh' ne' Pi late, tho gaayis na'a goh'ni go'i yòs' ne gặn dyòh'gwah gĕh', neh wa o'yah daat gah' ne Ba rab bas, ha di'yah daa deh; neh huh no nah' wa oh'soh gwa'wes hooh ne Je sus, wao'yah daat gah' o näh; neh, na'eh, ne' dä'o wa yah'son däh'.

16 O nih', no dis'gih s'geh dah' neh huh' hwa o wahe de yô'ngh sa gwặn deh', Pre to ri um ga ya sgh': o mih hwa o wa ni'nook, wa o wan di'yah de'o eek he'nio mi dyòh'gwah.

17 O mặh' wa o'was yo nih, gwäh dăšh'ääh ni yòh'dääh; o ik'dah', gwah huh, daa'dih hi gwa o nih' neeh oh thowe soh'ss hook.

18 Neh neh, o nặh' wa ặ'ngh sa wặh' noh thọ wa nọơ'ayooh, San noh' sa noh'do nyo'ok, iis ne Go'wah gowash, ne Jews ho no with!

19 A dah'dis hah', gwah huh', das dii yant' no nghšăh'gĕh, wa o wă nis'gyo dih', gwah huh, de a nga dos'hodo'oh, gwah huh', de o wa yah'da no oh gwaa'noh.

20 Neh huh', dih, ni yò weh', no nặh' wa'o wa ngh'gešh, sa a'di šā gòh' ha yah'da deh ne gwah daah'aih; neh' do da a di'sh ne' a oh hwah' hos yo'nyva hah; o nah ho wa'yah dit'ga oh, de o wa yah'son dah'nooh.

21 Neh ne tho wa'noh do'nis oh, ha yah'da do gash ne Si mon, Cy re ni an no'o yah doh'dah, neh wa a'at ve' neh huh; neh huh' da o'yoon dyek' he'ga non da yah; ha goo wak'shoh neh, neh, Al ex an der, Ru fus, gwahhuh'; neh' ă aan thăh' ne de ga'yah sont ne'oo wăh.

O năh' neh huh' họ wa'yah thech ne Gol go tha, neh gặn dọh, no nặh' de ga'wă non de nyoch', He'o web

ga naa geh no noh šäh' ok dah.

23 O nặh' neh tho was wiih, nặ sa'ne ge'āh, ne wine, de ga'yes doh ne myrrh: tặh ặh, dih', de'oo gwash.

24 Neh huh' no nặh' oh tho wa yah'son dặh', de o'dikhah'sooh noo syo'nyus hah, de o'nont ga'nyos oh' de e'din wus'dyah goh, he nii gaah naah'de yo gweh'da ges 4a'ye naah'.

25 Da neh', neh huh' no năh' săh' ni jo'is dach ceh,

o nặh' de'o wa yah'son dva'oh.

26 Neh ne ga ya'noh daa'noh no wa'i wa'yah dah'gobneh huh' gas yas doh' heht gah', NE GO'WAH'GO-WAAH', HONOWAH' NE JEWS NONOAN'-JOH DĂH.

27 Da neh ne de i'yvs heeh ne sha go'noh set'hah, shah gaat de'o wan di'yah sont; sha yah'daat ha ya'nekgoo'gwaah, sha yah'daat', kuh, shat'gwaa dii'gwaah.

28 O nah' oh gai'wa ye ih' he'ga ya doh' ne wa doh'. Neh huh ha yah'daah, he'wes he dah', haa di'yah daa deh'

ne de a di ya'nes ha'it hah.

29 Da neh ne' neh huh ha di'ah da'ngh ho wa"nghgon'do nyoh', hặ non'dwi na'et gặh'da noh ha yah'da deh: neh, ne de s'noh noh'o sin doos; ha nan doh', kuh, Deogặs'; iis neh, si wah'doht hah no noh'sa do'gặh đih, neh, kuh, neh, săh' ni wă'nis hă gee', g'sah sa dyă'nohkdăh,

80 Sa da'dyah da'geh hah, sa sa'da deh'nya gant; do da-

sa dyah'dant, gwah huh, he de ga'yah sont.

81 Ha eh gwa', gwah'huh, na dih'sa no wa nas' ha di'yah'dont hwee ho wa'noh gaa nih, de o'non da da ah'seeh na di'yah dih', he a di yah'daah, gwah huh, ne sha go'diya do nih, Cha go'yah da'gwee', naeh, no yah'shoh; o'nah ne' a oh hwah' thah ah', naeh, de o gwe nyooh' no'saa da dyah'da gòh.

\$2 O nặth, dih', ne' Christ ne Go'wăh go waa no'nowăh neh Is rael, det ha'dyah dặnt' o nặh' he de ga'yahsont, neh na'ya gwat'gat huh'; a ya gwai'wa gwĕn ni yòs', gwah huh. Da neh' kuh, ne' shah gai'waat, sho, ne' shah gaat' de o wan di'yah sont, ho wan dwĕ no'yăh-

daa'ngh.

33 Neh huh, dih, no nặh' shah ga'eeh' ne ye ih' chiye'is daah eeh, neh' de yò'dah son dai'gos oh ne thi yo'in ja gwee goh, meh huh' noh o'nis heht ne' dyòh dooh cho sa ga'is dah eek.

34 Da' neh huh' no ngh' dyòh dogh' chi yò'is daah eeh, de ch'sant hwah'oh tho deh'has dos''oh', ha wash. Eloi, Eloi, la ma Sa bach tha ni i neh gash doh', no nah' de'ga wan non de nyooh', 'Sgwen'ni yòh', Sgwen'ni yòh'; anneh heh gwah' ti sgat'gah wash !

35 Da neh', gyech, ne' dòs'gš'oh ni a'dih si'aah, no-

nặh' wa ặn'ng cok, ho nặặh, E li as he o'noge.

36 O nặh' sha yah'daat de o'ặh daa doh, de yò'ne gas'-yòh jia ho ngh'heh doh' ne da gaa'ne gah'gwah, oh ặ ng: gặb'yaat da o'a ặh, neh wa o''ne gaa nont, ha wặth, Sặngh' hah dặs'he awa yặ o nyoạh; neh neh, dwat gaa thòh' a'dib gwah do gặs' ặnt heh'; neh, E h as, ne neh', i-gặth, do da o'yah'dặnt.

27 Da nah' ne de oh'saut hwah oh ne Je sus tho deh'-

has dos'oh, e näh ha we e yos'oh.

38 Da neh' ne yò'sa ni yent' oh seh'dah goh', he'oweh gwus' dyò nok'da do'gah dih', de'yù do was'oh, hehtgặh', dyòh sa'wah goh, a ohk dah goh' he de yòh'dyodah'doh.

39 Da neh'huh ni yò weh no wa go wa näh ne sgat de wäh'nyah eeh ni än non diih no dis gäh ä'geh dah nehhuh' i aat de o non do'gäh doh het ha yah'da deh', hotgat'hwah oh he'noh a wäh', he de oh'sänt hwah'oh, kuh, heh wa ä'eeh, ha wääh', Gai'wa gwen ni yòh' do gäs' neeh', Ho a'wah gä'aah Na'wen ni yòh.

40 Wăn ni'os hoh'oh', gwah huh' gyeeh', wee ăh' dedwa di gaa'neeh, neh neh huh' wa di'yah daah' ne Mary. Mag da lene; kuh ne Mary, noo noh'ăh ne James', neh

hos'thoh; Joses, kuh; Salome, gwah huh;

41 Neh haeh'gwah ne Galilee chithehs', ho wag'ngn dă'dyehs gwah de g'was nye'dyehs gwah', gwah huh;
o ngnt'gah deh', gwah huh', no yah'shoh oh' ne wan ni'os hoh'oh ne' shah gaat' da a neeh', tho di'yos oh ne
Je ru sa lem.

42 O'năh, dih', no năh' oh găăs'ah o doh'o on dyeh, (neh gai'o nih he'neh huh' ni i non des'syo nya nooh', neh' găă doh neh, neh wă nis hă deh, o năh ă yòò hăht',

sho, š ya'wan da do gant'heht,)

43 Jo seph Ari me the a tha weeh doh', neh', nah ot nooh's ni yooh, ha as'h ah, neh, ha'eh gwah, hah ni'go-sah na gaa yoh' net ha'noh do oh'sha gwen ni yoh' Na'-wen ni yoh, neh huh' ho yos'oh, thoh ni'go a gon dah'goh neh huh' he'a we nooh' he'tha yah'da deh ne' Pilata, ho do e syoh'gwa niih naa yah'dah ne' Je sus.

44 Da neh' neh, ho i'wa năă'gwah oh ne Pi late, s'-dih gwah 'o năh', kuh', ha we'e yooh; e năh' he o'no-gos'oh ne' agat' de wăh'nyah eeh' ni'ă nou diih' ne dis-găh ă'geh dah ha go'yas de'is doh, ho on'dos oh, a'dih-gwah o năh' neh huh'jih he noh o'nis heht chi a'we e-

yooh.

45 Neh huh, dih, ni yò weh', no nặh' wa o do gặc', da weeh duk' ha yah'da deh ne' sgat'de wặh'nyah eeh no dis'gặh ặ'geh dah' ha gọ'yas de'is doh, neh da ee yoh' no yah'dah, ne Jo seph.

46 Da neh' na gwus' ga ni gặ x os hi yò h ho'ni neh, o nặh' tho yah' dặh dọh, neh wa o'wa daa seh' ne ga ni-gặ x os hi yò dh, o nặh' neh huh' hwa o'yas hặ th họn da'-deh sa'doh gwah, neh ne gas dặ t gọo ga'ya dọo niih; hoh sgwä ga'ha de'nyah dọh, gwah huh', he gah ho ga ặntt nọn da deh sa'doh gwah.

47 Neh' ne Mary Magdalene, kuh, ne Mary noonoh'sh ne Joses, de gi'ganeeh' he'o weh' hwao wa-

yas'hǎǎħ.

OI'WAH XVI.

NEH HUH, dih', ni yò weh' no nặh' chi yò'āh doh' na wẽn da do'gặh doh, Mary Mag da lene, kuh ne Mary noo noh'āh ne James, kuh ne Sa lo me, neh nodii'ni noh ne ga sặ no gah'os hoh'oh; ne' neh huh' i-gặth' non'da wặ neeh', a o wạ'yah doh'gaah.

2 Da neh' na gwus' se deh'ji ah, neh dyò dye'sh doh wa nis'ha deh he'noh de wa dan daeh, neeh', neh huh nidyo ne nooh', heh, on da'deh sa'doh gwah, no nah' da-

găăh'gwiit găht :

3 Daneh neh, de yò'non da dă ah'seeh, So nah ot' negăh ă yok'hih agwa'oh ne găăh', heh, gah ho'ga ant non-da'deh sa doh gwaah'?

4 (Da neh' no năh' oh wă'nont gast huh', oh wă'nondyăă gwa', naeh, gah sgwă'oh nooh,) neh, săh'ăh, nash'-

de yò dohk' go wa năh.

5 Da o nặh' hoà wa'di yoh ne noh'gooh, họn da'dehsa'doh gwah, neh ne wa o wa gặth' noo gweh'da seeh'
no gweh, ga yẽ neh goo gwaa noh wan dih' hặh'dyoh;
neh ni yoos wus yo'nyus hã gặ ặnt' hos yo'nyah doh; da
neh ne wah o'noh dyohk.

6 O nặh' ha go yã oh'seeh, Sặ noh' ¾ swa'dặ yô gòh; neh she swa'yah dih'saas ne Je sus ne Naz a reth thaweeh doh', ne' de o wa yah'son duk: det hòt'gặ oh neh'-bah; thặh'ah deh shặh'dyoh nặk huh; swat'gaat huh' he'o wah' he o wa yas'hặn duk.

7 Neh gwa', sho, ne' swah dặn dih, ech hi'o wih neh

ha gọ i'o nya nih, kuh ne Pe ter, neh a'a ặn dah' gọn'da dyeh hạ o'yo ọok, hặ swa yoh ne Galilee; da nehhuh', na'eh, ša he'swa gặh', a gại'wa ye ih' he'ni she swa-

ye'ăh seeh.

8 O nặh' [de yò'dih să'i yặh ọh] jo di ya gặh'ọh, jo, nọn'deh gwặh' he'ọ weh' ni yọn da deh'as dọh gwah; neh, sặh'ặh, neh, wah o di'yah'don dasht, wah o dii'wa nata gòh', gwah huh; thặh ặh', kuh, neh, sọ gaah' nọ gweh hah gwis'dặh a'ọ wä'as; neh, sặh'ặh, neh', o nọh'dyoh ọọ'dyah.

9 Da neh', dih, no nặh' se deh'ji ah', shah det'hot gặ'.

oh Je sus, ne dyò dye'ặh doh wặ nis'hặ deh he'noh dewa dặn daeh', neh dyò dye'ặh doh cha gơ'dyah do'dahsah'seeh ne Mary Mag da lene; neh he'o weh' nìye'yah daa deh ja duk ni ặ non diih nas di'nis he'o noh' chago'yah dit'gặ oh.

10 O nặh gòh dặn'dyọs ok, he'o wạn di'o wiih', neh' shah gaat hặ neh'sgwah, he'nọh weeh' hặ nọn dặc nọhs'

hặ nọs dặ ọ nyoh', gwah'huh.

11 Da neh', neh, no năh' wa ă no o k' heh, hoh heh' gwa', naeh; neh', kuh, noo'wa găăh ne' wa o wa di'oo-

wih, thặh the o dii wa gwen ni yòs doob.

12 Noh'gặh göh nặ gặš' shah a wặh, de i'yvs hech nơwah waa go ya'dyah do'dah sahs; o yah! nơ wah nis ha'yah doh'dặšh, neh he'noh wech hyat ha'i neh, ho di yagặh'oo dyeh' he ga'non da yặh.

13 O nặh' ho ngh'dặn dyọs'ọh, he o wạn di co with' he'ch gwah' he'ni sho nọn da dặ oh: thặh'ặh, ha'ch gwah

deh os'thogh de o wan dii'wa gwen ni'yos dogh.

14 Noh'gāāh, o nāh' was go ya'dyah do'dah saha ne' wws hāā' sgat' sga eh, he'noh weeh ho non'dek ho niih, was gos nyeh'dah gwāh he'ni o di yāh'hīh oh he'sah jih' daa dii'wa gwēn ni yos'thah; kuh, he'ni o nā nyah'sa ni-yoh; neh gai'o nih het hāh'āh do wad dii'wa gwēn ni'-yos dooh noo wa'gā noh, no nāh' shah det'hòt gā'ah.

15 O něh' ha go'yā oh'seeh, Jah'dặn dih, thí' ga gweegoh' thặn dii sweet' he ni yo'ặn jah, neh ech hit'hāāh-

gwih ne gai'wi yòs'duk naah'de yo gweh'da gee.

16. Neh ha yah'da deh, neh, š g'i wa gwen ni yòs, neh' kuh so dye'ah dah gwah' ne Bap tism, tga gont' ne' neh, as ho wa yah'da gòh; nah, gwaah', haa yah'da deh na ga'aak i gas' de o'i wa gwen ni'yòs dooh, tga gont', nach, neh' wa o wa'i wa'ah heli dah ne ga no oh' he na o'-yah da wah.

17 Da neh äga t'wa gwa'ih soh seek' na gaa' na ya'-wah syo'nyo ok a o'di non da dyeh'seek na a dii'wa gwenni yòs: A geh'sa noo gooh nan tha di a'wih dah'gwaak, ah ha go'di'yah dit'gah seek na di'nis he'o noh; neh', gwah huh', a a'dis nyeh'dah gwaak na wah'noh saa seeh;

18 A o di gwe'nyo ok, gwah huh', he da a di yah'dah-gwaak' nos ha'is dah'shoh oh; neh', gih shah', kuh, a-di ne'ge ah noh hue'gut goh' go nyos', thah'ah tha'o-di ya as; as ha go nan'nas oh'da e haak', gwah huh', noo-di nook'da nih, daah', as ha non doh' ne' neh, gasa'.

19 Neh', dih, no nặh' shah ga'at Na yah'da gwỡn niyòh chi a'gọs nyeh'seeh, o nặh' na'eh, gặ ọ'yah gẽh' shot gọn'dah gọh, ha yặn'neh gọọ'gwaa het'hặh dyọh Na'-

wen ni yoh, hes ho dyen dus'ch.

20 Onšh' ho ngh'dšn dyo'gwa gh, neh neh' thi'ga-gwa goh' thon da'š neet' wa i ngh dšnt'hah has, da di yena wahk'hoh Na yah'da gwen ni yoh' hoo dii oh'da dyeh, ho i'wa ni ya doo'dyeh' gwah huh', no was noh, ngh'gaih, nach, i web' ne gai'wa gwa'ih sos. [Do gša neh huh' no o'ya wah.]

GENECA.

NO I'WI YUS'DOS HĂH' NE' CHA GA'O HE DUS',

He'ni o ye sh' ho ya doh'

NE LUKE.

O I'WAH I.

NEH dyò i'wah he'gòt gah'deh he ya go i'wa di'anthwah na ye'i wa dah'da ah he ni ya'wah syoh ne yo'i wa gwe goh, ne do'gas o weh', i gaa', o gwa'i wagwen ni'yòs doh,

2 He ni ya'wāh oh ok hii wa'dāh dā niih, ne neh', i gāā, dya go'i wa'ga o weeh' nes'hon da'wah sa wāh, neh, kuh,

ha dit'haah gwak' no'waa noh:

3 Neh, dih, he ni wak'ni go š wšh'oh, a geeh'oh', nehhuh'jih, heh, o i'wa gwe goh', naeh, ak hui'go š yšn dah'oh he ni ya'wšh syoh chi wa'eeh shon da'wah sa wšh, neh, a'ga dyš no nih' a'gi wak'ha ooh, ha'go ya'do oa, sadi'ont go waa The oph i lus,

4 Neh naah'si wa yan de'i aak he ni ga'i wa gwen ni'ydeydh'daah ne noho i oh'dah shoh he'o weh ni ye sa i'e-

nya niih.

5 Neh, neh, ho hek', ne chi tha'wă nis'hă de nyok', ne Her'od chi go'wăh go waa ne Ju de a, ha yah'da do găth' naa yah'dont hwus' Zach a ri as ha ya'so noh, neh, sha-ih'ni go'ănt neh A bi a; da' o năh ne' yòòh neh huh', naeh, dya go'dyah dă gwăh ha'a wa ji yăă deh' neh Aaron, neh', naeh, neh E lis a beth ye ya'so noh.

6 Neh ne' de i gwe goh' ho di'yah da do găh'dih he'as-gat Na'wĕn ni yòh; neh huh', gwah huh', de o'nont hah'ah gwă'a dyeh he ni o'i wih'sah hoh, ga gwe goh, kuh, he ni o i oh'dăăh Na'yah'da gwĕn ni yòh, thăh'ăh de o di-

yāh'his.

7 Da neh' ne thặh'ặh de o'dik sah'da yặh, neh gai'o nih, heh, thặh'ặh deh o'deh do'ok neh, E lis a beth; ach, kuh, ne' de i gwe goh' o năh' we ăh' hah de'nogweh'da văh.

8 Da neh huh' ni ya'wāh oh, neh, he'aoh weeh hodii'wah dăn'dyeh doh he ni ga'i wa yan dah'goh na yah'dont hwus he'aa gat' Na'wen ni yoh, o na'eh sho yah'dowah'oh he'noh de'a noh'de nyo'gwa oh.

9 Neh he'non da o di oh'da o dyeh', na di'yah dont hwus' ko non di on'dah goh, neh o i'wa yan dat heh'oh heh, ohthan'nant ga nih', ne' neh ne'wah a a'ah daah' ne ga asino gah'oh, no nah' neh huh' ha a yoh' hoo noh'sa do'gahdih Na yah'da gwen ni yoh.

10 Da neh ne gặn dyòh'gwa gwe gọh no gweh' honọn'dặ nọo yặh nas dee'gwa, he'nọh weeh' o deek hah'

ae ga să no gah'oh.

11 Da neh' ne wa o'dyah do'dah sahs' no oo'yah ge'o-noh'shah Na yah'da gwen ni yoh, ga yan'neh goo'gwaa noh wan dih' i sat', he'ga nyoot' ne ye ah'dat hah ne ga sa no gah'oh.

12 Neh no měh' neh Zach a ri as wa'o gěh'; wa o'dě-

yò gòh; neh', gwah huh, ne wa oh'dyohk.

13 Neh', dih, neh, thos nyeh'oh nặ co'yah ge'o noh, ha wặ'ah seeh', sặ ngh' ặ sah'dyohk, Zach a ri as; neh sặh'ặh, na eh, ne wa o gặh' ne sa dặ no yặn'dah gwah'-shăh; da neh', kuh, ne' des nii, E lis a beth, ặ ye sa-deh'do os, ha'jii noh: neh', kuh, ne John ặ eh'syas-dark.

14 Neh, kuh, ne' tga gont' ā sặn'det gãa dặh, ặh sa'-doh ha'āh, gwah huh'; gòt gah'deh, gwah huh', ¾ ya ga-

wăn'det găă dặh' no nặh' ặ'no găăt.

15 Neh, ašh'āh, he nā yaz wāh' ha a yah'da deh, ā o'-yah da nāā'gwah do'ok he'aa gat' Na yah'da gwen ni yòh; tāhāh', kuh', neh' tha'a ne'ge āh ne wine, neh', gihahāh', ne' ga ne'gah has deh; neh', kuh, he nā yòh'dāsak haa yah'da deh, ā ga'noh ho'ook not hwa'is hā dogāh'dih; a gwus', gwas', neh huh' nā dwah'sa wāh' no-aāh' āā'ae gāāt.

16 Neh', gwah huh, ne gòt gah'deh nook sah'dah shoh

nch, Is ra el, nch ho'gwaa **äs'ha ge ge**n dek' ha yah'dadeh Na yah'da gwen ni yoh, Ha'go wen ni yoh.

17 Da neh' neh, šo'šn deh' dž o'yah'do'go aak noothwa'is hāh, neh kuh, š'o dye'šh'dah goo dyeh maahhas'des hāh', neh, E li as; nž o ye āh'duk ne dž ha'dihsa de nih' no năn'nyah sah' na a di'găh jih, ha di'yah dadeh' no dĭk'sah dah; neh', kuh, ne de š'nont hon daas', he'ni gaa deh' ne' gah ni'goh dus'hāh da ya'weh do'eadyeh haa di'yah daa deh' ne tga i'wa ye ih; nž o dyšš'nohk dāh haa di'yah daa deh' ne neh' i göš š o wa des'ah se'aak Na yah'da gwen ni yoh.

18 O měh' neh, Zach a ri se thos nyeh'oh, ha wê'ghsech, neh', hệ c'yah ge o noh, Ga'ê o weeh', ne gặh'
nặn dya'wês duk' ẽ gặ'ni no dook'! neh, sặh'ặh, neh, eněh' ge gặh'jih; ha'eh gwah ne de yaak niih' o nặh

we sh' he ya go gweh'da yah.

19 O nặh' neh', hặ o'yah ge'o nọh, des ho wặ mẹh'ơb gwặh, ha wặ'ạh seeh', lih' ne gặh', ne Ga briel mẹ' neh huh' i geet' he'aa gat' Na'wen ni yôh; neh ne gặh', ne dyo geh'hah oh nặ gọc'nyehs; neh' kuh neh ặ gọc'yat-

gat'hwah dah' na gaa' a oh'ee sat' noh o i oh'dah.

20 Da neh', dih, ne' sat ga'š oh, neh' neh, šh swidnoh doh, š gš sak deh jo gwe nyooh' noo'sah sea'ayelis, ne gaa oh' noh wan dih' he'ni yoo weh', dwas nia'ha deh na gas' noh o'i oh'dah neh huh' na yaa wah, neh ga i'o nih' heh tah'ah deh aa oh' aah'si wa gwen ni yos' henoh gwa'noh dah'heht, ne' noh o'i oh'dah tga gent a ga'-i wa ye ih' no nah' ha ga esh.

21 Neh ne gặn dyòh'gwah gẽh' họ wa nọh' ne Zacharias, ho dii wa'năă gwus', gwah huh, o nặh' he'sôh jih'

he a gont', sho, no noh'sa do'gah dili'gah.

22 Da neh', dih, no nặh' don das'ya gặht', thậh ệh' de o gwe nyoọh' nọo saa'gọs nyehs; neh, neh, wan digah'ặt yoọh, heh, hoà'tho dyặ o nyoọs, hah gwis'dặh wa a gặh no nọh'sa do'gặh dih'gờh; neh, sặh'ặh, neh, wa gọ ya dặ nọh'ge ăh'daa nọos', shọ; tặh ặh, nach, dùba ao gh' on da as'nyeht.

23 Neh, dih' no ngh' neh huh' shah a wah', he ni vocno weh' no nāh, shah wa'dā nis'hās at, wa i'wa yee is' ha'ai o di'on dah gah!, o näh' neh huh' ahot gon'dah goh hee melt'sòòt.

24 Neh no něh oh ga'at ne neh wä nis hà de nyelt. wah e ne'oh heht ne' yòòh E lis a beth; wis', kuh, mi-wah on'dah set; ga was',

25 Nelshuh' niili' na'o ya noo wah' he'gyah da deh! Na yah'da gwen mi yoh ne' neh wa nis'ha de nyoh' nonih' mban'gat gaat hoh/, meh, gas/gli neek, i giji', nooknoh'go dah'gwah no gwah'.

24 Da neh', dib, no năh' ye ih' dwi nih'da deh', neh at g'vah ge o ngh' Ga bri el, tho wah hoh oh, Hawen niyeh' tho hah'oh, neh huh' 4 oo yoh' he ga non da yaht,

ne Galilee yo'an ja deh, Mazareth ga ya'eoh,

27 He ye yah'da deh' ne yek sah'go waa', ho non'inwih'sah oh' na o'di nyaak' noo'gwah, Jo seph ha'ya soh, he ngh'as goe ne Da vid ho doo'niih; da neh', nach;

ne Mary ye yaa soh' ne' yek sah'da seeh ah.

28 O nah' neh', ha o'yah ge e noh' neh huh' he yos'oh he ye yah'da deh, ha wii kuh, figi noh' ti ga'i wi'yê-ak heh' syah dan deh, iis' në gis neh' sigwaa 'ho sa'yah da no oh goh; de yah nya doh' neh'huh Na yah'dagwen mi yoh: Neh' dih, neh' iis' si gwan he ni săn da ch'. nach he wa di'yah dan deh' no yah' ne wa ni'oh.

29 Neh', dih, no năh' wa'o wa găh', neh ne' wah ago dặặ yò gọn hơ ma o wặ ngọ wặh; dya go'nọh dợ nyọsch o nặh' nơ nah ot gặn dob he ngh co wặh' oh shis-

go wă să ănt.

30 O nặh' neh, hặ g'yah ges o ngh sha ga wặ'gh seeli, Số noh' sah'dyohk; Mary; noh, sặh'sh, neh', oh secgih' na da ni dặ'go hặh ha'yah'da deh Na'wĕn ni yòh. 👵

\$1 Da neh, dile, ne' sat ga's oh, neh neh, s'dwende nik neh', syah'das goo, a ch'ah doch dooh', gwah hulis, ba'jii ngh, neh ne JB 8US & eh'syas dvk.

32 Neh' Nã o'yah da năă'gwah do'ok, neh', gwah hul, to wa yass thank noh, noh' Ho a wak' noh si gwan Hot ni ceh tgih; da neh Na yah'da gwen ni yoh' Ha wen ni-yah' i co yoh' neh, haa da'dah gwah' noch'nih Da vid.

83 Neh' ặnt ha gọ yặ'nọh do'ni sak [na'aa wa ji yăh' ne-Ja cob hặ yo'i wa da dyeh; neh, kuh, he thặ nọh'dọ ọh'shặ gwờn ni yòh' tặh ặh ne'neh deh gat'gah hòh tha yòdohk'daak.

34 Onšh neh', Mary ho wš'ah seeh neh' hš o'yahge'onoh. A ne gšh' nš yaa wššh', he tšh šh', wa eh,

ne gặh' niih, de e'yặn dec ih' naa'ji ngh !

35 Neh, neh', sha ga wā'ah seeh, neh, hặ o'yah ge'o-noh, Neh š sa'yah do wặht' not hwa'is hi'yòs hāh; neh', gwah huh, naah has'des hāh neh sii'gwaa He'ni eeh tgặh, š sa'dặ 3 nòs: neh, dih, gai'o nih ho i gặặh', o yah'dado'gặh dih, neh', š wặ no gặāt' heh', syah daa deh', neh Ho aa wak' Na'wĕn ni yòh', nặ oh'sặ noh'dặ aak.

36 Da sat ga'š oh, neh' neh, jääh'seeh E lis a beth, ha'eh gwah o něh ye'nee oh' he ni ye'gah jih; da neh' nă gaš ne'wah o něh' ye ih' ni ya'goo nih'da nyòòh, ně-

gas neh', deh on'deh do'ok:

37 Neh sặh'ặh ha yah'da deh Na'wĕn ni yòh, thặh ặh', nach, deh thah'gwïs dặh na'gặ aak i gặặ' de'o gwe nyooh.

38 O nặh' ne Mary ga wặặ', She yat'gat hòh' ne aha-go'hah shāh' Na yah'da gwĕn ni yòh, neh huh dih', ni-yṣa wặh' he'gyah daa deh, ặ ga'i wa ye ih' he'ne sa wặnoo wặh. O nặh' shot hẽ da doh' he ye yah'da deh, neh, hặ p'yah ge'o ngh.

"39 O náh ne Mary de dya go dah'oh ne' neh dwama'ha de nyok, de ya'gòh sa i yah'oh neh huh' he ya gawe nooh' he'o weh' dyo non da de nyoh', go yos'oh neh-

hah' he ga non da yah' ne Ju da,

40 Neh huh' he ya go yos'oh hoo noh'sòòt ne' Zach arias, neh huh' de ya go noo'nyos'oh, neh', E lis a beth.
41 Neh no nah' neh huh' shah aa wah', no nah neh,

41 Neh no nặh' neh huh' shah aa wặh', no nặh neh, E lis a beth wah g'ook heh', oh dyo dặ ng'nyooh ne Marry, neh' ne tho do'nyaa nos'oh naak sah'aah ne ye yah'-da goo: da neh' neh, e noh'heh oh he ye yah'da dah neh, E lis a beth, Not hwa'is hà do gặh'dih.

42 O nặh, dya gos'nych oh dya go'deh has'dos oh gawặặ', Iis si'gwas sặn dặặ ch' nach he ni yòh'dặặh, noyah' ne wặn ni'oh, neh', gwah hub, neh', o dặặ ch' nodọo niih', neh', syah daa goo.

43 A dih ngo' nach njih' a ga'dii wa deeh, he gowash' wah o'gyah do want' noo noh'ah Na gyah'da gwen-

ni yòh !

44 Năăh', neh' săh'ăh he ni yòs'no weh no wăă n9h neh, oh cha dă noo'nyok, neh huh' hwah ot'ga eh ne ga-oh'da goo', daa do nyaa'nooh naak sah'aah ne'gyah'da-goo' he noo'doh ho'ăh

45 Neh' dih, ne go dặặ ch' he ye yah'da deh heh, wahe'i wa gwen ni yòs: neh sặh'ặh ne' tga gọnt ặ ga'i wáye ih ne' nọh o i oh'dặh shọh' oh sha'goo wih, da weeh-

dvk' ha yah'da deh Na yah'da gwen ni yoh.

46 O nặh ne Mary ga wặc, Do gặc na gat hwa is hāb oi'o wa'nặh doh haa yah'da deh Na yah'da gwen ni yòh;

47 Neh kuh na gat hwa ih o doh ho os'oh ha yah'da-

deh Na'wen ni yoh na gaa wah Cha ga q'he dus.

48 Neh sặh th neh, hot gat hwah oh he ni dyò dohk' ne sha goh'hah shah: neh sặh th ne sat ga'a oh, nggặ ne'wah t wah'sa wăh, he nă gaz wa ji'ya nee dặh' ngweh', t yo'gyas heek', go'dặt oh.

49 Neh săh'ăh ha yah'da deh naah has'des yo wa năh', oi'wa năă gwat noh oi ch dặh nio yee ăh' he'gyah daa-

deh; neh' dih neh, hoh'sa nan do'gah diik.

50 Neh' gwah huh' noo'da ni da'as hah ho di'yah do-wha' noo wah ni go'as ha'nis, he ni yoh'dan dyo'o dyeh

me' gaa wa ji ya de nyoh.

51 O yặn deet' ha o niih' he ni gah'has des'yòh dặặh', man'nặặs hah; de a go ya'deh gwa'oh goh' gwah huh, na-a'di na yeeh' he ni ă nặ noh'do nyoh'syòh dặặh' dwet hah' heat'ho nặn nyah snat.

Eh dah'gĕh, gwah huh, ha go yoo niih naa dih'hasdeh, tha go'yah dặh doh hã'ā non dyĕn dah'gwah; neh' han tgĕh' sha go yoo niih neh, eh dah gĕh ho non'doh oh.

53 Neh', gwah huh', ne wi yohs nah oh'dah shoh ha-

ge'yah dah'da niih' no ngu'dge weh'da mih, da o mih neh, he nont'ga noo niih ha go'yat gah'wah, nach, dah thahgwis dăh' deh'sho di yan da dych.

54 Neh' neh ho ye no wah'seh ch noo hah'shah Is ra-

el, neh shos hanh'gwa'nis doh, noo'da ni da as hah;

55 Heh ni o ye sh' ha gos'nyeh seeh neh' ok hih'nishoh'ga aah, neh' neh A bra ham neh' kuh ha'wa jiwas deh', hwah o'i wa da dyeh.

56 Neh neh Mary neh huh' sho yeh dych, de gyadiih, săh' nogh ni wă'nih da geeli' ngh g'nis heht, o năh'

neh huh he ja'ga wee nooh' heh dya go'ngh soot.

M Neh' dih neh onth' neh Elisabeth hwah age ewith he në yon'deh dooh; meh' neh ha jii noh' ho wa'deh dos'oh.

- 58 Neh neh shah gaat' wa ma'ngh sa me gas yoh, kuh neh wa naah seek oh wa dii wa ook hek na o ya na wah Na rah'da gwon ni yoh, oh sha ga'o dah saha wa da'ni da'os yo wa nih oh sha'goo daah, neh neh oh dwa'di'yenaah o non'doh ho'os oh.
- 59 Da neh' dih he ni ya'wah oh, no nah hoh ga'eeh ngh' de gygh' ngh'o daah, neli huh' trit ho'ne negh' neli nijo wa yaa noht' naak sah'a'ah; da nah' neh Zach srias ho wa'vas doh, neh shah tho dih sa no wah' noch'nih.
- 60 Neh' neh dya gos'nych ch ac'noh sh, ga wash', tăh ăh deh neh huh; neh ne huh ne John ă a'yas dah'go ok.
- 61 Neh neh aha go ng'ah seek, Tah ah deh'soo gaah' neh swada'nok shoh ne neh' i gash a'a yas'dah ge'ok.

-62 O nặh' wa o wạn dặ ngh ge'ặh da agos nooh nih nach

he nit ha ngh do nyoh na oh sa noh da ook

63 Neh neh ho do'e sych'gch nek' ye ya'doh gwah a'o wan dek hwaah'gwah'syot has, neh neh waa'ya dool, wadeh, Neh ne John haya'seh. Neh neh hodii wanas gwah oh ga gwee goh.

64 O năh' wah'o'gon da dyek sgab ho'do gwah heabsa'gh ant, sa wat hyoh die, gwah huh, nan ah'noh sah'-

gếh; de neh ne sho snych'oh, de o'šh sẽ o nyos'oh, kuh, Na'wën ni yòh.

65 Da neh' ne ga'gwe goh' wa o'noh dyohk, ne dòsgặs'họh ch mi g'nih dyog doh ne neh huh: ga'gwe goh', kuh, nặ gặc' he mi ga'i oh'dặc hoh dwa'di o gòh', thi'gagwe goh' thọn da weet' ne' neh huh', he'o weh' no non'da de nyoh' yo ặn'ja deh'goh ne Ju de a.

66 Da neh' ne ga gwe goh' he ni yo'gweh da ge ne wa a'no ook', wa'a dih'sa no mih he nan'nyah sa gooh, honaa, A' noo na gak'sah doh'da aak' ne gaah? Da neh', kuh, no yah'da gee hah', de oh'nya doh,' kuh, Na yah'dagwen ni'yoh.

67 O nặh' nooh'nih Zach a ri as o nọh'heh ọh ha yah'-da deh Not hwais'ha do gặh'dih, neh noo do'gặs dọh hặ'-

ya wāh no'ān dooh, ha wāā',

68 De ga'āh sa ok Ha yah'da deh Na yah'da gwen ni'yoh, Ha'go wen ni'yoh neh Is ra el; neh săh'āh, neh, ha go'yat gat'hwah oh, cha go'yah da gwah', kuh, naa o'-gwen dah,

69 Neh kuh noo'gees gwah ne ganoh'gaah na jo-

gych hees duk, ho nek'sa goo noo hah'shah Da vid;

70 He ni ya'wāh oh ho snyeh'oh haa dih'sa ga'ānt noodi'yah'da do gāh'dih ho di'do gās'da nih, ne chi ga'i wadeh' sho, he nah o'nis heht dyòh saah' he yo'an ja deh;

71 Neh noo sa yok'hi yah'da gòh he'ni a di yah'da deh' nok hih'ni go a swa'as; neh kuh he ni a'dis oh'da deh'

ha'di gwee goh nok his'swa äs;

72 A a go yat'gat hwah'dah noo'da ni da'os hah nokhih'nis hoh, neh' kuk na os haah'seek he ni o'i wih'sahoh, o do'gah dih;

78 De o no'oh gwa nyoh, neh huh' hes nyeh'oh ha yah'-

de deh me she dwah'nih A bra ham,

74 No da'sho gwa'yah do'weh dah' i gaa, he dwa yah'-da deh, o nah' naeh a jok'hi yah'da gwa'aak he ni a'disolwah deh . nok hah'ni go'aa swa'aa; neh daa'she dwa'diiwah nya ni aak, a'ga aak' deh tgaah' non da yo'gwahdyohk seek;

75 Neh na'yo gwa yah da do gah'dih ga aak, neh' kuh, neh, a yo gwa'i wi yos'do ook he'a gat, he ni yo'gwa nia'-

hă gee he'dyoh heh.

76 Neh dih niis, sek sah'aah, neeh' šh sya'so ook, ho'do'gšs da nih neh Si'gwa Heh tgšh; neh sặh'šh, he'aa gat Na yah'da gwen ni yoh hặh'seeh', šh ses'yo nya'nooh he' noh daa'da wặ nyah'dah gwah:

77 A she'i o nyāh he ni yòh'dāā ne ja go'yah da'gwathah, ha di yah da deh' neh ha o'gweh dah, neh ä ga'yeăh'dah go'ok ne' dặs ga'i wah să gwặ'aak no dii'wa'neh-

aak shah;

78 Neh huh' dặ wạ'do gót' he ni gaa deh no'da ni dặ'oshàh Ne'sho gwa'wĕn ni yòh; de yòh hat he'a dyeh ne'wah o nāh' heh tgặh' dya weh'dah goh o gwa'yah do'wāh oh,

79 Ne da'o dih'hat heh'dāh nòh son'da goo' hặ nih'-dyoh, kuh, he ni yò dặ'o'nos doh he'ni gaa deh' ne' gặ'-ee yaht'; neh gwah huh' na'yo wa thus' ne' dwah sih'-dah shoh he'ya wee nooh ne' sgặ noh' thì ga'i wi yòòh.

80 Da' neh neh, ho do'dyas oh' naak sah aah; ho-has'däh heh'oh, gwah huh', not hwa'is hä goo; neh huh' sho ni ehs he'oo weh' deh e'na gee nyoh he'nah o'nisheht hoh wä'nis hä eeh o näh' ha go'ya dyah'do dah'sahseeh neh, Is ra el.

OI'WAH II.

EH no nặh' meh huh' shah aa wặh, ne' neh dwặnis'hà de nyoh, no ya'gặh oh ha yah'ha deh Angustus Cesar ne ga ya'nes hàh, neh ne thi yo'ặn ja gwe gọh [neh Ju de a] šo wă noos heet šo wan dih'sặ nặ'o nọoh.

2 (Neh ho'o weh' ni dyôh saah, na gaa' ho wan'dih sa'noh hoh, wa'o wan di'wis de'o eek, ne Cyrenius chit ha'-

nohdo'oh ne Syria.)

3 Onsh' ga gwe goh' neh huh' he o'neh da'noh he'oweh' neh ha o hwah' ho non'da goo'; neh huh' ant ho'wan dih'as na o nyooh.

- 4 Da o năh' ha'eh gwah ne Joseph neh huh' he a'wenooh', hwa ah'dăn din ne Gal i lee, ho ya'găh oh he'ganon da yăh' ne Nazareth, he o'yos oh' ne' Ju de a, he'o weh hoh'non da yăh' ne Da vid; Beth le hem ga yasoh, neh, gai'o nih he'neh huh' [tha weh'dah goh' ha'wa ji yăă deh', neh' kuh' sha o'dih se ăt ne Da vid,
- 5 Neh shah gaat' a'o wan dih'sa na sh ne' yòoh Mary, o nah' ye go wa nah he'ni ya'go dyah'da dye ah.
- 6 Da neh' dih he'noh a wah, he'noh weeh neh huh' de nih'dyoh, o nah' hoh wa'daa nis'has at hoh ga'eeh, onah', neh neh, a yon' deh dooh.
- 7 Da neh dya go'deh doh goh naa'ji noh no näh' shah on'deh dooh, neh ho wa'yah da da seeh' ne ga'äh dääh, neh huh' ho wa'yvs hän'dvs oh he de wa'di dvs'thah ne' gvs he näh; neh gai'o nih heh thäh äh deh o'nok doot he' gvs wäh'gä ni yont.
- 8 Da neh dih neh, shah yo's jaat' sho, neh huh' hanih'dyoh he'yo su ja deh ne de yo'di noh gs ont hangs'de is thah, ho nont'gaa oh no dis'he nah'shoh neh so'eh.
- 9 Da, jat ga's oh, neh no'o yah ge o noh'shah Na yah'da gwen ni yoh ha go'yah do'wah oh; neh gwah huh' ne de oh'hat hes'hah Na yah'da gwen ni yoh oh dwa da'ahgwa dooh haa di'yah da deh; da neh' neh, hoh dwa'dohk dah wa o'noh dyohk.
- 10 O nặh' neh, hặ o'yah ge'o noh ha go'yặ ah'seeh, Sặ nọh' ặ swah'dyohk; neh sặh ặh ne jat ga'ặ oh, Neh ne gặh' ne gwaa'wih da'nii neh' ne gai'wi yòò, neh si'a gwa he ni yò'doh họoh'gweeh; ga gwe gọh' nọo gweh hặ-ya'go yah'do wặht.
- 11 Neh săh'ăh, he swa yah'da deh wa ă'na găăt', ne'wah wă nis'hă deh, heh' thoh non'da yăh ne Da vid, Cha ga'oh he dva, neh ne' Christ, Na yah'da gweani yoh.
- 12 Ds neh' dih në gëë ë yo'yën deh'dah go'ook he swa yah'da deh; neh he në'yoh'dë sak ës he'swa gëh' naak sah, ho dyah'da da seeh' ne ga ëh'dëäh, neh-

huh', kuh, ha yus'hah he'e weh' de wa di dus'thah ne gus he nah.

13 Neh na gwvs' da wặc nọck', sho, de g'nọn dinh', gwah', neh hệ g'yah ge'o nọh', ne gặ g'yah gốn tgặn dyòh'gwa yặh, de o wa sh'sẽ o nygh' Na'wĕn ni'yôh, hặnga dọh',

14 Dê ga'āh saa ok' haa yah'da deh' Na'wen ni'yoh', neh sii'gwaa he'ni eeh tgah, neh naeh ne yo an'jah geh' aganoh' ta ga'i wi'yo aak, a gah'ni go i yo aak', kuh, haa di'-

yah da deh' no gweh.

15 Da neh' dih he ni ya'wah oh, no nah' nach chisho'nont ha da doh' na di o yah'ge o noh' ha di'yah daadeh', ga o'yah geh hes ho nee nooh', do'non da daah'seeh ne' de yo di noh'ga ont ha nos'de ia thah', Nyoh, o nah sho' kuh, neh huh' he dwesh ne Beth le hem, a e'dwatgaa thoh' na gaa', he ni ya'wah oh, ne' nah ot' oh sho'gwa o wih Na yah'da gwen ni yoh.

16 Onah' neh huh' nit ho'ne noch' de e'dih sa i yah'ah; neh ne' aha go dii gaah' ne Mary, kuh ne Joseph, kuh naak sah'aah ha yus'hah he'o weh' de wa-

di dus'thah ne' gus hee nah.

17 Neh dih no năh' wa ă'nont gaat hôh', do'non di ogwah'doh, he ni ga'wăn noh'dăăh ho wan'di o wiih', deyè do găh'doh haa yah'da deh' naak sah'aah.

18 Da neh' ne ga gwe goh' he ni yook' ne wa ingok', ho dii'wa naa'gwah oh he ni ga i oh'daah wa o'wandi'o wih', da weeh duk ha di'yah daa deh' ne de yo dingh'ge ont ha nos'de is thah.

19 Neh dih ne Mary ga gwe goh' wah ch'as no nih' na gas' ni gai oh'dash, de dya'go yah'do weh'da noh' kuh,

ne ga wan'nyah saa goob.

20 O nặh neh', de yò di nọh' gặ ont hặ ngơ de ĩs tham sho nọh' dặn dyoọh, ho wạh' sặ ni yòs daa'neh, de o wa tha sặ o'nyo neh' kuh Na' wën ni yòh, neh dyò i'wah he ni yò' i wa gee' wa ặ' nọ oọk, wa ặ' nont gaat hòh', kuh; dagus'heh duk he ni ya' wặh oh họ wạn' di o wiih.

21 Neh huh dih' ni yoo weh' no nah' de gyoh' noh oo-

daah' hok wa'dă mis'hăs at, o nặh' ă ga'ya noh'do ook' haa yah'da deh' naak sah'a ah, neh neh, Je sus ho wa'-yas doh, ke neh huh', i sặh'ặh, ni oh'sặ na ye ặh' neh, hặ o'yah ge'o noh, nah'soh deh tho'do nii'noh he'o weh' dyon do'nyah thah no gweh.

22 Neh huh dih' ni yò weh' no ngh' hoh wa'dā nis'hās at sa ya'dyah da go eeh, oh gai'wa ye ih he ni o'yanes'yòh dặặh' ne Mo ses, neh huh' da o'wa aah ne Jera sa lem, ne neh huh o nặh, dặ'o wan dus' he'aa gat Na-

yah'da gwěn ni yòh.

28 (He'ni ga ye sh' he'gaa'yaa doh' no ya'nes hah Nayah'da gwen ni yoh, Neh naa'di gwe goh' naa'di ji noh ne da oh'ho on dih, he'o weh' dwa do'nyah thah no gweh, neh ne' neh, Na yah'da gwen ni yoh so'yah da wa gaak.)

24 Neh kuh neh, dă a'yah do west nă ga'yah dăh'da-aak, ă gai'wa ye ih' ne' neh, ne waa doh' no'ya'nes hāh Na yah'da gwön ni yoh, A gya'dat hyòh'gă aak ne ga-wă'nos dăāh jāāh'go waah; neh' gih shāh ne 'de gi'yus-heeh ne de yò'dit hwus'a ah ne jāāh'go waah.

25 Da neh', ne' jat ga'š oh, neh neh, hặh dyo dwk' no'gweh ne Je ru sa lem, Si me on ha ya'so noh; da neh ahaa'yah daat ne' neh ne' o gweh' tgai'wa ye ih, ho i'wi yòs'doh, hah ni'go ặặh ne' agặ noh' thọo sa gohni'go ặ yặặh neh, Is ra el: da neh' kuh neh, ot hwa'is-hà do gặh'dih ho ye'no wahk'hoh.

26 Neh neh, ot hwa'is hà do gặh'dih o yặn deet' ha o'nya nih', he'neh ne tặh ặh' ta'at ga thòh' ne gặ e yaht
ne ga oh' noh'wan dih he ni yò weh bặ ot'gat hòh' Na-

yah'da gwen ni yòh' Christ.

97 Da neh ho sa wih Not hwa'is hah, tho yos'oh he gangh'aòòt no noh'sa do'gah dih: da neh' no nah' ne dei'gah jih da o'wa aah' naak sah'a ah Je sus, ne' neh huh'
na'o wan dye aha he'non da yò i'oh da'an dyeh ne ga ya'nes hah.

28 O nặh' de o'yah dah gwäh ha nặs'hah ges'hoh hwa'oää dặh, de o nọọ'nyọs ch' gwah huh' Na'wen ni yòh, hawää',

29 Syah'da gwĕn ni yòh, o nặh' hes nok'dot has' ne sah hah'shah ne sganoh' a a'noh do nyo neh ha at' heyo ăn ja deh, ă gai'wa ye ih' he ni sa wă noh'dăh heh'oh.

30 Neh sặh'ặh nach neh, o nặh' oh wat'gat hòh ne

ge gaah'shoh ne che yah'da gwat'hah,

31 Nă gặặ neh', oh sa dyặ'nohk dặh, he'aa di gat' ga-

gwe goh' noo gweh;

32 De yòh'hat heh, neh dặ o'dih hat'heh dặh ne de onon dah'son da i goh, neh kuh da non dah'sa ok ne sogweh'dah Isra el.

33 Neh ne Joseph, nch kuh neh, ho noh'sh waodii'wa năă'gòh, ne noho i oh dặh shoh ne wa as'nycht

ha yah'da deh.

34 Onah' ne Sime on de a go da'a noh, oh sha ga waos, kuh, ne Mary, no'noh'ah, Sat ga' oh, neh na gas' hak sah'aah ho wa'yah da'gaa ya'dah goh ne' neh huh gyee năn dweeh duk' ă an di yah'dye năht', dăs ha di daht', gwah huh, gòt gah'deh neh, Is ra el: neh kuh neh gangh'gon dus'hah a o'doh o'ook, neh' kuh a o'non dwa'noh di'o ook.

35 (Dogas' haeh'gwah ah shaah' tga gont' a wah'gah do'ook, da wan do got' ne sat hwa'is hah.) neh ne wa noh'donyoh'shah shoh' na wan'nyah sa we soh' a wa do'dah sih.

36 Da neh' ne ye yah'da dek je yah'daat, An na go do'gas da nih, neh sha go'a wak ne Phan uel, the weh'dah goh ha'a wa ji ya deh' ne Aser; neh naah'deyòò dohk o nặh we sòh ga os hi yah goh; da neh aho ne ja dvk' ni yòs'ha gee go nya goh' he nah o'nis helit dya go'do dyah:

37 Da neh neh, go noh'gwa yes'hah oh neh nogh de gyoh' ni wus'haa ge ih' kuh' sga eh ni yos'ha gee ngh g'nis heet; tặh'ặh, kuh, de wặn doh deh dya'gòh syg'năh doh naa ye yah'dăăk he wa dii'wah dặn dyehs' hea', o ngh'sa do'gan din; dyòt gont gwaah' de g'wa'an sa onych' Na wen ni yoh, go ye'ah dah'goh de wan don don'dyes hah, a da na yan'duks hah kuh, ne wa nis'ha deenyoh, wah son'da dee nyoh' kuh.

38 Neh' neh, dya go'yos oh ne' neh huh' ni yòò weh, de o'wa noo nyos'oh haeh'gwah Na yah da gwen ni yòh; neh ne' wa o wan dit'haah gwah' ga gwe goh haa yah dadeh, ne neh huh i gaa yeh ni'go aah, he'ga non da yah' ne Je ru sa lem, a wan'da do nih na ja go yah'daa nii noht.

89 Neh huh' dih' ni yò weh' no nặh' sha dii'wa ye is' hah de yo i'wa gee, da gus'heh duk' he ni o'ya nes'yòh dặặh' Na yah'da gwĕn ni yòh, neh huh' sho nont gon dah'goh ne Gal i lee, he'o weh det hi na geh' tga non'da yặh ne Na zar eth.

40 Neh ne' waa do dyaak' naak sah'aah, wa ah'hasdah', gwah huh, not hwa'is ha goo; ga noo hoh' haa yah'da deh ne gah ni'goh dwa'hah; da neh' ne de o'yah doogooh' no'da ni da os hah Na wen ni yoh.

41 Neh he ni yôh'dặặ ne de i'gặh jih, hah de yòs hặgee' neh huh' he'neet hah' ne Je ru sa lem, no naeh' da ặ non dek'hwe o eek ne da wa'da wặ'oh gwah.

42 Neh huh dih' ni yò weh' no nặh' was hặặ dek nii' sga ch chi s'òs hi'yah gọh, neh huh' he o'nee nọọh' ne Je ru sa lem, he nọn da yò i'oh dặ'a dyeh ne' wa ặ nọn-dek'hwe'o eek.

43 Neh huh dih' ni yò weh' no nặb' hoh wa'dặ nĩs'hăsat' wa dii'wa ye is', neh' no nặb' sa ặ'noh dặn dih, chitheha' nach naak sah'aah, Je sus, ne Je ru sa lem; da, tặh'ặh de o nặn ni'non doo gặặh' ne Jo seph kuh no'-noh'āh.

44 Neh gwaa', naeh, ni'neeh neh huh' noo ha yah'da dyeh heh', ha na ni dyoh'gwi neh', ho noh'dan dyoo' sho, he'ni waa nis hees; o nah' neh huh' wa o wa yah'da saak' haa di'yah daa deh' ne de a non da'dyan dee ih', ha non'da nook shoh, gwah huh'.

45 Neh huh' ni yo weh' no nah' de'o wa gaah, sho-

45 Neh huh' ni yò weh' no nặh' de'o wa gặặh, shongh'dooh, Je ru sa lem hes ho nee nooh' ho wa'yah dih'sage'o dyeh.

46 Da neh huh dih' he ya'wāh oh, no nāh' shah ga'eeh meh sāh ni wā'nīs hā gee, neh huh' sa'o wa gāh' o gyeh' heh, o noh'sa do'gāh dih, hah de'wah sā noh' hāh dyoh

hặc nih'dych neh, sha go dii'o nya nih, de jaa ch' sho ha go ya dii'wat hon deh', ha go'ya on do nyoh' gwah buh

47 Da neh' ne ga gwe goh' ne' wa o wan dii'wat hondast', wa o dii'wa naa'gòh, he'sòh jih' hoh nii gont, kuhheh, des ha'go wa'noh saa gwws.

48 Neh huh' no nặh' wa o wa gặh', ho dii wa năa'gwah' oh: o nặh' no noh'āh ho wă'ah seeh, Ha gyặḥh', a nach' he go waah' neh huh' noh sgii yeeh'? Sat ga'ā oh, neh ne' yah nih, iih' kuh, ak hniih'ni go eet'gặh sehs gi yah'-dih sa go on dyehs.

49 Neh naa'go ya ah'seeh, A di naeh' he go waah' sgi yah'dih saas'? Tah'ah gah de ja'noh doh he gai'wayan'dah goh he'gyah da deh ne' neh a'wa ga'dii wah'dan-

dyeh'do ook' no dii'wa deh Naah nih ?

50 Da neh ne tặh'ặh de o'dih ni'go à yặn dah'ooh ne'

nah ot waa wa nit'gah duk' he waa'gos nyehs.

51 O nặh' nach sa ặặ nech, neh huh' họ saa'dii yọh ne Na za reth: neh kuh neh, ha gọ'yat họn deh dyòt-gọnt; Neh gwas' ne ga wĕn'nyah saa gọoh' shọ dyagòh'sặ nọo niih ga gwee gọh nặ gặặh' he ni yò wặ nạg-geeh', no'noh'ặh.

52 Da neh neh, ho gặ'is da ni aa dyeh' ne gah ni'gohdwa hāh ne Je sus, kuh he'ni āh; neh, gwah huh neh, thoh ni gọ i yòòh Na wĕn ni yòh ha yah'da deh. hach-

gwah' kuh noo gweh' ho wa'i wa'no ehs.

OI'WAH III.

A neh' no nặh' was hặặ' wis kuh aga ch ni yòs'hặ gee wa doh'thah noh o'nis heht chi s go wặ nɨyòh ne Ti be ri us Ce sar, Pon ti us Pi la tê, nach' thặnoh'do oh' ne, Ju de a, He rod nach thặ noh'do ok Gali lee, o nặh neh, de ya'dặặ noo dech' Phi lip, neh' nach
thặ noh'do ok' neh, Iturea, neh kuh, he'dyo ặn ja del'
ne Tra cho ni tia, da' o nặh neh, Ly sa ni us neh nach
thặ noh'do oh' ne Abiline,

2 Annas, kuh ne' Ca ia phas, neh' nach de i'go was-

nah' na di'yah dont hwus, ho yah'do wah'oh ne John naa'wa noh Na'wen ni yoh, neh' ho aa wak' ne Za charias, he'o weh' deh e no gee nyoh.

3 Neh hnh' ho yos oh, thi ga gwe goh' kuh, thit ha'weh doh', de jot'hwa da'se oh he'yo an ja deh ne Jor dan; neh'hot haah goo'dyeh ne bap tism, ne de ja'goh ni'go an denyaht'hah, ne' wak ah' as ga'is duk ne gai'wa neh ak shah.

4 He'ni ga yee ặh' he'gaa yaa doh' ne' ga ya'dos hặ agoo hos nyeh'oh neh, E sa ias ho do'gặs daa nih, hawặš', Neh na'wặš noh no'o gweh dooh'sặnt hwặ'odyeh he'o weh' deh e'naa ge nyoh, Sa jis'yo nya'nooh
hoot haa'deh Na yah da gwen ni yòh, swah soh'gwa doogòh heh, haah'dah gwa'noh.

5 Ga gwe goh ne' de yô'ă dee nyoh' & ga'noh heh'syooh, ga gwe goh' kuh, ne' ga'e non deh' o non'da deh', kuh, eh dah'geh & ga'is do'ook; neh' kuh not chih'gwa doh a gah'sòh gwa do gwa'aak, neh' gwah huh, no non'dyahkhoh as gah'so wi'yos do'ook.

6 Neh' kuh ne ga gwe goh' noh wa'ah a want'gat hòh ne cha go'yah da'gwat hah Na'wen ni yòh.

7 O nặh ha go yặ ah'seeh ne gặn dyòh go wa nặh ne neh huh' dya got'his doh, ne' neh aas'ha go ye ăh'dahgwäh ne bap tiam; O iis ga'wa ji yă deh' no des ha'isdat goh, soo, ech hih'ni go ặn da doh na e'swah nya gặhs' ne ga noh kwặs hāh da weh'.

8 Neh dih neh, swai'oh dus ha yan'deh do'ok heh, do gas de ji swah ni go an de nyooh; sa noh dih' a swah'-sa wah' noo de swih' ne swa yah'da gooh, Neh sah ah nifh neh, A bra ham sho gwah nih, neh sah'ah neh'huh noh gwa as, ho gwe nyooh Na'wen ni yoh na gas gah-agwa ge oh na'a go'yah da ges goh, neh a'ok sah dah-shoh'ga aak neh, A bra ham.

9 Neh dih, o nặh' ne'wah neh huh he ga'eeh na doga'h' nok de'šh gĕh ne' gặ i doh: neh dih gai'o nih, hah de gặ o da gee' ne tặh šh deh waa yont hah' no'yiyòh š gặ o dyah'go ok; neh huh hặ wạn'dyo ook nois'dah gĕh.

10 Onah' no gweh' ho wan dos'oh, ho nah, A dih' sho' niih', na ya gwa dyech !

11 Des ha go wă noh săă gwăh, ha go yă ah'seeh, Neh, has yah'da deh ne dek nii de o'dyah da'wih sha yah' neh neh, ho yoh' ne thặh'ặh de'o yặh: neh kuh has yah'-da deh neh, noo dặ'noh shã yặh neh huh' ha'eh gwah ni aa yeeh.

12 O năh ha'eh gwah ho di'vos oh na dii'wis de o ees ha dih'ni go ăn dyeh' ne bap tism ă o non dye ăh dah'gwah, neh no wa'ah seeh Sa di'o nya nih', a nah ot' dih

niih', nă ya gwa dyech?

13 Da neh' na go yā ah'seeh, Sā noh hā swa'at haak he na swa ye na seek', naeh, he ni yech'hi gaa'ya daniih.

14 O nặh ha'ch gwah noo dis'gặh ặ'geh dah, oh thọwan do an jo'as, ho nash', A dih, niih' na ya gwa yeeh! Da neh na go yá ah'seeh, Sa'noh So gaah noo'gweh dás he'swa do a'oh gwah'dah', sa noh ha'eh gwah soo gaah še he'swa dwa'nos haa'nih dah, neh gwah huh ne' sganoh' swa noh'do nyo'ok he ni swat'ga nyah'gih.

15 Neh dih he'noh weeh ho nos'ha'eh no gweh, hahde yo gweh'da gee gwah huh no'gweh' det ho di yah'doweeh doh' no năn'nyah sa gooh' ha yah'da deh ne John, a dih gwaa' neh ne' Christ, thặh ặh' gih shặh,

16 Dech ha go wa'noh sa gwah' ne John ha go ya ah'seeh, ga gwe goh', Iih naeh, do gas' oh gwa ye ah'dahgwäh' ne bap tism, o ne ga nos' oh gye'äh dvk; neh gwaah' ,ne' sha yah'daat ne' da eh', neh, si'gwaah he niah'has dees hah' niih' he ni geh'has dees hah: neh he de-ga'noh sont nooh dah'gwah, [thah'ah thah'de ga ye ih heni gyah'da no oh' naak'hyoh das: neh' naeh not hwa'inhà do gặh'dih o jĩs'dah, gwah huh, še he'swa ye ah dah'gwäh ne bap tism ä swaa doohs;

Neh ha aah na ga'eh da wak thah; neh kuh, 17 neh, tga gont' ant has'ah dah'jih he'o weh' ni at gwahes'dah gwah: neh' kuh, no nan jah neh huh se'o eek he'o weh' ha ge'on dah'gwah; neh gwa' naeh, no ga'chdah a s'ah dash mach, neh a a ye ah'duk no jis'dah ne thak'ah de wan doh' thas'wah swah.

18 We sòh' gwah huh no yah' o i'we nooh shoh' waa'-go e'ja o nyooh' he waa'gont ha has ne gai' wi yòs duk

no gweh'.

19 Neh gwa neh, họ wạnt hẽ nis oh, họ wạ' is da nih' gwah huh, ne tha gọ yến nọh dọ nih Her od; neh dyago'i wah neh, He ro dias ne de ya'dặ nọn deeh yòòh; ga gwe gọh' gwah huh, he ni yooh ne wa cet gặh ni odye ăs'oh ne Her od,

20 Sho yes'doh, ach, ho jo'ah doh ne' ga gwe goh, wa oh'ho dooh ne John on da'deh ho doh gwah geh.

31 Onah dih' neh huh ni yo weh', no nah ga gwegoh' no gweh' neh' wah a go dye'ah dah'gwah ne baptism, neh huh he ya'wah oh no nah' ha eh gwah ne
Jesus meh chi o dye'ah dah gwaa niih ne baptism, he'noh weeh ho da na yah tgah ho'do gwah' ne ga o'yahmeh.

22 Neh ne dyò dyah dặh doh Not hwa'is hả do gặh'dih, o yah dont xã yòh'dặặh, neh des gya dye ặh' ne gus henặh' jặšh'go waah, o dặ'dus oh neh huh' ha yah' da deh, o wặ noh' gwah huh dyo dyah'dặh doh ne gặ o'yah-gẽh, neh nòh gặh, Iis. ne gặh ne go no'oh gwah Go swak, neh he h'syah da deh hah de yo dohk' ak hai'go i-with.

23 O nặh ha'ch gwah ne' a oh hwah, ne Jesus, chwah'sa wặh neh, sặh ni wus'hặ nọo, na os'hi yahk, neh (be ni o dih ni gò òh'dặ nọh) ho a wak ne Jo seph, neh,

ho a'wah ga'agh neh, He li;

34 Neh, ho a'wah ga'aah neh Mat that; neh, ho a'wah-ga'aah ne Levi; neh, ho a'wah ga'aah ne' Mel chi; neh, ho a'wah ga'aah ne Jan na; neh, ho a'wah ga'aah ne Jo seph;

25 Nch, ho a'wah ga'aah ne Mat thi as; neh, ho a'wah ga'aah ne Na um; neh, ho a'wah ga'aah ne Na um; neh, ho a'wah ga'aah ne Nag-

26 Neh, ho a'wah gặ' aah ne Ma ath; neh, ho a'wah gặ' aah ne Mat thias; neh, ho a'wah gặ' aah Se mei; neh, ho a'wah gặ' aah ne Jo seph; neh, ho a'wah gặ' aah ne Ju da;

27 Neh, ho a wah ga'aah Jo an na; neh, ho a'wah ga'aah ne Rhe sa; neh, ho a'wah ga'aah ne Zo ro babel; neh, ho a'wah ga'aah ne Sa la thi el; neh, ho a'wah ga'aah ne Ne ri:

- 28 Neh, ho a'wah gặ'aṇh ne Mel chi; neh, ho a'wah gặ'aṇh ne Ad di; neh, ho a'wah gặ'aṇh ne Co sam; neh, ho a'wah gặ'aṇh ne El mo dam; neh, ho a'wah gặ'aṇh ne Er:
- 29 Neh, ho a'wah gặ'aah ne Jo se; neh, ho a'wah gặ'aah ne Elie zer; neh, ho a'wah gặ'aah ne Jo rim; neh, ho a'wah gặ'aah ne Matthat; neh, ho a'wah gặ'aah ne Le vi;
- 30 Neh, ho a'wah gặ'aah ne Sime on; neh, ho a'wah gặ'aah ne Ju da; neh, ho a'wah gặ'aah ne Jo seph; neh, ho a'wah gặ'aah ne Eliakim;
- 31 Neh, ho a'wah ga'aah ne Me lea; neh, ho a'wah ga'aah ne Me nan; neh, ho a'wah ga'aah ne' Mattatha; neh, ho a'wah ga'aah ne Na than; neh, ho a'wah ga'aah ne Da vid;
- 32 Neh, ho a'wah gặ' aah ne Jesse; neh, ho a'wah gặ aah ne O bed; neh, ho a'wah gặ' aah ne Booz; neh ho a'wah gặ' aah ne Sal mon; neh, ho a'wah gặ' aah ne Na as son;
- 33 Neh, ho a'wah gặ' ạạh ne A min a dab; neh, ho a'wah gặ' ạạh ne A ram; neh, ho a'wah gặ' ạạh ne Es rom; neh, ho a'wah gặ' ạạh ne Pha rez; neh, ho a'wah gặ' ạạh ne Ju da;
- 34 Neh, ho a'wah gặ'aah ne Jacob; neh, ho a'wah gặ'aah ne Isa ac; neh, ho a'wah gặ'aah ne Abra ham; neh, ho a'wah gặ'aah ne Tha ra; neh, ho a'wah gặ'aah ne Na chor;
- 35 Neh, hoa'wah ga'aah ne Saruch; neh, hoa'wahga'aah ne Ragau; neh, hoa'wah ga aah ne Phalee;

neh, ho a'wah gặ'aạh ne He ber; neh, ho a'wah gặ'aạh ne Sa la;

36 Neh, ho a'wah ga'aah ne Cainan; neh, ho a'wah-ga'aah ne Arphax ad; neh, ho a'wah ga'aah ne Sem; neh, ho a'wah ga'aah ne Noe; neh, ho a'wah ga'aah ne Lamech;

37 Neh, ho a'wah gặ'aah ne Ma thu sa la; neh, ho a'wah gặ'aah ne E noch; neh, ho a'wah gặ'aah ne Ja red; neh, ho a'wah gặ'aah ne Ma le leel; neh, ho a'wah gặ'aah ne Cai nan;

38 Neh, ho a'wah gặ aah ne Enos; neh, ho a'wah gặ-aah ne Seth; neh, ho a'wah gặ aah, ne A dam; neh, ho a'wah, gặ aah Na'wen ni yòh.

OÏWAH IV.

NĂH' ne Je sus ga nọo họh' haa yah'da deh Nothwa'is hà do gặh'dih, det hoh'dặn dyooh ne Jordan, da neh' hwa o'aah Not'hwaa ih he'o weh' dehdye'no gee nyoh,

2 Neh huh' ne gee ih' ni wää'nis häs'hääh na nis he o-noh', hoh ni go äk'do oh. Da neh' dih ne' neh dwä-nis'hä dee nyoh deh thah gwis däh' de o'dek hoo niih: neh huh dih' ni yòò weh no näh' oh wa'dohk däh', oh-ga'at ne' neh o näh wa o'dos weh däh.

3 Oněh' na nis'he o noh' ha wă'oh seeh', Neh gih shăh neh, Iis' hya a wak Na'wĕn ni yòh', ji wis'as nă găă' gah-

agwa ah', o ah'gwah a gas'yo ni'aak.

4 Det hos'nych oh ne Je sus ha wa'oh seeh', Neh ne' ga yaa doh', Tah ah neh' sho no ah'gos gah'ah a'oh heh'-go ook' no'gweh, neh gwaa' naah daa''wa na gee Na wenni yoh.

5 O na'eh na nis'he o noh, neh huh' hwa o'aah o non-da gaa'yaat na gwus' o non dees, ga gwe goh' wa ot'gathwah'dah he'nit ha na noh'do oh' ne go wah'go waa shoh, ne yo an'jah geh a gwus' da wa nook' sho, ga gwe goh waat gat hoh.

6 O nặh' na nĩa be ọ nọh ha wặ' ch seeh', He gah has-des'hà gwe gọh' nặ gặặ' ¾ gọọ yọh'; kuh, he'nọh de ga-ặh' sặ ọh: neh sặh' ặh nach neh, iih, họ gyah' da gwenni yòs' dọh; da neh' kuh, sọọ'' dih gwa''nah ot ¾ dwa ge-gaa yặh', nech'' ¾ ee yọh.

7 Neh dih' gih shặh ne dyặặ gwah' iih dặs ga'dọcho'do os ặs gii'wa yặ'ạs, ga gwe goh' lis' ặh syah'da-

gwen ni yòh heht.

8 Je sus det hos'nych oh' ha wa'oh seeh', Ges hoo'neh niis' da saa dak Se nis'he oo noh; neh [sah'ah] ne'gayaa doh', Neh' tga gont' a ch'si wa ya ni'aak Na yah'dagwen ni yoh', nee' Ya wen ni yoh, ha oh'hwah ge'ah sho' neh, da ch'sa dii'wah nya ni'aak.

9 Neh huh nee'wah da o'aah he ga non da yah' ne Jeru sa lem, neh huh ho noh'sa do'gah dih ga noh'sa gaa'yaat da o'aa dah, ha wa'oh seeh, Neh' gih shah' ne dogas' neh' A yaa'wah'ga aak' Na'wen ni yeh, heh sa dadyah'dant.

10 Neh sặh'ặh ne' ga yaa doh' Neh' nach nặ o'go ionyặh' no o'yah ge o noh'shăh š o'sat ga'š azh, dặ ye sặh'-

nya dooh gwah huh';

11 Neh' kuh naa dis'ok dah da ye sa yah'dah gwah'dwk, dyaa gwah' sah'ah sho ne ga a gwah ni yoo weh' gah-sgwahh'geh hah da'sah sih'doo yant.

12 Neh ne' det hos'nych oh ne Je sus ha wa'oh seeh', Neh neh, i waah', Sa noh' ah sa da noh'ge at haak, naa'es m'-go da goh' Na yah'da gwen ni yoh' nee' Ya wen ni yoh.

13 Da' neh huh ni yòò weh' no nặh' sha ohk dặh ga gwe goh', haa dặ'noh ge'ặt hak na nis'he o noh', na'a dặhni gòò'daa gòh', hot hã da doh' haa yah'da deh sah' noh-

yo'nis heht.

14 O nặh ne Je sus det hoh'dặn dyooh' neh' jo dye'ặh dah'go on dyeh' Not'hwaa ih' gah has'des hàh, shoyos'oh ne Gal i lee: da neh' neh, oh ga ya gặht' ne'
neh huh, he ni o'yah da'nă gwat hoh dwa'di oo gòh' gagwe goh he'yo ặn ja de nyoh ne' neh huh de jot'hwadaa seeh.

15 Neh ne' waa go i'o nyah has nont ga ma'ah dah'gwaaah, ga gwo goh' hah do o wa'ah sa o nyoh.

16 O nặh' neh huh' nit ha wee ngọh' ne Na zavreth; he'o weh' ni o wạ yòò dyặh; neh huh din kuh! nach, he ni o i oh dặặh, neh huh' he o'yos oh hặặ nont'gặ nis'athah, na wen da do'gặh doh wa nis'hà deh, neh huh de o'dah oh, waa'des aah nặ o wặ noh'sa wặh.

17 Da neh' dih tho waa'ya dos'ha wiih, no'o ya'doshah noo do'gas da'ni ak Esa i as. Neh huh ni yò weh' no nah' oh thaa'ya dos'ha gwaa it', wa a gah', he'o weh'

ga yaa doh,

18 Gyah dah'göh ga eeh' Not hwa'is häh, Na yah'da-gwen ni yòh, neh ga i'o nih' heh, O noh hak hnòh'gash, ha gyah'da ga'yast ne' neh äk het'hääh gwäh' no'nii dääs' ne ga i'wi yòs'duk; neh tha geh'hah dah'goh näsk hejäht' ne de yò'dyah goh' ne ga wen'nyah sah; neh kuh, äk het'hääh gwäh' no'sa o wä nont gah naa di'nos gwah; seh' kuh noo sa ye dok hah'heht ne de ye gah'gwe goh, neh kuh näs khes'ha nyahk', äs hä non da dwen ni yòh'heht neh, o de da gwääs'hoh he ye yah'da deh;

19 Neh' kuh, a get'haak, heh, o nah hoh ga'esh ne'yès haa deh thoh ni go i yèòh' Na yah'da gwen ni yèh, na-

ye'ye nooh' no i'wi yòs'dos kah.

29 Onšh des ho'ya dos'hšh seeh neh kuh ho saa'oyoh nos de'is doh ne' ga ya'dos häh, onšh sho dyšndes oh. Da neh ne'aa di gwe goh' no gyeh' hä nihdyoh hon da no yan'dah gwah' neh huh sho ho nont gai'yon doh ha yah'da deh' de a di gaa'neeh.
21 Onšh' hoh saah' na go ya ah'seeh, Neh na gas'

21 O něh' hoh saah' na go yš ah'seeh, Neh ně gěš' wě nis'ha deh oh ga'i wa yee ih' he ni ga yee šh' ga yaa-

doh e swa'ook.

23 Da neh' ne ga gwe goh' ha dii'wa gwa ih sos' hayah'da deh, wa o dii'wa në ë goh' kuh, heh, soh jih' oda ni dëë oh' ni ga wë neh'dësh da ga ya gëht' haah sa'ga int. O nëh' ho nëth', Tëh ih gës' neeh në gës ne Jo seph', de o'a wak!

28 Neh na go yā ah'seeh, Tga gont' neh nās gwā as,

ně gặả ni ga wã noh'dặsh, ha dis'nych dah'gwah, Sa decjăhs', sa'sa da dec jăht: neh na gwa'nah ot o gwa'oo gặh ni wa dye ăs oh ne Ca per naum, neh huh ha'ch gwah' noh jech' năk'huh he so'ăn ja deh.

24 Da neh' neh, haa wash, Do gas' oh gwa'os, deh soo gaah' no do'gas daa nih' noo'da o wa gwah'seek

he'o weh' ha oh hwah thaa'an jaa deh.

25 Neh gwaa niih ne ga i'wa gwen ni yoh oh gwa'oowih, o nont'gah dek' no di'noh gwa'yes hah'syok neh Israel, chit ha'wa nis'ha dee nyok' neh, E li as; no nah' shah wa'deh hoo dooh he ga o'ya deh, sah' ni yos'ha gee yee ih' kuh ni waa'nih daa gee' noh o'nis heht, no nah' do gas' shah ga gaa is' wah a go dos'weh daa'noos thi yo'an ja gwe goh' thon daa weet, ne' neh huh dyo an jadeh;

26 Neh dih ne tặh ặh deh gaat gaah he ni wặ non diih ne' neh huh' ha o'waa haht neh E has, neh' sho neh, Sa rep ta, ga non da yặh ne Si don a ặn jah gĕh, hes ha'go-yah'do wặh oh ne ya goo gweh', go noh gwa yes'hah oh.

27 Ho nont'gah dek' gwah huh' no di'yah dat'gas gwah ne Israel, nah'soh chi oo heh neh, E li se us, hodo'gasda'ni ak; da neh' ne' deh so gaah' deh sho wa yah do aseh, neh sho ne Naa man, Sy ri an noo'yah doh'dah.

28 Da neh ne ga gwe goh' no noh'sa do'gah dih'gah ha nih dyoh, no nah' wa a'no ook na gaa noh o i oh'dah, oh ga'noh heht haa di'yah daa deh' ne ga nohk hwas hah,

29 Det ho di dah'oh gwah huh, as dee'gwaa noh ganon daa dih' ho sa o wa'yah doh'yaak, neh huh' hee'yonon dyah'goh hwa o'wa aah, (he'oweh' ni gaa at hoo'di'non da yah,) neh ne' neh huh a'ah no'wea ho da dyeh ha'o wa'yah dant.

30 Neh gwaa' naah de'wah sa nos hoh' sho, haa dih'si-

aah' ho äh'doh, de ot'haah'gwäh,

81 Neh huh' ho yos'oh ne' Ca per na um, ga non da yāh' he'yo an ja deh ne Ga li lee, neh huh' ha goi o nya nis'oh na wen da do'gah doh' wa nis'ha dee nyoh.

32 Da neh' ne' wa o dii'wa năă'gòh ne' nah ot ha go i-

wa'dăh dăă niih; neh săh'ăh ik neh' no wăănoh' ne' gah has'des hăh.

83 Da 'neh' kuh no gyeh', haa nont ga nis at hah nehhah gyee' hah dyoh no gweh, neh' ho aah' noot hwa'ishah no yah'dat gih ha nis he o noh; neh ne de oh'santhwah'oh tho deh'has dos'oh,

34 Haa wash,' Ah'hah'! a nah ot' niih' o gwa'dii waadeeh heh, syah daa deeh,' iis' Je sus ne Na za reth di saya gah'oh? neh' gah oh syoh'duk nas gwa i wah'doht? Neeh' naeh ne go yan de ih, neh' waeh niis ne sayah'da do'gah dih, Ha wen ni' yoh hya yah da wah.

85 Onāh ne Je sus wa o'is dāh, ha wāā, thah sa dyā'aak, da jaa gāht' kuh, haa yah'da deh. Da' neh huh' ni yòweh no nāh' na nīs'he o noh' gah saa gooh' wa o'eh dah'-is no'gweh, daa ya gāht o nāh' haa yah'da deh, tāh āh' naeh de o'yāās dooh'.

36 Da neh, ne ga gwe goh wa o dii wa nii'eek, de onon da da oh'seeh gwah huh' ho naa, Ane gah noh gawa noh'dah na gaa'! neh wa eh neh, da go ya'noh do'os gah has'dee hah gwah huh' wa'ye ah'duk, wa go i'wisa' no nont'hwa is'hat gih, do gas don daa'di ya gaht.

37 Da neh' ne wa i'wa no gah, ga gwe goh' thon danweet' he'yo an ja deh ne neh huh' shoh.

38 O nặh' det ho'dah oh sho ya'gặh oh hặặ nont'gặ nǐsat hah, neh huh' he o'yos oh' hoo noh'sòòt ne Si mon. Da neh' dih ne Si mon yôôh o noh'ặh goh doh'go ă'oh odeh' ji ah'doh, o'nặh ho wa do e'syoh'gwa niih, eh sha gonon'dyah don dak.

39 Da' o nặh' neh huh' de o'dah oh he ye yah'da deh, neh ne waa'is dặh', he'gohdoh go a oh; neh ne' wahago yah'dat gah: o nặh kuh' naeh, wah o gọn daa dyeh'

de dya'gôt gặ'oh, des họ wan dis'nyes oh' kuh.

40 Da neh dih, no nặh' shah gặth gwặh'seh, ha diigwe gọh ne' gọt he'yọh daa yặh' i gặt gặth', hoh tgah'hoh dặh shọh ho di nọok'da nih, neh huh' da o wan di'aah haa yah'da deh; neh ne' waa go yặ nia oh'da ặh hahde yo gweh'da gee, saa go jặht' kuh. 41 Neh neh, ha di'nis he o ngh'shoh ha'eh gwah das di yaa gaht' haa di'yah daa deh' ho nont gah deh, de a'noh sant hwus, ha non doh' kuh, Iis' do gas', ne' Christ, ho aa wak' Na'wen ni yoh. O nah' ha go ya is'da nii, tahah deh sha go nok do daa niih neh a'odit haah go ok hena'noh doh, do gas' neh, ne'Christ.

42 Da' neh huh' no nặh' sa wặặ'nis hàa dặh, hoh dặn'-dyos oh, neh huh' he a wee nooh he'o weh' deh dyg'-gweh da no geh; o nặh' noo gweh' ho wa'yah dih'as goh, ho wa'yah do'wặh oh' gwah huh, ho wa'yah da'nos das-doh', kuh, neh naa'gặ aak deh sho'doh nooh has di'yah-

daa deh.

'43 Neh na'go yặ ch'seeh, Tga gont' sặh'ặh neh' ặ-get'hāāk net hặ noh'do oh'shā gwön ni yòh' Na'wön ni-yòh, no'yah jih ga non'da yặn doh'; neh sặh'ặh dyo i'wah heh tho geh'hah oh.

44 Da' neh huh' he ot'haas oh ha nont ga nis'ah dah'-

gwaa noh!, ne Ga li lee.

O I'WA H V.

A' neh huh' he ya'wāh oh, he'noh weeh' no gweb' da o non dyah'da e' a dyeh' sho haa yah'da deh, na-yò gwe'nyo ook a a no'ook na'waa noh Na'wen ni yah, neh huh de o'dah oh ga nyo daak ah', ne Gen ne sa ret,

2 Neh no gặs'oh de ga o wạa gee' ga nyò dặak ah' ga'ayò nyoh: ho non'deh noh'dah gwặh' gwaa' nach, nặặni'jòh yaas, neh' neh, ha di'no aa es no noh ääh-

shoh.

3 O nặh' sga o wạạt' ho deh'noh daa hoh' ne' ga o wạge'oh, neh' ne Si mon ho wặh'; ho do e syoh'gwa niib' gwah huh' nòs to'oh sah ni yò weh' non da ga'o yòòk he ni yo'ặn ja da dyeh'. O nặh' ho dyặn'dus oh, ha go'ion ya nis'oh neh' gặn dyòh'go waa nặs, ga'o wa goọ' daas'nyeht.

4 Neh dih, he ni yò weh no nặh' sha ặ'nih hặặh het'haa ahk', ha wặ'oh seeh' ne Si mon, o no'des gĕh', hohswhio wan da daat, neh' gwah huh neh', šh jòò sooh ne'. swah šäh shoh, a ga yee nooh', ne' gặn joh.

5 Neh ne' det hòs'nyeh oh ne Si mon, ha wă'oh seeh, sadi'o'nya nih, oh son da gwee goh o gwa'o yaa gaah, tah'-th dih, deh thah'gwis dah' deh o gwa yee nooh; nehe huh gwaa na'eh he ne sa wa noo wah, do gas' a gah'-e oh.

6 Neh huh ni yòò weh' no nặh' nặ gặặ' no dii yeeh', onent'gah deh ne gặn joh' oh thặ ni dyòh'gwah haah: neh noh'dwa dyahk' no noh tặh.

7 O nặh' hwa' q wặ non dặ noh' ge ăh' daa noos ne' shahgaat' de a di ye'no wahk hoh, ne'sga o waat' ha dih' nont; neh' ne gaa oh' on' da ặặ neet, a' o wan di ye noo wahsi Neh huh' ho di' yos oh, hah de ga o wan jặ' oh gwah huh', wa'di noo het, neh huh gwaa' hoh gaak daht o nặh' waho'di no wa yặnt hwat.

*8 Neh no nặh', ne Si mơn Pe ter waat'gat hoh, nehhuh' he de os'ha dee nyoh' ne Je sus ho yah dye nặh'oh; ha wặặ', Sat hã daat' he ni gyah'da deh; neh sặh ặh niñh nɨ gặặ go gweh', O' Syah da gwen ni yoh, a gii'wa neh'agoh.

9 Neh sặh'šh neh, wa o'i wa'nă gòh, ga gwe goh' kuh, ne' shah gaat' hặs nehs, neh sặh'ặh naah'de yòò dohk o nont'gah deh ne gặn joh', ne' wa di yee nooh.

10 Ha eh gwah' kuh, ne James, kuh ne John, hago'a wak'shoh ne Ze be dee, neh shah gaat' hah de'a diye no wahk hoh' ne Si mon. O näh' ne Je sus ha wä'oh seeh ne Simon Să noh' ă sah'dyohk; neh' nă gâă
i wah'sa wäh, neh ne'wah äch he ye noo seek' nă'noogweh.

Il Neh huh dih', ni yò weh' no nặh neh huh' sa ặ'nont họ' wah gaa at' he ni yọ ặŋ ja da dyeh', ga gwee gọh'
wa ặ' nọnt gah, neh wa ọ' waa nọn dặh.

13 Neh huh ni ya'wāh oh, no nāh' ga non da do gāāh, he'o weh' hāh dyoh', Jat ga'ā oh, neh no'gweh, ga noo-hoh' no yah'dat gās: neh no nāh, wa oo gāh' ne Je sus,

ho goh'so dah'oh, ho do e syoh'gwa niih', ha waa, Syahda gwen ni yoh', neh' gih shah' noo'de sa ga yah', sa-

gwe nyooh' noo'sas gyah'do aa eh.

13 O nặh tho nis ch da gwa ih sooh, hoh tho yặ o nyooh gwah huh, ha wää', o'ge ga yäh; swa dä'no aa eh syah da deh. Neh ne' wah o gon daa dyeh' neh, otgặs'gwah, oh wa'doh neek ha yah'daa'deh.

14 Neh ne wa oh'ni go'o nih', nă gă aak so gaah' nogweh de o'o wiih: neh gwaa', ne' sah dặn dib, neh' hwa e sa dyah'do dah'sahs naa yah'dont hwus, neh huh' šh saat gah' ne' džh syah'do weet, heh ji sa'dyah do'a eh, šh sii'wa ye is' he ni o'i wih'sah oh ne Mo ses, neh' š ga'i wa gwa ih'soh seek' haa di'yah da deh.

15 Neh" dih, he'noh a wah sah gwah' sho, oh dwa'dio gòh' wa i'wa na gặh: da neh', ne gặn dyòh'go was'nặs', da ặ'ngh dặn dyo gwa'ooh, wa o di yah'da yee ih, neh na š no'ook, o'sa o wan di'jšh daa'nooh, kuh, no'di-.

nook da nih.

16 O nặh neh huh' hot gọn'dah gọh' he'o weh' dela-

dye noo gee nyoh, ho dă nayăn dws oh', kuh.
17 Da neh huh' he ya'wăh oh ne' wăă nis'hă doo găăh, he'noh weeh' ha di o nyaa nih', neh huh gwah' dos ga'oh ni š nih dyoh' ne Phar i sees, kuh neh', ha non'di o nyanih ne ga ya'nes hah, hah de ga non da gee' he ni ga nondaa yah' ne Galilee tho neh'daa noh, kuh ne Ju dea hach gwah' kuh, ne Je ru sa lem; da neh', ne' neh huh' gaa dek naah has'des hah Na yah'da gwen ni yoh', noo'sao di jăh'doh.

18 Neh ne' jat ga'š oh, hš noo gweh' da di nok'dinyoht' neh huh, ha yah'da aa dyeh' kuh, no'gweh, neh neh', a we'ee yooh na yah'dah geh' nah oh'dah ah: neh neh, ho nih'sa goh' he noo'da di ye ah duk ha'o waa yoht. neh huh' kuh, a'o wa'yas haah he'a gat.

19 Neh huh dih, ni yòò weh' no nặh' tặh'ặh de'o digăăh' he'o weh' ha'o wa'yoh dak, neh ga i'o nih' heh, soh'jih' gặn dyòh'go waa nặh'; ga ngh'sa gặc yaat o nặh'

he'o nee nooh; neh huh' da o wa nok'di nyoh'dvk, de-

yôô gặặh' ne' tga nọh'sa weh'sah dọh, gặn dyòh'gwagọọ' wa o wat gah he'aa gat' ne Je sua.

20 Neh huh ro năh' waat gat hòh', he'nit ho'năh ni goăs'ah doh', ha wă'oh seeh, So'gweh, do se sa dii'wah săă-

gwus' nach onah' ne sa i'wa neh'ak shah.

21 O nặh ne' sha go'di ya do nih', kuh ne Phar i sees, wa ặ'ngh saa wặh' noh'tha di yah'do weh'daa ngoh, honă;', So ne gặh' nặ gặặh' neh, o wặn'ngs swa'aht gohai no et gặnt hah has nyeh'dah gwaah'? So no yah' go gwenyoch' ne do sa ye'i wah'să göh, ne gai'wa neh ak shăah, neh' sho, ha oh'hwah ge'ah Na'wĕn ni yòh'?

22 Neh' dih he ni yò weh' ne Je sus wa'aa gặh nặặnặ'noh do'nyoh shăh, det hos'nyeh oh, ha go yặ oh'seeh, A nah oot' de di swa yah'do weh'daa nooh' ne swă nyah'-

ss gooh'?

23 Ga ặn'dih gwah ni gaah deh'ga noo oh, na wặ sak, Do se sa dii'wah săă gwus' ne sa i'wa neh ak shăh; neh'

gih shặh' na'wă aak, Des daht', sah'dặn dih?

24 Neh' dih, na e swä noh' dook, heh, hah has des häät No wa wak' no gweh, ne yo än'jah geh ne däs ha i wah'sä goh ne ga i'wa neh'ak shäh, (ha wä'oh seeh ne dehswä'ni non'dok hah ho nook'da nih,) Oh go'ya os, Desdaht, dee sek' kuh neh, sa dyas'han dah'gwah, nehhuh' ho saa seeh' he di sa'noh soot.

25 Da neh, ne' wah o gon daa dyeh' det ho'dah oh he'aa di gat, de oh'gwäh kuh' he'o weh' ni a'yashan dwk, o näh' hoh dän'dyos oh neh huh' hes hawee nooh' het ho noh'soot, de o'äh sa o nyo'neh Na'wen ni-

yòh.

26 Neh' ne ga gwe goh' wa o dii'wa năă gòh, oh thowa th'asonyooh' kuh Na'wen ni yoh, oh ga'noh heht' gwah huh,' ne da o'noh'dyohk, ho năă, Neh' ne dwat'at hoh no dyaa nont' noh o i oh'dăhshoh nă găă' wăna'hă deh.

27 Neh' no nặh' shah ga'at nặ gặặ' nọh o i oh'dặḥshoh', neh' no oh'dặn dyoọh, neh no gặs'oh neh, hawis'de o'ees, Le vi ha yaa soh, neh huh' hặh dyoh' he'o-

weh! ha di ga nyahk'thah no wis'dah: neh' neh, ha wäoh seeh, Dak'non däh'.

28 Da neh' ne ga gwee goh' hot gah'wäh, det ho'-dah oh kuh, wa o'non däh.

- 29 Da neh, ne wa os'yo nyah, ne gak hwa'eh go was heh, tho noh'soot; neh' ne gan dyòh'go waa nah na dii'wis de'o ees, o yah'shoh oh' gwah huh, ne' shah gaat', hwa'a non dyaah.
- 30 Neh' dih ne sha go'dii ya doo nih', kuh, ne Pharisees, wa š non dwš no yšnt' haa di'yah daa deh' na go io nya nih, ho nšš', A na eh' he go waah' neh shah gaat' he swa'dek hoo nih', shah gaat' kuh, he swa'ne gee haah', neh, ha dii'wis de'o ees, kuh neh, ho dii wa'neh aa gooh? 31 Neh ne' det hos'nyeh oh ne Je sus, ha go yš oh'seeh, Neh ne' sgš noh' thi š noh heh no gweh', thšh'šh dah de o non'do šn jo nih' naa'de jšhs, neh gwaa', no dinook'da nih.
- 32 Thặn th' neh, deh a'gyoh dah'goh ne' neh o sakhe'nook ne tgai'wa ye ih, neh gwaa' noo'sa s non dat'hewat' no dii wa'neh aa goh.
- 33 O nặh' họ wặ' ch seeh, A nach' he go waa' na gọ i ọnya nih' nể John, dah ji'ah neh o na'ch des ho nọn dọn'dyeh dọch, hặ nọn dặ nọ' yặ ch gwah huh, ha ch gwah' kuh ne Phar i sees sha go dii ọ nya nih; neh gwaa' niis ne she i'o nyaa nih, hặ nọn' dek học nih, ha dii' ne gee hah' kuh.
- 34 O nặh' ha gọ yặ ch'seeh, Swa'gwee nyoọ gặh neh', on da yech'hi yặ'noh dọ'ọs, no dặ'oh shoh no'nyaa'kheh, neh, da ặ nọn dọn dyeet' he nặ yọ'nis heht dặ nọn dì'-aak'?
- 35 Neh gwaa' naeh ne'wää nis'hä dee nyoh daa weh', no näh noo'nyaak heh' ä a'wa yah'doh neek he'ni a di yah'da deh, da' neh huh' ni yòò weh' dää non don dyeet', ne' neh wä nis'hä dee nyoh.
- 36 Neh' kuh ne de ga yặ on dăăh goh' ha gos'n yehdah'gwa niih, Deh soo gaah no'gweh ne ga ặh'dăă seeh' ga ặh'dăă ga yoo'neh haa ăh nặn daak; neh gih shặh' no-

yah' noo ya wah, o nah' wach de jaa oh', ne was sech' ch tgaah'ne gaah, neh neh, gaa no'wet haa gwah' ne waseeh geh', thah ah' deh aa oh' daa gya dah'no cht' ne

ga šh'dă a ga yoh.

37 Neh kuh ne' deh soo gaah' no'gweh, no'ne ga seeh ne wine ga sheh da ga'yoo neh' neh gah syòh'sah a'ondaa ah; dyss gwah' sah ah sho, no'ne ga seeh' da gws'heh da nee gaah, neh gah syòh sah, a ga iht' kuh, a ga iwah'doh gwah huh' ne' gws heh dah, neh gah syòh sah.

38 Neh gwaa', no'ne ga seeh' ne (wine) gas heh'daseeh gĕh' š yon'dah ho'ook, da', de jaa oh' ne' neh, š-

wi'yò aak.

39 Deh sọo gaah' no'gweh, no nặh' ặ o'ne ge'ặ aak no'ne ga gaa yoh, ne (wine,) no nặh' sho' kuh, da o do'ặnjoos ne waa seeh', neh sặh'ặh ne' wa ặh, Neh' wi yòò
noo'ne ga ga yoh.

OI'WAH VL

A neh he ni ya'wāh oh neh ne da wa dye ānt' a-wān da do'gāh doh jo non da dyeh ne dek nii wa-doh'tah wā nīs'hā deh ne de wa'da wā'oh gwah, neeh ne' neh huh, ho āh'doh he ga yānt' hwah soh no noo jah; da neh' neh, waa di jih ji yah khooh na go'i o nya nih, wa ānon dek'hoo nih gwah huh, doo'nāh nya gāā'nye aa dyeh, no noo jah.

2 Da neh' na'di'yah da doo gaah' ne Phar i sees ho wa na'oh seeh, A'naeh he go waah', neh huh' ne swa yeeh', ne tah'ah deh ga ya nes'hah geh no ye yeeh' na wen da-

do'gah doh wa nis'ha dee nyooh'?

3 Neh ne' dech ha go wa'noh saa gwah ne Je sus', hawaa, Tah'ah gah deh swa wa noh'saah', nak huh'sho niyo'i wah, he'nio dye as oh ne David, no nah' sha o'dosweh'dah ne's oh hwah neh' kuh, ne' shah gaat' hanehs'gwah;

4 He ni ya'wah oh he'neh huh he o'yos oh ho noh'soot Na'wen ni yoh, do gas' de oh'gwah no ah gwah ne' yontchih waah gwah, ho dek'ho nyas'oh gwah huh, ha go ya-

wiih' ha'eh gwah ne' shah gaat' hặặ neh', ne tặh'ặh deh'ga ya nes'hāh gĕh naa yeek', neh' sho na di'yah donthwus' ho noh'hoh ge'ah?

5 Neh' kuh na go yặ oh'seeh, Neh No wa'wak nogweh', Ha yah'da gwen ni yòh' ha'eh gwah na wen da do'-

găh doh.

6 Da' neh huh' he ya'wāh oh, no naeh o yah' ja wenda do'gāh doh' neh huh ne'wah he o'yos oh' hā nont'gānis'at hah, wa'di o nyāh' kuh: da neh' neh', hāh dyoh' neh huh' noo'gweh, hos oh'dat hās'oh na yān'neh goh.

7 O nặh' ne sha go'dii ya do nih', kuh ne Phar i sees họ wạt'ga š'ọs ch, a'dih'gwah ặch ha go jặht' na wĕn dado'gặh doh wặ nis'hā deh; neh' neh, a'a di was'hā wih'

i gặặ na'o wa'i wa'yặh duk.

8 Neh' dih ne tho ngh'doh he'ni a nan ngh'do nyoh'syoh dash, neh na wa'oh seeh ng'gweh nos oh'da yes'hahoh, Des daht', hah de'wah sa'noh jih' des daht. O nah' det ho'dah oh neh huh' kuh, ho ah heh oh.

9 O nặh' ne Je sus ha go yặ oh'seeh, Jo i'waat ặ gwa'on dooh; Neh'gặh ne ga ya'nes hāh'gĕh na wĕn da do'gặh doh wặ nis'hā dee nyoh, ne wi yòòh' nặ yon dyech, o gii, neh ne' wa eet gặh nặ yon dyech; ặ ja'go heet ne'

ga ee yos, o gii', a ye'i wah'doht?

10 Neh neh, de ot'gah doos'oh he a go yat'gat hwah'oh ga gwe goh', ha wă'oh seeh no'gweh, Da să nis oh'da gwa'ih sih. Neh huh' ni o ye ăh: Neh' ne sa waa doh naasoh'dah, shah do sa yaa wăh' naeh' he ni yòh'dăăh ne' sgat.

11 Neh' neh, da ga'noh heht ha di'yah daa deh ne ganoh'kwas hah: neh' kuh, ne de o'dit haas'oh, he na'o-

wa yeeh' ne Je sus.

12 Neh' neh, nă ni ya'wăh oh ne' neh dwă nia'hă denyok, hoh dăn'dyos oh neh huh' he a wee nooh' he'dyonon da deh wa dă no'yă noh; neh neh, oh son da gweegoh' ho dă no yăă nih' Na wen ni yoh.

13 Neh huh dih', no nặh' sa wặ'nis hàa dặh he a'gọno gọs oh' na gọ'i o nya nih' ha yah'da deh: neh he mii non diih' wus hāi' dek nii' sga eh ne' wa go yah'dāigoh; da neh ne' neh he noo'goh sii'noh dis, ho wan'dikhah oh:

14 Si mon, (neh' nach ne' Pe ter na oh's noh das;) And rew nach, ne' de ya'd non dech; James kuh, neh' kuh, John; Phi lip, Bar tho lo mew gwah huh;

15 Mat thew, Tho mas kuh; James gwah huh, ho aa-wak' ne' Al phe us, Si mon kuh, ne Ze lo tes ho wa'-yas thah;

16 Neh' kuh ne Judas, ne' de ya'das non deeh' ne James, kuh ne Judas Is cariot, neh, ho dyah'dat gah'-wah.

17 Neh huh' sha yah'dăă dyeh' det ho non dyah'dăhdoh, neh huh' sho di'ăh heh'oh he'o weh' shah de'yo ănja deh; neh ni o dyòh gwah na go'i o nya nih', găndyòh'go waa năh' gwah huh noo gweh', tho di ya găh'oh thi yo ăn ja gwe goh', ne Ju dea, Je ru sa lem kuh, ganyò dăăk'da dyeh', gwah huh', he noh'de yò do'ăn johk'doh ne Tyre, Si don kuh, neh no wan'di wat'hon daatheh, neh' kuh no'sa o wan dii jăht' no dih'hă yăn doh;

18 Neh' kuh haa di'yah daa deh' not hwa'is haat giha' igaa' dyo i'wah, go wen no i'neha; neh' ne' sho wan di-

ith'doh.

19 Da neh' ne gặn dyòh'gwa gwe gọh' wa ặ'nih saak' na ya go'nok do dahs' i gặặ, naah da'o wa yặ o nyooh, nehajh ặh nòh'ga ya gặht' haa yah'da deh, ne ja go'jặhthah, gah has des hăăt, ga gwee gọh' kuh, sa'o di jặht.

30 Neh ne' de ot'gaah'gwah doh' ha go yat gat'hwahch' na go i o nya nih, ha was', Swan das oh niis' ne swan das, neh sah ah niis' swaa wah' heh, tha noh'do-

ch'shă gwen ni yoh Na'wen ni yoh.

21 Swan daa oh' niis' ne swa dos'weh daa nih na gaa ne'wah, neh sah'ah ne'tgaa goat' ah swah'daht. Swanda oh' neh' swa daa noha de swa'gah sa'nia hah'syoh na gaa ne'wah, neh sah'ah ne' tga gont' a'swa yon dih.

22 Swän dää oh' niis, no näh noo gweh' ä yech'hiswa'äh, kuh no näh' wak ah' ä yech'hi yah'da is he'ni oni dyòh'gwa deh, ä yech'hi noh'gon däh' gwah'huh; neh' kuh ne deh gai'wa gwen ni yòh ä an'dih daah es'da nooh gwah huh ä yech'hih să no gaăt, neh' ä dyò'i wah'gä aak

haa yah'da deh No wa'wak no gweh'.

23 Swa doh'ho ok' dih ne' neh dwä nis'hä deh, neh' neh, däh swä'noh sgwah'gwa nooh he'nä swa doh ho'äh: neh säh'äh ne' swat ga'ä oh, o i''o waa näh ne'huh, ädi'swat ga'nyah'gäh ne gä o'yah gëh: neh huh' säh'äh sho ha'eh'gwah no wan'dih nis'hoh gä aah, nit ho wan di'yeh hak no'di do gäs'da ni'ak.

24 Neh' dih ne ganoooh' he swa yah'da deh ne' swat ganoo niih? neh sah'ah naeh niis' neh, o nah

swah ni go i'yòh oh.

25 Ga noo oh' he swa yah'da deh, ne' swah dah'oh, neh säh'äh ne' tga gont' ä swa'dos weh'däh. Ga noo oh' heswa yah'da deh ne' swas gaat gwäs nä gää ne'wah, neh säh'äh ne' tga gont ä swah'ni go e tgäht, dä swah'sant hoh.

26 Ga noo oh' [he swa yah'da deh,] no näh', [ga gweegoh'] noo gweh' wi yòòh' ä yes'nyeh duk' heh' swayah'da deh l neh huh' säh'äh sho ha'eh gwah nit howan di'yeh hak no wan dih nis'hoh ga aah ha di'yah daadeh' ne ya'gäh oh ho di do gas'da ni'ak täh äh' nach deh doo gas.

27 Neh gwaa' niih, noh gwa'as, na gaa ne' swa qokhah, Ech hi no'oh gwaak nech hih'ni go as swa'as; wi-

yòòh' ni yech'hi ya dye ah'se aak nech his'swa as.

28 Ech hi'ya do e syoh'gwah se'aak na dah swi yos hah ha di'yah daa deh ne dyot gont' ho non do'e syoh goh

na dăh swa et'găs hăh he swa yah'da deh.

29 Neh' kuh, haa yah da deh neh, sa dah'hos gwah'gĕh ¾ ya'go eek hes daa dặh' ha'eh gwah ne agaat; neh' kuh haa yah'da deh, nặ¾ yah'gwah neh, sah gwaathah', s¾ noh' ha'eh gwah ¾ es'nos daa dặh' n¾ yah'gwah ne sa dyah'da wih'shāh.

30 Hah de yo gweh'da gee' she yoh, nă ye sa do e syoh'gwăh; neh' kuhe ha yah'da deh ne dăă yah nyoh seeh ne' sas hặ no nyas'hāh, sặ noh ne' neh, ặch ha'do eesyok.

81 Neh' kuh, he'noh de di swa'do an jo nih' na'o di ye'aak noo gweh' heh swa yah'da deh, neh huh' kuh naah' iis ngh swa ye'ank haa di'yah daa deh.

32 Neh săh'ăh gih shăh nặs'he no oh gwaak', ha di'yah daa deh, noo'sa no oh gwah, a nah ot' naeh ne' neh de ye sa noo'nyoh'gwah'? neh huh' săh'ăh sho ha'ehgwah ni yoh'daah no dii wa'neh aa goh, sha go di no'ohgwah, ng'wan di no'oh gwah.

33 Neh gih shặh' kuh, nặ yech'hi yah'da geh hặ aak, năăh' iis nech hi'yah da'geh hăh, a nah ot' ne' neh deyech'hi no nyoh'gwah? neh huh' săh'ăh sho ha'eh gwah'

ni a di vee hah' no dii wa'neh aa goh.

34 Neh gih shặh' kuh nặ yech'hi ya dwặ deh'da ni'aak, dặ ji swa dặ non dahk' kuh ha di'yah daa deh' no se swaye nooh, a nah ot ne' neh de yech'hi noo nyoh'gwah'! ha eh gwah săh'ăh ho di wa'neh aa goh', sha go non dwan'deh daa nih', no dii wa'neh aa goh sha dih'ni go'aah' kuh ne' neh huh' nặs ha di ye nga

85 Neh gwaa' nech'hi no oh gwaak' nech hih ni go a swa'ša, ech hi'yah da ge ha'aak, ech hi'yat hah'do ni'aak kuh, ağ ngh' da swa da ngn dahk naah gwis'dah go'se swa yenooh; neh huh' nant ga ye ah'duk o i o wa nah a swat'ga nyah gặh, neh' kuh, ặs hok'sah dah'shoh gặ'aak neh si'gwaa He'ni eeh tgah: neh sah'ah ne' sha go da as' ne' dah de ya go da no'oh, kuh neh, ya go'gweh da'et gšh.

36 Neh' dih, dyo i'wah ga'aak swa da ni da'o aak, hoo'-

da ni dăă ch' ha'eh gwah ne' She swah'nih.

37 Să noh' dă yech'hi yah do weet; tăh ăh kuh, năăh' iis, tah daa'yech hi'yah do weet: să noh' neeh, a yech hiwa šh'heh dăh na yon dat'he wat, tăh šh kuh năšh' iis ta yech hii wa ah'heh dah na yech hi e wat: de ji swa i'wah sa'gwah seek, da jech hii'wah sa'gwah se'aak kuh pith iis.

88 Swa da'wih seek, a jech hi ya'wih seek kuh naah'

iis ne' huh; š ga'noh ho'ook, ne yon dă'noh ge ăh dah'-gwah, eh dah'gĕh kuh hš gaa wih'do ook, š yon'dah do'ook š wan dan do'eek, dă wan da wănt'ho'nyo ook kuh, ne' swa nyas'da goo hặs hă'noh sănt no gweh'. Neh săh'-ăh shah gaat' nă yech'hi ya dă noh'ge ăh'dah gwăh, kuh năăh' iis š jech hi ya dă noh ge ăh'dah gwăh.

39 O nặh' neeh, ne de ga yặ on dăāh'gwah shāh hagos'nyeh dah'gwa nii; Ho gwee nyoo gặh' ne de a'gahgwe goh, ặ o'nặch hiih ne de a'gah gwe goh? tặh'ặh gặh de i gwe goh' o ya da gooh' thah da'i yah'dặht?

40 Tặh šh wach na de'y š thah de o'à h daa niih' nadyš da nih; neh gwaa' naah'de yo gweh'da gee, nặndyòs ah do'ook š o'y š h heh o ook', ahah dặ i'yah'da dặh'

wa eh' o nặh' naa dyặs'da nih.

41 A dih na'eh, heh' see gääh' ne ni wah'aah nochhi'nos gäh ho gah'dah gwäh ne de ja'da non deeh', tähäh' nach, deh se gah ä'yo oh niis, ne de gä on da'oh

neh se gaah'geh ?

42 Neh gih shāh, neh, a ngo ya wāh' sah'se gwe nih a'eh sā'os ne de ja'dāā non deeh, De dya'dā non deeh, do nyòh' sgo gòh noch hi'nos gāh ni yòh neh se gaah'gāh, ha nā yo'nis heht, niis ā gā'aak deh se'gah ā'yo oh heh, de gā on da'oh neh se gaah'gēh? Lis ne' des ni go āh'seeh, o yah' sat goh son dah'goh, neh' da sa dyee ant' ne sa soo gòh' ne' det gā on da'oh neh se ga'gooh, onāh wa'eeh āchs dok'hah heht tis gāā noh tāh see gāh' nāch'ho gòh noch hi'nos gāh ho gah'dah gwāh' ne deja'dā non deeh.

43 Neh wach ne tặh'ặh deh gặ'on di yòòh' neh o ya'et gặh wa'yon tạh; neh gwa huh' neh tặh ặh deh gặ-

on da'et gặh no'yi yòòh wa yon tah.

44 Neh huh săh'ăh ni yò yặn des'dah goh' he ni gặ on-doh'dăăh nash'de gặ on da gee, he wa daa'yo nih; neh' wa eh ne tăh'ăh no gweh', neh huh' de a di ni on dangwes ne figs, heh o ihk dòòt neh a we'o eek, neh shăh no nyo'gwih săh, a'a di ni on da gwah'seek he'o weh' e ihk'du yăh' not găăs'hăh.

45 Neh no gweh'di yòòh no gweh, neh huh, heh thawăn'ayah saat he'o weh' thòh să no niih ne wi yòòh, tha ya'gan dah'gwah ne wi yòòh; da o nah' neh, hogweh'da eet gah no'gweh, he'o weh' thoh sa no niih' ne-wa'eet gah heh tha wen'nyah saat, kuh' nach tha ya'gih dah'gwah ne' wa eet gah; neh sah'ah he ni dyôdoh'hon doh' gaas he tha wen'nyah saat, neh huh' o wasneh he wa'do oh he thah sa'ga ant.

46 T Neh' kuh neh, anaeh' heh sgwawanaahs', swa doh, Syah da gwen ni yoh', Syah da gwen ni yoh, tahšh' na eh' neh deh swa'dii wah dan dyah'doh ne noh o-

ich'dhh shoh' ne' gaa doh.

47 Neh neh, so'dih gwa'nah ot a a'gyah do waht, a ot'hon deek' kuh na ga'doo nooh, neh huh' kuh na aa yeeh,

agyo'wat has' ne' neh, ne' des hya dye ah.

48 Neh' des hya dye sh' noo'gweh nooh noh'so nyas'oh, neh no ya'des doh, gas'daah geh' kuh thoh sa'wah goh heh waa'nohsa gặh săh: da neh no nặh' da wặặ'nodoch, neh noh hne'gah dăn'dyo on dyeh oh haas deh neh huh' de ya o yah'doh, heh ga noh'soot, tah ah' deho gwe nyos'ooh ne daa ga noh'sa niih eek, neh gai'o nih hah os dăăh geh tga găh'seeh,

49 Neh gwaa' ha yah'da deh ne waa'ook tah ah' nach neh huh' de o ye sah, neh' nach des hya dye ah' ng'gweh, tặh ặh' nach deh thah'gwis dặh deht ga'gặhseeh. yo an jah geh' ho ngh'so dus'gh, dyo deh'has dos'gh peh huh' o ne ga yāh'doh no nāh' oh hne'gah dān'dyo ondych, neh ne' wah o gon daa dych' oh gah'hnye naht, neh kuh noga'is doh dogas o i'o waa nah he'noh oowih' shah ga'noh sah'doh.

OI'WAH VII.

NTEH' he ni yòò weh no năh' ga gwee goh' sha dwăr nohk'dah, ha go'yat'hon'das dah'gwa nii noh nor gweh'. Ca per na um hes ho'yos oh.

2 Neh na yahda doo gash' no hah'shah no'wa go waa-

nặh' ne' sgat' de wặh'nyah eeh no dis'gặh ặ'geh dah, agwas' ho no'oh gwah, neh no nook'da nih, o nặh' gwahhuh' hặ'e yos.

3 Neh' no nặh' sha o'i wa ook ne Je sus, neh neh, he a'goh hoh oh no di'gặh jih dah shoh' ne Jews he thayah'da deh, neh no wan do e'syoh gwa niih ne gaa oh' on'da eet, o'sa o jặht' no hah'shāh.

4 Neh no něh' wa o wa yah'do wěht' ne Je sus, o něh' sho' kuh ho wan do e'syoh gwa'nis oh, ho něž', Neh huh' hah de ga ye ih' he ni gai wah ho gweh ne do gěs neh-

huh' na'eh sa dye ăhs.

5 Neh săh'ăh na no'oh gwah ne noh o gyo ăn'jôh dăh, neh' kuh neh, sho gwa'noh so nya niih' ne yont gă'nĭsat hah.

6 O nặh' ne Je sus sho'ne nooh. Neh huh dih' no-nặh' deh swee ặh' he nit ga'noh soot' non da'eh, o nặh no'wa go waa nặh ne sgat' de wặh'nyah eeh' ho dis'gặh. ặ'geh dah, he a'goh hoh'oh no dặ'oh shoh, he a wặ oh'-seeh, Syah'da gwen ni yòh, Sặ noh' ặh sa da dyo'ya gặs'-vdw: neh sặh'ặh neh' soh jih niih' dwa gaa dòhk', nagws' neh huh' on'dah syoh heh ak hnoh'soot;

7 Neh' dih kuh dyo i'wah neh huh ni ya'wah oh haga'noh do'nyos oh, niih' he ni dyò dohk', tah ah' thah dega yee ih neh' ha'go yah'do waht; neh gwaa' sho ne' ses nyeht, da', as haa doh' na eh' tga gont' na geh hah-

shăħ.

8 Neh sặh'ặh niih no yah shọ, ha'eh gwah dyo gể'nọh dọo nih, họ geh'has des'ha wii' shọ khe yặ'nọh dọonih' no dis'gặh ặ'geh dah; neh gặặs ne sha yah'daat
wa e yặ ọs, Sah'dặn dih, waah'dặn dih' gặặs: o yah'
kuh, Gaa jih', daah'dặn dih naeh; neh kuh, na geh'hah shāh Nặh họh' nọh jeeh', neh huh gặặs' na'a yeeh.

9 Neh no năh ne Je sus shaa'ook nă găă' noh o i oh'-dăh, wa o i wa'nă gòh he ni o gweh doh'dăh, det ho'-dih sa de nyooh, neh na go yă ah'seeh no gweh' no wa'-non dă dyeh, Neh nòh gwă'os Tăh sh' deh a gee găh' neh huh' non da yò da des'ah do"ook a ye'i wa gwen ni-

yòs'thaak, tặh'ặh, ha'eh gwah, haa di'yah daa deh neh', Is ra el.

10 Neh he'ni ă non diih' no wan'dih hah'o on dyech, sho nok'dooh hes ho di yos'oh het ga noh'soot, dya gwah! nach ne' sa q wa gah' naa hah'shah sho doh'oh ji'wah no nook da'ni ak.

11 Da neh huh' he ya'wāh oh no nặh' sa yòò hặht', neh huh' he o'yos oh he'tga non da yah ne Nain ga yaasoh: da neh' neh ho nont'gah deh na go i o nya nih ho'-

nee nooh, got gah'deh kuh no gweh.

12 Da neh' dih no nah' dos ga'oh chi ehs he ni gah'hoga'ant he ga non da yah', Na ni ya'wah oh, neh na we'eyooh' no'gweh wa'o wa yah'dit gah, neh' sho sha yah'daat ho wa'deh dok' na'ji noh no noh'ah; da' neh haehgwa' nach ne go noh'gwa yes'hah oh: neh kuh ne' got gah'deh no gweh' ne ga non da go'o noh, shah gaat' ha neh.

13 Neh no nặh' Na yah'da gwĕn ni yòh' sha go'gặs oh, o yah non da ya wah' na yah'da gooh' he'noh'sha go daah, neh neh, sha ga wă oh'seeh, Să noh' ăh sas'da ăh.

14 O nặh' thoh dặn dyooh' hah de o yặ o nyoh na yahdaah'goh; O nặh neh' họ wa'yah dặ o wih de o di dah'-oh. Neh ne'a wặặh, So gweh'da seeh, Oh gọ'yặ ọs, Satgặh.

15 Da' o nặh' na wee yo'noh saa de'nyòs'yò dặh, waah'. sa wăh' kuh onăh' ne saas'nycht; onăh' neh huh'

sho gon'dah goh he ye yah'da deh, no noh'ah.

16 Da neh neh, gagwee goh' wao non da'yò gòh: neh gwah huh ne de o wa'sh sa o nyos oh Na'wen ni yoh, ho năă, Neh no do'găs da ni go waah' de o'dah oh, neh kuh, na go'yoh seeh Na'wen ni yoh, na o'gweh dah.

17 Da neh' nă găă' he wa i'wa no gặh, thi ga gwee goh' thon das weet ne Ju des, thigs gwe goh' kuh, ne'neh-

hah' yo'an ja dee nyoh de jot'hwa daa seeh.

18 O nah' na go'i o nya nih ne John, o i'wa gwe goh' he ngh g'wäh syooh' sho wa oo wiih.

19 Neh ne John hwa'go nook' o năh' de i'yas heeh

na go'i o nya nih, neh huh' he a'goh hoh'oh het ha yah'dadeh ne Je sus, ha wää, Iis gäh ne gäh' nänt'heh! 💽 gii', neh' no yah' a ya'gwah ni'go a ahk!

20 Neh' no nah' wa o wa yah'do waht na'no gweh',

neh ne'oo naah', John ne Bap tist sho gih'hah on'dyeh a gi'yah do waht, tha waa' Iis' gah ne gah nant'heh!

o gii', neh no yah' a ya'gwah ni go a ahk!

21 Da neh' ne' neh huh ni yò weh' chi dyò'is dah'eenoh wee soh' saa go jaht' ne deh sha'dih has'de nyoh, kuh neh oh haat gih' ho dih'ha yan doh, kuh neh, othwa'is haat gihs ho non dye no'wah do'noh; neh' kwh, ne' got gah'deh, ne' de a di gah'gwe goh' des ha go gah'

gwa'ih'sooh.

22 O năh' ne Je sus det hos'nych oh ha go ya oh seeh, Sajah'dan dih, she ji oo wih', kuh, ne John ne noh oioh'dah shoh' e jat'gat hòh, kuh neh e ja'ook; he'neh-00 wih' sa di dok'hah heht' ne' de a di gah'gwe goh; gohsoh'khah det ga yee ih' sa yoh'dan dih; ho di'yah dat'gasgwah sa o wan di'yah da go eeh; de a'noh swee goh' sa s'no ook; ho ni'e yo'ngh sa o wa noo heet; naeh ha di'yah-.daa deh no'ni daas neh naeh ne ga i'wi yooh ho wan'dit hăăh'gwa nih.

23 Neh' dih no das oh, neh, so'dih gwa'nah ot sgi-

aak dah de'o do daah'da niih he'gyah'daa deh.

24 ¶ Neh huh no nặh' no hah'shah shoh' ne John saa yat'ha daat, o nah' hoh saah ne' neh waa'gos nyehdah gwah' no gweh, haa yah'da deh ne John, A nah ot' sweh he'ak a ya gwa gaah, deh dye no gee nyoh he swakdooh'? O gii', neh ne gaa hah a on dah doh no ah'gaadah ?

25 A di nah ot swat gat'hwah so noh; he'neh huh' hesweh'sgwaah'? Ogii', neh no'gweh neh, ooh'da oh hos yo'nyah doh! Jat ga'a oh, neh ne'huh naeh neh hah' yeh dyoh ne' yoh gwi yòòh' kuh ne gòs hặ'nọo nith' heh ya goo heh ha'no dyan dah'gwa noh ne go'wah go'was hoh.

26 A di nah ot swat gat'hwah so noh'? O gii' neh no-

do'gis dan nih! Neh' wach noh gwi'os, sha go'sh dannih ne'huh ne go do'gis dan nih.

27 Neh' ne gặh' nặ gặặ' ho dooh', he'ga ya doh, Sata ga'ặ oh, hwa ee haht na geh'hah shặh o ặn dooh' heeh's egat, neh ặ a as'yo nih heeh'se gat, hặặ se no on dyeh.

se gat, nen a a as yo nin heen se gat, has se no on dyen. ;

28 Neh säh'äh noh gwä'os, Neh ha di'yah daa deh ne'
neh huh i gää' go no gä doh' he ye yah'da deh' ne ye'oh, täh äh' deh a go dyah'da gwa'ih sooh so gaah, no'oh;
si no wa'nää noh no do'gäs daa nih, naeh' he ni yoh dääh,
ne John ne Bap tiat neh gwaa' naeh na gwus' he os'thoh he'o weh' thä noh'do oh'sha gwen ni yoh Na'wen niyoh, ne Ga i'wi yos'duk i gää, neh naeh si'gwa ho yah',
da nää'gwat.

29 Neh, he ni yooh' no gweh' ne' wa o wan di'watbon daat', kuh na'di wis de'o ees, thai'wa yee ih Na'wĕnni yòh' he'wa a na noh'do nyooh, he neh huh naeh dyaweh'dah goh' ne bap tism ho non'doh seeh oh haa yah'-

da deh ne John.

30 Neh gwaa' ne Pharisees, kuh ne' de a di ya'neshah'nyaah, deh ga'i wah' sho' wa a noo nih', he'no goyee ahs Na'wen ni yoh ha di'yah daa deh, heh, tah ah' nach noo noo hoh neh huh deh dya'weh dah'goh nebap tism he non'doh seeh haa yah'da deh.

31 [O něh' ha wšá' Na yah'da gwěn ni yòh,] Ga š qwah dih' nooh, noh doo'sak he yš o dăák' no gweh' năgă' ga wa ji yăă deh'? neh' neh, a šăh noo gwus des

hodi ya on daah'gooh'?

Neh' des ha di ya on daah' he ni yòh'daah na dik'
shahah oh ha nih'dyoh haa nont ge on'dah gwah, neh

de a non da'dyas hoo nyoh, ha non doh' kuh, Neh'

gwa'oh da wa diih, tah'ah dih dah de'swat gwah',

ne gwa da'noh se'ak, tah ah dih dah de swa gah'sa
hah syoh.

** Neh' wach ne' sha'a yoh' ne John ne Bap tist

**Thath' neh de o'go on dyeh' no ah'gwah, neh' gih shah

**ne ge an dyeh ne wine; da neh' niis ne swaa doh',

Neh' ho ash na nis he oo ngh.

34 Neh' nach Noo wa'wak noo gweh', heh he'e yooh', he dek'ho ni'a dyeh, haa ne'ge hah gwah huh, da neh' ne swaa doh' She swat'gat hoh' no'gweh, no nyah'doowis, ha ne ga gah'was thah' kuh ne wine, neh ho non das oh na di'wis de'o ees, kuh no di wa'nah as-goh.

35 Neh gwaa' ne Gah ni'goh dus'hah ga gwe goh noksah'dah shoh ho nan'noh doh heh tah'ah deh o'yah his

he ni ga'ye hah.

36 Da neh'neh, sha yah'daat ne Phar i sees eh to'de ten joos ne da'a ya dont. Onth' neh huh' he o'yos eh hoo noh'soot ne Phar i see, neh huh' ho dyah'da dihdaah oh that'hyoh soo dih wa dek hwaah'gwah saak ah neh na'a dek'ho nih ne, gak hwa'eeh.

37 Neh ne Sat ga'š oh, neh' ne ya goo gweh', ye noogeh' he ga non da yšh', neh ne go i'wa neh'a goh, neh no nšh wah š'ni non dook', neh huh gwah' hšh dyoh' ne Je sus hoo noh'soot ne Phar i see, ha yah'da dšh'daah deot'hyòh sot wa dek'hwaah'gwah saak ah, dya go'os hš sah

neh huh' no'noh ne ga să no gah'oh,

38 Neh huh de ya go dah'oh he de ah'sih da de nyoh has ho'neh, yos daa hah, o nah' goh saah' ne wa o'wah-sih'do aa eh, o gah'sah go ye ah dah'goh, neh' kuh ahowah'sih da go e'wah doh ne go geh'ah, oh dye ji gwaa yooh gwah huh', naa sih'dah geh, neh' kuh da ya'gèh gwah' no'noh.

39 Neh' dih, no năh ne Pharisee, no do e syoh'gwaniih' het'hoo yooh, shaat'gat hoh', neh' ne' waa da da'es, Neh' nă gặc' ho gweh, te o do gặc'da nih' gih shāh, ama'ha go yān deeh oh', nooh, kuh, ha ni ya go gweh'doh dajah, nă gäs ya goo gweh', nòoh'to wa ya o nyooh; neh ajah'- th ne go i'wa neh'a goh.

40 Onšh' ne Je sus tos nych'oh ha wa'oh sech', Simon, Neh' ne gah' na gi'wa yah a go'o wih, Neh me'-

as waah, Sa di'o nyaa nih, sat'hydd wih.

41 Neh' naa yah'da doo gaah' no'ge o dok, de i 'yee-heeh' naa'go ge o da niih: neh ne' sha yah'dast wis'

anh de wäh'nyah esh' ni gah'si yah'sha geeh, ni ot'ge et da onah neh' sha yah'daat wis' naeh ni wus'kash.

42 Neh huh dih no nặh' tặh ặh' deh sho dii yặh' na'iga nyahk dưk, do'gặs q weh' de i gwee goh', do'saa go iwah'să gwus, Dak'hyòò wih, dih, ga ặ nọo ni gaah' weseh', ặ'o no oh gwask'?

43 Det hos nych oh ne Si mon, ha wash', neh' ni wiih, neh noo' kuh' nach, ne wee aok' do sa'o wa'i wah'aagwua. Neh ne waa'wa aa, dah'syee is' hoh chyah'dowet.

44 O nặh' neh huh, họ saat gah'dặh he'yeh dyeh, ne ye'oh, neh' ne waa'wă as ne Si mon, Shee gặh nă gặš ye'oh? Neh huh dwa gyooh' he sa noh'soot, tặh'ặh deh-ch'tooh deh sgaa wiih' no ne ga nos naa gặặh'sih do 'āht; sah gwa' nach nă gặš ne go gah'săh wah o'gah sih'do-aaht, neh kuh o gah'sih da go e wah doh no geh'oot ne go noh šặh'gĕh.

46 Neh' kuh ne tặh ặh màis dah des'ge ji gwa yọc-dooh; neh gwaa' nặ gặc ya gọo gwela tặh ặh' ah sọh' den a go mii hặh he' de ye ji gwa'yọc daa'noh ne gah sih'-dah göh.

46 Thà th' linh deh sob'gash no'ngh nak ngh tah'gèh; sah gwas' në gët ya goo gweh o ngh gah së ng gah'eh wah q'gah sih'dob gash.

47 Neh' dih ga i o nih' oh go'yā oa, Ne go i'wa neh'-ak shāh, naeh he ni wee soh', des ga i wak'sā gwāh; ash nāh'āh ne we soh' ok no oh gwah: neh nāh'āh he-payah'da deh ne ni yò i wah'aah' sho do sa'yon da'distah'aă gwws, es to'oh sho, kuh' naeh ti ye no oh gwah.

48 O něh' sha ga wë oh'seeh, do se sa di'wah sa a gwes

49 Da neh he'ni š non diih' ne shah gaat' de o nondan doh', wa s'noh saa wah' tho nash' na di'yah daa gooh', da'nah ot' ne gah' na ga'wa neh'ak shah' ha'da gwah' des ha'i wah'sa gwus?

'46 O min sha ga wi ok'seeh ne ya goo gweh', neh' e-

soo heet', ne sa i'wa gwen ni yos'dos hah; Sga noh' si-noh'do nyo'ook sah dan dih.

OTWAH VIII.

NEH no nặh' neh huh' shah sa wặh' ne noh'gặh göh, hoh dặn'dyọs ch ga gwe gọh' tit ha'weh dọh ne ga nọn da yặn dọh, ho dặnt hàã ni a dyeh, neh kuh ha o'-dah sọ'ọn dyeh he ni yo'dọh họọh'gweeh he ni ga i oh'-dặh he ni ga i wi yòhs he tặ nọh'dọ oh'sha gwen ni yòh' Na'wen ni yòh; da neh' neh, hặặ neh' ne' wus hặặ' dek nii' sga eh,

2 Neh' ne wa di'yah da do gặsh' ne wặ no gweh, ne sgo wa di jặh doh not hwa'is hặ'et gặh, (o di ye no wahk-hok) o noh'so da i yooh' kuh, Mary, on'daa da dyana, Mag da le ne ja duk' ni ặ non diih' na di'nis he o noh howan di yah'dit gặ'ah he ye yah'da deh,

3 Neh' kuh ne Joan na, ne' yòòh ne Chu za, He red de o'di wah'nyă nith, neh' kuh ne Su san na, o nont'gahdeh gwah huh' no yah'shoh, noh'to wa yah'do weeh dah',

da wa di a gòh' he ni yò dii yah.

4 ¶ Neh' no nặh got gah'deh sha o di yah'da yee ih ga gwe goh' kuh da š'neh daa nooh ne ga non da yặndoh, wa o wa yah doo wặht, de ga yặ on dà ăh goh' ho ye'-

ăh dah'goh he tos nyeh'oh.

5 Ho ya'gāh oh no noh'gwā an dyehs', ho noh'gwā aw'dyeh sooh: neh' dih he'noh weeh' wa o'noh gwā awdih, o aah'ges'hoh' gyee oh ga ge on daht, don da go win nāšs'gāh syok' naeh, neh' kuh ne jih dāh oos'hoh oh neeh'tgāh wa dii dyehs' oh wa'dis aah.

6 Os dăăh'geh gyee oh ga'ge on daht; neh sho' kuh' naeh, no năh' oh wa dii yas găht, oh ga da gă'eeh, nah

gai'o nih he dyo dohk' he ni yò'eh das'ha dăh'oh.

7 Neh huh gyee' no ihk'da goo' oh ga'ge on daht, shada gaat da wen non doo dyaak' no ihk'dah, neh' nada oh dyò'di oo nyahk.

8 Neh huh gyee ne' yo an ji yos'geh oh ga'ge on dale.

da wen non doo dyaak' nach, sgat' kuh de wah'nyaheeh ni ga yee ih' no sa yo gaa is. Neh huh ni yoo weh no năh' o i'wa gwe goh' sha ăh' na găă oh to'e et', So'dih gwa'nah ot ha eh'do doh' no gwe nyooh' a ot'hondeek', hot hon deek' ne' neeh.

9 O mặh neh, ha gọ'i o nya nih' ho wan'dọ s'ọh, ho-nặth', A nah ot' ne gặh' gặn dọ ch", nặ gặặ' de wa dặ-

noh'ge ah'dah gooh'?

10 Neh ne' sa wääh, Iis' ech hì ya wiih' nä swä'noh-deck nah'soh o yan deet' deh yoo niih, he tä noh'do oh'shă gwen ni yoh, Na'wen ni yoh: neh gwa' nach haadi'yah daa deh', no yah'shoh, de ga ya an daah goh' wadye'ah dah gwah; neh haa di'dok hah naeh, tah ah gwaa' nach ta'a di gặh; hặ mook hah' gwah huh, tặh ặh gwas' ta o dih'ni go'ă yặn daht.

11 Năăh ne gặh' ni yòh dặặh ne de'ga yặ an đã ah gọh; Neh' no noh'gwa oh neh'huh, na'a waa noh' Na'wen-

zí vòh. ·

12 Neh' no a'ah ges'hoh oh ga'ge on daht, neh'huh ne wa š'no ook; o nšh gššs' neh huh' wa'a yoh' na nis'he omoh, waa'dis gwat no waa noh no nan'nyah saa gooh' he-. ya on dah'heh o'noh, neh' ne dyaa gwah' sho a an dii'wa gwen ni yòs', as ho di yah'da gòh' kuh.

18 Neh' nach nos dăăh'geh o ge'on dah oh, ne huh' mah no nặh' wa ặ'no ook' wa o'noh ees hah' gặặs, wa diyes noch', kuh no wäš noh; da neh' na gaš täh'äh dah ok'de ont, wah e'i wa gwen ni yos' na eh guss' dahga nyòôh gwaa', gặās, oh gaa yoh' ne goh ni'goo-

neh' kuh no ihk'da good' oh ga'ge on daht', ne huh' moh, no nặh' ho ng'o gặh, wa ặ'noh dặn đih, neh nach dib si'aah dah no ne dii'wa dee nyoh, neh kuh ne' ga no nis'hāh, kuh' he ni ya wen det'gaa''des yob'he'dyoh heh, tặh ặh' deh as oh' a wa da'wis sah', ne neh no noh'gwa oh.

15 Neh gwaa' ne' yoʻs ji yòs'gĕh, ne'huh nach, ohthe sh duk he nit ga'i wa yee ih', kuh he ni o nannyah'si yòòh, no nặh' nach wa ặ'nọ'ọk, waa'dik sa nọọnih, ch wa dọọ nih' kuh, da wŏn'nặh ni'gọ iis.

16 Deh soo gaah' no gweh, no năh găăs' waa'jis doodăh, ga noh'jah a's weh'săăt, ga nok da gooh' gih shih ha'a yăh; neh huh gwaa' kuh găăs wa'a nyòà dăh' heeye nyo'dah gwah, neh naa ga gwee nih' nănt'ha dii yah nă'an dii găh he de yòh'hat heh.

17 Neh sặh ặh no gwee goh' nặ yở dah sch'do cok, gwah' tặ ga i wa'aht hah gwis'dặh gih shặh ặ wah'seh dọook tga gent' sho wah o yặn deet heht, dặ wah'di o gòb'

kuh.

18 Swa dah'ni go'š šhk' dih he në swa yeeh' no nëh' šswa'ook: neh sëh šh neh so'dih gwa'nah ot ho yëh', šo wa yoh' ne'huh; neh kuh neh, so'dih gwa'nah ot šgë'aak de o yëh, dë o'wah nyoh'seeh ne'huh ha'eh gwah në eh'he aak' a gyëh.

19 O nặh' neh huh' ho di yọs ch han yah'da deh, nonoh'ặh, kuh ne' dặ non dặặ'non deeh, tặh'ặh dih deho gwe nyọs coh, na o wa'yah doo wặht, neh dyo i'wah

he'de a di vah'dah si aah.

20 Neh' dik na di'yah da do gash' no wa'o wiib, henash', Neh' ne sa noh'sh, kuh ne de swa'da non deeh' as deh' ta dih'si aah, de o non do'an jo nih' naa'o sangah.

21 Neh' ne don daas'nycht ha go ya ch'seeh, Neh ne'hah noh yah', neh' kuh de ya gwa daa'non deeh na gas ne ye i'wa qos na'waa ngh' Na wen ni yoh, neh hak' kuh na ye yeeh.

32 ¶ Neh huh ni ya'wāh oh ne wā nïa'hā doo gāāh', ga o wa gooh' ho deh'noh daa heh, kuh na go io nya nih: neh na go ya oh'seeh, Sga nyo dāā dii'gwaa he'dwesh.

O sặh' wa ặ'noat họ' wah gặc gòh.

98 Neh dih he'noh weeh' ha di ga we'eh, ho yas'his-dah'oh wa oo dah' naeh: neh no yos'oh ne ge o wani on dyeh ne ga nyò daah'geh; neh ne' wa o di noghet' no'ne ga nòs', oh ga'yah ga hi os'ha ih' kuh haa di'yah daa deh.

24 O nặh' neh huh' nit ho nee ngọh' ka yah'da dah'

wa'o wa yet' kuh, he nash', Sa di'o nya nih, Sa di'o nyanih, e dwa i wah'doh. Det ho'dah oh o něh', waa'is děh' he gaa hah, kuh' he ni yo'des haa'nih doh' he'ga nyo da-eh: da neh' noh gya'nih haah, neh' kuh ne' tah waadyech' sho.

25 O nặh' ha gọ yặ ch seeh, Ga ặ c weeh' ni gaa yặh ne swai'wa gwen ni yos'dos haah! Neh ne wa o'nobdynhk, wa e dii'wa naa'goh' kuh, de o non da da oh'seeh, A noo no'o gweh doh'dah na gashi neh sah'ah' wach ne wa'i wis'as ne gashah' kuh no'ne ga nos', neh ne wa other dast.

96 Da'nea huh' hwa dii yoa haa'di ga we'eh he'to no ajas deh' ne Ga da renes, neh' de yò non do'gặh doh' Gal i lee.

27 Nah huh dih no nah' ha deh'ngh dah'gwa eh, hayah'da doo gaah' no"gweh' neh huh' oh too dat' daa yagiht' he ga mọn da yih, neh' no'nih jih' chi a'go gah ma-di'nia ha o nọh, tih ih' kuh de o'dye ih'doh nas yo'nyashah; tặh th' kuh, gat gah'hòh ne ga ngh'so doh a'oyah da'ah heh o'ok, neh gwaa' neh huh hon da'deh sa'deh gwas noh.

28 Neh no něh wa o gěh' ne Je sna, de oh'ažnthwah'ch, neh huh' was'yah dye naht' he'as gat, neh ne' to-deh'has dos'oh ha waa'h' A nah ot' niih' a ga'dii was deh heh' syah daa deeh, Je sua Iis ne' Yaa wak' Na wenni yòh' neh si'gwaa he'ni eeh tgšh i Neh noh'go ya do-esyah'gwah saa noh' da ga'doh ho ga nyat.

10 (Nel sih ih neh onih chi a go'i wis ah sech nonont'hwain'hat gih nặnt ha di ya gặht haa yah'da deh' neo''gwah. Nah sặh'ặh neh' dos gặ'gh gặặs co ch no'yee noge: neh' sho gass ne de ga o we o das hoh', has'hi on dah goh 'neh kuh ne de yon da dah sih da noh son'dah gwah'; neh gegs noh ta'yah khooh' sho nass'he pudah'goh, neh huh' gijis' wa o do nyaht' na nia'he o ngh' be weh' deh'dye no gee nyoh.)

80 Onah ne Je sus ho on'dos oh, ha waah' A nah ot' spench's ask ne' a wath', Gan dyoh'go was nah : nah ga i'o nih, he gặn dyòh'go waa nặh' na di'nis he'o noh' họwa yah'dyoh seeh.

31 Neh no wan do e'syoh gwaa niih', na'ga sak' neh-

huh' de'a go ya do nyah'dooh he'dyò no dees.

32 Da neh, ne' neh huh o non'dyò oh gặn dyòh'gowas nặh' ne' gwis gwis, o non'dek họ ni a dyehs ho'nọnda deh: o nặh' wa o wạn do e syoh'gwặh na'a gọ'nọk dotus' ne' neh huh' sho ha'a di yoh' he wa di'yah daa deh. O nặh' wa go nok'dot hus.

33 O nặh' waa di yaa gặht' na di'nis he o nọh' haa yah'da deh' nọo gweh, neh huh' họ saa'di yọh' he wa di'yahdaa deh' ne' gwis gwis: o nặh ne wặ nặ ni dyòh'gwinehs dyò nọn'deh has'dos oh, deh swặ'nọn da'dwặ ni yòh, oh dwặ nặặh'daat, o nọs'nặh dọh' he o weh gwus' ga neejòòt, hoh dwa'dih sgòht' ga nyò dặặh' göh; neh' nash wah o nọn dọ'is weh'duk.

34 Neh na'di non dặ'ok no nặh' wa ặ'nont gaat hỏh' he'noh o wặh', wa ặ non deh'gòh, neh huh' hwa ặ nesh het'ga non da yặh', wa ặ'nont hyò wih' ga non da goob, neh huh' kuh haa'di no geh' na di'yặnt họh ge o noh.

35 O nặh' waa di ya'gặh syooh wa ặ'nont gat'hwah sah' he no da ya wặḥ; neh ne' wa o wa yah'do wặht' ne Jesus, wa o wa gặh' kuh no'gweh he'o weh' nit ho di ya'gặh oh na di nis he o noh, neh huh' hặh dyoh he de ah'sih da de nyoh' ne Je sus, hos'yoo niih', det hah'ni go yee ih' kuh: neh' ne wa o'noh dyohk.

36 Neh' kuh has di'yah daa deh', ne wa s'nont gaa teh' wa o wan di'o wih', he non da ga ye'ah duk ne gih 'na di'-

nis he'o ngh' ho wan dye ng wah do'ngh, sa'a doh.

37 O nắh nee gặn'dyòh gwa gwe gọh' ne' to neeh dạh' he'to nọ'ặn jaa deh' ne Ga de renes kuh ne de jot'hwedaa seeh ne' neh huh, wa o wan do e syoh'gwặh no sa'-doh neek he'ni a di yah'da deh, neh sặh'ặh naah'de yèdòhk' ho nọh'dyọh oh. O nặh' ga o wa gọoh' aho deh'-nọh daa'họh', neh huh' hes'ha we nọoh heh toh'dặn dyooh.

38 Neh' din noo"gweh he'o weh' ha yak'da deh to di-

ya'gāh oh na di'nis he'o noh', wa o do e'syoh gwāh' ne da'a ya di'aak sho. Neh' dih ne Je sus, o'yah jih' sho

wa o gon dwk', ha wash' kuh, 39 Neh huh' ho saa seeh' he di sa'noh sòòt; neh kuh no yặn deet' ặh sọ nih' he ni yời o wa nặh' nọh o'i oh'dặhs no ya dye tha 'Na wen ni yoh. O nặh' hoh dặn'dyos oh, neh kuh ne' ti ga non da gwe goh' oh ta'di oo-gwat he ni yò i o wa nặh' noh o'i oh dặh shoh ne Je sus' no o yeeh' haa yah'da deh.

40 Da neh huh' he ya'wah oh, no nah' ne Je sus' chisho'yos oh, wa a non doh'es hooh he'sa go yah'do waht,

neh sặh'ặh ne ga gwe gọh' họ wạ'nọ nọhk.

41 Neh ne' jat ga'š oh, ha yah'da doo gašh' noo''gweh, Jairus ha yaa soh, neh ne'ta noh'do ok he'yont ga'nis at'hah: neh huh' ho yah'dye nah'oh he de ah'sih da denych' ne Je sus, neh no do e sych gwa niih' ne' neh huh' on'da a yoh' hoo noh'sòòt:

42 Neh săh'āh ne je yah'daat sho ho wi'yă yāh ne ye oh, wws hāš' nooh dek nii' sga eh' ni ya ga os'hi yah'-goh, da neh' ne ye yas'hāh ya i'ee yos. Neh' dih, be'noh weeh' hoh dăn'dyo on dyeh', ho wa'yah do'es don''-

dych noo'gweh.

43 Neh' ne ya goo gweh, wus haa' dek nii' sga eh' ni yòs'hă gee noh o'nis heht chi yet'gwäh jiit gähs; gagwee goh' kuh neh huh go dah'daah ne ya goh'heh goh' haa di'yah daa deh nää'non de jähs, täh äh' kuh deh gaatgaah' no"sas ha go jäht,

44 Has ho nee'gwaa non da yaah', hoh dye ya o nyooh' be ni yô'dohk daa dyeh' no dyah'da wih'doh; da neh' ne' wah o gon da dyeh oh wa ni gwah'jahk ne yet gwah'jit-

gihs gwah.

45 Ha wää ne Je sus', Soo' nah ot' hoh dyo gyä o-nyooh'? Neh' no näh' ga gwee goh' wa ä non do hiih', Pe ter kuh ne' shah gaat' de ä non diih' ho nää', Sa dio nya nih, ho sa'yah do'es don'dyeh gặn dyòh'go waa nặh, do sa yah'do să goh' gwah huh, neh' dih neh' saa doh', 800' nah ot' hah de yo gyë o nyooh?

46 Neh ne' aa wash ne. Je.sus', Soo.gaah' ne gah. hah'de yo gya o nyoh: neh sah'ah ne ge gah'a yo'oh oya'găh oh he'gyah daa deh' ne ja go'jăh dah'gwah.

47 Neh' dih no nah' wah e'gah as yooh' ne ya googweh', he tặh ặh' nach' deh a go dyah'dah seh'doh, goyah'don dah'daa neh' dya goh'dan dyos'oh, neh kuh wahe'yah dyee naht' he'aa gat, wa o wa'i wa gwa'ih saha, kuh nee' ga gwe goh noo gweh', ne' nah ot' ga i'o nih hoh"to wa ya o nyooh, kuh he'ni yòs'no weh' doh.

48 Neh ne' sha ga wa oh'seeh, Go'e wak, sga noh' sangh'do nyo'ook: neh' se saa jäht' ne sa i'wa gwen ni-

yòs'dos hāh; 'ga i'wi yòs'hā gooh' sah'daa dih.

49 Neh he'nch weeh' ah soh' hot haah, ho yos'oh shayah'dast, da eet' he'to noh'sòòt, ne' tặ ngh'do oh' he'yont gặ'nis at'hah, wa'wặ os, O nặh' wah a'i ceh ne' ahea wak: să noh' dă es'no weh'ha ah Na di'o nya nih.

50 Neh' dih no nah' wa'ok ne Je sus des ho wa noh'sa gwäh, ha wää, Să noh' ă sah'dyobk, ji wa gwen ni yòs'

sho, neh săh'ăh nach nă'jon doh.

51 Neh huh no nặh' hwa'a yoh' he ga ngh'sòòt, tặh'ặh deh soo gaah' noo'gweh de o ga yah seeh, neh, ha'a yoh, neh' sho ne Pe ter, kuh ne James, John, neh' kuh nòòh'nih kuh no nòh šh ne yek sah'da seeh ah.

52 Neh' ne ga gwee goh' wa a'nos da o nyooh, was'dih ni go'et giht' kuh, neh' dya go'i wah; neh, gwaa' ne' a wash, Saa noh' a swas'da ah; tah ah neh huh' nach deh a ga we'e yooh, neh' sho ne go dah'eh.

53 Neh ne wa o'was gaat gwäh' wa o wan dan do nyaht.

neh' ho năn'ngh doh' he ga we''e yooh.

54 Neh' ne ga gwee goh' sa go yah'dit gah, oh sha'gos oh'da yee nooh' o nah, aha go'yas hoh' kuh, ha waa', So gweh'da seeh' des'daht.

55 Neh ne sa gaz yoh' ach ne' got hwa'ia hah; osno weh', kuh', don da'yont gah; o nah' wa'i wis'aah nas'ha go dik'hwa nont.

56 Da neh' ne' wa o dii"wa na a'goh' ne' aha go non-

dech deh: 'neh' dih ne 'waa'goh ni'go o nih' 'ne ge ank so gaah' 'ne gweh de o'wa o wiih, he'noh oo wah.

OTWAH IX.

NAH' he a'go noo goh, ne wwa'haa' dek nii' agach, do gaah' waa'go yoo nih, neh ne' gah haa'deahah' ha go ya wiih, neh nant'ho wa na'noh do'ni aak gagwee goh' naa di'nis he'o noh, neh' kuh nas'ha di jah'taak nooh gah'hoh dah'shoh.

2 Neh' naa go'yah dăn'dyeh doh, & o'dit hăah gon''dyeh neh Na wen'ni yoh ta noh'do oh'sha gwen ni yoh, neh

kuh nặch'ha go di'jặh taak' ne go nọok'daa nih.

3 Neh naa'go ya qh'seeh, Sa noh' hah gwis'dah ha swa'anh ne da e'swat hash'gwah'duk, tah ah' kuh ha'ehgwah na dah'dis hah, kuh ne ye daah gwah' na da'nohshah, tah'ah no ah'gwah, kuh no wis' dah; sa noh' kah ha'eh gwah ne da e swa dyah'da wih'sha ge'a dyeh.

4 Neh' kuh ne ga š'dih gwa'o weh ni ga'ngh soot hā'swaa yoh, neh huh' swah dyon dahk, neh huh' kuh hā-

ji'swah dan dih.

5 Neh' kuh neh, son'dih gwa'nah ot ä gä aak dehech'hi gwash, neh no nah ä ji swa yaa gaht" he ga nonda yah', 'swah gas' waak jih ne' swah ah'dah geh 'neh aga'i wa gwa ih'soh seek da yo'do gah'do ook' haa di'yahdaa deh.

6 O nặh' ho ngh'dặn dyo gwặh, đe o nga do goà dou'dyeh he gw nga da yặn doh, neh' ho dit hặt h'go on dyeh' ne ga i'wi yòoh, neh' kuh neh' cha go di jặh'do on dyeh',

ne' ti ga gwe goh.

7 ¶ Onth ne Herod ne tặ ngh'do gh, ga gwee goh' hwa'i wa'ook he'noo dye'ặ'nooh: neh' dih noh toh'nigo'ặn doh, neh ga i'o nih hặ'non doh gyeeh', Det hot'- tặc h ne John non da'deh sa'doh gwah'gĕh.

8 O yah'shoh oh' kuh, neh' naeh neh, E h as ho da'dyah do'dah sooh; o yah' kuh gyee, sha yah'daat no-

do'gis dan nih det hot'gi oh.

9 Onặh' ha wặặ neh' He rod, He nọh o nyah'gọh nach' ne John: neh gwaa' neh, Soo' nọo' nach' nah ot' nặ gặặ ne' nọh o i oh'dặh shọh' gi wa'ọkhah haa yah'da dech? O nặh' oh to'do ặn jòòs na'o gặh.

10 O nặh no wan'dih hah'syoh no nặh' saa di yo'nooh, ho wa'o nya'noh he no ặ no dyeeh. Neh ne' wak ah o nặh he a'go oh a dah'seh doh gĕh he'o weh' deh dye nogee nyoh, neh' a'ặ jah he ga non da yặh, ne' Beth sa i da

ga ya soh.

11 Da neh' ne gặn dyòh go wa nặs' no nặh' wa ặ nặnii'non dook', ho waa'non dă'dyes oh: neh ne' wa gọogòh, neh kuh ne waa gos nyeh'dah gwặh Na wĕn ni yòh' tặ noh'do oh'shă gwĕn ni yòh; neh kuh neh sa'go jặht ne

de yò do ăn jo oh oo'sa yon da dee jaht.

12 Neh huh no nặh' o dặặ'nis yòhk dah on'dyeh, o nặh' ho di'yos oh ne' wvs hặặ' dek nii' sga eh, neh no wặ'- oh seeh', O'yah jih' she'gon duk' ne gặn dyòh'go wasnặh, neh ne' neh huh' i gặặ' ha'ặ neeh, he'ga non dayặn doh', kuh he'o weh' ha di no geh' na di'yặnt hoh'geo noh, ne' neh huh de jot'hwa da seeh, neh huh a'ặ nặn'- no eet hooh, kuh he'o weh' ne' gak hwah a'a dii gặh; neh sặh ặh, neh tặh'ặh deh e'na geh he o weh nidwehs.

13 Neh dih na go yā oh'seeh, Da ye ch'hii yoh' na'adik. Neh ne'oo nāāh', Tāh'āh neh, si'gwaa he ni yogwa yāh', neh huh' sho ne' wis ni yo'āh gwaa geeh, degān ja geeh' gwah huh; neh gwaa' [nach ne gat gahhoh ha ya gweeh a yak hii'ni noh'see noh nee'ga gweegoh' nā'gāā hā no'gweh.

14 (Neh sặh'ặh neh, wis' nọo ni ă'nặh nyah'es hặs'hặặh naa'di ji nọh.) O nặh' ha gọ yặ ch'eseh na gọ'i çnya nih, Neh' nech hih'dyooh wis' ni wus'hặặ nặ nọn'-

di aa dyeh' ne' sgan dyoh'gwas hoh.

15 O ngh' neh huh' non di yeeh, neh' ne ga gwee goh'

wa o wa nih'dyooh.

16 O nặh' de oh'gwäh ne wis' ni yò'āh gwaa gee, kuh ne de gặn ja gee, neh' ne gặ o'yah geh he ot'gat hwäh,

waa'doh es ho nyooh, waa dah swi'yos dah, de o'yah khoh' kuh, o nah' neh he a go'ya wiih' na go'i o nya mih, neh' naeh neh huh' a on dii yaah' he'aa di gat' ne gandyèh'go waa nah.

17 Da' neh ne wa š non dek'hoo nih, wa o'noh daht' gwah huh: neh' he'na o non da da šhs' ne de yò'ih syoh do saa'dik, wus hāš' dek nii' sga eh ni gah ach hiih.

18 ¶ Da neh huh' he ya'wäh oh, he noh weeh ha oh'-hwah ge'ah ho dặ no yặh, de ặ non diih, kuh, na go'i o-nya nih; neh na go'ya on doh, ha wặặ', So'nah ot' hanga dooh' no gweh', ne gặh' niih'?

19 Neh' ne do sa o wa wa noh'sa gòh, wa a nih, John neh Bap tist; neh gwas' gyee na non doh' E li as; o-yah'shoh oh' kuh gyee ha non doh', Sha yah'daat naa-di'gah jis'hoh ga'ooh no'di do ga'da ni'ak det hot'ga oh.

20 Ha go ya oh'seeh, So di niis' swa doh ne gah' niih'? Pe ter det hos'nyeh oh, ha waa', Neh ne' Christ Naa'-

wen ni'yôh hya yah'da wah.

21 O něh' waa go'i wa ni ya děh' waa'go'i wis as, něgšaak soo gaah' no'gweh de o wa o wiih, ne' neh, noho'i oh'děh,

22 Ha wặć, Neh Nowswak nogweh wee sôh o iwagee šaya'gāh dvk, neh kuh nặ'o wan dah sặnt nasdi'gāh jis'hoh oh, kuh naa dih sặ no wan sa ha di'yahdon twus, kuh ne sha go'dii ya do nih, ặ o wa nyòh gwah huh, neh kuh neh, sặh dwä nia ha deh o nặh dặnt haat gặh.

28 ¶ Neh' naa'go ya oh'seeh ga gwe goh', 600 gaah', gih shah, no'gweh ant ho ga yah'seek na'ak non da dyeh', seh na da'dat gah'wah jih, neh kuh' de ak no'o wah ne

de ga'yah sont, as hak'non dah', gwah huh.

24 Neh sặh'šh neh', son'dih gwa'nah ot' š eh'he aak' dš wa'gšh nya dook' ho'heh, š oh'dooh ne'huh; neh gwaa' neh, son'dih gwa'nah ot š oh'dooh ho'heh neh' š-dyò'i wah'heht niih na gi'wah gèh, š shwa'hš wih naeh.

25 Neh săh'āh neh, ga š nă yò găă is' š o'des dăh' 20'gweeh', ne ga gwee goh' gih shăh, he ni yo'ān jah a'- 'o wis'teht, 'a'o da'dyah dah'digoh naeh, 'a wa dyo'ook gibshah !

26 Neh sặh th neh, sọn dih gwa nah ot neh sẽ o de sh' dah gwak he'gyah das deh, kuh' ne gwäs nọh', šẽ ơ đề th' kuh ha ch gwah No wa'wak nọc gweh', has yah'dadeh, no nặh' dặnt heh, ant ho dye ah'dah gọn dyeh ne sọn hwah de a'ặh sẽ oh gọn, kuh Nooh'nih, hach gwah', kuh, no di'yah da do gặh'dih ha di'o yah'ge o nọh.

27 Neh' đih nòh gwaa'o wih ne gai'wa gwen ni yòh, neh huh gyee nek'huh ha dih'si aah ne tah ah ta'a diikdooh' ne' ga ee yaht he ni yòò weh' ha on dii gah' Na'-

wen ni yoh tặ ngh'do ch'sha gwen ni yoh.

- 28 Da neh huh he ni ya'wah oh de gyoh', nooh, noh o daah, shah ga'at na gaa ni ga'wa noh'daas, he o'aah ne Pe ter, kuh ne John, kuh ne James, neh buh' he a wee nooh' he dyo non da deh' ho da na yaa'nooh.

29 Neh'dih he noh weeh' ho da no yāh' noh dwah'deenih' naeh he gwus nit ha'goh soh'da noh, neh kuh noe'-yo nyus'hāh, neh' ne no wah dah'aah noh'oo wah ohdyòs'daat heh'heht' gwah'huh.

30 Neh ne' jatga's oh; neh' ne de o'dit hash' de i'yos heeh ne' de no gweh', neh ne Moses, kuh neh, Bilias:

- 31 Neh ne de ga'sh saa oh' he ni yoh'dash he'wan yado dah'sih, neh wa is'nyeh dwk heh ni o'yah da'wah sah' ha e'yoh seh, neh huh' gwah huh' ha a'i wa ye is neh' Je ru sa lem.
- 92 Neh' dih ne' Pe ter kuh ne' shah gast' de s non-diih', he'ni yò gwe nyooh ho mi'dah was; neh dih nonsh' sho dii yeeh', waa di gšh' he'noh de a sh'ss oh, kuh ne de i'yus heeh' dee noo gweh' ne' neh huh' de iit ine'o weh' ni aat.
- 33 Neh' he ni ya'wsh oh no nsh' sa yat'ha daat hayah'da deh, neh ne Pe ter ha wa'oh seeh ne Je sus', Sadi'o nya nih, neh ne' neh buh'jih he'neh huh' i dweehs'; neh' dih ne, sah na yo'ook a dwos'gwa daat; agat Tis a gwos'go nyah, sgat kuh ne Mo ses, agat kuh ha'eh-

gwah neh Kliss; tăh'āh de o'noh deh ne' mah ot wa ah.

84 Ah soh' sho hot hash', neh huh' wah jih gyon dyeh, neh' wa o non da o nos'duk: neh ne wa o'noh dyohk no nặh' wa o'noh jih gặ weh sặh.

35 O nặh' da ga wặ nit gặht' noh jih ga gooh, was doh,, Neh' ne gšh' na gša' ne no oh gwah' He'aa wak: neh'

she swat'hon daat.

36 Neh' no nặh' shah ga wặ nặn daht' sha oh'hwah ge!ah sho ne Je sus. Nøh wa dji'wah sa no niih' sho; tăh ăh' deh soo gash' no gweh de o wa o wiih, ne' neh dwa nis'ha dee nygh, ne ngh o'i oh'dah shoh' wa a'nontgast hòh.

37 Neh huh ni ya'wah oh, no nah' o yah' sa wa'nis hadăh', o năh' shah det'ho non'dyah dăh'doh ho non da-

deh', got gah'deh noo gweh' oh'to wan dat.

38 Neh ne jat ga's oh, neh ne'sha yah'dat noo''gweh he ni gặn'dyòh gwah de oh'sặnt hwah'oh, ha wặặ', Sa di'onya nih, Qh go ya do'e syoh'gwah he sat'gat hòh' ne'aa-

wak: neh sặh ặh shọ' sgạt' a gek'sah dạa yặh.

39 Da neh' gas, not hwa'is hah wa'o yee nooh, dawas nook' gas oh tah'san toh; neh' kuh gas ne dao'yah da gwis yooh, da gaa'wahs diit gaht', kuh gaas, (haah sa'ga ant,) wa o'yah da gwaas hooh' kuh gasa; onăh găăs' săh gĕh' sho to'sa o yah'dat gah.

40 Neh' kuh neh' ke ya do e'syoh gwaa niih' ne shei'o nya nih', noo'sa o wa yah'dit gah, tah'ah, de o di gwe-

nyos ooh.

41 Neh ne' tos nyeh'oh ne Je sus, ha waa', O iis ne', deh swa'i wa gwen ni'yos doh awa ah'gwa no oh' noh swa'wa ji yoh dah, ga a na yo'nis heht' da dwa'di sak', a dwa' gih ni go'is do ok' kuh he swa yah da deh? Da ees haah' nees'ha wak

42 Neh' dih nah'soh sho da eh, wa o'eh dah'is nan nishe onch, da o'yah da'gwia yooh' kuh. Onah ne Jesne' waa'is dah not hwa'is haat gih, sa o jaht' kuh naak-

sah'aah, neh' kuh ho sa o yah'doh nooh nih,

43 ¶ Neh' ne ga gwee goh' wa o dir''wa na'gôh heni ah'has des'yo wa nah' Na wen ni yoh. Neh' dih he'noh weeh' ho dii wa'na a gwus' hah de yo gweh'da gee', naah de yo i'wa gee' he no on dyeeh' ne Je sus', ha govă oh'seeh na go'i o nya nih,

44 Neh huh' he wah'saht na gaa' he ni yè wa noo geeh, he swa oh'do ga'ặn doh: neh sặh'ặh No wa' wak nọogweh' neh huh hặ o wa yah'dat gah' ha dis'oh dah'geh

ngo gweh'.

45 Neh' dih neh', tặh'āh de o'dih ni'go ặ yặn dah'ooh nă găă he ni ga'wă noh'dăă, neh săh'ăh, no non da wăh'da dii ga'i o nih, de o'dih ni'go a yan dah'ooh: da neh' kuh ne wao was ha'nihk na'o wa'an dooh he'na o wanoo wäh.

46 ¶ Onah' oh ta dii"wa geh ha nooh na di'yah diih, ne ga'ặn din gwa ni gaah' he'ni ặ nọn diih si'gwaah ặ ch'-

să no wa nă aak.

47 Da neh' no gặs'oh ne Je sus' he'ni dwặ'noh do'nyoh syòh daah he to nan'nyah saat, de o'yah dah'gwah naak sah'aah, ha yah'dak ah' hòh'dyoh,

48 Neh na go ya oh'seeh, Son'din gwa'nah ot' & o wagòh' nặ gặặ' hak sah'a ah na geh'sặ no gọọ', waa'ge gòh ne' neh; neh kuh neh, son'dih gwa'nah ot so gee goh', wa o wa goh' ha'eh gwah ne ta geh'hah'oh: neh sah'ah haa yah'da deh' na gwus' he os'toh ne' swa gwee goh', neh' sha'yah daat ne' neh, ha go wa nah.

49 ¶ Ongh' tos nyeh'oh ne John, ha was, Sa dionya nih, oh sha gwa gặh sha yah'daat sah sặặ ngh' hadye'ah dah'gwah sha go yah'diit gaas' Na di'nis he o noh; o nặh' oh sha gwa'is dặh, neh ga i'o nih' heh, tặh'āh

shah gaat' deh aa gweh', he'gwa non da dyeh.

50 Ha wa'oh seeh ne Je sus, Saa noh' as he swa is'dah: neh sặh ặh ne tặh ặh i gặặ dah de yo gwa do gặh doh,

iih ne'huh she dwah'ni go'ant.

51 ¶ Da neh huh' he ya'wah oh, no nah' shah ga'eeh. neh', heh tgah' has ho'wa aah, neh' ne wa ah'ni go'isaah ne Jerusa lem a ant'gon duk.

68 Cingh' (hoddh'high syih) në un'di dét, inek' i no ngh'dën dyos'oh he o di yos'oh kuh ho di non dia goghi me Samadi tana, sell huh' ë o was po'nya ngos he'o weh: ugh'aon dii yahke

#3. Nell ne tặh ặh deh to we gwiặh!, neh ga i'o nih',
#5h: he ni a'gọh soù đặth, Je ru se lean thọ ha'ech.

54 Neh' dih, ma go'i a tya mih, James kuh ne John wa yat'gat hòh' na gaa, neh ne'o naah', Syah da gwen niyòh', neh' gah' ne sa gaa yas' neh, a e dwa'i wis as' nojis'dah ne ga o'yah geh' on'da weet', a'o dii wah'doht, nah hah' moo ya wah' naah' he'n o ye th' neh, E li as "

55 Neh' dik ne' det he'dih sa de nyook', wa go ya'is-dih' kuh, neh' neh ha wää, Täh'ih deh jö'noh doh' a'-dih gwah' sho noh ot'hwa is'yoh dik' niis, i wast he ji'

wil da dol.

56 Neh sặh'ặh No wa'wak' no gweh' tặh ặh' neh deo'yoh dah'goh neh, as'ha go'i wah'doht noo gweh, neh gwaa' neo'sa go yah'da goh. O yah' det ga'non daa yāh' e nặh' he'o weh' hes ho ne neoh.

37 To noù huh' ni ya'wah'oh he'noh weeh' ha nont'ha i noh', ha yah'da do göth' ne'gweh ha wa oh seeh, Syah'da gwen ni yoh', Neh na goo'non da'dyeh seek' gu-

ayooh she he'o weh' his se'no on dyeh.

46 O mil ne Je sus ha wi'ch seeh, Neh', no non dyadee nyoh' nach neh noh'gwat gwash, kuh ne' jih dahogs'heh ih' o non'deh si doh, sash; neh gwas' nach, Mis was'wak ne gweh', tih'sh de o yah' he'o weh' no'ont go'in dah'gwask.

Neh' kuh ne waa'wa os no-yah', Dak non da dyeh. Neh' gwas ne'a waah', Syah'da gwen ni yeh; neh' yan-

ch' dak nok'dôt has' nặ ch'sa do'ngh nash'nih.

60 Hia wë ch esch ne Josus', Neh sho' she yat'galtwith no ni'ee yook' sha go'dih saa dooh' no ni'ee yook : nak' dib, mis ne' sah din dih', neh' set haah'gwaa'noh Ma wen ni yok' të noh'do gh'shë gwen ni yoh.

61 Neh' kuh no yah' gyee, ha waa', Syah da gwen nii yeh, neh' miik ma go'non da'dyeh seek; neh gwaa 'niih'

yan shi neh digirka noo neh, dishin disahi dipah inidwak neh sebi.

62 Neh naa wijch bech ne je sus Beh soo gaale met gweh no näh' wa ye nooh ne yeeh'da gali'hat hwat'hale noh'gjijk kuh he.ni dyn dye jh' hah doo un'ga naiht, tilläh tah de ga yee ih' mach ne neh neh kuh' ba'a yok hethi noh'do oh'sha gwin ni yeh' Na'wan ni yek.

OIWAH X.

Na yah'da gwön ni yöh, neh ne' waa go yah'da ghi'ya dhi Na yah'da gwön ni yöh, neh ne' de a di yec'hea hah' na waa'go haht' he a'goh saa gat ha an di yoh' naah'da ganon da gee, kuh hò di'noh sa'gwa o nyoh he o weh namheah ne'a o hwah.

2 Neh' dih nea go yế ch seeh, Ga i'wa gwén ai yah' go waa nặh' hệ ga'yệnt hwa gwê gạt, neh gwan' ne' dòh gaah ah' na di'yặnt hwaa gwest neh dih ga i'e nih she swa'do e syek gwéh' Na yah'da gwén ni yòh': Từ gơ-yệnt hwa gwên ai quh niệ nga-dyòh'dasa a'a di'yệnt hwa goh ho'yện dhọh.

3 Swah'dan dyo gok: jat ga's oh, ned shah gaat' see de yo di ngh'ga ont o dit hwes hoh oh hah da wa son dya.'

ne tan'yo nih heh, ah gwahaht.

4 Să ngh' hặ swash'sach ne' gat gwặh'dah, kuh ne' yek hwa'dah gwah, kuh nah dah'gwah; sặ ngh' soo gash' dặ yech'hi no'nyooh no sah'gĕs hoh.

5 Neh' kuh 'ne ga š gwa'o wah ni ga'noh sôst' hisswaa yoh, neh' š di swa dye int ni swih', Sgi neh' his-

aak' na gas ga agh'sòòt.

6 Noh' gih sháh nek huh' ặặh'dyon dahk' no' sei ngh' ti ga'i wi yàôh; ni ôh hilgo'sh dặih, neh hah' ặ wan do lo hiệh' nặih ils ne' ewah si gon yès doh: hặh jh' gho shặh', chặ di'swa a wahk' sho neh' swah ni go i yès' doh.

7 Neb' she shak ga'nohiszzi neh huk äisma'lib hehio-

95k; nell: Henra'dek hermiank; mik'i kuin samaine geehank' na gwa'nah oh'däh sheki' daybishkya'win dyeb; mik ... mih'jiha... nehi! ::hm dyi'dikdata: meli kuhi' hah de gayee'ili', ... he mid'yah da na oh: na'et ga'nyah gi'dak. Sipmih' Hewa non dilikhen'dyeh seek': he ga noh'se dok.

. R. Meh. nec gwe gwe'o web. go nou de yah' sewe yoh', s yech'hii gòh' kuh, i amaak' na gwe'nnh eb taou dis yahi

ho'awan giati

* A joch hi jiht kuh no di negh da nih', ne' nek kuh hi ne' ye khi ya'os, Noh ne' si-neh kuh ni ye khi ya'os, Noh ne' si-neh daga da ni yok hi wen ni yok, dos ga'oh e-nih ni gas deh' he swa yah da deh.

36 Mel gwe' ne ga s gwa' eo weh' ni ga non dan yih' 3444 yeh, s ga agin deh eeh'hi yah'dah si noo midh, swab' din dih' sho neh huh' hoh sweeh' ha da yo'non da'gwen-

det mygli we' neh, d swill kub,

3. Nich name de yoh git gee be swange geh gangn dayih, nou givimudsk hehigh ha gwayah da deh, nehi neh saya gwil go esh, neh huh' sa ya gwa gon duk heh swayahida dah: nehi kuk gwa' nach, neh gwaa' sho e degih ooh swi nohi dok ni gis, neh' neh, ti nohi do chi ahi gwin ni yoh'. Na'wen ni yoh, den gi'oh ni gan dehi kuswa yah'da dah.

13. Nuk gwan- nöh gwäige meh neh, sak gwah meh tigš'oh keh në ye'yah dan wäh' ne: Sodom ne' nek

dunmin'an dela, nach ho'i gus geinen de yah.

10 the no ght heir, synhide deht Chevra nin i ga no ght heh, synhide deht Betheilde! neh huht gih shih tehdyatwill sygh ne Tyse, kuin ne Siden, he ni ga'i ch'danyù wa nigot ni yak kuin ne Siden, he ni ga'i ch'danyù wa nigot ni he ave yah'de deh, o nihit he ave yah'de deh, o nihit mach don de nihi ni'go in de nyugh, ga ih'dankight neh'ni yes was nihi, ch giith'ghis gwah huht où an it dygn dell.

14 Neh gwaa', neh sah gwa' nineh tigi oh? he na yan-wiki: mg' Tige, kuh Siden, no ajhi di swandyah'doo-

week, mis ah' he swa yah'da deh.

16 De to mile mint, Geperassin, the no gi o'yesh goh'

he yoù delik : he nich denye mais sea gli, : de mistre c'udigeh' nach che med sah do'ak. Se te do den ex est 16 Nelin had pali da deli nis he'ewat how dast, 'was githen daat, nash iik: neh kuh haa yahitha dek nas he'swaguille sye nile wa go guille laye nile nilli iile; mele kine had yah da deh na s'ge gash'eyo'nih wa o gash'eyo nih kith ha'ch gwah do ta gehihah ph. i shui i iii ' 111 17 Neh' neh, o na'eh sho di'yos oh' ne jaa dwk' ni nga has, neh ne' sas moh' ti o nam det gas da dyeh/ honhi. Syah dig gwon ni yoh. ha'eh gwah 'na di nia he'e ngh dyak hi yan ngh'do nihi, wa dye ah dahigwah ho ni ash'ajnòh'daah. 18 Neh nago ya'qh seek, Neh' ne'yat'gat hwah'qh Nan's he o n'el e shah ghat mòlt dwe nih halk he ngh eo milh' da na dvali dati ne ga o vali goh. a a se e entre el 19 Jat ga s oh, neh noh gwahlhae deesiyoh ne dis swijisgih syek nos halis dab sheft oh kuh moch hib ch dast gob. neh kuh neh' helst gih' i she swat hish go gok he ni alle has dee shah ne she swah'ni go a swa'js . na nis be o neh: neli kuh neh deh tah gwis dah ten da gir ye ah dek hahgwie'dāh a'e swa ya sa. 20 Neh huh' na eh nā gāā sa neh gwa'a. a swa dohi ho'ohk, heh' o gwe nyooh' & dyech'hi 'sagh de'os nei di'mie he'o noh; neh: gwan, sah'gwah: swa deh'hooph'ngoaki he mi o'yah geh na eh he awah sa na o nyoh. 21 Neh he nidyd'is dab'es noh, ne'...neh he'q web! he'deh'ho os'gh: neife sus, not hwa''is his geeh, he will kule, Oht go'no g nyogh, O Hali nih, Synh da gwen asyahr ne gặ g'yah göh, kuh ne yoặn Jah göh, heli sahe yeh'sch dan nith' nă giệ hoh e i oh'dah shoh! ne dih'aiigent', kuh' ne go dyğ'nge mih, is yan dest neh she yenya niih' no'non do nih'a'ah; do nin' meb hah' 'ni ydh' dặth, Hah ni'ih'; neh huh' sặh'ặh, ni yòh'dặth, nei wi-22 : Ga gwee goh' his ni yo'i:was god' ha gi'wa golo niibi Nash'nih: tặh ặh kuh ..ideh soo gash' - 1100 gweb: de de yatt doe ih' ag gwas'aho Na'aa wak, neiki aho Noeli'niis;

mh kuh ne'; sogwiedsky Noch'nih, neh sho Noch-wah, neh kuh hasyahida dah son'dih gwe'nahret Nothaniwak'. A'tho gwyäh' orbjin deet' ja'ha ga'o nyäh.

28 ¶ O nặh neh huh' hwant gain dặh' haa di'yah dasdah na gọ'i g nya nih!; a dah' selu dạh 'gĕh kuh hà wal,', Q dặp chi... no gash shoh ne 'gas gặh' ne sọh o't ch' dặh! shoh' niis' ne swan gặh,

84. Nehath'th nòh gwa'oo wih, Neh ne agnt'gah deh, sa'di dogse'da nih, go wali'go waa aheh' kuh, ne' de o son do'sa jô'niach: na's di gih ne noh o i ch'dih sheh sia ne de swa'gaa meh, 'tili ih' nach de o'noh' giatush; nah' kuh' na'i so'ogis, se noh o i ch'dil sheh sia no' swa gal hah, 'tili ih sach de o'no o gih.

35 (1) Neh he' jat ga'ā oh, he yah'da doo gaāh' ne ga ya'mahāh' hah ni'go ā yān dat hah, de o'dah oh, neh' ne talohini gajāk dogh, ha wāi, Sa di'o nyas nih, a' tāgreeh' nā ga gwe mih' ži wa ga wāatteht ne wah o'i wa dadyah' yah heh'oo weeh i

26 Hawsigh seeh, Anahot' ga yaa deh' ne ga ya'neshii gegh! a ni yah'dashi, awa neh'ash haah'!

27 Neh ne' det hos'nyeh oh, ha wää', Neh nä es'no ohe gwaak. Ma yah'da gwän ni yòh', Hya'wen ni yòh, äh syo'-th dek nee să'nyah sa gwes gah, kuh nee sat'hwa is'higwes goh; kuh nee sat'haa des'hi gwes goh, kuh nee sni''go s gwes goh; neh kuh' neh huh' nä es'no oh gwaak na de ja'ngh sa nee gath': mis he'nih sa'dah ne'oh gwah.

39. 1Mah na wăich seeb. Neh neh's yee is he du dah' seed nyeht: neh huh' noh jeeh', neh' ă ga gwee nih' ăh'soo heedu 39. Neh' dih ho'gaa'yăs', ne' nah huh' da'o da de duc' ne tan i'wa yee ih' igăă, ha wăb', So di ne găăh' loc de ya gyă ngh'sa nee găăh'?

 1.21 Nehi dib ne' wab orlo gjint help he'neh g'mih nich hoo'gwee non de'ech, he'nik'nin doegiikh' na yah' dawthwe; neh' no nich' wa do gith al gwel gwee', when dib' ho ih' dah geh.

22. Ha eli gwah' kuh, no Lasite no nish' neh kuh' isah' ba'oo weh, neh buh' nis ha wearnogh, het gat'h walt oh, se

gwaa' kuh a eh' noh wan dih' bodhh'dah geh. 33 Neh gwaa' nan yah'da doo guah' ne Sa maridan, ha'-

noh weh' hat ha'i neh, meh haik' ho-yos'ish he'g wah! he yas'hāh: neh' no nāh' wa ee gak', neh neo dājas'ah, 24 Neh ne' wa o'yah dar wah, meh ne wa o'yah aja nygeh', he'o weh' ho ma yājas'da noh;: o nah', wine gwah huh', hwa j'oht hiwah'sholi, neh': kuh ne'a o hwah' has hee nāh' neh'huh' da e'āša'ahh, neh hah' kuh "hwa'-

se yght' he' gua wih'gha na yong, oh toos nyeeh' huh.

36 Neh no nih' waktoo hijht', no nih' wach'din dih,
da gah'si yoh'sha gee' te dah'gwih, neh' too wii' na ngh'sa gwen ni yoh, ha wi'oh seeh' kuh. He san'de is'do eet:
neh kuh ne doo'dih gwah' nieh hat'gis o nih' neh, bil'gwaa, neh' ne na'eh dint geb, o nih' is go go myah'oih.

36 Ga ä ni gaah' nă găă neh, sahi ni à neu dih'; but at noh'de nyoh', de yan'neh sa neu gtăh', nă gită ne git ned neh huh waa'yah dye năht' hun di'yah dua deh ne chu saineh set haah!

3% Neh ne ha'wäğ', Neh kuh' nack ne' wa'ep-diğh. Q-ağh' ha wğ'ok seek ne Jerius, Sah'dğu dib, nek hak'-

nich in noh jech'.

38 ¶ Duğh' neh huk' be ya'wğb gh he'noh wech hongh'din dygoh, ga non da doo gağh' he'o weh' he o'yat oh r neh ne ye yah'da doo gağh, Martha ye yan soh; ah no'wgs-nyich neh huh' he'o'wgryoh'digh he go noh'sòòt.

26 Nell die de yen däßinge deel, Mary ye yaneght, neh buh ha eb gwah da yon dyäßh ha dank nik die deel nygh ne Je sus, neh ha eb gwah ne wah e sungak nah si sungak neh si

40 Neh gwas ne Martha wee-soh de ya'gdh nyo da-

gill (gh' he' diện was thi wah nyill min; neli dach gowyo 'oh has yah' die dalk f. neli 'one ga with; Tyah' da gwie ni yoh, tih' ih gih, dahitah' gath dih he să ngh' doh, 'heh agyah' dat gah' wih na de ya gya diğ' non deel, a goh' hoh ge ah' aho di gii wah nyas ahk ? neh diku neh' ahe 'u was as' na' ya gya no waha.

41 Neh me' det hos nyah oh me de sus, sha ga wa phi-

wall kah o i'wa goeh, ne de m'de yah'hih da mih,

42 Neh gwaa', ne jo i'waat de yo do an'jo oh; neh' nash ne Mary go da da gwah'seen, ne' wi yoo ne'gwa, nah kuh ne tah ah' mach' too sa you da deh'gwah.

OIWAH 'XL

ng yah ga doo gath' he'e weh, neh no ngh' wa g'nia hath', sha yah'dant na ge'i o nya nih ha wa'eh eech,
Syah da gwen ni yoh, da gwa'i o nyah' he'na ya gwa yeehaak' na ya gwa'da ne yath, nach' he'na o yee ah ne
Jehn ha go i o nya nih' na go i o nya nih.

**O ngh' ha go yặ ọh seeh, Noh' no ngh' 5 swa dặ nooyah', tawih', Gwah nih' ne gặ g'yah gẽh' chíh dyọh, Sah sẽ nọn dơ gặh dih'gặ cok. Gas yoh' nech hặ ngh'dọohisha gwen ni yòh. Neh kuh he ni di'sah ni gòờh'dặth nah huh ni yaa wäh'; nach' he ni dyôh'dặth ne gặ o'yah gẽh, neh huh' kuh ha'eh gwah nặ yòh'dặ gặk ne ya in'jah göh.

3 Da gyoh' he ni wa'daa nia hah hon dyoh', ne' swa-

owhite theh me gwash gwalt.

4 Neh kuh meh, don da gwa i'wah san gwa' ne gwa'i-we'meh sak ahiih mach miih he de jak'hii'wah sa'gwah seh mak hii wa'neh magh. Si mgh' kuh neh hiih' his gwa'-ah hii dyo'gwah m'goo da gohi; neh gwaa', sho, ne da gwa'yah doh'no eok' ha yah'da deh math ni go'et gih.

be ni swa diih' s o de oh'seets, Gasa'dih gwah ni a'yah dahir' be ni swa diih' s o de oh'sha'yan dahir', neh 'na'eh syah dewitht' nash de'wak son tith, a'ch'ii ge, kah, Gya dii di', ain ni vò'ah gwan geah' go yat'hah dijohi:

6 Neh căh ăh, no gya diệ chi that ha's meh' ha gyah'dewih'oh, tặh'ăh dah deh tah'gwis diện deh sie gyāh' nasgyāh' he'as gat?

7 Neh ne' dặnt has nyeht no gyeh, ặnt hiện, Số ngh' dặc gặh ni gọb hiện gwin : o nặh gah hoo dạn Ke ghh ho ga ặnt, neh' kuh ne ke n'wak shoà o nặh do giệh quy gwiặh tạn ga nọk dan göh; tặn ặh dan sa ọh diện da-

gant gặh' ngh'da gọo ygh.

8 Neh noh gwa'as, Heh thà th' nach' de'o gwe nyogh' non'da at gah, non'da oo yoh', neh sho on da ga'i o nah ho'non das oh', neh gwaa', ant ga'i o nih he'soh jih antho'i wa ga nyah'do ook', ant'haat gah, ant haa oh' kuh, ga nyodh' sho he'noh de'o do'an joo nih.

Da neh' noh gwisos, Sa do'e syck, i ye sod' neh tga'gont'; jih'asak, ih see gih' ne'duh tga'gont'; jih daa'nooh, neh ne'huh ne' tga'gont' di ye'sali he'an-

dyšhs.

10 Neh. săh'āh naah'de yo gweh'da gee ne yon do'e-syoh'gwah, ye yee ngos' ne'huh; neh kuh haa yah'da-deh niih'asas, has hāā nyehs' ne'huh; neh kuh hae-yah'da deh naa yāh'daa noh' dā o'deh ho'on dyāhs, ne'-huh tga'gont'.

11 Neh' gih shāh naak ash'anh š o do'e syoh gwih no ah'gwah so gaah' na gas he'ni swa diih, neh kuh' nook sah'da yāh i gas neh gah ne' gah agwaa ah' aashhaa oh'? gan joh' gih shāh, š on'do ee syok, neh' gan naa weet' gan joh, os ha'is dah oh'da a oh?

12 Neh gih shah, ne dya gwah' ch hoh'sah a'a do'ee

syok, neh' gih so de dih' ne chih'eh dest goh?

13 Neh dih gih shäh niis, he ni wa'et gih he eweyah'da deh, swa'yan dee ih' nach, he nin di swa ye'ah dak ne wi yoh' a'yech hi yoh' nech hi'a wak'shoh, do nga' na'eh neh si gwaa he ni wee soh', ne She swah'nih ne gi o'yah geh' täh dyoh ase'ha gaa oh' Not hwa'is hi degh'dih, na'o wan do e syoh'gwah!

14 ¶ Da neh neh, ho yah'dit gas gwah' na nis he o-ngh' neh ne tah'ah deh ga wa ngut. Neh huh' he ya'-wah gh, ne nah' na nah'he o ngh' chi o ya gah'oh, saas'-nyeht ne' de a'wa nont; neh ne' wa o dii'wa na'gèh ne gan dyèh'gwah gèh.

15 Neh' dih gyee ne' wa i nih', Neh sho' kuh hoye ih dah'gwah ne Beel ze bul, no wa go waa nih' na di'nis he'o noh, heh, sha go'yah diit gijs na di'nis he o noh.

16 Neh kuh no yah'shoh ho wah'ni go'ak do'oh, honik'as goh ha yah'da deh no i'wa naa'gwat he na'ya wah, ga o'yah geh on'da weeh duk.

17 Neh gwaa', heh, to noh'doh he'ni s në noh'donyoh'syoh dësh', ha go'yë oh'seeh, Ga gwee goh' he ni wah', gës, të noh'do oh' ne go'wëh go waah, da'wa dek'hahsih, gih shëh, do'sa gya'doo gënt', sho', kuh, neh waéh ne tëh'ëh deh je no geh' oh waa doh; neh' kuh ne ganoh'seot das'wa dyakk', do'sa gya'do gënt', kuh, ne ganoh'seot, oh gah'hnye nëht, ne'hah.

18 Neh' gih shih naa nis'he o noh' da'a dyahk ha ohwah' sho' kuh qo'sa da dat'gon dih', a noo'ya'wäh' na'ga dakk' sho, he të ngh'do oh'shë gwën ni yoh'? neh gat'o nih' he swaa doh' waeh neh he ye'ëh dah'gwah ne Beel ze bul, he ske yah'dit gija na di'nis he'o noh.

19 Da neh' gih shāh, ne Beel ze bul niih' he ye'āh-dah'gwah he ske yah'dit giğs' na di'nis he'o noh, so' na-esh' nech hi'a wak'ahoh ho wa ye ah'dah gwaah', he showah di yah'dit giğs'! Neh' dib ga i'o nih', neeh' dijebh'hi yah'do weet haak.

30 Neh gwaa', ne dyšš gwah' neh' gye šh'dah gwah naah'nyah Na'wen ni yohi he ake yah'dit gšša' na di'nishe'e noh, neh waeh' ne dah de'joh ni'go šš geeh, o näh'ewa yah'do wäh'oh ne tặ ngh'do oh'shă gwen ni yoh. Na'-wa ni yoh.

Meh ne' sgặ ngh' ti ga'ge gh neos'hệ ng nyus'hàb midch'ji at'hah ngg'gweh, ga nyòch' ho dye'ặh dah'goh ngu di'yoh dah gwah, he'as ngh' họ ngh'soot;

92 Neh gwaa' no ngh' si'gwaa he ni ah'has deh' ng o'-SENECA. 85 yah doo waht', heh tgah' kuh' a ot'hah gwah, wa oh'gwah' wa eh' ga gwee goh' nan di'yoh dah' gwah he o'weh' ha yah daah'sgwah, oh tak'hah so'goh' kuh no'yakdo nyok.

23 Neh' haa yah'da deh' na ga'aak shah gaat' he no'yok nih mi gooh da'ok de yo gya do'gan doh' wach; neh kuh ne tah ah shah gaat' deh a gi o'ees de a do gwat-

hah' waeh, ne'neli.

24 Neh' no ngh' not hwa is haat gill' o ya'gah oh' haal yah'da deh no'gweh; neh huh wa eh'sodh, he'o weh' deh o'ne goo nyoh, hih saas' na'a'do'is haah: neh ne' de o gaah; o nah' wa ah, Neh nas gah'geet, has gyoh he'oo weh' dwak noh'soot, he'oo weh! dwa gyw gahooh.

25 Neh no něh' sa's yoh', neh' nach', ne' gặs gặs.

was goh, ga nok'di yès doh ga'yan do nyoh, kuh.

26 Da o nāh gāšs' waah'dān dh, jas duk' kuh ni yot'-hwa is'hā gee noo yah' ne waa'go ooh; neh kuh neh, si'gwaa" naeh he'noh de o''wa gë nyooh he ni o dh'''wal neh'a goh; neh' neh huh' hosas'di yoh neh huh' sa bna noo gāšd: da neh ne noh gāšh hwah oo ak' han yah'da deh nioo'gweh, si gwaa" he'ni wa'eet gāh, naeh' he ni dyòh'dāā noh' ne' chi wa'eeh.

27 Da nehhuh ni ya'wäh oh, ke'nohweek nek' hosnyeh'dah goon'dyeh: nä göä noh o'i dh'däh, ye yak'dedoo göäh' ne ya goo gweh' he ni gän'dyeh gwah dya go'deh hasidos oh gos nyeh oh, neh no'wa'oh seeh, O dää oh'
ne yon deh'noh däät hah he'o weh ni wadoo wiih, neh kuk

he ganoh'goo doh' he'o web' snoh'geedak.

28 Nem gwas' ne'as wääh, Doogse nach, nem sam'gwah ho'ni dää oh' ne' got hon deh' sawwää noh Ne'-

wen'ni yoh', yeh sa no nih' kuh:

29 Neh dih no năh noo gweh de a di yah'dah es'aah' sho he'noh o get gah'dah wa'o di yee ih, hoh saah' o nah ne'sa wash', Neh! ne' ga wa ji ya'et gah na gast neh waeh' ha nih saas no d'wa nak'gwat he'ng/ya wah neh neh ne tah'ah ta'o wasi noh neh no yas'deh dah'goh, neh sho kah

70

neh o yan'deh'dah goh has yah'da dah' na Jonas' ho do'-

as das nih.

AO Neh sah'ah ha' meh na eh ne Jo nas' o yan deet' ho non'doh see oh' ne Nin e vites, neh huh din ha'eh gwah na yaa wah', neh na eh' o yaan deet' ao non dophs naga' ga waji yaa deh', ha yah'da deh No waa'wak no'-gweh.

Al Neh ne ye'gh ge'wah goo wash' năn dyeh'gwas, shah gast' dăs'ha dii daht' no'gweh' nă gặš' ga wa ji ya deh, no năh' da swan'dyah doo weet, neh kuh ne ga e'wah dus'hah so wan di'noh jahk'dăh: neh săh'ăh hegwys neh hih' hash'de yo do ăn johk'doh ni dya ga weh'dah goh neh na'yo gok nooh ni'goh dus'hah ne So lomon; da, jat ga'a oh, si gwas' naeh he ni o'yah da'nă a gwat' něk huh' i cha' naeh' he ni yoh'dă noh ne Solo mon.

32 Neh nă'noogweh ne Nineveh' ta'di no gek, shahgaat' dă'on di daht' nă găă' ga wa ji yaa deh, no năh' dăswan'dyah do weet, neh ne ga e'wah dus'hăh a o wan-di'noh jahk'dah: neh săh'ah ne des ho'năh ni'go an denyooh' naeh, ne chi a'gont haa nih' ne Jo nas; swatgaat hòh dih, si gwa' he ni a'yah da noo oh năk huh' iehs', na eh' he ni a'yah da noo ok' ne Jo nas.

AB Deh soo gaah' no gweh no năh' ho jiis doot' a dah'seh deh'găh o no k'da răh neh huh' ba'a yăăh, neh gihshăh ne you dă noh ge'ăh dah'gwah a'a weh'săăt, neh huh
gwaa' kuh he'o weh' ye nyò'dah gwah, neh' dih nă-

ree gah' he de yoh'hat heh nan dyee yoh' i gaa.

34 Neh ne ga jis'do dah ggh' no yah'dah, neh' na eh na ga'ah; neh dih ga j'g nih dya gwah' wi yòòh' neh, ae gaah'gĕh, heh ayah'da gwee ggh' wa eh' a ga'noa'ho'-ook, ne de yòh'hat hes'hah; neh gwaa' ne dya gwah' wa eet gah' neh, se gaah gĕh heh syah'da gwee goh' nah' ga noo hoh' ne de yò'dah son da'i gga hah.

35 Ja dah'ni go's shk' dih, he'noh de'awah haat heh ne'-

wah, a'gặ gọk' neh ne de yò'dah son da i'gọs hặh.

36 Neh dih', gih shah' nee syah'da gwee goh' ga noo-

họh' ne de yòh'hat hes'hāh heh syah das deh', tặh'ệh ne daa yò dah'son da i go'ook gyee, neh' wa ih ne gagwee goh' a ga noh ho'ook ne de yeh hat hes'hah; shahgaat' he në yaa wäh' ne de yos'däät heh' i gää gääs' ga jiis doot', de sah'hat heh da nii. 37 Neh' he'noh weeh' hot haah', ha yah'da do gash'

ne Phar i see wa o do'e sych gwah', ne da'a ya dont: onăh' he o'yos oh, ho dyăn'dus oh' kuh, waa'dek hoo nih. 38 Da neh huh no năh' ne Phar i see 'waat'gat hoh,

neh' ne wa o'i wa'năă gôh he tặh'ặh de oh'jo sa eh vaseh' o năh' waa'dek ho nih.

39 O năh' Na vah'da gwen ni vôh' ha wa'oh seeh, Neh' niis he ni swa'ye hah ne Phar i sees neh' gass swa no'a es nas de'gwa, ne gaa wis'dah kuh ne gajah; nehgwaa', nach, ne swa yah'da goo shoh' neh' ga noo hoh' ne ga nyah'do wis'hah, kuh ne ga i'wa neh'ak shah.

40 lis' ne deh swah'ni gont, täh'äh gää" neh, nasdee"gwaa hos yoo niih, ha'ch gwah' neeh de os'yoo niih'

nee noh go'o gwaa!

41 Neh gwaa' sah'gwah swa da'wih seek', he ni yòh'-das ne swaa yah, ni gaah' ne ga wis'dah kuh ne gajah', da, jat ga's oh, hah de yo i'wa gee' na eh' a ga'sak

deh òòt gih' he swa yah'da deh.

42 Neh' dih ne ga noo ch' he swa yah'da deh, Phari sees! neh säh äh ne sga yahk'hos häät swa ga'nyahktah' ne' wus'hāš ni ga'yah goh ne' yo nya gās, kuh ne rue, hah de'yòh e'oh daa gee' kuh, wak ah' sho na eh' swa is than ne' neh huh'jih shoh, kuh' no no'oh gwah'shah Na'wen ni yoh: neeh' na gaa gai wa yan'dah goh ha'eh gwah neh huh' na e swa yee ah', aa'ga noh gwa' ha'eh gwah ne sgat deh di swah syo'nant hah ne'neh huh' na'e swa yeeh.

43 Ga noo gh' he sw a yah'da deh', Phar i sees! neh' wa eh swa no'oh gwah neeh'tgah dyò nok'da yan doh he'o weh' hặ nont'gặ n is'ah dah'gwaa noh, neh' kuh ne de swa dă ngo'nyoh' he'o weh' ha nont'ge on'dah gwah.

44 Ga noo oh' he swa yah'da deh, nech hi'ya doo nih

kah me 'Pharisees', de swa'goh saa neet! neh sah'ah zis' ahah gaat' he ni yoh'daah, he yon da'deh sa'dohgwah, tah'ah i gaa' deh jo yan deet, neh' kuh no gweh' ne' meh huh' ha di'ah daa'ngh tah'ah de a nan m'ngndeo khah', he' neh huh ni yôh'dish.

45 O nặh' tos nych'oh, sha yah'daat ne ga ya'nes hãh' ha dih'ni gọ g yặn'dat hah', neh' naa wặ'oh seeh, Sa di'ónyas mih, neh neh' he ni sa wa noo wah neh' noh sgwa'-

meh gon dish nigh' iih.

46 Onah' ha was', Ga noo oli' he swa yah'da deh ne ga ya'nes hah' swah ni'go a yan dat'hah! neh' wa ih' the gwos' o nook'delt' sho ne da ya goh'gwah do'ok hemi yè'ee noos'dehs ech hi'geh daas' noo'gweh; da neh' na eh mis' ne tah'ah deh swa gwe nyooh' ne' joh nyast' a oe'gwah ah' a e swa ye'ah duk' hah'da e swa ya o nyooh.

47 Ga noo oh' he swa yah'da deb! neh sah'ah niis' swas yoo nih' ho wan'dih sa'doh gwaa'noh no'di do gas'dango nih, fis' kuh ech hih'nis hoh' ngo"wan di nyooh.

48 Neh huh' ni dyo ye'ah dah goh iis awa i'wa gwa'ihsos, heh, ech hii'wa'ni yaa dih' he ni ta di ya'noh daa'noh mech hith nis hoh gặ sạth: neh sặh sh ne do gặs gọ weh' neh' to wan di nyôbh, neh' na eh neh', iis swus yoo nih ho wan'dih sa'do nyoh.

49 Neh' din gaio nih ha'en gwah waa doh' noon ni'geh dos'hah Na'wen ni yoh, Neh' no'di do gas'da nih, hik hee haht', ha di'yah daa deh, kuh neh, ha non'di onya nih; da neh' gyee na'o'wan di'noh gon dah', a o wan-dii nyoh' kuh, gyee.

50 Neh na dit'gwih sah' ne'az di gwee goh' no'di dogas'da nih, he ni yooh' gat gwah'sa i'oh he noh o'nis heht'. dwa dya nohk'dah oh he yo an ja deh', neh' na gaa' ga wa-

ji yaa deh' ä ga'i wa yan dat'heht,

51 A dwah'dan dih' sha o'want gwah'sa ih' neh, Abel, neh' a wan'dohk dak' ne sha o want gwah'sa ih' neh, Zach a rias de yoo gash' he ni gaa'nyoot, ne ye sh'datbah, kuh no ngh'sa do'gah dih: do gas' neh noh gwa'os, neh' š ga'i wa yan dat'heht na gaa' ga'wa ji yaa deh'.

52 Ganoo oh' ha swayah da deh ne ga ya'nes hah' swah ni go a yan dathah! neh sah ah ne joh nooh, ne' yeh ho do gwat hah he ni gaa yah', ne' gah mi goh don-hah: tah ah' kuh' nah' nis teh swayooh, neh kuh neh', hwa o di yon'dyeeh, wah ech'hi ya da yah'hih dah' ma ah.

53 Da neh he'ngh weett ha gos nyeh seh na gas noh o'i oh dah shoh, neh ne' sha go'di ya doo nih', kuh ne Phari sees neh ne wa s'noh saa wah a gwus, wa o dinoh kwah, neh' kuh non'da o wan do wih, na gas ak gwus dah des'ho yah'do weeh'doh' heh sha nyeh'an-dyeh; we soh' kuh o i wa gee a'as nyeh syooh;

54 Neh no wah'ni go anh, neh kuh neh, ho nont'ga aoh', ho nih'sa goh nash gwis'dah a'a di'wa o goh nash'ga ya gaht' hash sa'ga ant, a'o wa'i wa'yah duk' a'gaa.

OIWAH XIL

EH' he'nch weeh, no năh' chi o di yah'da ye'ih chi tăh ăh' deh o gwe nyoch' na'yos heet' he ni ya'gotgah'deh noo'gweh, neh huh gwaa' hoh gaak daht' ne' de ă non da'das hăn'dah syoh, o năh' hoh saah' na go yăoh'seeh na go i o nya nih, neh ne dyò dye'ăh doh nee'gagwee goh, Ja dah'ni go ă ăhk' he ni gaa yăh' na dia'heh ătgăh dah'gwah ne' Phar i sees, neh' gặ doh' ne da yout'goh sa'net hah.

Neh săh'ăh ne deh tah'gwis dăh na wa web'să o'ook, na'gă aak' i găă' deh yô'dah sooh; ă wah'seh do'ook

gih shah, na'ga aak' i gaa deh o yan det'heh ooh.

8 Neh' dih ga i o nih, a gwa'nah ot oh son da gooh' i-awas'nyeh o'ook, de yoh'hat hes'geh i wa ga'aak; neh kuh na swas'nyeh o'ook ne wa oh'da goo, neh gih ahih ne 'ni yo'nok dah a'a neh, ga noh sa ga'a'yas hoh ne' neh dan dwat'hyo wi'aak.

4 Neh' kuh nòh gwa'qs, no gwa da oh'ahoh, Sa ngh' a yech'his haa''nih seek, no yah'dah ha'dii nyòò nyòs, nah no nah oh ga'at, tah ah' de o di gwee nyooh' neh, ai'-

gwaa ho'sa di yeeh.

- 5 Neh' din noh gwah'ni go'an dasa he ni a'yah dasa dah' nas he'swas haa'nih seek: Neh' she swas'haa nih'acek; neh' no nash' ho nyooh', hoh haa'des haa yah' nas mis'he o'noll-gels, ha oh'saat; do gas' neh noh gwa'os, Nech' she swas'lisa nih'seek.
- 6 Táh'áh gắh, ne wis' ni wã nọn diih ne ga nọh gặc hàn'ge sah 'ne jih dăh'ọch deh wa'dặc ni ngh' hah de gawan nia ha'dh nọo yờ'i wah haht, tạh šh' kuh deh aga' yah daat ah' na gọ wa yah dah'ni gọo hàh' hiể as gat' Na' wan ni võh'.
- 7 Neir die ha'eh gwah' kuh ne'huli no gek'oo doh' ne swa'noh'sth'geli ga gwee goh! waa'hee'dah. Neh dih gat'o nih', sta neh' a swah'dyohk'stek: ni gwaa ne'-huh niis, he ni swa'yah da noo oh, na eh ne ga a gwah! noo yo' nont'gah deek' ne ga noh'gas hah'ge sah jiii dah' ook.
- 8 Neh' kuh neh gwa'ga, Son'dih gwa'nah ot a o'gt wawaha' he'a di gat no gweh', neh' kuh! No wa'wak' no gwah' ha'eh gwah a o'i wa waha' he'a dii gat no o'yahge o noh ahah. Na'wen'ni yah,
- 9 Noh gwat ha yah'da deh, na ga'ank de a'gi wa'wahtseh, he'a di gat no gweh', tah ah' kuh ha'dh gwah ta'o wa'i wa wahs' he'a dii gat no o'yah ge o noh' shah Na'wen'ni yah.
- 10 Neh kuh neh, son'dih gwa'nah ot heh soo'nyeht, neh wa'o dwa ngo'yant' No wa'wak' no gweh', dis howai wah'eaa gwas' ne'neh; Neh gwas', has yah'da deh ne' neh 'Sian-dwa ng'et gah'daa noos' Not hwa'is ka dogah'dih, tah ah' naeh ne' neh tah do'aa o wa i''wah sa a gwas
- Neh kuh no tišh' nek huh' bi yesh hi yeht' hinout'sh mis'at hab, kuh, he'asi dii gati ne' ti mi'ngh do oh,
  kuh no gweh' ne dih'has des'hi yih, meh kuh ne' desha'go di'yah dib'wet lanh, si noh' i swi'ngh doo nyoyh, henou ya yih, 'a'e swa da'dyah da'geh hab' neh' gih shiin ne'
  nah ot' ae swih.
  - 13' Neli sah'ah nach, ha na dyo'is dah'e ash nele Net-

hwa'is hā do gặh'dih š swa'i o nyặh ne' nah ot' ga i'wayặn'dah goh š'swih.

13 ¶ O nặh' sha yah'dast he ni gặn'dyòh gwah ha wặ'oh seeh, Sa di'o nyas nih, he ses'nyehs ne de ya gya dặi'non deeh, neh' ne dặ ya'gik hah'sih he ni ya gi yah'dagwön ni yòh.

14 Neh nas wă'oh seeh, So'gweh, so'nah ot' ne gặh' de a'yah do'wet hah họ ges'yoo niih'; neh', gih shặh, ne

daa'gok hah'sahs''1;

15 Neh' na go yặ ch'seeh, Swas'haa ek, neh' kuh me swa dah'ni go ặ ặh k' he ni gan deh' ne' gah nơn'hah coh; tặh ặh sặh'ặh neh huh deh dweh'dah gwah he ni o yặn-dọo nyoh' nọo gweh, họo "heh, a weh'o on dyeh' he gah'dah già shặh' nach.

16 O nặh' neh was''gọs nyeh'dah gwặh ne de ga'yặ ọndăăh'gọh, ha wặặ'; Neh ha'š jaa deh' noot'ga nọọ niih

ngo gweh, o doh'hon doh' nòh'wa doo nih.

17 Neh ne' to ngh'do nyos'oh na yah'da gooh' ne'a ohwah, ha waa', A na gyeeh; tah ah' waeh' deh o'nok-

doot' he'o weh' aa ge ge'ooh na ga'do nyaa niih?

18 Neh ne'aa wääh, näk'hoh nä gyeeh: neh' näs knoh'sa gah cho goh' he'o weh ga dä'noh shä ge om'dah gwa'noh, si'gwaa he nä swah'syook nës ges'yoo nik; neh ho'o weh' ä geh'sä noo nih' ga gwe goh na ga dä noh'shäh, kuh, na gas'hä no'nyus käh.

19 O náh' š gš'os na gat'hwa is'häh, Agat'hwa ih, neh' ne wee sôh' yòs hää geeh' sa da'deh sặ no nyah'seeh nas'-hặ no nyưs'hāh; neh' ne sa da'is hặšh, sa dak'họo nih,

ane ge'ah, sa dan det gaa dooh' kuh.

20 Neh gwaa' Na'wen ni yoh' ha wa'ah seeh, Iis' deh-sah'ni gont! neh na gaa' wah son da deh' dant go'waa-nook' ne' sat hwa'is hah: da neh' neh, soo' nah ot' a ja go wa'ga ook' ho i gaah' ne' sah sa na nih'?

21 Neh huh' i ni yòh'da ah ha yah'da deh' nas ha nonyus'hah ha da'dyò ee gih, tah ah nash' de et'ga nog-

niih' Na'wen ni'yoh gee'gwaa.

22 ¶ Neh na go ya oh'seeh na go'i o nya nih', Neh

dih dyò i'wah oh gwa'os, Saa noh' neh a swa'noh do-nyoh gwaak' ne' joh heh'goh, a dih gwa'nah et a swa'-dek hoo nih; tah ah' kuh ha'eh gwah no yah'dah a'dih-

gwah nach nah ot' š swas'yo nyaht.

23 Neh săh ăh ne yoh heh'goh si'gwaa he ni ga'i wah, na eh he ni ga'i wah ne gak hwah; kuh no yah'dah si'gwaa he ni ga'i wah, na eh' he ni ga'i wah nas yo'nyus-

háh.

24. De swa'yah do'wet haak ne gah'ga go waah: neh' wa eh ne' tặh'ặh deh wa di noh'gwặ on dyehs; tặh ặh' kuh, deh wa'di no jii yahs: tặh ặh' kuh deh o di noh'soo-doh' ne yon dặ noh shặ ge on'dah gwah; neh' naeh Na'-wän ni yòh' ha go noo dặh. Ga ặ' nooh niis' ni yò gặ is-doh', he ni ga'i wah' na eh' he yòh'dặh' ne jih dăh oos'hoh oh ?

25 Neh' kuh neh, so''nah ot' he ni swa diih' neh' onda ga'i o nih' ne da'o da'dah ni'goh haah'gwa'ni aak, detha'nak dooh' noo'sa gaa is' he ni yòò weh he a do gweh'-

dii nebs.

26 Da neh dih waeh' gih shặh, nặ swa no o'ook ne' neh huh na e swa yeeh' na gwus' he yò i wus'toh, a ni yodye ặšh' he de swa da dặh'ni goh'hặšh'gwa nis taah', neh',

ho'gwas o gon'dah gogh'?

hogwas o gọn dan gọn?

27 De swa'yah do wet haak no nòh'jah ne' ga ặn dagọo shọh' a wặ'a yặh; he ni yôh'dặặh ho do'dyặ ọn dyeh;
tặh'ặh deh wặ nọn dye'oh daas; tặh ặh kuh deh wa'dihsinyeh; neh dih noh gwặ'ọs, neh ne So lo mon he'nọh de ga ặh'sặ ọh ga gwee gọh' he ni yọọh' ho yặn dưk,
kuh na syọ'nyah dah'gwak he ni yô'yặs dọh, tặh'ặh dahdes'ga yặ ọn daah' naeh' he ni yôh'dặặh nặ gặặ ja wặ'out.

28 Neh dih ne dyšš gwah' neh huh' ni os'yo nyus'yòh dša'doh Na wën ni yòh noh e'oh dah'shoh oh, ne'
gašn da goo shoh' o yšh', në gšš' wë nis'hë deh; neh'
në yòò hëht' yout häh'gon dah'gwah göh' hë wah'sëh do'ook; tëh'ëh gëh niis' sah'gwah'' naeh' taa'she swus'yoni'aak, O iis ne' deh gësh' de swa'i wa gwën ni'yòs doh! SENECA.

29 Da neh' dih ne sati neh' a swih'sa go'ook me' nah ot' gwus a c'swak seek, kuh ng' nah ot' a c'swa ne'geh haak, sangh kuh don de swa da non dahk', on'deswah'dyohk seek, gih shah, he na ya'wah o'on dyeh hiswa'da dyah'da geh'ha aak.

- 90 'Neh săli'āh ne ga gwee goli' mă găli nolu o i olidăh shoh, hặ nih sass nooh to no s'joh dặh shoh ne yoăn'jah gěh: neh' nach' ho ngh'doh ne' She swah'nik heh de yò do ăn'jo oh' he swa yah'da deh! ga gwee goh

nă găă, noh o i oh dăh shoh.

- 31 ¶ Neh' dăh gwa'eh swih saak' sah'gwah ne i'wahgěh Na'wěn ni yòh, ne dwa noh'do oh'sha gwěn ni yòh, da' o năh' na ch' ga gwee goh' nă grad ha'ch gwah & swa'yah do waht.

32 Sặ ngh' ặ swah'dyghk'seek, nặặh' ni swa'wa ji'yāh a'ah; neh' sặh'ặh ặ ch'ni gọ'i yòs'dah gọ'ọọk ne She swah'nih, ne' neh ša hee joh no i'wah gah ne dwa noh'de-

oh'shă gwen ni yoh.

33 Swadaa'ni noh' ne' swayah, de swa'yah doo weet' kuh; neh' kuh neh, swa da'des yo nya noqe ne' ga yaaah ye wis'da daah gwah, ne tah ah dah wa ga yos'mh, neh' kuh nas'ha no nyus'hah ne ga o'yah geh ne tah'ah tọc da yòh'syo nặnt, he'o web na nga'gwa.ch de a'gwenyogh' neh', dòs gặ oh a'wa doh, neh gwah hah nojih no wah' ton da ga'et gant.

84 Neh sặb'ặh he'o weh' ặnt ga'yặn dahk' ne' swahà no nyus'hah, neh huh' kuh ha'eh gwah ne sa nyah'-

sah, ant ga yan dahk.

35 Neh' neh' ga wah'has yook' ne swa yah'dah geh, kuh ne' swat chis'do dah'gwah o dek'ha'nyook.

36 Neh' do sa gya dye s ook he swa yah'da deh' niis, haa di'yah daa deh noo gweh', ho waa noh' naa go'yahda gwen ni yoh, no nah' neh huh' den da'eet he o weh' da o wan di'nyak dah; neh' no nah' as haa yoh', danhah'ho ah'ee yooh' kuh, neh' na yo ron daa dyeh' a gr wah he doo gwvs.

87. Ho ni da oh' ne' neh na dih'hah shah, ne nah na-

yah'da gwisi miyok is haa yok', sign dys gwah' ho nont'i ga a oh' gwah: do gss' oh gws os, nek naah'de gagont': di an'dyah daa haah, neh' na o'goh dyooh is nondak'he mih, neh huh' kuh int hat gon dok' di a go yih'nwa ih.

38 Da neh' gih shih' neh huh' nis haa yoh' ne dyeh dool ni jo'is daah eeh, shah de'wah sout hih' gih shih, neh' gwah, no nont'ga a oh' ne' san'go gih', ho'nis dii oh' ne' neh wa dih'hah shih.

39 Da 'neh' gwah huh' awä noh'dook' në gët, neh' gët shëh ne të neh'do oh he ga noh'soot teh tha yën deerih he nën dyô'is dah'e sak' ë o yoh' na nos'gwa oh, neh' wa eh' na'ot ga'ë'oe'oh, a'gëë noh' de a'weh oh' de ë'nongët' sho keh ga noh'soot.

40 Neh' din naih'iis ga i'o ni'aak swa deh'sah o'ok :
neh säh'ih No wa'wak no gweh' sat heh' neh huh'
nin dwo'is dah e sak' no näh' s os'aak deh swas'ha eh.

năn dyc'is cah e aak' no năh' ă gă'aak deh swas'ha eh.
41 ¶ O năh' ne' Pe ter ha wă'oh seeh, Syah'da gwenni yoh, :ith' gah ne gah' oh sgwes'nyehs nă gaă de ga'-

ys on dash geh'; o gii', neh' nee'ga gwee goh ?

42 O ngh' Na yah'da gwen ni yoh', ha was', Son dih', ne gah' ho i'wa ye'is dooh', he hah'shah ni gont' kuh; heos de'is deh he'ga ngh'soot, ne gah' ne yah'da gwen'-ni yoh wa'yah da gwen ni yos ant ha'noh do'ok ho ngh'-soot, neh' ant ha go ya'wih seek' he ni wa da noh ge ahden yoh dath neh gak hwah no nah': ha gu'eh seek he'-ni a di ya noos'!

48 Ho dặs oh' ne' neh na bah'shāh, no yah'da gwenni yòh no nặh dặnt heh' š an dyặs gwah' neh huh gwah'

ni • ye'an dyeh.

44 Da neh ne ga i'wa gwen ni yoh' oh gwa'oa, Neh ne' tgu gent' neh a o'yah da ga yaa dah' aut ha'noh do-

ook ga gwe goh he'ni o yah.

45 Neh gwan', gih shih, ne' neh na hah'shih inthih' na win'nyah san gooh, She i'wa gi'is doh he ni yoiweh' dint heh' Na gyah'da gwen ni yoh; O nih' i oh'sawih' ni'o go yiis'da'nooh naa'di ji noh' ha dih'hah shih kuh ne wă ni'os hoh'oh, neh kuh nă an'dek hoo nih, ă-

o'ne ge'ah kuh, neh kuh na o no'ah doh;

46 Da neh' no'yah'da gwen ni yoh' ne' neh maa hah'shah, ant heh neh' wa nis'ha deh no nah' a ga gak deoh'ni go'aah, neh huh' kuh nan dyo'is dah'e aak' no nah' a ga aak deh thos'ha eh, neh' neh hah da 'o yah'dyahkduk' neh huh' kuh a o wa yah'don dyeet' ha'di yah daadeh' ne' de a dii'wa gwen ni yos'tah.

47 Da neh' kuh ha yah'da deh nas hah'shäh, ne' ta yändee ih' he ni oh'ni gooh dääh na yah'da gwen ni yòh', neh' dih ne täh'äh de o'deh sah'oh, täh äh' kuh de o'i wa yeis dooh he'nit hoh'ni gooh'dääh, neh' ne' wee soh' hi-

ga'yah do'ook ha yah'da deh ne ga joh'dyah.

48 [Neh gwaa' ha yah'da deh ne täh'äh deh to'nohdoh, neh' kuh ne' noh o i oh'däh shoh' nash' he'no ondyeeh wee soh' a'o wa yäh duk, doh gaah ah' sho' nă owa joh'dya yänt. Neh säh'äh he ye yah'da deh son'dihgwa'nah ot wee soh' ä yon da da'wi aak, wee soh' kuh naeh hä swan di änt'hwä aak, he ye yah'da deh; neh' kuh haa yah'da deh', he'o weh' no gweh wee soh' ä o digon'dah go'ook, wee soh 'kuh ne' neh ä o'noa haa ek' ne dän dweet' haa yah'da deh.

49 ¶ Neh a gyoh'dah goh' no jis'dah a wa'ga dih ne yo an jah geh, neh' kuh neh', a'nah ot mih da wa ga'de-a jo ni'aak o nah gih shah na gaa ne'wah teh ga'ja o neet!

50 Neh' gwaa' ne'huh na gyäh' ne bap tiam na waga dye'ah dah'gwäh; neh' dih' na eh naah'de yòò dohk' a dyò no ok'dek nek'ni go'āh gĕh he na yo'nia heht hagai'wa ye ih.

51 Neh' gặh ni sweeh' neh' a gyoh dah goh' ne' sgặt noh' ti ga'i wi yòòh' ă gaat gah ne yo ặn'jah gĕh! Neh noh gwa'oo wih, Tặh"ăh; neh gwaa' sah'gwah ne

dă wan"dek hah"sih.

52 Neh sặh'ặh nặ gặặ ne'wah ặ wnh'sa wặh, neh ne' dặặ non dyahk' nee' wis nặ non di'aak ne aga ngh'saat, neh neh' sặh dặ wan doo gặnt' ne' dek nii, neh' kuh ne' dek nii dặ wan doo gặnt' neh' sặh.

53 Neh naa găh'jih dă ya'dek hah'sih, dă ya doo gănt' no'aa wak; neh' kuh naak sah'go was' da ya do gant' noch'nih; neh' kuh' dya gya do gant' ne ye gah'jih ne go'aa wak, neh' kuh ne yek sah'go waah dya gya dogint' no noh šh; kuh ne gya da dee sah' i gia, neh sho' kuh nach dă gya do gặnt.

54 Neh ha'eh gwah naa'go ya oh seeh no gweh, Neh gaas no nah' e swaa gah' da wa'dah jih'ga wa'ant neegašh'gwahs gwas, wah o gon das dyeh' gašs e swih', Da-yòs'da an'dyeh seh, neh gašs' ne doo gas' neh huh'

noh'o wah.

55 Neh' kuh no nah' gass e swaa gah' an dyeh'gwaa da gaa gon dak' e swih' gass, Neh' na wah'da i'yaht;

neh gặặs' ne do gặs' neh huh' hwah'aa wặh.

56 his ne de swa'goh saa neet swa gwee nyooh' naeh' swah ni'go a yan daha he ni ga'goh soh'daah he ga'o yadeh, kuh', he yo in ja deh; a'na eh ni yòh'daah', heh tặh'ặh deh swah' ni gọ'ā yặn dahs' he ni yòh'dặn dyọn'dych nee waah'?

57 Da neh' kuh, a naeh' na gas niis he swa yah'dadeh' nelt dah de swa yah'do weet hah' ne' neh huh'jiih?

58 Neh' no năh' neeh' ăs neeh' ne'yah ni go ăs'wa ăs' he'o weh' tặh dyoh ne sha i'was yoo nih', neh' heh', ah sat'hai neh' no aah'ges'hoh, sa dye'oh daat dam'deh has dooh' no'sa yat gah; dya gwah' sho ne'huh neh huh' s ya gon duk' he'ta yah da deh' ne de a'yah do'-wet hah; da' o nah' ne de a'yah do'wet hah', neh huh' has vant gah' has yah'da deh' ne' sha go yee negs; da onih neh', sha go yee noos' neh' naeh' neh huh' haaya'yah dii nyoht he'e weh' on da'deh ho'doh gwah.

59 Neh' nèh gọ'o wih, tặh'ặh tọọ'sah sat'ha daat ne' neh huh, he ni yòò weh' hāh se ga nyahk' na gwus' he yò-

i wus'toh.

OI'WAH XIIL

TEH' na di'yah da o nyok' ne' neh ho o weh', de wa'dyes doh, neh wa o'wa o wih he'ni o di yah'da wah'- oh neh Galileans neh' na dit'gwäh sah, ne' Pilaté deo'yes doh gade' has di'yah dah'daas.

2 O něh' ne Je sus det hos'nych ch ha go yž ch'sech, Iswee di gžh ně gžš' Gal i leans neh si'gwaa ho di ws'neh a'goo noh', na ch' nee a di gwee goh' ne Gal i leans, neh' sho on da ga'i o nih' he'neh huh noh de'o non'doh'ho ga'nyas'oh nă gžš he ni ya'wăh oh!

8 Neh' noh gwa'os, Tah'ah: neh gwaa' na ga'an dah de ji swah'ni go'an dee nyooh', ga gwee goh' ne huh

e swa i wah'doh.

4 Neh gih shāh' kuh ne de gyoh' sga eh' i gāā' mis non diih, ne' de o di yah'da ih doh shah gah'hnye nāh' ne Silo am tgas dā'oo duk, neh kuh ne' wa o di nyòh, neh' gāh ni sweeh' neh si"gwaa aeh' he'ni o dii"we neh'a go'noh na eh' he ni yoh'dāāh nee'a di gwee goh nogweh' ne Je ru sa lem ha'di no gek!

5 Neh noh gwa'oo wih, Tsh'th ne'huh, neh gwam'ns gt'aak deh ji swa dat'he wah'dooh, dah de ji swah mego'an de nyooh, ga gwee goh ne'huh neh huh' na ya-

with eswai wah doh.

6 ¶ Neh' gwah huh' wase'nyeh dwk në gëë' de'ga'yëon dësh'goh: Neh' nas yah'da deo gësh' ne'o gweh hethon'doot ne fig noh gë'on doh'dëh ga yën' twah oh he'o weh' ho yënt'toh ne nyo'gwih sëh; da neh huh' heyos'oh, heh gë ih neh nas wih'sa goh a'dih gwah' edoo niih: neh ne tëh'ëh de o gësh.

V Ongh' ha we oh seeh ne' de oos nyeh he ga yen toh' noo nyo'gwih esh, Sat ga's oh, neh në gës o nëh' sen ni yos hë gee i gyoh! neh huh tgih saak hehs na yo de'ni aak në gës' gë ih fig noh gë on doh'dih, tëh'sh dih deh ges'hë nyehs, i jahk dih; s'nah ot' gei'o nih' heh

neh huh' hach gwah ti yo'de ta ja di'yoh goh?

8 Neh ne' det hos'nyeh oh, ha wa'oh seeh, Syah dagwen ni yoh', sa noh' sho hah dah'sya o nyooh' ha'eh-gwah na gaa' yos haa deh, he ni yoo weh' dak heh'danoh'gwat hooh ho'on doot, nah' kuk na gih'da yana hok.

9 Neh' gih shah' na wan do nih', [neh huh'jih wa'el :]

tặn th' già sháh, t ge/st ne' neh, e năk wach th'ayahk sho.

10 Neh he'o web sha go'i o nya ni ak sga noh'saat hij-

nont'gë nis'at hah', na wën da do'gëh doh'gëh :

11 Neh' ne' jat ga's oh, ye yah'da do'gas noh ne yageo gweh', neh' go dys ni neh' not hwa'is hah no yah'dajii yoh' deh gah'has deca hast, de gyoh' sga ch' ni yoe'ha gee noh o'nis heht, neh' ne de ya go dyah'dak donoh, a gwus' neh ne tah'ah deh je gwe nyos gwah nosa yot'ges goh.

12 Neh' no nặh ne Josas' oh sha goo gặh', neh ne sha'go no gọh, sha ga wã oh' seeh kuh, Lis' neh si'oh, anặh' na eh' sah sa' des hặ an daa gòh', he ni sa' yah daa-

was sa ye no wah koh.

13 O něh' oh shago nis'oh da'šh: neh ne' wah o'gon-daa dyeh' sa yon'dyah da gwa ih sih', oh to wa šh'sš o-

nyoch, gwah huh', Na'wen ni yoh.

14 O nặh ne' tặ nọh'do ch' hặ nọnt'gặ nĩa'at hah, ganoh'kwặs hặ gọoh' des ho wặ nọh'sẽ gwặh, neh ga i'ọnih ne Je sus, sas ha go jặht' na wên da do'gặh dạh'gẽh, sah' kuh na gọ yặ'oh seeh no gweh', Neh' ne yee ih' ni wặ nĩa hã geeh ni ga'i wa yặn dah'goh no gweh' nặ-yea dye oh'daat: neh huh dih' ne' neh he ni wặ nĩa hã-geah ga oh' da swat'gọn dyk, sa yech'hi jăht ne swangok'da nih; sặ nọh' nạch' na wên da do'gặh dọh'gẽh.

15 Neh Nayah'da gwen ni yòh' o nặh' des ho wă noh'să gwăh, ha wặš', liơ ne de sat'gobi saa neet! tặh'ặh
gặh nặ gặš ne ji swa'yah dasa hoh na wen da do'gặhdeh'gặh deh sa'hɨğ an da gwen' noos'hee nặh' o noh'ga es,
neh gih shặh ne gặ on da nặh'gwih de wa'oh dees, he'a weh' de ga'das tah, s'as haa ih a a ne ge ăh'da nii' neh!
16 Da tặh'ặh gặh' kuh ha eh gwah deh ga'i wa yặn-

dah'ggh nă giả ya giác gweh, nah nach aha go'a wak ash' A bra ham, nah' aha gòs'bă ent Na nin'he o noh, nă giải' o năh' de gyoh' aga eh ni yòs'hă gee noh o'nisimht, no sa yan da das'hā on da gòh na'wăn da do'găhdah'giàh'!

17 Neh huh no năh' neh' sha ăh' nă găă noh o'i oh'dăh shoh', ha di gwee goh' no wa'i was'wa as wa a nonde'šh: da neh' ne ga gwee goh' no gweh' wa š non-doh'ho šh', neh dyo i'wah he de ga'šh saa oh' he'no ondyeeh' ne yô'i wa gwee goh.

18 ¶ Oʻnăh' ha wäğ', A ğäh noo'' nah ot' ne tänộh do oh sha gwen ni yôh Na'wen ni yôh, des gya dyeneh'kuh neh, a'nah ot' aah' noo gwes' do'sa-

gyă'o da ak'?

19 Neh ne'huh des gya dyee ah' no noh'gwa o ji waagặh' jo noh'gwã ont, de oh'gwãh noo'gweh, neh huh' he o dyooh' hoo'yant hoh' ne ni ga a dah'a ah ; noh'wa do dyaak, ga on'daa daah' kuh o doh'oh: ne' jih dăh gọs họh ch' nech'tgặh wa dii dychs' neh huh' wă non'dăt hah' wă nă'no ees tah' kuh, heh, oh hah'dăă'gwa oh.

20 Daneh seh ne sašh, Ga'š o weeh noh dšs'gyšheh', tặ ngh'do gh'shặ gwen ni yôh Na'wen-

ni ydh'?

21 Neh' des gya dyee šh' ne' yes heh št gšh'dah gwah, neh' ne de ya'gòh gwih ne ya goo gweh, ot heh'shigooh' wah oh'set, sah' ni ga'noh hoh ne yon da'noh ge'ăh dah'gwah, he ni yòò weh' ga gwee goh' hwah'oot gih.

22 O nặh' hoh dặn dyogh' đe sh'ngn do'gòh daa'nooneh' ne ga non'do wa nas' kuh ne ni ga'non daha as'hohoh ho di o nya'ni sa dyeh, neh huh'gwa heh, tga non da-

yah' ne Je ru sa lem hwa we noo'dyeh.

23 O nặh' sha yah'daat ha wặ'oh seeh, Syah da gwenni yòh, neh' gặh ne' dòh gaah ah' ặ sho wạn di'yah dangòh? Neh' na go yặ oh'seeh,

24 Ja deh'has dook' ne' neh huh' i gaa' ha e swa yoh' heh, tgah ho'ga ant' ne ni gah'ho ah'a ah: neh sah'ah non gwa'oe, Got gah'den, ne'huh a yon da noh'gee at' na'a ye yoh, neh' gwaa' ne tặh'ặh deh as oh a'ye gwee-· nih.

No nặh' ¾ yò'āh dọ'ọọk na a nọh'aa gwen ni yòh' 25 dặnt ho'dah g'ook, ặs hòh'ho dook' gwah huh. Neh nơonah' a wah'sa wah mas'dah dan diswa dah'syooh, nah neh in di'swah ho ah es yo'ook', a swa'do ook', Syah da gwenai yòh', Syah da gwen ni yòh', da gwah'ho doo gwus; neh'ne dặch he swa wặ ngh sốm gòh, neh nạh làs he swa ga tặh ặh nih' deh'gwa yan'dae ih, he'o weh non de swe'no'ok.

26 Onah' a swah'sa wah' na swih', Neh huh na eh' ogwa'dek ho'nyas oh, o gwaa'ne ge'ah kuh hee'se gat, nehhah' gwah huh' sa di'o nya'nis oh, he'de yo gwa non dagwen dee nyoh.

27 Neh gwaa' ne' dont hih, neh' noh gwaa'oo wil, tit in niih' deh gwa'yin dee ih' he'o weh' non de swe'ao ook; swat haa daat niih' he ni gyah'da deh, ga gwee-

goh' ne' wa eet gah' awa i'oh deh'goh.

28 Neh huh ne' neh dặ yoh'sặnt hwah'so ook dặnt hặnea dyòh'gaa'nya aak' kuh, no nah' as he swa gah' neh, Abraham, kuh neh, Isa se, kuh ne Ja cob, ga gweegoh' gwah huh' no'di do gặs'da ni'ak, he'o weh' tặ noh'do oh'sha gwen ni yoh' Na'wen ni yoh, neh nach, niia' nas'deh ha jech'chi yah'doh ya'go ook.

29 Neh' năn tă neh daa nooh, ne tgăăh gwit găhs, hegăăh gwăhs' kuh, neh kuh not ho'weh geh, kuh, năndyek, neh hoh' sa non dyssh' he'o weh' ta noh'do oh-

shă gwăn ni yòh' Na'wăn ni yòh.

30 Da neh' ne' jat ga's oh, neh' gyee ne'huh nee noh'gash go sh'goh neh, o su dogh' s jou doh, neh' but gyee no'an dooh' go deh'o on dyeh, neh' nach' nee noh gith & ja ga o nyaht.

81 Neh shah waa'nis haat, ha di'yah da doo gaah' ne Pharisees neh huh' ho di'yos oh, ho wa'oh seeh, Ho'saja gjat, sa sat'ha dast nek ho'oo weh; neh sah'ah ne'

do do a jo wih nad yaan yoh' neh, Her od.

82 Neh' na go ya oh'seeh, Swah'dan dih, she swa'oomih' meh hoigis' ngh'gwatgwas, Satga's oh, neh ne' ske yat'dit göös nadi'nis be'o noh, neh kuh neh' ske-jah'dan neh' në gëë' wë nis ha deh, ž yoo haht', kuh; da neh' neh, mah' dwa niaha deh, onah' aga dya!milk dik he ni ga'i wa yan dah'goh nek'huh.

87

33 Neh huh gwaa' nach, neh' nach ne' tga gont' š-geh'seek nă găă' wă nis'hă deh, kuh nă yòò hăht, kuh ne' wă nis'hă deh ne' neh ă jo'non dăă dyeh: neh săh'ăh ne' tăh'ăh nach' deho gwee nyooh' no'yah jih non da'ă eeh no do'găs daa nih' he ni ga non daa văh' ne Je ru sa lem.

34 O Je ru sa lem, Je ru sa lem, iis ne she nyòs' no'-di do gặs'da nih, sheh sgwe'oh yaas' kuh gặs' ne to-wan'dih hahs' heh' syah daa deh, do gwah' noo o nặh' noo ke yah'de o'oh ne sak sah'dah shoh, neh huh noo'wa gyee šh' he ni ga'yeh hah ne da gaah'ash noh ga'yah de'o eek no dit'hwas hoh oh ga na gos daa go'o gwaa, tặh ặh gwaa' niis deh sa ga yặh'oh.

85 Sat ga ă oh, neh năn jo noh see gah a gă ook, sho, he sa noh'soot; neh' ne do gas oh gwa as Neh ne tahšh too'sas gwa gšh' he ni yoo weh'. hā ga i wa'eeh, nonặh' š swih', Ho dặs oh' ne' neh huh das'weh dah'go on-

dych hoh să no gooh Na vah'da gwen ni voh.

OľWAH XIV.

A neh' he ni ya 'wah oh he'noh weeh neh huh' hwa'a yoh' ho noh'soot sha yah daat ne ta noh'dooh ne Pharisees, na sh'gwask na wen da do'gsh doh'gĕh, neh na gwus' ho want ga a''os oh.

2 Da jat ga'ā oh, neh' na yah'da doo gaah noo'gweh neh huh hặh dyoh' he'a gat, neh' no det'gwis dặh'gwāh.

o nee gaat' dyo i'wah.

3 O nëh' ne Je sus tos nyeh'oh, ha gos'nyeh seeh ne ga ya'nes hah ha non di o nya nih, kuh ne Phar i sees, hawăă', Neh' gặh ne ga ya nes hãh gẽh nặn jo da dec jặht' na wen da do'gah doh' wa nis'ha deh !

4 Neh ne' ta a non dyech' sho. Onah' wa o yee-

nooh' sa o jäht' kuh, shot gah'wäh kuh:

5 O nặh' do saa'go wặ ngh'sa gòh, ha wặặ', So' nah ot' he'ni swaa diih', o ya'da gooh' gih shah' ha ga'yah daht noos'he nah' o noh'ga es, neh gih shah ne ga on da nah'- gwih de wa'oh dees, da neh' gặh ne tặh'ặh no nặh' shọ' kuh na wĕn da do'gặh doh'gĕh tọo'sah syah'da dah'-gòh?

6 Da neh' ne tặh ặh seh' de o digwe'nyọs coh ne do'sa o wa wă'noh săa còh nặ gặặ' noh o i oh'dặh shọh.

7 O nach' des ho yặ on dăăh goh' he'a di gat, no wặngo'gah doh, no nặh' sha ya noht' he neh gặặs ha di'ngk dăă gwws' ne ga nok'da no o nyoh'; ha go yặ oh'seeh,

8 Neh no nặh' so gaah' no gweh oh she swa o gaht' neh huh' hặ sweeh' he o weh' ặnt họ wa di'nyak dặh, sặngh' neh huh' hặ swa dyặth' na gwws' heh tgặh dyonok'da yặh, dyặ gwah' sho si gwas' he ni a o gweh' dan mặt gwat ni is' hẹ ni yòh' dặth neh huh' ặ o wa nok' dặt gwws;

9 Da neh' ha yah'da deh ne yāš'noo goh kuh ne sha yah'daat, neh huh' š o yoh', ä yā'os, Hes nok'dothas' në gëë' ho'gweh; o nëh' ne' neh äh sa'de äh nonäh' neh häch ha'dah nok'dää gwus' na gwus' eh dah'göh.

10 Neh gwaa', no nặh' ặ dye'sặ nook neh huh' ặh saadyặšh' na gwvs' eh dah göh dyo nok'da yặh; neh huh dih', no nặh' ặnt heh' ne yặặ'ngo geh o gwe nyooh' nặyặ'oṣ, Gya dặặ coh', heht gặh' sat his; de ye sa yah'dano'oh gwaa'nooh, dih', nặặh' iis he'a dii gat ne' shahgaat' dặ swa dont.

11 Neh săh'ăh neh, son'dih gwa'nah ot heht găh' ă oda do'ni aak, eh dah'gĕh ăs ho'wa yoo nih; neh' kuh neh, eh dah'gĕh ă o da do'ni aak heh tgăh' ă o'wa is.

12 O nặh' ha'eh gwah ha wặ' ch seeh no da ni'no goh', Neh' gặặs' no nặh' ặh sek hwa ặh naah de wặ nis hã ặh neh gih shặh nòh gặặs' ah, sặ ngh' neh hặs he'nok họch ne swa dặ' oh shọh, kuh ne de swa' dặ non deeh, kuh ne ahe nook shoh, kuh no nont'ga noo nihs' de swặ' noh sane gặs' yoh; dyặ gwah' sặh' ặh sho ặ je 'sak dahs' nặặh' iis neh' dặ swạn' di wah' sa gwat' heh' syah daa deh.

13 Neh gwaa', no nặh' ặh sek'hwa ặh, neh hoh she-

nook no'ni dặis, ho di'yali da ji yòh, ho dih'sohk hah

kuh ne de a di gah'gwee goh.

14 Da neh' ä sa'däh swi'yòh heht; neh săh äh nach, ne täh'äh de o'di gwee nyook' ne do'sa dii'wah săs gòù heh' syah daa deh: neh săh'äh nach neh hub hah diji sa'dii wah să gwus' no năh' dănt hä'nont gă'oh sooh neh' ta di'wa yee ih.

15 Da neh' no nặh' sha yah'daat he'ni ă noa dảih nơ' shah gaat de o nọn dọn dọh wa'ọok nặ gặặ' nọh o'i oh'-dặh, ha wặ'ọh seeh, Ho dặặ ch' ne' neh, ne' neh huh' hặs haah'gwaak he'o weh' tặ nọh'do ch'abă gwen na yớh'

Na'wĕn ni yòh.

16 O nah' ha wa'oh seeh, Neh' naa yah'da doo gaah' noo'gweh, waak'hwa ah, a gwus' hoh dwa'dohk dah, get-

gah'deh kuh hwa'go nook hooh:

17 Neh' kuh no hah'oh no nặh' shah ga'eeh he ni jon'-dek ho nih noh găăs'ah, neh' nặ'o go yặ'os no wã noọ'-gah doh', Gas oh' da sweet', o nặh' sặh'ặh hah de yo'i-

wa geeh' ga'ya nan dah'oh.

18 Neh' o nặh ne ga gwee gọh' shah ta'dih ni'gọ ặn dặh' wa ặ'nọh sa wặh wa ặ'nọn dọ'c syọk no sa o wặ nọọt gah' sho họ wặ nọo gah dọh. Neh ne' to dye'ặh dọh ha wặ'- oh seeh, Neh' niih nak heh'da nii nọh, ga i'wa yặn'dah-gọh dih nặ gat'gat hwah'sah: oh gọ ya dọ c syọh'gwäh dih, họ gyah'doh da ah' shọ niih.

19 O yah' kuh ne' wašh, Neh' ne wis' ni yo'wšhgă geeh' no noh'ga es ak'ni noh; neh' dih, ne' neh huh hā geet', ă ga dă noh'gee ăt, ăk nos gwak dooh, neh dih noh'go ya do'e syoh gwäh ho gyah'doh da ah' sho niih.

20 Oyah' kuh ne' wa sh, Neh' niih na ge'nyak heh'-

gh: neh' dih ga i'o nih' deh sa oh' on'da geh.

21 O nặh' sho yọs oh nas hah'shăh neh' ne' wa e'e wih no wen ni yòh' nặ gặặ' ngh o'i oh'dặh shọh. O mặh' na nọh'sa gwen ni yòh oh ta de nyặh'dohk, waa'wặ ọs noo-hah'shăh, Deh sah să i'yặh' sah'dặn dih neh huh' hặh-seeh' he'de yo nọn da gwen dee nyọh, kuh' he de yòh'äặ-gwen dee nyọh, neh' das hee yọht' no'ni dặṣ, kuh no-

di'yah da jii yòh, kuh no dih'sohk hah, neh' kuh ne'

de a di gah'gwee goh.

32 Neh ne'aa wash' naa hah'shah, Syah da gwen ni voh. neh' nach neh, o nah' neh huh noh oo wah' he ni sa'i wih'sah oh, neh' dih neh, ah soh', o'nook doot.

23 O nặh' Na yah'da gwen ni yòh' ha wă'oh seeh naahah'shah. Neh huh hoh seeh' ho'a de nyoh no a'as daahshoh, gah ša'goos hoh' gwah huh, ha di'ah dah'gwa noh no gweh, neh' năs'he ya di'wa yă oos dăh, ăs he'ya do'e-sych'gwäh ne' tga gont' on'da di yoh', neh' na ga noh'sih hak noh'sòòt.

24 Neh săh'ăh noh gwă'os neh ne' deh jo'gweh daat ah' he'ni a non diih not'ga no nyah'oh ho wa noo'gah doh

ta'ak dooh na gek'hwa eeh.

25 ¶ Neh no noh'dan dyooh' gan dyoh' go waa nah' no'nee nooh: neh ne' det ho dih sa dee nyooh' ha go-

vă oh'seeh kuh.

26 Son'dih gwa'nah ot' noo gweh' neh huh' ant hat'-gon duk he'gyah daa deh, a ga'aak naeh' de os'wa as nòòh nih, kuh no noh'šh, kuh nee'yòòh, kuh nook-sah'dah shoh, kuh ne de a dặš non deeh ha di ji noh' wa ni'os hoh oh kuh, ha'eh gwah kuh hoo'heh ne'a ohwah, tặh ặh' deh o gwe nyogh neh, iih a'e i o nya'niaak.

27 Neh kuh neh, son'dih gwa'nah ot a ga aak de a'wih no'o wäh' ne de ga'yah sont, täh äh' deh o gwenyooh neh, iih a e i o nya'ni sak.

28 Neh' waeh, neh, So'nah ot' he ni swa diih' na ehhe sak ä gah'noh so niik ä gas'dä o dahk, 'ne neh' yasa ch on'da dye sut' na'a dyssh on da as heet' kuh he na ga gaah heht, a'din gwah' neh huh' hah de ga yee ih' he'mi o văh' nă an dyă'nohk dăh ?

29 Dyš gwah' săh'ăh sho no năh dặnt hos'dă ă dook he'o weh' a wan da dah, tah sh gwa' nach deh o gwenyooh' na'a dya nohk dah, ga gwee goh he ni yoo na-

yont'gat hòh & o wan dan do nyaht,

80 A's nih, Neh' na gas' ho'gweh, toh saah' ne wa-

ah'noh so nih, tah ah' de o gwe nyooh' na'a dya nohk'dăħ.

31 Neh'gih shah neh, soo ne go'wah go waah' waa diyòs'heh, dặ i doo gặh' no yah' ne go'wäh go waah, ne neh' yaa eh' on da wa dye ặnt' na'a dyặặh, da'a yah'doweh'daa nooh, a'dih gwah ho gwee nyooh', ne' wus haah' ni wăh'nyah es'hăs hăăh' dă an di do găh no năh' dă yasdăht, ne de wvs'hặth ni wặh'nyah es'has hặth ni gặndyòh gwah' da an dyòh gwa'o wih?

32 Neh' gih shah nah'soh wee ah' da eh' ne' shayah'daat, neh ne waa'dah haht, oh to'do an joos' na' dihgwah non da ga ye'ah dak ne' sga noh' sho o'sa yaa doh.

33 Neh huh dih ha'eh gwah ni yoh'dash, son'dih gwa'nah ot' na gaa' he ni swa diih, na ga aak ga gwee goh' de ot'gah wash he'ni oo yah, tah ah deh o gwe nyooh neh, iih aeionya'ni aak.

34 Wi yòò neh, o jik'heh dah: neh gwaa' gih shah nă yòh'do ni'aak no jik'heh dah ne de yò'yòh jis'dah goh, ga š o weeh' noh dant gaa'wih dah'go ook' nas ga'jik heh'-

da găh'dak'!

Tặh'ặh deh gaat gaah' deh jo'yah da'geh haas hãh he'yo an ja deh' neh' gih shah hoh dah'so joot; neh gwaa' no gweh' as deh' he o non dyehs. Neh' haa yah'da deh neh' ha oh'doo doh' he'o weh' ha ok'has doh', hot hon deek ne' neh.

OI'WAH XV.

NAH' dos ga'oh he o'nont his'doh haa yah'da deh', ga gwee goh' na dii'wis de'o ees, kuh no dii'wa'neh-

aa goh, neh' na'o wan'di wat'hon daa dah.

2 O nặh neh', Phar i sees, kuh ne' sha go'dii ya doonih' wa o wan dwen'ngh dih, ho nas', "Neh na gaa' pogweh' ha goo gwus' no dii'wa''neh aa'goh, neh' kuh shah gaat' de's non doos.

3 O năh' neh waa'gos nyeh'dah gwăh' nă găă' des'ga yi-

on dăăh goh, ha wăă'.'

4 So' nah ot' no'gweh he ni awa diih', agat' de wäh'nyah eeh ni o'nos gwaa yäh' ne de yò di noh'gă ont, agayah'daat gih shäh aa'o nos'gwah dooh, täh'äh gäh ta'atgah ne' dyòh dooh ni wä'nos hääh dyòh dooh' kuh
aga eh he'o weh' deh'e no gee nyoh, neh' a'a yah'dihsaak hah' no yah'dah doh'oh, he ni yòò weh' häs haa gäh?

5 Da neh' kuh no năh' sa'a găh, haa năh'sah geh da'-

ă dăh sho doh'ho on dyeh.

6 Neh huh' no nặh' sa'a yoh, hwa'go nook hooh', wago yah'de o'eek no dặ'oh shoh kuh neh' shah gaat' hặnặ'noh sa ne gặs'yoh ha'go yặ oh'seeh shah gaat' he dwa'doh ho'ặh; neh sặh'ặh, ne swa gee gặặh' nak nos'-

gwah do'ni noh ne de yò'di noh'ga ont.

7 Neh' noh gwĕ'os, neh' ne si gwaa' naeh ni dyawen det gaa das ne ga o'yah geh ne jo gweh'daat do sa'-yah ni'go an dee nih ne go i'wa neh'a goh, naeh' he ni-yoh'daah ne' dyoh doo ni wus'haah dyoh doo kuh agaeh ni a non diih no gweh, ne tga i'wa yee ih, tah'ah i-gaa' dah de yo do an jo oh ne doo' sa'a nah ni'go an-dee nih.

8 ¶ Neh' gih shặh, sọ' nah ot ne ya gọo gweeh', wus hặš ni yò wis daa geeh' no wis da noo oh' ni ya goo-yặh, sgat' gih shặh š ya gòh dooh, tặh ặh gặh neh, o-nặh' shọ kuh a ye jis doo dặh, a yea gặa waak ne ga-nọh soọt, neh' kuh na gwus'' š ya ih saak jih' he ni yòò-weh hặ jee gặh?

9 Neh kuh no něh' sa'yee gěh, wa o'wa di'yah de o eek ne go dě'oh shoh, kuh neh', dě ně noh'sa ne'gěs yoh, ga wěš, Shah gaat he dwa'doh ho šh; neh sěh'šh ne

swa gee gaah' na gah'do ni'noh.

10 Neh ha'eh gwah noh gwa'oa, Neh ha'eh gwah nặndya wòn det'gãa dặh' he tặ nih dyoh no o'yah ge o noh'shāh Na'wòn ni yòh ne jo gweh'daat dặ jặh ni go'ặn denih' ne go i'wa neh'a goh.

11 Neh ne'aa wash', Neh naa yah'da doo gash' no'-

gweh, dek nii de o'deh dok' de'i ji noh:

12 Da' o nặh noos'toh ha wặ' ch seeh nòoh'nih, Hah-

ni'ih', da goh niih' nas'hā no nyva'hāh he mi yô'i wah niih ā wa'ga dyah'gāh. O nāh' wa go yahk'ho os he'o-

weh' ni ch'heh goh.

13 Neh' ne' dòh gaah ah' sho no sa yòò daah' o ngh' noos'toh', ga gwee goh' wa e'o eek, neh' ne de ot'haah'-gwäh, wee ah' dyo än ja deh' he a wee nooh, neh hah' he o'däh daah' he'ni o yan dok, neh da ga'i oo nih, heh oh dääh eeh' sho ni o dye'o dy'ehs ho'he dyehs.

14 Neh huh dih' no nặh ga gwee gọh' shaa'dặh daah', neh ne da wa'deh haas dọch' wah a go dọs'weh da'nọcs he'yo ặn ja deh' ne' neh huh; o nặh' ohiwah'sa wặh'

noh dwa'do an joh ha yah'da deh.

15 O nặh' hoh dặn dyooh' neh hah doo'non'dih heh'oh, na no'geh o weh' ne' neh huh' dyo'ặn ja deh; neh huh' hwa'o haht hot g'yặn doh, gwn gwis' g o non dặ'ook.

16 Neh' to gaz yas' sho ne' neh a'a det'gwis dfih' not tgo'wah sa ah' ne waa diis' ne gwis gwis. Neh ne

deh soo gaah' no gweh' a'o waa yoh.

17 Da neh' ne năh' saa'dah wăă dook, ha wăă', Dogwah' noo' naeh ni oh'hah shăă yăh' naah'nih, ne neh-huh' naeh hah de ga yee ih he ni o di ăh'gwa yăh, o'gweenyooh' kuh na'ă non dwan det, da neh niih năn dah' a'gii yòs'!

18 Neh' dih ne' dik daht, hah nii'neh is gat'gon dok, neh' neh', s'e'ys os', Hah ni'ih', neh' neh gi'wa nesh-

aak ne gặ o'yah gee'gwaa, kuh hee'see gat,

19 Tah'sh dih he ni dwa ga dohk', 'tah des'ga yee ih' na yo gyaas heek' neh' ho'as wak; neh dih' she neh, sgaat' a ga'doh taak', ka di'yah daa deh' ne sa hah'shak'shoh.

20 O nih det ho'dah oh, neh huh' hes ha'we nooh' heh' tih dyoh nooh'nih. Ah soh dih' sho, wee th' da eh, neh ne' wa oo gih' nooh'nih; neh ne dissoon, o nih' de o'ih daa doh, ha nyah'sah geh hwa a yee nooh, oh te-gwa yooh' gwah huh.

21 O nặh' naak sah'go wash' ha wặ'gh seeh, Hali ni la, neh noh gi'wa nech sak ne gặ g'yah gee'gwaa, neh kuh

hee'see gat, tặh'ặh dih tah des'ga yee,ih' he ni dwa gạ-

dohk' na yo gyas heek neh' ho aa wak.

22 Neh' dih nooh'nih hago ya oh'seeh no hah'shahshoh', Da ji'aah neh, si'gwaa he'ni wi yooh' nas yo'nyas hah, neh as he'swas yoo nyaht; neh kuh nas heswah nyas haah, das he'swah so week' kuh:

23 Neeh' gwah huh' an di'awa aah', ne' wah sas'yooniih' ne dyòh'hos gwaa ont' ot hwas'a ah, a swaa nyòh' kuh; neh' a dwa'dek hoo nih', a dwa dan det'gaa doob'

kuh.

24 Neh săh'ăh nă găă' he as wak' ha wee yoo'noh, neh dih neh, sho doh'hee doh, ho yah'dah doh'o noh, neh ne' sho wa găăh. O năh' wa ă'noh sas wăh' ne' wa-ă non dăn'det găă dooh.

25 Da neh', ne' ta go wa nặh' no'as wak, gah ặặ'gọoh nach' it hehs: neh' no nặh' dọn dash'dặn dih', o nặh' dòs gặ'oh nis hehs he ni ga'noh soot, neh' ne' wa ặ nọ'-

99k de waat gwäh' kuh.

26 Neh ne] wa o'nook sha yah'daat naa hah'shah, ko da'on dos'oh ne' nah ot' gan doh' na gaa' he ni yo-

dye sh.

37 Neh' na wă'oh seeh', Neh ne' sho yooh' ne de ja'-dăi non deeh; neh' neh, ho nyòòh nee' yah nih, na' wah săs'yo ni'noh ne dyòh'hos gwa ont' ot hwas'aah, neh ga i'o nih, heh, sgă noh' ti oh'hi yòòh', sgă noh' kuh to saa'yoh.

28 Onah' wa o'noh kwah, tah ah' kuh deh o gweenyooh' neh, ha'a yoh; neh' dyo i'wah o nah' to ya'-

gặn ch nò nh nih neh ne wao do e'syoh gwặn.

29 Neh ne det hos'nyeh oh, ha wa'oh seeh nooh'nih, sat ga'a oh, neh na gaa wee soh' yos haa geeh o'nah, iii' go yat'hon deh, neh kuh' ne de wan doh' ah'soh, deh a'gii waa joh' he ni sa i wih'sah hoh; neh dih ne tah'ah de wan doh' ah soh deh sgaa wiih ne ga yah daga' ot hwas'aah, neh na yo gwe'nyo ook' naah' iih aya gwa dan det gaa dooh' no gwa da oh'shoh:

30 Neh gwaa', he ni yos'noo weh' no nah' sho saa'yoh

nă găă' hes'haa wak, nă găă neh, ho i'wah doh'doh neh, so heh'goh, neh dyò di'wah no nont'ge oh, wa eh'si yòs', ne' wah săs yoo nii dyòh'hos gwa ont' ot hwas'aah.

31 Neh' na wa'oh seeh, Go'a wak, dyòt gont' niis' de'dya diih, ga gwee goh' kuh, he ni yo'oh' a gyah' iis' saa'wah.

32 Neh huh'jih dih na e dwa dặn'det gặt dooh, a'yogyoh'es hah' kuh: neh sặh'ặh nặ gặt de ja'dặt non dech' ha wee yoo'noh, sho heh' o nặh, ho yah'dah doh'o noh, o nặh nee'wah sho'waa gặth.

OI'WAH XVI.

TEH' na go ya oh seeh na go'i o nya nih', Neh nayah'da do'gaa noh hot ga noo nii'noh no gweh, hohah'sha yan duk nas'ha no nyus'hah hot ga'a ok; da neh' shaa'yah daat' ne' neh, wa o wa'i wa yant' heh, wa o wa oo wih, neh ne waa'dah daah' noos'ha no nyashah.

2 O nặh he o'ngo gọh, ha wặ' ch seeh, A ni yôh dặth' he'gi wa' gọs nặ gặặ heh, syah daa deeh i ji wa gwa' ih sih he ni yô' di wah' dặn dyọ' dyeh he' o weh' ni sa' di on' dah gọh; neh sặh' ặh niis neh, o nặh neh huh' sho he' o weh ni sa di on' dah gọ' noh.

3 O nặh neh', as hặ nọ nyas'hặh hos de'is dọh, ho da'dặ ch seeh, A nặ gyeeh'? neh' wach ne do saa geh nyờh-seeh, na gyah'da gwen ni yòh he'o weh' ni wa ga di'oadah'goo noh; tặh ặh' deh a'geh has'des hặ yặh' naak'aoh-gwaat; kuh naa'geh neek ga de'ặs' naeh.

4 Oh gặh ni gọ is aah he nặ gyeeh, neh' no nặh' dặ jọ'geh nyòh'seeh he'o weh ni wa'ga di, on dah'goh, ặ yọ'gyah dah'sặ no ni'a'dyeh seek sho, ho di'noh soo doh.

gyah dah'sa no ni'a'dyeh seek sho, ho di'noh soo doh.

5 O nah' hwaa''go nook hooh' hah de yo gweh'da geeh, na go ge o da niih' no yah'da gwen ni yoh, neh' naa wa'-qh seeh ne dyo dye'ah doh, Do' ni ya ge o da niih' megyah'da gwen ni yoh'!

6 Neh ne'as wääh' agat de wäh'nyah eeh ni gah'noh-

gwiih no'noh. Neh' na wặ'oh seeh deh sah'să i'yặh sa'dyặặh, dee sek' neh, sas he'dah tah, wis' ni was'hặặh ặs'hya dooh.

7 O yah' kuh sha wa'oh seeh, Do niis' ni sat'ge oot'? Neh me'aa wash, Sgat de wah'nyah eeh ni wa'da noh'ge-ah'das ha geeh no'non jah. Neh naa wa'oh seeh, Deesek' neh, sas he'dah tah, de gyoh' ni was'haa sya dooh.

8 O nặh' na yah'da gwen ni yòh' oh to'ặh sẽ o nyoạh', ne' deh ta'i wa yee ih ha hah'shāh as hặ no nyas'hāh hosde'is doh, neh ga i'o nih', heh, oh ni'goh das yo oh' he'-no o yeeh: neh sặh'ặh naa dik'sah shoh'oh ne yo ặn'-jah gee kaah, he ni'a di'wa ji yā deh', si'gwaa he ni o'dih-, ni gont', na eh he ni yoh'dặāh na dik'sah shoh'oh ne de-yòh'hat hes'gèh hặ nih'dyoh.

9 Neh' dih noh gwa os, swa da oh'syo nya'noos nas'ba no nyas hah ne' deh ga'i wi'yòs doos hah; neh dih no nah an di'swah syo nant, neh hah' an dye chi yah'dah; sa noo nah' he'o weh' ha yò'i wa da dyeh an'dye no gee-

nyook.

10 Neh haa yah'da deh nänt ho'i wa ye'is do ook' nagwas' he yò'i was toh, änt ho'i wa ye'is do ook' ha'eh, gwah neh o i'o wa näh; neh kuh haa yah'da deh nä, ah'ni goo hoht na gwus' he yò'i was'toh, ha'eh gwah sho ah ni goo hoht na gwus' o i'o wa näh.

11 Neh dih ne dyg gwah' g ga'gak deh di swa i'waye'is doh, he ni gas yah nas'ha no nyas'hah ne deh ga'iwi'yòs doos hah, so' na eh nah ot' g ye sa dah'gwa ya os, ah sat'hah aah ne do'gas o weh' as ha no nyas'haah?

19 Neh dih gih shāh nā gā'aak deh di sa i'wa yo'is-deh, he ni gaa yāh ne' sas de'is doh ne ti o'gweh daa-deh' ho'wāh, so nach' nah ot' ā dyee soh', ă ye sa yah-

da gwen ni yès kuh, niis' ne saa waah'?

16 Tih'i ih deh soo gaah' naa hah'ahah, de o gwe nyooh'.

16 i'yaa heeh' da'a go'ya di'wah nya ni'aak; neh

18 gih ahah ne tga gont' s oa'wa sh'seek aha yah'-,

daat, s a no'oh gwaak' naeh, ne' aha yah'daat; neh'.

18 gih ahah na'o dye no'wah do'ook aha yah'daat; s oh'-

dăăh'eh se aak sho' nach ne' sha yah'daat. Tâh ặh' deh swa gwe nyooh' ne' daas'he swa'di wah nyā'ni aak' Na'wen ni yoh', neh' kuh nas'hā no nyas'hāh.

14 Neh' ne Phar i sees ha'eh gwah, he ni o'dih nooshash', he yo'i wa gwee goh' ho nont'hon deh' na gas,

neh he na'o dih daah'es oh to'want goh nyo gwi'us.

15 Neh na go yặ ch'seeh, Iis waeh neh', swa da dogweh'di yòs'tah he'aa di gat' noo'gweh; neh gwaa ne'huh naa'yặn dee ih he ni swä'nyah sòh'dặh Na'wĕn niyòh: neh sặh'ặh ne' sòh jih' si'gwaa i gặặ' ho di'wano'oh goh no gweh' neh' naeh si'gwaa he ni os waah'danih he de a'gaa neeh' Na'wĕn ni yòh.

16 Neh' ne ga ya'nes hāh, kuh, no'di do gās'da ni'ak, neh huh' sho' naeh he yo'dohk dah'oh' ne' yoh hek no nāh'sha a yoh' ne John: dyòh saah' neh huh, gaa oh' dyo gon'dah goh, neh ne'wah sgat hāāh'goh ne tā noh'do oh'sha gwen ni yòh' Na'wen ni yòh, hah de yo gweh'da geehkuh no gweh' neh huh' hwa o non dyah'da e'a dyeh nehtga gont ha'a di yoh.

17 Neh' kuh sah'gwah tiga'oh he niga noo oh' heno'ya wah', he ga o'ya deh kuh he'yo an ja deh' na'ga at, na eh' he no'ya wah' na gwas'' he yo'i was'toh ne ga ya'-

nes hah' non da yoh'syo nënt.

18 Son'dih gwa'nah ot wak sh' šs ha got gah ne' yòòh, o yah' kuh šs hoo nyaak, waa'dyah don dih' ne' neh; neh kuh, neh, son'dih gwa'nah ot šo di nyaak', ne' wak ah on da'dyah da'is doh he ni a'yah daa deh' ne' yòòh, neh' nòh ta'yah dek ne' neh.

19 ¶ Neh naa yah'da do'gan ngh' hot ga ng ni'ngh ng''gweh, neh' hos yo'nyah dah'goh na gwus' si'gwa heni yot'gwah'da i yooh, kuh na gwus' ga ni ga os hi-yooh', neh kuh, si'gwa he ni yo i wa'na a gwat' he ni-yoh'dash hoo'heh ho da'det ga doh hah de'wa nis'ha geeh;

90 Neh kuh na yah'da do gas neh no'gweh wa o'dastheht hah'neek hak, Laz ar us ha yaa soh, neh huh' howa'yas hah' hoot so ga'ant, neh ne' ho yah'da wihs, taa'yah da gwe goh de wa'dah ne ga'o gwa oh. 21 De o do šn jo nih' neh' a o wa non dš'ook ne' dwahdo nyoh shihs ho dek'hwaah'gwah syoot, noot'ga no niih no''gweh: neh huh ha'eli gwah naeh ne ji yih' ni dyomes nooh' o di ga niin'das oh' hoo yah'da wihs de yo''dähne gis'o gwa oh.

22 Neh dih he ni ya'wah oh, ha wee yos'oh naah'nee kak, neh' nach naa di o yah'ge o noh hes ho'wa aah, ha nyas'-da gooh' neh, A bra ham, hes ho'wah dyoh. Neh ha'-eh gwah neh', ha wee yos'oh noot'ga no ni'noh, no'-

gweh; ho wah'sa doh' kuh:

23 Neh' naz nis'he o'noh gëh' det hot'gat hwäh, de o'-doh ho ga nyëh, neh' no gës'oh neh, A bra ham wee'šh täh dyoh, Laz ar us gwah huh' det hya dii, hah doh'sähgëh ta yah'dah di'oh.

24 O nặh' de oh'sặnt hwah'oh, ha wặặ', Hah ni'ih Abra ham, da'gii dặặ, neh da e'se haht ne Laz ar us, neh neh, os to'oh sho haa'ặh nyòh o ne ga nos'gĕh, neh' a'ga noh'nòs dvk ne' găh noh'sah gĕh; neh sặh'ặh neh, de wa ga doh'ho gaa nyặh' něk'huh, oh doh'gwagooh.

25 Neh dih ne'aa wääh neh, A bra ham Go'o wak, eas hääh'seek, neh' niis ne' chih'soo heh sye noos gwah he ni sa'dyah giih' ne wi yòò, noh o'i oh'dah shoh; da neh naeh ha ye'nos gwah ne Laz ar us ne' wa eet gäh noh o'i oh'däh shoh: o näh' gwaa' na eh' ne' a o hwah shoh ni'go i yòò, neh niis ne de sa'doh ho ga nyäh.

26 O'yah' kuh, ne det ga'yes doh ne' ga gwe goh nëgët, neh ne de yo gëth' he'noh de dwa deh në gët' nëh' nëk'huh a gwëh'dyoh, kuh niis' he'o weh nichhih'dyoh, neh' neh go wa nëh', o ya dees' kuh, de yo'ëdeh, o ni'yoh o weh gwe'yo niih: neh' dih neh sogenh' i gët na'yeh he'ask ëk hët', ha'yoh dën dih nëk'huh', ha'yee yoh' he'nich hih'dyoh, tëh ëh ta'ye gwe nih: tëh ëh kuh ha'eh gwah de o'di gwe nyoh' na'a di ët, a'yok hi'yah do wëht na'ë neh'he aak ë dya'gwah dën dih ne' neh huh'.

27 O sặh' ha wặt, Neh dih' sho oh gọ'ya dọ e syệh'-

gwăh, hah ni'ih, non de sa ga văh' ne' neh huh ho sa'ehse haht he to noh'soot naah'nih:

28 Neh sặh'ặh nee' wis noh de ga dặặ'non deeh; neh' neh ha'a go'i wa gwa ih sahs, dya gwah' sho neh huh ha'eh gwah a on dii yoh nek'huh he'o weh' de yo'doh hoga nyat.

29 Ha wa'oh seeh neh, A bra ham, Neh waeh' naeh' to dii yah' ne' Mo ses, kuh neh, ho di do gas'da nih;

neh' sho sha go'nont hon daat.

30 Neh ne'aa waah, Tah ah, hah ni'ih A bra ham: neh săh'ăh ne sha yah'daat', gih shăh', gon da deh sa'dohgwah'geh don'da eet' ho'sa go yah'do waht', das ha'nahni'go an dee nih' ne'huh.

31 Neh ne sha wa'oh seeh, Neh' gih shah na ga'aak de o wa nont'hon deh' ne Moses, kuh, no'di do gas'danih, tặh'ặh sho ha'eh gwah ta'ặ nont'họn daat' na'o wặnon do e'syoh gwäh, ne sha yah'daat gih shah' don'daat gặh' non da'deh sa'doh gwah'gĕh.

OI'WAH XVII.

NĂH' hago'yă oh'seeh nago'i o nya nih, Neh ne tặh sh na'gặ gak' igặ đeho gwe nyoch', tga gọnt' sho a ga'yo ook ne de yo do daah'deeh: neh gwaa' ne ga noo oh' haa yah'da deh' he'o weh' nan dweh'dahgwaak.

2 Neh sah'gwah ti ga'oh he naa'o yah' da wah'oh, ne' gat heh'syo nyah tah gah'sgwa ah on'da ga'ni yon dalik' na'a nyah'sah gĕh, o nặh' ga nyò dăāh'gĕh há'o wa yah-doh'yaak, na eh' he naa'o yah'da wặh ne jo gweh'dast nā gāā' ni ā'nohs a'ah daas'ha go do daah''dah.

8 ¶ Swa dah'ni go'a ahk ne swa yah'di aa dyeh: Neh' gih shah ne wa o'yah hihk heh' syah da deh ne de ja'dặc non deeh he sa'is dặh; neh' gih shặh, ne do sa thni'go in dee nih, do sa e ji'wah saa gwus.

4 Da' neh' gih shah ne jaa duk' na ga'at, neh a o'yahhihk heh' syah da deh ne' swa nia'haut, neh' kuh ne

jas dvk' në ga'at ne swë nis'haët, neh huh' dënt hat'gahdëh heh syah'das deh', ë yë'os do sa'gëh ni'go ën deenih; neh ne' tga gont ne neh dëch heh'sii wah'sëgwvs.

5 O nặh neh, no wan'dih hah'syoh ho wặ'oh seeh Nayah'da gwĕn ni yòh, Sa se gặặ is' he ni yo gwa i'wa gwĕn-

ni vòs'doh.

6 Neh ne'aa wash' Na yah'da gwen ni yoh, Neh' gihshah neh huh' teh wah' ne swa i'wa gwen ni yos'dos hah', he ni wah' jo noh'gwa ont! no noh'gwa on ji waa gah', ogwee nyooh' na e'swa os' na gaa' ga iit, syca mine, neh', ne tgaa'wih duk' nok de'ah, wa deh'hant goh ga nyo daa'ah hes ga'yant ho'ook; da neh' no gwe nyooh' a eswat'hon daat.

7 Neh gwaa' ne soo' nah ot' he ni swa diih', hoh hah'sha yah' ha eh'da gah'hat twus, dyòh'hos gwaa ont' gihshah ha'non dah, o gwee nyooh' na'eh sa'os no nah asho'yo ook', ne' gah a'gooh dant heet, O nah' sho kuh

hoh'seh, sa dyššh sa dek'hoo nih?

8 Neh' dih neh sah'gwah gặ nooh neh ne ta'a wặ'os, Ses'yo nyaa'nooh, he'o weh' nặ ga'dek họo mih, neh'
kuh ne de sat'hwah haah, iih ya eh don da'gặh nyaa ặh,
he ni yòò weh hặ gek'hwặn daht ặk ne'gak hwặn daht'
gwah huh; ặ ga'at ne' neh, iis ne' wah ặh sa'dek họosih, ặs ne'ge ặh' gwah huh.

9 Neh' gặh no'o yặh ne ga ngo nyo ok'shặh, neh da'o ngo'nyok na hah'ahāh neh' on da ga'i o nih heh' neh huh' no o yeeh neh noh o i oh'dặh shoh wa o wa'i-

was! Neh' ni wiih', tặh ặh nooh.

10 Neh huh dih nặth' iis ni yòh'dặth, no nặh' gagwee goh' neh huh' nặ swa yeeh ne' noh o i oh'dặh shoh nech hi wis'ah seeh, š swih, Tặh'th deh o'yah da'gehlenht' he ni dwah'hah syòh dặts', neh' sho neh huh' nedwa yeeh' he ni ga'i wa yặn dah'goh na'e dwa yeeh.

11 Da neh huh' ni ya'wah oh he noh weeh Je ru sa lem hwa'we non'dyeh, shah de'wah sa' nos hoh' neh huh' ho-sh'doh he'yo an ja de nyoh ne Sa ma ri a, kuh ne Gal ilée.

12 Neh dih no nặh ga nọn da do gặặh' he'o weh' he o'yos oh, wus has ni s non diih' na'no gweh' oh to wandăt, ho di'yah daat gặs' nah ot, wee ặh' shoo don da'didaht.

13 Neh' neh, de to'dih gwah'doh naa'di waa noh, ho-

năă', Je sus, Sa di'o nyaa nih, da'gwă dăăh.

14 Neh' dih, no nặh' waa goo gặh', ha go yặ oh'acch, Swah'dan dih, neh huh' he ta nih'dyoh na di'yah don-twus hoh swa do dah'sih. Neh huh ni ya'wah oh, he'noh weeh ho noh dan dyo'on dyeh neh ne' sa o wan di'yah da'go eeh.

15 O nặh' sha yah'daat he'ni ặ non diih', no nặh' waa'gah a yooh he'sho doh'oh gwah, shok'dooh, neh' kuh ho ye'ah dah'goh not ga'eh niih no wa noh de o'ah sa o-

nyos'oh Na'wen ni yoh.

16 Neh' no yah'dye nah oh, neh huh' he o'goh so'dahoh he de ah'sih da de nyoh, de o no'nyos oh: neh' Sa mar i tan ngo'yah dòh dah.

17 O nặh' ne Je sus' det hòs'nych oh, ha wặặ' Tặh'ặh gặh wwa hặặ' de ặ non dii'noh ne' sa o wan di'yah da'go-

ech! Ga ăn dih' na eh', ne' dyòh doch'!

18 Tặh'ặh deh sọc gaah' de c'wa gaặh' ne' dọn dash'geet, do sa'o'no o nyogh Na wen ni yoh', neh sho nagas ha yah'dee nooh, o yah'ji o noh.

19 Onah' ha wa'oh seeh, Des'daht, sah'dan dih: neh'

ne sa i'wa gwen ni yos'dos hah', se sa'yah da goh.

20 Neh huh no năh' sha o'wa an dooh, ne Pharisees, he nă yo'nis heht' ă gaa yoh' ne' tặ noh'do oh'shă gwăn-ni yòh Na wĕn ni yòh, neh' ne do saa'go wă noh'să gòh, ha was' Neh' ne tah'ah neh huh' taa'yoh da an dyeh, noch hih'waah'gwah no nah' a gaa yoh' ne ta noh'degh'sha gwen ni yoh' Na'wen ni yoh.

21 Neh kuh ne tặh'ặh ta'ặ nọn'do gọk, Siik', awatgas tòh něk ho'o weh! neh' gih shặh neh, Siih', "ma tòh ho weh! neh săh'āh ne' jat ga'ā oh, awa yah'da goo ne'huh i waat' ne' ta noh'do oh'sha gwen ni wak'

Na'wen ni yoh.

22 Neh' na go ya oh'seeh na go i o nya nih, dwa ni haa dee nyoh' a'dweh, no nah' da swa'do an joos' na e'-swa nis'ha gah' swa nis'haat, na wa'nis ha de nyoh' Nowa'wak nogweh, da tặh ặh gwaa' ta e swa gặh.

23 Neh' nă yech'hi yă'os, Swat gaa tòh něk huh! neh' gih shăh, ne swat gaa tòh' si găă, să noh' neh'huh hă'-

sweeh, să ngh' kuh a yech'hi ngn dăh.

24 Neh săh'ăh neh huh' ha'eh gwah nă ya wăh nohdwă'nih hòh, i gặs, da ga'ya gặht' ne de yòh'hat heh, gadoo gaah' he'o weh, eh dah'geh, noh ga'o yaa dih, ho'gwaa det ga o yaa deh' hoh wa da'ah gwah'dih; neh huh dih ha'eh gwah ne gah' na yaa wah haa yah'da deh Nowa'wak no gweh' no năh' hặ a 'wă nis hã ee wăh.

25 Neh gwaa' an dwa dye ant' ne wee soh o i'wa geeh i'o ya'gis duk, neh' kuh neh wak ah' i o wa yah'da is ni-

gaší ga wa ji ya a deh.

26 Neh' kuh, naeh' he ni dya'wah oh ne ta wa'nis hade nyok ne Nosh, neh huh' ha'eh gwah na'yaa wah' ne

ta wa'nis ha de nyoh' No wa' wak noo'gweh.

27 Neh na non dek ho'ni ak, ha di'ne gee hak' kuh, hodi'nyak ho'nyo ok, ho wan'di nyak'daa no'ni ak, he ni yòweh' hoh wa'nis ha'eeh no nah' naeh' sha'a yoh' ne ga owa gooh ne Noah, o nah' o yos'oh no'no don dyeh, ga gwee goh' o i'wah doh'doh haa di'yah daa deh.

28 Neh huh' kuh ha'eh gwah ni ya'wah oh ne ta wa'nia ha de nyok' ne Lot; ha non'dek ho'ni ak ha di'ne-gee hak' kuh, ha di'ni no'ok, ha non'da ni'no ok, ha di'-

yant twah'so ok, ha noh'noh so'nya no ok;

39 Neh gwaa' shah wa'nis haat no nah' sha'ya gaht ne Lot ne Sod om, neh Na wen ni yoh wa as'da dyet deyốh doh gwah gwah ni yôh doh goh dặch, gặ o'yah gẽh da weeh duk, neh' ne ga gwe goh' wa o dii''wah doht.

als ha deh no nah' No wa'wak no gweh', a o wa yah'do-

deh'sih.

31 Neh ne' neh dwa nis'ha deh, neh' haa yah'da deh ne ga noh'sa gaa'yaat ant haa dahk, o gyeh' naeh gaayặh' no wặs'họh ọh, sặ nọh' dặnt ha'dyah dặnt nọ sa ọh'neek: neh kuh haa yah'da deh, ne gah ặặ'gọọh' hặ eh'seek, sặ nọh ha'eh gwah ne' neh ặs hah'geet.

32 Ech hi'yas haah seek ne Lot yòoh.

33 Son'din gwa'nan ot & ih'saak he non'da ye' ah duk daa'ah nya dooh' hoo'heh, wa oh'dooh ne'huh; neh kuh son din gwa'nan ot & oh'dooh hoo'heh, oh tah'nyadooh' ne'neh.

34 Oh gwa'o wih, neh' no nặh' neh' dwah sọn da deh, dee ni'yas heeh ne dee nọo gweh ga nok'dah gĕh dặ ni'yas hặn dahk; sha yah'daat šo wa yah'doh neek, šo da-

dăăh' nach ne' sha yah'daat.

35 De gi'yas heeh ne dek ni'oh ä git'heh syo'ni aak; je yah'daat ä yon da dyah'doh neek, ä ya'go daa dääh' naeh ne je yah'daat.

36 De i'yas heeh ne dee'no gweh gah šặ'gooh ặnt neh'seek; sha yah'daat šo wa yah'doh neek, šo da dặặh' sha-

yah'daat.

37 O nặh' des họ wặ wă'nọh săă gwặh, họ wặ'ọh seeh, Ga ặ o weeh', Syah'da gwĕn ni yòh! Neh na'go yặ oh'seeh, Ga ặ gwa'o weh nặnt ga'yas wa yặn dahk neh huh' hặ yò'di ye'ih o'ook ne do'nyọn dah.

OI'WAH XVIIL

NĂH' neh ha gos'nyeh dah'gwa niih' ne de ga'yšon dăăh'goh', něk'huh he yô'i wš'ooh, neh' ne gai wa yšn'dah goh no gweh ne' dyòt gont a'ya go dă no'yšn dahk, a'gš aak' deh a go yah'da ge'e yooh;

2 Ha was, Neh naa'no gek' ga non da gooh ne daa'yah do'wet hak, tah ah' de os'haa nis'gwah Na wan niyoh, tah ah'kuh deh tah'gwis dah ho noh'dok' no'gweh.

3 Da neh' ne yeh'dyon dak ne neh' ho'o weh ganon da gooh, neh, go noh'gwa yes'hah oh, neh huh' nidya ga wee nooh', ho wa'yah do'wah oh, ga was, dam'gah nya dooh, neh na'sa dya no nih, aas'gye no waha kuh, he ni a'yah daa deh' neh, da'ga doh'ho ga'nyah doh.

4 Neh ne tăh'āh yaa eh' de o ga yāh'ooh; neh gwa' no ăh'doh gĕh, ho da dă oh'seeh, Neh naeh he tāh'āh dees'haa nis Na wen ni yoh, tặh sh' kuh deh ga'i wah haga'noh doh ha di'yah daa deh no'gweh';

5 Neh dis'hoo, ga i'o nih, heh soh jih de yo'gah ni'gohặth'gwaa nii nặ gặt go noh'gwa yes'hah oh, do gặs' shọ š ga dyš'no nih he ye yah'da deh, šk he ye no wahs, dyšgwah' sho a gaa chant, ne dya'wah oh neh huh ăndyššn'taak.

6 O nặh' ha wặặ' Na yah'da gwen ni yòh, Jat họn daat' ne' nah ot' ha was, ne deh tga'i wa ye ih' ha i wa'ah het-

tak.

7 Tặh'ặh gặh ngọ ha'ch gwah Na'wĕn ni yòh' ta'shago dya'no nih ne'a o hwah sha ga'o gweh'daa gwah, hahde'wa nis'ha geeh naah de'wah son da geeh kuh, neh huh' hah de ya goh'sant hwah' he ta yah'da deh, neh'huh' naeh' heh ga i'wiis' hah des'ha go wa noh'sa gwvs ?

8 Neh' nòh gwa'o wih, gon da dyeh' ne'huh so go yadyš no nih, š o go yah'da gee hah. Neh huh' naeh, noath' ant heh' No wa'wak' no gweh', a as has wih' ne'huh ne ga i'wa gwen ni yos'dos hah ne yo an'jah geh!

9 O nặh' neh' nặ gặặ' des ga yặ an dă ăh goh', waa'-gos nyeh'dah gwặh', ha di'yah da do gặặh, ho nọo họh' igšš' hặ non da dyah'daahs, hặ neeh' o gwa'i wi'yòs doh, so yah'shoh, naeh, deh tah'gwis dặh ho nặ'noh doh.

10 De i'yas heeh ne de'noo gweh' neh huh' ho nont'ma dah'goh he dyo noh'sa do'gah dih, ho non da no'yaasooh: sha yah'daat neh' ne Pharisee, ha wis'de o'ees

meh ne sha yah'daat.

11 Neh ne Pharisee iaat' wa'da na yaah kuh, hayth'dii' sho hot họn deh, něk huh ng'dwặ ng yeeh. Swên ni yôh', oh tgọ'ng o nyooh', he tặh'ặh niih' nehdeh oh'dash, naeh' he ni yòh'dash no yah'shoh gweh', de a non dah'nyoh syos, ha dih'ni goh'hoh tah, Ton'dyah don dyos, neh' gih shah ha'eh gwah he niyaldash na gash' ha wis'de o'ees.

12 Dek nii' kuh de gaat'hah he'noh de wa dan da'eh

ne de gặn don dyeet hah, tgat gah'was kuh ne sga yah'kos hàat ne' was hàa ni ga'yah goh ne wa'gas hà no-

nyas'hă gwee goh.

13 O nặh neh, ha wis de'o ees wee ặh' det ho'dah oh, tặh ặh gwee goh' naeh de o gwee nyos'ooh ne gặ o'yahgöh ha'at gaat hòh; neh' sho noo da'deh doh'să go'eegoh, ha wặặ', Swen ni yòh' da gii dặặh' iih' na gi'waneh'a goh.

14 Neh noh gwa'oo wih, neh nặ gặặ' ne da oh'ni gọ'iyóh [Na wĕn ni yòh] ha yah'da deh no gweh, neh huh'
shot gọn'dah gọh he to nọh'soot, nach' he'nọh o wặh ne
sha yah'daat: neh sặh'ặh naah de yọ gweh'da geeh, neh,
heh tgặh' ặ o da dọo nih eh dah'gĕh ặs họ'wa is; neh
kuh haa yah'da deh' neh, eh dah'gĕh ặ o da dọ'ni aak,
heh tgặh' nach ặ o wa yọo nih.

15 O nặh' ha'ch gwah neh huh' ho wan di yah'teeh haayah'da deh, no'non do nih'a ah, neh' naah da'a go yặ'onyooh: neh huh dih no nặh' na go'i o nya nih' wa ặ'-

nont gaa tòh, wa o wă no'is dăh.

16 Neh gwaa' ne Je sus' he a'go noo goh' neh huh' nặnt hặ neeh' haa yah'da deh, ha wặặ' kuh' Ech hi'nokdo da ni'aak ne ni a'dik sah'dahs a'ah ne' neh huh' non'da o ne non'dyeh heh' gyah daa deh; sặ noh' kuh ặyech'hi ya'is da'ni aak: neh sặh'ặh o wặh' he tặ noh'dooh'sha gwen ni yòh Na'wen ni yòh' nặ gặặ' he ni yòh'dặšh.

17 Do gặs' oh gwặ'os, Son'dih gwa'nah ot, ặ gặ'aak deha go gwặặh' he tặ noh'do oh'shặ gwen ni yòh' Na'wen ni yòh', neh huh noo ya wặh' ne' yèk sah'a ah, tặh ặh' deh o gwe nyooh' ne' neh huh haa'ye yoh.

18 O nặh' ha yah'da doo gặặh' ne tặ ngh'do gh', hoon'dos oh, ha wặặ', So gweh'dii yòòh' Sa di'o nya nih, a-

nă gyeeh', ă wa ga wăs'teht ne' yoh heh'o weeh'?

19 O nặh' ne Je sus' ha wặ' ch seeh, A'na eh' heh, is-gyaas' so gweh' di yò oh ? Tặh ặh' deh so gaah' deh so g gweh' di yò o, sha yah' daat' sho, neh Na'wen ni yòh.

20 Syặn dee ih' nach, he ni ga i wih' sah họh, Sặ nọh'

dặh syah'dak, Sặ ngh' ặh'sa dyoo gh, Sặ ngh' ặs ngs'gòh, Să noh' ăh să no wănt năh sii'wa gwa'ih sih, She yah dano'oh go'ok nee yah nih, kuh, ne sa noh'ah. 21 Neh neh, ha waa', Ga gwee goh' naeh' neh huh'

ni wa gye šh na gaš' he'noh weeh' do ga do dya'on dyeh.

22 Neh huh dih', no nặh' ne Je sus' wa'ọọk' nặ gặặ' nọh o'i oh'dặh, ha wặ'ọh seeh, Jo i'waat ah sọh' di sah'syo nănt'hah: sa dă'ni noh ga gwee goh' he'ni saa yăh, neh' dặs he ya do'gwah dặh' no'ni dặặs; o nặh' ặ di sa-yặn daht' nas'hặ no nyas'hāh ne gặ o'yah gĕh; o nặh' gaa oh' nặch heeh, iih' ặch knon dã dyeh.

23 Neh huh no năh' waa'ook nă găă, neh nooh dwa';dohk dặh' wa oh'sặs, neh sặh ặh naah'de yo dohk' sho

hot ga noo niih.

24 Neh' no nặh ne Je sus' waat'gat hòh' hee neeh' gwah naah'de yoo dohk' wa oh''sặs, ha wặặ', Neh naah''de yoo dohk' săh geh, ha an di yoh' he ta noh'do oh'shagwen ni yòh Na'wen ni yòh, noo nont'ga no'nis ha vandoh!

25 Neh sah"gwah tặh jah deh ga noo oh no doh'agwas ont da wa doo got' ha o'ga ant' ne de wa dyo-wa o got'hah, na eh' he ni yoh'daah noot' ga noo nii noo''gweh ha'a yoh he'o weh' tặ ngh'do oh'sha gwen ni yoh' Na'wĕn ni vòh.

26 Da neh' ne wa š'no ook' i gšā, ho nšā', So di'-

ngo nah ot' ne gặh', ặs họ wa yah'da gòòh'?

27 Neh ne'sa wash, Neh ne' noh o'iloh'dah shoh ne tăh'āh igăă deha'go gwee nyooh no gweh', ho gweenyoo' na eh, Na'wen ni yoh.

28 O nặh' ha wặặ ne' Pe ter, Sat ga'ặ oh, ga gwee-goh' niih o gwat'gah wặh, iis' sgwa non dã dyeh'.

29 Nch' na'go ya'oh seeh, Do gas oh gwa'os', tah ah' deh so gaah' no gweh', naa'ot gah'wa ook he ga noh'soot', neh' gih shặh no wan'deh doh, neh' gih shặh ne de a'dš non deeh, neh gih shāh ne' yooh, neh gih shāh nook sah'dah shoh' neh' on da yo i wah'heht he tā noh'do oh'sha gwen ni vòh' Na wen ni vòh.

30 Na'gặ aak i gặặ do'dih gwah ni ga ye ih si'gwaa he no'sa ye ye nooh' nặ gặặ ne'wah; kuh noo yah' dedyo'ăn jaa deh nặn dweh, wah o'i wa da dyeh yo heh'oo weh.

31 O nặh' he a'go nọo gọh' 'haa yah'da deh' ne' wvshặš' dek nii' sga'eh, neh kuh na gọ yặ'ọh seeh, Jat ga'ặ oh, Je ru sa lem' ne gặh' he dweeh, neh no i'wa gweegọh' he ni o'di yaa doh' no'di do gặs'da nih, de yò do gặh'doh haa yah'da deh' No wa wak no gweh neh huh' hặga'i wa yee ih.

32 Neh sặh'ặh, ne' neh huh hặ o wa yah'dat gah' haadi'yah daa deh' no yah' ho no'ặn je'noh shoh: neh' neh, ặ o wa noh'gee ặh, neh' nah'dā wan dohk' dặh, ặ o wa-

noh'gon dặh, ặ o wặ nis'gyon din gwah huh:

33 Neh' gwah huh nặ o'wah soh'gwa wee shooh, šntho wa nyòh' gwah huh: da neh' neh sặh wa doh'tah

dwă nis'hă deh', o năh' dănt haat găh.

34 Neh ne tặh'ặh de o'dih ni'go ặ yặn dah'ooh, gat-gaah' nặ gặặ he ni yò'i wa geeh: neh' nặ gặặ' he ni ga-wặ nòh'dặặh, ho wặ'noh seh'da ni'noh, neh kuh ne tặh'-ặh de'a di yặn dee ih' ne' noh o i oh'dặh'shoh, ne' gas-nyeh'oh.

35 Neh' he ni ya'wāh oh, no nāh' dos gā'oh ni eh' ne Jer i cho, ha yah'da doo gāāh' ne de a'gah gwee goh, o-

ak'ah [hah dyoh, hah neek hah;

36 Neh noot'hon deh' ne gan dydh'go waa nah ho-di'ah don'dyeh, ho da'on dos'oh ne' nah ot' gan-doh.

37 Neh no wa'o wiih, neh ne Je sus ne Nazareth'

ta weeh doh' ho ah'do on dyeh.

38 Onah' de oh'sant hwah'oh, ha waa', Je sus', iis'

ne'yaa wak' ne Da vid, da'gi daa.

39 Neh neh, oặn dooh hwa ặ neh, ho wa'is da nih, neh ne ta'o dye' ặ ok: neh gwaa' ne sa ga gặặ is' shọ, he'noh do saah' sặnt hòh, Iis' Ne'ya a wak ne Da vid, da gi'dặặh.

40 Onsh' de o'dah oh ne Je sus, wa i wis'aah' kuh,

neh huh' šnt'ho wa aah' haa yah'da deh: neh huh' nonah' dos ga'oh ni eh', ho on'dos oh,

41 Ha was, A'nah ot de sa'do an jo nih' na gyeeh' heh syah daa deeh'! Neh ne'a wash', neh no''sak dok'hah-heht:

42 Neh na wa'oh seeh, ne Je sus, Sas dok'hah heht; neh' se sa'yah daa gòh' ne sa i'wa gwen ni yòs'dos hah.

43 Neh ne' wah o'gon daa dyeh' saa'dok hah heht, wa o'non dah' kuh, de o'ah sa o nyo'neh Na'wen ni'yoh: neh' ne ga gwee goh noo gweh' no nah' wa a'nont gaatòh', de o wa ah'sa o'nyos oh' Na'wen ni yoh.

OI'WAH XIX.

NEH ne' neh huh he o'yos oh, ho ah'doh kuh ne Je sus ne Jericho.

2 Neh ne' jat ga's oh, neh na yah'da doo gas' no'-gweh, Zach eus ha'yaa soh, neh' na di'wis de'o ees, neh kuh noot'ga noo niih.

3 Neh' naa wih'sa goh he non da ye'ah dak a'o gah' ne Je sus, son'dih gwa'nah ot; tah'ah dih de o gwee nyos'-ooh, soh jih' de a di yah'dah si'aah, neh ga i o nih' kuh be ni a'na yak'a ah naeh.

4 O nặh' o ặn dooh' he o'dak he nooh, neh ne' gặnặhs' noh gặ an doh'dặh no xh'tặặh, neh ne' tga gont sho a'o gặh; neh sặh'ặh ne' neh hoo'gwaa hặ a'at.

5 Neh no nặh' ne Je sus' neh huh' ho yọs'ọh he'ọ weh' has at' hot gat'hwah oh' neeh'tgặh, neh ne' wa oo gặh, neh kuh na wặ'oh seeh, Zach eus, deh sah'-sa i'yặh da sa'dyah dặnt: neh sặh'ặh nặ gặặ' wặ nĩs'hã-deh, neh huh' hặ wạk'hặh heht he di sa'noh soot.

6 Neh' ne de oh'să i"yăh oh, tho dyah'dăh doh, neh

na oh es hah'oh he wa o'yah dah'sa noo nih.

7 Neh' no nặh' wa ặ'nont gaa tòh, neh naa'di gweegoh' waa di'was hặ nyo gòh, ho năặ', Neh nooh'dặndyoo', neh ho no'e da'ni nooh noo'gweh, no i'wa neh'agoh. 8 Neh' ne de o'dah oh ne Zach eus, ha wă'oh seeh Na yah'da gwen ni yòh; Sat ga'ă oh, Syah'da gwen ni yòh, neh naah de'wah să noh' he ni waa gyăh' nas'hă nonyas'hăh, dek he'yah do'weh daa nih' no'ni dăăs; neh' gih shăh' kuh neh' so gaah' noo'gweh, hah gwis'dăh ă eh'gwă aak, o no'wăh oo geh năn dya we no'ook, ge ih' găăs' ni ga yee ih' ne sa ee yoh.

9 Neh ne Je sus ha wặ' oh seeh, Neh' nặ gặặ' wặ nis'hà deh, o yooh ne ja go'yah da'gwat hah nặ gặặ ga noh'soot; neh sặh' šh ha'eh gwah, ho aa wak' neh' Ab-

ra ham.

10 Neh sặh ặh No wa'wak no gweh, ho yoh'dah goh ha ih'sak heh, ặch ha'go yah'da gòh, kuh, ne go yah'dah doh'oh.

11 Neh no nặh chi o'nont họn da dyeh, hes hoh'họnt, neh neh de ga'yẽ on dăăh goh' waas'nyeh dak, neh gai'o nih' o nặh' dos gặ'oh ni ehs' ne Je ru sa lem; neh kuh gai'o nih' he'š neeh gon da dyeh', noo, š wan dodah'sih Na'wĕn ni yòh' tặ noh'do oh'shă gwĕn ni yòh.

12 Neh' dih dyò i'wah ha wää, Neh naa yah'da doogaah', no yah'da naa'gwat, wee ah' dyo'an ja deh', he'awee noo, neh no'da dyo gwah'see nooh', he ni wah' tänoh'do oh'sha gwen ni yoh' ne go'wah go waa, o nah' dant hah'dan dih.

13 Neh ne a'go nook hoh, ne' was hāš ni oh'hah shāgee was hāš ni ga'goh shā gee' no wis dah', [sgat' dewäh'nyah eeh wis kuh ni wus'hāšh ni ga'wis da geeh,] ta go ya wiih; neh kuh naa go yā oh'seeh, Swa dye'āhduk, de'swa no wa yānt, he ni yòò weh' dānt geh.

14 Neh dih naa'go yo gweh'dah naa'di no geh ho was'-wa šs, ho non'dšh hoh'oh ho was'yooh, ho naš', Tah'ah ta yo gwa ga yah' neh, on'das ho gwa noh'do ni'aak na-

gšš' ho gweh.

15 Da neh hua he ya'wäh oh no nặh' sho saa'yoh, o-nặh' kuh ho ye ngoh' he'o weh' nit hặ'ngh do oh ne go'wăh goo waa', o nặh' họ i'wih sah'oh nặ'o wặ nii'nok-họoh na dih'hah shăh, has yah'da deh, ne' ta go ya wiih,

ya'deh ho ga nyat' kuh; neh huh' kuk ha yech'hi yaatgah', hit nent'ga nis'at hah, neh kuh ho wan'dih ho'dohgwas'noh; neh huh' he'aa dii gat' ne go'wah go'was hoh . šyech'hin dyooh; kuh has di'yah das deh ne ta na'nohdo'oh; neh š dyo'i wah'ga aak' na geh'sa noh.

13 Da nek' niis a swa'des dan ne ga i'wa gwa'ih sos'

š wan doh.

14 Neh dih dyo i'wah ga aak, swa ah het ne swanyak sahgeh, neh na'gi sak' neh on'da yo dye th'do ok ne don de swa'yah do weh dah'so ok ne' nah et sawih, heh din di'swas nyeht.

15 Neh sih ih' nach nith a gyoh' na swah'sa ga'andah'go ook, kuh ne' gah ni'goh das'hah, neh dih ne', gagwee goh nech hih'ni go is wa is tah ah ta'a di gweenih' na'š non dặn doo nyaht daa'di'wa'ge hah' kuh.

16 Neh' gwah huh' na yech'hi yah'dat gah, de jaa oh' nog m'deh dok, kuh ne de swa'das non deeh, kuh ne swadanok shoh, kuh ne swada'oh shoh; da neh' kuh gyes, ni ghi he ni swas diih; i yech'hi nyoh neh' sathi ni noh'dooh.

17 Neh kuh ne ga gwee goh' no gweh' s ye'chis swašh neh š dyò'i wah heht na geh's š noh.

16 Neh gwaa' nach ne tặh'ặh deh jo'noh geh'ặt ah ne geh'eot ne swa noh'ěšh'gěh ta ga'i wah doh.

19 Neh he něn di swäh ní go is'do ok' swa a wahk' ne

swat hwa is hah shoh.

20 Neh dih no nặh' dặ swa gaa năhk' ne Je ru sa lem, he dis'gặh ặ'geh dah' de o di non'dah hặh, swah ni'go ặyša dah seek o nšh' dòs gặ'oh ni gaa deh' nặ gặ'ak deh-

je'na ge nyoh.

21 Onah ne' neh, ne Ju dea a ye'no geek, neh huh' yea deh'gwat he dyo non'da dee nyoh; neh kuh naahde wah mis noh' & dya go doh'o ook, he ga non da yah yeyan gaha' ne' neh; sa noh' kuh nas dee'gwaa, ha di'yat hoh ge'e noh geh, sye no geek neh huh' s dyeeyoh.

33 Nob sặb'ặh nặ gặặ' wặ nĩs'hẽ dee nyoh ga nọb'-

36 Neh săh ăh noh gwă'gs, Neh' naak'de yo gweh'dagee ne go yăh' i găă, ă jo da doh' ne'huh; neh' kuh haa yah'da deh nă gă'aak i găă' de oo yăh', ha ch gwa' naeh nă'o yăn dahk, gih shāh, ă o'wah gwah' ne' neeh.

27 Nah gwaa' hoi gặặ ngok ni gọ ặs wa ặs, no tặh ặh i gặặ' de o di gaa yặs' niih' on'dak he yặ noh'do ni'aak, gaa oh' da yéch'hi aah, neh huh' eeh hi'yah wặn tôh he'gee gat.

Neh' no nặh' neh huh' sha o wặ ngo wặh nặgặặ', neh' o ặn'dooh', oh ta'ak', o no da gặặ'yaat honont'gon dah'goh' he'tga non da yặh' ne Je ru sa lem.

39 Neh no něh' neh huh' shah as'wěh', no něh' dôs-gš'oh chi ehs' ne Beth pha ge kuh ne Beth a ny, he dyo non da deh' neh o non'da deh'goh neh Ol ives, gayaa soh, he a'goh'hoh oh de i'yas heeh na go'i o nya nih,

30 Ha wặặh', Jah'dặn dih, neh huh hặ ji yoh' he'tgangn da yặh' ne de swa do gặh'doh; da neh' no nặh' hặ'ji nọn da aht', neh' nặ jii gặh' ne ga nọc'ah, gas'haaqut; neh ne tặh'ặh de wặn doh' de co dăặt' nọo'gweh: ặ jis'hặ ạn da gòh', gas oh' ặ dis'ni sah.

81 Neh' gih shah neh' so gaah' a yech'hi ya'on dooh, A naeh go waa' e jis'ha an da gooh's neh' nas hes'na aa, Nah' ga i o nih' he de o'do a jo nih' Na yah'da gwen ni-

yeh' he ga yah'da deh.

32 Neh' no wan di hah'oh, o näh' ho noh'dän dyos'oh he di gää' gwah huh, dyo ye'is doh he ni a go ye'ah seeh.

98 Neh' dih he'noh weeh kis ha an daa gwus' ne ganos'ah, neh' no dis'hee nah' ho wa na oh'seeh, A'mach' e jis'ha on da gooh ne ga nos ah'?

84 Neh ne'o nash, Neh Na yah'da gwen ni yoh' de o'-

do s jo nih' he ga yah'da deh.

35 Neh huh' ho di'yah teeh ha yah'da dek, ne Je sua: neh' ne ga yah'dah geh ne ga nos'ah te nos'wah senes'yo nyas hah; o nah' neh huh' da o waa dah' ne Je sus.

96 Néh' din he'noh weeh hat ha'i neh, dan di dh'dah hoja deh no ngejyo nyas'hah. 37 Neh din ne nặh' dòs gặ 'ch chi cha', heh huh gwas' o nặh' họ jo ngư das nặh' dah gọh' họ nọn đã deli' neh, Olives, neh' ne ga gwee gọh'', he ni gặn dyòh gwah no wạn di'o nya nih, ho nọh saah no nọh es hah oh, de owa šh' sẽ o'nyos oh' kuh Na' wen ni yòh, ot ga' ch nih nowas nọh ho di yo' sh dah gọh, neh dyo i'wah heh sốh jih' o i'oh dua' hà na' gwah' doha nee' ga gwee gọh he niyooh' ho nọnt gạt hwậh.

88 Ho něš', Ho děš oh' ha yah'da deh, ne Go'wähgeo waa ne' neh huh' daa'weh dah'go on dyeh' hoh'sëno gooh' Na yah'da gwën ni yôh: Sgë noh' ti ga'i wiyôèh' ne gë o'yah gëh, neh' kuh ne' det ga'sh saa ôk'

neh si"gwaa heh'tgah.

39 Neh ne' de s non dyes'doh ne Phari sees naa dryah daa dyeh' ne gan dyeh'gwah geh, ho wa oh seeh, Sadi'o nya nih, she ya'is dah ne she i o nya nih.

40 Neh ne' dět hos'nych oh, ha go ya oh'sech, neh' noh gwa'oo wih, neh gih shah ne ta'a non dyech' na-

gặặ, neh' da wặ ngh'sặnt hòh 'ne gah sgwa ah.

41 Da neh' no nặh' dòs gặ 'oh chi chs, hot gast hwặh' he'ga ngn da yãh, ach noh ta'gah sặ 'nis hặh'syoob ngh

dyo i'wah,

42 Ha wäš', Neh' gih shäh ne' teh chyšn'dec ih', ha'-ch gwah na gwus' iis, a os'gwah ah neh' nä gää ne sănă'hă deh, ne noh o'i oh'dăh shoh, neh' o wäh niis' ac'sah ni go i yos dah'goh! neh gwaa' neh, o năh' gu-wah'seh daa niih' neh' se gaah'shoh.

43 Nah săh'āh nặn dweh' ne' wặ nữs'hà dee nyọh, ặsa'yah doo wặht, no nặh' nọo sah'ni gọ'ặs wa'ặs dặ ye'saaheh da dọoh, dặ ye sặn dyòh'gwah hàah kuh, ti' ga gweegoh' nọh syah'da dih' ặ ọ'dah si'ặ ọoh ặ ye'sa ho'do ọs.

44 Noh' kuh ne' shah dặs'ha dii daat he'yo ặn ja deh' heh' syah daa deh, neh' kuh niis, kuh ne' sak sah'daashah', ha an di yah'da dahh' heh' syah daa deh: neh' kuh ne' deh gat'gah hòh' he'nih syah'da deh ne doo ahgya'deh agwääh sahk; neh dyò i'wah, he tặh ặh' deh-chyặn de i'noh he ni yoo weh', chah e sa yah'do wäht.

45 O nặh' neh huh' he o'yọs ch ho noh'sa do'gặh-dih, wash'sa wặh' o nặh' ne' sa gọ yah'dit gặặ sọoh nogặh' hặ nọn dặặ ni'no ok, neh' kuh, has di'yah das deh', nas di'ni no'ok.

46 Ha go yặ oh seeh, gwah buh' Neh ne' gaa ya doh, Neh hak noh'soot, ne'huh ga noh'so dah'goh, non dặ neyặn'dah gwah; neh' dih sho niis' jo nii, ne' neh huh

hặ ngn'dyặn dah'gwah na di'ngs gwa'gh.

47 Neh' naah de'wää nis hä gee, neh huh' ha di'o nyaamih' ho noh'sa do'gäh dih. Neh gwaa' naa dih'sä no wanäs ha di'yah don twus, kuh ne' sha go'di ya doo nih',
neh' kuh ne' sha go'di go wa näh' ne gän dyòh'gwahgëh', ho nih'sa goh' he non'da di ye äh duk na o wai'wah'doht,

48 Tặh'ặh dih de o di gặs oọh he nọc das di ye'šh dak: neh sặh'ặh, ne ga gwee gọh' nọc gweh' to nọn da des ab-

doh' ho nont'ga a oh' na'o wan'di wat'hon daat.

OI'WAH XX.

D^A neh he ni ya'wặh oh, ne swặ nĩa'hặt ne' nehho'o weh' dwặ nĩa'hặ dee nyok', he'noh wesh' ha goi o nya nih' no gweh', no noh'sa do'gặh dih'gẽh, neh' kuh hot hặth'goh ne ga i'wi yòòh, neh na dih'sặ no wa nặs ha di'yah don twus', kuh ne sha go'di ya doo nih, ho wạ'yah do'wah oh, neh hặ neh' na di'gặh jis'hoh oh,

2 Neh no was'nyeh seeh, ho něš', Da gwa'o wih, Ga šweeh' ni di'sah has'des hš ooh', he neh huh' ni sa ye'šan dyeh ně gěš' noh o'i oh'děh shoh! neh gih shěh neh,

ao ne gặh' hyah'has des hặ wiih'?

3 Neh ne' det hos'nyeh oh, ha go'yā oh'seeh, jo i'waat bašh iih a gwa'an dooh; neh ne' dach gwa wa noh sa-goh:

4 Neh ne' bap tism ne John ha ye'ah dah'gwah, neh' gah ne ga o'yah geh dya'weeh doh, o gii', o gwee'neh ! 5 O nah des ho'dit ta o nyoh' de o di yah'do weh'da ngh

naa di'yah diih, ho nää', Neh' gih shah nan dwih', ga o-

yah găh dya weeh doh', ă šh' ne'huh, A di' naeh gowaah' deh she swa'i wa gwen ni yòs'dooh ?

6 Neh gwaa gih shih nin dwih, O gwe'neh; ga gwee-goh' naeh no gweh' i yok'hih sgwe'oh yaak; neh sihih naeh no di'wa gwen ni'yos doh heh, ho do'gis da'niak ne John.

7. Neh ne' det ho'dis nyeh'oh, Neh ne täh'äh deh o-

gwangh'doh he'o weh ni dya wee nooh.

8 O nặh ne Je sus ha gọ yà ch seeh, Tặh ặh' kuh nặặh' iih taa'gwa o wih, he ni dwa'geh has'des hặ'ọch, he neh huh ni wa gye ặn dyeh' nặ gặặ' nọh o'i oh'dặh shọh.

9 Onšh' hoh saah' ne waa'gos nyehs' ne gšn dyòh'gwah gšh' na gšš' des ga'yš an dšäh goh: Neh na yah'da doo gšäh' no'gweh, ho yšnt wah oh no nyo'gwih sah',
oh oh'sah, neh' na di'yšnt hoh'ge o noh' ho want'hah dooniih, neh' nach, ne wee šh' dyo šn ja deh' he'a weenooh, hš a'niis heht' gwah huh'.

10 Neh dih no nặh' hoh ga'eeh, he ni wa'dyặnt hwas-gwos'; he o'hah oh no hah'shặh he tặ nih'dyoh na di'yặnt hoh'ge o noh, neh no'da o wa yoh' no do nih' he-ga yặnt hoh' noh oh sah: neh' dih na di'yặnt hoh'ge o-noh, da o wa yah'da gwax'shooh, sho, sho'wan do wih' kuh, deh tah'gwis dặh' de a'wih.

11 Da neh' ach no yah' det hoh'hah oh naa hah shah; neh' kuh ach ne' wa o wa yah'da gwaa'shooh, ga neh'-gon das'yo waa nah', kuh, he'noo wa yech; aho wan dowiih' kuh, deh tah'gwis dah' de a'wih.

19 Neh' seh ne' det hoh'hah oh neh, säh, ha doh'-tah: neh' ha'eh gwah, ne' wa o wa yas as, as dee'gwah

kuh hes ho wa yah'doh yaa goh.

18 O nặh ha wặt na yah'da gwen ni yoh' he'ga yặnthọh' noh ch'sah, A nặ gyech'? Neh hặ ce haht ne' no'ch gwah' he'aa wak: dyặ gwah' sho ne'huh nach š cwa yah'da noo ck', no nặh' to wa gặh.

14 Neh dih no năh' na di yặnt họh'ge o nọh' wa o was gặh', de o'dit hặ o nyoh' nas di'yah diih, ho nặặ', Neh mặ gặō nah, ha i'wa gwen ni yoh: Nyoh', She'dwas-

nyòh; iih di nach s yo gwa was teht he ni o'an jagwěn ni yòh.

15 Onah' as deh' ho sa'o wa'yah doh'yaak he ni gayant hoh noh gh'sah, wa o wa nyoh' kuh. A noo' e-

năh' nă o go yeeh' Na yah'da gwen ni yôh'?

16 Neh' waeh nant'heh a o go''i wah doht' na gas' hadi'yănt hoh'ge o noh; neh' no yah'shoh äs ha go yoh' he ga yănt hoh' noh oh'sah. Neh' no năh' wa ă'no ook', ho nặc, Số noh' ne' neh huh hã ya wặh, nặ gặch noho'i oh'dăh shoh.

17 Neh' naa go'yat gat'hwah oh ha wae', A di'naeh' sho' në gëë ne'ga yaa dooh', Neh ne' gah sgwaa ah' nodis'wa'sh oh naa di'noh so nis, ho neeh oh deh a'oh' hahgwis'dăh a'wa des he ni yôh dặặh, neh shah gaat' neh gah sgwa gwen ni yoh o doh'oh hoh nih'sa gwaat..

18 Son'dih gwa'nah ot neh huh' gah sgwaah'geh a ye'-'yah dyee năht', neh' neh dă gas'keh ă it ni yo'is dahs'aah a wa doh he ye yah'da deh: neh gwaa' neh, son'dih gwa'nah ot, da o'yah da'it, 'neh' noh ga ah, sho awan doh në gat'heh syo nih' ha yah'da deh, neh nënt'gë-

šth neh nach da wa do gwat.

19 ¶ Ongh' nas dih'sa no wanas ha di'yah don twus', kuh ne shago'di yadoo nih', ne' neh he ni dyo'is dah'ee noh ho nih'sa goh na'o wa'nis sh'da ah; neh dih ohsha go dis'ha nihk' ne gan dyoh'gwah geh: neh aah'ah ne' wa di gah'aa yooh', he'o noo hoh' oh to non doo-

gặnt' he ng'o yeeh' wase'nyeht oh ta yặ an đặnk.
- 20' Neh no nont'ga ặ'ọs oh, oh sha go dih'hah syooh' kuh nă o'nont ga ă an'dych seek, neh huh' nă o non dve'š an dych seek ne tga i'wa yee ih' i gas noo'gweb, neh na yò gwe'nyo ook i gas na's non dye noo wat' na wanoh, neh huh i gas' no da ga ye ah'dak, neh huh' ha'o-

was tgah' hah has'des han goo ne ta noh'do oh.

21 Neh no wan dos'oh, ho nas', Sa di'o nya nih, egwa'ngh doh' nach he'neh huh'jih shoh ne' nah ot' saadoh' kuh ne' nah ot' sa di'o nyaa nih; täh äh' kuh deh she gwus' so gaah' noo gweh, neh gwaa' he yò'di winooh na gai'wa gwen ni yah' Na wen ni'yeh ga kash neh sa di o nya nih.

22 Ga ya'nes hah geh geh naas'ha gwaa wis de o e'gi-

aak, ne Ce sar, o gii', tăh'ăh?

23 Neh gwaa' ne wa ji'ni non dook' ho non'do waas-doh' sho, neh na go ya oh'seeh, A naeh go waa' agwah-ni'go da gwas'?

24 Da gyò'dah sabs' ne' agah si'yoh ahaat. So nahot' ne gah' ha yah'daah', kuh ne' gaa'ya do ayoh', so'

nah ot'? Det ho dis nyeh'oh ho naa', Cesar's,

25 Neh na go'yā oh'seeh, Neh huh gwaa' sa'swa gondak' ha yah'da deh ne Ce sar, ne noh o i oh'dah shoh' ho wah' ne' Ce sar; neh kuh haa yah'da deh' Na'wĕn-ni yòh', ne' noh o'i oh'dah shoh' ho wah Na'wĕn ni-yòh.

26 Neh ne tặh'ặh de o di gwe'nyọs coh', na'a di yengh' na'wặ noh he'aa di gat' ne' gặn dyòh'gwah gĕh: neh ne' wa o di'wa năă'gòh he'no o yeeh' dɨn daas'nyeht,

neh kuh ne' ta i non dyech' sho.

27 ¶ O nặh' họ di'yọs ch ha yah'da deh, ha di'yah dadoo gặth' ne Sad du cees, (ne' tặh th de a di'wa gwenni yọs tah, ne do da'ặ ngọt gặh' no ni'e yọch no da'deh-

sa'doh gwah geh,) neh ng wan'dos'oh,

28 Ho nặš, Sa di o nya nih, Mo ses' cho gwa'ya do nii, Neh' gih shăh neh, so gaah' no gweh de ya'dă non deeh' a'ă eeh, ho'nyaa goh, neh' kuh nă gă'ask de ok'sah daayăh' a'ă eeh, neh ne' de ya'dă non dăk' ăs ho di nyaak', ne' yoh gă'ooh, neh' dă ot'hwa ji'nyah găh ne de ya'dănon dăk.

29 Neh' dih gyee ne jaa dak' noh da non'da'non dak:
neh no nyak'heh oh ne to dye'ah doh, ha wee yos'oh,

kuh, tặh'ặh de ok'sah da yặn dah'ooh.

80 Neh ne'wah ne' dek nii ha doh'tah sho di'nyakheh oh, tah ah a eh' de ok'sah da yan dah'oh ha wesyos'oh.

81 Neh ne'wah neh, săh ha doh'tah sho di'nyak heh'oh; da'neh huh' he ya'wăh oh hah de'o nos'ah doh' ne jaa dak; neh ne tặh'ặh deh so gash de ok'sah da yặn-dah gọh ho ni'ee yooh.

32 He yo'dohk dah'goh ne' ga gwee goh, o nặh' ha'ch-

gwah ga wee yos'oh ne ye'oh.

33 Neh'dih ga i'o nih, no nặh' dặnt hặ nent gặ 'oh sooh, so' nah ot' ặ yoh'gặ ạṣk' ne ye oh'! neh sặh'ặh ne jaa dak' ni ặ non di'noh sha go di yah'da wặặ gặ ooh.

84 Neh ne Je sus' det hos'nyeh oh, ha go'y soh'seeh, neh no dek'sah do nii' he'yo sn ja deh, ho'dii nyaas, neh'

kuh no'wa di nyak'da nih.

85 Neh gwaa', ne' neh huh i gặặ' ặ ya go yah'da ặh nặ ga gwee nih' he'ni a di yah'da nọo oh' nặ nọn da'di wagwee nyặh no yah' de dyo'ặn ja deh' neh' kuh neh dặnt hặ'nọnt gặh' nọn da'deh sa'doh gwah'gĕh tặh ặh' naeh tọo'sa o di nyaak seek; tặh ặh gwah huh tọo'sa o-wan di'nyak da'ni aak;

36 Tạh th' kuh' wặt doh' to sa't ni eeh: neh gwaa' dặs gya dye t bok he ni yòh dặth na di o yah'ge o noh; neh' kuh hok sah'dah shoh' Na'wen ni yòh', he neh' ok-

sah'dah shoh' neh' de dyont ga'oh dah gwah.

37 Neh' dih heh dặnt họ wạn di'yah da'ges'gòh no niee yọo, waeh' ha eh gwah ne Mo ses' o yặn deet' ha ọniih' he'dyòs go e ot, no nặh neh' sha o'yas dak Na yahda gwen ni yòh', neh Ha wen ni yòh' ha yah'da deh neh, A bra ham, neh kuh Ha wen ni yòh' haa yah'da deh neh', I saac, neh kuh Ha wen ni yòh' haa yah'da deh' ne' Ja cob.

38 Neh săh'ăh na eh ne tăh ăh neh de a'go wën niyòh' no ni'e yooh, neh gwaa' ne ya goo heh: ga gwee-

goh' sặh ặh neh huh' ya goh'heh goh' he'a gat.

39 ¶ O nặh' ha di'yah da doo gặặh ne sha go'di ya donih', to dis'nyeh oh', ho nặặ', Sa di'o nya nih, oh syee it' hoh ses'nyeht.

40 Neh no năh' oh ga'at ne' neh, tặh ặh' deh sho'di-

gwe'nyos ooh naah gwis'dah o sa'o wa an dooh.

41 Neh na'go ya'oh seeh, A ni dyò ye'ah dah gooh', he'a non doh' ha yah'da deh ne' Christ, Neh' ho aa wak ne Da vid!

42 Neh kuh ne'a oh hwah ne Da vid', ha doh' ne' ga ya'dos haa goo ne Ga a noh', neh Na yah'da gwen ni yoh' ha wa'oh seeh Na gyah'da gwen ni yoh', Sa dyaah gya neh'go'gwaa,

43 He ni yòò weh deh sặặh'sih'da gặh'săh gwah', ặk he-

vo nih no sah ni go'ās wa'ās.

44 Syah da gwen ni yòh' waeh ha doh ne Da vid' hoyas'ho nyoh, a' di ni yòh'dash' he neh' kuh', ho a'waak'!

45 O nặh' gặn dyòh'gwa gwe gọh ho nont'họn deh ha-

go'ya oh'seeh na go'i o nya nih,

- 46 Ech hih'ni go's šhk' ne sha go'di ya do nih; ne' deo non do'sn jo nih' i gšš', ne' was yo'nyas hees' dš'nonthaah'gwah'taak; kuh naa'di no'oh gwah ne dš o non dš'no ohk, he'o weh' yont ge'on dah'gwah, kuh na gwus' heh tgšh' dyo nok da yšn doh' he'yont gš nis at'hah, kuh, he gwus' ga nok'da no o nyoh no na'eh wa š non dek'hweo'eek;
- 47 Neh, sha go di noh'sah sah'hoh no di'noh gwa'yes hah syoh, neh kuh naa'yoch hih wash'gwaak' sho, yo niis hehs gaas' ho'non da no yah: neh' shah gaat ne'neh si'gwaa ga e'wah das'yo waa nah' a o di yah'do waht.

OI'WAH XXL

Tot gees gwäh' o näh, neh' naa go'gäs oh no nont'ganoo nihs' noo'gweh, neh huh' hwa o'noh säh'do ondyeh', nä'non da wis' heh was de'is doh no wis'dah onoh'sa do'gäh dih'gĕh.

2 Da neh' kuh gye sha go'gặs oh, ne' wah a'go dặặsteht' go noh'gwa yes'hah oh, neh huh' hwah a'go dih'.

hah de ga gwĕn'nĭs hă'āh.

3 Neh ne'aa wääh' Do gäs' ga i'wa gwen ni yoh' ohgwä'os Neh' na gää wah a'go dääs teht' go noh'gwa yes'hah oh, sii"gwaa he ni yoo' hwah oh'sant nach' he niyoo' hwa a'noh aant ne'a di gwe goh.

4 Neh săh'āh ne ga gwee goh' nach nă găă' ho di'-

gah dee nyoh, he'o weh' dwa daa gwua' neh huh' hwa a'noh sant' ho we'o ee gih Na'wen ni yoh: neh gwaa naeh he'noh o go daa teht', ga gwee goh' naeh neh huh' hwah a goo dih he'ni ya go yah' ne ya goh'heh goh.

5 ¶ Neh dih gyee waa'dis nyah' duk no noh'sa de'-gah dih, ga noh'sa yas dah goh he ni gah sgwa i yoha' o-

dye'ah doh, kuh ne wa da wi oh, ha waa,

6 Neh' nặ gặặ' he ni yò dye ă'ngh, ne'wah de swa'gaaneeh, daa weh' ne dwä nis'ha dee nyoh, neh no nặh' hặ ga eeh, tặh ặh' deh joh'sgwaăt ah tah do sa gya dyahsăhk nặ gặ'aak deh dwah'sặh doh.

7 O nặh' họ wạn'dọs'ọh, ho nặặ, Ṣa di'o nya nih, neh dih, ne wặn dọh ne gặh' neh huh' nặ ya wặặh'? A nahot' kuh ặ yo yến deh'dah gọ ọọk' no nặh' hặ ga'eeh neh huh' nặ ya'wặh syo nyoọh nặ gặặ' nọh o i oh'dặh shọọh'?

8 Neh ne sa was, Swa dah'ni go sahk' as noh' dayech'hih ni go sh'sah: neh sah'sah ne' got gah'deh nageh'sa no goo sin dyash duk, a no do'neh, iih' ne gah' ne Christ; neh kuh ne' dos ga'oh da yot'his dom'dyah: neh' dih gai'o nih' sa noh' neh, a ye'chis heeb.

9 Neh dih, no nặh' š swa'i wa ck haak neh huh gyee dya go di yòò' de yo'dyòh gwa ea yoh kuh, sặ noh' ặ-swah'dyohk: neh sặh'ặh nặ gặặ' noh oi oh'dặh shoh' ặ dwa dyee ặnt' neh huh' nặ'yaa wặh; neh gwaa' nặ-wan'dohk dak' tặh ặh' nach, ta'yo gọn da dyeh'.

10 O nặh' ha go yẽ ch'seeh, Dặnt ha dii daht' sho nọ'ặn jaat, dặ nọn do gặnt' no yah' họ nọ'ặn jee nọch; gọ'wăh go'was họh' kuh, he nit hặ nặ noh'do ch' dặ wan do-

găh'da nooh:

11 Neh kuh nặ dwạn'deh haas dooh', ặ ya'ặn jọa dah-da'nooh, ne' tiga wĕn ni yòh aho he'o weh; ä ya go-dos'weh da'noos kuh; o noh'so dăăt'gih' kuh, ặ ga'noh-so daih; de yò dặ no'ya nih'doh, neh kuh no i'wa năă'gwah'dohs ặ wan do dah'so gòh ặ dweeh duk' he gặ o'-ya deh.

12 Neh gwaa' ne gas oh' noh wan dih nee'ga gweegoh në gës', neh në yech'hi yë'nis oh'da sh, dë yach'hiya'deh ho ga nyat' kuh; neh huh' kuh ha yech'hi yaat-gah', ha nent'ga n's'at hah, neh kuh ho wan'dih ho'doh-gwaa'noh; neh huh' he'aa dii gat' ne go'wah go'was hoh syech'hih dyooh; kuh haa di'yah daa deh ne ta na noh-do'oh; neh a dyo'i wah'ga aak' na geh'sa noh.

18 Da neh' niis a swa'des dah ne ga i'wa gwa'ih sos'

ă wan doh.

14 Neh dih dyo i'wah ga aak, swa ah het ne swanyah'sah geh, neh na'ga aak' neh on da yo dye ah'do ok ne don de swa'yah do weh dah'so ok ne' nah et a swih, heh dan di'swas nyeht.

15 Neh sặh ặh' nach niih ặ gyọh' nặ swah'sa ga'ặn-dah'go ọok, kuh ne' gah ni'goh das'hāh, neh dih ne', ga gwee gọh nech hih'ni go ặs wa ặs tặh ặh ta'a di gwee-nih' na'ặ nọn dặn doo nyaht daa'di'wa'ge hah' kuh.

16 Neh' gwah huh' nặ yech'hi yah'dat gah, de jaa ọh'

16 Neh' gwah huh' në yech'hi yah'dat gah, de jaa oh' noo sa'deh doh, kuh ne de swa'dë non deeh, kuh ne swa dë nok shoh, kuh ne swa dë oh shoh; da neh' kuh gyee, në gëë' he ni swaa diih, ë yech'hi nyoh neh' ënthë në noh'dooh.

17 Neh kuh ne ga gwee goh' no gweh' š ye'chis awašh neh š dyò'i wah heht na geh'sš noh.

18 Neh gwaa' naeh ne täh'äh deh jo'noh geh'at ah no geh'oot ne swa noh'säh'geh ta ga'i wah doh.

19 Neh he nặn di swặh ni gọ is'do ok' swa a wahk' ne swat hwa is hàh shoh.

20 Neh dih no nāh' dā swa gaa nāhk' ne Je ru sa lem, ho dis'gāh ā'geh dah' de o di non'dah hāh, swah ni'go ā-yān dah seek o nāh' dòs gā'oh ni gaa deh' nā gā'ak deh-

je'na ge nyoh.

21 O nặh ne' neh, ne Ju dea & ye'no geek, neh huh' yọn deh'gwat he dyo non'da dee nyoh; neh kuh naahde wah sắc noh' & dya go doh'o ook, he ga non da yặh yeyaa gặht' ne' neh; sẽ noh' kuh nas dee'gwaa, ha di'yặnt họh ge'o noh gẽh, š ye no geek neh huh' & dyeeyoh.

22 Neh sặh'ặh nặ gặặ' wặ nis'hặ dee nyoh ga noh'-

kwās hāh' ga'ash, neh ne yò'i wa gwee goh, he ni yoo

ne' ga yaa doh' a ga'i wa yee ih, neh huh' na ya wah.

23 Neh gwaa' ne ga noo oh' he wa di'yah daa deh, ne de wa di yah'da neet, neh kuh he wa di'yah daa deh' nawă non dă'noh ge ăh taak ne' neh dwă nis'ha de nyoh; neh sặh ặh ne ga noo oh' oh ni go'et gặnt he nặ yaa wặh' nă găă he yo ăn ja deh, ga noh'kwăs hăh' kuh' ă o di yah'do waht na gaa' noo'gweh'.

24 Da neh' nach a o di yah'dye nant' he o wee'gwaa o ya'gah hi yet nah'sha ah, kuh ha di no ge nyoh' ga gwe'goh noh to no g'joh dah'shoh neh huh' ha o wan di'nos'sgwa o sooh: neh' nach ne de o non dah'son dai goh dě něžs'gěh syck ne Je ru sa lem, he ni yòo weh' hặ o di'wa e wah ne de o non dah'son dai goh he'ni o di neokdòt a gai'wa ye ih.

25 ¶ Neh kuh naah'da wan dya o nyooh he gaah'gwaah' nặn deek haah, kuh neh, so'e kaah găsh'gwaah, kuh he gajih'son da o nyoh; o nah nch, yo an jah geh', dă non doh'ho gas ih' nach noch'to no ăn joh dăh'shoh', ă gă'aak sho deh sha'di yan de ih' he no'o di yeeh; neh he ga nyo'da e nyoh kuh no doh'dah shoh dan jot'ga aak, sho.

26 Nch nă năn'nyah sa ge'eh sho no gweh', he nă yô'noh dyoh seek; neh kuh ne' dyot gont' & an'dih ni'goššhk' ne noh o'i oh'dšh shoh' nš ga yoh ne yo šn'jahgěh: neh săh'ăh ne gặ o'yah gĕh tgah has'des ha ge eh š ya'on dah'daa nooh.

27 Onah' neh huh' ni yòò weh' a o wa gah' No wa'wak no gweh' oh jih'ga goo shoh' ant heh, gah has'deshah ant ho dye ah'dah gon'dyeh, kuh neh, ai"gwaa hengh de ga'āh să oh.

28 Neh huh dih ni yòò weh' no năh x yò i'wa ye'ih oon dyeh' nă găă' noh o'i oh'dăh shoh, o năh' heht găh' swat'gat'hôh, neh kuh neh swah noh's gees gôh: neh sặh ặh neh o nặh' dos gặ ch ặn dyôt his dou'dych nặ jiswa yah'da gwat.

29 Neh na gọc'nych seeh, des ga yặ on dặch gọh: Jat-

ga tòh' ne fig noh gặ ọn doh'dặh, ga gwee goh' kuh ne' gặ i doh;

30 Neh' no nặh' da wa'des gweh yo dyaak, e swa gặh' gặṣ, swa yặn dee ih kuh, no swa yah'di aa dyeh heh,

o năh de yô'găh họn'dyo on dyeh.

81 Neh huh dih na ya wah' na h' iis, no na ha sawaa-gah na gaz' noh o'i oh'dah shoh a ga'i wa yee ih, swah-ni'go a yan dah seek, o na ha ne'huh dos ga'oh gaa deh' ne ta noh'do oh' sha gwen ni yoh' Na'wen ni yoh.

32 Dogšs' ohgwa'os, Neh ne tah'ah taa''ga at' nagaš' ga wa ji yaa deh, he ni yoo weh' ga gwee goh' ha-

ga'i wa yee ih.

33 Neh he gặ o ya deh, kuh he yo ặn ja deh' ặ ga'at nach; neh gwaa' ne gwặ noh' tặh ặh' nach taa"-

ga at.

- 34 Da neh' dih ne swa dah'ni go ššhk' ne swa yah'di aa dyeh, dyš gwah sho ne'huh, š swăn'nyah saas dăh
  kuh ne da yo deh'să is ae swa dah'dah đa'ni aak kuh ne
  go no šh'dos hāh kuh ne daa gas nyeek no di'wa deenyoh' ne'kuh ya goh'heh goh, neh huh' naeh š gä'aak
  deh di'awah ni'go šāh š swa'yah doo wăht' ne' wă nie'hădeh,
- 35 Neh huh săh'ăh nă yòh'dă an dyeh', ne' gah ă'oot i găă ga gwee geh' ă ya go yah'do wăht' nă ye no geek' ne ti yo'ăn ja gwe goh.
- 36 Neh' dih ga'i q ni'aak, de swat'gah gwa'ih so'ok heh š swat'gaa ok; dyòt gont' kuh swa dă no yan dahk, neh hò'gwaa dih a yech hi'da ah neh huh' i gas hah'-de ga ye ih' he ni swa'yah da no oh na'ga gwee nih' i gas'oo se swah'nya gaha, na gas' noh o'i oh'dah shoh' ni ya'-wah seh, neh huh' kuh do'se swaa daht, he'a gat No wa'-wak noo'gweh.
- 37 Da neh' nặn deh' neh huh' ha di'o nya'ni ak hongh'as do'gặh dih; neh no nặh' wah oh'gặḥ ho ya'gặhgh, neh huh' hwah'son di yahk' he dyo non da deh', neh
  neh, Ol ives go wa'yas tah', ho'non da deh.
  - 38 Neh neh se deh'ji ah ga gwee goh' no gweh' neh-

huh' ho wa'yah do'wah oh ho noh'sa do'gah dh, neh' nowan'di wat'hon da'ni neh.

OI'WAH XXIL

DA neh neh, o nặh' too hah' he gaa'wihs ne yondek hwe'o ek tah ne deh wat'hah gwặh'gwah doh,

neh' neh, ne de wa'da wa'oh gwah ha'di yaas.

2 O nặh neh, ha dih'sặ no wa nặs', kuh ne sha go diya doo nih' ho nih'sa goh he noo'da di ye'ặh dak a'o wạnyòh': neh sặh'ặh ne sha go'dis haa'ais ne gặn dyòh'gwah gĕh.

3 ¶ Onžh' ho yah'dyoh seeh, Na nis'he o noh' ne In das, Is car i ot' des gya'deh să'noh hont; neh' neh-

huh' ha yah'daah ne' was haa dek nii' sga eh.

4 Neh' neh, o nặh' hoh dặn'dyọs oh, neh hah doo'dit'hàās oh na dih'sẽ no wa nặs' ha di yah don twos, kuh nodis'gặh ặ'geh da go waa shoh, he nọo'da ye'šh dok nehhuh' a'o yah'dat gah haa di'yah daa deh.

5 Neh' ne wa o'noh ees hah, wa'a non di'wis ash' kuh

no wis'dah ant'ho wa yoh.

6 Neh ne wa'i wis sah, o nëh' kuh ha wih'sa goh na' o nok'do dahs neh huh a'o yah'dat gah, has di'yah daadeh, no nëh' ë gë'aak dah des'ha di'gaa neeh ne gëndyèh'go waa nëh.

7 Onah dih' hwah a'wa nis ha ee wah ne deh wat'hah-gwah doh, no naa'neh na'an di nyoh' ne de wa'da-

wā'oh gwah.

8 Neh na goh'hoh oh ne Pe ter kuh ne John, hawää, Jah'dän dih neh' näch gwos'yo nya'ni nak ne dewa'da wä'oh gwah, neh' na e dwa dek'hoo nih.

9 Onah' howa'oh seeh, Ga'o weeh' ne gah' di sa ga-

yas' a dya gis yo niih ?

10 Neh' na'go yặ' ch seeh, Jat ga'ặ coh, neh' no nặh', hặ ji'yo cok' he'ga non'da yặh, des he ja dặt' neh huh noo gweh, ặ ga'wia di'a dyeh no'ne ga nòs' ặ a'wih; neh' ặs he'ji non dặh, neh huh' hặ ji yoh' het'ga noh'soot he'o weh' hặs has yoh.

11 Da neh' nặc hes nặ gạ' na'ngh'sa gwēn ni yòh, Nah' Na di'o nya nih'' tyặ oh'seh, Ga'š o weh' ne gặh dyonok'da neet' he go yah'da ye'is dah'gwaah, họ'o weh' ặga'dek hoo nih' ne de wa'da wặ'oh gwah', kuh ne ke'io nya niih'?

13 Neh nặs he'no wan tas' o nok das dăặh' heh tgặh dyo nok'da yặh, hah dee yooh' kuh gaa yặh: da' neh-

huh' an dis'nis yoo nih, a di'ja deh'sah o'ok.

13 O nặh' ho ngh'dặn dyọs ch, neh huh' ni ya'wặh ch ho dis'hặ nyoch, he'ni a gọ ye'ăh seeh: neh neh huh' waya'des yo'nya noos ne de wa'da wặ'oh gwah.

14 Neh dih no něh' o yos'oh he ni yò'is dazh eeh, hodyšn'das oh, neh kuh ne' was hěž' dek nii' aga eh',

no wan'dih hah'oh he a di yah'daah.

15 Neh' na go ya'oh seeh, Neh' ne we soh' de wa'ga-do'a jo'nis oh ne doo gaa' a'e dwa dek'ho nih' na gaa ne de wa'da wa'oh gwah ne gaa oh' noh wan dih' he ni yoo-weh' hah da ga doh'ho gaa ih,

16 Neh sặh'ặh noh gwặ'ọs, neh ne tặh'ặh tọc sa ga'-dek học nih nah sọh, ne gas oh' ngh wan dih' he'ni yoo-weh' hặ gai'wa ye ih ne [de wa'da wặ'ok gwah] he tặngh do oh'sha gwen ni yòh Na'wen ni yòh'.

17 Onăh' de oh'gwăh ne gas wis'dah, de odă noonyos'oh kuh, ha wăă' kuh, Dee jik' nă găă, swa da'-

dek hah'so gwvs' kuh.

18 Neh sắh'šh noh gwá'ọs, Tặh šh' tọọ sak ne'ge šh no dọ nii noh ch'sah göh; ne gaa oh' ngh wan dih' he niyòò weh š gaa yoh ne tặ ngh'do ch'sha gwen ni yòh Na'wen ni yòh.

19 Neh' kuh de oh'gwah no ah'gwah de o da no nyosoh kuh, de o'yah koh' kuh, neh ne' ta go yaa wii, hawaa', Neh' ne gah' na gaa' ne' gyah dah, neh, iis deyech'hi yah'do weh'da niih: neh huh' noh swa'yeh haak'
na gaa, neh' a ji'swas haah gwa'nis taak he'gyah daa dah.

20 Neh huh' kuh, ha'eh gwah no nặh' sha'dik hwặn-daht ni ya'wăh oh ne ga wis'dah; ha wặc, Neh' nặ-gặc ga wis'dah ne gặh' ne was seeh' wa di'wis ah'doh,

o dye'an dah'goh ne' get gwah'san, neh, iis e chit'gwah-sa'in seeh, dwa'o twah iis de yech'hi yan'do weh'da niih.

21 ¶ Neh gwaa ne' jat ga'ā oh, neh' nas oh'dah naa gyah'dat gah'heh, de ya gya dii neh a dek hwaah'-

gwah shăh gĕh.

22 Neh ne ga i'wa gwen ni yoh neh huh'. ni oh'dandyon' dyeh No wa'wak no gweh' he nit ga i wih'sah oh; neh gwaa' ne ga noo oh' haa yah'da deh' noo'gweh, he nă dweeh duk' ă o'yah daat gah.

23 O nặh' wa ặ'ngh sa wặh' noh'tặ non da'da on do. nyooh, son'dih gwah' he'ni a non dii, neh huh' na o yeeh

nă gặặ noh o'i oh'dặh.

24 O ngh' oh ta dii'wa geh'haa nooh ha nih'dyoh, son'dih gwah he'ni a non diih' neh huh a o'yah'da ah. neh

si'gwa ho di'yah da'nă a gwat.

25. Neh naa'go'ya oh seeh, Neh' ne go'wah go'was hoh cha go nă ngh'do nih' ne de o non dah'son da i goh: da neh' haa di yah daa deh ne' cha go na noh'do nih'. Sha-

go di yah'da gee has' ho'wan di yaas.

26 Neh gwaa' niis, ne tặh'ặh neh huh' taa'yòh dặ'aak: neh dih haa yah'da deh na'o go wa'na ook he niswa diih', neh huh' ni yòh'da aak ha yah'da deh ne' gòs toh; da neh' kuh haa yah'da deh na oh'sa no wang'aak, neh huh' nach ni yoh'da aak haa yah'da deh. ne dogas' igas ye hah'shah.

27 Neh waeh, neh, gaặ ni gaah' ha go wa nặặh', neh' gặh haa vah'da deh nặch dyoh ho dek họ nii, o gii neh ne sha go ye no'wah seh? tăh ăh găh neeh' haa yah'dadeh nash'dyoh ho dek'hoo nii? neh gwaa' nach niih' neh huh' gyah daah' na gaa he' swah dyoh, neh huh'

ni yòh'daah na'dye no wah'seh i gaa.

28 Iis' waeh na gaa' he swa yah'da deh, ne' dyòt gont'

de dwa'di aa dyehs, ha gyo'ya ga'on dyehs;

29 Da neh' dih, noh gwa'ga yaa tas, he'o weh a swa'nok da gwen ni yook, ant ga yee ih' he na yaa wah. naah' iih ha ge ga'ya da nii, Naah'nih;

30 Neh' na yò gwe'nyo ook i gas' neh huh' ho se swa'-

dek hoo nia, ho se swa'ne ge'ah kuh he'o weh' dwa ga'dek hwaah'gwah sydot heh tga ngh'do gh'sha gwen ni yoh; neh huh' kuh a swah'dyon dook' he yon da'dale gwah, dă yech'hi yah'do weh'do on dych', ne' was haa dek nii' aga eh' ni ga'wa ji ya gee neh', Is ra el.

31 ¶ Onšh' ha was, Na yah da gwen ni yòh', Si mon', Si mon', sat ga'š oh, neh ne'huh Na nis'he o noh' de o'-do š jo nis'oh niis' š ya'yah da o goh, neh' na'a'ga ehda waak heh syah da deh shah gaat' he no ya wah no-

non jah:

32 Neh gwaa' nach ne go ya da no yaa niih, neh na'gš zak' deh dyòh'syo näh'dooh ne sa'i wa gwen ni yòs'dos hah: neh huh dih no nah' da chah'ni go'an dee nih', sheh hás'des yoo nyah' ne de swa'da non deeh.

33 Neh na wa'oh seeh, Syah'da gwen ni yoh, a ga'dehanh'oh năh'neeh, de jas oh, non da'deh ho'doh gwah'geh

kuh ne gặ e'yaht gĕh.

34 Neh ne as wash, oh go'o wih, Pe ter, tah sh' tonda gas'nyeht ne da găăh'ăăh, nă găă' wă nis'hă deh, ne gas oh' noh wan dih, he ni voo weh' săh' năh sa/doh hiih, .naas'gyan de i aak.

35 ¶ Neh na go ya oh seeh, Neh ne chi gwah'hah oh, tăh ăh' deh swaa'wih ne' gat gwah dah, kuh ne vekhwa'dah gwah, kuh nah dah'gwah, de swa'dehk tas' gah hah gwis'dah! Neh ne'o naah', Deh tah'gwis dah.

36 O năh' ha go yă oh'seeh, Neh gwaa ne'wali, nă'eyan dahk ne' gat gwah'dah, he a'aah ne'neh; ha chgwak huh, nak hwa'dah gwah: neh kuh baa yak'da deh' nă gă'ank de oh'shă yăh, ha dă'ni noh' nòò dyah'da wih'-

shah, neh ha ni'noh dak.

37 Neh ešh šh noh gwš'os, neh nž gšš, ne gšh' ne' gwyaa doh', ah soh neh na ga'i wa yee ih' he'gyah dasdeh, Da neh' neh huh' ho wa'yah daas oh haa di'yahdas deh ne' de a di ya'nes ha it hah: nel sah ah ne' ngh o'i oh'dăh shoh de vò do găh'deh he'gyah daa deh wa dohk'dah neh.

38 O nặh' họ nặặ', sat ga'ặ ch, nặ' gyee ga ge'ch de-SENECA. 42

wah'sha gee. Neh na'go ya oh'seeh, neh hah' hah dega yee ih.

39 ¶ O něh' to ya'gšh oh hoh dšn'dyos'oh' kuh, heno daa yš'noh dš'an dyeh, neh huh' he a'wee nooh' he dyo non'da deh' neh, Ol ives; ho waa'non dă'dyes oh kuh na go'i o nya nih.

40 Neh huh dih no nặh' neh huh he o'yos oh he'oweh', ha go'yặ oh'seeh, Ja dặ no yặặh, neh naa'gặ aak neh huh' teh swa'yah dặh'ooh he ni gaa yặh' ne' gởh ni-

goo da gwus.

41 Neh no da'dyah doh'noo o nah, he'o weh' ni a diyah'da deh, neh huh' noo ni yo weh na a'gah sgwe'ohya'go ook, neh huh' de o'dos ho'dos oh, ho da no yan'-

das oh kuh,

42 Ha wặš', Hah nih', neh ne dyặ gwah, š sa ga yặh, soh nesk' nặ gặš' ga wìs dah he ni gyah'da deh: neh-huh di'naeh sho, tặh ặh' naeh nih he ni dwak'ni gòòh'dặš, neh gwaa' niis, [he ni di sah ni gooh đặšh] neh huh' ni yaa wặh.

43 Da neh huh' was do dah'sih has yah'da deh nặ q-yah ge'o noh ne gặ o'yah göh' da eet, wa oh'has des'yon:

da as.

44 Da neh'dih he ni o'o yaa gaah, ah soh don daa deh'has dooh' he'sa da noo yaah: neh he noh toh'dok hwaaah, neh shah gaat' neh huh' noh oo wah' ne ga a gwah' no'yos daah'syook not gwah'sah yo aa jah geh, he ga'ge-en dahs.

45 Neh huh no nặh' do sa'daht ho'dẽ no yặn dak', neh huh' kuh sho yọs oh hặ nih'dyoh na gọ'i o nya nih, ho ni'dah họh' gwa' nach, he ni a'dih ni gọ'et gặha,

46 Neh na go yā'oh seeh, A nach go was swan dah'hooh'! swat'gāh', swa dā no yāāh' kuh, dyā gwah' ahe ne'huh neh huh' hā swas yoh' he ni gas yāh' ne' gòh migoo'da gwat'hah.

47 ¶ Neh nah'soh' sho hot hash', jat ga's oh gendyoh'go waa'nah, neh kuh has yah'da deh ne Ju dasho wa yass sha yah'daat ne was has dek nii' sga sh,

neh' ha ặn deh he'ni ặ neh, dès gặ ọh tot his'doh hayah'da deh ne Je sus, neh', ne da'o ji gwa yọs.

48 Neh dih ne Jesus' ha wā'oh seek, Ju das, neh' gāh š eh sye ah dah gwah No wa'wak no gweh heh, š-

eh syah daat gah, ne dă eh'se ji gwa yos'!

49 Neh' dik no nặh' wa š nont gaa tòh no de o waa-dyah da doh' šặh nooh he's yaa wặh', ho wặ'oh seeh, Syah da gwen ni yôh, neh' gặh š yak hi nyôh'dak nah'-sha ah ?

50 O nặh' sha yah'dast he'ni š non diih neh wa o yant' no hah'shah no wa go waa nặh na di'yah dọn twus, neh neh wa o'oh dyahk' na yặn'neh go'gwaah.

51 Tos nyeh'oh ne Je sus, ha was' neh huh' sho hahde'sek daht. O nah' hoh'ta ya o nyooh na oh'dah göh,

m'o jšht' kuh.

- 52 O nặh' ha gọ'yẽ ọh'seeh, ne Je sus na dih'sẽ no wanặs' ha di'yah dọn twưa, kuh no dis'gặh ẽ geh'da go waashoh ho nọh'sa do'gặh dih, neh kuh na di'gặh jis'họh ọh, ne' neh huh ho di yọs ọh ho wa'yah do'wặh ọh, Neh huh gặh gwas' ni swa da dye ẽ ạn dyeh', neh sha goh'set hah i gặt de e'swa doo gặh, ah'shas ah' gah hnyah'shọh ọh kuh swa'wi nọn dyeh?
- 58 Neh dih' na eh nash de wä nis'ha geeh shah'de dwadiih' no noh'sa do'gäh dih'gĕh, täh äh' deh'os'too dehdi swen nis'oh da gwaih'aooh, ne dan'wa do gặnt' he'gyah daa deh: neh gwaa' nă gặō ne'wah o năh' he swa'ee wäh' he ni yò'is daah eeh, neh kuh ne' gah has'deshah' ne de yò'dah son da i goh.
- 54 O něh' ho wa ye nos'oh, wa o'was haa ih' kuh, nehhuh' he o wa yah'tes oh' he to noh'soot no'wa go wasněh' na di'yah don twus. Neh ne' Pe ter was o'nonděh, wee šh gššs' da eh.
- 55 Neh huh dih no näh' wa ä non des gaht, ga nooshäh' heh de yo'noh sa gwää deh, no gyeh, chi o nondyäh' kuh o näh, neh kuh' ha'eh gwah ho dyän'das oh ne' Pe ter hä nih'dyoh.
  - 56 Neh' dià ne ye yah'da doo gash' ne yek sah'da-

seeh ah he wa'gas oh, he'noh week' o jis'dak ah' hahdych, neh no want'ga a'os ch, ga waa' kuh, Neh' nagšš' ho gweh, ha'eh gwah, de ya'dii noh. 57 Neh no doh'hi yas oh, ha yah'da deh ha wšš', Si'oh,

tăh'ăh niih' dee'yăn dee ih.

58 Neh ne' dah ji'ah sho, oyah' ne'wah sa'o wa gah, ha waa' kuh, Iis aah' gyee neh huh' syah daah' haadi'vah daa deh. Neh ne'a waa ne Pe ter, So'gweh, tăh ăh ne'huh niih.

59 Neh huh di'noo no naeh' sgat sa ga'at ne sa ga'isdaah eek, o yah' ne'wah a gwus' ho i'wa ni ya doh', haawăă', Dogăs' gai'wa gwen ni yòh, nă găă' ho gweh', ha'eh gwah gyee' neh' de ya'dii noh, neh' waeh neh Galile an ng'yah doh'dah.

60 Neh ne'aa waa ne Pe ter, So gweh, tah ah' deh-gyan dee ih' ne'nah ot' saa doh. Neh ne' wah o gon'daadyeh', ah soh' sho hot hash', da gas'nyeht ne da gaah'-

ăăħ.

61 O nặh' det ho'dih sa de nyooh' Na yah'da gwen niyôh, wa ot'gat hòh ne Pe ter. Neh ne' shos hặth'ọh ne Pe ter, he'nio wặ no'wặh oh Na yah'da gwĕn ni yôh, he ni ya'wah oh haa wa'oh seeh, Neh na ga'aak ah soh' deh dyos'nyeh oh ne da gaah'aah, sah' nah sa'doh hiih naas'gyan de'i aak.

62 Neh no ya'gah oh ne'Pe ter, neh he ni yo'no ok-

deh wash'ni go et gaht de o'gah sa nis hah'syoh.

63 ¶ Onah nas 'no gweh, no wa ye no wah koh' ne Je sus, wa o wa noh'gee ah, ho wa'go eek hoh' kuh.

64 Neh huh no nah', shah to wa gah'gweek wa o wagoh'so week', wa o wa go'eek naa goh'sah geh, ho wan'dos'oh kuh, ho naa', Sa nee yoo, so'nah ot' ne' waa va'go eek'?

65 Neh kuh ne wee sòh' no yah' oi'we nooh shoh ne'

wa eet găh' waa'dis nyeh'dak haa yah'da deh.

66 ¶ Neh' dih he ni yos'no weh' no năh' sa wăă'nie-hăă dăh', neh' no di'găh jih'dah shoh' ne găn dyòh'gwahgeh, kuh na dih'sa no wa nas' ha di yah don twus', kuh ne sha go'dii ya do nih', wa o di yak'da yee ih', neh huh' kuh he o was ha i nooh' het gaas'hah;

67 Ho nặặ', lis gặ' ne gặh ne Christ? Da gwa'o wih. Neh naa'go yặ oh'seeh, Neh' gih shặh naa'gwa o wih, ha eh gwa' naeh deh aa oh' a e swa'i wa gwen ni yòs.

68 Da neh' gih shặh' kula, ba'eh gwas nặặh' iih neh a'gwa ou dooh, tặh ặh' deh sa oh' do'sas gwa wặ noh'eă-gòh, tặh ặh' kuh ha'eh gwah, deh sa oh' o'sas gwast-gah.

69 Neh' no nặh' ả yo'àh'doh ge gặ'ạk nặ gặ; ne'wah, neh huh' hặs haa dyặặh' No wa'wak no gweh', ga yặn'-neh gọo'gwaa, ne' gah has'des hàh Na'wŏn ni'yòh gĕh.

70 O nặh ga gwee gọh' ho nặt, Iis' di gặh hya'a-wak' Na'wĕn ni yòh! Neh na'gọ yặ'oh seeh, Swaa doh' waeh, neeh' niih.

71 O nặh' ho nặặ', A nạh ot' de yo gwa do'ặn jo mih' nah'soh na ye'i wa gwa'ih siih'? neh waeh' naeh nagwas' o nặh' iih o gwat'hon deh haah sa'ga ặnt.

OI'WAH XXIIL

A GWE GQH he'ni ặn non di o mặh' det ho di dah'oh, neh huh' hwa o was haa ih' he'tah dyoh' ne Pilate.

2 O nặh' wa ặ'nọh saa wặh' ne wa o wạ'i was hặ nyo-gòh, ho nặặ', Neh' ne wah a'gwas hặ wih has yah'dadeh' nặ gặặ họ gweh, ha gọh'ni gọ'ặ gah'hat wặ an dyeh, ne nọh o gyọ šn'joh dặh, neh' kuh ne' sho gwa'i wah'-gwih seh' naas'ha gwa'wis de'o e'gi aak, ne Ce sar; hadoh' kuh, Hao hwah' gih oh ne' Christ ne Go'wăh-go waa.

3 O nặh' ne Pi late ho on'dos oh, ha wặặ', Iis' gặh ne Go wăh go waa ne Jews ho noo wặh! Neh ne' des ho wặ noh'să gwặh, ha wặặ', Neh wa eh' oh sih.

4 Onšh' ne' Pi late ha go yš oh'seeh na dih'sš no wanšs' ha di'yah don twus, kuh ne gặn dyèh'gwah göh, Tặh šh' deh tah'gwis dặh deh a'gi was' tặ nyooh' haa yah'da deh nẽ gặš' họ gweh na'o yặh'hih ο'ok.

5 Onšh' sah'gwah ho'sa ga gặš is' ho dis'ha nit' c-doh'oh, ho nặš', Neh sặh'šh ne de a'goh ai go ặn do oh'' na gặn dyòh'gwah gặh, ho di o nya'ni aa dyeha kuh tiga gwee goh' ne Ju dea, Gal'i lea toh saah' nëk'huh hok dah'oh, [Je ru sa lem.]

6 Neh' no něh' shaa'ook ne Pilate ne Galilee, hoda'on dos'oh a'dih gwah Galile an no'yah doh'dăh noo'-

gweh.

7 Neh he ni yòs'noo weh no nặh' sha ặ ni nọn dook' neh huh gwah ta nọo geh' he'o weh' nit hặ'nọh do'oh neh, Her od, neh huh' hwa o'yah da nyeet' he' tặh-dyoh' ne Her od, he' neh huh' ha'eh gwah hặh dyondak ne'a oh hwah', ne' Je ru sa lem, ne' neh ho'o weh.

8 Neh huh dih no nặh ne' Her od shao gặh' ne Jesus, neh naah'de yò dohk waa'oh ees hah: neh sặh ặh no nặh jih shah do'o do'ặn joo nih' na'oo gặh; neh ga i'-o-nih' he' sòh jih o i'wa wee sòh' ho i'wa oo gặh' haa-yah'da deh; neh ne' de o'dặ non dak' ha'eh gwah, na'-ot gaa twặh no i'oh das hà năă'gwat na'o dyee ặh.

9 O nặh' wa o'on do nyooh' wee soh' o wă no geeh; neh' dih ne' deh tah'gwis dặh' dah des'ho wặ'noh săš-

gwääh.

10 O nặh' naa'di go wa nặs' ha di yah don twus, kuh ne sha go'di ya doo nih', de o di dah'oh, ho non'deh has'-

dos oh, ho di was'ha nyo'gwa oh haa yah'da deh.

11 O nặh ne' Her od kuh noo dia'gặh ặ'geh dah nặ'no di yòs wa o'wa gặặhs'yo nih, wa o wa noh'gee ặh' kuh;
da o was yoo nih kuh ne de yòs'dăặt heb, o nặh' neh huh'
hes ho'wa yah'da nyeeh doh' he' tặh dyoh' ne Pi late.

12 Neh shah wag'nis haat', ne Pilate kuh ne Her od, sho non da'oh heh oh; neh sah'ah neh, si gwaa' nok-

wan dih de ya da des'wa şs'gwah.

13 Neh ne Pi late no něh' sha'go yah'de o'eek na'digo wa něs' ha di'yah don twus, kuh ne sha go'di ya donih', kuh ne gěn dyòh'gwah gěh,

14 Ha go yā oh'seeh, 'Neh huh' she swa'yah teeh në-gaš' ho gweh' he'gyah daa deh, he ni yoh'daah i gaš'

meh, a'a goh'ni go š gah'hat twah'seek ne gšn dyöh'gwahgëh: da jat ga'š oh, Neh neh dee'yah do'weh doh 'hee'swa gat, tšh šh' deh a'gii was'hš nyooh naa'o yāh'hihseek nš gšš' ho gweh, he'o weh' nis he swa'i wa yšh'dah gwah;

15 Tặh'šh; tặh šh kuh ha'ch gwah ne' Her od: neh' wach ne' neh huh' he gwah hah oo'noh, he ta yah'dadeh; da swat ga'š oh dih, deh tah'gwis dặh' deh o'diwaa deh' ne' gặ ce yaht' a ga'i wa yặn'dah go'ook haavah'da deh.

16 Neh dih sho në eh soh'gwa wes hooh, o nëh' ëshe'vat gah.

17 (Neh săh šh ne ga i'wa yān'dah goh ne' sha yahdaat š'ot gah ha di'yah da deh no năh' š non dek'hwe-o'eek.)

18 Neh ne' shah da's di wặ nọn deh de o'nọh sặnt hwahch, ho nặš', She swa'yah doh neek nặ gặš, họ gweh; neh' da gwat'gah wặh ne Ba rab bas.

19 (Neh' ne ga doo gặth' ne' nah ot ho yặh'hih oh, oh ta ya nes'hă it, oh tặ'dyòh gwa'e syooh, neh kuh ho'dyo oh, on da'deh ho'doh gwah'gĕh he o wa yoh'doh.)

20 Neh' dih dyò i'wah ne Pilate, he to gaa yas' neh' a'ot gah' ne Je sus, o na'eh sha gow'nyeh seeh.

\$1 Neh' din sho ne de o'noh sặn twán, hặ non doh', Des he swa yah'son dặh, des he swa yah'son dặh.

22 O na'eh sha go yā oh'seeh, neh', sāh wa doh'tah, A nach', a nah ot' ne' wa eet gāh' ni o dyee āh'? Tāh'-āh nih', deh a gee gāāh' neh' on da yò'i wah'heht, gặ-ee yaht' a'o dye'āh dah'gwāh: neh dih' sho he weegāā neh', nā eh soh gwa wes hooh o nāh' ās he'yat gah.

98 O ngh' shọ' kuh he'ni a'di wặ nọh haas deh nehhuh' ga ni ọn daa dyeh, hặ nọn dọ e syoh gwah' neh, ne da'o wa'yah sọn dặh' nach: da neh he'ni a di wặ'nohdặth ne'neh, kuh naa'di go was nặs' ha di'yah dọn twos, neh sh wat'gwee nih.

34 Q nặh neh, Pi late ho i'wih sah'gh ne' neh huh' sho o nặh nặ yas wặh' he'nit ho dih ni gooh'dặặh.

25 Da o nặ' neh ha gọ'yat gah wii ha di'yah daa deh, haa yah'da deh ne de o wan do an jo nih, neh dyò i'wah ho wah'hoo doh hoo yah'hih oh oh ta'ya nes ha it, ho'-dyòò oh kuh; neh gwaa naeh no yah'dat gah'wah ne Je sus, ga nyòòh sho he'nit ho'dih ni gòòh'daah neh huh' na o wa yeeh.

26 Neh' no nặh' o'yah jih sha o'wa anh, Si mon' wa'o wa yee nọoh, Cy re nian no'yah doh'dặh, ha di'yặnthoh'ge o'noh gẽh he yo ặ'ja da dyeh da o ya gặh'o'on dyeh,
neh' wa o'wa ee has' né de ga'yah sont neh' š ot'hặ-

dych' a'o non daa dych' ne Je sus.

27 Neh ne wa o wa non dặh' egặn dyòh'go waa nặh ngo gweh, wặ ni'os họh ch gwah huh, neh ha'ch gwah ne wa dih'ni go eet gặhs họ wan dặ ngh'seh kuh.

28 Neh' dih ne det ho'dih sa de nyoo, ha wää', swä-os'hoh oh iis ne neh huh' swa do niih ne Je ru sa lem, sä noh niih däs gwas'da has, neh gwaa' niis de swa da-

das dă ni aak, neh kuh ne swak sah'dah shoh.

29 Neh sặh'ặh ne' swat ga'ặ ch, neh' ne das weh' ne wặ nis'hặ dee nych, no nặặ'neh nặ swih, O'ni dặặ ch' ne' deh wặ non deh'do ch; neh kuh ne you deh'noh dặặthah de wặn doh' deh'o dọo niih, neh' kuh no noh'goodoh' de wặn doh' deh o dặ nẹh'ge ăh'doh.

30 Neh huh' ni yòò weh' s'ns os' he ga e non dee nyoh', Don da gwa yah'da it; kuh' ho non da dee nyoh, Da-

gwa'yah da'weh sah.

31 Neh sặh'th gih shặh ne' neh huh' nặ an dii yeeh nặ gặặ' nọh o'i oh'dặh shọh ne gặ on da seeh gẽh a'-nach nặ yaa wặh no on'dat hặth he ni gặ'ih'?

32 Neh kuh gyee ne de i'yas hee, no'yah', ne de i-ya nes'ha it'hah, neh' shah gsat' hwa o wan di'aah, do-

gặặ' ặ'o wạn di nyớh.

33 Neh huh dih' no nặh' neh huh' ho di'yọs ch, he'çweh ne Cal va ry ga yaa's ch, neh huh' de c wa yah's cndas'ch, kuh ne' de i ya nes'ha it'hah; sha yah'daat hayă'neh goo' gwaa, shat gwa dii' gwaa naeh' ne sha yah'daat. 34 ¶ O năh' ha wặặ ne Je sus', Hah niih', do sas'hei'wah sặa gwas: tặh ặh sặh'ặh de a'di yặn dee ih he'nondi yeeh. O nặh' oh ta'dik hah'sih noo syo'nyas hặh, deo'dih was'dyah goh' kuh.

o'dih was'dyah goh' kuh.

35 Da neh huh' ha dih'si aah' no gweh', de a di gaa'neeh. Neh' kuh ne tặ nặ'noh do'oh neh huh' ha di'yah daah, haa di'yah daa deh no was'gat gwặs', ho wandặ do'nyah doh, hặ non doh', Cha go'yah daa gwus' na eh'
no yah'shoh; neh' dih, ne sha da'dyah daa gòh, ne
dyặ gwah do gặs hao hwah' ne' Christ, no yah'dăăgwặh' Na'wen ni yòh.

36 Ha eh gwah' kuh, no dis'gặh ặ geh dah họ wạ'nọh-gặx nis oh, neh huh' ho di'yọs oh haa yah'da deh, de yò'-

ne ga'yòh jis' kuh ho wan da diih;

37 Neh ne'o nặth, Dyt gwah' gih shặh' iis' ne Go'wăh goo waa' ne Jews' ho nọo wặh', sa sa da dyah'da gòh. 38 Da neh kuh ne waa'di ya do nyooh neeh tgặ'-

- 88 Da neh kuh ne waa'di ya do nyooh neeh tga'-gwaa noh wan dih' haa yah'da deh, neh' ne Greek' niga ya noh'doh desh' ne' gaa ya'doh gwaa'noh, neh kuh ne Lat in, kuh neh He brew, NEH' NE GAH NA-GAA NE GO'WAH GO WAA' NE JEWS' HONOO WAH.
- 39 Onsh' sha yah'daat ne de i ya nes'ha it'hah nowan di yah'taah, waa'dwa noh'dih haa yah'da deh, hawat', Iis' gih shah a ga'aak ne Christ, neh' ne sa sa'da dyah'da gòh, kuh naah' iih.

40 Neh' dih ne sha yah'daat tos nyeh'oh, ho is'da nii, ha wää', Neh' gäh ne täh'äh deeh'ses haa'nis Na wënni yòh, he neh' naeh nääh' iis shah ga e wah'das häät' sa dye'äh dah'gwa nii ?

41 Da neh' niih he di'yah'da deh, do gặs' neh huh'jih; neh sặh'ặh neh, o nặh' e di'yee nooh', no gi'ge ot' he-ni dya'dyeh hak: neh gwaa' naeh nặ gặặ' ho gweh' deh tah'gwis dặh' de o'yặh hih'oh.

42 O ngh' ha wa'oh see ne Je sus', Syah'da gwen niyoh, da gas'haaht no nah' neh huh' hach voh' he'o weh'

chi ngh'do gh.

43 Neh na wš'oh seeh, ne Je sus', Do gšs' neh nehgo'yš os, Neh' na gšš' wš nis'ha deh, hah da ji dya'diaak he'o weh', dyòh ni go i'yòs deeh.

44 ¶ Neh huh di'noo no nặh' yee ih' chi jo'is daaheeh, neh noh dwa'dah son da'ik ne ti yo'ặn ja gwee goh,
neh huh' noh yò'nis heht no nặh' dyòh doo' cho sa ga'isdah eek.

45 Neh noh dwa'dah son da ik' nặn dee kaah' găăh'-gwaah, neh' kuh ne yo sa ni yont' noh seh'dah goh' hongk'da do'gặh dih, hah de'wah sặ'ngs hoh' de yò do wặs oh.

46 Neh huh no nặh ne Je sus de oh'sặnt hwah'oh to-deh'has dos'oh, ha wặặ', Hah ni'ih, ses oh'dah gẽh' oh-ge gọn dak' na gat'hwa'is'hāh: neh huh no nặh' neh' wa'ặh, o nặh' ha wee yọs'oh.

47 Da neh' no nặh' neh' sgat' de wặh'nyah eeh' ni ặ'non dinh' ha go'yas de'is doh waat'gat hòh' he'noh oowặh', oh to'ặh sặ o nyooh' Na'wĕn ni yòh, ha wặặ', Odo'gặh ooh, neh' no i'wa ye'is do'noh nặ gặặ' họ gweb.

48 Da neh' ne ga gwee goh no gweh' ne neh huh go yah'da ye'ih oh yont gat'hwah seh', ho nont'ga š os oh he noh o'wah syo nyooh, ho non da deh'doh sa go eek hoh sho nont'ha da doh.

49 Da neh kuh' he noh daa'da dyan de'i noh, kuh ne wa ni'os hoh'oh to wa'non da'dyes oh ne Gal i lee, wee-ah' ni dwa'dih si'aah, de a'di ga'neeh he noh o'wah syonyooh.

50 ¶ Da, neh' neh swat ga'ặ ch, neh no'gweh Jeseph ha yaa soh, ha di'o nya nih ne ga ya'nes hāh; neh

no gweh'di yòo'noh, tga i'wa yee ih.

51 (Neh' shaa'yah daat' tặh'ặh de o'i waa'ni yaặ dọọh' he'ni o dii'wa yee ặh, heh wa ặ'nah ni'goo dặh kuh heno ặ non dyceh,) neh neh, Ar i ma the a ta weeh doh, ga non'da yặh' he ta di no geh ne Jewa; neh ha'chgwah ne'aa noh na ga yoh' ne tặ noh'do oh'shặ gwăn niyòh' Na'wĕn ni yòh.

52 Neh nă giả' họ gweh' he o'yah do'wäh oh ne Pilate, wa o'yah dah'nee gặh' na yah'dah ne Je aus.

53 O sặh' toh sặh'doh, neh' ho wa da seeh' ne ga nigă'os hi yòò; o nặh' neh huh' he o yặh he'o weh' onda'deh sa'doh gwah, neh ne' gas dặ'nyah goh' he'o weh'; tặh ặh' kuh ah soh de wan doh' no'gweh neh huh' the'o wa yas'hāh.

54 Da nch' shah wa'nis haat ne'neh Na non'des yo'nya noh'gwah; neh kuh na wen da do'gah doh dos ga'-

gh da yòt'his don'dyeh.

Neh kuh ne wă ni'oh ne'shah gaat' to nee nooh' ne Gal i lee, noh'găăh ni'wă neh, neh' no nont'gat wăh' nen da'deh sa'doh gwah, kuh, he'ni ga ye ăh he'wa o wa-vaa hāāh.

\$6 O nặh' jo ngh dooh he jo'dis yo'nya ngh ne ga sặ'ng gah'os hoh'oh, kuh nòò ngh'shoh oh; neh kuh nonga do is'hặn das'oh na'wĕn da do'gặh doh gĕh, oh ga'i-

wa yee ih' he ni ga i wih'sah oh.

OI'WAH XXIV.

DA neh' na gwws' se deh'ji ah ne dyò dye'ğh doh wä nīs'hă deh he noh'de wa dặn da eh', neh huh' nidyò ne noo' họn da'deh sa'doh gwah, wa di'a wih kuh ne ga sặ'no gah'os họh oh no dis'yo nih, wa di'yah da de gặặ'noh kuh no yah'shoh ne' wặặ neh.

2 Neh ne' gah sgwa'oh nooh gwa' naeh hoh wa'nont-

gaa tòh', hon da'deh sa'doh gwah.

3 O nặh' he yò di yọs'oh ne nọh'gọo, tặh ặh dih deho dii gặặh' na yah'dah Na yah'da gwen ni yòh Je sus.

4 ¶ Da neh' he ni ya'wäh oh he'noh weeh' neh huh' o di wa'nää gwas', jat ga'ä oh, de i'yas hee dee noo gweh' neh huh' dee it' wa di'yah daak ah, de yò dääh'gont nonos'yo nyah'doh.

5 Neh' dih, he'noh weeh o noh'dyoh oh, yo an'jah geh' kuh hwah o di goh'sa nan'dak hooh', sha go na oh'seeh, A'na eh' heh she swa'yah dih'saas ne' neh huh' hohbeh', he o weh' ni a di yah'da deh no ni ee yooh'?

6 Tặh ặh ne'huh nach něk'huh de ặh'dyoh, neh

gwaa ne dethot'gă oh: ji swas'hăăht he ni ya'wăh oh she swas'nyeh seeh nah'soh Galilee chit hehs:

7 Ha waa', Neh No wa'wak no gweh tga gont' ha dis'oh dah'geh no dii wa'neh aa goh ha o wa yah'dat gah, neh' dặ o wà yah'son dặh, da neh' neh, sặh wa doh'tah dwänis'ha deh onah dant haat gah.

8 Onah' jo nos'haah'oh he'ni o wa noh'dah'heh oh:

9 ¶ Neh' ne jo nont'ha da doh hon da'deh sa'dohgwah; o i'wa gwee goh' ne' was haa' agat' aga eh he-

wan'di o wii, ga gwee goh' kuh neh, o yah'shoh.

10 Da neh' ne Mary Mag da lene neh kuh neh Joan na, kuh ne Mary no noh'ah ne James, o yah'shoh kuh ne wă ni'oh ne shah gaat wăă neeh', ho wan'di owii no wa'dih'hah oh, na gaa noh o'i oh'dah.

11 Da neh he noh wa di wa'noh dah'heht, neh shahgaat he no'dih ni'go a wah no di'wa ga yaah' i gaah, tah-

šh dih' kuh deh sha go dii'wa gwen ni yos'dooh.

12 ¶ O nặh' det ho'dah gh ne Pe ter, neh huh' heo dak he noo he dyo da'deh sa'doh gwah; neh huh' deos'hahk dos'oh neh no gas'oh ne ga ni ga os hah a os'gah ah' sho sga yāh; o nāh' shok doo, ho i'wa na'œwa'eh ha yah dii he'noh o wah.

13 ¶ Da jat ga'ă oh de i'yas hee he ni ă non dii', neh shah wa'nis haat neh huh' he o ne nooh he tga non dayăh' ne Emmaus ha'di yas, neh ne ja dak' noo he-

yot'gat hwah he ni ga'non da yah ne Je ru sa lem.

14 Da neh ho dit haah'go on dyeh heh de o'dit ha dyeh ga gwe goh nă gặa noh o'i oh'dah shoh he noh o wah.

15 Da neh he ni ya'wah oh, neh' he noh weeh neh' ho nont'hyò wi'a dyeh de i'yah'do weh'daa noh', ha ohwah' ne Je sus' dòs gặ'oh tot his'doh, neh' kuh shahgaat' ho nee noo.

16 Neh' dih ne wa dye no wah'doh ni gaah'geh, ne

tặh'ặh i gặặ ta'o wa yặn deeh.

17 Neh na go ya oh'seeh, Anah ot' ne gah noh o'ioh'daah ne' jat hyo'wi aa dyeeh' he jat ha'i neeh', jeh ni-go'et gahs', kuh? 18 Neh ne sha yah'daat, Cle o pas' ha yaa soh, tosnyeh'oh ha wa'oh seeh, Neh' gah ne' soh hoh'ge ah ne gwah' tih sehs' ne Je ru sa lem, ne tah'ah deh si'wayan dee ih' ne'wah he ni ya'wah oh ne' neh huh' na gaa'

wă nis'hă dee nyoh!

ws ins na dee nyon?

19 Da neh' na go yš oh'seeh, Noh o'i oh'dšh shooh'?

Neh no wš'oh seeh, Neh de yo'do gšh'doh haa yah'dadeh ne Je sus', ne Nazareth' to ya'gšh oh, neh no do'gšs da ni'ak hah has'des yo'wa nšh' ne ga i'oh das'hāhgěh, kuh no wă'noh gěh he'a gat Na'wĕn ni yòh, gagwee goh' kuh noo gweh';

20 Neh he'ni o di ye šh na dih'sš no wa nšs' ha di'yahdon twws', kuh no gwaa wšh' tš nš'noh'do'oh; ho wž'yah dat'gah wšh, neh' kuh ho wz'i wa'šh heh'da nii ne gš ee yaht, da neh kuh neh de o wa yah'son das'oh.

21 Neh gwaa' he ni yo'gwah ni gooh'da noh na gweh'he ak neh' noo ha yah'da deh, neh, Is ra el o'sa go yah'da gwah: o yah' gwah huh', na gaa' wa nis'ha deh onah' sah' wa doh'tah, he noh o'nis heht' neh huh' nidya'wah syoh na gaa' noh o'i oh'dah shoh.

22 Do gặs, neh ne wa di'yah da doo gặặ' ne wặ ni'oh, no gwặn'dyòh gwah'gĕh ha eh gwah wa di'yah daah, wah ok hii'wa nặặ gwah'dặh, ne' chih se'deh jih neh huh'

he wặ'neh sgwah he dyon da'deh sa'doh gwah.

23 Da neh' no nặh' tặh'ặh deh o di gặặh naa yah'dah, jo di'yọs oh, o nặṣ, theh nooh dyo gwa dyṣ o noos', hadi'o yah'ge o noh' wa'o wan di gặh, neh ne'o nặṣ, hoḥheh' ne huh' nach.

24 Neh naa di'yah da doo gas ne de ya'gwa di'noh, neh huh' he o nee nooh' he dyon da'deh sa'doh gwah, do gas' gwah neh huh' ni yoh'das he ni yo di wa'nohdặh heh gh ne wã ni gh; neh gwaa' ne'a gh hwah tặh ặh' nach de o wa gặặh.

25 O nặh' ha go yặ oh'seeh, O deh swah'ni gont, os-haa yặặ' kuh he di swặ'nyah saat na'wa di'wa gwön ni-yòs, ga gwee goh' he ni o'dis nyeh'oh no'di do gặs'da-

ni'ak!

26 Tšh'šh gặh deh ga'i wa yặn dah'gọh ne' Christ neh' a š'ọ ya gặh'dak nặ gặặ' nọh o'i oh'dặh shọh, onặh' neh huh' họ sa o yọo he'nit gaa yặh' ne de a'ặh-sặ oh gọh?

27 Neh huh' non daah'sa wäh chit hoo hek ne Mo sea, ga gwee goh' kuh no'di do gäs'da ni'ak, waa'goh ni'go äyän dah'däh, no ya'dos hä'do gäh dih, ne' noh o'i oh'däh-

shoh' neh huh' de yo do gab'deh has yah'da deh.

38 O nặh' dòs gặ'oh ni ặặ nehs' he ni ga'nọn das yặh' he'o weh' hwa o nee'nọn dyeh: neh' dih he' nọ o yeeb'

a gwas' ặặh' neh, na ah'dak sho naeh.

as Neh' dib no non deh bas'dos oh ho wan do e'syoh-gwaa niih, ho nää, De dwa'di sak' sho sä'no eet; neh säh äh neh', o näh' oh gääs'ah hwah o'doh on'dyeh, wee ah' kuh o näh' he wa'dä nis hi nehs. O näh' he o'-yos oh, dä non di'aak' sho.

30 Da neh' dih he ni ya'wah oh, he'noh weeh nehhuh' hah dyoh' shah gaat' de o non don doh, de oh'gwah ne ah'gwah, de o'da noo nyos'oh, de o'yah goh kuh, o-

năh' he'a go yaa wiih.

31 O nặh' de gah'ho on dyooh ni gaah'ahoh, wa o wayặn deeh' kuh; o nặh' nèh huh' gwah" sho to sa'wah-

duh he'de o wa gaa'nahk.

32 O nặh' de o nọn da dặ ch'seeh, Tặh ặh gặ ặt h dehdyò de gặth' no gyặ nyah sah gĕh he'noh weeh' sho git'hặ'ni aa dyeh' he nọn dee gweeh', kuh he'noh weeh oh-

cho'gih hoo'dyahs no ya'dos ha do gah'dih?

33 Neh ne det ho'di dah'oh neh shah gaat' he ni dyd'is-dah'ee noh, Je ru sa lem sho nont'gon dah'goh, neh ne sho wan di gaah' ne' was haa' sga eh ho non dyòoh, kuh haa di'yah daa deh' ne' shah gaat' de a non dii,

84 Ho něš, Do gěs' o do gěh coh det hot gě oh Na-yah'da gwěn ni yòh, neh kuh he o do dah'sah seeh ne

Si mon.

35 O nặh' ho ngnt'hyò wii ne' ngh o'i oh'dặh shoh' ngho'wặh syooh' he'o ne ngo, kuh he ni ya'wặh oh họo'wṣyặn dees oh' no nặh' sha'ah gwi'yah kooh.

36 ¶ Neh' dih he'noh weeh ah soh' ho dii taah, ha-oh hwah' ne Je sus' neh huh' i aat' hah de'wah sa nobjih, neh naa'go vă oh'seeh, Soă noh' ti ga'i wi'yo'aak heswa yah'da deh.

37 Neh dih he'noh o wäh' oh to di yah'da niih eek, wa o'noh dyohk' kuh, neh kuh he no o'dih ni'go s wah ne wa'a neeh ot hwa'is hah' wah a gwa gah.

38 O něh' ha go yě oh'seeh, A'na eh go waa' swahdyoohs'? neh kuh a'naeh go waa dwa dòh'gah gwaah'

nā noh'do nyoh'shāh ne swā nyah'sa goo'?

39 Jat ga'ā oh ne' ges oh'dah ges'hoh, kuh ne' gahsih'dah gĕh, neh waeh ne'huh neh, iih' gyah dii: da-gwak'do nyoo, swat gaa tòh' kuh; neh sặh'ặh naeh ne tặh'ặh de oh'wa ah' oh nặặ yah' kuh, not'hwa ih, niih' he ni yòh'dặṣh, des gwa'gaa neeh.
40 Neh' dih he ni yò weh' no nặh' was dwặ nohk dặh,

ha go yò dah'sah seeh, naas òh dah shoh, kuh naah sih'-

dah,

41 Neh' dih he'noh weeh ah soh' de a di'wa gwen niyòs'tah he'ni o ngh es'hah gh ho di wa'na a gwas' kuh,

ha go ya oh'seeh, Swa yah' gah nek'huh ne gak hwah?

42 Da neh' ne ni wah'a ah ne gan joh' wah deh'sgonduk to wa wiih, neh' gwah huh no'waa noh no goh' sah.

43 Neh no ve'nos oh, was dek hoo nih' kuh he's di-

gat.

44 O nāh' ha go yā oh'seeh, Neh' ne gāh nā gāā nowää noh, ne' gwas nyeh seeh, nah'soh do gää' dwehsgwah, neh ne' yò'i wa gwee goh' ä ga'i wa yee ih' heni yoo' ga'ya doh' no ya'nes hää goo ne Moses, kuh, haa di'yah daa deh' no'di do gša'da ni'ak, kuh he'ga ya-doh ne ga š noh, iih' de wa'gyah da do gšh'doh.

45 O nặh' hoh ho do gwặh' naa dih'ni go'ặh gĕh, neh na o'dih'ni go š yšn daht' i gšš' no ya'dos ha do gšh'dih.

46 Neh na go yš'oh'seeh, Neh' he ni ga yee šh' ga'ya-

doh, neh' ne' o i'wa yan'dat heh oh ne' Christ, na'o'yagšh, neh' kuh ne' dặnt haat gặh' non da'deh sa'doh-gwah'gĕh, ne sặh dwä nis'hä deh; 47 Neh' gwah huh ne do sa yāh'ni go'ān dee nih', kuh ne dā ja go di'wah sāā gwvs' ne go i'wa neh'ak shāh, ā gat'hāāh'go ook' hoh'sā no gooh, he ye'no ge nyoh' naah'de ya ga'ān ja gee, ān dwah'sa wak' ne Je ru sa lem.

48 Da neh' niis swai'wagwa'ih sos na gaa' noh o'i-

oh'dăh.

49 Da jat ga'š oh, da ge nyeet' š swa'yah do wäht' heni'o i wih'sah oh' Naah'nih; neh'gwaa' ne swa šh'heho'ook' sho he ga non da yšh' ne Je ru sa lem, he ni yòweh no nšh' o gwe goh' š ga'i wa ye ih šn dyech'hi yoh ne gah has'des häh, neeh'tgäh š'dweeh dak.

50 Neh' na go'yah dit'ga oh, he ni yòò weh' ne Bethany; o nah' de o'nis òh'dah gwah'doh, waa go ya'dah-

swi'yòs dặħ.

51 Neh' dih he ni ya'wah oh he'noh weeh', ha go yadah'swi yòs'tah neh no wa'yah doh nooh haa di'yah daadeh, neh' ne ga o yah geh' ho sa o wa'aah.

52 Da neh' no wa'yah da no'oh goh, ho wan'da no yanih; Je ru sa lem kuh sho nont gon dah'goh ho noh es-

hah'o on'dyeh;

53 Neh ne dya'wah oh sho o noh'sa do'gah dih geh ha nih'dyoh de o wa'ah sa o nyoh, ho wa'dah swi'yos danih, kuh. Na wen ni yoh. Do gas neh huh' ni ya wah.

NEH HE NI O I'WI'YOS DOS'YOH DĂĂH NE CHA-GA'Q HE DUS,

Neh

NE JOHN HOYADOH.

O I'WAH L

NEH ne chio heh sho No was noh ne shon da'wahsaa wah; neh kuh ne de ya'di noh' Na wen ni yoh No was noh; neh gwah huh No was noh neh ne'huh Na wen ni yoh.

3 Neh' ne sha'yah daat' sho ne chi wa'eeh shon da'-

wah sa wah de ya'di noh Na wen ni yoh.

3 He yô'i wa gwe goh' ha o hwah' ho dya nohk'dah oh; neh kuh na'gaa noh' neh huh' de o'ye ah', deh tah'gwisdah deh o'des yo niih', he ni yoo ne' gas yo nii.

4 Neh huh' kuh haa yah da deh i waat' ne' yoh heh; neh' kuh ne' yoh heh de o dih hat'hes dah' goh noo'-

gweh.

5 Neh ne de yôh hat heh oh son'da gooh dyôt gont' he yo dặ' šh goot, neh gwaa' ne de yô'dah son da i goh tặh šh deh o ye ngọs'ooh ne de yôh'hat hêh.

6 T Da neh' ne toh hah oh Na wen ni yoh noo'gweh,

neh' ne John ha'yaa soh.

7 Neh shah gaat' na i'wa gwa'ih sos no yos'oh, neh sa'i wa gwa'ih sahs' ne De yoh hat heh; ne ga gwee goh' igas no gweh a ye'i wa gwen ni yos', on'da weeh dak' haa yah'da deh.

8 Tah sh nach neh na'o hwah ne De yoh'hat heh; seh gwam' sho ne to wah'hah oh ne'neh sa'i wa gwa'-

ih sehs' ne De yoh'hat heh.

9 Neh nach do gas' ne'neh, ne De yoh'hat heb, neh seneca.

de ya'gòh hat'heh dah'gwa nih ga gwe goh no gweh' ne

da ya go yo'on dyeh he'yo an ja deh.

10 Neh yo an'jah geh heh'sgwah; neh kuh ho dyanohk'dah oh he'yo an ja deh; da neh' ne tah'ah de owa yan deeh ooh ne yo an ja deh ha'di no geh.

11 Neh huh' kuh ho yos'oh he ni gaa yah' no'o wah, neh' dih ne tặh šh de o'wa yah dah's s ngo niih' no'o-

wăh, ha o hwah' ha o'gwel dah.

12 Neh gwaa' he ni yoo ne' wa o wa yah'dah sa noonih, ha goh'has des'ha wii ne'neh as hok'sah dah'shohgă'aak Na wen ni voh, ha eh gwah' kuh haa di'yah daadeh na an di'wa gwen ni yos' he ni oh'sa noh'daa;

13 Neh ho'nă no găă doh tặh ặh neh huh deh dya'wenooh ha dit'gwah sa deh [na di'gah jis hoh ga aah ;] tahšh kuh ha'eh gwah ne'neh gih shah' q da'yo ngh dos'ook hặ non'deh do oh no gweh; tặh ặh kuh ha'eh gwah ne'neh gih shāh' o'da yo'noh dos'o ok nach he nit bo'-dih ni gooh'daāh no gweh; neh gwash', tho noh'dos oh Na'wen ni yoh [ho na'no gaa doh.]

14 Da neh no gweh oh wa'ah o doh'oh No was nah, shah gaat' kuh de dwa'di noh ho gwas'gwa de nyoh; neh kuh ne de dwa'ga neeh he nah de ga'ah sa'os yoh daah' no'o wäh ne neh' sho sgat ho wi'yă yăh Nooh'nih, ga'-noo hoh' na da'ni dă'os hah kuh ne gai'wa gwen ni'yoh.

- 15 Neh ne John ha i'wa gwa'ih sos, ha yah'da deh, neh ne de oh'sant hwah'oh, ha waa, Neh ne gah' na gaa' hesnyeh'dah goh, ma gash, Neh haa yah'da deh ne noh gash da eh sii'gwaa he noh daa geh'sa no ga nyoo, neh sah ah neh, o ăn dooh' sho chi a'yah daa deh niih he ni yoh'dăăh.
- 16 Neh gwah huh no gwa'ye noo' he ni ga'noh hoh haa yah'da deh, neh gwah huh' neh' da yo'ah on'dyeh sho na da'ni da os hah.
- 17 Neh săh sh nach ne Moses hot gah'wăh ne ga ya'nes hah, neh gwaa' na da ni da'os hah, kuh ne ga i'wagwen ni yoh', neh huh naeh ni dya'wee noo' haa yah'dadeh' ne Je sus Christ.

18 Deh soo gaah' noo'gweh ne wa'do gwah' a'o gas'ook' Na'wen ni yoh; neh na oh'hwah ge'ah ho wi ya yah', naah doh'sah ge'h Nooh'nih ha yah'dah ga'eh neek' ho-yah'do dah'soo.

19 Neh' ne gặh' nặ gặặ ne John' họ i'wa gwa'ihsooh, no nặh ne Jews' shọn da'o wan'di haht na di'yahdon twus', kuh ne Le vites, Je ru sa lem da ặ'nọh dặndih' he o wa yah'do wăh oh ho wa'on dos'oh, So ne gặh' mis'!

20 Neh' no i'wa gwa'ih soo, tặh ặh' de o'doh hi yặặh'; neh gwaa', ne to i'wa gwa'ih soo, Tặh ặh deh iih' ne' Christ.

21 Neh ne' sho wan'dos'oh, A di sho'! Iis' gặ neh, Elias! Neh ne's wặặ' tặh ặh niih. Iis' di gặh', no do'-gặs daa nih! ha wặặ', Tặh'ặh.

22 O na'eh sho wă'oh seeh, So di ne găh' niis'! neh' na yò gwe'nyo ook' i găă' do sa yak'hi wă'noh săă gòh, ne dyok hih'hah oh. A nah ot ăh sih' heh syah daa deeh!

23 Ha was, Iih waih ne tga dwa' no yan doos' he'o-weh' deh dye'no gee nyoh', Swa da gwa'ih sih he ot'ha inoo Na yah'da gwen ni yoh, shah gaat' he'ni o yee ah' no-do gas da'ni ak Esai as.

24 Da neh' ha di'yah daa deh' ne' to wan'dih hah'oh,

neh' ne Pharisees.

25 Neh no wa'on dos'oh ho wa'oh seeh, A di' na eh go waa', bap tism sa dye'ah dah'gwaah; dyagwah' tahah' deh iis ne' Christ, kuh neh, Elias, tah ah' kuh ha'-eh gwah deh neeh no do'gas daa nih'?

26 Det hos'nyeh oh ne John, ha wää', o ne ga nòs niih gye äh'dah gwah' ne bap tism; neh gwaa' ne'huh ne sha yah'daat neh huh' i aat' he swa yah'da deh, ne täh'-

šh deh she swa văn dee ih :

27 Neh ne'neh haa yah'da deh, nee noh'gaah da eh', neh si'gwaah he noh da geh'sa no ga nyooh': neh ne dea'noh son'dah gwah nooh dah'gwah dyò dohk' niih hesi gai wah naak'hyoh das.

28 Neh ne Be tha bara, [Be tha ny,] ni dya'wah syoh

nă gặc noh o'i oh'dan shoh, sì'gwas ne Jordan, he'o-

weh ne John, bap tism ta go'ye ah'dah gwa'ni ak.

29 Neh no sa'yòh hặht', wa o gặh' ne Je sus ne John, neh huh' non daa we'no on dyeh' haa yah'da deh, neh ne'aa wää, Jat'gaa tòh' not hwas'aah ne de yo di noh'gäont, neh ho yah'da wah Na wen ni yoh, neh go wa'dwadeh'doh neh a ont'he no'geh daat neh o i'wa neh'ak shah he'yo an ja deh.

30 Neh' ne gặh' nặ gặặ' haa yah'da deh na ges'nyehdah'goh, a gặặ, Neh noh gặặh' da eh' noo'gweh, neh si gwaa' he'noh daa geh'sa no ga nyoo; neh sah ah neh', o an dooh sho chi a'yah da deh niih he ni gyah da deh.

31 Da tặh'ặh dee yặn de'i ngh: neh gwaa' shọ, ne' neh huh i gặặ' a'o wa'vah do'dah sih', haa di'yah daa deh neh Israel, neh dyò i'wah a gyoo', o ne ga nòs' ke ye'ah dah'gwa nih ne bap tism.

32 Da neh' ne John ho i'wa gwa'ih soo, ha was, Neh nòh'gee gặh' Not'hwaa ih' da yo dah sặh'do on dyeh' ne gặ g'yah geh, shah gaat' he ni yôh'dặ an dyeh' ne jă ăh'go waah' gus he nặh, neh huh' o dă'das oh haa yah dadeh.

33 Da neh ne tặh ặh dee yặn de'i noh: neh gwaa' ne ta geh'hah oh, no'ne ga nos' ak he ye ah'dah gwa'ni aak ne bap tism, neh' Shaa' yah daat ha ga'oh seeh, Neh' he'o weh' ni a'yah daa deh a ga'dahk' Not'hwaa ih', nonặh' ặh see gặh' ặ dyò'dah sặh'do on dyeh, neh' Shaa'yan daat' ne' neh, Not hwa'is ha do gah'dih, a o ye'ahdah gwaak' ne bap tism.

34 Da neh' na gat'gat hwah', neh kuh ne' gi wa gwa'-

ih sos he neh' nă găă, No'a wak' Na'wen ni yòh.

35 Oyah' kuh, ho sa'yoh haht, i aat' ne John, de i'-

vas hee' kuh, na go'i o nya nih;

36 Da neh' ne de o'gas neeh ne Je sus' hòòh'dan'dyo on dyeh, ha waa', Swa gaa toh' not hwas'a ah de yo'di ngh'gă ont, neh ho yah'da wăh Na wen ni yoh.

37 Neh no nont'hon deh ne de i'yas hee na go'i o nya nih' he waas'nyeht, neh' kuh ne wa o'wa non dah' ne Je sus.

38 O nặh ne Je sus' det ho'dih sa de nyọc, ha gọ'gặs ch' kuh ho wan'non dăă dyeh, neh na go yă oh'seeh, A nahot' snih saas'? ho wă'oh seeh, Rab bi, (neh' na ya găh' no năh de ga'wan ngu de nyoo, Sa di'o nya nih,) ga'ă oweh' chih dygoh'!

39 Ha go ya oh'seeh, gaa oh' non daas neeh', jat'gaa-tòh. Neh huh' nit ho nee noo', ho nont'gat hwah'oh he'o weh' nio šh heh'oh; neh huh', kuh ho di'šh heh'oh he'o weh' ni o'ah heh'oh neeh' wa nis'ha deh; neh sah-ah neh', o nah' noo, gee ih' chi yo is daah eeh, nee'gahgwah'a neh.

40 Sha yah'daat ne de i'yas heeh, no nont'hon deh' ne John waas'nyeht, wa o'non dah' gwah huh', neh neh,

An drew, Si mon Pe ter dee ya'da non deela.

41 Neh' to dye'ah doh ne wao'yah dih saak wao gah' kuh neh hao hwah' dee ya'da non deela, Si mon, ha wa'oh seeh' kuh, Neh' neh, o năh', sha gwaa găăh, ne Mesias; neh' gặn doh' no nặh' de ga'wan non de nyọc, ne Christ.

49 Neh' neh huh' ho yah'teeh haa yah'da deh' ne Jesus. Neh dih no năh ne Je sus' wa o găh', ha wăă, Iia' ne Si mon, nee' yaa wak' ne Jo na; Neh, ne Cephas', & je'sa yaas taak; neh' gặn doh', no nặh' de ga'wa non de nyoo, Pe ter. [Neh gan doh, ne gah agwaah'.]

43 Da neh' no năh sa yoo hặht', neh huh no năh' waah'dăn dyo'eh ne Je sus, Ga li lee ha eeh', wa o găh' Phi lip, neh' na wă'oh seeh. Dak non dăh.

44 Neh ne Phi lip Beth sai da toh' dan dyooh, he'oweh' tga non'da yah' det hi'na geh' ne An drew, kuh ne' Pe ter.

45 O nặh ne Phi lip, neh' wa o gặh', neh, Na than i el, neh na wặ' oh sech, O nặh' sha gwaa gặặ' haa yah'da-deh', ne Mo ses ho ya'nes hàặ gọo, kuh no'di do gặc'danih ho di'ya doh, Je sus' ne Na za reth' to ya'gah oh, hoaa'wak' ne Joseph.

46 Onah' neh, Na than i el' ha wa'ok seeh, Ogwee-

nyoo ga' neh, a gwa'nah ot wi yoo, on'da ga ya gaht' ne Na za reth? ha wa'oh seeh ne Philip, Gaa oh' non daa-

seeh', sat'gaa tòh.

47 O nặh' ne Je sus' wa'o gặh' neh, Na than i el, nehhuh' nọn daa we'nọ ọn dyeh' haa yah'da deh, neh' nagọ'yẽ oh'seeh, Swat gaa tòh' ne do gặs'o weh' Is ra elite, he'o weh' ni a'yah daa deh' ne deh os'tọo de ah'ni goh'hoh tah.

48 Tos nyeh'oh neh Na than i el ha wặ oh seeh, A nidyó ye ặh'dah goh' heh, sgyặn dec ih'? Det hos nyeh oh' ne Je sus', ha wặ oh seeh, Ah soh' te yặ no go noh ne Phi lip, no nặh' noh goo chih sih'dyoh, he'gặ ih' ne fig', go gặs oh.

49 Det hos' nyeh'oh neh Na than i el, ha wa'oh seeh, Rab bi, Iis' waeh do gas' ne'ya a wak' Na'wen ni yoh:

Iis wach ne Go wah'go waah neh, Isra el.

50 Det hos' nyeh'oh ne Je sus' ha wặ oh seeh, Neh dyò i'wah he go yặ'oh seeh, neh' ne go gặs'oh gặ o dagoo'gwaa ne' fig noh gặ on doh'dặh, Si wa gwen ni'yòstah' gặh! Neh' ne'huh nặh sat'gat hòh neh si'gwaa he ni yò i'wa năă'gwah dohs, na eh nặ gặặ'.

51 O na eh' sha wā'oh seeh, Do gās', Do gās', oh go'yā os, Neh' no'ān doo'gwaa, ā swa gāh' dā wan'deh ho'on dih' he gā o'ya deh, neh' no o'yah ge'o noh shāh shoh', Na'wen ni yoh neh huh' heh tgāh' hā o ne noo'dyeh āntho no dyah dāh don'dyeh kuh haa yah da deh' No wa'wak no gweh.

OI'WAH II.

DA neh' neh, sặh wa doh'tah wặ nĩs'hã deh, neh nặ non'dek ho'nya neh neh go nya k tah, ne' Cana, Ga li lee dyo ặn'ja deh: neh' no' noh'ặh ne Je sus' neh huh' he ye'yah da ahk;

2 Neh' ne de jas oh' ne' Je sus' he o'w š noo goh', kuh nas go i o nys nih, š o di yoh' he'o weh' š'non dek ho nih

neh' go nyaak tah.

8 Da neh' dile no nặh' oh wa'dohk dặh neh no nyọ'-

gwih săă gih', (wine,) neh noo noh'ăh ne Je sus' howă oh seeh, Tăh ăh' de o di yăh' no nyo'gwih săă gih', (wine.)

4 Neh ne' sha ga wa oh'seeh ne Je sus, Si oh, a nahot niih' a ga'di waa deh' heh, syah daa deh? Ah'soh ne gah' teh o'eeh he ni yo'is daah eeh niih' he'gyah daadah.

5 O nặh' nơ noh'ặh họ wặ nặ ch'seeh na dih'hah shãh, Neh na dih gwa'nah ot' ặs he'swặ ọs', neh huh nọh'swaaveeh.

6 Da neh' ne' neh huh ga ge'oh, yee ih' ni yoo' ne' ye ne gash'gwah, gah sgwa'ah nah et', dyos heh'dah goh' gas' he ni yoh'dash, na non'dyah da'gah sah'tak ne Jews; was has de gyoh' sga eh; neh gih shah de was has jaduk' sga eh neh ge ih ni gas'heh di'a dyeh ni yo'dyehni'a dyeh.

7 Je sus' ha go ya oh'seeh, O ne ga nos' swa noo het' ne' ye ne gaah'gwah. O nah ho di'no heh'daa noh, agwus' neh huh' noh ga'noh heh'syooh he'nit gah'soh gondeh.

8 O nặh' ha go yặ sh'seeh, O nặh' ji nee gặx gòh, neh-huh' hoh swa'ah he'tặh dyoh ne tặ noh'do oh he'galo-hwe'o oh. O nặh' neh huh' he o'di sah.

9 Neh huh no nặb, ne' tặ noh'do oh' he gak hwe'o oh, wa aak dooh no'ne ga nòa, ne wine o doh'oh, neh ne tặh'ặh de o'noh doh he'non daa weeh, (neh' sho naadih'hah shāh ho nặ'noh doh neh ho dii'ne go'jāh doh,) o nặh neh, tặ noh'do oh' he'gak hwe'o oh he o'no goe'oh no'nya keh,

19 Neh na wš'oh seeh, ha di gwe goh uš'no gweh nonặh' da wah'sa wặh neh gặặs da wa dye ặn, no we giyòò ne wine wa's ne ga yặặh; da neh' no gweh' nonặh neh huh'jih non'di ne'ge ăh, da e nặh' neh newah neh dyo dohk' heh ni yo'ne gi yòòh: neh gwa mis ne' sah sặ noo nii sho ne wi yòò ne wine nặ gặ ne'wah ni yòò weh.

11 Da neh ne Cana ne Galilee neh huh' dyo n ja-

deh' toh saah' ne Je sus no i'oh das ha naa gwat hodyòòh'daa doh; neh huh' kuh ha o'dah sooh, ne da a'šh sš'oh goh, da neh' no wa'i wa gwen ni'yos doh nago'i o nya nih.

12 Neh no năh' shah ga'at nă gă, Ca per na um he a'wee noo, neh ne'a o hwah', kuh no noh'ah, kuh ne' de ă non dăă'non deeh, kuh, na go'i o nya nih: gwvs' deh o'dă nis'hă gah'deh neh huh' ha nih'dyoh.

13 O nah' ne Jews he'ni i non dek'hwe o'ees, neh pass o ver [ga ya soh,] dos ga'oh ni gaa wihs, neh ne Je ru sa lem he a'wee noo' ne Je sus.

14 Neh' naa go'gas oh no noh'sa do'gah dih'gek ne dyoh'hos gwaa ont' ha non'da ni noh, kuh ne de yò dinoh gặ ont, kuh neh jă h'go waah' gas hee nặh, neh

kuh no wis'dak de š non da'da wis,- hš nih dyok.

15 Neh' no năh' oh tah'ă no găă da se ooh ni gă'ohgaah'a'ah ga joh'dyah wa o nih, sa go'ya do wih' sa goyah'dit gah' no noh'sa do'gah dih'geh, ha eh gwak huh ne de yo'dingh'ga ont, kuh no ngh'ga e sos; neh kuh neh dah'geh wa a'on toh, no dii'wis dah', no wis'dah dea non da'da wis', neh kuh ne waa'gah hat'hwah sooh' na dek hwaah'gwah shoh'oh;

16 Neh' kuh na go ya oh'seeh, na non'da ni noh' me jăăh'go waah gas hee năh, Joh neek' nă gặă' noh o i oh'dah shoh; saa noh' neeh a jo'ni aak hoo noh'soot Naah'-

nih ne yon da'ni ngh'dah gwah.

17 Neh ne sho ngs'haah'oh naa go i o nya nih, he niga yee šh' ga yaa doh', Neh he'ni gi'wah kas deh gi wa-no'oh gwah he sa noh'sòòt neh a gyah'das as.

18 Onah ne Jews' to dis'nych oh' ho wa'oh seeh, Anah'ot o yau'deh dah goo' noh sgyo'dah saaha, he neh huh

ngh syech' nă găă' ngh o i oh'dăh soch ?

19 Neh neh det hos nyeh oh neh Je sus ha go'vă ohsech. Swai'wah doht na ga o noh'sa do'gah dih, neh neh, sặh nặ vò daah o nặh' ặs ge'ges gòh...

20 Onăh' honăă' ne Jews, Geih' ni was'hăă yee ih' kuh aga ch ni yòs ha gee noh g'nis heht havdi'noh so nih; da neh gặh niis neh, sặh shọ ng'yòò dazh ọọ'sas nọh'sis aah'?

21 Neh gwas' nach wa as'ayeh dak neh ha o hwah' haa yah'da deh, ot ha'ya on daak' no noh'sa do'gah dih.
22 Neh huh dih' ni yôo weh no nah' shah det'hot ga-

22 Neh huh dih' ni yôo weh no nặh' shah det'hot gặch heh ha we'e yo'noh neh ne sa o'nos ha sht na go'i onya nih' hee' neeh ha go'yĕ ah'seeh nặ gặš: neh ne wa a di'wa gwen ni yôs no ya'dos hặ do gặh dih, neh kuh no wặs nah nos nyeh'oh ne Je sus.

28 Da neh' din no năh' Je ru sa lem he ehs', he'o weh dwa dek'hwe o oh ne Pass o ver, got gah'deh wa a dii'wa-gwen ni yòs' he ni oh'să noh'dăă, no năh' wa ă'nont gaatòh' he ni o i oh'das hă'nă ă gwat wa a dyòh'daat.

24 Neh gwa' ne tặh ặh de a go yo'dah sah seeh ne Je sus, neh ga i'o nih' he ga gwee goh' he'a yặn dee ih'

noo gweh,

25 Tặh ặh kuh dah de o'do ặn jo'nis goà neh' soo gash a o wa'i wa gwa'ih sahs' haa di'yah'da deh noo'gweh: neh sặh ặh' na eh no noh'doh ne' nah ot' i waat haa yah'dadeh' noo gweh.

OI'WAH IIL

Nic o de mas ha ya soh, sha yah'daat neh ta go yanah'deo nih ne Jews:

2 Neh sha'yah dast' ho yah'do wäh'oh ne Je sus so'eh, neh na wä'oh seéh. Sa yah'da nää'gwat, o gwä'nohdoh, heh sa di'o nya nih Ha wën ni'yòh gĕh' di'seeh doh; neh säh'äh ne' deh soo gash' noo gweh', nä gää' he niyò i oh'das hä'nä ä gwat' no'on dyeeh', niis' he'nih syeehah, neh sho ne dä ya'di aak Na'wën ni yòh.

8 Je sus det hes nych oh ha wa'oh seeh, Do gas', dogas', oh go'ya os, Neh' na ga'aak deh sho'no ga'dos ooh' no gweh, heh tgah' on'da weeh duk', tah ah' deh o'gweenyooh' aa'a gah he ta ngh'do oh'sha gwen niyoh' Na'-

wen ni yoh.

4' Ha my'gh sech ne' Nic o de mus', A'na yan waak' as-

hặ no giát' no gweeh' no nặh' ha gặh'jiih'! neh' gặh noo"gwee nyooh' ne dek nii' wa doh'tah, neh huh' họ'sa a yoh' yon deh'noh dặa tah göh no noh'ặ neh, o sa ặ nogăt' kuh!

5 Det hos'nyeh oh ne Je sus, Do gặs, do gặs', oh gọ'yặos', Neh nặ gặ'ank o ne ga nos'gĕh deh dya'weh dah'gooh, kuh Not hwa'ih gee'gwaa no'sa ặ no gặāt' no'gweh,
tặh ặh' deh o'gwe nyooh' ne' neh huh' ha'a yoh he tặnoh'do oh'shă gwen ni yòh' Na'wen ni yòh.

6 Neh' he ni gaa yặh' noh wa'ah nặn dya'we nọ ook nagwa'nah ot š yò nọ gặ'do ook, oh wa'ah ne huh' nach: neh kuh ne' neh huh' nặn dya we nọ ook he ni gaa deh'

Not'hwaa ih, Othwaa ih, kuh, ne huh' naeh.

7 Să ngh dih ă sa i wa'nă ă gòh hòh go'y a os, A'ji swă-

noo gaat' ne'huh, heh tgah' a dweeh'dwk'.

8 Neh' ne gà hah', ti'ga wên ni yôh he'wee nos; neh' gwah huh ne' sat họn deh' not'gaah, neh gwaa', ne tặh' sh deh sặ' nọh dọh he'ni dwee nos; kuh hee'wee nos: neh huh' ne gặh' ga gwee gọh' he yôh' dặch Not hwa'isha gọo' nặn dya we nọ 'cok heh s ja go no gặt dọ' cok.

9 Nic o de mus' det hos'nyeh oh ha wa oh seeh, A'negah' gwus ni yo'di wa dye ah na gaa' noh o i oh daah,

heh ogwenyooh' neh huh na ya'wah ?

10 Je sus det hos'nych oh, ha wa'oh seeh, Neh gah ne she i'o nya nih neh Isra el, da tah ah' nach deh si wa-

yặn dee ih' nă gặặ' ngh o'i oh'dặh shoh?

11 Do gặs', do gặs' oh gọ'yặ ọs, Neh ne'huh a gwas'nyeh'dah gwah', ne' a gwa i'yặn dee ih, neh' kuh dwai'wa gwa'ih sọs no gwat'gat hwặh; da neh' niis ne
tặh'ặh deh as ọh' ac swa gòh no gwas wặh' ne ga i wagwa'ih sọs.

13 Neh gih shāh ne yo ặn'jah gee kaah noh o'i ch'dāh-shoh' a gwa'o wih, da tāh āh deh sa oh' a e swa i wagwen ni yòs', a' nach nā yas wāh' āh swa i wa gwēn ni-yòs' ne neh' gih shāh' a go o wih' ne gō o'yah gee kaah' o i waah'?

13 Neh' kuh ne' deh soo gaah' 'noo"gweh, gë o'yah-

gĕh' ha'a we'no ook, neh gwa' sho' ha yah'da deh ne gĕ o'yah gĕh' ta weh'dah goh, neh No waa'wak' noo-

gweh' ne gặ o'yah gẽh' tặh dyoh.

14 Neh dih he'ni o yee ặh' ne Mo ses', de o'yah dah'gwah doh' nos ha'is dah he o weh deh dye no gee nyoh,
neh huh dih' kuh ha'eh gwah nặ yaa wặh' haa yah'dadeh No'wa'wak noo gweh', dặ o wa yah'dah gwaht,

15 Neh neh, son'dih gwa'nah ot' & o wa'i wa gwen ni-

yòs tặh ặh' ta ye'i wah doh, neh gwana s ya gò yặn daht nặs yời wa da dyeh' ne' yoh heh'o weh.

16 ¶ Neh sặh'āh ne' sòh jih' ha nò'oh gwah Na'wĕnni yòh' he'yo ăn ja deh, Neh No'a wak neh" sho' kuh sgat ho wi'yā yāh tot gah wäh' ha o'gweh da wiih heh yo šn'ja deh'; neh neh, Son'dih gwa'nah ot šo wa'i wa-gwen ni yòs, tặh šh' ta ye'i wah doh', neh gwaa', nặ yò'i-wa da dyeh' š ya'go yặn daht' ne' yoh heh'o weh.

17 Neh săh'ăh Na wen ni yoh, tăh ăh neh deh dyô'iwah, he to hah'oh No'aa wak' neh' a'a noh'jah gah' he'-yo an ja deh'; neh gwaa', he'yo an ja deh, neh huh' daa'-wa doo got haa yah'da deh, neh huh' noh don'da ga ye-

ăh'dak o sa yò'yah daa gòh.

18 ¶ Son'dih gwa'nah ot' š o'i wa gwen ni yòs' haayah'da deh, tặh ặh ne' neh, de o wa noh'jah gih: neh gwa' neh, Son'dih gwa'nah ot š gặ'aak de o'i wa gwenni'yos doh, o nặh' naeh kuh ne' neh ho wa'noh jah gii, neh ga i'o nih he tặh'ặh neh huh de o'i wa gwen ni'yosdoh haa yah'da deh ne neh' sho ho wi ya yah', ho sawak' Na wen ni yòh.

19 Neh ne gặh nặ gặặ' no ngh'jahk doh, heh o yọs'oh ne de yòh'hat heh ne yo ặn'jah gĕh, neh' sah gwa' neh ha di no'oh gwah' noo gweh', ne de yò'dah son da i goh', nach' he ni yòh'dặh, ne de yòh'hat heh, neh ga i o nih'

he'wa'eet gah no'di dh'das'hah.

20 Neh săh'ăh naah'de yo gweh'da gee ne wa eet găh' ni yon'dye hah, yes wa'ss ne de yoh'hat heh', tšh šh' neh hah' deh dyee yoh' he de yoh'hat heh, neh' ne dyğgwah' sho š yò do gaht'heht, ne go i'oh das'häh. 21 Neh gwaa' haa yah'da deh ne ga i'wa gwen ni yoh' ni a'dyeh hah, neh huh' naeh taa yoh' he de yoh'hat heh, neh' na yo yan'deh do'ook no i'oh das hah, neh he' nehhuh' he nit hoh'ni gooh'daah Na'wen ni yoh' ni o ye'andyeh.

22 ¶ Neh' no năh' shah ga'at nă găă' noh o'i oh'dăhshoh, neh huh' ho yos'oh ne Je sus, kuh na go'i o nyanih', he'yo ăn ja deh' ne Ju dea: da neh' naah de'ă nondüh neh huh' sho hă nih'dyoh, neh kuh ho ye'ăh dah'-

goh ne bap tism.

23 ¶ Neh ha eh gwah ne John bap tism ta go ye ahdah gwaa nih' Æ non, dos ga'oh neh, Sa lim, neh gai'o nih' heh we soh gah han de nyoh' ni gah'hohs a'ah naeh' ne' neh huh: da neh huh' ha dii yoh', bap tism ho wa di ye'ah dah'gwa nih.

24 Neh săh ăh ne John, ah soh' neh huh he yon da'-

deh ho'doh gwah te o wa yah'doh yaa goh.

25 O nặh neh huh' neh oh ta dii'wa geh'hah dak he niyaa wặs' ne' wah on'dyah da'gặh sih, [ne bap tism wadye'āh dah gwah,] na go'i o nya nih ne John', kuh ne Jew no'yah doh'dặh.

26 Da neh huh' ho di'yos oh haa yah'da deh ne John, neh no wa'oh seeh, Sa di'o nya nih, neh' haa yah'da deh ne do gas' tos on'dyeh sowah niis, neh si'gwaa' ne Jor dan, he'o weh' ni a'yah daa deh' si'wa gwaih soa, neh' shah gaat' ne' neh, bap tism ha ye'ah dah'gwah, neh kuh ne ga gwee goh' no gweh' ho wa'yah doo wahs.

27 Tos nyeh'oh ne John ha wää', Neh noo'gweh, deh o gwee nyooh' hah gwis'däh a'a ye nooh, nä gä'aak gä o'yah gce'gwaa deh dya weh dah'gooh nä'o wa yoh.

28 Neh' waih niis' shọ' kuh sgwa i'wa gwa'ih sah'seh, heh' a gặặ', Tặh šh' deh iih' ne Christ; neh gwaa' negặh' niih ne dyo geh'hah oh dwa gya'š nọo he'nặntheeh.

29 Neh waeh haa yah'da deh näs ha'go aa wih' ne go-nyaak heh', neh waeh' kuh ne huh' naeh, nòo'nyaak-heh: neh gwaa' no'non daa oh' no'nyaak heh', ne' neh-

huh' i aat' ho di'wat hon deh', wee soh' ho doh'ho eeh, neh dyò i'wah hoot'haah no'nyaak heh: o näh dih' ohga'i wa yee ih' he ni wa gan det'gaa deh' na gaa ne'wah.

80 Neh' nach ne'tga gont' a o go wa heht, neh gwaa'

niih ne dan dwa ga doh'nee gah' he ni gah.

31 Neh' haa yah'da deh' neeh''tgah ta weh'dah goh', neh kuh naeh heh tgah' nee''ga gwee goh: neh' haa yah'da deh' ne yo an'jah geh' ta weh'dah goh, yo an'jah geekaah' kuh naeh; neh kuh has nyeh'dah gwah' he ni yodye ah' he yo an ja deh: neh haa yah'da deh' neeh''tgah ta weh'dah goh, neh kuh' naeh heh tgah' nee''ga gweegoh.

32 Da neh' na gwa'nah ot ho gặặh', ho'ọo gặh' kuh neh kuh' naeh ha i'wa gwa'ih sọs; neh ne' deh sọo-

gaah' no gweh' deh ee gwas' na i'wa gwa'ih sos.

33 Neh' haa yah'da deh naa'ye noos na i'wa gwa'ih sos, neh' no ya'noh doh, no so'wah da'nan daak doh ne'a ohwah ha i wa gwa'ih sos he do gas' tga i wa yee ih' Na'wen ni yoh.

34 Neh sặh'ặh haa yah'da deh, Na wĕn ni yòh' to hah'oh, neh kuh' naeh has nyeh'dah gwah' naa''wặ noh' Na'wĕn ni yòh: neh sặh'ặh Na'wĕn ni yòh, tặh'ặh dea'dặ noh'ge ặt hah Nòt'hwaa ih he da'yah do'wet hah.

35 Neh Nooh'nih ho no'oh gwah No'a wak; neh nee'-

yò i wa gwe goh' has oh'dah geh' he o'eeh, ho'wii.

36 Neh' neh, son'dih gwa'nah ot a o'i wa gwen ni yos' No'aa wak, hoo yah' nee'wah o''i wa da dyeh' yoh heh: da neh' kuh haa yah'da deh' na ga'aak de o''i wa gwenni'yos dooh No'aa wak', tah ah'' deh o gwe nyooh" na'agah' ne' yoh heh; neh' sho he wee gaah' no noh kwashah Na'wen ni yoh', ga eeh' haa yah'da deh.

OI'WAH IV.

Neh huh dih ni yòò weh' no nặh' Na'yah'da gwen niyòh' waa yặn deeh' ho di wa'oo gặh' ne Pha risees, heh oh to'wa gặặ nih' ne John heh got gạh deh, nach', ne Je sus wa o wa i wa gwen ni'yòs neh' kuh ne wee sòh' ne bap tism wa'go ye'ah dah'gwah:

2 (Neh gwaa nach ne Je sus' na gwas' ha oh hwah, tăh ăh' nach de a'go ye'ăh dah'gwa nih ne bap tism, neh' gwaa' nach na go'i o nya nih,)

3 Neh nòò'tă da doh' ne Ju dea, neh huh' aeh' shot-

gon'dah goh ne Ga li lee.

4 Da neh' dih noh ga'i wa yan'daht heh ne' neh huh a a'at ne Sa ma ria.

- 5 O nặh' neh huh' ho yos'oh he ga'non da yặh, he'dyoặn ja deh' ne Sa ma ria, neh' ne Sy char ga yaa soh, dos gặ'oh he ni yo ặn jaa deh' ne Ja cob ho wii no aawak' Jo seph.
- 6 Da neh ne Jacob hajšh'dah gwak' ne neh huh dyò'yaa deh. Da neh dih ne Je sus o nšh de os'ge e-yooh, heh hat ha'i neh, neh huh he ye jšh'dah gwah' wa'a dyššh: neh huh' noo o nšh' ne yee ih chi yò'isdash eeh chi ga'wihs.

7 Da 'neh', ne' neh huh go yos'oh ne' ya goo gweh Sa ma ria nah a ga'a joh dah ye ja'eh: Sha ga wa oh'seeh ne Je sus, Neh' ne daa goh' nak ne'ge ah.

8 (Neh sặh ặh' nach na gọ'i o nya nih', neh huh' heo nec nooh he'tga non da yặh, ho dii'ni no'nooh ni yees.)

- 9 O nặh' de dya'gos nych'oh, ne' ya goo gweh', ho wặ'oh seeh, A ni yòh dặặ niis' nặ gặặ, Jew noh syah'dohdặh, sga do e syoh'gwa nih naa'go ne ga nont iih nặ gặặ
  go'gweh Sa ma ria no go'ặ joh'dặặh, neh sặh ặh ne Jews
  tặh ặh de o non di"wa deh ne Sa mar i tans.
- 10 Det hòs'nych oh ne Je sus', sha ga wă oh'seeh, Neh' gih shặh ne' teh syặn dee ih he noh doo yah'do weeh'doh Na wĕn ni yòh', neh kuh ne teeh'so gweh'da yặn dee ih' ne yặ oh'seh dak ne ga nont; neh'' na'e sa gwee nyooh'' na e sa do'e syoh'goh haa yah'da deh, neh' na'o gwe'nyosoh neh' a'a ya wiih no'ne ga nòs' ne' yoh heh'o weh.
- 11 Nch ne sho wặ'oh seeh ne ya goo gweh', Syah'degwen ni yòh, tặh ặh' waeh deh saa yặh' naah'se jặh'dak; neh gwah huh' no yaa deeş' he ye jặh'dah gwah: ga'ặ o-

weeh' di ne gash' das ha'wih dak' ne yoh heh'o weh no'ne ga nòs !

12 Neh' gặh, neh si'gwaa he ni sa'yah da'nă ă gwat. nach be ni ò'yah da naa'gwah do'noh ne Sha gwah'nih Ja cob, nă gặc ne' sho gwa wiih' he ye jặh'dah gwah, neh huh' kuh haa ne ge ah'dah gwak' ne'a g hwah, kuh nook sah'dah shoh, kuh noos he'nah shoh?

18 Det hos nych oh ne Je sus, Sha ga'wa oh'seeh, Son'dih gwa'nah ot š ye'ne ge ah na gas o'ne ga nòs', š je'ah-

daat hah ne huh nach:

14 Neh gwaa' neh, son'dih gwa'nah ot & ye'ne ge'ah no'ne ga nòs nith nặ'ee ngut', tặh ặh' de wặn doh' to sa'ah daat hah; neh gwaa' no'ne ga nòs' niih na'e nont, dyòt gont' nach na yah'da goo a dyo'nya ah'seek ne waho'i wa da dyeh'geh yoh heh'o weh.

15 Neh ne sho wa oh seeh ne ya goo gweh', Syah'dagwen ni yoh, dak nont na gaa' o'ne ga nos', neh' dih neh, too'sak hah'dat hah; tah ah' kuh' tah doo da geet' ne don da ge'jă eh.

16 Sha ga'wa oh'seeh ne Je sus, Sah'dan dih, hwa e'ji-

nook ne' de ja dii', da ga òh' kuh noh das cheek.
17 De dya gòs nyeh'oh ne ya goo gweh, ga was', tahšh niih' dehage nyagoh. Neh noh'shaga wšš'os' ne Jeans, Neh ne' dah sye is' he'ne sa'wa no wah, Tah ah niih' deh a'ge nya goh.

18 Neh sah'ah wach, ne wis' ni sa'nyak heh oh; da neh' në gës ne'wah de ja dii', tëh šh' deh neeh' deh'-ji nya goh: ga i'wa gwen ni yoh' dih ne' neh noh'sih.

19 Neh ne ya goo gweh' ho wa'oh seeh, Syah'da gwenni yòh, neh ne ge gah's yo'oh, Sa do'gas daa nih' sah'-

100c

20 Neh nak hih'nis hoh'ga sah neh huh' ha non'da nayan dah'gwak na gaa' o'non da deh; neh' dih niis' ne swa doh', Je ru sa lem ne gah' he'o weh ga i wa yan'dahgeh a a'non da no yan'dah gwaak no gweh.

21 Shagawa oh'seeh ne Jesus, Si'oh, dagi'wagwenni yòs', neh' ne das weh' he ni ga'is dash es, no nặh' neh' nă gă'aak deh ji swa gwee nyoo', ha'eh gwah nă găă o non'da deh', tặh ặh' kuh ha'eh gwah ne Je ru sa lem, ne do'sas he swa šh'sš o nyooh' Noch'nih.

22 Neh' swa dặ ng yặ nih', ne tặh ặh deh òs tooh deh'swa yặn dee ih: neh' niih' na gwa'yặ dee ih' na gwa'i wa-yặặ nih, neh sặh'ặh haa di'yah daa deh' ne Jews' ne'huh

dya weh'dah goh ne ja go yah da'gwat hah.

23 Neh gwaa' he ni ga'is daah es' daa weh, neh kuh nă căă ne wah o năh', no năh ne ga i'wa gwen ni yòh' i gặặ he'o weh ni ye'i wa yặ nih, tga gont' neh not hwais hặ gọo kuh ne ga i'wa gwen ni yôh š ya'go dye'āh dah'go ook' heh i'o wa'i wa ya'ni aak Nooh'nih: neh sah'šh hih saas Nooh'nih ne' neh huh i gšš ni yòh'dššh neh, 🏅 o wa'i wa ya'ni aak.

24 Neh ne'huh not'hwaa ih' haa yah'da deh' Na wenní yòh': da neh' dih kuh haa di'yah daa deh no wa'iwa ya nih, tga gont' neh ne ga i wa gwen ni yoh, ot hwa'is ha goo' gwah huh nặn to di a'wih dah'go ook' heh a owa'i wa ya'ni aak.

25 Neh ne sho wa'oh seeh ne ya goo gweh', a ga'nehdoh' nach he' da ch ne Mes siah, ne Christ' ho wayaas: da neh' no năh' ă'o yoh', o i'wa gwe goh' neh šs ho'gwa o wih.

26 Neh ne shaga wa oh seeh ne Je sus, Iih' wach

ne'huh nă găă ne gos nyeh'seh.

27 Da neh huh ni yò weh' o năh' ho di'yos oh na go'i onya nih, neh ne wa o di'wa naa'goh heh ye'oh ne de o'dit haah: tăh ăh gwa deh sha'yah dast ah no'gweh de a wăth', A nah ot' sih saas'? neh' gih shăh na'th, A'naeh go was' neh' de jiit haah?

28 Neh ne'huh sho wah oot gah ne' ye ne gaah'gwah ne ya gọo gweh, goh dặn dyọs ch ga non dagoo' he'ja ga we ngo, neh ng wa'na gh'aceh naa'negweh'.

29 Da jah'dan dih, she swa gah nq''gweh, ne yo'i wagwee goh' waak'hyó wih' he'ni wa'ga dye'ah: Tah ih

găh' deh neeh' nă găă ne' Christ!

40 O năh' ho di ya găh'ch 'he ga noa da păh, 'nich huh' ho di'yoa ch haa yah'da deh.

al Da neh' dih, ne de yô'gih gih ni giải, họ'wa đọe'nych gwa niih' na gọ'i o nya nih, ho niii' Sa di'o nyanih, sa dek'họ nih.

32 Neh gwas' na go yë qh'seeb, neh na gyëh' mih nigees', ne tëb'ëh niis' deh swa yës de ih.

33 Neh da yô'i wah'heht de'o non da'dă oh'se ne hiik' na go'i o nya nih', so gaah' go ne gah' noo'gweh ho wa'- ee wiih' na aak'!

34 Neh na go yā oh'seeh me Je sua, Neh' mith a geek'hwah', ne' neh huh năn dwa gye'an dyeh' he'nit hoh'nigooh'dăih ne te geh'hah oh, nah kuh më ga dyë'nohkdăh no i'oh das'hah.

35 Tặh'ặh gặh' déh swas dọh', Nich nah sọn ges sh' ni wặ'nih das gec, o nặh' hặ ga'cah he nặ ye'yặnt twagwa coh! Jat ga'ặ oh, neh noh gwặ'os, de swah'gwalit ne swa gash'chọh, heli huk' swat gaat hòb' hạ ga yặnt'twah sọh, neh sặh'ặh neh o nộ wah dah'ặặh ni yòh'dặš, o deh'sah oh' sho nặ ga'yặnt twa'gwặ gọk.

36 Neh han yah'da dek na yank twa gwen' hèt tga'nyahgih, neh' kuh ne wa e'o cek' no do nii ne' dyot gont ha'yoh he dyeh; neh ne' de i gwe goh ne noh'gwa na dyehe' kuh na yan'twa gwos' hah da 'ya dyes ho'ngh esa hah.

37 Nah huh dih ne gih ni gih helo wen ni wa'oh seeh, ni ga'i wa gwen ni yoh, Sha yah'daat ne wa o'noh gwe'on-dih. o yah' nach ne daa'yant twa goh.

38 Neh' dih, niih'' tgwah hah'gh, nă swa'yănt twa gòh', he'g weh niia' deh tah'gwia dih deh swa dye òh'da doh: o yah' nach na ng gweh' ho ngu dye òh'da doh, da iis' ne'wah nah huh' he swa yoo' he'o weh! ni gaa yih' ne-di òh'daa'hih.

39 Da neh' no ngường dob! : ne:)Sa ma ri tana ne' tọmech doh' he ga non da yih', :ne wa a ma i wa gwê ni yòn',
meh sho da yh i wah' hebt. he ngh' o go wă na mith. ne yagoo gweh go i'wa gwa ili ago, : Meh' no gwa goh' waa k'hyò wih' he non do ga Aya' an dyeh' he noù weeh.

40 Neh hish din nonth' no Swmari tans neh hish' ho di'yos oh ha yah'da deh', neh no wan do e'syoh gwann, neh huh' sho yas ch' s'o sh'heh o'ook ha di'yah-daa deh: da nek' he de we'nts has gee' neh huh' ho-sh'heh oh.

41 Neh nah'soh sa'yô gaš'is ne sa o wa'i wa gwen niyôs, neh nach dyô i'wah ho na'o wa no'wah syooh ne'-

a o hweh.

42 Neh' kuh ne sha go në ch'sech ne' ya goo gweh', O nëh' wah a gwa'i wa gwen ni yos, tëh ëh nach' dehdyò i wah he ni sa wë no'wëh ch; neh sëh' ëh na gwe' ih o nëh' sha gwa wë no'o gëh, neh kuh no gwë'noh doh he do'gës o weh neh ne Christ, ne' Shoh hee das' he'-yo ën ja deh.

148 Neh no mặh" shah ga'at me để wặ'am hã goe, ho tă'-da doh' ne' neh hah, neh nooh dặn'dygs ch, Gal i lee

he e'yos oh'.

- 44 Neh săh'ih me'a o hwah' ne Je sus' wa i'wa gwa ihsih', he tăh ih' na eh de oh'si ni yoo no do'gas das nih

he'o weh' ni a'no geh.

45 Da neh'dth no nặh' neh huh' waa yọh' ne Gal idee, neh ne' wa gwa goh' ne Gal'i leans, neh he tonont't gat hwäh ne yò'i wa gwe goh' he non dan'd yeeh Jeru sa lem, ne chi to no dek'hwa seh: neh sặh ặh neh, neh huh' ba'eli gwah he ặ'neh sgwah he'to non'dek hweo'o noh.

46 Neh huh dih ach' ngh det'ha wee ngo' ne Je sus, sho yos'oh ne' Ca na ne a'an jah geh ne Gal i lee, he'o-weh no'ne ga nòs' wine hos yo nilh. Da neh na yah'da-dòò geah go'wah go wah ho hah'ehah neh wo'aa wak'

to nook danih' heh' tga non dayah Ca per naum.

47 Neh no něh' wa ô'i wa'ook he'det ho'ya gëh'oh ne Je sus ne Ju des, Gal i lee det ho yeo', neh hudi' he a-wee noo' he ta yah'da deh, ho doo syoh'gwa nii ne' neh-huh on'da eet, o'sa o jäht' no'aa wak: neh 'aäh'äh neh, o něh' neh huh' he gaa deh' ně'ee you.

48 O nich ne Je sue, ha wil oh seeh, Noh ni gi sak

dah swa ghihi' no yan deet' aa ya nyaa'nagh, kuh no i'wanan gwah'dohs', tah ah' dah aa oh' ash'swai'wa gwan ni-

49 Nah ne go'wăh go waah ho hah'shăh det hoe'nyshah ha wă'qhiseah, Syah da gwen ni yok, gaa'oh' da saat,

skach' a ga aak de a'we e yoo meh' he's wak.

50 Det hos nych oh ne Je sus, ha wo'oh seeh, Sah döndih; neh' nach sho doh'oon dych nees'ha wak. Neh ne wai'wa gwen ni yes' no'gweh he'na o wa no'wah ne Je sus wa os'snychs, neh nooh dan dyos oh.

51 Pa neh' dih no nëh' neh huh' ho ne'we'no on dych' ch to we dit' no hah'shah shoh, he nëë, sho doh'o on-

dych' , moe'sha wak.

52 O nặh' ha gọ ya ọn'dọs ọh he ni dyô'is dah se ngh' na nặh' shọ saa'dọo gweeh. Neh no wà ọh seeh, Tec'dặh, jas dah' chi jô is daah seh' wa o'yah daat gah' noh dùh'go- sặc gwah.

.53 De neh ne to noh'doh nooh'nik he neh' she kuh nach shah gaat' chi dyò is dah'ee noh :: no nëh' ne Je sus sha'yā-os. Ho hah' nach, sho doh'o an dyeh: kuh noeshaa wak: da neh ne's oli hygh wai'wa gwen ni yos, huh neh' he neh'sa gwee goh.

.54; Da neh, në gës ne dek ni wa deh sah seh, ne Je sus o i'wa naa'gwat he no on dyech, no nëh shah detho ya'gakk on ne Ju dea. Gal i jea, hes ho'nos oh.

O I'WA H V.

NH'; no nih' shan ga'et ni gili, neh 'no non'dekhwa'o, oh ne Jewa; neh' ne Je m sa lem he a'wenoo' ne Je sus.

2 Weh' din he ni dyòh'dään ne Je ru sa lem, des gäloh hu'o weh', ni yh'nent ä e ga'änt; ne : de pò di neh'gä gut, e'nee gòh, neh ne' Be thes da ga ya soh' neh He brew nage wa noh'slää, wie' ni ga'ngh sèèt end' wak ahil

3 Da neh' ng gyes'hoh në gës ha di'yah'da ge oh gëndy'oh'go was nëh' no di nok'da nih, ng'gwah, 'da a di gah'- gwee goh, ho dih'sôh kah, ho dih ha ga'yah seh, [ha di-

ngh' neh' ng wah'ne go'nya ngoh.

4 Neh sặh'ặh nặ o'yah ge'o nọh, ga doo gặặ' he ni yời wah gẽh neh huh' gặặs' waa'deh sgòh' ho'nee gờh, ohtawne gặn dọh: da neh' gặặs no nặh' oh dyð'ne gặn dọh sọn'dih gwa'nah et gọn'da dyeh' neh hah' ¼ yọn'deh sgòh; sa yọn dọh' gặặs na gwa'nah et ho nọok đa'ni ak.]

5 Neh' na yah'da doo gas no'gweh neh huh hah dyonduk, neh neh sah ni yos'has has noh o'nis heat chi o-

nook'da nih.

6 Neh nongh ne Je sus wa o gặn ha yas hện, neh kuh no ngh doh heli o ngh ngo o'ngh jih neh heli chi o'yah daa wặs, ha wặ oh seeh, De sư đợ ở jo nih gặn nơ sah saa doh?

7 Neh' no nook'da nih ne'gweh, ha was, Syah'da gwesni yoh, tah sh' deh a go gweh'da yah, no nah gaas' enwah'hne go'nya nooh na'a yo geh'sgoh: neh gwa' gaas no nah daa geh', o yah' gaas oh ta'ges has nih', neh gen'da dyeh' hwa a'dyah dant.

Neh ne Je sas' waa'wa os, Des daht', dee sek' ne

sa ngh'agwah, sah dan dik kub.

9 Neh ne wah o gon daa dysh' sho'dok'oh, de ch'gwah kuh no neh'sgwah, hoh dan dyos oh: da neh' ne neh shah wa'nis haat a'wa da do'gah do'noh.

10 Neh din dyè i'wah, ne Jews ho wố ch sech ne gặh' ne sho wạn' jặh doh, a'wặ da do'gặh doh: tặh ặh' deh ga'ya nes' hặh gẽh heh syah daa deh' naas' ha wih ne sa noh' sgwah.

11 Dech ha ga wa'noh sa gwah, Neh han yah'da deh de sha ge'jah doh neh shaa'yah daat wan'ga oa, De sek' ne

sa noh'sgwah, sah dan dih' kuh.

i' 12. O night' họ wah dọc ch, Sọ' nah ôt nó gwell' ne yữ ch sech' dec cek' n nó sa noh sgwall', sah dặn dih' vanh' 4

13 Da neh has yah da deh ne gih ne' she we'jib doh, neh huh she mi yèh dis na'gi sak i gis de'e yindecib: neh ush she neh d'yah jih he o'dat hash ne Je sus, suh jih' gặn dyòh'go was nặh' neh huh' go yah'da.

ye'ih oh.

14 Ngh gắh giện ne Je sus o noh sa do gặn din gặn sa'on gặn, neh naa wặ' ch seeh, Sat ga'ặ ch, o nặn nạch
je sa' jặn doh; sặ noh dih' ặch hi wa nạch sak, dyặ gwah',
sho si gwaa he nặ ji sa yah' da wặh.

15 Da neh nohdan'dyosoh ngo gweh; neh ne Jewa

he a'go e wii he neh me Je sus me pa'o jaht.

16. Neh dayo'i wah heht pe Jewa dya'wah oh wao'yangh'gon dah ne Jesus, [neh kuh ne waanih saak heno da di ye ah dak a'o wanyoh,] neh ga io nih heh a wanda do'gah dah geh neh huh dyot gont ni o dye'an dyeha naga a noh o'i oh'dah shoh.

17 Neh dih ne Je sus de cha go wš'noh saš gwšh, Neh Naah nih dyòt gont' nach na gas he'ni yo weh' he ga'- wihs ho i'oh deh neh huh kuh nash' iih ni wa gye sh'

heh a gyòh'deh.

18 Neh da yò i wah heht họ sa'di gặ i is' ne Jews' waš'nih saak' he nọo'da di ye' àh dak sa'o wa nyòh, ngh ga io nih hạ tặh ặh, shọ' neh, deh dyò'i wah heh oh taayahk' na wăn da do'gặh doh, neh gwa' gye he wa ặh, neh hah nih Na'wĕn ni yòh, neh liuh' na o da dyeeh' ne shah da'i yah'da deek Na wĕn ni yòh.

19. Onah ne Jesus dech ha go wa'noh sau gwah' har go ya qh'seeh. Do gas', do gas', neh noh gwa'os', Neh No'aa wak' tah ah' de o gwe nyoo' hah gwas'dah ne' a oh hwah; neh gwa', naat gaa twus' he ni o ye an dyeh Nooh'nih: neh sah ah na gwa'nah ot noh oi oh'dah nasan dyeeh', neh sho shah gaas hoh ha'eh gwah neh huh' na sa yeeh' No'aa wak.

20 Neh săh'ăh Nooh'nih he ne'qh gwah No'as wak; neh kuh ne yò'i wa gwe goh hot gat'hwah das nih, he nia'dye hah' ne'a oh hwah: neh kuh ne' tga gont' ei'gwa
he ni yò i oh das ha'na a gwat' a òt'gat hwah'dah, neh na-

eawaji wama'gòh i gas.

21 Neh sah sh he ni a'ye hah Nooh'nih cha'go ges gwus' ne ga we'e yoo cha ga'o hee dus' kuh, neh huh', kuh

ha'eh gwah ni yòh'da. No'aa wak ho gwe nyoo ne ganyòòh' sho i gặặ ặ'eeh ske yọo heet.

22 Neh shi h Nooh nih deh soo gaah noo gweh dahde o yah'do weet hah, neh gwa' o i wa gwe goh' ho wii' no yah'do weh'das hah No'aa wak:

23 Neh ne' ga gwee goh 'noo'gweh a o wa'yah da no'oh gwaak' No'aa wak, shah da'yoh da'aak sho he'ni o wayah'da no'oh gwah Nooh'nih. Neh haa yah'da deh jaaak de o'yah da no'oh gwah No'aa wak, tah ah kuh ha'eh gwah de o'yah da no oh gwah Nooh'nih ne toh hah'oh. 24 Do gas', do gas', oh gwa'os, Neh' haa yah'da deh nă as goh' he ni gwă'nôh dặth, neh' kuh nặ ở i wa gwenni yòs' ne ta geh'hah oh, wa o yan daht' ne' wah o'i wada dych' yo heh'o weh; tặh šh neh huh too'da a yoh' he-ni ga yšh' ne go i wa šh'heh das nih; neh gwas' neh ho ah'doh ne ga e'yaht geh neh huh' hes ho yoo he nigaa yah' ne yoh heh'o weh.

25 Do gas, do gas oh gwa'os, Da weh" he ni dyo'is daaheeh, a gwas' gwa' nach o nah' na gaa ne'wah, no nah ne ga wee'yooh a'o wa wa'no ook No'aa wak' Na'wen niyoh: da neh' haa di'yah daa deh na'ng ook a'noh heek

ne'nen.

26 Neh săh'ăh nach he'o yăh Nooh'nih ne yoh heh na gwas' ha o hwah', neh huh' dih kuh haeh gwah' ni oyee šh' ho wii ne' yoh heh No'aa wak neh na'o yšndahk' hach'gwah na gwas' ha o hwah'.

27 Neh kuh neh' ho wii ne' gah has'des hah, neh da o'yah do'wet haak neh gai'o nih' neh' Ho wa'wak

noo gweh.

28 Să noh' ă swa'i wa nă ă gòh nă'găă: neh sặh'āh ne daa weh' he ni dyô'is daah eeh, no nah ga gwee goh' nonda'deh sa doh gwah'geh he yeh'nont, a a wa wa'no ook,

'29 Neh ne dant ha nont gan; neh haa di'yah daa deh ne wi yòò' gô i oh deli'go noh', neh' nach dặn dyont'gặ oh dak nặ ya'goh hee dyeh; da o nặh neh' wa eetgặh ni ya go dye's noh", neh dặn dyont gặ ch dak mặyont'dat hee wat.

80. Nehr na gwas' gyah die tih th' deh tah gwin dih deha ge gwe nyoo: neh! dih' sho he ni yaa wee' ga ook hah! neh huh nit ka'wih dah gwah de gyah de west hah: neh! gwah huh ne wi yeo' he de gyah de west hah, neh gus'-o nih' ne tëh'ëh neh deha gib ana geh niih he ni dwah! ni gooh'dësh, neh gwa' he'nit hoh'ni gooh'dës, Nash'-nih ne ta geh'bah oh.

31 Neh gih shāh iih sho' kuh ā ga'da di'wa gwa'ihsah'se ask he'gyah daa deh, tāh āh' wach' deh ga i'wa-

gwen ni yoh' na gi'wa gwa'ih sah'sah.

32 Neh ne'huh no yah na i wa gwa'ih sos' he'gyah das-deb; neh kuh nasga'nich dok ne ga i wa gwa ik sos' no-dye ah dah'goh hah' ha i'wa gwa'ih sos he'gyah das deb', ga i'wa gwan ni yèdu

33 Noh. ne swa'dish hoht' he ta yah'da deh ne John,

neh da i'wa gwa'ih sahs ne ga i'wa gwen ni yoh.

B4. Neh dih ne tặh ặh so gwee'neh dweh dah'gwah ne ga i'wa gwa'ih soa deh gye noga'; neh gwa' nak giết ngh o i ch dặh shạh ch già, neh ma yè gwe'nyo ook' i giết' o sa yech'hi yah da gờh.

:. 85 Noh han yah'da deh o denkhak, de yos'däät heh keh de yoh'hat heh: neh gwah huh! ne dak ji ah' aho ne swa gan yan'. na'e joh'es hah'o ook: he de yoh'hat heh.

86 Neh gwa' neb'yò gặ is dọh he mi yòh'dặặ niih' nagyặh' ne ga i'wa gwa ih'sọs nach' he mi yòh'dặặ ho yặh' we John; neh nặh ặh ne ga i'ch dan'hāh na gas wii Nash'nih, nặ ga dyặ'nohk dặh, neh shah gu i òh'das hặm t na ga'di wah dặn dyoch đạh' ga i wa gwa'ih sọs be'gyahdas deh, he ta geh'hah oh Nash'nih.

87 Neh kuh Nash'nih ha o hwah, ne ta geh'hah oh, ha'eh gwah ha i'wa gwa'ih sos he'gyah das dah. Neh niis nah'soh gat gaah, naas'she wa no'ga aak neh' gih shah

na e'swat gat hwa'sak, he ni a'yah'doh'das.

38 Neh kuh ne tặh'ặh deh waat he swa yah'da deh maa'wä noho neh sašh'ặh han yah'da deh ne ton hại bh. tặh ặh deh she swa'i wa gwea ne yec'tah.

39 Neh swih sass no ya'dos hirdo gih'dih; i neh. säh'ih

ne' neh huh mi swij'noh do myoh syoh'dah, ni swee neh' ga sah', mi syè'i wa da dyeh' jo heek: da neh', ne'huh ne'neh ne ma'wa gwa'ih nos he'gyah dan dah.

49 Neh: kath ne deh'swa ga yas' neh huh a'e swa yoh' he'gyah dan deh, a'e swa yan daht' a'gua, ne' yoh heh o-

web. .

41 Deh'gye noos' nă yo'geh să ni yos' no'gwe'neh i găă ă dweh dah gwak.

42 Neh gwa' ne gwa'yān dec'ih, he tặh'ặh deh swasyặh' no nò oh gwah'shāh Na'wĕn ni yòh ne swa yah'da-

43 Neh neoh's jā noh' Nash'nih a ga'dye äh'dah gon'-dyek ha gygo; neh dih ne deh aa oh' aas'gwa'goh: neh' gih shāh no yah' on'da eh ha o hwah' hoh's jā noh a'o dye'āh dah'go'on dyeh, neh' nash nass'she swa goh' ne'neh.

44 A noo ya wakh nae'swa'i wa gwen ni yos neh', iis sho kuh swa da'deh se ni yos tah', ash kuh ne tah ah' aseh' deh'swih'sa goh' ne' godk sa ni yos'tah. Na wen ni-

yoh gĕh i gặặ' sho' dwah'dặn dyos\$

45 Số ngh' neh híth nổ swố ngh do nyoh syòh dố gọk mà e'sweh he'aak tố họ gwa i'wa yặh da ngọh' ngọ he'tặh dyọh Nook'min: neh' wach ne'hua ne sha yah'daat ne she swa i wa'yặn thán, neh' ne Moses neh he'o weh ha yah'daa deh ne de swa'dặ nọn'dah gọh.

46. Neh sih ih theh'she swa i'wa gwe ni yès doh gihshih ne Mossa, neh wash naas'gwa i'wa gwen ni yès'doh nish ish; sih sih'sh ha gat'hyè wii ho'ya do nyeh.

47 Neh waeh' gih shigh në gi ask deh ewe i wa gwen niyès tah no'o ya do nyoh', a'na yaa wah' a swa'i wa gwenni yès' ne gwas nooh'?

OIWAH VI.

THE no năh' shah ga'at nă găă noh o'i òh'dăh shoh', O năh ne Je sus sh ta'nyo dai yahk' ne Ga li lee, tuch' neh Ti be rins o wah' ton'nyo da.ah.

-8 Neh ne. gặn dyòb go ra nặb' .wa o'was hoch, : neh . gan i'o nih he wa a'nont gaa tòh' no i'wa naa gwah'dohs.. he'nomya dye ah'sygge no di negk'da nih.

& Neh ne Je sus ho nen'dobk'dsh'oh he'gne'non debi neh ne' neh huh' da'a dyash' kuh' na go'i o nya mah.

4 Neh' ne de wa da wa'oh gwah, hela ni a non dek haten

o'ees ne Jews o năh' dos gă'oh ni ga'wihs.

5 Neh dih no năh ne Je sus waat'ges guh, neh' ne gặn dyàn go wa nặh ya gọ gặn meh hah da o'nont gọudan gon'dych, he'o weh niğh'dych, neh na wa'dh seelt ne Phi lip, Ga's o weeh' ne gah' ha dwanh'gwa'ni neh nah ně gaší s'a non dek ho niih' ? .

6 (Neh' ne wa oh nigo'ak dooh heh' neh huh' na'owăn ngo wăh: neh săh'ăh neh' ba'o huah' ho noh'doh

nach he'nă o yeah.).

7 Det hos'nych oh ne Phi lip, ha wa'oh seeh, Dek nii de wah wyah ceh ni gah si yoh ha gee ng yo'i wah saak neh' o ah'gwah tah ah nejoh tah'de ga yee ih' naah'den yo gweh'da gee sah ni wah syon dyeh'ah ha'a diik.

8 Sha yah'dast na go'io nya nih. An drew, Si mon' Peter

de za'dă ne deek, ha wă'ch seek,

9 Sha yah'daat maak sah'a ah neh huh' i chs wie' mir yò'āh gwa geeh' ne barley ngh o'āh goh'dāh ho'yāh de go'ja geeh' gwah huh; ni geu jaha a'ah; neh gwas', a nach' nah ot ne'neh a wades' he ni o'nont gab deh'.

19. Nuh neh he was ne Je sus, Ech hib'dyooh na'anggweb. Da nah' nah we sôh' o ge'oh jaa yah be'o weh ni o di yah'da ye'ih gh. O ngh' ho ng dyan das'oh na'nggweh, meh huh' ngo neh wie ni s'näh nyah'es has besh.

11 Onah' ne Jesus de oh'gwah nah o ah'gwaha nah' kah mo nah de o'da ng nyos'oh, neh wa'go yahk'ho os na go'i o nya nih, da o nah neh ha go'i o nya nih neh' nach ho sacha go di yahk'ha ga neh ah dah'göh hi mih'dych; neh huh' kuh ha'eh gwah noh o wah ne ga jeh, ga nyôch' sho he'ngh det ho ngn'do in jo nih.

12 Neh' no nith wa o'ngh daht, ha go ya gh'sach nago'i e aya nih, Sajilo eek do saa jik na da yo'dyahk honyuh o'da dă'oh, neli mă gă'ook hali gwis'dăh deli o'yeshah eeh.

13 O nặh' sa di nọh gwặn họ nygọh, neh' neh was hặt dek nhi sga ch ni gah'as hặt geo ch ga'nọh heht neh' de yo'dyahk họh o'da dặt'oh neh' wù ni yo'ăh gwa geoneh, ne barley nọh o'ăh guh dặh neh huh' na o'dih ahinh ne gặh' nọ ngư thek họ'ni nọh.

14 Da neh nặ'ngo gweh no nặh' wa ặ'ngut goạt hỗi he ni yo'i wa'nă a gwat ma'o yặ ng wặh' ne Je sun, ho nặt', Neh nặ gặc do gặc gai'wa gwem ni yòh neh No do'gặc'de-

nih na yo'neh he'yo a ja deh.

15 Neh' din ne to noh'don ne Jesus heh tgu gont' sho šnt hi neh gah has'des hih ä'no dye'äh duk ä's wyse nooh, neh' kuh ne go'wäh go waah šo wa yoo nih', o na'eh hoh dan'dyos oh neh huh' he a wee nooh' heh ga'e non deh ha oh'hwah ge'ah.

16 Neh' dih no ngh' oli dwa'dah son da ik neh so'eh, neh buh' heh tga nyo da'eh he o nee nooh' na go'i o nya-

nih,

17 Neh' neh ga'o wa gooh ho non'dek noh'dah hoh, ga nyo daah'ges'hoh he'o nee nooh Ca per na um' gwash. Da neh' neh o nah' de yo'dah son da i goh ah soh' ne Je sus de a go yah'do wah'oh.

18 Neh' neh o näh oh wa'de nyo'däät git, neh' o ga'i-

q nih heh' soh jih oh'ge o was nont.

19 Neh' dih no nặh' ngọh sặh', gọc ih' gih chặh', he yot'gat hwäh ni'o nec ngọh' heh ho ngh sat hwặ'o dych, wa e wa gặh ne Je sus o ne'gal gặc họh i'ch; neh neh dos gặ'oh da ot'his doo'dych he ni ga'o you dych: neh wa o'noh dyolik.

20 Neh' dih ne Je sus ha go y & 'qh seeh, Iik neh'heh;

si noh' i swah'dyohk.

81 O nặh' neh huh ni yoo weh' a gwas' wa o di gaa yặh' wa'o wa gòh' waa'deh noh'dăäh ga'o wa gooh: dash, a gwas' wah o'gon daa dyeh' neh huh' hoh wah'dih helt he'dyo s ja deh' he'oo weh hwa'o ne nog'dyeh.

92 Neh no năh' e yah wah oo hiht 'ea wi nis hi dih,

neh nă'ngo gweh neh' sga nyô dăă di'gwah ta dih'si aah, no nặh' waa di gah's yodh heh tặh ặh deh ga'o waa yặh no yah, neh sho' kuh no non'deh noh'dah họh na gọ'i onya nih, neh kuh ne tặh ặh nach ne Je sus neh huh đe o đeh noh'dah hoh' ne' ga o wa gooh nach he'o weh ho non deh noh'dah hoh na go'i o nya nih, neh gwaah' nach neh ho noh'hoh ge'ah ho noh'dan dyooh:

23 (Neh huh' gwaah' nach o yah' ne' ga o wah Ti beri wa wa'noh dan dih, oh wa dii yoh dos ga'oh he o weh ni o di ah gwa go'ngh, no nah' shah tha da nyo'nyooh Na-

yah'da gwen ni yoh,)

24 Neh dih na'noo gweh no nah' waa di gah'as yooh heh' neh huh' de ehr ne Je sus, kuh ha'eh gwah na goi o nya nih, o nah' ha'ch gwah ga o wa gooh' ho non'dehngh'dah hoh, Ca per na um he o'di yos'oh, ho wa'yah dih'sa goo'dych ne Je sus.

25 Neh' no ngh' sa'o wa gah' ne Je sus he'o weh' hechs aga nyo da di'gwaa, neh no wa'oh seeh, Rab bi, wa-

doh' ne gih nis neh huh' sa yos'oh nëk huh'?

26 Do saa'go wi noh'si goh ne Je sus, ha with', Dogis', do gis' neh noh gwi'os, Tih'ih deh neh' dehsizwa'yah dih'sak tah heh' e swat'gat hoh no i'wa naa'gwat, neh gwaa' sho ga i'o nih heh' e swaa'gwaak no

ah'gwah, neh' kuh heh eswall'daht.

27 Sặ ngh' neh ặ swai oh'deh gọ'ok na'e swa yặn đáht ni yees nah ot neh' ga i wak do'eh; nek gwash', [swaioh deh'go ok] na e'swa yan daht' ne wa goh neh, hwaho i wa da dyeh' yoh heli'o weh ni ga'gas deh, neh ne'neh No wa'wak no gweh' on shee joh : neh ne gah Na'weni ni yoh ne Gah nis'halt ho i'wa ni ya dii, [no'as wak.]

28 O nặh' họ wặ ch sech, A'ne gặh' nặ ya gwa dyech', na ga gwe nih' i gää neh a'ya gwa dye'oh daat no i'oh-

das hah shoh Na'wen ni voli'!

20 Des ha go wa'noh saa gwah' ne Je sus ha go ya'oh'seeh, Neh' ne gặn nặ gặc ho i'oh das hàn Na'wen ni yôh; neh' nas he swa'i'wa gwen ni yes ha'yah'da deh neh' toh hah'ah.

30 Neh' neh sho wă'oh seeh, A'nah ot' ne gặh' no i'ohdus'hă nă'ă gwat' ăh so'dah siih', a ya gwat'gat hòh' i gặth a'gwa'i wa gwĕn ni yòs' kuh'? a ne gặh' nah ot' sa i'òhdeeh ?

deeh I
31 Neh nak hih'nis hoh naeh' ha diis gwah' ne manna
he'o weh neh ga nyòòh' os dā'āh yo an'ja deh'goh: nehhuh' ni ga yee āh' he'gaa yaa doh, Neh na'go ya wii noăh'gwah nā on dik seek gā o'yah gèh' dya weh'dah goh.

32 O nặh ne Je sus' ha go yặ oh'seeh, Do gặs', do gặs' neh nòh gwặ'os, neh neh tặh ặh neh' ne Mo ses dehshe swa wis'gwah no ăh'gwah neh gặ o'yah gẽh dwahdặn'dyos gwah; neh gwaah' Naah'nih nach she swa'wis ne gaah'gwa gwen ni yòh ne gặ o'yah gẽh dwet hah.

33 Neh săh'āh neh no ăh'gwah Na'wen ni yòh geh dya weh'dah goh neh ne'huh haa yah'da deh ne to dyah'dăh doh ne gă'o yah geh, neh kuh neh' yoh'hees hăh

daa'yah do'weh daa nih he'yo a ja deb.

34 O nặh' họ wặ' ch seeh, Syah da gwen ni yòh', dyòt-

gont' neh dagwa'wih seek nă găă' o ăh'gwah.

35 Neh' ne Je sus ha go ya oh seeh, lih' ne gah noah'gwah ne yoh heh'o weh: neh ha yah'da deh ne' neh huh ant hat'gon duk he'gyah daa deh dee'wan doh' ta o dos'weh dah; neh' kuh haa yah'da deh neh' iih a g'gi wa gwen ni yos' de'wan doh' ta ah'dat hah.

-36: Neh gwaah' wach ne gwa oh'seeh, neh' nach neh' sgwat gaat hwah, tah ah gwaah deh swa'i wa gwan ni-

yòs doob.

37 Ga gwe gọh' he ni yọọh' dặ o'gyah do'weh dặh Naah'nih hah de ga gọnt' š wa'gyah do wặht; neh' kuh hayah'da deh neh iih' š g'gyah do wặht tặh'ặh deh tah'gwia dặh tọ'da ga ye'āh'duk neh sih' ahọo họ sa'e is.

88 Neh sặh sh heh dwa ga'dyah dặh'doh ne gặ'o yahgĕh, täh šh deh neh niih' i gặặ ak ni'go ặh neh'huh' ngo gyeeh; neh gwash' he'nit hoh'ni gooh'dặặh neh' ta geh'hah oh.

89 Neh' ne gặh nặ gặặ nit hoh'ni gooh'dặặh Nash'nih neh' ta geh'hah oh, neh ne ga gwe goh he ni yooh' de w'gyah do'weh da niih tah shi deh tah'gwis dah ta'wagalidoch; neh gwaah' nes ge'ges goli gwah hoh' nee-

swä'nis ha gont.

40 Neh' gwah hôh' nặ gặch nit hoh'ng gooh đặch hayah'da deh met ha geh'hah oh; neh neah'de yo gweh'dagee' na'oo gan No'aa wak, a'o'i wa gwen ni yos' gwallhold 's o'y an daht' ne'nell ne' you hees hah ne' wah o'i'ws da dych: neh' kuh ne dant he'yah da'ges goh ne swit att his gont.

41 Onth' no Jews wa dif was his nyo goh ha yah'da deh, seh gai'o nih heh' wa th, lih' ne gah no ah'gwah ne

gă'o'yah gĕh dyo dyah dih doh.

42 Noh ne'o năth, Tah'ah gặn đeh nech' nă giảh Jesus de e s' wak ne To seph; neh në gësh neoh'nih kuh no noli sh et hi yan dee ih ? s'ne gah' ni yok dash' he gowaah' ha doh' gặ o'yah gĕh dwa ga'dyah dặh'doh!

48 Neh' dih neh Je sus des ha go wa'noh sa gwah ha go yā'oh seeh, 'sā noh' a swa'i was'hā nyo'gwa ooh.

44 Deh soo gaali' ne'o gweh de o gwe nyoo' neh huh' on dant gon dek he gyah daa deh, neh sho' o gwe nyodh neh Naah'nih ne ta geh'hah oh neh' ha o'yah da'di antolk: nell' na th With. is he'yall da'ges goh ne swa'nisha-gont.

45 Neh' ne' ga yaz doh he'o weh no di do gas'da mh, Neh ha di'yah daa deh, ga gwe goh' neh 🕏 o go'i o ny 🏗 Man won hi you. Weh' din ga i o nih hah de yo gweh'dageeh no gweh neh' go o gih i gijh, neh' kuh has yakda deh Naah'nih dya go'a wih'dah goh' he go'de'yas doh, hh' o gyah'do wahe' ne' neh.

46 Thish' nach dehnell neh' so gash' ne'o gwen a'ogs'eek Nash'mh; neh sho kult ne' neh huh' igsoh' ta weh'dah goh ha yah'da deh Na'wen ni yoh; neh' næh

wo'not ho guin' Nach nih.

'47 Dogie', dogie' ohgwi'gs, Weh hanyah'da deh nel Ille' & a gir wa gwen ni you, ho yah' ne'neh nee wallof wadn'dych yeh'hee shish'.

48 lih' ne gish 'ne shigwah 'ne' yeh'hell'o web.

49 Neh nach chih'nis hgh'gặ sah do gặn ha die gwah' na manna, ha o wah nah ga nyàoh' os dặ ặh yo ặn'jadeh'goh, nah' kuh no ni'ee yooh.

50 Neh' ne gặh' nặ gặth no sh'gwah ne gặ o yah gẽh dựo dyah dặh doh, neh' no gwe nygoh' mah' de yo gweh'-

da gee a yon'dek ho nih tah ah' kuh ta ya i'yeeh.

"5½ lih" ne gặn ne yọh heh'o web no kh'gwah ne gặ o-yah göh dyo dyah'dặh dob. Soa dili gwa'nah ot. ne'o-gweb š'aah'gwaak nặ gặsh' neh na yò'i wa da dyeh š'a-heak; neh kuh' no xh'gwah ne, dặ gyah'do weet ne he'huh ne geh wa'ah, neh' ne gặh nặ gặsh' dặ gyah'do-weet nẽ ya'oh hes dak he'yo šu ja deb.

52 O něh' ne Jewa ho nog hoh' sho' kuh oh ta dii'wageh'ha nooh, ha no doh', A ne gah ni dyo ye ah'dah gooh'
nă gah'h ho gweh' ho gwe nyooh' ša'he gyoh mash wa'ah

na e dwaak'!

53 O nặh' ne Je sus ha gọ'yệ ọh'seeh, Do gặc', do gặc' ch gwặ'ọs, Neh' gih shặh nặ gặ'ọok neh deh swa gọch nach wa'ah Nọ wa'wak ng gweh', neh kuh a'e swa ne'-ge ặh naat gwặh'sah, tặh ặh deh oa sọch dah swa yặh ne'yọh hees hặh he swa yah'da deh.

54 Son'dih gwah šask' ne'geh wa'ah neh' kah ša'ae-ge'ah ne get gwah'sah ha sah' ne'neh ne wah o'i wa dadyeh yoh hees hah; neh' kuh neh Jih' as he yah da'-

ges goh nee swants ha gont.

9 web, neh' kuh ne geh wa'ah do'ga o web 'gak hwah'-

gwah, a ye'ab'da no wah.

56 Neh ha yah da deh na neh' ä aak na geh wa'ah, ne kuh ä a'ne ge'ah ne get gwah'sah, neh huh' daot gont' hah nont' he'gyah daa deh, neh huh' kuh maah iih gehnont' ha yah'da deh.

57 Neh he'neh ta geh'hah oh ago beh'g weh Nanh'nih, agh huh' kuh guh heh'goh has yah'da deh Nanh'nih, neh huh dih' kuh ha'eh gwah na yaa wah' ba yah'dadeh ne neh' a a dek ho nih he gyah daa deh, neh wach ne' neh huh' a o'heh go'ok he'gyah daa deh.

"50 Note ne gill no gill no gill gow given ni you nogặ g yah gẽh dyo dyah'dặh doh: tặh ặh' na che hot hưng deli oli dith has diis gwah ne manna nech hit his hel'go ath 'ho mi'e yook! gwah huh t wieh' has yah'da deh neneh' a g'dek họ nih nặ gaặh o ah'gwah hặ yơ i wa đádveh & oo heek. 350 ' 59 Neh' në gëth' noh o'i oh dëh shojh wa 5'ah syogs he'o weh ha nout'gh me'at hab, he'ngh weeh ha di'o nyanih ne Caper na um. - 60 Neh! dih no nortgah deh na go'i o nyanih no nah wa's no ot na gash', ho nash'; Ga noo oh he ni ga'ioh' dash; so'nah ot go gwe nyooh' & ya go dif was hon-- Or Nohi gwaah' ne' ta yin dee ih ne Je sus na yah'dagoely, heh oli to non de yah hih da noos na go'i o nya nih he ni ga'i oh dash, neh na go ya'oh'seeh, e swa'i wa etgibe gih he gish? 188 Neh gwash with shigh no dys gwah nas ho swaigsh No we wak noo gweh heh tgih! he sa'eeh he o weh vaa eh' täh dyo dak, laine meh'? 63 Neh ne'huh Not hwa'is hah ne wa doh'hes dah'gwah; tặh ặh' nach pòh wa'ah, deh os hặ ng'nyah dah'gweeh; neh' no waa noh niih' ne gwas nyeh seh ot hwa'is high ne bul, with Anh ne'yeh heli. · 64 Nelt gwanh' ne da swa'dyes dight ne tặh ặh đoàswa'i'wa gwen m'yon tah, Neh shhigh ne sho da'wahans with chira pan de it sho ne Je sus he'ni a di yah'dadeh ne' de a dii'wa gwen ni yos'tah, neh' kuh haa yah'-:dia deli "ne' neh hish' ng o yeel ' g elde mi noh g'd'yahdestigation in the

65 Nehrikuh, me senith, Neh dyo i'mah ni gibik kemeh luh' ni wa gyb'iih gwa' o wilay 'tih ib' da o gwemyoda' vao gash nb'g gweh nah luh' o daat'gon daka he'gyuli daa dela ni gibig i gibi' neh ulidah'nih de eh'hasdes'ha wiih.

66 Mek hah! hi yek weh' ne'selv oh wah'sa wah ho'nont'gah'deh na go'i e nya nih sa a soh geet, bah'ah' nede gille' o se's neit seek! no Je sus no i do'o gwash ed'-

67 Onjih na Je sua hago pā'gh acch ne was hijālu dekni' sga ah [ni š now diih], Mah' gāh no'yah jih najih' iin ha sweah!

68 Neh ne Si mon Pe ter do sa o wā'ngh sāā gòh, hawash', Syah'da gwan hi yèh, sa nah òt ne gah' no yah' hasa ha gwa'yah do waht! iis' wach ne gah' is hash' no was noh' ne'yoh heh'o weh.

69 Neh kuh na gwa'i wa gwen ni'yès tah tah ah dah deye gwah'ni go'a gee' heh' iis do ge' ne' Christ, No'-

an wak no heh'o weh Na'wen ni yoh.

70 Des ha go wă'noh săă gwăh ne Je sus, Tăh'ăh gih Lih' deh gwa'yah dăă gwăh nă giă neh was hiik deknii' sga eh' ni swa dii, aha yah'dast ne'huh he'ni swa dii hặ nis'ha o noh!

71 Neh was'nyeh'duk haa yah'da deh ne Ju das Leagziot, ko'aa wak ne Simon: neh täh'äh ne'neh ne gäh nä o'dä ni ngh, neh sha yah daat nä gää ne gäh' ne wathää dek nii' sga eh', [ni a'aan dii.]

OI'WAH VIL

L' no ngh' ahali ga'at ng giệt noh o'i ch'dặh shoh, do ót'tash'gwihi ne Je sus; Ga li hee' he a wee ngọ: neh sặh ặh ne tih ish mach do o gá yis ne' neh huh' sa'at ha di nọ geh' ne Jews, neh ga i o nih ho nih'as-guh' ne Jews aa'o wa nyôh.

3 Da neh' me Jews ke'ni ă non dek'hwe o'ees no năh găăs wa ă'noh hui gă os syò dooh o năh' hwah o'e a dwak.

a Neh dih' ga'i o nih ho wā'dh see ne de a ngu da'neu-dech, dath a daat' něk hò'o weh, neh huh' hoh seeh' ne Ju dea; neh ne'a ngut'ght hòh' i gaë' ha'eh gwah ne sha'i o nya nih he'ni ga i oh'das ydh'dha na sa'di wah-dan'dyeh doh.

4: Nah săh th' when, ne săh th' deli dod ganli' mo'gweh na dah'seh doh'găh hah gwis'dăh no'gin'dyeh, neh kuh ne don das'wih sa'go ook ne'a oh hwah ne gwah'i taa'ga ahk' a'o wa yan de'i aak. Neh' gih shah niis' nehih hih' nih sye hah' na gaa' noh o'i oh'dah ahoh, sa da'dyah-de'dah sih na gaa he'yo an ja deh.

5 (Neh săh'ăh ne tăh'ăh ha'eh gwah ne de'ă non dă'-

non deeh de o wa'i wa gwan ni yos'tah.)

6 O nặh ne Je sus' ha gọ'yặ ch'seeh, Tặh ặh' ah sọh' teh o'ee he ni wak'nok dòòt: neh gwa' niis he ni swa'- nok dòòt dya'wặh oh shọ' naeh' o deh'sah oh.

7 Neh he'yo šn ja deh' tāh šh' deh o'gwe nyoo' na e'swas swa šh, neh gwa' niih na ges'swa šs, neh ga i'o nih'; he gi'wa gwa'ih sos he ni yoh'dšš, wa eet'gšh' ne' neh-

hah wa doo nih' ne ga i'oh das'hah.

8 Neh huh' hoh swee he'o weh' dwa dek'hwe'o oh; tähth niih' ah soh' neh huh' taa gee he'o weh dwa dekhwe'o oh; neh săh'ăh nah'soh deh'o gwee goh' deh oyoo' he ni wak'nok dòòt.

9 Da neh' no něh' neh' sha go'yš os ně gšá ni yô'wă... no gee, ah soh' neh huh! sho hặh dyoh' ne Ga li lee.

10 ¶ Neh gwa', no nặh me' de š non đặ' non deele neh huh' chi o ne noo', o nặh' ha'eh gwah neh'huh ke a'- wee noo he'o weh' dwa dek hwe e'ok, tặh ặh deh neeli' na'o da'dyah do'dah son'dyeh, neh gwa' na dah'seh doh'-gèl- he ni yòh'dặ an dyeh.

11 O nặh ne Jews họ wa'yah dih'sa gọh he'o weh' wadek hwe'o gh, neh kuh ne'o nặt, Ga ặ ne gặh' miehs'?

12 Neh ne wee sòh' ho di wā nòh'da nyo nyoh' negan dyòh'gwah gĕh, ha di'was'hā nyo'gwa oh has yah'da.deh: neh aāh'āh gyee nā'non doh', Neh ne huh negweh'di yòò: o yah'shoh oh' kuh nā'non doh', Tāh'-āh; ha goh'ni goh'hoh da nih' ne'huh ne gĕn dyòh'a gwah gĕh.

12 Neh huh gwa' nach, tặh ặh' deh so gaah' no gweh'' ne gwah' ta'a dwa no ặh neh a ot hyô wih, neh sặh ặh

no wan'dis ha'nis ne Jews.

14 Da neh dih, no nšh' ngo hah de'wah sặ ngh. chigwa'wihs ho ngo'dek hwe'o gh, neh huh' he a we ngo' hesenega. oʻyos oh honohʻsa doʻgʻsh dih ne Jesus, wa'di oʻnyšhʻ

15 Neh ne wa o di'wa năă'gòh ne Jews, ho năă, A niyòh'dăă haa'yăn de ih' ne ga ya'noh dah shoh oh nă găă' ho gweeh', heh tăh ăh nach de wăn doh' de o de yas doh'!

16 Des ha go wặ'noh sẽ gwặh' ne Je sus', ha wặš, Neh he ni gi òh'dặặ tặh ặh' deh iih' deh'a ga wặh, neh gwas'

ne ta geh'hah oh.

17 Neh gih shih neh, son'dih gwa'nah ot ne'o gweh, int ho ga yih seek neh huh' ni o yeeh' he'nit hoh'ni gooh'dii, neh ni ayin deeh he'ni ga i oh'dii, neh na' dih gwah Ha wen ni'yoh göh dya'weeh doh; neh gih shih' neh, a'dih gwah iih' sho ak ni'go ih he ni gyeehah' ges nyehs.

18 Neh' waeh ne'a oh hwah' hoh ni'go ah be ni a yehah' haas'nyeha, neh ha wih'sa goh ne' a oh hwah' a'oh sa ni yo'aak: neh gwaa' haa yah'da deh ne neh' i gaa' ha wih'sa goh na'oh sa ni yo'aak ne to wah'hahoh, neh shah gaat' ne' neh ne ga'i wa gwen ni'yoh, tah ah' kuh deh waat' haa yah'da deh ne tah'ah deh-

ga'i wi'yòs'dos'hāħ.

19 Neh' gặh ne tặh'ặh ne Mo ses deh she'swa wii ne ga ya'nes hặh, neh' dih ne tặh'ặh deh gaat gaah he'niswa diih' deh swas'de is doh' ne ga ya'nes hặh ! A'naeh go waa' neh' swih'sa gooh' naas'gwa nyòòh'?

20 Det ho'dis nyeh'oh ne gặn dyòh'gwah göh, ho nặt, Neh na nis'he o noh' hya'dyặ niih': so ne gặh' nah ot'

neh ga wih'sa goh' na'ye sa nyòòh'?

21 Je sus do sa'go wă noh'să gòh, ha go yă oh'see, neh ne sga i'òh das'hăăt a ga dyòh'da doh, neh ne ga gwee-

goh' e swa i wa'nă ă gòh neh' dyo i'wah.

22 Neh dih' waeh ne Moses' she'swa wii neh, ga yangh dah'goh, [cir cum ci sion ga ya'soh,] (tặh ặh' neh dah ga'i o nih he' neh huh' ni dya'we noo haa yah'da deh' ne Moses, neh gwaa' haa di'yah da deh' nech hih'nishoh'gō ooh;) da neh' dih gōặs ne she swa'ya noh'tah noo'gweh na wặn da do'gōh doh'gōh.

23 Neh' gih shặh' no gweh a wặn da do gặh dọh gẽh sa gòh na o wa ya no ht, neh' i gặặ na gặ gak dah' de yòdyah gooh no ya nesh xh ne Moses: neh dih gặh dyò i'wah swa no h'kwāh o h he gyah daa deh, heh, ha yah' dagwee goh' no gweh sa gee jặh t' na wĕn da do gặh dọh' wặ nish à deh?

24 Sặ nọh' neh dặ swa'yah do'weh dah'gwaak he niyòh'dặặ ne wah ont gat hòh', neh gwaa' swa ye'āh dah'gwaak he dặ swa'yah do'wet haak nòh dye'yah do'wehdah'jih.

25 O năh gwee ho năă' ne Je ru sa lem ha di no geh', tăh ăh găh' deh neeh' nă găă ne'ă nee' ăs'ha gwa nych?

26 Neh gwaa' ne' jat gặ'ặ oh, oh haas deh' ặặh hot'haah, neh gặn dyòh'gwa ặh, neh kuh neh, deh tah'gwisdặh' de o wặ'oh seh. Neh' gặh no do'gặh ooh ho na nohdoh ne tặ nặ'noh do'oh, he neh' do gặs' nặ gặặ ne Christ?

27 Neh' gwaa' nach ha yah'da deh na gaa ho gweh, dwa'yan dee'ih he'o weh nit ha'we noo: Neh gwaa' noo nah' nach ant heh' ne' Christ, a ga'aak deh so gaah'

no gweh deh a'go noh'doh he'o weh non da'eeh.

28 O nặh' de oh'sặnt hwah'oh ne Je sus no noh'sa do'gặh dih'gĕh, he'noh weeh ha di'o nya nih, ha wặặ', Neh' ne de jaa oh' sgwa'yặn dee ih, kuh he'o weh' dwa'geehdoh: neh ne tặh'ặh deh iih' deh ak'ni go'ặh he'nehhuh a gyoo', neh gwaa', ha yah'da deh ne ta geh'hah oh ga i''wa gwặn ni yòh, neh kuh' naeh ne tặh'ặh deh'she-swa'yặn dee ih.

29 Neh gwaa' ne'yan de ih; neh sah'ah ne' neh huh dwa geeh doh' he ta yah'da deh, neh' kuh ta geh'hah oh.

30 O ngh' wa g'nih saak' he no'da di ye'ah dak' a'o wgye nooh': neh' dih ne' deh soo gaah' no gweh' de o wgnis'oh da eeh, neh gaio nih heh ah soh' teh o'eeh heni dyo'is daah eeh de yo'do gah'doh ha yah'da deh.

31 Da neh' ne' gòt gah'deh no gweh' wa o wa'i wagwen ni yòs, nch' kuh ne'o nas, Neh no nah' sut heh ne Christ, neh' ga neh, si'gwaa he ni yò'i òh'das ha'na.

z gwat' nă an dyech, nach' he ni yoh'dăă, nă găă' ho-

gweh' ho dye'oh daa doh?

32 Neh ne waš no ook ne Pharisees, heh, ho di wănoh'da noo nyoh' ne gặn dyoh'gwah göh ne noh o i oh'dăh shoh' o di'wa deh' ha yah'da deh: O nặh na dih'săno wa nặs' ha di'yah don twws', kuh ne Pharisees, dasha go dih'hah syooh' neh' sha go di ye noos nặ o wa yeenooh.

33 O nặh ne Jc sus' ha go yặ ch'seeh, Neh ne' dahji'ah sho nah'soh neh huh' š geh'seek he swa yah'dadeb, o nặh' neh huh' hặs geeh he ta yah'da deh ne ta-

geh'hah oh.

34 Neh nặs gwa'yah dih'saak, tặh ặh gwaa' taas'gwagặh, neh kuh he'o weh nặ geh'seek deh sa oh' neh huh'

a'e swa yoh'.

35 Onah ne Jews' de o non da da oh'seeh, Ga'a o weh' noo ne gah' ha eeh', na ga gwe nih' taas'he dwa gah'? neh huh ga'noo ha eeh' he'o weh ni a'di no ge nyoh' ne' de o'non doo gwah, haa di'yah daa deh' nooh'to no a'johdah'shoh, ne neh' i gaa' a o go'i o nyah' ne Gen tiles?

36 A nah ot' noo ne gặh' gặn dọh' he'a dọh', Neh' nach nặs gwa'yah dih'saak, tặh ặh gwas' deh aa ọh' aas'-gwa gặh: neh kuh he'o weh nặnt gih'dyon dahk, tặh-

sh' deh o'gwe nyoo' neh huh' non de sweeh?

37 Neh nee swa'nis ha gont, ne wa nis'yò wa nah' o doh'oh he wa dek'hwe'o oh, de o'dah oh ne Je sus, de oh'sant hwah'oh, ha waa', Neh' gih shah ne son'dih gwa'nah ot a a'ah daat hah neh huh' sho nit heeh' he'gyah-

daa deh, haa ne'ge ah.

'38 Neh haa yah'da deh na o gi wa gwan ni yos', ant gaye ih' he ni ga wa noh'daa no ya'dos ha do gah'dib, na waa doh', neh heh ta wan'nyah'aaat an dyo ya gah'o ook, na yo'dih hah'dan dyo'gwa ook' ne' yoh heh'o weh' no'ne ga nos.

39 Neh gwaa' waas'nyeh dak Not'hwa ih, neh has di'yah daa deh' na an dii'wa gwen ni yos' i gaa aan'di yeegoh' na'neh; neh sah'ah' nah'aoh deh dwat'gah wangh' Not hwa'is ha do gặh' dili, neh sặh ặh nah sọh dega sh saa oh' deh o'doh oh haa yah'da deh ne Je sus.

40 Neh ne' got gah'deh noo gweh no nah' sha a'noook' nă găă' he'na o wă no wăh', ho năă', Do găs' ga i'-wa gwen ni yoh' neh No do'găs das nih nă găă.

41 O yah'shoh oh gyee hặ ngo doh', Christ' ne gặh' nặ gặa. Neh gwaa' gyee nặ'nọn doh, Neh huh gặ neh' Gal i lee' ặnt ha ya gặht' ne Christ?

42 Tah'ah gah deh waa doh' no ya'dos ha do gah'dih, neh huh' ant ha ya gaht' ne Christ ho noh'gwa o goo ne Da vid, neh huh' kuh he'o weh ni ga'non daa yah' ne Beth le hem, he o weh ni sh'dyon dak' ne Da vid ?

43 Da neh' dih noh'ts non dyahk' ne gan dyoh'gwah-

geh, neh dyò i'wah haa yah'da deh.

44 Neh' dih gyee ne'neh huh na a'nah ni gooh'das na'e wa ye nooh, tah ah dih deh soo gash' no gweh' deo wa nis'oh da'eeli.

45 O năh neh sha'go di ye ngọs' neh huh' sho di'yọs gh haa di'yah daa deh' na dih'sa no wa nas' ha di'yah don twus', kuh ne Pharisees, neh no wänä oh'seeh, a'na eh gowas' deh she'swa a wih'!

46 Det ho'dis nyeh'oh no non'di ont, De wan doh' noogweh' deh a'gòs nyeh'oh, ne shah da'yòh da aak na gaa ho gweh.

47 Onah ne Pharisees des ho'wan di wa noh'sa gwah,

O nặh' gặh' nặặh iis wah ech'hih ni goo đa gòh !

48 Neh gặh gyec ne tặ nặ nọh do oh, neh gih shặh

ne Phar i sees, ho wa'i wa gwan ni'yos doh!

49 Neh gwaa nă găă nă'noo gweh ne tăh'ăh de a diyan dee ih' ne ga ya'nes hah, naeh' deh ga'i wah he'anoo heli.

50 Neh ne Ni co de mus' ha go ya oh'seeh, (neh sha'yah daat ne' neh huh' ni ta we nooh ha yah'da deh ne Je sus neh so'eh, neh gyee sha yah'daat he ni &non dii,)

51 Neh' gặn no gwa ya nees hàn' o gwee nyọọ' dặ ởyah do weet so gash' ne'o gweh' ah soh ä ga'ask de owă no a găh, ah soh' kuh ă gă ak deh o noh doh he ni-

a'dych hah?

52 Des ho wa wă'noh săă gwăh' ho wă'oh seeh, Galilee găh', năăh' iis di sah'dăn dyoo? Jih'saak, sat'gaat hòh' kuh, [a'dih gwah neh huh' ni yòh'dăăh,] neh' săh ăh ne don'da a daht' no do'găs da nih' ne Galilee tăh ăh' dehgat'gah hòh.

53 Neh' ne ga gwe goh na'no gweh sho noh'dan dyooh neh huh' kuh' nach gaas ho sa'eeh heh' to noh'sòòt.

OI'WAH VIII.

EH dih ne Je sus neh huh' he a'wee noo' he dyònon'da deh' ne Olives:

2 Neh' dih neh, se deh'ji sh, neh'huh' a eh' hes ho'yos oh ho noh'sa do'gäh dih, neh kuh ne ga gwee goh' noo gweh' neh huh' nit ho'nee noo' ho wa'yah do'wahoh; o nah' ho dyan'das oh ha go'i o nya nis'oh kuh.

3 Neh dih ne Scribes kuh ne Phar i sees neh huh sha go'di yah'tee ne ya goo gweh' sha go'di yee noo' de-ye'yah dah'gwah: neh' dih no nah' neh huh' hah de'-

wah saa noh' sha go'nih dyoh,

4 Ho wš'oh seeh, Sa di'o nyaa nih, neh' në gëë ya googweh' on da dyee noo' de ye'yah dah'gwah, neh' na gwus' on da de gës'oh neh huh ni ya'go dyee'šh.

5 Da neh' dih ne sho gwa'oh se ak ne Mo ses, he niga ya nes'yòh dặặ, neh huh' noh'ji yeeh, nặ yak'hih sgwe'-

òh yaak: neh gwaa neh, anah ot' niis' ah sih'!

6 Neh' nă găă wa ă nih', ho wah'ni go'ăk do'oh, neh i găă a o wa'i wa'yăh dak. Neh gwaa' ne de o'shahkdos'oh ne Je sus, neh naah'nyah wa ye'ăh dak wa'a yado nyooh' ne yo ăn jah geh, [neh huh' sho noh o'wăh' naa gă aak' i găă' de ot'hon deh.]

7 Da neh' neh, no nặh' he'nit ho di yee ặh' họ wạn'donyoh, neh ne' det hòt'ges gwặh ha go yặ oh'seeh kuh, Neh' haa yah'da deh ne tặh'ặh deh ò i wa'neh ak'shā eh he ni swaa dii', neh' ta dyee ặnt' sha gòh sgwe òh'yaak. 8 O'nach des hos hahk dos oh, sa'a ya dooh' kuh ne

,yo ăn'jah gĕh.

9 Neh' dih ne wa š'no ook, [ho no hoh' sho' kuh wa o nont'gon dšh' he tš nš'noh do'nyoh gwah'] sgas hoh' da waa dăt' ho sa'di ya găht, da wah'sa wak' na gwos' tagò wa nšh, neh na gwos' he òs'toh hoh wa'dohk dak; neh ha oh'hwah ge ah sa o da dăšh' ne Je sus, kuh ne ye'oh hah de'wah săš noh' i'yeet.

10 Neh' no nặh ne Je sus shot gees gwặh' deh sọcgaah' deh cha go gặặh meh shọ ne ye'oh; sha ga wặoh'seeh, Si'oh, ga ặ ne gặh he o nee nọo' neh họ sa'iwa'yặnt haah! gặn' deh'so gaah no gweh' de ya'nọh jah'-

giih ?

11 Ga wặc', deh sọo gaah', Syah da gwặn ni yòh. O nặh' sha ga wặ oh'seeh ne Je sus, Tặh ặh kuh nặặh' iih taa go noh'jah gặh: sah'dặn dih, sặ noh' kuh ặch hii'waneeh aak.

12 ¶ O'nach' ne Je sus' sha gos'nych see, ha wää' lih' ne gäh' ne de yoh'hat hes'dah goh he yo šn ja deh : neh' haa yah'da deh na ok'non daa dyeh', täh äh' oh sonda goo' taa'eh, neh gwaa' ä a'wahk' ne yoh heh'oo weh' de yoh'hat hes'häh.

18 Neh' dih da yô'i wah'heht, ne Phar i sees' ho wặ'ọhseeh, Iis waeh' shọ' kuh sa da di wa gwa ih'sah seh: tặh ặh' deh ga'i wa gwặn ni yòh' neh si'wa gwa'ih sọs. 14 Des ha go wặ'nọh sẽ gwặh' ne Je sus' ha gọ yặ ọh'-

14 Des hago wă'noh să gwăh' ne Je sus' ha go yă oh'sech, Neh huh' nach heb, iih ga da'di wa gwa'ih sah seh,
ga i'wa gwăn ni yoh' gwaa' nach ne gi'wa gwa'ih sos:
neh săh'ăh na gă'noh doh niih' heh ni dwa'ge nooh
kuh he'o weh hoh geh; neh gwaa' ne tăh'ăh deh swagwe nyoo' na'e swat hyò wih' he dwa geeh doh, neh' kuh
he'o web' has geeh.

15 Neh' niis he ni ga deh nòh wa'ah ni di awaa'wihdah'gwah de awa'yah do'wet hah, tặh ặh niih' deh sọogaah' ngo'gweh dah dee'yah'do weet hah.

16 Da neh' gwaa' gih shëh Niih dë gyah'do weet, gai'wa gwen ni yoh' na gyah'do weh'das hah, neh seh'eh ne tặh šh deh a gọn họh ge ah; neh gwaa" niih, kuh Naah-

nih ne ta geh'hah oh.

. 17 Neh' gwah huh ne ga yaa doh' ne awa ya'nes ha goo, meh ne' de ni'yas hee ne de'noo gweh a ni'wa gwa'ih sih, neh ga i wa gwen ni yoh.

18 Iih' syah daat' ne ga da'di wa gwa ih'sah seh; neh' gwah huh Nash'nih ne ta geh'hah oh, ha i'wa gwa'ih sos

he'gyah daa deh.

19 O nặh' ho wặ'oh seeh, Ga ặ ne gặh' nee' Yah niih'! des ha go wặ'noh sặ gwặh ne Je sus, Tặh ặh' deh sgwayặn dee ih niih, kuh Naah'nih: neh sặh'ặh, gih shặh neh, teh sgwa yặn dee ih', aas'he swa yặn de i'noh' ne'huh ha'eh gwah Naah'nih.

20 Neh' në gës ni ga wë nòh' dës ne Je sus' hòs nyeh qh he'o weh wat hwis' das de'is doh, he'noh weeh ha di'o nyanih' no noh'sa do'gëh dih gëh: neh ne tëh sh deh so gash noo gweh' tah de'o wa yë o'nyos ooh, neh ga i'o nih heh, ah soh' teh o'ee haa yah' da dèh he ni dyò'is daah ee.

21 O nặh' ne Je sus ha go yặ ch'sceh, Neh nòh gah'dặn dih, da neh' nặs gwa'yah dih saak, neh kuh ne swa i'wa neh' ak shă goo' ặ,swā'ceh: neh he'o weh hặặgeeh', tặh šh' deh swa gwe nyoo neh huh' a'e swa yoh.

· 22 O năh' ho năă' ne Jews, A an da di yôh' gă'noo! he go waa' ha doh', Neh he'o weh' băă geeh' tặh'āh

deh swa gwe nyoo' neh huh' a'e swa yoh.

23 Neh naa go yš oh'seeh, Eh dah'gëh niis' di sweh'dah goh; heh tgäh niih' dwa geh'dah goh: neh huh' di sweh'dah goh' në gëë' he'yo ën ja deh, tëh'ëh niih neh huh' deh dwa'geh dah'goh në gëë' he'yo ën ja deh.

24 Neh dyò i'wah gwā oh'seeh, neh ne swa i'wa neh'-ak shā goo' š swā'eeh: neh sāh'āh nā gā'aak deh swa'-i wa gwĕn ni'yòs dooh he'gyah daa deh' ne neh' i gāā' a'gā aak haa yah'da deh, [ne gāh nānt heh,] do gās swa-i'wa neh'ak shā goo' š swā'eeh.

25 Neh no wa oh seeh, So dih' nah ot' niis? Neh na go ya oh'see ne Je sus, O gwe'goh jih neh ahah gaat

ne gặn Niih ha'ch gwah noh gwặ'os.

26 Neh ne gặh' ne we sòh' o i'wa gee' nặ gwặ'ạs neh' kuh ne da gyah'do weet he swa yah'da deh': neh gwas ha yah'da deh ne ta geh'hah oh ta i'wa yee ih' ne'huh; da neh' kuh ges nyeh'seh në gës' he'yo su'ja deh' ne'nah-et' ga'gok hah' dwet hah' haa yah'da deh.

27 Neh ne tặh ặh de o'dih ni'go ặ yặn dah'ooh he'neh wa a'gos nyeh'dah gwặh' haa yah'da deh' Nooh'nih.
28 O nặh ne Je sus ha go'yặ ch'seeh, Neh no nặh' dža he'swa yah'dah gwah'do ook' No wa'wak noo gweh, neh huh' ni yoo weh' o nah' a swa'ni non dook' he dogue' neah' niih haa yah'da deh; neh' kuh ne tah sh meh huh he'gyah da deh' deh ka'wih dah'gwah he ni wa-gi'oh dus'yoh'dash; neh gwaa' he ni ya'wah oh haa gi'onya niih Naah'nih, neh ne'neh noh o'i èh'dah shoh' gesnych'dah gwah.

29 Da neh' kuh ne tageh'hah oh de ya'gya dii' ne'huh: tặh šh ne'huh na gọh họh ge'ah sho a'a gat'gahwă ook Naah'nih; neh săh'ăh ne' dyot gont' neh a ga'di wah'dan dyeeh doh', ne noh ò i'oh'dah shoh' hòh ni-

go i'yòs tah.

80 Neh he'noh weeh' hot hash' në gëë ni yo wë no:

gee, gôt gah'deh ne wa o wa'i wa gwen ni yòs'.

81 O nah' ne Je sus ha go ya oh'seeh haa di'yah dasdeh' ne Jews ne' wao wa'i wagwen ni yos', Nek' gihshih ne' neh huh his swe'ng on dyeh' he ni gwi'noh din, neh ne do'gšso wek onšk' iih gwa i'o nya nih. 82 Neh' gwah huh neh, šawa yan dech' ne ga i'wa-

gwen ni yoh, neh kuh ne ga i'wa gwen ni yoh' ant ga'i-

o mih' sawa da dwa ni yoh heht.

38 Neh ne' des ho wa wa'noh sa gwah, Neh' ne gah' has wa ji yah' neh A bra ham, nih' ha gwa'yah daa deh: tih ih' kuh de win doh' so gash' ne'o gweh deh sho'-gwas he nih; ga'i o weh dih' ni di sa'wih dah'goh heh ana doh'. Neh' në swa da dwen ni yoh'heht!

34 Des ha go wë'noh së gwëh, Do gës', do gës' neh' noh gwë'os, Son'din gwa'nah èt ë a'i wa'neh sak, neh'

wach ho hah'shah ne ga i'wa neh ak shah.

35 Neh' kuh naa hah'shah tặh ặh na yô'i wa daa dyeh' aho neh huh a'ặh dyon dahk' he ga noh'sôòt; neh gwas' naeh Nò'aa wak' dyòt gont' hặh dyoh.

36 Da neh' dih gih shah Nò aa wak ach he'swas hasnyahk', a swa da dwen ni yoh heht, do'gas o weh ne' neh

š swa da dwěn ni yòòk.

37 A gặ'nọh doh' nach, he' neh neh' A bra ham hawa ji yāh' he swa yah'da deh; neh gwaa' ne' swih saagoh' naas'gwa nyòh, neh dyò i'wah he tặh'ặh deh dyò'nok dòòt ne gwặặ nọh' he swa yah'da deh.

38 Neh' ges nyeh'dah gwah kuh ne' nah ot a gat'gathwäh, hah de ya gya dii Naah'nih: neh' kuh nääh'iis neh huh' ni swa ye'an dyeh he ni swat'gat hwäh, hah de-

swa dii' ne she swah'nih.

39 Des ho wa wa'noh sa gwah' ho wa'oh seeh, A braham' ne'huh niih sha gwah'nih. Ha go ya oh'seeh ne Je sus, neh' gih shah ne do gas' A braham te ok'sahdah'shoh niis, neh' waeh naeh' kuh a e swa di'wah daa'- dyeh do'ook no i'oh das'hah neh A braham.

40 Neh' dih nă găă ne'wah swih saa goh' naas'gwanyòh, neh' noo''gweh ne she swa'o wii ne ga i'wa gwönni yòh, neh' niih a ga'o găh Ha wen ni'yòh geh dya weh'dah goh: tăh ăh' naeh neh huh de o yee ăh' nă găă,

neh, A bra ham.

41 Neh' niis ji swa'di wah'dan dyeeh doh no i'oh das'-hah ne she swah'nih. O nah' ho wa'oh seeh, Tah ah niih neh huh' deh dya'we nooh' heh o gweh o gwa'-doh oh neh' gah no'weh haah das'ha gooh; Sha yah'-dast gwaa' sho niih neh sha gwah'nih, neeh' Naa'-wen ni yoh.

.49 Neh na go yặ ch'seeh, ne Je sus, Neh' gih shặh Naa'wĕn ni yòh' theh she'swah nih', aas'gwa no'ch gwaak waeh ne'huh: neh sặh ặh ne' neh huh dwa ga'do nii neh huh dwa geh'dah goh he ta yah'da deh Na wĕn niyoh; tặh ặh kuh neh, iih' sho ak ni'go ặh neh huh' no'da wa ge no'cok, neh gwaa' ta geh'hah oh.

43 A'nach go waa' deha oh' a e'swah ni go a yan daht'

na gi'wa noot'! neh wash ga i'o nih' heh deh aa gh' z e'-

swa gok ne gwas ngh.

44 Neh he ni gah nis yòh'daäh niis' neh she swah'nih, neh neh'huh na nis'he o noh; neh' kuh he ni oh'ni go'ohdaäh neh di swa'da des'ah doh neh huh' ni swa ye'andyeh: neh na'dyò'o oh, shon da'wah saa wäh' sho chiyoh'dää; täh äh' kuh de wän doh' neh huh de at' heni gaa yäh' ne ga i'wa gwen ni yoh; neh ga i'o nih heh täh äh deh waat' haa yah'da deh ne ga i'wa gwen ni yoh. Neh no näh' neh' waas'nyeh dak' no no'wäh ooh, neh' waas'nyeh dak ne'a oh hwah' ho'wäh; neh säh'äh no'nowäh, neh kuh ta gäh jih' he gaa deh' [no no wäh ooh.]

45 Neh' kuh ga i o nih he neh' oh gwa'o wih' ne ga i'wa gwen ni yoh,' tặh ặh' deh aa oh' aas gwa'i wa

gwen ni yos'.

46 So' nah ot he ni swa dii' ho gwee nyooh' aa'i'wagwa'ih aih a gyah'his', gi wa'neh as'? Da neh' gih shah'kuh ne ga i'wa gwen ni yoh' a ges'nyeh dak, a'naeh gowaa' deh aa oh' aas gwa'i wa gwen nii yos'?

47 Neh haa yah'da deh Na wen ni'yoh geh ta weh'dahgoh, hot hon deh' he'ni a we noh'dee Na wen ni yoh: neh' dih ga i'o nih' teh eh deh swa'ok hah, he teh'eh Ha-

wăn ni yòh gĕh deh di sweh dah goh.

48 O nặh neh' Jews des ho wa wặ'ngh sau gwa họwặ'oh seeh, Neh'gặh ne tặh'ặh deh dya gwa ye'is tah hagwa doh' Sa ma ri tan' noh syah'doh dặh, neh' kah nanis'he o noh' hes haah?

49 Det hos'nych oh no Je sus, Tšh'šh niih de e'sah na mie'he o noh; neh gwae' niih nee'să ni yòs'doh Nash'-

nih, neh' njis ne sgwah să no et'gănt hah.

Neh gwah huh' ne tặh ặh' neeh deh a'gih saa goh' na ga da'deh sặ ni yòs; sha yah'daat gwaa ne'huh na-wih'sa goh, neh' kuh daa'yah do'wet hah.

51 Dogas', dogas', ohgwa'os', Neh gih shah ne'o-

ta'at gast hòh' ne' ga ee yaht.

52 Onăh ne Jews' ho wă'oh see, o năh gwas' o do'-

gặh coh, o gwi noh doh, heh, ha nis'he o noh' hes hash. Neh na we'e yoo ne A bra ham, kuh neh ho di do gặs'da ni ak; da neh di'wach neh, saa doh, Neh'gih shih ne o gweh s òh'si no'ni sak he ni gwi'nòh dặi, tâh ih' de win doh' ta'ak doo ne' gặ ee yaht.

53 Neh gặ'neh, si'gwaa he ni sa'yah da'nă ă gwat', na ch' he ni yòh'dă noh' ne sha gwah'nih A bra ham, o nāh' naeh ha we'e yoo! neh' gwah huh' no'di do gặs'da ni'ah o nặh' ho ni'ee yoo: son di'nah ót niis' sa da doo nih'!

54 Det hos'nyeh oh ne Je sus, Neh' gih shah niih' sho' kuh da ga da dah'sa o nyo ook, tah ah ne'neh dehtah'gwis dah he ni wa'geh sa'noh daa: neh ne'huh Nash'tih ha geh'sa ni'yòs doh, he'o weh' ha yah da deh awaadoh', neh niis she swa wen ni yòh.

55 Tặh ặh dih ah sọh' deh she swa yặn de ih; neh gwaa Niih nee'yặn de ih; da neh' gih shặh' kuh naa-gih', tặh ặh' dee'yặn dee ih', neh wach a gặ'nò wặặ a'wadoh, shah da'e dwa yah'da dặh: neh gwaa' nee'yặn deeih, neh kuh na geh'sặ no nii' he'ni a wặ nòh'dặặ.

56 Neh ne she swah'nih A bra ham ha wen'det gus-des oh, na'a guh na gus'nis hah: da neh' kuh noot'gastwih, waa'doh ho'ah, gwah huh.

57 Onăh ne Jewa ho wă oh see, Tăh ăh' ah soh' wis' ni was'hăă deh sos'hi yah'goh, da neh' gäh ne'see gää, neh, A bra ham?

58 Ha go ya oh see ne Je sus, Do gas', do gas' neh noh gwa'os, Si'gwaa noh wan dih', ah soh' de oo hek' ne A bra ham, chi goo heh' sho niih.

59 O nặh' de o'dih gwaa'noh ne' gah sgwa ah' nặ o'wah-yaak: neh dih ne waa'dah set, hes ho ya gặh'oh kuh no noh'sa do'gặh dih'gĕh, neh huh' sho de a di yah'do gặi-shoh' nit'ha wee noo, neh huh ni ya wặh oh ho ah'doh.

OI'WAH IX.

EH dih he'noh weeh ho šh'do on dyeh', wa o gih' ne'o gweh de a'gah gwee goh, chi yeh'dää' sho shaä'no gäät. 2 O ašh neh, ha go i o nya aih' ho wan'dos'oh, ho naš', Sa di'o nya nih, so'nah ot' go i wa neh'ak heh oh', na gas' ho gweh, o gii', neh no wan'deh doh, heh, de a'gahgwe'go on dyeh sha a no gast'?

3 Det hos'nyeh oh ne Je sus, Täh'äh nä gää' ho'gweh de o'i wa'neh ak'heh oh, täh äh kuh ha'eh gwah no wan'-deh doh; neh gwaa' sho na yo do'gah teht no i'oh das'-

hah Na'wen ni yoh haa yah'da deh.

4 Neh sặh'ặh ne' tga gọnt neh' ặ ga dyòòh'daat no'i'ch das'hāh haa yah'da deh ne ta geh'hah oh he nặ yọ'nis heht ặ wặ nis hà deek: neh ne daa weh' nặ yòh'gãa,
no nặh' deh sọo gaah' no gweh' deh jò gwe nyoo o sayon dyòòh'daat.

5 Neh' he në yo'nis heht yo ën'jah gëh ë geh'seek, neh de yoh'hat hes'dah goh he'yo ën'ja deh he'gyah daa deh.

6 Da neh' no nặh' neh huh' sha a yeeh' he waas'nyeht, yo šn'jah gĕh ho nis'gyon dyooh, o gah'sdăăh'
wa o nih' nòs'găh, da neh' wa oh'gaah naa gaah'gĕh ne
de a'gah gwee goh' no gah sdăăh,

7 Neh na wā'oh seeh, Sah dặn dih, hoh sno'a eh ne segaah'shoh he dyò doos'hòòt' ne Si lo am, (neh gặn doh' no nặh' de ga'wĕn no de nyooh', Dwa dặ'nyeh doh.) Nehhuh ni ya'wặh oh hoh dặn'dyos oh, he ot'ga o'eh kuh, det hòh'dan dyooh' kuh, sha dok'ha dyeh.

8 Neh' dih. ne de š nš noh'sa ne'gšs yoh, neh kuh haa di'yah daa deh ne to wa'gšš neh'sgwah neh neh, dea'gah gwee goh', ho nšš', Tšh šh' gšh deh neeh' nä gšš' haa yah'da deh, nššh'dyon dak', hah neeh hak' kuh?

9 Neh'gyee ne'oo nặš, Neh ặặh' nặ gặš: o yah'shohoh hặ nọo doh', Neh ặặh' des hya'dyee ặh; neh gwa

ne'aa waah' ne'a oh hwah', Iih' ne'huh.

10. Neh huh' non da'weh dak ho wa'oh see, A ni yawah qoh' heh o deh'ho do'gwa oh neh se gaah'shooh'?

11 Det hos'nyeh oh ha was', Neh noo'gweh Je sna' he was yaas, ho gah'sda o nii, neh ha oh'gaa ne ge gaah'-gah, ha ga'oh seeh' kuh, Neh huh' hoh seeh' he'dyordoos hoot' ne Si lo am, hoh ano'a eh na se gaah shoh:

neh na gah'dan dyos'oh oh gat'ga o'eh kuh; da neh' neh, a ge'gas oh.

12 O nah' ho wa'oh see, Ga'a o weh' nit hehs'! Ha-

wăă' deh a'gă noh'doh.

13 Neh o nặh' neh huh ho wa'yah tee haa di'yah daadeh ne Pha ri sees, he non da'gặ on dyeh' de a'gah gweegoh.

14 Da neh na wen da do'gah doh'geh ne shaa'gah sda-

o nih' ne Je sus, no nah' shah to'gah gwa'ih sih.

15 O na'eh ne Pha ri sees' sho wan dos'oh, he ni dya'-was dah'goh sho dok'hah heh'oh. Ha go ya oh see, Neh' no gah'sdaah waa'ooh ne ge gaah'ges'hoh; da neh' ne

swak no'a eh, sge gặh' kuh do gặs.

16 Neh huh' ni ya'wāh oh o nāh gyee' ho nāš ne Pha ri sees, Neh nāš gāš' ho gweh, tāh āh Ha wen ni'-yoh geh deh ta'weh dah'goh, neh ga i o nih' he tāh āh de ot'ga a oh na wān da do'gāh doh wā nīs'hā deh. O yah'-shoh kuh ne o nāš', A no ya wāh' neh huh ni yo'i oh'-das hā'nā ā gwat no'on dyeeh' na o'i wa neh a'go ook'? O nāh' oh to'dih ni'go ān di a nooh he'ni ā non diih.

17 O na'eh sho wa'oh see, ne de a'gah gwee goh', A nah ot niis' ah sih' haa yah'da deh', heh' des hya'gahgwa'ih sooh'! Neh ne'a waah, Neh no do'gas daa nih.

· 18 Neh gwaa' ne Jews, tặh'ặh de o dii'wa gwẽn niyòs'dooh haa yah'da deh, ne da'a gah'gwe go'noh, o sa'dòk haak kub, he ni yòò weh' no nặh' neeh hwa o wặ ni'nook no wan'deh doh ne' des ho wa gah'gwa ih'sooh.

19 O nặh' họ wặ nọn'dọs ọh, ho nặặ', Iis' gặh ne gặh' she ji'a wak, neh' ne ja dọh' de a' gah gwe'gọ ọn dyeh' sha'ặ nọn găặt? A dih ni ya'wặh ọoh heh o nặh ne wah

sha gặặh !

20 To dis'nyeh oh' no wan'deh doh, waa nih', Neh nogys'noh doh heh iih' sha gi'a wak na gaa, de a'gah gwe'-

go on dyeh' kuh sha a no gaat'.

21 Neh gwaa' he no da ga ye'āh dak o nāh ne'wah sha'dook hah, tāh'āh deh o gyā noh'doh: neh' gih shāh neh son'dih gwa'nah ot des sho wa gah gwa ih'sooh tāh āh

deh o gyš noh'doh; o nšh' na eh' ho doo dyšh; she ja'on dooh: tga gont' na eh ha o hwah' šnt ha da des'nyehs.

22 Neh huh na gaš ni yo wa no geeh' non da'is nyeht
no wan'deh doh; neh ga i'o nih heh sha go'dis haa'nis
ne Jews', neh săh'ăh ne Jews o nšh' to di yă năn'dahoh ho non'di wih'sah oh neh, soo gaah' gih shah ne'o-gweh o yan deet' a o nih ha i'wa gwen ni yos tah kuh heh do gas neeh ne Christ, neh nas'ho wa yah'dit gah' he a nont'ga nis'at hah.

93 Neh dyò i'wah waa nih' no wan'deh doh, o nah'

na eh ho doo'dyah; neeh' she ja'on dooh.

24 O na'eh hes ho'wă no gos oh ne'o gweh ne de'a gahgwe'go noh, neh no wă'oh seeh, Neh Na'wĕn ni yòh' dee"sah sa o nyooh; o gwa'noh doh heh ho i'wa neh'a-

goh nă găă' ho gweh. 25 Det hòs'nych oh ha wăă', Neh' ne dyă gwah' gihshih ho i'wa neh'a goh, do gaht' tih ih, tih ih' naeh nih deh a'gi noh'doh: jo i'waat gwaah', na gi'noh doh, neh' he ni yoh'dii nah de ge'gah gwe'go noh, o nih neewah sge gặh.

26 O na eh sho wa'oh seeh, A'no ya yeeh'? a'no o yeeh

oh tya gah gwa'ih sih'?

27 Neh ne sha go yặ ch'seeh, O nặh waeh' naeh gwa-o wii, da tặh'ặh deh swa'o gặặh: a'naeh go waa' i swee' ah soh' ặ ja'gwa ook! Swa gaa yặs' dih neh ha'eh gwah nặth' iis ặs he swa'i o nya'ni aak!

28 O nặh' wa o wa noh'gon dặh; neh kuh ne'o nặặ', Neh' niis heh si'was heh; neh' niih sha gwa'i was'heh

ne Moses.

29 Q gwa'noh doh neh Na''wen ni yoh, hos nyeh seeh ne Mo ses; da' o nah na gaa' ho gweh, tah'ah'' naeh deh o'gws noh'doh he"nit ha wee noo.

30 Det hòs'nyeh oh ne'o gweh,' neh na go yặ oh seeh, A ni yòh dặặ'! a yặặh', ặặh, o i'wa năă'gwat nă gặã, heh tặh'ặh deh swă'noh doh he'nit ha wee noo, neh gwaa' heh des ha ge gah'gwa ih'soo.

31 Neh' waeh no gwa'noh doh tah'ah deh sha'gòt hon-

deh' Na'wen ni yèh ne go i'wa neh'a goh; neh gwas' gih shih neh' so gaah' ne'o gweh neh' so'i wa yi ni aak Na'wen ni yòh, neh huh' kuh ni o ye'an dyeh he'nit hoh'ni gooli diih neh ne'huh ne'neh hot hon deh'.

32 Neh he'noh o'nis heht chi dyòh'saah he'yo an ja deh, de wan doh' deh o'gwa oo gah neh' soo gaah' ne'o gweh do sa o gah gwa'ih sih neh de a'gah gwe'go on dyeh' i gaa

ho'no gă doh.

33 Neh gih shặh nặ gặặ họ gweh as gặ nọh Ha wặni'yôh gèh deh ta weh dah gọh, tặh ặh' de o gwe nyoọh'

hah gwis'dah no'on dyeeh.

34 Des ho wa wa'noh saa gwah, ho wa'oh seeh, Neh no gwe'goh jih ga i'wa neh'ak sha goo sa no ga doh; da neh' gah nih seeh ak he io nyah? O nah' as deh hosa'o wa'yah dòh'yaak.

35 Wai'wa'ook ne Jesus, heh as deh gwah' hes howa yah'doh yaa goh: neh huh dih no nah' sa o'yah das'haa wih, ha wa'oh seeh, Neh gah neh heh si'wa gwen-

ni yòs'tah No'a wak' Na'wen ni yòh?

36 Det hos'nyeh oh, ha was, Syah da gwen ni yoh', son-

dih' nach nah òt', a e'i"wa gwen ni yòs' dih ?

37 Neh na wă'oh seeh ne Je sus', Neh' ne de ja oh heh se'găs oh, neh' gwah huh ha o hwah, ne'wah ne de jiit haah.

38 Neh neh' ha wĕĕ', Syah'da gwĕn ni yòh', òh gi''wagwĕn ni yòs. O nĕh eh dah'gĕh ho da do nyas'oh de ò'-

yah da no'oh gwa noh.

39 O něh' ha wěš ne Je sus, Neh' ne de gyah'do-weh'das neh' he'neh huh a gyooh ně gšě he yo ša jadeh; neh' dih has di'yah das deh' ne těh'šh i gšě' de'a di gšh, š on dii gžh' ne'neh; neh kuh ha di'yah dasdeh' na'di gšh, i gšš, dš o di gsh'gweek na eh ne'neh.

40 O nặh gyee', ne Pharisees, ne' shah gaat' hặặ-nehs wa ả'no ook' nặ gặặ he noh o'wă no'geh heht, neh ne wa o'wă os, Neh gặ nặặh iih ne de ya gwa gah'gwegoh?

41 Hago'ya oh'seeh ne Jesus, Neh' gih shah neh'

tah de swa gah'gwe goh a'gšš noh ne'huh deh swa yšh' me ga i'wa neh'ak shah; neh gwaa' na gšš ne'wah swadoh', a'gwaa gšh; neh huh ni dyò'a wih'dah goh' ah'soh gaa yšh' ne swa i'wa neh'ak shah.

OI'WAH X.

D^O gặs', do gặs' òh gwặ'ọs, Neh ha yah'da deh ne'ọgweh, ặ gặ'ọok neh huh deh to'yọh dah'gọoh he'ọweh ni gah ặ ò'ga ặnt he wặ nọn dyặ dah'gwah ne de yòdi nọh'gặ ọnt, neh gwaah' no'yah jih nọn da ăh"thặs dak, neh shah gaat ne'neh na nọs'gwa ọh, kuh neh sha goh'set hah.

2 Neh gwaan' ha yah'da deh ne' neh huh ha o'yoh dak he gah ho'ga ant, neh ne huh' naeh naas de'is tah ne de yò di noh'ga ont.

8 Neh noos de'is doh he gah ho'ga šnt wa oh'ho doogwus' naeh ne'neh; wä nook hah' gwah huh ne de yòdi noh'ga ont he'ni a wa noh'da; neh gwah huh he a'goo nok'dah gwah noos he'nah shoh de yò di noh ga ont me wa di'yas dah'gwa noh: neh' gwah huh waa gos haa ih no nah' wa go yah'dit gah.

4 Neh kuh no năh da go yah'dit găh ha o hwah ha ăndeh he ni wăă neh, neh neh ho non dă dyehs ne ga ăzdih gwah hă eeh: neh săh'ăh ne wa di yăn dee ih heni a'wă noh'dăă.

5 Neh kuh no yah' ha yah dee nooh täh äh naeh deh aa oh a'oo non däh, neh gwa' shoo na wa non deh'-goh he ni a'yah daa deh; neh sah äh ne täh äh' naeh deh wa di yan dee ih he ni a di wa'noh daa no yah' ha no'-gweh dee nooh.

6 Neh nặ gặặ de ga yặ on dă h gọh ne Je sus waa'gọsnyeh'dah gwặh: neh gwaa' ne tặh ặh de ò dih ni'go ặyặn dah'ooh ne' noh o i òh'dặh waa'gọs nyeh'dah gwặh.

7 O nach ne Je sus sha go yặ ch sech, Do gặs', do gặs' ch gwặ'os, lih" ne gặh gah hỏ'gặ ặnt he ni wặ'nih dyok ne de yò di noh'gặ ont.

8 Ga gwe goh' he ni yoo neh', o an dooh o ga'dah-gwa nii, neh na di'nos gwa'oh, neh kuh ne sha go'noh-set'hah: Tah ah gwaa' de o wan nont'hon daa doh ne de-yò di noh'ga ont.

9 Iih" ne gặh he gah ho'ga ặnt: neh neh son dihgwa'nah ot ne'o gweh neh huh hặ o'yoh dak he'gyah daadeh', ặs ho wa yah'da gòh ne'neh; neh huh' hặ o yo ook, dặnt ha ya gặh'seek kuh, ặ os'hặ nyeh'seek gwah huh he'-

o weh' ok'hwa yan doh.

10 Tặh'ặh noo yah' de a'yoh dah'gwah na nos'gwa oh, neh' sho nặ o'nos gòh, neh kuh nặs'ha go nyòh, neh' gwah huh nặ o'i wah'doht: neh' niih' a gyoh'dah goh na'ặ noo hek' i gặặ, neh gwah huh neh' si''gwa he niyò'doh họn doh he na'ò di yặn dahk' ne neh' nah òt.

11 Iih ne gặh ne tga i'wa yee ih ne de yò di noh'gặont has de'is tah: neh ne tgai'wa yee ih ne de yò dinoh'gặ ont has de'is tah, neh ha go'yat gah'wih hoo'heh

ne de yò di noh gặ ont.

12 Neh gwaa' neh ha hah'shah i gas' sho, tah ah naeh ne de yò di noh'ga ont a'as de'is taak, tah ah' kuh
neh' de ò'she nah ne de yò di noh'ga ont, ga nyòòh' sho
wa a gah ne ta'yo nih da weh, o nah' kuh waa go yaatgah ne de yò di noh'ga ont, wa'deh gòh; o nah' na eh
ne ta'yo nih wa'go ye nooh, oh ta go ya'deh se o gwat'
gwah huh ne de yò di noh'ga ont.

13 Neh ne waa'deh gòh na hah'shah, neh ga i'o nih heh' ha hah'shah sho, tah ah' kuh deh ga i wah hòò'-

ngh'doh ne de yò di ngh'gă ont.

14 lih ne gặh ne tgai'wa yee ih' ne de yò di noh'gặont has de'is tah, gyặn de ih' gwah huh na ges'he nặh'shoh ne de yò di noh'gặ ont, neh' gwah huh na'gyặndee ih' nặặh iih na ges'he nặh.

15 Neh shah gaat gwaa he ni yoh'daa ha gyan dee ih Naah'nih, neh huh' naah' iih ni yoh'daa he yan dee ih' Naah'nih: da neh neh eh dah'gah oh khe'ya os he gohheh ne de yo di noh'ga ont.

16 'O yah' gwah huh gyee ne de yò di noh'ga ont ak-

nos'gwa yặh, tặh ặh neh huh' deh wa di yah'daah he'nohde'gah ặn'doh něk huh; da neh ne'neh tga gont ha'ehgwah ặnt ke'aah, ặ wặ'no ook haak', gwah huh', ne' gwặặ noh; neh neh ặs gah ặnt"gặ ook sho, sha yah'daat' kuh nặ òs'de is'do ook.

17 Neh huh dih' ni dya wee nooh' hak no'oh gwah Naah'nih neh ga i'o nih heh eh dah'geh oh gyaah he'-goh heh, neh kuh na yo gwe'nyo'ok i gash ne' das gek.

18 Deh soo gaah' ta a geh'gwah he goh heh; neh gwaa' neh iih' sho ak ni'go šh eh dah'gĕh a gyššh. Neh' niih a geh'has des'hā yšh neh eh dah'gĕh š gyššh; neh' kuh neh iih' a geh has des'ha yšh ne' dšs gek. Neh ne gšh neh huh' ni a gi òh'dšs da nii Naah nih.

19 Da neh' din he ni ya'wah qh neh da yo'i wah'heht he'na o wa no'wah syooh oh ta no dyahk' aeh' ne Jewa.

20 O nặh' ho nont'gah deh ho nặặ' Neh' na nis'he o noh ho aah, neh'kuh no wặ'na ih; a'na eh go waah' she swat'-họn deh?

21 O yah'shoh gyee ho nặặ', Tặh ặh' neh huh de a wặn neh dặặ nặ gặặh' neh' ha nis'he o noh' ho'aah. Ho gwenyoo gặh' na nis'he o noh' ne doo sa'o gah gwa'ih sih ne de a'gah gwee goh!

22 Da neh ne Je ru sa lem e nah neh huh' ho non'-dek hwe'o oh ne sho sa di'nò sa eh; neh ne gòs he'neh.

23 Neh ne Je sus, neh huh' i eh' o gyeh' no noh'sa-do gặh dih gẽh, he'oo weh he oo sgont ne So lo mon.

24 O něh' neh huh' nit ho nee ngo ne Jews oh to wadeh'să dooh, neh no wă'oh seeh, Ga s ne gih na yo'nisheht neh huh' năs gwa ye's ook' dă yo'gwah ni go'a geak'? Neh gih shăh ne do gis' iis' ne' Christ, dagwa'e wih, š yò o gah'do ook.

25 Des ha go wặ'noh săa gwăh ne Je sus, hặ wặa, Gwaeo wii', nach; tặh th gwaa' deh swa'i wa gwën ni'yòsdoh: neh ne ga i'òh das'hāh a ga'di wah'dan dyeh doh
hoh'să no gooh' Naah'nih, neh' a gi wa gwa'ih sah seh ne
neh.

26 Tăh ăh gwaa' deh swa'i wa gwen ni'yos tah, neh ga-

i'o nih heh tặh ặh' neh huh deh di swa dyah'dă gwặh he gặn dyòh'gwa deh na ges'he nặh'shoh de yò di noh'gặont: neh huh' nit gwa ye ah'seeh,

27 Neh na ges'he năh shoh de yô'di noh'gă ont a gwă'-no yăn dee ih; neh kuh năăh iih ne' ke yăn dee ih,

neh' kuh nak no'da dyehs.

28 Neh kuh ke yaa wis neh hwah ò i'wa da dyeh' yoh-hes'hah; tah ah' kuh dee wan doh' ta ga'i wah doh' he-wa no heh, ha yo'i wa da dyeh; tah ah' deh so gaah' ne'o gweh ta'a yah'da dah'goh ne' ges oh'dah geh.

29 Neh Naah'nih naa'ga wii he wa di'yah daa deh, neh si"gwaa ha go wa nah' nee "ga gwe goh: tah ah dih dehsoo gaah" ne'o gweh de o gwe nyooh' na'a go'yah da'dah-

gòh nas oh'dah gĕh' Naah'nih.

30 Neh' niih kuh Naah'nih sgat' sho he yo gyadoh'oh.

31 O nặh' det ho'dih sgwă'gwa'ngh ne Jews, wa šặ-

neeh', as sha'gwah sgwe'oh yaak.

32 Des ha go wa'noh saa gwah' ne Je sus, Wee soh ne ga'i ôh dach hi yôhs ne gwat gat'twah daa niih, neh huh' dwak ha'wih doh haa yah'da deh Naah'nih; ga š ni ga iòh'das haah' ne gah' as gwah'sgwe'òh yak daak'?

33 Des họ wa wố nọh sẽ gwáh ne Jews, ho nặc, Tặh the nach neh ta "gwah sgwe' ch yaak dak" ne ga i'ch dach hi yoo; neh gwaa' heh oh sa dwa nọ et gặnt; neh' kuh ga i'o nih neh' iis, so gweh' shọ, Ha wên ni yoh' sa dado nii.

34 Des ha go wă'noh să gwäh' ne Je sus ha go yă oh'see, Tah'ah gah den ga"ya don ne swa ya'nes ha goo, Nen na gaa, Iis ne'huh swa'wen ni yoh!

35 Neh gih shah neh ha di'wen ni yoh ha go'yas dah'goh, he'o weh ni a di yah'da deh o yos'oh na'waa'noh Na wen ni yoh, neh kuh no wa no do'gah dih deh o'gwenyoo' ne da'ga yah'go ok;

36 Swaa doh dih ha yah'da deh na gas Nooh'nih ho-yah'da a gwah, ho i'ont, ho yah'da do'gah dih kuh ha'o-nih, nek huh yo an'jah geh to yah'da nyeh doh, Neh neh

sa dwä no et gänt hah, neh ga'i o nih heh' a gääh, Iih' negäh No'aa wak Na'wen ni yoh?

37 Neh gih shặh mặ gặ nak neh dah a ga di'wah dặn'dyah doh neh' ho i'òh das'hāh Naah'nih, sặ noh' wa eh

ăs gwa'i wa gwěn ni yòs.

38 Neh gwa' gih shặh ne'neh huh ni wa gye'an dyeh, ặgặ'aak gih shặh' nach nih deh sgwa'i wa gwen ni'yòsdooh, neh' swa i'wa gwen ni yòs' ne ga i'òh das hặh: neh na e swặ ni'no dook i gặặ, a e swa i wa gwen ni yòa' gwah huh, heh neh huh' hah nont Nooh'nih he gyah dadeh, neh huh' kuh' nặặh'iih geh nont' ha yah'da deh.

39 Neh huh' ni dyo ye ah'dah goh o na'eh sho nih'sagoh he no'da di ye'ah dak, a'o wa ye nooh; neh' dih ne-

waa'goh nya gaha he ni a'dis oh'da deh;

40 Neh' ach neh si'gwa nohwan dih' ne Jordan hes ha we nooh, he o weh, ne John to dye'ah doh sha-

go ne gò săh; neh' neh huh he o dyặn das'oh.

41 Da neh' ne' gòt gah'deh he o wa yah'do wah'oh, neh ne' ho naa, Tah'ah na eh ne John o i oh das'haa'gwat de o dye'as oh; neh gwaa' no i'wa gwee goh he ni os'nyeh oh ne John na gaa haa yah'da deh noo'-gweh ga i'wa gwen ni yoh.

42 Da neh ne got gah'deh wa o wa'i wa gwen ni yos

ne' neh huh.

OIWAH XI.

he ni ya'wšh oh ha yah'da do gšš' ne'o gweh ho nook'da nih, Laza rus ha yaa soh, Beth a ny hanoo geh, he'o weh ni ga'non daa yšh' ye noo'geh ne Mary, kuh ne de gya'dš noo deeh Mar tha.

2 (Neh shah e'yah daat na gaa Mary neh o'noh howa'yoh gaah Na yah da gwen ni yoh; neh kuh go geh'ah go ye'ah dah'goh ho wah'sih da go ee wah; neh de-

ya'da non deeh ne Lazarus no nook da nih.)

3 Neh' dih o i'wah, ne de š non dš'non deeh he yònon dšh'hoh oh he'o weh nit hšh'dyoh, o nšš, Syah'dagwen ni yòh, sat ga'a oh, neh haa yah'da deh nees no'ohgwah ho nook'da nih.

- 4 Neh no nặh' ne Je sus sha'gok ne'neeh, wa ặh, Neh nặ gặặ dyo i'wa di yont, tặh ặh gặ ee yaht' ta wadoh, neh gwa' ne de ga'ặh saa oh' i gặặ aa'wa doh' haa yah'da deh Naa'wĕn ni yòh, neh kuh ne' neh huh i gặặ nặnt ga ye'āh dak dặ ga'ặh sặ'oh heht haa yah'dadeh No'a wak Na'wĕn ni yòh.
- 5 Neh sặn ặh neh, Je sus sha go no oh gwan ne Martha kuh ne de gya'dặ non deeh, kuh ne Lazarus.
- 6 Neh' dih no nặh' sha'i wa' gok heh', ho ngọk da mih, ah sọh dek nii' do sa ặ nis yohk dặh, he' o weh ni ặh' dyọh.
- 7 Neh no năh' sha ga'at, ha go'yă oh'seeh na go'i o nyanih, Neh huh' a eh' he jii dweeh ne Ju dea.
- 8 Neh na go'i o nya nih ho wa'oh seeh, Sa di o nya nih, deh o'nah jih sho ne Jews ho neh'o noh, as ha'gwahagwe'oh yaak niis, neh huh dih' kuh a eh o nah' hachbeeh?
- 9 Det hos'nyeh oh ne Je sus, ha wặ, Tặh'ặh gặh washiğ dek nii' sga eh deh ga'is daah es' he ni wặ nis hees! Son dih gwa'nah òt noo gweh' ặ nis'hặ gwen ni yòh'gĕh ặ oh'dặn dih, deh aa oh' da'o do dặặs, neh ga i'o nih heh haa gặh' he de yòh'hat heh nặ gặặ he'yo ặn ja deh.

10 Neh gwaa' gih shah neh so eh da ont'ha ak ne ogweh, òh to do da as' na eh, neh gai'o nih heh deh-

gaa yah ne daa'yoh hat'he aak haa yah'da deh.

11 Neh' nặ gặặ nọh o'i'òh'dặh wa ặh: Shah ga'at ne' neh, neh ne' waa go yặ'os, Neh no gwa dặặ òh Lazarus ho dah'oh: neh' dih nòh gah'dặn dih neh noo'saee yet i gặặ.

12 O năh ho wă'oh seeh na go'i o nya nih, Syah dagwen ni yoh, neh' gih shăh neh ă o'dah o ok, neh wa-

eh, năs'haa doh.

13 Da neh gwa' naeh waas'nyeh dak ne Je sus heh wa š'eeh; neh gwa' na eh he na o'dih ni'go š wšh ne' wa š neeh, neh waas'nyeh dak ne waa do'is hššh, wa'oodah.

14 O nặh' ne Je sus ha go yặ oh'seeh na gwas' òh ni'go ặ yặn dat, ha we'e yooh ne Laz a rus.

15 A ga'doh ho'eeh dih neh o i'wah heh' swa yah'dadeh, heh täh'äh neh huh teh gih'dyon dak, neh huh' i gää non da weeh' a e swa'i wa gwen ni yòs; neh huh gwa' naeh, neh huh he dweeh' hes he dwa yah'do wäht.

16 O nặh ha go yặ oh'seeh ne Tho mas, neh Di dymus ho wa'yas tah, neh' sha di yah'daat ho wa di'o nyanih, neh huh nặặh" iih he dweeh, neh i gặặ shah gaat' ha e dwa doh ặ e'dwặ eeh.

17 Neh no nặh ne Je sus neh huh' ho yọs oh, neh ne' wa o'do gặs' gee ih' gwah' o nặh' ni wặ nis hà gee' nọh ọ'nis heht chi ah'sa dọh.

18 (Da neh' ne Beth a ny dòs gặ'ch noh de gya deh' ne Je ru sa lem, dek nii' noo hah de'yot gaat wặh niyo weh.)

19 Neh no nont'gah deh ne Jews sha go di yah'do wah'oh ne Martha kuh ne Mary, neh ne' des ha go ni da'neh neh dyò i'wah ne de a non da'non dak.

20 O nặh ne Mar tha, he ni yòs no weh no nặh shahe'i wa ook da eh gwah ne Je sus, gòh dặn dyos oh hahde o wan dặh doh: neh gwa na eh ne Mary ti ya gòdye ặh sho, yeh dyoh o gyeh.
21 O nặh ne Mar tha họ wặ oh seeh ne Je sus, Syah-

21 O nặh ne Mar tha họ wặ oh seeh ne Je sus, Syah-da gwen ni yòh, neh' gih shặh ne' neh huh teh sehs nek'huh, a'gặặ nọh de a'we e yọoh ne de ya gya dặ'nọn-dặk.

22 Neh gwaa' na gặn'noh doh ha'eh gwah na eh nặgặš ne'wah, a dih gwa'nah ôt a'eh sa do'e syoh gwặh Nawĕn ni yôh, neh Na'wĕn ni yôh hah de ga gont' on'dayoh.

23 Neh ne sha ga wặ oh'seeh ne Je sus, Neh ne'huh ne' dặnt haat gặh ne de ja dặ non deeh.

24 Ho wš'oh seeh ne Mar tha, A gặ noh doh' nach he dặnt haat gặh' no nặh' dặnt hặ'nont gặ'oh syooh necswă'nis hà gont.

25 Shaga wa oh'seeh ne Je sus, Iih' ne gah na ja go-

yah'da gees gwat' kuh neh' yoh heh'oo weh; neh haa-yah'da deh neh iih šo'gi wa gwen ni yos', neh huh' naeh šo we'yo'ok', gih shah, hah de ga gont' gwaa' sa'-doh heet:

26 Neh kuh neh son'dih gwa'nah ot ho heh, ha gi'wa-gwen ni yòs doh gwah huh, tặh ặh de wặn doh' ta'š eeb.

Oh si'wa gwen ni yos' gah na gaa?

27 Neh no wả oh seeh, šáh, Syah da gwen ni yòh: neh ne' gi wa gwen ni yòs tah he neh' niis ne' Christ, Ho awak' Na wen ni yòh, nặ o yoh nek huh yo ặn jah geh.

28 Da neh' no nặh' neh' wah as gặh, gòh dặn'dyọs'ọh, a dah'seh doh'gĕh hwah a'go nook ne de gya'dặ non deeh' Mary, ga wặặ, O nặh' wa a yoh Na di o nya nih neh kuh ne he yặ noos.

29 He ni yòs'no weh no nặh' shah g'ok ne'neh, gọn dadyeh' de dya go dah'oh, neh huh he ya ga wee nooh' he'-

nit hebs.

30 Neh' sặh ặh nah'sọh neh huh' de ò yọch ne Je sus he'ga nọn da yặh; neh huh gwaah' ah sọh nit hặh'dyọh he'o weh hah de'o wan dàh doh ne Mar tha.

31 O nặh ne Jews ne shah gaat hặ nih'dyọn dak' nogyeh, neh des ha gò ni dặặ noh, no nặh oh sha go dii gặh ne Mary os no weh' de dya'gò dah'oh, he ya go ya'gặh-oh, neh' neh hes ha go di'non dă'dyeh dah'goh, ho nặặ', neh huh' hwah ặặh he dyon da'deh sa'doh gwah neh huh' hặ yos'da ặh.

32 O nặh ne Mary no nặh' neh huh' he ya go yọs'ọh he'nit hehs ne Je sus, ho wạ'gặs ọh gwah huh, neh huh he de ah'sih da de nyọh go yah'dye nặh'ọh, họ wặ'ọh seeh, Syah da gwĕn ni yòh', neh huh' gih shặh theh sehs'gwah něk huh, a'gặ nọh de a we'yọs ọh ne de ya gya dặ'nọn-deeh.

33 Neh' dih no nặh ne Je sus sha go'gặs ch yọc danhah', ha ch gwah kuh ne Jews hặ nọc da hah ne' shahgaat hặ nech, neh neh da wa deh'haas dọch dọn da ah'ni gọ ặ'nặh syooh not'hwa'is hặ gọch, neh kuh ne gano ch he wa ặ'nọh dọ nyoọh.

- 34 Neh ne'a wặặ, Ga'o weh hes he swa yas hặh? Neh neh họ wặ'oh seeh, Syah da gwĕn ni yòh, gaa jih', sat-gaat hòh.
- 35 Neh' neh de ò'gah să'nĭs hặh syoh ne Je sus.
- 36 O nặh' ho nặặ ne Jews, Jat gaat hòh' he'ni o'no'oh gwak.
- 37 Da neh' gyee ne'o něš, neh gš noo na'gšš noh de o gwe nyos'oh ně gšš' ho gweh, ne des ho'gah gwa'ih-soo ne de a'gah gwe'go noh, neh on da'o noh dos'oh ha'eh gwah na'gš noh de a we'yos oh ně gšš' ho gweh?
- 38 Neh' dih ne Je sus o nặh' ach' de dyo'deh has'-dos oh do sa ah'ni go ặ'nặh syooh, ga no oh' kuh he waặ'noh do nyooh, ho yos'oh neh huh he'o weh hah'saadoh. Neh nòs dặ'ò ga ặnt sho, tgah sgwặ'ceh gwah huh nech'tgặh.
- 39 Ha wặš ne Je sus, Swah sgwặ' ch neek. Mar tha ne de ya'dặ non dặk' ne gặh naa we'e yooh, ho wặ' ch seeh, Syah da gwen ni yòh, o nặh' noo nặ gặš ne'wah ha ji'ehdaa gặs: neh sặh ặh ne ge ih' noh ò daah o nặh' noh-o'nis heht ta we'e yooh.

40 Sha ga wặ ch'seeh ne Je sus, Tặh'ặh gặh deh goyặ ch'seeh, neh, neh gih shặh naah'se gwe nih naah'siwa gwen ni yòs, neh' no gwe nyoch aah'sat gaat hòh ne de a'ặh sặ ch gọh Na'wen ni yòh?

41 O nặh' ho ngh'ngọh ne' gah sgwa ah' he'o weh nio wa yas'hặh na we'e yooh. O nặh ne Je sus heht gặh he ot'gat wặh, neh ne'a wặṣ, Hah ni'ih, oht gọ'ng o nyoh heh das gat'hon daat.

42 Neh kuh na gặ'ngh doh he'dyòt gont sgat họn deh: neh' dih dyò i'wah neh khe yặ'ngh do'nyoh seh nặ-gặặh ha dih'si aah' ngo gweh, neh' oh gih; neh huh' i gặặ nọn da weeh dak a'a di'wa gwĕn ni yòs' heh do gặs' iis' tageh hah'oh.

46 Neh he ni yo weh' neh huh' sha a yeeh' he was'nyeht, neh ne to deh'has dos'oh ho wa'nit gah'oh, Laza rus, don da'ja gaht'.

44 Da neh' sha'yah dast na we'e yooh don da'ya gant,

ga wa da seeh naas òh'dah gĕh kuh naah sih'dah gĕh ga ye ăh dah'goh non dyah'da da'seh dah'gwah ne' wahon da deh'sa dooh; neh' gwah huh ne ga ni gă'os hăh ga wa da seeh na goh'sah gĕh. Ha go yā oh'seeh ne Jesus, sas he'swa wah'hah soo gòh, sas he'swat gah gwah huh.

45 O nặh ho nont'gah deh ne Jews ne' neh huh hodi'yos oh he'yeh dyoh' ne Mary, neh' kuh ne wa ặnont gaat hòh ne' noh o i òh'dặh shoh' no on dyeeh' ne

Je sus, wa o wa'i wa gwen ni yòs.

46 Neh gwaa' gyee he'ni a non dii neh huh' he o nenoo' he'ta nih dyoh ne Pha ri sees, neh' hwa o wan di'owih ne noh o i'oh'dah shoh no'on dyeeh ne Je sus.

47 O nặh' ho non'dyah de'o oh na dih'sẽ no wa nặs hadi'yah don twas, neh kuh ne Phar i sees, ho di'as hặn'das oh, neh ne'o nặṣ, A nặ dwa yeeh'? neh sặh'ặh nặgặṣ ne'o gweh we sòh no i'òh das'hặ nă'gwat ho di'wahdặn dyeh doh.

48 Neh' gih shāh ne neh huh' sho' bā yòh'dā ook a gā'ook tah des'he dwa yā o nyoh, ga gwe goh neh'huh noo gweh' ā o wa i wa gwen ni yòs; ga oh' gwah huh nanthà neeh' ne Ro mans neh ä an dii"wah doht de jaa oh', he dwa noo geh kuh ne noh o gyo an'joh dah.

49 O nặh' sha yah'daat he ni š non diih Cai a phas' ha ya soh, neh ha eh gwah ho di'on dah'go noh ne neh' shah yòòs hặt', hah sặ'no wa nặh ha yah'don twưa, ha go-yặ oh'seeh, Tặh ặh deh tah'gwis dặh deh swa'yặn de ih,

50 Tặh ặh' gwah huh dah de swa yah'do weet hah heneh' o gwa'yah da geh has'hāh neh' sha yah'daat ne'ogweh aas'ha ga'we e yahs' noo gweh', ga gwe goh dih neh' no no ặ'jòh dặh a'gặ aak deh o'i wah'doh ooh.

51 Neh ng gặt tặh sh deh nech' ne'a o hwah hòh ni'goh das'hāh a wa dye'āh dak he was'nyeht; neh gwaa'
hah sặ no wa nặh ha yah don twus'gwah ne neh' yòs hāādeh, neh gwaa' wa o do gặs'dặh he neh' ne Je sus taha ga we'e yahs' [ne Jews] no no š'jòh dặh.

52 Tặh ặh ha'eh gwah do noh hoh'ge ah ne'neh no noš'jòh dặh, neh gwa' kuh nặ'o go yah'de o'eek agat hặo'go yo nih' nook sah'dah shoh Na'wen ni yoh ne gwah' ti a ne non dyehs de'o non do gwah. 53 Neh wa nis ha deh oh wah'sa wah o'an dooh' oh'-

ga gọn dak' ne' wa di'as bặn dọ nyoch he nọ' da di ye' ăhdak a'o wa nyoh.

54 Neh huh non da ga ye'ah dak o nah ne Je sus wa-o da dah'dya wan dah ne' neh huh do'sa o da wan'nye aak he'ni a di yah'da deh ne Jews; neh gwaa nòòh dặn-dyos oh neh huh' he a wee nooh' he dyo ặn ja deh dòsgặ oh he weh deh tha di nọo geh, he o'yọs oh he ga-nọn da yặh neh E phra im ga ya sọh: da neh huh shah-gaat' hwa s nọn dyặth kuh na gọ'i o nya nih. 55 O nặh ne Jews he'ni s nọn dek'hwe o ees ne Pasa-

o ver ga ya soh dòs gặ'oh ni gaa'wihs: da neh' no nont-gah deh ho di ya gặh oh he ga non'da yặ doh neh ni ganon dahs'as shoh'oh de jòt'hwa da seeh' he'ga non da yặh, Je ru sa lem he o ne noo, no nặh' dòs gặ oh ni gaa'wihs he nặ non dek họ nih, neh neh wa š non dyah'da gặh'so oh.

56 Neh họ wa'yah dih'sa gọh ne Je sus; neh kuh ne de'o non da dặ oh'se no nih' he a dih'si sah no noh'sa dogặh dih'gĕh, A'ni swah'ni gòòh'dặặh? Neh gặh ni sweeh

tặh ặh ngọh deh sa gh' a'a yoh he'o weh ni wa'dek hwe'ogh!

57 Da de jaa oh na dih's no wan sa ha di'yah don twos, kuh ne Phar i sees, sha go dii'wis ah seeh neh neh sondih gwa'nah ot no'gweh so'noh dook he'o weh ni ehs, neh neh so'dah sih, neh huh ii gsa non da ga ye ah'dak a'o wa ye nooh.

OI'WAH XIL

NĂH ne Je sus, yee ih' ah soh në yòò daah he ni-yòo weh hẽ non dek hwe o'eek, Beth a ny nit ha'we-noo, he'o weh ne Laz a rus ni ặh'dyoh, ne gặh' na weyo'noh, kuh neh' sho yah'da gees gwah non da'deh sa'doh gwah gĕh.

2 Neh ho'o weh ne'neh wa o'wak hwa'eh has; neh' ne

Mar tha oh to wă năh'nya ăh: neh kuh' gyee ne Lazarus neh huh' ha yah'daah wa ă non dysăh he wa dek-

hwaah'gwah syòòt he'o weh ho dyan'das oh.

3 Onah ne Mary de dya'gòh gwah sga goh'shaat, neh spike nard noh o'noh dah, a òa'gah ah, dah de gyadyes'doh no yah' we nooh, a gwus' ga no'oh, neh wahee'nòh gaat naah sih'dah gòh ne Je sus, neh' nach sa o'wah sih'da go'ee wat ne go geh'ah; da neh' noh ga'noksih noh'wa de se no gòh nòo'noh.

4 O nặh' sha yah'daat na go'i o nya ni'ak, Ju das Is cariot, Ho aa wak' ne Si mon, neh' ne gặh nặ o'yah daat-

gah, ha wăă,

5 A na ch' he go waah' deh wa'da ni noh' na gaa' o noh', wis ni yo'wis das'haa no yo'i wah heh'oh, neh a o wa nowii ne'wa'o ni daas theht'!

6 Neh wašh' na gaz, nach' deh nech na ga'i wah gazak ho noh'doh no'ni daza; neh gwaa ga i'o nih he'anos'gwa oh neh' kuh ha ya'a ooh, neh' kuh he o'aah ni waat' ne ga'ya gooh, na gwa'nah ot oh wa don da ah.

7 O nặh' ha wặc ne Je sus, Sặ ngh' hah dặ yech hi yặo ngọh: neh' wa eh ga yặ niih ne dwặ nĩa hà deh nonặh' ặ yọ geh sa dooh, heh da ya goh sặ no ni a dyeh.

8 Neh săh'āh no'nii dăăs dyòt gont' nach de swa dii; neh gwaa" niih tăh ăh ne dya'wăh oh da'e dwa di'aak.

9 Onsh ho nont'gah deh' ne Jews ho di wa'o gah he'neh huh i ehs: tah sh' dih ne neh' sho a o wa nyah deh ne Je sus he'wa di yo'nooh, neh gwaa' gyee na'o want'gat hòh ne Laz a rus, he neh' sho yah'da gees gwah nonda'deh sa'doh gwah'gah.

10 Neh' dih na dih'sặ no wa nặs ha di'yah don twưs do non dah'hni gọ'i saa gọh na'o wa nyòh ha'eh gwah ne

Laz a rus;

11 Neh da ga i'o nih heh, neh o i'wah ha yah'da deh ho nont'gah deh ne Jews wa o wan di'yah daat gah na di'yah don'twus' ho ni'dyoh gwah neh wa o wa'i wa gwen niyos ne Je sus.

12 Neh' no yah' họ sa'yôh hặht, gôt gah'deh nọo gweh'

neh o nặh' ho di yoo hặ non dek hwe'o eek heh no nặh' wa di'wa ook neh huh gwah' o nặh' da ot'gọn dah'go ondych ne Je sus (he ga non da yah) ne Je ru sa lem,

18 Ho'dis go a'nyahk hoh neh o nah'do waa nas noh gao dòh'dāh, neh no noh'dān dyos oh de o wa dāh'da ni'-nooh; neh kuh ne de o'noh sănt'hwah oh, ho năă', Hosan nah! [Da gwa'yah daa gòh o nah!] Ho daa oh' neh Go'wah go waa neh Is ra el, ne' neh huh non da we'noon dyeh hoh's no goo' Na yah'da gwen ni yoh.

14 Neh no năh ne Je sus wa'a găh' neh ga nos'ah de wa'oh dees de yô'eet hah nah ot ho dă'das oh; o i'wa-

ye'ih oh he ni ga yee sh' ga'yaa doh',

15 Să noh' ă sah'dyohk, neh' e saa'wak' ne Zi on; sat gaat hòh', iis' saa wäh ne Go'wäh go waa' da eh:

da oh'seh neh ne de wa'oh dees ga nos'ah.

16 Neh nă găă noh o'i òh'dăh shoh, tăh ăh de o'dih-ni'go ă yăn dah ooh na go'i nya nih na gwas' da wa dye-ănt: neh gwas', no năh ne Je sus de o wa'ăh să'o nyosoh, o něh' sho nos'hažh'oh ne noh o i oh'děh shoh toziyas doh neh gwah hoo doh, neh kuh na gas noh o'i ohdăh shoh ho noo hoh' kuh ne gặn dyòh'gwah gẽh nehhuh' no di yeeh haa yah'da deh.

17 Neh dih na'noogweh neh shah gaat' ha neeh, no nah sho sa'o nook' ne Laz a rus non da'deh sa'doh gwah'geh sa'o heet' gwah huh ha we yo'noh, ha di'wa gwa'ih sos.

18 Neh' dih da yo'i wah heht na gas oh to'wa dat'

ha'eh gwah ne gặn dyòh gwah gĕh, neh sặh'ặh no diwa'oo gah ba'eh gwah he'neh huh' ni o dye'as'oh na gaa o i'òh das'ha na gwat.

19 Neh huh non da ga ye'ah dak de'o non da da oh'seeh ne Pherisees, Swah ni'go s yan dahs gah, heh deh tah'gwis dah sho o doh'o on dyehs niis he ni di swa ye ahdah goh! Swat gaat hòh', ga gwee goh' sho no gweh' neh'huh hwah a ga we'no on dyeh haa yah'da deh.

20 Da neh na di'yah da do gus ne Greeks neh huh' ha di'yah daah, ne' neh huh nit ho ne noo' ha non da no'-

vă'neh heh hă non'dek hwe'o ees;

21 Neh sha'di yah'daat ne' neh ho wa'yah do'wah oh ne Phil ip, neh Beth sa i da ta weeh'doh, Gal i lee dyosh ja deh, neh no'wan do'e syoh gwa niih, ho naa, Gwee', de yo gwa do'a jo nih ne gah' naas'ha gwaa gah ne Je sus. 22 Phil ip neh huh' nit ha'wee noo' neh' ho'o wii' neh An drew: neh ne'wah, neh' An drew kuh neh Phil ip

hes ho'wa o wii ne Je sus.

23 O nặh ne Je sus des ha go wặ'noh săa gwặh, hawặặ', O nặh' hoh ga'eeh he ni yò'is daah eeh neh Howa'wak no gweh dặ ga'ặh sặ'oh heht ha yah'da deh.

24 Do gặs', do gặs' oh gwặ'os, Neh' gih shặh nặ gặ'aak no noo jah yo š ja goo' teh o yặn dah ooh, a'gặ ech
gwah huh, he'ga gont' wa eh sho neh huh' ga yặh a oh'hwah ge'ah; neh gwaa' gih shặh noh gặ'ech, wee sòh'
ne'neh òh wa do nih.

25 Neh haa yah'da deh na no'oh gwah hoo'heh, hah'de ga gont' ne'neh wa oh'dooh; neh' kuh haa yah'dadeh naas wa'as hoo heh nek huh yo a'jah geh, da oh'nya dook ne'neh ho'heh he'ni yo weh' ha ga'eeh ne

wah o'i wa da dyeh ha yoh'he dyeh.

26 Neh neh son'dih gwa'nah ot ne'o gweh šo'gwenyo'ok nšo ga dye'òh daa dăh hak non dă dyeh' wa eh ne'neh; neh' kuh he'o weh nă gih'dyon dahk neh huh' kuh ha'eh gwah šăh'dyon dahk na geh'hah shăh: sondih gwa'nah ot ne'o gweh neh huh šo da deh'hah shă'yšos he'o weh ni gyah'da deh neh ne'neh Naah'nih šo'yah da no'oh go ok.

27 Da o năh dih oh dyo do ă'ooh na gat hwa'is hăh; neh' dih neh a'nah ot' ne găh ăă giih'? Neh găh năă-gih', Hah ni'ih, don da'gyah da gòh nă găă ne'wah he-ni yò is'daah eeh? neh dih heh neh' săh ăh dyo i'wah nă găă ne'wah he ni yò'is daah eeh he'neh huh a'gyooh neh daa'ga do gòt he nă wa'gyah da wăh, dă ga'doh hoga ih.

28 Hah ni'ih, deh sặh'sặ o nyooh neh' sah'sặặ nọh. O nặh neh huh o yos'oh no wặặ noh ne gặ o'yah gẽh nọn da weeh, [wa doh,] O nặh' na ch de jaa oh' de wa'- gšh sš o nyoh ne'neh, neh'kuh neh ah'soh a eh hahdäs'gäh sä o nyooh.

29 Da neh' dih neh dòs gặ'oh ni a'dih si sah neh gặn dyòh'go wa nặh no gweh' ho nont'họo deh, wa ặ nih', Oh ga wặ noo daht. O yah'shoh oh wa ặ nih, Neh nặ ọ'-yah ge'o noh wa os'nyehs.

30 Je sus det hos'nyeh oh, ha wää', Täh äh neh' dehdyò'i wah Niih heh' gyah daa deh nä gää heh oh gaayoh' no wää noh, neh gwa' niis heh swa yah'da deh'.

31 O nặh hoh ga eeh dặ go wa yah do weet nặ gặặ he yo ặn ja deh; o nặh naah sặ no waa nặh nặ gặặ he yoặn ja deh ặ o wa yah dit gặh.

32 Neh' kuh gih shah ne da yo'gyah dah'gwaht nagaa he ni yo an jaa deh, ga gwee goh noo gweh' neh huh' an ta di noo nah he'gyah daa deh.

33 (Neh uš gšš' wašh, o yšš deet' wao nih he'nohes e vah'svoh däh š'e vah'dak.)

34 Neh neh shows'oh seeh nogweh', Neh' neh gaya'nes hah'geh ni dya wee nooh ogwa'i wa'o gah ha yo'iwa da dyeh a eh'seek ne' Chriat; ga a oweh' dih negah ni di sa'wih dah goh' heh' sa doh, Neh ne' da owa yah'dah gwaht Nowa'wak nogweh'? So ne gah' na gash' Nowa wak' nogweh'?

35 O nặh ha gọ yặ ch'see ne Je sus, Neh ne tặh ặh tọ sa yọ'nis heht š weh'seek ne de yòh'hat heh he swa-yah'da deh. Swah dặn'dyo cok he nặ yọ'nis heht dặ swa'-di aak ne de yòh'hat heh, dyặ gwah' shọ deh o'i wa dogặš š swa'yah do wặht ne de yò'dah sọn da i gọh: neh sặh'áh ha yah'da deh neh oh sọn'da gọo shọh' a'eh tặh-ặh de o nọh doh he'o weh hwa'we nọ'dyeh.

36 Neh he nặ yọ'nis heht ặ swa yặn dahk' ne de yòh'hat heh, swa i'wa gwĕn ni yòs' ne de yòh'hat heh, neh' dih a'yok sah'dah shoh'gặ qok he swa yah'da deh ne de-yòh'hat heh, Neh' nặ gặặ noh o i oh'dặh shoh waas'nyehdak ne Je sus, o nặh' hot hà dạ doh, neh gwah huh ne wa'go ya'dah seh'dặh.

37 Neh dih' nach he ni we sòh' no i'oh das'ha na-

gwah'doha ho dye'oh daa doh he'a dii gat, tah ah gwaa'

de o wa'i wa gwen ni yòs dooh;

38 Neh no i wa ye'ih oh he ni o yee šh hoos nyeh'oh neh E sa ias ho do'gšs da'ni ak, neh' hoos nyeh'oh, Syah'da gwen ni yòh', ao'nah ot' go i'wa gwen ni yòs'doh' he ni dwa'i oh dššh'? neh kuh neh, so'nah ot' go do'dak-sah'seeh na'nššs hah Na yah'da gwen ni yòh'?

89 Neh gwaa' kuh dyò'i wah tặh ặh deh o gwe nyos'ooh na'a di'wa gwen ni'yòs, neh ga i'o nih heh' sha wặặ

ach neh Esa ias,

40 Neh neh'huh neh de a go gah'gwee goh, ho ni yădoh' gwah huh no nă'nyah sah; neh na'gă ak i găă deo'nont gaa twăăh ă wa dye'ăh dak na'di gaah'shoh, a'găak gwah huh de o'dih ni'go ă yăn dah'ooh a wa dye'ăh dak no nă'nyah sah, do sa'o dih ni'go ă de nih' gwah huh, neh gwah huh neh iih' o'sak hee jăht.

41 Neh' nặ gặặ nọh o'i oh'dặh shọh hos nyeh'ọh neh E sa ias no nặh' shat'gat hòh ne de a'ặh sặ'ọh gọh, neh'

kuh hos nyeh'dah goh ha yah'da deh.

42 Neh huh gwa' naeh, ha di'yah da o nyoh haa di'yah da deh na dih'sa no wa nas ta na'noh do oh, ho nont'gah deh ne wa o wa i wa gwen ni yos, neh gwaa' ga io nih ha di'yah da deh ne Phar i sees wa a non doo hih' haa yah'da deh, dya gwah' sho o sa o wan di'yah diit gah ha nont'ga nis at hah:

43 Neh o i'wah he neh' sah'gwah ha di no oh gwah neh' da o wan di'ah sa o nyo'ook noo gweh na eh he ni-

yoh'daa Na'wen ni yoh da'a go ah sa o nyo'ok.

44 Je sus de oh's šnt hwah'oh neh' ne'a wää, Neh hayah'da deh neh iih' šo'gi wa gwen ni yòs, täh šh niih' de a'gii wa gwen ni'yòs tah, neh gwaa' he a yah'da deh neh ta geh'hah oh.

45 Neh' kuh has yah'da deh neh' ha gee gah, neh'

hoo gặh neh' ta geh'hah oh.

46 lih' ne gặh ne de yòh'hat heh a gyoọ' něk huh ne yọ š jah gĕh, neh' dih neh sọn dih gwa'nah ot š o'giwa'gwĕn ni yòs' š gš'āk oh sọn da gọoh' ta'ặh dyọn dahk.

47 Neh' kuh' neh son dih gwa'nah ot ne'o gweh š a'-ak ne gwa noh, š ga ook gwah huh de o'i wa gwen ni'-yòe dooh, tah'ah tah da'e yah do weet ne'neh: tah ah'

sắh'šh neh' deh a'gyọh dah'gọh ne daa'gyah do weet' he'yọ š ja deh, neh gwaa' no sa gọo heet he'yọ š ja deh.

48 Neh haa yah'da deh nặ gặ'aak de a ge gwääh, š gặ'ak gwah huh de o gwääh ne gwä nọh, ho yặh' ne'neh sha yah'daat ne dặ o'yah do weet: neh' no wặ nọh niih o nặh' a ges'nyeh ọh, neh' shah gat ne'neh dặ o'yah do-

weet no năh' he swă'nis hă gont.

49 Neh săh'ăh ne tăh ăh deh iih' deh ak'ni go'ăh deh-o'dye ăh'dah goh heh' a ges'nyeh oh; neh gwaa' Nash'-nih ne ta geh'hah oh, neh' ha gi'wis ah'seeh ne' nah ot

š ga'do nooh, kuh ne' nah ot š ges'nyeh dak.

50 Neh sšh'šh na gš'noh doh neh nš o'i wis'aah, neh ga aah' ne'neh ne' wah o'i wa da dyeh yoh'heh; neh'dih na dih gwa'nah ot Niih š ges'nyeht, šut tgye is' heni'a'ges nyeh'seeh Naah'nih neh huh kuh nššh lih nigye hah' he'ges nyehs.

OI'WAH XIII.

D^A neh nah'soh teh o'eeh he'nă non dek'hwa ăh, ne Pass over ga ya'soh, no năh ne Je sus sha ă'ni-non dook heh o năh hoh ga'eeh he ni yô'is daah eeh no năh is hat'ha daat na gas he'yo a ja deh, hes heeh' het ha yahda deh Nooh'nih, neh kuh' heh ha no'oh gwak neh hao'ohwah ho wah ne yo an jah geh na nih dyoh, neh huh ni yoh'das ha go no'oh gwah he'ni yo weh' he'yoo dohk.

2 Neh he'noh weeh' ho non'dek ho'niih (o nah' na eh na nis'he o noh neh huh' he a'on daa hoh ha wa'nyah sa

goo ne Ju das Is car iot neh' ho a wak ne Simon, neh'

nă o'yah daat gah.)

3 Neh na yặn dee ih' na'eh ne Je sus heh ga gwe goh' naah de yo i'wa gee has oh'dah gĕh ho ge'oh Nooh'nih, neh kuh he'neh huh nit ha we noo' het ha yah'da deh Na'wĕn ni yòh, neh huh' kuh hes ha wee noo het ha yah'dadeh Na'wĕn ni yòh;

- 4 Neh he'ngh week ho ngn'dek ho niih don da'a daht, neh' kuh ne' wak ah' wa a yaah' noos yo nyas hah; o năh' de oh'gwăh ne yă ni'no dah'gwah, neh oh hat'hwah haab:
- 5 Oh ga'at ne'neh, o nặh' ga jặh'gĕh ho ne gặ on twặh; waah'sa wah kuh ne wa go yah'sih do'a eh na go'i onya nih; neh' kuh saa go yah'sih da go e wat' ne de othwah hah ya ni'no dah'gwah.

6 Onah' neh huk ho yos'oh haah'dyoh ne Simon Pe ter: neh neh tos nyeh'oh ne Pe ter, ha wa'oh seeh, Syah'da gwen ni yoh, neh gặh nặth iih nặs gah'sihdo'a eh ?

7 Des ho wa ngh'sa gwah ne Je sus, neh na wa oh seeh, Neh' he no gyā no wāh tặh ặh deh sặ noh doh nặ cas ne'wah; neh gwa' na eh naa sah'ni go'a yan daht no'adoo'gwa.

8 Ha wă'ch seeh ne Pe ter, Neh' niis ne tăh'ăh dewan doh' taas'gah sih'do a eh. Sha wa'oh seeh ne Je sus Neh' gih shah na ga'aak niis deh go no aah'seeh, tah ah

niis deh sa'dii wa deh ho'gyah da deh.

Neh na wa'oh seeh ne Si mon Pe ter, Syah dagwen ni yoh, tặh ặh neh' sho ne gab sih'dah geh he'chgwah gwaa' ne ges oh'dah shoh, kuh nak noh auh'geh.

10 Ha wa oh seeh ne Je sus, Neh haa vah'da deh neh' o năh' i găă' ga no'a eh ha yah'da gwe goh tăh'ăh dah de jo'do a jo'oh ne'neh [no sa ga'no a'e ak,] neh sho nas'ga no a'e ak naah sih'da geh; neh wa eh na eh ne'ti ga gwe goh' ga no ah'ji wah: da neh' niis ne ga noăh'ji wăh, tăh ăh gwaa' deh ga gwee goh.

11 Neh săh ăh na eh no ngh'doh he'o weh ni a'yahdaa deh na o'yah daat gah: neh dyo i'wah ha was. Tah-

šh teh swas'ah doh deh ga'no a eh he ni swa dii.

12 Neh no năh' oh ga'at ne' wa'go yah'sih do'a eh, des hoh'gwäh gwah hòh noos yo nyas hah, neh gwah hòh ne sho dyan'das oh, ha go ya oh seeh, Swah ni go a yandahs' gặh he'ngh gyeeh he swa yah'da deh?

13 Neh' niis he'nis gwah's noh das tah, Sa di'o nya nih,

Sysh da gwen ni yòh' gwah huh: neh huh'jih ne'neh he-ni swa wa noh das; neh huh' sah'ah ni yòh'das he'gyahda deh.

14 Da neh' dih gih shah, he'noh gyeeh, iih' na gaa ne Gwen ni yoh' he swa yah'da deh, Gwa i'o nya nih' gwah huh, ne'wah oh gwah'aih do'a eh, ga i wa yan'dah-goh dih oh waa doh he swa yah'da deh ne da swa dadah'sih do a'eh'seek :

15. Neh săh'āh neh e swat'gat hèh o năh' he nă swa'yeh haak; neh huh' i gas na'e swa ye haak niih' he'noh-gyeeh he swa yah'da deh.

16 Do gặs', do gặs oh gwặ' os, Neh naa hah shăh tặh ặh neh sah gwah neh a'a go wa nặ' ạg k naeh he nì yoh' dặs ne to nọh' dọo nih; tặh ặh ha' ch gwah neh sah' gwah neh a'a go wa nặ' ok no wạh' họh on' dyeh, na ch' he ni yoh' dặt ne to hah' oh.

17 Neh' neh š swa yšn de'i aak gih shish na giš noho i oh'dah shoh, swa da oh' ne'neh ne' neh huh' na swa-

ye'an dyeh.

18 Neh ne tặh šh deh'ga gwe goh' he ni swa dii' deha'ges nyeh'dah gooh: gyặn dee ih' nacht ha di'yah'da deh na gặa gwặh'; neh gwaa' dih na ga'i wa ye ih he'ni gaye šh no ya'dos ha do gặh'dih, Neh haa yah'da deh ne ahah gaat' š ya gi āh'gwaak, neh ne'neh da ga dă'dah sa'ges gwvs.

19 Neh' neh oh gwa'o wih o nặh', ah sọh' na eh teh-o'eeh, neh dih no nặh' neh huh' hặ'ya wặh'ọ ok, neh

na e swa i wa gwen ni yos he do gas neh' niih ne Christ.

20 Do gas', do gas' oh gwa'os, Neh haa yah'da deh neh' a o goh' neh son dih gwa'nah ot ant hee haht, wa'gee goh' ne neh; neh kuh haa yah'da deh na'o gee goh,
wa o goh' ha eh gwah ne ta geh'hah oh.

21 Neh no nah' ne Je sus neh' wa ah, neh, waah'ni-

go š et giht noot hwa'is hā goo, wa'i wa gwa'ih sih o năh, ha wă, Do gis', do gis' oh gwa os, neh ne sha yah'daat he'ni swa'dii waa'gyah dat gah.

22 Onih ne do'wa dyah'da doh oh të non da'dat gat-

hwah sooh, oh to'dih ni go's geh heht, so gwah' sho nahot wa o doh, he'no o yeeh' was'nyeht.

23 Da neh' dih ne sha yah'daat gyee he ni ă non dii na go'i o nya nih neh huh' ha yah'dah gaa eh Je sus hahdoh'săh geh, neh kuh' na eh no no'oh gwah neh Je sus.

24 Si mon Pe ter dih hwash'noh sa dasht neh na o'ondooh son dih gwa'nah ot wa o doh he'no o yeeh was'nyeht.

25 Neh huh dih ni yòh'da ha yah'dah ga eh Je sus hah doh'sah geh, ha wa'oh see, Syah da gwen ni yòh', so ne gah nah ot'?

26 Neh neh ha wặặ ne Je sus, Neh has yah'da deh nặnt he'yoh neh gah hòh'siih no nặh' ặ go jặnt. Neh dih no nặh' hwa'a jặnt, neh gah hòh'siih', neh da a oh' ne Ju das Is ca riot, neh' ho a wak' ne Si mon.

27 Neh no nặh' shah ga'at ne wa'ah gwa ye nooh, Hanis'he o noh' he o'yos oh haa yah'da deh. O mặh ne Jesus ha wặ'oh see, Neh he'nặh syeh, neh huh' noh jee gon'da dyeh.

28 Da tặh'ặh deh sọo gaah' ne' o gweh ne' neh huh hặh dyoh he wa dek hwah'gwah syòt de oh'ni gọ ặ yặn'dah ọoh ne nah ot' o i'wah neh huh' nọ ọ yeeh he

wa os nyehs.

29 Neh săh'ăh gyee he na o'dih ni'go ă wăh, neh gai'o nih he Ju das' ha ya'ă ooh, ne Je sus o năh' ha wă'oh see, Neh sni no nyoo ne nah oh'dăh shoh de yo gwado'ăn jo'nih no năh' ă non dek'hwa ăh; neh' gih shăh
neh, hah gwis'dăh a'a go yoh no'ni dăăs.

30 Neh' dih neh o nah na eh ho ye'nos oh neh o ah'gwah, wah o gon daa dyeh' he o'ya gah'oh: da neh'

neh onäh' oli gä'oh.

31 Neh huh dih' ni yo weh' no nặh' na'ch he o'ya-gặh'oh, ha wặc ne Je sus, O nặh hoh ga'ceh No wa'-wak noo gweh' òh ta'ặh sặ'oh heht, neh kuh Na wĕn-ni yòh òh ta'ặh sặ'oh heht o i'wah haa yah'da deh.

32 Neh gih shặh Na'wĕn ni yòh dặ a'ặh sặ'oh heht he o weh ni a'yah daa deh, ha'eh gwah Na wĕn ni yòh de ga'ặh sa oh š o nih haa yah'da deh, ặnt ha'wiih dak ne'a o hwah haa yah'da deh, neh' gwah huh në yo gondaa dyeh de ga'ëh sa oh šo nih ha yah'da deh.
33 Niswak'sah dahs'a ah, neh neh ni jo'nok dak'a ah o nëh

33 Ni swak sah dahs'a ah, neh neh ni jo'nok dak'a ah onah he na yo'nis heht da dwa'di aak. Neh' nas gwa'yah dih'sak: da neh' dih na eh, he'nik he ye ah'see ne Jews, Neh he'oweh ha geeh' tah'ah deh swa gwe nyooh ne' nehhuh non de sweh, neh huh dih noh gwa yee ahs' o nah.

34 Neh' ne wa seeh oh gwa i wis'as noh'gyoh, neh ne da swa'dah no'oh gwaak; nih' he ni wa gye ah' he'nigwa no'oh gwah, neh huh' naah' iis no'yoh da'ak da e-

swa dah'no oh gwak.

85 Neh huh dih nặ dya'weh dah'go ok ga gwe goh nọo gweh' ặ ya'goh ni'go ặ yặn dah'seek he neh' niih gwa i'o nya nih, ga ny bòh' neh nặ swa yặn dahk' ne dặ-

swa'dah no'oh gwak.

36 Si mon Pe ter tos nyeh'oh, ha wă'oh see, Syah'dagwen ni yòh, ga ă o weh' ne gặh hặh seeh'! Je sus dethos'nyeh oh ha wă'oh seeh, Neh he'o weh hặ geeh' tặhặh deh sa'gwe nyoo' ne'wah naas'knon dặh; neh gwaa' ne noh'gặh gĕh o nặh' na eh ặch knon dặh.

37 Det hos'nych oh ne' Pe ter, ha wi'oh see, Syah dagwen ni yoh, a nah ot' ga i'o nih he täh'äh deh o'gwenyooh' ne wah' na'go non däh'! A ge gwe nyooh' neh eh dah'geh ä gyääh' he' goh heh neh' ä dyo'i wah'gä aak

heh' syah daa deh.

38 Je sus' des ho wặ ngh'sặ gwặh, Sa gwee nyo gặh' neh' eh dah'gĕh ặh syặặh heh' soh heh neh ặ dyo'i-wah'gặ aak he' gyah daa deh! Do gặs', do gặs' neh' noh gọ'yặ oṣ, Neh ne tặh ặh tọn da gas"nyeht ne da-gặāh" ặh, he ni yo weh' no nặh' sặh nặ sa'doh hi'yặ ak nah gwis'dặh a e sa di'wa deek he' gyah daa deh.

OI'WAH XIV.

Sắ ngh' đã yo đọ š'oh seek ne swä nyah'sah göh; neh' she swa'i wa gwen ni'yòs Na'wen ni yòh, da gwa'i wagwen ni yòs dih nặth iih.

2 Neh ne wee sòh' o nok'da yặn doh no noh'sa gọo Naah'nih: neh' gih shặh na'gặ noh neh hnh' deh oh'-dặs, hah de ga gọnt na sh a'gwa o wii. Neh sặh ặh noh gah'dặn dih ¾ dwa ga deh'sah o'ok oh gwa'nok das yonya'ni neh.

3 Da neh' dih gih shah na gah'dan dih as ges'yo nya'noh he'o weh a di swa nok'da yan dahk, neh' naeh ne'
dant geh, neh ne' dant gwa'nok heh; neh dih neh huh'
ha ji'swah dyon dahk he'o weh has gih'dyon dahk.

4 Neh'kuh ne ga šn'dih gwa'o weh ha geeh' swa noh'-doh, swa'yan dee'ih; neh' kuh he'o weh he yot'ha i-

nooh swa'yan de'ih.

5 Tos nych 'oh ne' Thom as ha wặ 'oh seeh, Syah 'dagwen ni yòh, tặh ặh' deh a gwa yặn de ih' ga ặn 'dih gwa'o weh sho hặh seeh; a'nặnt ga ye'āh dak' dih' ặ yọ'gwah-

ni'go a yan daht he'o weh' he yòt'ha i noo!

6 Neh na wă'oh see ne Je sus, Ih' ne găh' he'o weh he yòt'ha i noo, neh' kuh ne ga i'wa gwen ni yòh, neh' kuh ne yoh heh'o weh; tặh šh' deh soo gaah' noo gweh' ta'o wa'yah do wăht' Nooh'nih, neh' sho ne' neh huh š ye'ăt he'gyah da deh.

7 Neh' gih shặh ne' teh sgwa yặn deeh oh, as'he swayặn deeh oh' ha'eh gwah Naah'nih: neh'dih nặ gặặ ne'wah ặ wah'sa wặh no'ặn dooh ặ ga gọn dak òh she'swa-

yặn deeh, neh' kuh neh she swa'gặ noh.

8 Tos nyeh'oh ne Phi lip ha wa'oh seeh, Syah da gwenni yòh, da gyo'want has ha yah'da deh Nooh'nih, neh neh'huh ne neh hah'de ga yee ih ha gwa'yah daa deh.

9 Neh na wă'oh seeh ne Je sus, Neh' nă găă he noho'nis heht o năh' shah de dwa dii, tăh'ăh găh ah soh'
deh skni go ă yăn dah'oh, Phi lip? Neh haa yah'da deh
neh o năh i găă ha ge găă, ho găă' ha'eh gwah Nooh'nih; da, ga ă o weh ni di sa ye ăh dah goh' heh -sa doh,
Da gyo'want has haa yah'da deh Nooh'nih'?

10 Tah'ah gah dih deh si'wa gwen ni yos tah he nehhuh niih gyah daat' haa yah'da deh Nooh'nih, neh kuh Nooh'nih neh huh' ha yah'daat niih' he'gyah daa deh! Neh he ni ga wặ noh'dặs nòh gwas'nyehs tặh ặh neh huh' deh dweh'dah gwah niih he'gyah daa deh he'ges nyehs; neh huh gwaa' haa yah'da deh Nooh'nih, ne' neh huh ha yah daat niih' he'gyah daa deh, neh ho i'oh deh ne ga i oh das hāh.

11 Da gi'wa gwen ni yòs he' neh huh gyah daat hayah'da deh Nooh'nih, neh' kuh Nooh'nih neh huh' hayah'daat niih' he' gyah daa deh: neh gwaa' gih shah' neh tah ah, da o nah lih da gii wa gwen ni yos neh a dyo'i wah'ga ak na gyooh'das hah shoh.

12 Do gặs', do gặs' oh gwặ'ọs, Neh ha yah'da deh neh iih' ặ a'gi wa gwön ni yòs', neh ne ga i'oh das hàh nih a ga'di wah'dặn dyeh doh ha'eh gwah' neh huh nặ o yeeh; neh gwah huh neh si gwaa' na eh he ni ga i oh'das hàhs na eh he ni yoh'dă nặ gặ he'nặ o yeek, neh o i'wah he' neh huh' niih ho sa geeh he ta yah'da deh Naah'nih.

13 Neh gwah huh na gwa'nah ot na geh'să no goo ă swa'-do ee syok, neh huh ne'neh nă gyeeh; neh neh da ăhsă ak i găă Nooh'nih ha yah'da deh No'a wak.

14 Neh gih shih na gwa'nah ot noh o'i oh dih sawa'-doe syok na geh'si no goo neh huh ne'neh noh gyeeh.

15 Neh gin shah ne sgwa no'oh gwah, swa'a wahk' waeh he ni wa'gi wih'sah hoh,

16 Neh ně e ya do e syoh'gwah Nooh'nih, neh na eh no yah' dặch hee joh nặs'he swa do e syoh'gwah se aak, neh kuh na dye no wah'seh, neh i gặặ da e swa di'aak hặ yo'i wa da dyeh;

17 Neh shọ' shah gaat neh' Not hwa'is hi yòòh ne gai wa gwen ni yòh; neh' igaă, na gaa' he yo a ja deh tặh th deh o'gwe nyoo' na'o gòh, neh o i'wah he tặh'ah deo gah, tặh th' gwah huh deo'yan de ih: neh gwa' niis ne' she swa'yan de ih; neh shh'ah nach dyòt gont de'swa diih neh huh' gwah huh a o yah daa dahk he swayah'da deh.

18 Tšh šh taa gwa yah'dat gah ta e swan dess theht: neh na ch ne' dest geh, es gwa'yah do waht.

10 Neh ne tặh ặh tọ sa yơ nia heht, o nặh tặh ặh tọ-

sa wa ge gš'aak në gëë he'yo ë ja deh; neh gwa' niis ne' sgwa gëh: neh' dih o i'wah he'goh heh, ë jo heek nësh' is ah.

20 Neh' no nặh ne'neh hặ wặ'nis hà dặh ặ swah'ni gọ'
š yặn dặht he' neh huh gyah daat ha yah'da deh Naah'nih, neh' kuh ne' neh huh niis swa yah'daat niih
he'gyah da deh, neh kuh ne'neh huh niih gyah daat
niis' he swa yah'da deh.

21 Neh haa yah'da deh na a'wahk he ni wa'gii wihsah hoh, neh huh' kuh na o ye an dyeh, neh ne'huh ne'neh hak no'oh gwah: neh kuh haa yah'da deh neh iih a ak'no oh gwak, a o no oh gwaak ha eh gwah ne'neh Naah'nih; a e no oh gwaak kuh na ah 'nih, neh gwah'-huh na e ya dyah'do dah'sah se'ak.

22 Tos nych'oh ne Ju das, ha wa'oh seeh, (na eh dehneh neh Is ca riot,) Syah da gwen ni yòh, a na ya wah heh as gwa'dyah do'dah sah se aak', tah ah' naeh he'yo-

ăn ja deh ?

23 Det hos'nyeh oh ne Je sus ha wë oh seeh, Neh' gih shëh ne'o gweh hak no'oh gwah, š oh'së no'ni aak wa eh ne'neh ne gwë noh: neh Naah'nih š o no ohgwaak' ne' neh, neh huh' gwah huh nën dyaak neeh' ha yah'da deh, neh nes'hah gaat š ya gwëh dyon dahk he'ni šh'dyoh.

24 Neh haa yah da deh ne tah sh i gas de ak'no ohgwah, tah sh' wa eh, gwah huh, de oh'sa no nii he niwa gwa noh'dah heh'syoh; neh gwah huh no wa noh' ne' swa ook hah, tah sh' deh iih' deh a ga wah, neh gwaa' ho wah' Naah'nih ne ta geh'hah oh.

25 Neh në gës noh o'i oh dëh shoh ne'wah o nëh' ohgwas'nyehs, neh heh' ah soh neh huh' gyah da yën daa-

dyehs' he swa yah'da deh.

26 Neh gwaa' Na do'e syoh'gwah seh neh kuh Nadye'na wah seh, neh neh Ot hwa'is ha do gah'dih, na ga nant'ho haht' Naah'nih na geh'sa no goo, neh' naeh as heswa i'o nyah naah'de yo i'wa gee, ach he'swas haah'gwah gwah huh hah de yo i'wa gee na gwa'nah ot gwas nyeh see.

27 Sgặ ngh' ti gai'wi yòòh oh gaat gah he swa yah'dadeh; neh na ga wšh' ne' sgš noh ti gai'wi yòòh ohgyoh: tšh šh na eh deh neh'huh he ni ga'yeh hah he'yošn ja deh de ga'yah do'wet hah, heh oht gwa'yah do'wehdšh. Sš noh' dš yo'do š'oh seek ne swš nyah'sah, sšnoh' gwah huh š yòh'dyohk seek.

28 Neh ne' swa o gặh na ch he ni gwa ye ặh' see, Neh no'yah jih hặ geeh, neh gwah huh neh dặnt geh' na ch ặs gwa'yah doo wặht. Neh gih shặh neh teh' sgwa no'ohgwah a e swa doh'ho sh waeh, neh on da yo'i wah ga ak heh' a gặc, Neh huh' ho sa geeh he'ta yah'da deh Naah'-nih; neh sặh ặh neh si gwaa' na'eh he ni o'yah da'nă-ă gwat Naah'nih, na'eh niih he ni yòh dặc.

29 O nặh dih na'eh oh gwa'o wih, ah soh' na eh teh o'eeh hặ'ya wặh; neh' no nặh' neh huh hặ ya wặh',

neh' on da yo'i wah'heht a e swa'i wa gwen ni yos.

30 Neh' nă gã ne'wah o'ăn dooh ă'ga gon dak, tăh ăh gwas' deh wee soh tah do se dwat hah haak; neh săh ăh naah'să no wa năh nă găă he'yo ăn ja deh da eh', tăh ăh' nach de o'di wa deh he'gyah daa deh.

31 Neh gwa' sho na'yoh ni'go s yan daht na gas he'-yo an ja deh, heh' he no'oh gwah Naah'nih; neh' gwahhuh he ni a'gii wis'ah see Naah'nih, neh huh ne'neh noh gyeh. De swa daht', dwat ha daat nek ho'o weh.

OIWAH XV.

IH' ne gặn ne gan oh'sa gwĕn ni yòn; neh' nach Naah'nih ne' de as nyeh.

2 Hah de'yoh hah'da gee noh hah'dit gah syoh he'gyahdas deh, ne tặh ặh i gặặ deh wa'yont hah, neh nach hahhah'dyahk ho'oh ne' neh; neh kuh naah'de'yoh hah'dagee ne' wa yont hah i gặc, de as'nye ah ne' neh, neh na'yo gwe'nyo ok i gặc neh si'gwa he'na wa yont hak.

8 O nặh' niis gah hah'dyahk họh he swa yah'da deh oh wa dye āh'dak no wặ nọh neh o nặh gwas nyeh'see.

4 Neh huh' swah nọh'dahk he'gyah da deh, neh huh'

kuh' nặặh' iih ặ geh'ngh dahk he swa yah'da deh. Tặh-

ặh sặh ặh wa eh, deh a gh a'wa yont haak noh hah'dosgah'ah, tga gont neh huh š yoh'heh go'ok gah oh'asgwen ni yoh'geh; tặh ặh kuh nặặh' iis, nặ gặ'ak nehhuh' deh swah'nont he'gyah daa deh.

5 Iih' ne gặh na eh noh oh sah, iis' na eh noh hah-dăă'gwa oh: neh haa yah'da deh ne' neh huh' š oh'noh-dahk he'gyah da deh, neh huh' kuh nặặh' iih š geh'-noh dahk haa yah'da deh, neh shah gaat ne'neh š wan-do nih we sòh' š wa'yon dặh; neh na'gặ ak neh huh' deh gyah'da deh, tặh ặh' deh o'gwe nyo nah gwis'dặh a e-swa'i wa gwe nih.

6 Neh' gih shặh ne'q gweh neh huh de ah'nont he'oweh ni gyah'da deh, neh ne'neh haa yah'da deh sih' hặwan'dyo ok shah gaat noh hah'dah he nặ ya wặh, ặ ga dagặ'eeh gwah huh; neh gặs [noo gweh] wa di noh'gwặặs o jis'dah gĕh hwa o'nos hòh, neh huh' naeh wah o dek.

7 Neh' gih shặh ne' neh huh' ặ swah'ngh dahk he'gyah da deh, neh gwah huh ne gwặ ngh neh huh' ặ wandahk he swa yah'da deh, swa dọ'e syok, ga nyòòh' shọ
ne' nah ot de swa'do ặn jo nih, neh ne' tga gont nehhuh' nặ ga ye'ặ ak he swa yah'da deh.

8 Neh huh' ne gặt nặ gặặ Nash'nih de a'ặh sẽ ọh gọh, nặ gặặ he swa yah'da deh, ne wee sòh a'wa'yọnt haak; neh huh' dih' nặ dyò ye ăh'dah gợ ọok iih ặ gwa'i o nya-

ni'aak.

9 Neh he ni yòh'dặặ he ni ak'no oh gwah Nòòh'nih, nehhuh' kuh nặặh' lih ni yòh dặặh heh ni gwa no'oh gwah: neh huh dih swah noh'dahk ak no'oh gwah'shặ go.

10 Neh' gih shặh nẽ swah'sẽ nọ ni sak he ni wa'gi wih'sah họh, neh huh' wa eh š swa'yah da dahk ak no 'ohgwah'shẽ gọo; neh huh nẽ yòh 'dẽ ak nih' he'ni wa gyeặh a geh'sẽ nọ nih he ni'a'gi wis ah sech' Nooh'nih, nehhuh' kuh geh nọnt ho no 'oh gwah'shẽ gọo.

11 Neh nă gâă noh o'i oh'dăh shoh o năh' oh gwas'nyehs, neh' ne dă swa'di aak dya'wăh oh nak ni go'iyòs hăh; neh' gwah huh na'ga noh'ho ok năth iis sa-

e'swah ni go i'yò ak.

12 Neh' ne gặh nặ gặc ch gwa'i wis'as, Neh ne dã swa'-dah no'ch gwak, niih' he ni wa gye ặh gwa no'ch gwah.

13 Si'gwa' ha ni ga no oh'gwah shah deh o'gwe nyoo neh so gaah ne'o gweh a'o yan dahk, na eh he ni yoh'daa na ga', neh i gaa ne'o gweh aasha ga'we e yaha na go'-nok shoh.

14 Iis ne gặh o gwa'dặ ch shoh, ga nyôh' gih shặh nehhuh' nặn di swa ye'gn dyeh na gwa'nah ot ặ gwa'i wis'as.

- 15 Neh' dih no'ặn dọọ gwaa tặh ặh ga hah'shāh tọ sa-gwa'yas taak; neh sặh'ặh na hah'shāh tặh ặh de a'i wayān de ih gặặs he'nio dye ặh No yah'da gwön ni yòh: neh gwa' niih nọ gwa dặ'oh''shọh oh gwa'yas dak: neh sặh ặh na yè'i wa gwe gọh he ni yọo a ga'ọ gặh dya weh'dah gọh ha yah'da deh Naah'nih, gwah ni'go ặ yặn dah'da nii ne'neh.
- 16 Tāh āh iis deh agwa'yah dā gwāh, iih gwaa" gwa-yah'dā gwāh, gwa yah'da gā'yaat gwah huh, neh na e'-swah dān dih' a wa da'yo nih he swa yah'da deh; neh adyo'i wah'gā aak neh na wan'da yo nih he swa yah'da-deh aha ga'i wa deek me'nah, dyòt gont' neh huh' noo-yoh dā'ook; neh dih na gwa'nah ot a ahe'swa do'e syoh-gwāh Naah'nih na gah'sā no goo a'yo gwe'ayo ok ne'-neh aa'he joh.

17 Neh nă găă noh o i oh'dăh shoh oh gwa'i wis'as, neh ă dyò'i wah'gă ook dih neh' neh da'e swa'dah no'ohgwaak.

18 Neh' gih shāh ne swah ni go ās swa ās nā gāš heyo ān ja deh, swa i'wa yan de ih heh chi wak'ni go ās swa'ās na eh' sho niih, ah soh' na eh niis deh swah'ni goās swa'ās gwah.

19 Neh' gik shih niis ne yo in'jah gee kaah teh gii, a'ga no'oh gwaak' wa eh he yo in ja deh neh' a o hwah' o wih; neh' dih ga'i'o nih heh tih'ih niis deh neh ne yo in'jah gee kaah, neh gwaa' heh neh huh gwa yah'dii gwih ha di'yah daa deh ne yo in'jah gee kaah, nehhuh ni dyo ye ih'dah goh ni gii he'yo in ja deh gas swa'is he swa yah'da deh.

- 20 Swas ha'seek he ni ga wa noh'daa ne gwas nyeh'seeh' Neh na hah'shah tah ah sah gwah' neh' heht gah heno'yoh da'aak na eh he ni yoh'daa no yah'da gwen ni yoh. Neh gih shah neh hok noh'gon das'oh niih, a yech'hinoh'gon dah kuh ne'huh naah iis: neh' gih shah nodih'sa no'nyah oh he ni wa gwen noh'dah heh'syoh, a an'dih sa no nih' kuh ne'huh ha'eh gwah he na swa wa nowah.
- 21 Neh' dih ne yo'i wa gwe goh nă gặc neh huh năyech'hi yeeh, neh ă dyò'i wah'gă aak na geh'aă noh; neh ga i'o nih heh tặh ặh de o'wa yăn de ih ne ta geh'hah oh.
- 22 Neh gih shặh na'gặ noh deh a'gyos oh ak'hes nyeh'see gwah huh, a'gặ noh de o di yặn'dah oh ne ga i'waneh ak shăh: neh gwa' ne deh sho di yặh' o nặh na yoweh'săh do'ok no di wa'neh aak shăh.
- 23 Neh hayah'da deh na ges'wa is, ha'eh gwah Naah'nih hos wa'is.
- 24 Neh gih shặh naa'gặ nọh neh huh deh a gye'ohdas hã wặh syọh ha di'yah da deh, na eh ne' deh sọ gaah no yah ne'o gweh neh huh de o ye ặh, a'gặ nọh de o dii'wa neh'ak heh''oh: o nặh dih nặ gặặ ne'wah de ja oh o ăh'doh ha di'yah da deh, no ge'gặs oh, họ ges wa ặh oh gwah huh, ha'eh gwah Naah'nih họ wa'gặs oh, họ wạs-wa'āh oh.
- 25 Neh' dih nặ gặặ neh huh ni ya'wặh on'dyeh, neh na ga'i wa ye ih he ni ga wặ noh'dặặ ga ya doh no'di yanes hặh, Neh ne deh tah'gwis dặh deh dyo'i wah họ ges'wa ặs.
- 26 Neh' dih no nặh š o'yo ok neh ha do e syoh'gwah kuh neh ha dye'na wah'seh, neh' šnt gee nyeet a e swayah'do waht, neh Not hwa'is hah ne ga i wa gwen ni yòh, ne dyo ya'gah oh he ta yah'da deh Nòòh'nih, neh' na eh š a'i wa gwa ih sih he'gyah da deh.
- 27 Neh gwah huh nặth' iis nặ swa'i wa gwa'ih sohseek, neh ga i'o nih heh don de dwa di'a dyeh ne shonda'wah sa wặh.

OI'WAH XVI.

NEH nă găă noh o'i oh'dăh shoh ne wah o năh' ohgwas'nyehs, neh na'gă sak i găă dah de swa dodăăh'da niih.

- 9 Neh nặ yech'hi yah dit gặh hặ nght gặ nĩs ah da'ngh: neh ne do gặs neh he ni yô'is daah eeh da weh' no nặh, neh, son dih gwa'nah ot š yech'hi nyòh neh huh' nặ o'-dih ni gooh''dặ ak, nặ'ne he'ak, Ha wĕn ni yòh' sha gwa-dye òh'da dih.
- 3 Da neh nặ gặặ noh o i oh'dặh shoh neh huh' nặyech'hi yeeh, neh ga i'o nih heh tặh ặh de o wa yặn'deh oh Nooh'nih, tặh ặh kuh nặặh' iih.
- 4 Neh gwaa' dih ne' gwa q wiih në gëë nqh o i oh'-dëh shoh, neh' dih no nëh he ni yo'is dash eeh' ë gaa-yoh, neh në jis'swas ha aht ne'neh, neh heh o nëh' naeh tgwa o wii ne'neh. Neh në gëë noh o i oh'dëh shoh tëh ëh deh tgwa'o wii ne chi wa'eeh shon da'wah sa wëh, neh o i'wah heh' do gëë' i dwehs.
- 5 Neh' dih në gës ne'wah o nëh' neh huh ho sa geeh he ta yah'da deh ne ta geh'hah oh; neh dih neh deh-so gaah he ni swa dii da ga'on do oh, Ga's o weh ne gëh' hah seeh'.
- 6 Neh gwas' gaig nih heh onäh' oh gwa'o wih nägää noh o'i oh'däh shoh, neh noh'sänt o noh'heh oh ne swä nyah'sa goo.
- 7 Neh huh gwa' na eh ga i wa gwen ni yoh noh gwa'o-wih; Neh do gặs' ne swas hặ no nyas'hāh no'yāh jih hặ geeh; neh sặh'ặh nặ gặ'ak gih'shặh o'yah jih teha'ge nooh, tặh ặh' deha oh on da weh a'e swa yah'do-wiht ne ha do'e syoh'gwah kuh neh ha dye no wih'seh: neh gwaa' gih shặh nặ gat'hà dat, ặnt he'yah da nyet' na eh ne'neh he swa yah'da deh.
- 8 Neh no nặh š'o'yo ok, neh nặ'ni nọn do gah'dặh be yo ặn ja deh heh o i'wa neh a goh o yặh' ne ga i waneh ak shăh, kuh heh ga yặh ga i wi yòs dọs hãh, kuh heh ga deh' ne ga yah'do weh'das hãh.

9 Neh kuh neh, ga'i wa neh'ak shah, neh ga i'o nih heh tặh ặh de o gi wa gwen ni' yòs dooh.

10 Neh kuh neh, ga i'wi yos'dos hah, neh ga i'o nih he neh huh' ho sa geeh Naah ni'neh, neh'kuh neh to'-

sas gwa gặh o nặh;

11 Neh kuh neh, ga yah'do weh'das hah, neh ga i'gnih o năh de o wa yah'do weeh doh nash'să no wa năh nă gặt he'yo ăn ja deh.

12 Neh něh soh o i wa we sôh a gi wa yah na gwa os, neh gwaa ne tặh'ặh tah de ga ye ih' ne'wah na e'swah-

ni go ă yăn daht.

- 13 Neh huh gwa' na eh, no nặh' neh Not hwa'is hãh ne ga i'wa gwen ni yoh a g yoh', neh' nach neh buh hặs he'swa ah he ni ga yặh ne' ga gwe goh ne ga i'wagwen ni voh: neh säh äh ne täh'äh neh ta'as nyeh'duk ne'a oh hwah ha yah'da deh' on'da weeh dak, neh gwaa' na gwa'nah ot a o'ok, neh ne'neh a sa'nych dwk: neh' gwah huh' as he jo dah'sah ne noh o i oh'dah shoh ne da weh.
- 14 Neh nặ g gyah da no'gh'go ok: neh sặh ặh nặ o'yeno seek niih na ga wäh, neh ne/neh äs he jo dah'sah se'ak.

15 Gagwegoh' he ni yo i wa gee ha ah' Naah'nih iih' a ga wăh: neh o i'wah a gas, neh dant hah'gwaak niih' a ga wăh, neh ne neh ăs he jo dah'sah se'aak.

16 Neh neh to sa vo'nis heht o näh těh' jh to'sas gwagặh: da neh aeh neh, To sa yo'nis heht o nach ặchgwa găh; neh o i'wah he'neh huh' ho sa geeh' he ta vah'da deh Naah'nih.

17 O năh gyee na go'i o nya m'ak de o non da dă ohseh, A nah ot' ne gah na gaa ne sho gwa oh seh, Neh' neh to sa vo nis'heht o nah tah'ah to'sas gwa gah: da neh' ach neh to sa yo'nis heht o nach' ach gwa gah: neh kuh neh, Neh o i wah he'neh huh ho sa geeh he'tayah'da deh Naah'nih?

18 Neh dvo i'wah ho nës, A nah ot ne gëh në gët he'a doh, Neh neh to sa yo'nis heht'! Tah ah

gwah ni'go a yan dahs ne' nah ot ha doh.

19 Da neh nach ne Je sus ho ngh'doh he'de o non-do'šn jo nih na'o wa'an dooh, neh na go yš oh see, Neh' gšh neh de swa da da'o do nyoh he'o weh i gšš noh'gih, Neh' neh to sa yo'nis heht o nšh tšh'šh to'sas gwa gšh i da neh aeh neh to sa yo'nis heht o na'eh šch gwa gšh i

20 Do gặs, do gặs òh gwặ'ọs, neh' ne dặ swa'gah sặ'nia hặh syooh à swa'dă noh'seek gwah huh, neh gwa'
naeh nặ wa'doh họ'āh he'yo ặn ja deh: neh gwah huh
nặ swah'ni gọ et gặht, neh' din he nặ ya wặh, neh swah'ni gọ et gặs'shāh neh hặ wan'da dọ nih neh si gwas wiyòòh nặ ji swa doh'họ ặh.

21 Neh ne ya go gweh no nặh' da ya go no k'dặh waheh ni gọ'et gặht gặặn, neh gai o nih heh, o nặh hwah ago i wa e wặh he ni dyo'is daah eh: neh gwa he ni yòs'no weh no nặh wa ặ'no gặặt naak sah'a ah, o nặh shọ' kuh sa ya'gòh ni gọh hặh he'ngh e'o ya gặh, neh o i'wah he noh o doh họ'ặh he'wa ă no gặặt nọ'gweh he'yo ặn ja deh.

22 Neh' dih waeh ne'wah o nah swah ni go'et gaha: neh gwa' naeh naah'de ga gont sa gat'gat hoh he swayah'da deh, da neh na wa'doh ho ah ne swa nyah sah, neh' gwah hoh he na swa'doh ko'ah, tah ah deh so gaah

no gweh' ta'vech hih'gwah.

28 Da neh dih no něh ne'neh hặ wặ nis hà ch dehtah'gwis dặh to'sas gwa'on doo. Do gặs, do gặs oh gwặ'as, Neh na'dih gwa'nah ot ặs he'swa do e sych'gwặh Naah'nih, neh nặch'he joh ne'neh a geh sặ noh à wa dye'āhduk.

24 Ne'wah he ni yo weh' he ga'wihs deh tah gwis dah na geh'as no goo deh awa'do e'syoh gwas'oh; ja do'e syok,

neh ne'huh nash'de ga gont' e swa ye nooh.

25 Neh nă găă he ni yô'i wa gee he noh gyech hoh-gwas'nyehs, neh neh de ga'yă on dăăh'gwa noh; neh dih he ni yo'is daah eeh da weh, no năh niih tăh'ăh ă gă'ask deh jo gwe nyooh' neh de ga yă on dăăh'gwa noh o sagwas'nyeh dah'gwăh; neh gwas' nă gyo'dah săh ă yò do-gah'do ok ha yah'da deh Nòoh'nih.

26 Neh' no nặh ne'neh dwä nis'ha deh neh na geh'sănoh ä swa dye ah duk heh ä swa do e syok: neh kuh ne tặh ặh ta'gwä os, neh nặ'e ya dặ no yặ'os Nòoh nih iis' o de swa'i wah gặ ook;

27 Neh sặh'ặh ga i o nih ne'a o hwah Nòôh'nih she swano'oh gwah, neh o i'wah heh sgwa no'oh gwah nặặh' jih, swa'i wa gwen ni yòs'doh gwah huh he'nek huh dwa-

gya'gah oh ha yah'da deh Na'wen ni yoh.

28 Neh huh' dwa gah'da dyoo he ta yah'da deh Naah'nih, a gyos'oh neh huh nek huh yo a jah geh: neh' dih
aeh, nas ga'doh neek he'yo a ja deh neh huh' ho sa geeh
he'tah dyoh Naah'nih.

29 O nặh na gọ'i o nya nih họ wặ' ch seeh, Sat ga ặ ọh, o nặh' neh òh ses'nyeh dak no do gaht: tặh ặh' neh de ji'sas nyeh'dah gọch ne de ga'yặ ọn dăăh' gwa nọh.

30 O nặh o do'gặh gọh he'ngh o wặh na gwah'ni gọ ặh-gẽh heh hah de yò i wa gee heh'syặn de ih, tặh ặh kuh dah'de yo do'ặ jo'gh' neh so gaah' no'gweh a'ya on dogh: neh huh' non da ga ye'ặh dak nặ gặặ wah a gwa'i wa-gwĕn ni yòs he'neh huh di seh'dah goh het ha yah'da deh Na'wĕn ni yòh.

31 Do sa'go wă noh'să gòh ne Je sus, ha wăă, O năh

găh e swa'i wa gwĕn ni yòs?

32 Swat ga's oh, neh he ni dyo'is daah eeh da weh', o nah gwa' naeh he yo'eeh, neh na gas' neh' da'swa'-do goh, hah de yo'gweh'da gee kuh naeh gas neh huh' ha eeh he'o weh ne'a o hwah' to noh'soot; neh nas-gwa yah daat gah hah da swa gyah'dis: neh huh gwaa' naeh ah soh' naeh neh na ga'aak deh'a'goh hoh'ge ah, neh gai'o nih heh de ya'gya dii' naeh Naah nih.

33 Neh' nă găă noh o'i oh'dăh shoh oh gwas'nyeh dah'-gwăh, neh huh i găă he'gyah da deh no da ya'weh dah'-go ok a e swah ni go'i yò aak. Neh săh'ăh naah'de ga-gont naeh dă swa de yăh'hih da'ni aak, ă swă'o yaa găh něk huh yo ă'jah gëh, neh gwaa'' sho ne swă det'gădeek; Iih' naeh o năh heht găh a gat'hăh goh he'yo-

ăn ja deh.

OTWAH XVII.

NEH' në gëë ni ga wë noh dë hos nyeh'oh neh' Jesus, O nëh gë o'vah ge'gwaah he ot'gat wäh nah sus, O năh gặ o'yah ge'gwaah he ot'gat wặh, neh ne'aa waah', Hah ni'ih', neh he ni dyo'is daah eeh' o nah' oh ga yoh; neh ne jah'da no ok' niis' Hes ha wak, neh na'a ya yah'da no'oh go'ok i gaa ha'eh gwah neh' Hes'ha wak:

2 Neh heh'sa wiih' neh' gah has'des hah neh' ga gwegoh' ant ha go ya'noh do'aak no'gweh', neh neh' tgagont & o go yoh neh yoh heh'o weh heh ni yo'gwehda geeh niis' deeh'syah do'weh da niih.

8 Neh' wach ne gặb' nă gặš ne' wah o'i wa da dyelt yọh heh, neh niis' a ye sa yặn dech' heh iis' shọ neh ga'i wa gwön ni yòh' Swön ni yòh, neh' kuh neh Je sus Christ neh' teh seh'hah oh.

4 Neh niih neh go yah da no'oh go'noh ne yo's jah-gèh; neh neh ongh oh ga dya'nohk dah ne gai oh das'-

hah ne' sgi'oh das ha wiih neh huh' na gyeh.

5 O nặh dih, O' Hah nih, neh do da'gặh saa ok shah. dặ'yòh dặ cok 'niis he ni yòh dặặ, niis ne de sa'dặh sặ'-

og yon da ook 'nns ne ni yon daa, niis 'ne de sa dan saoh goh, he'noh de gash sa'oh syoh daa dyo gya dye'ahdah go'noh ah soh' deh yo'an ja dek.
6 Neh na go'dah'soo ne' sah sa noh ha di'yah da deh
no gweh' ne' sgo gweh'da wii he yo a ja deh: iis' nach
sa wa'ga ooh, iih gwash' sgo gweh'da wii: neh' kuh
no dih'sa no'nyas oh neh' swa noh.

7 O nặh' gwah'huh ho dih'ni gọ x yặn'dah oh ga gwegoh' he ni yo'i wa gee a dih gwa'nah ot des gyah'do weh'da nii, neh kuh' ni dya we nooh' heh' syah da deh.

8 Neh sặh'ặh neh the ya wiih" no wặ ngh' niis neh' taga wiih: neh' gwah huh no di ye nga'gh, neh'kuh nodo'gah ooh onah' ho dih'ni go'a yan dah oh he'neh huh dwa gya'gah oh heh' Syah da deh, neh' kuh no'di'wagwa ni'yòs doh he do gas' iis tageh hah'oh.

9 Ke ya do'e syoh gwah'seh gwah huh, tặh ặh na'ch neh' deh ga do'e syoh gwah'seh he'yo an ja deh, neh gwaa' ha di'yah daa deh' niis des gyah'do weh'da nii; neh săhăh heh iis' sa wăh.

10 Neh' kuh ne ga gwe goh' niih' a ga with iis' sawăh, kuh niis' sa wăh' iih' a ga wăh, de ye'găh saa oh'

gwah huh ha di'yah daa deh.

11 Neh' kah neh ongh' niih' a ga'dyah dah'gwiih he'yo a ja deh, neh gwaa' na ga ah soh' na eh ha nehs he'yo a ja deh; neh' niih neh huh' ho sa geeh heh' chyah da deh. Sa yah da do'gah dih Hah nih, neh'neh sah'sa ng goo des he snyek ha di'yah da deh niih sqyahda gwa ni'yòs doh, neh' neh' sgat' i gas ha'o non doho'ok, niih' he ni voh'dash he di vah'da deh.

12 Neh he'noh weeh de ya gwa diih' he'yo s ja deh neh neh sah sa noh' oh ga dye ah'dak dek hee snyek; neh' ha di'yah deh niih sgyah'da gwen ni'yos doh dekhe'yah'nya dok ach ne'neh; tahah gwah huh deh sogaah na'yoh doh'o ok, neh' sho no'a wak neh ga'i'wahdoh tah, neh' na ga'i wa yeih' i gan' he ni ga ye ah'

he'ga yaa doh.

·18 O nặh dih' neh huh' is geh' heh' syah daa deh; neh' kuh nặ gặặ' nòh oi òh'dặh shoh ch ges'nyeht he'yo a ja deh, neh na ga'i wa ye ih i gaa nak ni go'i yos dah'-

goh ha di'yah daa deh.

14 Neh ne dek he'yah do'weh daa niih neh' swa noh; neh kuh ne wa'o di swa'ah he'yo a ja deh, neh' ga i'o nih heh tặh ặh nach deh yo'ā jah'gek haah haa di'yah daadeh, nặch' iih he ni vòh'dặch tặh th deh vo's jah'gekhaah.

15 Tah'ah' neeh deh ga do'e syoh gwah naas'he yah'doh neek he'yo a ja deh, neh gwaa' naas'he yah'doh no'ok he ni gaa yah' ne'wa et gah.

16 Neh săh'ăh ne tăh'ăh de vo'ă jah'gek hazh haa di'yah daa deh, he mi yoh'dash nash iih tah'ah deh yo'a-

jah'gek haah.

17 She yah'da do'gah dih'syo nih je ah'dak ne sa i wagwen ni vòs'dos hah: ga i wa gwen ni yòh' sặh'āh neh swă noh.

18 Neh' gwah huh heh' tegeh hah'oh š gyoh' he'yo š ja deh, neh našh' iih neh huh noh gyeeh', òhk'he haht'

neh huh' hặ š neeh' he'yo š ja daa dyeh.

19 Neh' gwah huh dyo i'wah haa di'yah daa deh, neh i gặš a'š nos'hš no'nyah dak, neh noh'ga da daat gah, neh ha'eh gwah' i gặš neh ga'i wa gwĕn ni yòs'dos hặgọch no da weeh, a'ặ non'da daat gah ho i'oh das'ha do'-gặh dih sha gọch Na'wen ni yòh.

20 Tăh ăh ha'ch gwah neh' sho nă gặs aa'ke ya do'esyoh'gwah se aak, neh gwa' kuh ha di'yah'daa deh neh Iih i gšš ho gi'wa gwen ni yos doh, š dweh duk' na'di-

wă no gooh :

21 Neh' neh ha di gwe goh' i gặặ' agat' ha'o non doh o'-ok he ni yòh'dặặ niis, Hah nih, neh huh' syah daat' he'gyah daa deh, kuh naah' iih neh huh' gyah daat' heh' syah daa deh, teh wa dye sih' i gij ha'eh gwah sgat ha'o non'doh o'ok he di yah'da deh; neh dih ha'eh gwah heh yo an'ja deh a ga'i wa gwen ni yos heh' iis' tageh hah'oh.

22 Neh kuh ne de ga'ğh sa ch aga wiih' ke ya wiih' ha'eh gwah; neh' neh sgat' i gặğ ha'o non'doh o'ok," nặặh iih he ni yòh'dặğ he di yah'da deh agat he yo gya doh'oh.

23 Neh huh' gyah daat' haa di'yah da deh, neh huh niis' syah daat' he'gyah da deh, neh' dih ke nặ yòh'dặook hặ gas'yo ni'aak ha di yah da deh so non dyah'dago e wš'ook neh' wa eet gšh š tga'i wa yee ik agat hš'o-aon tweh''no ni'aak; neh' gwah huh na wš ni'non dook he'yo s ja deh he do gas' iih' tageh hah'oh, she no'ohgwah' gwah huh, năăh' iih be ni yôh'dăă skno gh'gwah.

24 Hah ni'ih, neh'huk he ni wak'ni gòòh'dă ne'neh ha'eh gwah, ha di'yah da deh ne' agyah da gwen ni'yòsdoh da ya gwa di'aak' he'o weh na gih'dyo dahk; neh' na'a nont'gat hòh na ga wah' de ga'ah saa oh neh' deagyah'do weh'da nii; neh sah'ah neh chia kno'oh gwah sao si'gwa noh wan dih ah soh' deh ga'gah sahk he'yo š ja deh.

25 O neh Chi wa ye'ih Hah ni'ih, tặh ặh ah sọh deh-

o'yan deeh oh he'yo a ja deh heh'syah da deh; neh gwa' niih na gặ'ni non do gặh' go yặn'deh oh, neh' kuh nặ gặặ ho nặ'ni non do gas'oh nach heh iih tsgeh hah'oh.

26 Neh' gwah huh na gi'o wa'năh doh ha di'yah daadeh' neh' sah să noh, neh kuh naah'de ga gont ă goh'să no'dah sih, ă gi'o wa nănt, neh dih ne ga no'ohgwah'shah he ni dyo ye'ah dah goh heh' skno oh gwah a wa dahk ha'eh gwah ha di'yah daa deh neh' kuh niih neh huh' aa'gyah daa dahk ha di'yah daa deh.

OI'WAH XVIII.

TEH' no nặh' sha'dwä nohk dặh ne Je sus nặ gặ' ni'yô wă naa gee, hoh dặn'dyos oh, wa'ă neeh' kuh na go'i o nya nih, de o di ya'yah goh he'gah hon deh neh' Ce dron; neh huh' gah a'yah neh ni gah aah'a'ah' he'oweh' neh huh' he'o'yos oh kuh na go'i o nya nih.

2 Neh gwah huh ne Ju das no dyah'da ni noh, Ine Je sus] ha yặn de ih' he'o weh ni gah'ặặ yặh; neh sặhšh ne dah ji'ah neh' gsas ne Je sus neh huh' hak dos

hặ neh' kuh gặặs na gọ'i o nya nih.

3 O nặh ne Ju das ha gọo gwặh' no nặn ni dyòh'go nii' no dis'gah a'geh dah ho non di on doh kuh, to noh dan dyoo heh tặ nih'dygh na di'yah don twas, kuh neh' Phar isees, neh huh' ho di'yos oh, ye jis'do dah'gwah ho nont'has yon do dyeh', yon di'yoh dah'gwah gwah huh' ha di'awi no dyeh.

4 Neh gwa' ne Jesus heh' o i'wa gwe goh' ha vädee ih he na yaa wah' ha yah'da deh, he oh'da dyos'oh

neh na go ya'oh see, so'nah ot ech hi'yah dih'saas'?

5 Des ho wa wa'noh sa gwah ho naa, Je sus ne Na zareth to ya'gah oh. Ha go ya'oh seeh ne Je sus, lih wach neh'huh ne'neh. Ju das ha'eh gwah no dyah'dani noh neh huh i at' ha dih'si aah.

6 Neh he ni yòs'no weh no năh sha go yă'os, Iih wach ne'huh ne'neh, noh gặth sa o'noh dặn dyet, yo i jah geh wa di yah'da ge on daht.

7 O na'eh sha go'ya on dos oh, So'nah ot ech hi'yahdih saas? Neh neh ho naa Je sus neh Naza reth tova'găh oh.

8 Det hos nych oh neh Je sus, ha was o nah wa ch nach gwaowii' heh iih ne'neh; neh dih neh dvagwah' iih as gwa'yah dih'sak seek, neh nech hi'nok dòòthas nă găă, o yah jih naeh he'ă neeh'.

9 Neh na ga'i wa ye ih he ni ga wa noh'daa hoos nyeh'oh. Neh ha di'yah daa deh neh' des gyah'do weh'da nii

deh gaat gah na wa gah'dooh.

10 Onah neh' Simon Peter naah sha a oh to geesgwäh neh wa o yant' no hah'shah na yah'don twas neh' wa a yahk lia ch'dòòt na ya'neh goh. Neh ne Mal chus ha ya soh' na hah'shah.

11 Onah ne Jesus hawa'oh see ne Peter, Gatgwäh'da goo sa so daah nah'sha ah: neh ne'ga wis dah na'gaa wi Nooh'nih, tặh ặh gặh ne'neh taak ne ge ăh!

- 12 O nặh' ne gặn dyòn gòt, kuh no ni'dyòn gwas de isdoh, kuh no non'di'on doh ho dih'hah shah ne Jews wa o wa ye nooh' ne Je sus, wa o'was ha on dah gwahhnh.
- 13 Neh neh huh' he o wa nos' gwaah heh tah dyoh ne An nas dyo'dye'ah doh; neh hya dah'ne hoos ne Cai a phas neh ha yah'don twus'gwah ha'eh gwah ne'neh vòs hã deh.

14 Neh' ne gặh nặ gặ Cai a phas na gọ yặh ni go da nii ne Jews, heh de yò do s jo oh ga i wa yan'dah goh neh sha vah'daat no'gweh as ha ga we'e vaha ne gan dvoh'-

gwah gĕh.

15 Neh ne Simon Peter neh kuh neh shayahdaat no wa'i o nya nih wa o wa non dah ne Je sus; neh nash să no wa năh ha yah'don twus ho yan dee ih' nă găă no wai o nya nih; neh ne shah gaat' i neh ne Je sus he o di yos'oh he o weh a'an joot o wah ha di'as han'dahgwah he o noh sòòt naah's no wa nah ha yah'don twus.

16 Neh' neh' Pe ter neh huh' nach don da'daht asde'gwa' heh tgah ho'ga ğut. O nğh' he o ya gğh'oh ne

sha yah'daat no wa'i o nya nih, no'yan de ih ne gah nah'aa no'wa nah ha yah don twus, neh noh sha go wa naaht

ne yeh ho'a noh, o nah' da o yoht ne Pe ter.

17 O nặh neh yẽk sah'go waa neh yeh ho'a noh how yah seeh ne Pe ter, Tặh ặh gặh gyee deh iis he'ni ặ no dii nặ gặt họ gweh ha gọ'i o nya nih? Neh ne'a wặt tăh ăh deh iih gyee ne'neh.

18 Neh dih neh, ha dih'hah shah kuh neh' ho non'dion doh neh huh ha dih'si aah, o jis'dah ho di ye ah doh ho no de gah'doh; neh sah ah neh' ot ho weh; neh-huh' ho non'don theh'doh; da neh' ne Pe ter neh huh' ha'eh gwah i at ha dih'si aah ho don'theh doh ha'eh gwah.

19 O nặh neh' hơ wa go was nặh' na di'yah don twươ wa o'on dooh ne Je sus ha di'yah das deh na go i o nya-

nih kuh heh nio i oh'daah neh' ha o hwah.

20 Det hos'nych oh' ne Je sus, ha wā'oh seeh, neh' he ni wa ges nych'oh, gwah gāās tah gi'wa āh he'yo'ā jadeh: dyòt gont' kuh ke i'o nya nih hā nont'gā nis'ah da'noh, kuh neh' o noh'sa do'gāh dih'gēh, he o weh ne Jews dyòt gont ho di'yah da ye'is dah gwah: neh kuh neh' deh tah'gwis dāh deh a gāā na dah'seh doh'gēh.

21 A nach go waa iih oh sga'on dooh? neh she ya'on dooh gaas no ga'di wat'hon da dih, ne nah ot ke ya'oh seeh; sat ga a oh, neh' nach na gaa ho na'noh doh

ne'nah ot a gas.

22 Neh no nặh' neh huh' sha a yeeh heh was'nyeht, sha yah dat' no di'ont has ch'dah wa ye'äh dak wa o'go-eek, ha wặš', Neh huh gặh' noh syeeh' heh do sa ch-swă'noh să gòh no wa go wa nặh na di'yah don twus!

23 Do sa'o wă'noh să gôh ne Je sus, ha wăă, Neh ne dyă gwah' wa et găh' ha ges'nyeh oh, neh' wa eh ne' ji wa gwa'ih sih heh' wa et găh; neh' dih ne dyăgwah' gih shăh' wi yòò, a'naeh go waa' heh' oh sge'-go eek?

24 O nặh' na eh neh' An nas he o'yah da'nyeh doh has hặ an daa dyeh' heh' tặh dyoh' ne Cai a phas no'-

wa go wa nah' na di"yah don twus.

25 Neh ne Simon Pe ter i st sho ho don'teh doh. Neh neh ho wë'oh seeh, Täh'äh gäh gyeeh' deh iis na go'i o nya nih! Neh no doh'hi yäh, ha wää, Täh äh niih' deh os'tooh.

26 Sha yah'daat dih no hah'shah shoh no'wa go wa nah' na di'yah don twes, (neh ho nook no'gweh na gaa neh' Pe ter ho oh'dyah goh,) ha was. Tah ah gah deh iis deh go gaah neh ni gah aah oo'neh neh' da e ja di'aak [ne Je sus!]

27 O na'ch ne Peter Saa'doh hiih: o nah' kuh' na ch

gon da dych' neh da gaah'aah oh gas'nycht.

28 O nặh neh Je sus wa o wạ yah'doh neek he'o weh ni ặh'dyoh neh' Caia phas neh huh' hwa o wa ah he'o weh neh tặ ngh'do oh da'yah do'weh dah'gwah o nok'da yặh: neh nah'soh se deh'ji ah: neh ne tặh'ặh na eh no'no hoh neh huh' teo di yooh he'o weh de yo da dyah'do weh'dah gwah, neh' ne dyä gwah' sho ã o di yah'dat gih heht, o nặh' a'gặ sak deh jo gwe nyooh' na ặngn'dek ho nih ne de wa da wặ'oh gwah.

29 O nặh' ne' Pi late he o ya gặh'oh he a go yah'dowặh'oh, neh' neh ha wặặ, A'nah ot ne gặh' she swa i-

wa'gah seh na gaah ho gweh'?

30 De sho wa wa'noh as gwah ho wa'oh seeh, Neh gihshah na'ga noh dah'da ya'nes ha i tah, a'ga noh wa eh na eh kuh neh huh' deh sha'gwat gah wah heh' syahda dah.

31 O nặh' ne' Pi late sha gọ yặ'ọh seeh, Sas he swadye no wạt' shọ, neh' kuh swadye'āh dak he ni swa yanes'yòh dặặh de she swa yah do weet. Neh' dih no wặ'-oh seeh ne Jews, Tặh ặh deh ga ya nes'hàh gĕh ne' nehhuh na ya gwa yeeh, neh' so gaah no'gweh as'ha gwanyuh':

82 Neh na ga'i wa ye ih he'ni o ye šh ne Je sus, he niya'wāh oh ho snyeh oh, o yān deet' ha o niih' he ni gš eyah'syòh dšāh no nāh' š'eeh.

33 O nặh ne' Pi late neh huh' he c'yọc ch he'o weh o nok'da yặh de yọ da dyah'do weh'dah gwah, neh neh

he'o no goh ne Je sus, neh na wa'oh seeh, Iis' gah ne-

gặn ne Go'wăn go waa' ho'no wặn ne Jews?

34 Det hos'nych oh ne Je sus, ha wa'oh seeh, A gwas' gah iis' oh sa'noh do nyo goh na gaa' oh ses'nycht, o gii' o yah'shoh dye sa'o wiih na gaa he'gyah da deh?

35 Det hos nyeh oh ne Pi late ha was, Jew ga'ne gah niih'? Neh wa'eh shoo' kuh' naeh ne ne so a joh'dah neh kuh ha dih'sa no wa nas' na di'yah don twas neh huh ho sa'yah dat gah wah he'gyah da deh, A'nah ot ne gah

ni sa dve as oh'?

36 Je sus det hòs nych oh, ha was, Neh niih neh tgặ noh do oh shẽ gwen ni yòh tặh th deh nech ne yo sjah gee kaah: neh gih shặh neh teh yo sjah gek haah niih heh tgặ noh do oh shẽ gwen ni yòh, a sặ no di yòh wa eh na geh hah shẽh shẽh, na gặ ook i gặc neh huh to gyah dat gah wash ha di yah da deh ne Jews: neh gwaah nặ gặc ne wah niih ne tgặ noh do oh shẽ gwenni yòh neh huh deh dya weh dah goh.

37 Neh dih neh Pilate ha wā'oh seeh, Do gặs' dih go'wăh go waa niis? Det hòs nyeh oh ne Je sus, ha wặṣ. Neh wa eh neh' sa doh, neh neh Iih ne go'wăh gowaa, Neh dih dyo i'wah nặ gặṣ ha'gṣ no gặ doh, neh kuh dyo i'wah nặ gặṣ heh' neh huh a gyooh he'yo ṣ-ja deh, neh na'gi wa gwa ih sih he ni ga yặh' ne ga'i wagwen ni yòh. Neh' kuh naah'de yo gweh'da gee ne' neh-

huh dya ga'weh dah'goh he ni ga yah ne ga'i wa gwenni yoh ha nook hah ne gwas noh.

38 Det hos'nych oh ne Pi late, ha wa'oh seeh, A nah ot ne gah ne ga'i wa gwen ni yoh? Neh no nah' neh sha ah na ga o na'eh hes ho ya gah'oh, hes ha go yah'do wah'oh ne Jews, neh na go ya'oh seeh, neh neh tah'ah deh a gegash ha yah'da deh neh hah gwis'dah a'gi was'ha wih.

39 Neh gwaah' ne swai'wa yah, neh ne sha yah'daat neh huh o sa'e'yat gah he swa yah da deh no nah' ha ga'eeh ne de wa da wa oh gwah: swa ga yas' di gah neh' neh huh' a'e yat gah he swa yah'da deh ne Go'wah'gowaa ne Jews [no no'a jeh dah?]

40 O na'eh des ho'noh sặn twah oh ga gwe gọh, ho nặặh', sặ'noh' na eh' nặ gặặ họ gweh, neh gwash' neh Ba rabbas! Neh neh sha gòh'set hah ha dyo'o oh nặ gặặ neh' Ba rab bas,

OI'WAH XIX.

NĂH ne Pilate wa o yee nooh ne Je sus, wa oh'soh gwa wes hooh.

2 O nặh no dis'gặh ặ'geh dah wa'dih hi gwặ o nih o ihk'-dah nah ot, neh ho noh ặặh'gĕh da'di ặh, neh kuh ne wa'o wa waas' gwặh dặặh'ặặh ni wa'dyah da'wih syòh dặặh,

3 Neh ne'o nặặ a wĕn'det gặt des'hāh sa yah'do wặht, Iis ne Go'wăh go waah ho no wặh ne Jews! neh kuh ha dis'òh dah ho di ye'āh dah goh ho wa go eek hoh.

4 O nach ne Pilate as deh' hes ha'we nooh, neh kuh na go ya'oh seeh, Swat'gaat hòh, Neh huh da e'yah diitgah as deh heh swa yah'da deh, neh na e swa noh'dook heh tah ah niih deh tah gwis dah de i'wa'gah seeh.

5 O nặh ne Je sus' neh huh he a'we nooh ha di'yahdaa deh ho dye'ăh dah'go o dyeh gwah hòh neh' o ik'dah gah hi gwăăh, kuh neh' gwäh dăh ặặh a dyah'da wih'shăh. Neh na go yặ'oh seeh ne Pi late, She swat'gat-

hòh, ne'o gweh!

6 Neh dih na di'yah don twus kuh no non'di ont, no nặh' wa o'want gaat hòh, de o'noh sặnt'wah oh ho nặặ, Des he swa yah'son dặh, des he swa yah'son dặh? Pi late ha go yặ'oh seeh, She swa dye no wat' iis' des he swa yah'son dặh: tặh ặh sặh ặh niih deh tah'gwis dặh de i wa'-gặh seeh.

7 Det ho'dis nyeh oh ne Jews ho wa'oh seeh, Neh no gwa ya nes'ha yah, neh kuh he ni yo gwa ya nes yohdaah ga i'wa yan'dah goh neh a'a eeh; neh ga i'o aih heh ha o hwah' sho No'a wak Na'wen ni yoh' ho'da doniih.

8 Neh'dih ne Pilate no nặh' wa'ook he'no di wặn nowặh, neh' nòh'ga gặặ is' sho wa oh'dyohk; 9 Neh'kuh ne' neh huh ho'sa'yoh he dyo nok'da yah ne de yo da dyah'do weh'dah gwah, neh ne wa'wa os ne Je sus, Ga'a o weh' ne gah' di seeh doh'? Neh dih ne tah ah des'ho wa'noh saa gwaah.

10 O nặh ne Pi late ha wặ' oh seeh, Tặh ặh gặh tahdon'das ges'nyehs? Tặh' ặh gặh deh sặ' noh doh heh' a geh has des' hà yặh neh' da go yah' son dặh, neh' kuh

na geh has des'ha yah neh o sa go'yat gah?

11 Det hos'nyeh oh ne Je sus, ha wää, Neh neh dehos tooh' deho'gwe nyooh naah'seh has'des hää dahk neh hah gwis'däh noos gyeeh' neh 'sho neh heh tgä'gwaah ä dya'weh dah'go ok ä ye sa wi'aak: neh' dih ga i'o nih neh ha yah'da deh ne'neh huh ha gyah'dat gah'wäh heh' syah daa deh neh kuh' naeh ha ah' ne ga i'wa neh'aksyo wa näh.

12 Neh dyo'i wah nặ gặặ wa ih'saak ne' Pi late heno'o da ye'ăh'dvk oo'sa ôt gah: neh gwaah ne Jews de ô'noh sặn twah oh ho nặặ, Neh gih shặh neh ặch-heh'sat gah nặ gặặ họ gweh, tặh ặh' waeh deh neeh' deh'ja dặ ôh' ne Ce sar: so'dih gwa'nah ôt ha o hwah shọo go'wăh go waah' šo da do nih, wa o dwă noh'dih waeh ne Ce sar.

13 Neh da yò'i wah heht dih ne Pilate, no nặh' wa'ook he'no di wặn no wặh, o nặh' wa o'yah do'dah sih ne
Je sus, neh huh' naeh hwa a dyặth' ha dyặn'dah gwah
na i'wa ặh het hah, he'o weh o nok'da yặh ne' Gah sgwädặh'daah ga ya soh, neh gwa' naeh neh He brew, Gabba tha, ga ya soh.

14 Neh o nặh he yờ eeh nặ non des yo nyaa nooh ne de wa da wặ oh gwah, neh kuh neh o nặh nooh yee ih ni yo is daah eeh: neh neh o nặh ha go yặ oh seeh ne Jews, She swat gat hòh ne swa wặh ne Go wăh gowaa!

15 Neh gwaah' ne de o'noh săn'twah oh, She swa'yahdoh neek; de she swa yah'son dăh! neh ne' Pi late ha go yă'oh seeh, Neh' gặh neh nih' dặ e'yah son dặh' ne swa wặh' ne Go'wäh go waah! Det-

ho'dis nyeh'oh na dih'să ne wa năs ha di'yah don twas honăăh, Tăh'ăh niîh deh o gwa yah ne go'wah go waah, neh sho ne Ce sar.

16 Neh neh o nặh' neh huh' wa oo tgah ha di'yah-daa deh neh' ặ o wa yah'ta ặh. Neh neh wa'o wa dye-

no wat ne Je sus, o'yah jih' kuh hwa o'waah'.

17 Neh na'o hwah' kuh ho taa dyeh' ne de ga'yah-sont, neh huh' he a wee nooh he'o weh ne ga ya soh' he'o weh yo a ja deh'goh no noh'aan ok dah, neh' naeh ne He brew Gol ge tha, ga yaa soh.

18 Neh hò'o weh don da'o wa'yah son dah, de i'yasheeh' kuh no yah' ne shah gaat' wa o wa di'yah taa ah, de ja oh'gwaa no'yah da dih, neh ne Je sus hah de'wah-

săă noh.

19 Neh ne waa'yadooh ne Pilate, neh ä yò yā deh'dah go'ok, neh huh he de ga'yah sont da'āh. Neh' heni ga ye āh' he'ga ya doh, JE SUS NEH NAZA RETH to ya'gāh oh, NEH GO'WAH GO WAA HO NO WĂH NEH JEWS no no'ā oh dāh.

20 Neh' nặ gặặ he ni ga wặn nóh' dặặh o nặh' waa diwặ'noh saa wặh' ho nontigah deh ne Jews: neh sặh'ặh he'o weh òh to wa yah'son dặh ne Je sus dòs gặ'oh he'oweh ni ga non da yặh: neh he ni ga wặn nòh dặặ he'gayaa doh neh ne He brew, Greek, La tin gwah huh. 21 O nặh' ná dih'sặ nò wa nặs' ha di'yah don twos ne

21 O nặh' na dih'sẽ nò wa nặs' ha di'yah don twvs ne Jews ho wặ'ch seeh ne Pî late, Sẽ nọh ặs yas dooh, Neh Go wăh'go waa ne Jews ho nọo wặh, neh gwaa', he'ni o ye ặh ho snych'oh, lih' ne gặh ne Go'wah gowaa ne Jews ho no wäh.

22 Des ha go wa'noh saa gwah ne' Pi late, ha waa', Neh he ni wa gyee ah heh ak hya doh', he ga go dah'goh

he ni wa gyee sh heh' ak'hya doh.

23 O nặh' neh ho dis'gặh š'geh dah, no nặh ởh tọ wayah'sọn dặh ne Je sus, de o'dih gwặh no syọ'nyas hặh, ge ih' ni ga'yahk họs'hặ gee ho nọ nii, sgas họh' wa di yenoọh' hah de yọ gweh'da gee no dis'gặh ặ'geh dah: neh' kuh no dyah'da wih'shāh: da neh' na dyah'da wih shāh

tặh ặh dah de'gah nyặ'òt, sgat gwa' sho he yò'doh oh he'gas yo niih, heh tgặh' dyòh sa'wah goh, ti ga gwee goh'

neh huh' he yòh'danh:

24 Neh' dih neh oh tặ ng da'dặ' oa, Sặ nọh' dặ dwääh'ne gaah, neh' gwaa' neh de dwah' was dyahk neh' ặ gado gặs sọ' dih gwa'nah' òt ặ ya go wặs' theht: neh na ga'i wa yee ih' he ni ga yee ặh ga yaa doh no ya' dos hặ dogặh' dih, neh' ne wa doh, Neh neh wa ặ nọ da' dek hah'so gwos na gas' yo nyas' hặh, da' o nặh neh a ga' dyah da'wih shăh, neh' naeh neh waa' dih was' dyahk. Neh'
nặ gặặ nọh ò'i òh dặh' shọh' neh no dis' gặh ặ' geh dah
neh huh' nọn di yeeh.

25 Da neh' ne' wak ah' he'o weh de a'yah sont ne Je sus neh huh' i yeet no nòh'āh, kuh neh' ho nòh'āh de gya'dāš non deeh, Mary gwah hub, yòòh neh Cle o-

pas, neh' kuh ne Mary Mag da lene.

26 Neh' dih no nặh ne Je sus' oh sha go gặh no noh'ặh, kuh neh' ho i'o nya nih neh ho no'oh gwah dòegặ'oh ni a'dih si aah, neh ne sha ga wặ'oh seeh no nòh'ặh, Si'oh, he sat'gat hòh nee'sha wak:

27 Onah' ha wa'oh'seeh no'i o nya nih, she yat gat hòh neh' sa'nòh ah! Neh sho kuh naeh he ni dyò'is dah'e noh na gaz neh' ho i'o nya nih neh huh' ho sas'ha gò-

aah heh to noh'sòòt.

28 Neh no nặh' shah ga'at nặ gặặh', neh' no ngh'doh ne Je sus neh naah de yò i'wa geeh o nặh' oh ga'i wa yeeih, neh kuh na ga'i wa yee ih he ni ga yee ặh' he'ga yadoh, no ya'dos hà do gặh'dih', ha wặặ', ohk hah dat hặh.

29 Neh' neh wa'dik sa yash ga noo hoh' neh' de yo'ne ga'yoh jis; neh' ne wa di no het ne de ga ne'gah'gwah ne de yo ne gaa'yoh jis, o yo wa ga'yaat da a'no ah

neh huh' he tah sa'ga ant hwa di deat.

30 Neh dih ne Je sus no nặh' hwa'a'ne gọ nặnt' ne de yo'ne ga'yôh jis, neh neh ha wặặh, O nặh' òh wa'-dah gwih: neh' neh dọn da'ặ nọ'nyahk, o nặh' wa atgah no twa'is hàh.

31 Neh dih ne Jews neh gai'o nih heh o näh' he-

yo'eeh hòh wặ nis hã eeh ặ non des'yo nya'nooh, neh na'gặ ook, neh huh' sho a'ga ni yo dook .na di yah dah' he de ga'yah sont neh' a wặ da do'gặh doh göh, (neh sặh'šh neh wặ nis'yo wa'nặ noh ne'neh dya'wặ da do'gặh do'noh,) ho wa do'e syoh gwa nih' ne' Pilate neh' da'owa'dih si nyah kooh, neh gwah huh no'yah jih ha'o wa'di aah.

32 O nặh' ho di'yọs ch no dis'gặn ặ'geh dah, oh tọ'wahsi'nyah kọch ne dyo dye'ặh dọh, neh' kuh ne sha yah'daat ne do gặặh họ wa di yah'taah [ne Je sus.]

38 Neh dih no nah' neh huh wa dii yoh haa yah'taah ne Je sus, wa a'nont gaat hoh o nah gwah' naeh ha we'-

e yooh, tặh ặh' dah de'o wah si nyah koh:

34 Neh' dih ne sha yah'dast no dis'gah a'geh dah hah'si-gwa'a ooh neh' wa o'swah gat, neh ne' wah o'gon daadyeh da ga'ya gaht' neh' ot gwah'sah, o ne ga nòs' gwahhuh.

35 Neh' kuh haa yah'da deh ne waat'gat hôh ha i'wagwa'ih sos, neh' kuh heh ho'i wa gwa'ih sooh do gas' ga'i wa gwen ni yôh; neh kuh na'yan dee ih ne ga'i wagwen ni yôh' ho'tyo wiih, neh naah' iis na e swa'i wagwen ni yôs.

36 Neh sặh'āh nặ gặth' nòh o'i òh'dặh shọh neh huh noh o'wăh syo nyooh, neh na ga'i wa yee ih i gặth' he niga yee th' he'ga ya doh, Neh' neh' deh joh nặ yaat ah

ha yah'da deh tah'da ga yah'go ok.

87 Neh' gwah huh a ch' no yah he ni ga yee šh' he'ga yaa doh, ne waa doh', Neh' nš'o want gaat hoh ne-

găh' ne wa o wah gat.

38 Neh no nặh' shah ga'at nặ gặặ [nọh o'i oh'dặh shọh,] Jo seph, neh Ari ma thea toh dặn dyoọh, (neh' gyeeh ha yah'daah he'ni ặ nọn diih ha gọ'i ọ nya nih ne Je sus, neh' naeh ho i'wah seh'doh, neh ga i'o nih haa gọa'ha nis ne Jewa,) wa o dọ e syoh gwặh ne Pi late neh a'o yah'dohneek ne Je sus: neh' neh wa o'nok doot hus' ne Pi late. O nặh' neh huh' ho yọs'oh ho yah'doh nọoh' [ne Je sus.]
39 Neh huh ha'eh gwah ho yọs'oh neh' Nic o de mus,

(neh' a gwas' dyo dye'ğh doh ho yah'de wğh'oh ne Jesus so'eh,) 'neh' ha'a wih ne de ga'yes doh ne myrrh kuh ne a loes, sgat nooh deh wğh'nyah eeh ni ga'goh-

shă geeh ni yòs deh.

40 O nặh' de o'dih gwặh naa yah'dah ne Je sus, neh no ni gặ ọs hặ'ni yọh nah ot ho dii'wa daa seeh, neh kuh de o di yes'doh ne ga sặ no gah'os họh oh [spices,] neh-huh gwaah' kuh' nach nọn di yeeh he ni a di yặ'nòh-dặh ne Jews nòh'sha go dih'sa dooh.

41 Da neh ne'neh ho'o weh he''oo weh de o wa yah'son-das'oh neh ne'gah šš yšh nigah ššh'a'ah; neh ne'gah-šš gooh ne nigah ššh'a'ah gas syo niih ne waa seeh non da'deh sa'doh gwah, de wšn doh' kuh ah soh no-

gweh neh huh ha'o wah'sa dook.

42 Neh ne'neh huh sho hwa o wa yas'haah ne Je sus, neh ga i'o nih heh o nah' ne Jews he o na nis'ha e wiih na'non des yo nya'nooh; neh sah'ah ne gah non da'deh-sa'doh gwah dòs ga'oh sho he'o weh.

OIWAH XX.

NEH' ne da wa dye ặnt' wặ nĩs'hẽ den he'ngh de wadin daeh go yọs'ọh ne Mary Mag da lene se deh'ji ah, ah'sọh de yo'dah sọn da i gọh, he'ọo weh o da'dehsa'doh gwah, neh ne'wah ont'gat hởh gan sgwặ'ọh nọoh

he'o weh o da'deh sa'doh gwah.

2 O nặh de ya go'šh da doh he o wa yah'do wăh'oh ne Si mon Pe ter, neh' kuh ne sha yah'daat no wa'i o nyanih neh' nặ gặặ ne Je sus ho no'oh gwah, neh no wặ'nặ oh'seeh, Neh no wa'yah da'dah gwặh Na yah'da gwönni yòh he'o weh ni ah'sa dok, o'yah jih' kuh he'o di aah, neh kuh neh deh o gwặ noh'doh he'o weh he o wayyas'hāh.

8 O nặh dih' ne Pe ter hoh dặn dyọc ch, kuh neh' sha yah daat ng wa'i o nya nib, neh hah' he o di yọc ok

he'o weh o da'dek sa'doh gwah.

4 O něh' do gěš de i gwe goh' de o něšh'da dos'oh:

neh' dih ne sha yah'daat no wa'i o nya nih wa'o wa yatgặ nih' ne' Pe ter, neh' gọn đã dyeh hwa'a yọh heh' dyon da'deh sa'doh gwah.

5 Da neh' neh de os'hahk dos'oh he ot'gat hwah' ne' noh gooh, ho gash neh' o ni gaa'os ha ni yoh nas yo'nyashah ga ge'oh; neh gwaah' ne tah'ah naeh te'o yooh.

6 Onsh ha'eh gwah ne Simon Pe ter neh kuh i eh ho'non dă dyeh, neh huh' nach he'o dyah dăh'doh on da'deh sa'doh gwaa gooh; wa a gah' kuh ne ga ni ga'o chiyòò as yo'nyas hah ga ge oh'.

7 Neh' kuh ne ga ni ga'os hah ne de oh noh a'ha'noh tăh ăh' nach neh'huh deh ga yăh, he ga ge'oh ne ga nigặ o chi yòoh as yo nyas hặh, neh gwaah' ne ga weh'noniih ti ya'o hwah'jih kuh' nach he'o weh ga ge'oh.

8 Onah ha'eh gwah hwa a yoh ne sha yah'daat no-wa'i o nya nih ne dyò dye'ah doh ho yos'oh heh o da'deh sa'doh gwah, neh ha'eh gwah ne waat'gat hòh, wa'iwa gwen ni vòs' kuh.

9 Neh sặh'ặh hah'soh de i yặn dee ih' he ni ga yee ặh' he'ga yaa doh, neh heh tga gont dant haat gah' ne ga e'yaht geh.

10 O nặh' o yah jih hes ho ne ngọh ng wa di'o nya nih knh nach he'o weh to di'noh soot.

11 Neh huh dih' i yeet' ne Mary as de'gwaah ho da'deh sa'doh gwah, yos da hah: neh' dih he'noh weeh yos da hah de ya'gòs hahk'dos oh he ya'gòt gaat hwah' nengh'gooh' ho da'deh sa'doh gwah; 12 Neh' ne' wa o wan di gah' de'i'yas heeh neh' de-

ni'o yah'ge o noh ga ga at' no non dye ah'doh, sha yah'dant neh huh' hặh dyọh heh ha gọ ặn dưk, o nặh neh sha yah'daat neh huh' hah de yo daah'sih da yan'dah gwah he'o weh ha yas'haa duk ne Jesus.

13 Neh ne sha go në oh seeh, Si'oh a nah'ot' ga'i o nih heh sas daa'hah? Neh no wa na oh seeh, Neh ga'i o nih heh ho wa'yah doh'nooh Na yah'da gwen ni yoh na gaawith neh kuh ne tih ih deh a ga noh doh he'o weh he o wa yas'hah.

14 Neh no nặh' neh huh' noh'e yeeh heh wah es'-nyeht, o nặh' de ja go dih'sa de nyooh, neh ne wa o wagặh ne Je sus i'aat, neh kuh ne tặh'ặh deh a go gah'a vos ooh he neh ne Je sus.

15 Je sus shaga wặ oh seeh, Si'oh, a nah ot' ga i'o nih heh sas daa hah'? So'nah ot she yah'dih saas? Neh ne' wah ặặh neh' ngọh nos de'is doh ne ni gah ặặh'a'ah, neh no wa'oh seeh, syah da gwen ni yoh, neh' neh o'yahjih gih shah he'e shaah, dak'hyo wih he'o weh heeh'syas hặh, Iih' nach š she'yah doh neck.

16 Je sus sha ga wặ oh seeh, Mary! De dya go dih'sa-

dee nyooh, neh no wa'oh seeh, Rab bo ni! Neh na ya-

gặh' i gặặh, Sgi'o nya nih!

17 Je sus sha ga wa oh seeh, Sa noh' hah das'gya'onyooh; neh' săh'ăh nah'soh heh tgăh neh huh deh swa'gat gon'dah goh he'ta yah'da deh Naah'nih: neh gwaah' ne sah dặn dih, hòh she'yah do wặht ne de ya gwa dặ'no deeh; neh năs he'yă os, Neh neht'găh ho saa geeh heh' tặh dyoh' Naah'nih, iis' kuh She swah'nih; heh tặh dyoh nih' Ha gwen ni yoh, iis kuh She swa wenni vòħ.

18 O nặh ne Mary Mag da lene goh dặn dyos oh, he o-wan di'o wiih na go i o nya'nih heh o nặh nach ho wạ'gặ noh Na yah'da gwen ni yòh, neh kuh nặ gặc noh o'i-

oh'dah shoh oh sha'gòs nyehs.

19 Neh' dih neh shah wa'nis haat no nah' oh gaas'ah, neh' dyo dye'sh doh wa nis ha deh he'noh de wa dan daeh, no nặh gah ho'do nyoh' he o weh ni o di yah'da ye-ih oh na gọ i o nya nih, neh' heh sha go'dis ha'nis ne Jews, neh huh' ho yos oh ne Je sus, de o'dah oh hahde'wah să noh hặ nih'dyoh, neh na go yã oh seeh, Sgã noh ta ga'i wi'yò aak he swa yah'da deh.

20 Neh' dih no näh' neh' sha äh nä gääh, neh' na-go yo dah'sah seeh naas oh'dah shoh kuh' na swah'gëh. Neh huh niyoo weh o nah' wa a no doh'ho ah ua go io-

nya nih he'sa o wa gặh Naa yah'da gwen ni yòh.

21 O na'eh ne Je sus, sha go ya'oh seeh, Sga noh'

ti ga'i wi'yò aak heh swa yah'da deh: neh he'neh nehhuh ni o ya no'wah oh neh' Hòh nih ta geh'hah oh, nehhuh na yaa wah' naah' iih oh gwaa haht.

22 Neh huh ni yoo weh' no nặh neh wa'ặh nặ gặặh, wa go ya do'is hặh hoh, neh'kuh na go yặ oh seeh, Ji yee-

nooh', Not hwa'is ha do gah'dih.

23 Neh" dih neh soo'dih gwa'nah ot da jech hii wah-saa gwus ne go i'wa neh ak shah, neh' naeh neh des honon di'wah sa'gwah seeh' ne'neh; neh' kuh neh' sondih gwa'nah ot a ga'aak dah de jech chi wah'sa gwah'seeh ne go'i wa neh'ak shah, tah ah' waeh na eh' kuh ne neh dah de ja go di wah'sa gwah'seeh.

24 Neh dih neh Thom as sha yah'daat he'ni š non diih ne was hash dek nii sga eh, Di dy mus ho wa yas tah, tah sh de a'yah da ahk' no nah' sha a yoh' ne Je sus.

25 Neh' dih neh sha di yah daat na go'i o nya nih howa'oh seeh, Neh' niih ne' sha gwa gaah' Naa yah'dagwen ni yoh. Neh' dih na go ya oh seeh, Neh na ga ook a gwas' iih deh a gat gaat hwaah naas oh'dah shoh he'oweh' de yoh is doh ne ga'waah', neh huh kuh haah'gah'nyant he de yoh'is doh ne ga'waah', has wa gooh kuh ha'ga na's'oh dant, tah ah', deh aa oh niih' a'gi wagwen ni yos.

26 Neh' no nặh' de gyoh' no sa yoo daah, o na ch na go i o nya nih sho di yah da ye ih oh no gyeh, neh kuh neh huh ne Tho mas ha yah'daah de ă non dii. O na ch ne Je sus neh huh ho yos oh, gah ho do nyoh' ach, hahde wah sặặ noh' ach' hặ nih dyoh de o'dah oh, ha wặặh',

Sgặ ngh' ti ga'i wi'yò aak heh' swa yah'da deh.

27 O nặh' ha wặ ch seeh ne Tho mas, Da sặh'nya daat, sat gaat hòh' gwah huh ne' ges oh'dah gĕh; neh' kuh neh da sặ nis oh'da daat ges waa gooh' hoh sặ'nis oh'dặnt: neh kuh neh sặ noh' dặ sah'ni go ặ ge'aak', neh gwaah' ne ji wa gwĕn ni'yòs taak.

28 Det hos'nych oh ne Tho mas, ha wa'oh seeh, Sgyah-

da gwen ni yoh! neh kuh neh Sgwen ni yoh!

29 Je sus ha wa'oh seeh, Tho mas, neh ga i o nih heh seneoa. 50

sge gặặh' niis, neh o i'wah sa'i wa gwĕn ni yòs'doh: ho'ni dặặ oh dih haa di'yah da deh neh tặh'ặh i gặặ de'o'nont gaat hwặh, neh gwaa' naeh no dii'wa gwĕn ni'yòsdoh.

30 Neh' gwah huh ne we sòh' no yah'shoh no yandeet' wa o'nya nooh do gas' neh ne Je sus neh huh he'a dii gat na go'i o nya nih, neh' tah ah nach deh gaa'-

ya doh nă găăh gaa ya'dos hăă gooh.

31 Neh gwaah' na gaah ga yaa doh neh na e swa'i wagwen ni yòs' i gaa, he neh' ne Je sus' ne Christ, neh' ho a wak' Naa'wen ni yòh; neh' kuh na e swa'i wa gwenni yòs neh' na e swa yan daht ne' yoh hees hah, a dya'weh dah'go ok nòòh'sa no gooh.

OI'WAH XXI.

NEH no nặh' shah ga'at nặ gặặ nọh c'i òh' dặh shọh neh' a ch neh Je sus sa gọ ya'dyah do'dah sahs na gọ'i ọ nya nih heh tga nyo da'ch neh' Ti be rias: neh ne'kuh nọn da ga ye'ăh dak heh' waa'dyah do'dah sih.

2 Neh' neh' shah gaat' ha nehs', neh' neh Si mon Pe ter neh kuh ne Thom as, Di dy mus ho wa'yas tah, Na than ael kuh, neh' Ca na ta weh doh, Gali kee a'ajah'gĕh, neh'kuh na go a wak shoh ne Ze be dee, o yah'

kuh de i'yas heeh na go i o nya nih.

3 Neh na go yặ' ch seeh neh Si mon Pe ter, Neh niih noh gi'jòh yak hah. Neh no wặ' ch seeh, Neh nặ kh' iih neh' wah a'gwah dặn dih, ặ dweeh. Neh no ngh' dặn dyos' ch, neh neh ga o wa gooh ho non' deh noh' dah họh: neh ne' neh wah son' da deh deh tah' gwis dặh de o di ye nooh.

4 Neh' dih no něh' se deh'ji ah o doh'o on dyeh, nehhuh' i aat' neh Je sus ga nyò dăăk ah: neh dih na goi o nya nih těh žh de o ně noh'doh he'neh neh Je sus.

5 Onäh' neh Je sus ha go ya oh seeh, Swak sah'shoh-oh', swak hwa yah' gah? Des ho wa wa'noh sa gwah honaa', Tah'ah.

6 Neh na go ya'oh seeh Neh huh swah a oh' neh ga-

yš'neh go'gwaah noh ga'o wa dih, neh huh' naeh š swagăh. O năh' neh huh' gwaah ho no'oh, neh' dih neh o năh' tăh'ăh deh sho di gwe nyooh' no da š non di'ant-

hòh, neh' he ni yo'nont gah'deh neh ga joh.

7 Neh' dih ha yah'da deh no wa'i o nya nih, neh' i gasa neh Je sus ho no'oh gwah, ha wa'oh seeh neh' Pe ter, Neh ne'huh Na yah da gwen ni yoh. Neh' dih no nah neh Si mon Pe ter sha'ook neh' gwah Na yah da gwenni yoh, neh noh tat'hwah haah na joh yak tah a dyah'dawih shah, (neh sah'ah noh nos'dah geh,) neh' neh ganyo daah'geh hwa da'dyah doh'yak.

8 Neh neh sha di'yah daat na go'i o nya nih neh huh' ho di'yos oh ni wah'a ah neh' ga o wah he'o weh ha dih-noh dak'heh, (neh sah ah neh tah ah deh we ah ni ta'-neh sgwah he ni yo an ja deh, neh huh gwaa' gih shah aah he ni yo weh neh de yo'ah as'haah,) ha dih'seh neh'

wah a ah', shah gat kuh neh' ga joh.

9 Neh he ni yos'no weh, no nặh' neh huh' ho di'yọs oh heh yo ặn ja deh neh no nont'gat hwah oh neh wa de'gah doh joch chis'dặ oh sho, gặ joh gwah huh' neh huh' tga eeh, o ăh'gwah' kuh.

10 Je sus ha go ya'oh seeh. Da ji'aah o nah neh ga-

joh, neh wa'eeh swa ye nooh.

11 O nặh neh' Si mon Pe ter he oh'dặn dyooh he o'-di ặn twặh' a ặn jah tặs gẽh, wah e'oh dă h ga noh'ho on-dyeh neh si'gwaa gặn jo wa nặs, neh neh sgat' de wặh-nyah eeh wis' kuh ni was'hɨjäh sặh' gwah huh: da neh' gwah huh naeh' heh ni yo'nont gah'deh tặh ặh gwaa' dah de yo dyah'gooh neh' wah a ah.

12 Je sus ha go yặ' ch seeh, Ga òh' da swet swa dek'honih. Neh' neh tặh' ặh deh gaat gaah' he'ni ặ no diih nago'i o nya nih de o gwe nyos' ooh na'o on dooh, So nah ot ne gặh niis? neh heh to nặ' noh doh neh Na yah' da gwenni vòh.

13 O nặh ne Je sus neh huh' tot gọn'dah gọh, neh neh de oh'gwäh no ăh'gwah neh neh da gọ yọh, neh gwah huh ne gặ jọh.

14 Neh' o nặh nặ gặặh' sặh' wa doh tah neh' Je sus wa go ya'dyah do'dah sahs na go i o nya nih, he'noh weeh o nặh' shah det'hot gặ'oh non da'deh sa'doh gwah'gĕh.

15 Neh huh dih ni yo weh' no nặh' ho dik'hwặn dah'oh, Je sus' ha wặ'oh seeh neh Si mon Pe ter, Si mon, hya awak neh Jonas, si'gwa' gặh he nis kno'oh gwah naeh he ni yòh'dặḥ' nặ gặḥ ? Neh neh ha wặ'oh seeh, ஹặh', Syah da gwen ni yoh; neh neh sặ ngh'doh nach heh gono'oh gwah. Neh' neh ha wa'oh seeh, She nont na ges'he nặh shoh neh de yô di ngh gặ ont o dit hwus hoh oh.

16 Neh' aeh nes ha wa'oh seeh neh' dek'nii wa doh'tah, Si mon, neh' hya'a wak' neh Jo nas, Skno oh gwah' gah? Neh' neh ha wa'oh seeh, Aah', Syah da gwen niyoh; Neh' nach neh sặ ngh'doh heh gọ no'oh gwah. Neh' neh ha wă oh seeh, She nont, des he'yah nya dook

na ges he nặh shoh de yò di noh gặ ont.

17 Neh' neh sha wa oh seeh neh sah wa doh tah, Simon, neh hya a wak' neh Jo nặs, Skno oh gwah' gặh? Neh neh waah'ni go et gặht neh' Pe ter neh ga'i'o nih heh wa'wa os neh' sah wa doh'tah, Skno oh gwah' gah! neh' neh wa'wa os, Syah da gwen ni yoh, neh' nach neh, hah de yo'i wa geeh heh syan de ih: neh' naeh neh sặ ngh'doh heh' gọ no ch gwah. Je sus ha wặ' ch seeh, She nont' na ges'he nặh shoh de vò'di noh'gặ ont.

18 Do gặs', do gặs' oh gọ'yặ ọs, neh nah'soh chi sọ'gweh da seeh oh chat'h wah haah gaus, oh sah'dan dih' kuh, ga nyòòh' sho he'o weh oh seeh neh huh he'geeh: neh gwaah' no năh' ăh sat'găh jis neh neh tga gont ach hặ'nis òh da gwa'ih so gòh, neh' neh o yah' naeh dă ye'sa wa haah, neh huh' kuh hặ ye'sa ah he'o weh š gặ'ook nach neh huh deh di'sah ni gòòh'dặặh, [he'oweh hặ ve'saah.]

19 Neh nă găth neh huh no o yeeh heh' was'nyeht, o yăn deet' ha o niih' heh' noh gặ e yah'syòh dặh š o dye'ah dah gwăh, neh' dặ o'ặh saa ok' Na'wen ni yòh. Da neh no něh' neh'huh no o yeeh' heh was nyeht nă găšh, ha wa'oh seeh, Dak no da dyeh.

20 Neh' dih neh' Pe ter, det hòt'ga & gwah, wao gah no wa'i o nya nih neh' neh' Je sus ho no'oh gwah, nehhuh ha'eh gwah non da'we'no o dyeh, neh' gwah huh ne' neh huh ha yah'dah ga eh' haah doh'sa deh neh' Je sus no nah' chi o non dek'hwa eeh noh gas'ah, neh' kuh neh' ha waah, Syah da gwen ni yoh, ga a ne gah' ni a'yah daah neh a ya'yah dat gah?

21 Pe ter, ho gặs oh nặ gặặh, ha wặ oh seeh neh Jesus, Syah da gwen ni yòh, neh neh a'nach nặ o'yah da-

wăh' nă găăh' ho gweh'?

22 Je sus ha wa oh seeh, Neh' gih shah ne' neh huh na wak'ni go'a wah na oh hek' sho heh ni yo weh' dant-geh, a'nah ot ne'neh niis sa di'wa deh'? Dak non dah niis.

- 23 O nặh' oh wah'dặn dih nặ gặặh heh ni ga wặ noh-dặh oh dwa'di o gòh ha di'yah da deh neh' dặ nọn dặ-nọn deeh, neh naeh ho i gặặh họ wạ i ọ nya nih tặh ặh' naeh ta'ặ eeh: neh dih neh Je sus tặh'ặh de a wặ'ọh seeh, Tặh ặh ne'huh naeh ta'ặ eeh; neh gwaah', Neh' gih shặh ne' neh huh nặ wạk'ni gọ'ặ wặh nặ'ọ heek' shọ he ni yo weh' dặnt geh, a'nah ot ne'neh niis sa di'wadeh'?
- 24 Neh' ne gặh nặ gặặh họ wa'i o nya nih ne' neh ha i'wa gwa'ih sọs nặ gặặh nọh o'i oh'dặh shọh, neh kuh ho ya dọh' nặ gặặh' nọh o'i oh'dặh shọh: neh gwah huh no gwặ'nọh dọh he'ni o yee ặh' heh' ho i'wa gwa'ih sọch do gặs' ga i'wa gwen ni yòh.
- 25 Da neh' gwah huh neh we sòh' no yah' o i'we nooh he'ni o dye'äs oh neh Je sus; neh ne'neh gih shäh neh teh ga'ya doh hah de yo'i wa geeh, Neh ni wiih a'yostwah nooh haeh gwah naeh he yo an ja deh he no ga noheht ne ga ya'dos hah na'ga ya do nyook. [Do gas' neh-huh' ni ya wah.]

3 2044 050 539 766

THE BORROWER WILL BE CHARGED AN OVERDUE FEE IF THIS BOOK IS NOT RETURNED TO THE LIBRARY ON OR BEFORE THE LAST DATE STAMPED BELOW. NON-RECEIPT OF OVERDUE NOTICES DOES NOT EXEMPT THE BORROWER FROM OVERDUE FEES.

